

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ

ALANYA POSTASI GAZETESİ'NE GÖRE ALANYA
(1948-1958)

Orkun Musa ÇETİNDERE

Danışman

Doç. Dr. Leyla DERVİŞ

Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları Ana Bilim Dalı

Yüksek Lisans Tezi

Antalya 2025

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
AKDENİZ UYGARLIKLARI ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Orkun Musa ÇETİNDERE'nin bu çalışması, jürimiz tarafından Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Doç. Dr. Alpaslan ÖZTÜRKÇİ

Üye (Danışmanı) : Doç. Dr. Leyla DERVİŞ

Üye : Prof. Dr. Güven DİNÇ

Tez Başlığı: Alanya Postası Gazetesine Göre Alanya (1948-1958)

Onay: Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Tez Savunma Tarihi : 23/ 06 /2025

Mezuniyet Tarihi : / /2025

Prof. Dr. Tuncer DEMİR
Müdür

T.C.
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Orkun Musa ÇETİNDERE
Öğrenci Numarası	202355005002
Anabilim Dalı	Akdeniz Yeni ve Yakınçağ Araştırmaları
Programı	(X) Yüksek Lisans () Doktora
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Doç. Dr. Leyla Derviş
Turnitin Ödev Numarası	2712349063
Tez Başlığı	Alanya Posta Gazetesi'ne Göre Alanya (1948-1958)

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü Müdürlüğüne

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak Sayfası, b) Giriş, c) Genel Bilgiler, d) Gereç ve Yöntem, e) Bulgular ve f) Sonuç ve Öneriler kısımlarından oluşan toplam 291 sayfalık kısmına ilişkin, 09/07/2025 Turnitin adlı intihal tespit programından Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarında belirlenen filtrelemeler uygulanarak yukarıda detayları verilen ve ekte sunulan rapor alınmıştır.

Uygulanan filtrelemeler ve Yüzdelik Karşılıkları:

- 1- Alıntılar hariç: %1
- 2- Alıntılar Dahil: %1

Akdeniz Üniversitesi "Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları"nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Orkun Musa ÇETİNDERE
Ad Soyad, İmza

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

09/07/2025

Doç. Dr. Leyla Derviş

Açıklamalar

- 1- Tez Çalışması Orijinallik Raporu tezin yalnızca "Kapak Sayfası", "Giriş", "Genel Bilgiler", "Gereç ve Yöntem", "Bulgular", "Tartışma", "Sonuç ve Öneriler" bölümlerinden oluşan kısmın tek bir dosya olarak intihal engelleme yazılımına yüklenmesi ile alınır.
- 2- Yazılıma yükleme yapılırken "Dosya Başlığı" (document title) olarak tez başlığının tamamı, "Yazar Adı" (author's first name) olarak öğrencinin adı, "Yazar Soyadı" (author's last name) olarak öğrencinin soyadı bilgisi yazılır.
- 3- İsteğe bağlı ayarlar kısmından; "Ödevleri şuraya gönder?" seçeneği mutlaka **DEPO YOK** şeklinde işaretlenmesi gerekmektedir;
- 4- Benzerlik oranında tüm sorumluluk öğrenciye aittir.
- 5- Tez savunma sınavı sonrasında başarılı bulunan öğrenci, tez savunma sınavı tarihi sonrasında tezde yapılmış muhtemel değişiklikleri içeren dosya kullanılarak alınmış ikinci bir intihal raporundaki bilgiler kullanılarak hazırlanmış ve tez danışmanı tarafından onaylanarak imzalanmış ikinci bir Raporu ve Beyanı Enstitüye teslim etmekle yükümlüdür.

AKADEMİK BEYAN

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Alanya Postası Gazetesi’ne Göre Alanya (1948-1958)” adlı çalışmamın, akademik kural ve etik değerlere uygun bir biçimde tarafımdan yazıldığını, yararlandığım bütün eserlerin kaynakçada gösterildiğini ve çalışma içerisinde bu eserlere atıf yapıldığını belirtir; bunu şerefimle doğrularım.

Orkun M. ÇETİNDERE

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR LİSTESİ	iii
TABLolar LISTESİ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
ÖNSÖZ.....	vii
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ALANYA ULAŞIM ALTYAPISININ GELİŞİMİ

1.1 Denizyolları	14
1.2 Karayolları.....	27
1.2.1 Şehirlerarası Karayolu Ulaşımı	28
1.2.1.1 Konya-Alanya Karayolu	33
1.2.1.2 Antalya-Alanya-Gazipaşa-Mersin Karayolu (Turistik Yol)	45
1.2.2 Şehir İçi Yollar	57
1.2.2.1 Köy ve Yayla Yolları	67

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYA'DA TEMEL KAMU HİZMETLERİNİN GELİŞİMİ

2.1 Temiz İçme Suyu Şebekesi	78
2.2 Elektrik Şebekesi.....	87
2.3 Şehir Planı	99
2.4 Belediye Hizmetleri.....	110
2.5 Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş'un Şehrin Gelişimdeki Katkısı	124
2.6 Posta Teşkilatı ve Haberleşme	141

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA'DA TEMEL SOSYAL HİZMETLERİN GELİŞİMİ

3.1 Sağlık Hizmetleri.....	150
3.1.1 Alanya Sağlık Merkezi.....	151
3.1.2 Bulaşıcı Hastalıklarla Mücadele.....	157
3.1.3 Damlatış Mağarası ve Sağlık Turizmine Katkısı.....	163
3.1.4 Eczaneler	168
3.2 Eğitim.....	169
3.3 Spor Faaliyetleri	177
3.3.1 Spor Kulüpleri	177
3.3.2 Diğer Spor Etkinlikler	185

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA'DA EKONOMİK FAALİYETLERİN GELİŞİMİ:

TARIM, HAYVANCILIK VE TURİZM

4.1 Tarımsal Üretim ve Hayvancılık	188
4.1.1 Tarımsal Faaliyetler.....	189
4.1.1.1 Meyve Yetiştiriciliği	189
4.1.1.2 Hububat, Bakliyat ve Endüstri Bitkileri Üretimi	205
4.1.1.3 Zirai Sulama Uygulamaları	213
4.1.2 Hayvancılık	219
4.1.2.1 Arı ve İpek Böceği Yetiştiriciliği	222
4.2 Turizm	227
SONUÇ	246
KAYNAKÇA	250
EKLER	255
ÖZGEÇMİŞ	281

KISALTMALAR

ABD	: Amerika Birleşik Devletleri
bknz.	: Bakınız.
BM	: Birleşmiş Milletler
c.	: Cilt
CHP	: Cumhuriyet Halk Partisi
Çev.	: Çeviren
DP	: Demokrat Parti
Dr.	: Doktor
DSİ	: Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü
Ed.	: Editör
Haz.	: Hazırlayan
İTÜ	: İstanbul Teknik Üniversitesi
km.	: Kilometre
nr.	: Numara
NATO	: North Atlantic Treaty Organizatin (Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü)
OSE	: Oeuvre de Secours aux Enfants (Yahudi Nüfusu Koruma Grupları birliği)
PTT	: Posta Telefon Telgraf Teşkilatı
S.	: Sayı.
T.A.Ş	: Türk Anonim Şirketi
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
TBMMTD	: Türkiye Büyük Millet Meclisi Tutanak Dergisi
TBMMZC	: Türkiye Büyük Millet Meclisi Zabıt Ceridesi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
vb.	: Ve benzeri
Yay.	: Yayınlayan

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 1952 Alanya’da narenciye ağacı istatistikleri	199
Tablo 2: 1928 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi	205
Tablo 3: 1930 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi	206
Tablo 4: 1937 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi	206
Tablo 5: Narenciye, muz ve sebze üretiminden sağlanan gelir (1950-1955)	217
Tablo 6: 1928 yılında Alanya’da hayvan sayısı	219
Tablo 7: 1932 yılında Alanya’da hayvan sayısı	220

ÖZET

1948–1958 yılları arasında yayımlanan Alanya Postası Gazetesi’nin haberleri, köşe yazıları ve eleştirilerinin yanı sıra arşiv belgeleri ile konuya ilişkin kitap ve makalelere dayanan bu çalışma, Alanya’nın kentsel, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişim sürecini kapsamlı bir biçimde ele almaktadır. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Türkiye’de çok partili hayata geçişle birlikte yerel basının güç kazanması, halkın yönetime katılımını artırmıştır. Bu çerçevede çalışma, Alanya Postası Gazetesi’nin bölgedeki kalkınma projelerine nasıl yön verdiğini, halkın beklenti ve taleplerini nasıl gündeme taşıdığını ve yerel yönetime hangi yollarla katkı sunduğunu incelemekte; yerel basının gelişim süreçlerindeki rolünü somut bir örnek üzerinden değerlendirmektedir.

Araştırma kapsamında, 1948–1958 yılları arasında Alanya’da yürütülen yol yapım çalışmaları, içme suyu ve elektrik altyapısının oluşturulması, şehir planlaması faaliyetleri, sağlık ve eğitim hizmetlerinin geliştirilmesi, turizm yatırımları, spor alanındaki girişimler ve ekonomik kalkınma çabaları ayrıntılı biçimde ele alınmıştır. Bunun yanı sıra, dönemin etkili siyasi aktörlerinden biri olan Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş’un Alanya’nın ilk şehir planının hazırlanması, çağdaş altyapı projelerinin hayata geçirilmesi ve bölgenin turizm potansiyelinin değerlendirilmesine yönelik katkıları da araştırmanın önemli başlıkları arasında yer almaktadır.

Bu çalışma, Alanya Postası’nın yerel kalkınma sürecinde yalnızca bir haber kaynağı değil, aynı zamanda toplumsal bilinç oluşturan ve yönetsel karar alma mekanizmalarında etkili bir aktör olduğunu ortaya koymaktadır. Gazetenin, yerel ve merkezi yönetimler arasındaki ilişkilerde oynadığı aracılık rolü; kamusal taleplerin görünür kılınması, siyasal sorumluluğun artırılması ve kalkınma vizyonunun yerel düzeyde şekillendirilmesi açısından önem arz etmektedir.

Sonuç olarak, bu çalışma yerel basının demokratikleşme süreçlerindeki rolü, kalkınma politikalarına etkisi ve toplumsal hafızanın inşasındaki katkısı bakımından örnek teşkil etmektedir. Türkiye’nin çok partili siyasi yaşama geçiş sürecinde yaşanan yapısal dönüşümlerin yerel ölçekte nasıl hayata geçirildiği, Alanya özelinde tarihsel bir çerçevede ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Alanya, Alanya Postası Gazetesi, Ahmet Asım Tokuş, Cemaleddin Sarıkadıoğlu, kent tarihi, yerel basın.

ABSTRACT

This study, based on the news articles, opinion columns, and editorials published in the Alanya Postası newspaper between 1948 and 1958, along with archival documents, books, and scholarly articles, comprehensively examines the urban, economic, social, and cultural development of Alanya. Following the Second World War, the transition to a multi-party political system in Turkey strengthened the role of local media and increased public participation in governance. Within this framework, the study explores how Alanya Postası contributed to regional development projects, voiced public expectations and demands, and influenced local governance, offering a concrete example of the role of local press in developmental processes.

The research details the infrastructure and development initiatives carried out in Alanya between 1948 and 1958, including road construction, establishment of potable water and electricity systems, urban planning activities, improvements in healthcare and education services, tourism investments, sports initiatives, and economic development efforts. Additionally, the contributions of Antalya MP Ahmet Asım Tokuş—a key political figure of the period—to the preparation of Alanya's first city plan, implementation of modern infrastructure projects, and promotion of the region's tourism potential are central themes of the study.

This research reveals that Alanya Postası was not merely a source of news but also an agent shaping public consciousness and influencing administrative decision-making mechanisms. The newspaper's mediating role between local and central governments was crucial in making public demands visible, enhancing political accountability, and shaping a localized vision of development.

In conclusion, this study exemplifies the role of the local press in democratization, its impact on development policies, and its contribution to the construction of collective memory. It presents a historical account of how the structural transformations of Turkey's transition to a multi-party system were implemented at the local level, with Alanya serving as a representative case.

Keywords: Alanya, Alanya Postası Newspaper, Ahmet Asım Tokuş, Cemaleddin Sarıkadıoğlu, urban history, local press.

ÖNSÖZ

Akdeniz'in tarihsel belleğinde önemli bir yer tutan Alanya, antik çağlardan günümüze kadar birçok uygarlığa ev sahipliği yapmış; 20. yüzyılın ortalarından itibaren ise tarım, turizm ve ticaret ekseninde dinamik bir gelişim süreci geçirmiştir. Kent, sahip olduğu doğal zenginlikler, stratejik konum ve kültürel miras sayesinde yalnızca bir turizm merkezi değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmanın dikkat çekici bir örneği olarak öne çıkmaktadır.

Bu bağlamda hazırlanan çalışma, 1948–1958 yılları arasında yayımlanan Alanya Postası Gazetesi üzerinden Alanya'nın sosyoekonomik ve kültürel dönüşümünü tarihsel bir bağlamda değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı sonrası Türkiye'de yaşanan siyasal ve ekonomik yeniden yapılanma, çok partili hayata geçişle birlikte yerel basının etkinliğini artırmış; Alanya Postası bu ortamda sadece bilgi aktaran bir mecra değil, aynı zamanda kamuoyu oluşturan, yerel talepleri yönetime taşıyan ve kolektif hafızayı inşa eden bir aktör hâline gelmiştir. Gazetenin sahibi Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun yayın politikası ve yerel siyasal atmosferle kurduğu ilişki de bu dönüşüm sürecinin önemli bir parçası olarak ele alınmıştır.

Araştırma sürecinde, gazetenin sayıları nitel içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiş; şehir planlamasından ulaşım, eğitimden tarıma kadar birçok başlıkta yerel dönüşüm izlenmiştir. Çalışmanın hem yerel tarih yazımı hem de iletişim tarihi alanına disiplinler arası katkı sunması ve ileride yapılacak araştırmalara kaynaklık etmesi hedeflenmiştir.

Cumhuriyetimizin 100. yılında Akdeniz Üniversitesi, Akdeniz Uygarlıkları Araştırma Enstitüsü'nde yüksek lisans eğitimime başlarken bu araştırmayı gerçekleştirmek benim için hem büyük bir sorumluluk hem de gurur kaynağı olmuştur. Tez konumu ilk kez dile getirdiğim andan itibaren bana destek olan Sayın Prof. Dr. Güven Dinç'e; danışmanlık görevini üstlenerek çalışmama akademik derinlik kazandıran Sayın Doç. Dr. Leyla Derviş'e en içten teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca araştırma süreci boyunca yol göstericiliğini esirgemeyen değerli hocam Araştırma Görevlisi Fatih Ertaş'a da minnet borçluyum.

Beni her koşulda destekleyen ve sabrıyla yanımda olan aileme; akademik çalışmalarımı anlayışla karşılayan ve destekleyen müdürüm Raşit Turgut'a ve birlikte çalışmaktan onur duyduğum kıymetli mesai arkadaşlarıma gönülden teşekkür ederim.

Bu araştırmanın, yalnızca bir akademik çalışma değil; aynı zamanda Cumhuriyet'in kuruluşundan bugüne kadar geçen kalkınma sürecinde emeği geçen tüm kuşaklara bir vefa

örneği olarak değerlendirilmesini temenni ediyorum. Başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere Cumhuriyetimizin kurucu kadrolarına ve ölkemizin gelişimine katkı sunan herkese saygı ve şükranlarımı sunarım.

Orkun M. ÇETİNDERE

Antalya 2025

GİRİŞ

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından yeniden şekillenen uluslararası dengeler, savaşa doğrudan katılmayan Türkiye'nin dahi iktisadî ve toplumsal yapısını derinden etkilemiştir. Tarafsızlık politikası ve sınır güvenliği adına yürütülen seferberlik uygulamaları, kısıtlı kaynakların büyük bölümünü askerî harcamalara yönlendirmiş; gündelik hayatı kuşatan olumsuzluklar, özellikle taşra kentlerinde daha görünür hâle gelmiştir. 1946'da çok partili siyasal yaşama geçiş ise merkez-taşra ilişkisinde yeni bir sayfa açarak, yerel kamuoyunu ve basın organlarını karar alma süreçlerinin ayrılmaz parçası yapmıştır. Bu dönemde yerel gazeteler, yalnızca haber aktaran mecralar olmaktan çıkıp toplumsal taleplerin görünür kılındığı kamusal platformlara dönüşmüş; Alanya'da 1 Kasım 1948'de yayın hayatına başlayan Alanya Postası da bu sürecin en çarpıcı örneklerinden biri olmuştur.

Gazete, Alanya'nın savaş sonrası ivme kazanan dönüşümünü kayıt altına almakla kalmamış, kalkınma tartışmalarının öznesi hâline gelmiştir. Haberlerdeki eleştirel ton, başyazılarda geliştirilen vizyon ve okur mektuplarında dile getirilen beklentiler, kentin yöneticileri ile sakinleri arasında dinamik bir diyalog yaratmış; böylece Alanya Postası kent bellekte pasif bir “tanık” değil, dönüştürücü bir “kamusal aktör” olarak yer edinmiştir. O yıllarda tarıma dayalı ekonomisi, parçalı ulaşım ağı ve sınırlı altyapısıyla tipik bir Akdeniz liman kenti olan Alanya; 1950'li yıllarda karayolu projeleri, iskele yatırımları ve kamu hizmetlerindeki genişlemeyle mekânsal ve toplumsal dokusunu hızla değiştirmiştir. 1957'de açılan Ahmet Asım Tokuş Caddesi'nin batı doğu ekseninde yarattığı bütünleşme, sağlık merkezi ve okul yenilemeleri, spor kulüplerindeki artış gibi gelişmeler çok katmanlı bir kalkınma hikâyesinin ipuçlarını sunarken, gazete bu sürecin hem kronikçisi hem de sözcüsü olmuştur.

Bu tez, 1948-1958 yılları arasında yayımlanan 250'den fazla sayı üzerinden 1200'ü aşkın haber, makale ve ilanı nitel içerik analiziyle incelemekte; bulgularını TBMM zabıtları, belediye raporları ve sınırlı sayıdaki sözlü tarih kaydıyla desteklemektedir. Yazım aşamasında “altyapı ulaşım”, “siyasal temsiliyet”, “kamu hizmeti talebi”, “kültürel kimlik” ve “ekonomik vizyon” başlıkları öne çıkmıştır.

Araştırma sürecinde bazı sınırlılıklarla karşılaşmıştır: Gazetenin 134, 228 ve 229. sayıları kayıptır; arşivdeki kimi kopyalar yıpranmış olup metin çözümlemesini zorlaştırmıştır.

Alanya'da 1948–1958 dönemine ait yerel dinamikleri Alanya Postası Gazetesi özelinde inceleyebilmek için, öncelikle gazetenin kuruluş aşamalarını, yayın serüveninde

karşılaştığı güçlükleri ve kurucusu Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun bu süreçteki konum ve katkılarını ayrıntılı biçimde ele almak gerekmektedir.

Alanya Postası, 1 Kasım 1948 tarihinde Alanya'nın ilk yerel gazetesi olarak yayın hayatına başlamış ve kentin sosyoekonomik ve sosyokültürel yapısının şekillenmesinde önemli bir işlev üstlenmiştir. Gazetenin kurucusu ve başyazarı olan Cemaleddin Sarıkadıoğlu, yayın sürecinin tüm aşamalarında etkin rol oynamış; hem idari hem de editoryal sorumlulukları bizzat üstlenerek gazetenin kurumsallaşmasında belirleyici bir figür olmuştur. Gazetenin günlük idaresi, 2 Mayıs 1950 tarihine dek Kenan Kutay, ardından 1 Ocak 1951 tarihine kadar ise Kemal Sürel tarafından yürütülmüş; mali işler ise İstanbul'un Galata semtinde, Bankalar Caddesi üzerinde bulunan Hazaran Han'da Feyyaz Gür'ün sorumluluğunda gerçekleştirilmiştir. Alanya Postası, İstanbul'daki Millet Matbaası'nda basılmış ve Alanya'ya ulaştırılarak yerel halka dağıtılmıştır. İlk sayılarında haftalık periyotla yayımlanan gazete, dört sayfa olarak hazırlanmış ve başlığının hemen altında "Haftalık Siyasi Memleket Gazetesi" ibaresine yer verilmiştir.

Gazetenin ilk sayısında yayımlanan ve "Niçin Çıkıyoruz?" başlığını taşıyan yazısıyla okura seslenen Sarıkadıoğlu, İstanbul'da uzun yıllar sürdürdüğü gazetecilik faaliyetlerinin ardından memleketi Alanya'ya dönüş sürecini ve yerel bir basın organı kurma kararının arka planını ayrıntılı biçimde aktarmıştır. Bu yazıda Sarıkadıoğlu, gazetenin temel misyonunu; Alanya ve çevresindeki ilçelerin kültürel ve turistik değerlerini daha geniş kitlelere tanıtmak ve özellikle bölgeye özgü toplumsal sorunları gündeme taşıyarak kamusal farkındalık oluşturmak şeklinde tanımlamıştır¹. Alanya'da basın tarihinin başlangıcı, Cemal Sarıkadıoğlu tarafından 1948 yılında yayımlanmaya başlanan Alanya Postası gazetesiyle örtüşmektedir. Dönemin teknik ve altyapı yetersizlikleri nedeniyle Alanya'da bir matbaanın bulunmaması, gazetenin dış merkezlerde basılmasını zorunlu kılmıştır. İlk etapta gazetenin Antalya'daki Şelale Matbaası'nda basıldığı ifade edilmekle birlikte², bu bilgi yalnızca kısmen doğrudur. Yeni Alanya gazetesi yazarlarından Oğuz Korum tarafından dile getirilen bu görüş, Alanya Postasının ilk sayısının incelenmesiyle kısmen tashih edilmiştir. Zira, söz konusu ilk sayıda gazetenin İstanbul'daki Millet Matbaası'nda basıldığı açıkça görülmektedir. İlgili matbaanın zamanla isim değişikliğine uğrayarak sırasıyla Osman Bey Matbaası ve F.K. Matbaası adlarını aldığı tespit edilmiştir³.

¹ Sarıkadıoğlu, 02.11.1948, Sayı 1: 1, 3.

² Korum, 02.09.2024: 4.

³ Alanya Postası Gazetesi'nin basımının yapıldığı matbaalar için bkz. Görsel 1: 256

Gazete, yayın hayatı boyunca farklı dönemlerde çeşitli matbaalarda basılmıştır. Bu durum, dönemin teknik olanakları, mali koşulları ve lojistik gereklilikleriyle doğrudan ilişkilidir. Alanya yerelinde “Obalı” lakabıyla tanınan Cemal Sarıkadıoğlu’nun, gazetenin finansmanını sağlamak amacıyla şahsî mülklerini satarak büyük bir fedakârlıkta bulunduğu, yerel hafızada sıklıkla dile getirilen bir anıdır. Alanya Postası, 1950’li yılların ortalarına dek yayınıni sürdürmüş; böylelikle Alanya’da yerel basının kurumsallaşmasında öncü bir rol üstlenmiştir.

1950 yılı öncesinde Alanya Postası gazetesi, yalnızca yerel haberlerle sınırlı kalmayan, düşünsel ve toplumsal içeriklere de yer veren bir yayın politikası benimsemiştir. Bu dönemde gazete bünyesinde, ilerleyen yıllarda Demokrat Parti Antalya milletvekili olarak Meclis’te görev alacak olan Ahmet Asım Tokuş’un şehir planlamasına ilişkin yazıları ile Dr. Burhanettin Onat’ın turizm konulu makaleleri yayımlanmıştır. Bunun yanı sıra, Alanya dışında yükseköğrenim görmekte olan öğrencilerin ve kentin önde gelen eşrafının görüş ve değerlendirmelerini içeren yazılar da gazetenin sayfalarında yer bulmuştur.

1 Ocak 1951 tarihi itibari ile Alanya Postası, idarehanesini Alanya’nın İskele Caddesi üzerindeki 31 numaralı dükkâna taşımıştır. Bu tarihten itibaren gazetenin basımı, Antalya’da faaliyet gösteren ve aynı zamanda Şelale Gazetesi’nin de basıldığı Turan Basımevi’nde gerçekleştirilmiştir. Söz konusu dönemde gazete, her 15 günde bir yayımlanmakta olup, Alanya’ya taşındıktan sonra başlığının altına “Siyasi Müstakil Memleket Gazetesi” ibaresi eklenmiş ve bu kimlikle tanınmaya başlanmıştır⁴. Sayfa sayısında da değişikliğe gidilmiş; gazete, iki sayfa olarak yayımlanmaya devam etmiştir. Gazetenin yayımlanmasında karşılaşılan teknik aksaklıklar ve sahibi Cemaleddin Sarıkadıoğlu’nun yurt içi ve yurt dışı seyahatleri nedeniyle, bazı dönemlerde gazete, planlanan 15 günlük yayın periyotlarına uymayarak ayda bir kez yayımlanmıştır. Ayrıca, bu tür aksaklıklar nedeniyle bazı zamanlarda birden fazla sayının bir arada basıldığı gözlemlenmiştir⁵. 1951 sonrası dönemde Alanya Postası, yerel ölçekte kurumsallaşma çabalarını sürdürürken, aynı zamanda yayın periyodunu ve fiziksel özelliklerini yeniden şekillendirmiştir. Gazetenin idarehanesinin Alanya’ya taşınması, yerel etki alanının genişlemesine zemin hazırlarken; “Siyasi Müstakil Memleket Gazetesi” ibaresi, yayın politikasının daha bağımsız ve siyasal yönelimli bir çerçeveye oturduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, teknik altyapı eksiklikleri ve yayıncının kişisel meşguliyetleri nedeniyle düzenli periyodik yayıncılığın sürdürülememesi, gazetenin

⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1951, Sayı 66: 1; Alanya Postası’nın Antalya’da basıldığı matbaalar için bkz. Görsel 2: 257

sürekliliği üzerinde olumsuz etkiler yaratmıştır. Bu durum, dönemin yerel basın ortamında karşılaşılan yapısal sorunların da tipik bir yansımasıdır.

15 Şubat 1953 sonrasında Antalya’da bulunan Reklam Basımevinde basılmaya başlayan gazete,¹⁶ Temmuz 1955 yılına gelindiğinde başlığı altında bulunan “Müstakil” ibaresinin “Siyasi Demokrat Memleket Gazetesi” olarak değiştiğini görülmektedir⁶. 16 Haziran 1957 yılından itibaren gazetenin idari işlerinin Naciye Çağlayan tarafından yürütüldüğünü⁷ ve Çağlayan 23 Ekim 1957’de yazı işleri müdürlüğünü üstlenmişti⁸. Bu dönemin ardından, Alanya Postası Gazetesi’nin yazar kadrosunda Cemaleddin Sarıkadioğlu, Naciye Çağlayan, Tevfik Alanay, Said SacidÇoksu, Hamdi Yiğit, Talat Büyükakın, Muzaffer Cellek, Halis Can ve İlhan Postalcı gibi önemli isimler yer almıştır. Ayrıca, Hüseyin Türkan ve Fahriye Bütün’ün şiirlerine de gazetenin sayfalarında yer verilmiştir. Her ne kadar 16 Haziran 1957 sonrasında gazetenin başlığı altında “Siyasi Demokratik Memleket Gazetesi” ibaresi yer alarak dönemin iktidarına yakın bir duruş sergilediği ve tarafsızlığını yitirdiği görülse de Alanya Postası haftalık olarak bölgesel gelişmeleri ve toplumsal meseleleri işlemeye devam etmiş; yerel halkın bilinçlenmesine ve sosyoekonomik gelişmelerin takip edilmesine önemli katkılarda bulunmuştur.

Dokuz yıl faaliyetine devam eden gazete 16 Ağustos 1958 tarihinde 259. Sayısı ile ansızın yayın hayatını sonlandırmış olduğunu görmekteyiz⁹. Gazete, profesyonel yayıncılık standartlarına tam anlamıyla ulaşamamış olsa da Alanya ve çevresindeki ilçelerin sorunlarını, gelişim süreçlerini ve toplumsal dinamiklerini izleyen önemli bir kaynak olarak önemli bir rol üstlenmiştir. Bu yönüyle, yerel halkın sesi olma işleviyle, o dönemdeki bölgesel gelişmeleri ve dönüşümleri aktaran değerli bir mecra haline gelmiştir. Alanya Postası Gazetesi, özellikle bölgenin tarım, ticaret ve turizm potansiyeline dair haberler ve analizler yayınlayarak, yerel halkın hem kendi sorunları hem de gelişim fırsatları hakkında daha fazla bilgi edinmesine olanak sağlamıştır. Böylece gazete, yerel düzeyde bilginin yayılması ve toplumsal farkındalık yaratılması açısından kritik bir rol oynamıştır.

Elbette ki gazetenin kurucusu ve sahibi olan Cemaleddin Sarıkadioğlu’nun kişisel ve politik çabaları da Alanya’nın ilk yerel basının şekillenmesi ve ortaya çıkmasında en büyük etken olmuştur. Cemaleddin Sarıkadioğlu, Alanya’ya dönmeden önce İstanbul’da yaşadığı dönemde gazetecilik yaptığı düşünülmektedir. Bununla birlikte, başka bir makalesinde 18 yıl boyunca devlet memuru olarak görev yaptığını belirtmiştir. Sarıkadioğlu’nun biyografisiyle

⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1955, Sayı 182: 1.

⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1957, Sayı 233: 1.

⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.10.1957, Sayı 240: 1.

⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1958, Sayı 249: 1.

ilgili detaylı bilgilere henüz ulaşılammış olsa da basım ve yayıncılık konusundaki çabaları, özellikle Alanya Postası Gazetesi aracılığıyla net bir şekilde ortaya çıkmaktadır¹⁰. Ayrıca, ilerleyen yıllarda siyasete artan ilgisinin, gazetenin yayın politikalarına yansıdığı dikkat çekmektedir. Bu bağlamda, Sarıkadıoğlu'nun çalışmaları, hem yerel basın ve yayıncılığa yaptığı katkılar hem de bölgesel siyasete olan etkileri açısından ayrı bir değerlendirmeyi hak etmektedir. Cemaleddin Sarıkadıoğlu, Alanya Postası Gazetesi'nin ilk sayısında, "Niçin Çıkıyoruz" başlığı altında hem kendi vizyonunu hem de gazetenin hedeflerini şu cümlelerle ifade etmiştir¹¹:

Her yenilik ve terakki müspet iş başarmakla kabildir. Şüphesiz ki bu da ileri kültürle olur. Çok şükür kozmopolitleşiniş olan halkımızın temiz zekâsı, Alanya'mızda ve diğer ilçelerde okuma kabiliyetinison yıllarda inkişaf ettirmiştir. Böyle bir münevver kütleye demuhakkak bir kültür organı lazımdır. İşte, biz bu organın naçiz bir hizmetkârı olarak ve hiçbir yabancı fikre hizmet etmeden, Büyük Türk Milleti'nin menfaati için çalışmayı, bu essiz güney şehirlerimizdenolan Antalya, Alanya, Manavgat ve Gazipaşa'ya delice âşık olduğumuz için üzerimize almış bulunuyoruz.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun Alanya'ya taşınmasıyla birlikte, özellikle Demokrat Parti kongrelerini yakından takip ettiği, bu kongrelerin kendisi için yalnızca bir haber değeri taşımadığı, aynı zamanda siyasete atılma sürecinde fırsatlar aradığı görülmektedir. Bu süreçte, Şelale Gazetesi ile olan ilişkilerinin güçlenmesi de dikkat çekici bir gelişme olarak öne çıkmaktadır.

Sarıkadıoğlu, Demokrat Parti kongresinde kendisine gösterilen ilgi ve destek dolayısıyla Şelale Gazetesi'nin sahibi Sadri Tunç ve Neşriyat Müdürü Sûdi Nayman'a teşekkürlerini iletmiştir. Bu dostluk, her iki gazete sahibinin samimi ilişkileri sayesinde şekillenmiş ve Alanya Postası Gazetesi'nin kapanmasına kadar uzun yıllar boyunca devam etmiştir. Bu bağ, yalnızca mesleki bir iş birliği değil, aynı zamanda basın dünyasında karşılıklı güven ve destek anlayışının bir örneği olarak değerlendirilebilir¹². Cemaleddin Sarıkadıoğlu, 1950 milletvekili seçimlerinde Antalya'dan tarafsız bir aday olarak katılmış ve adaylığını Alanya Postası Gazetesi'nde yayımladığı bir makale ile duyurmuştur. Makalesinde, 18 yıl süren devlet hizmetinden sonra Alanya'daki çiftliğinde iki yıl boyunca halkın sorunlarıyla yakından ilgilendiğini ve özellikle köylülerin modern tarım yöntemlerine erişememesinden duyduğu üzüntüyü dile getirmiştir. Sarıkadıoğlu, demokrasi ve halk haklarını savunmayı temel bir insan hakkı olarak değerlendirmiş, siyasi kariyerini şöhret veya

¹⁰ Cemaleddin Sarıkadıoğlu karikatürü için bkzn. Görsel 3: 257

¹¹ Sarıkadıoğlu, 01.11.1948, Sayı 1:1,3.

¹² Alanya Postası Gazetesi, 26.04.1948, Sayı 17: 2.

maddi kazanç amacıyla değil, “şeref hizmeti” anlayışıyla yürütmeyi hedeflediğini açıklamıştır. Ayrıca, milletvekilliği maaşını hayır kurumlarına bağışlayacağını ifade etmiş ve parti içindeki çıkar gruplarının halkı yanıltıcı politikalarını eleştirmiştir. Halkın çıkarlarını koruma adına partilere değil, millete güvendiğini ve tarafsız bir duruş sergilediğini vurgulamıştır¹³. Sarıkadıoğlu, gazetesinde yayımladığı bir diğer makalesinde ise turizm, tarım, sanayi ve kültürel kalkınma gerekliliklerine sıkça dikkat çekmiştir. Ülkenin ekonomik kalkınmasının, bu alanlarda medeni milletler seviyesine ulaşmakla mümkün olacağını belirtmiştir. Özellikle köylülerin eğitim düzeyini ve yaşam standartlarını yükseltmeyi birinci hedefi olarak belirlemiştir. Milli Eğitim sisteminin tarımsal, sanayi ve ekonomik ihtiyaçlara göre yeniden düzenlenmesi gerektiğini savunmuş; eğitim reformunun kalkınmanın temeli olduğunu dile getirmiştir. Makalede, bankacılık sisteminin tefecilik zihniyetinden arındırılması ve çiftçilere, sanayicilere ve ticari işletmelere uzun vadeli krediler sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Tarımın ülke ekonomisindeki kritik önemine değinerek, zirai kredilerin verimli toprakların işlenmesi için hayati olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, turizmin Türkiye için önemli bir döviz kaynağı olduğunu ve bu sektörde ciddi reformlara ihtiyaç duyulduğunu belirtmiştir. Marshall Planı’ndan Türkiye’nin daha etkin faydalanması gerektiğini de eklemiştir¹⁴. Sarıkadıoğlu’nun bu görüşleri, onun sadece siyasi bir aday değil, aynı zamanda kapsamlı bir kalkınma vizyonu sunduğunu göstermektedir. Sarıkadıoğlu’nun tarafsız adaylık vurgusu, yalnızca siyasi kariyerine yönelik bir strateji değil, aynı zamanda Alanya Postası Gazetesi’nin yayın politikasıyla da örtüşmektedir. Gazetesinde objektif bir duruş sergilemeye özen göstererek, tarafsızlığı bir ilke haline getirdiği anlaşılmaktadır. Ancak, bu duruşunun siyasi arenada yeterince destek bulamadığı görülmektedir. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde yalnızca 40 oy alarak, tarafsız adaylık hayalini gerçekleştiremediği ortaya çıkmıştır. Bu sonuç, onun siyasi bağımsızlık anlayışının halk arasında yeterince karşılık bulmadığını göstermektedir¹⁵. Gazetesinde Burhanettin Onat’a yönelttiği eleştiriler nedeni ile Onat tarafından gazete ve kendisine kamu açılmıştır¹⁶ ve 15 Ekim 1953’te davadan beraat kararı gazetede yayınlanmıştır¹⁷. Sarıkadıoğlu, İstanbul Toplu Basım Mahkemesi’nde açılan dava sebebi ile ilk defa Alanya Ağır Ceza Mahkemesi’nde Basın davasında yargılanmıştır¹⁸. Her ne kadar birçok eleştiride kendini haklı görse de Sarıkadıoğlu, gazetesinin 101. sayısında

¹³ Sarıkadıoğlu, 11.04.1950: 1,4; 1950; Alanya’dan Milletvekili adayları için bknz. Görsel 4: 258

¹⁴ Sarıkadıoğlu, 11.04.1950: 3.

¹⁵ *Şelâle Gazetesi*, 08.09.1950: 3.

¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1952, Sayı 102:1.

¹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1953, Sayı 133:1,3.

¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1952, Sayı 90: 2.

“İnsaf Be Mori”¹⁹ (dönemin Girit göçmenleri için Antalya bölgesinde bir çeşit dalga geçme söylemi) şeklinde Burhanettin Onat’ı hedef alarak atmış olduğu başlık kişinin etnik kimliğini hedef alarak küçük düşürmektedir. Kişisel kırgınlık ve kırgınlığın objektif basın yayın ilkesini ihlal etmesi dikkat çekicidir.

Sarıkadioğlu, 1 Şubat 1952’de Oba Köyü Muhtarı olarak seçilmiştir²⁰ ve köyün altyapısal gelişimi için bir dizi projeyi hayata geçirmiştir. Bu dönemde, Oba Köyü’ne elektrik sağlanması amacıyla yoğun çalışmalar başlatmış, yol yapımı için köy sakinlerinden bağış toplanması girişimlerine öncülük etmiştir²¹. Ayrıca, köyde yeni dükkân ve fırın inşası gibi yerel ekonomik kalkınma çabaları da köylüler tarafından olumlu karşılanmış ve bu projelerle ilgili haberler Alanya Postası Gazetesi’nde yer almıştır²². Aynı zaman diliminde tazyikli içme suyu sağlanması için girişimlerde bulunulmuş ve Sarıkadioğlu, Dim Çayı’ndan sulama suyu temin edilmesi ve muhtarı olduğu Oba Köyü’nün bundan yararlanması gerektiği konusunu gazetesinde gündeme taşımıştır²³. Sarıkadioğlu, 2 Mayıs 1954 genel seçimlerine de bağımsız olarak katılma kararı almış vaatleri Alanya Postası Gazetesi’nde yer bulmuştur²⁴. Alanya dışında Korkuteli, Elmalı ve Kaş ve köylerinde dolaşarak seçim çalışması ve konuşma yapan başyazar Antalya’nın batı ilçelerindeki gezileri ve buralarda yaptığı konuşma oldukça ilgi çekmiştir. Sarıkadioğlu bilhassa mevcut seçim kanununun haksızlığından, antidemokratik kanunların arttırılmasından ve köy davasının ciddiyetle ele alınmadığından şikâyet etmiştir²⁵. Fakat Sarıkadioğlu, 1954 seçimlerinden de umduğu sonuca yine ulaşamamıştır²⁶. 1955 yılında Demokrat Parti’den İl Genel Meclis seçimlerini kazanan Cemaleddin Sarıkadioğlu’nun, Alanya Postası Gazetesi üzerindeki etkisinin bu süreçte belirgin bir şekilde değiştiği gözlemlenmektedir. 20 Eylül 1955 tarihli gazetenin 189. fevkalade sayısında, ana başlık altındaki “Siyasi Müstakil Memleket Gazetesi” ibaresinin “Siyasi Demokrat Memleket Gazetesi” olarak değiştirilmesi, bu dönüşümün en somut göstergelerinden biridir²⁷. Ayrıca, seçim sürecinde gazetenin ana başlığının sol tarafına Demokrat Parti’nin kısaltması olan “DP” ve aday isimlerinin eklenmesi de dikkat çekici bir gelişme olmuştur. Bu değişiklikler, gazetenin tarafsız yayın çizgisinden uzaklaşarak Demokrat Parti’nin bir yayın organı haline

¹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1952, Sayı 101: 1.

²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1952, Sayı 92: 1.

²¹ Oba Köyü Muhtar’ına çalışmaları nedeni ile kaymakamlık takdiri için bkz. Görsel 5: 259

²² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1952, Sayı 94: 2.

²³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1952, Sayı 111: 2.

²⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.04.1954, Sayı 146: 1.

²⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.05.1954, Sayı 149: 1,2.

²⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 03.05.1954, Sayı 150-151: 1; Antalya Bağımsız Milletvekili Adayı Cemaleddin Sarıkadioğlu gazetede çıkan portesi için bkz. Görsel 6: 259

²⁷ Alanya Postası’nın Siyasi Demokrat Memleket Gazetesi olarak değişimi için bkz. Görsel 7: 259

geldiğini düşündürmektedir. Dolayısıyla, başlangıçta tarafsızlık vurgusuyla hareket eden gazetenin, bu dönemde siyasi bir araç olarak kullanılmaya başladığı söylenebilir. Sarıkadıoğlu'nun Demokrat Parti ile olan yakın ilişkisinin gazetenin yayın politikasını doğrudan etkilediği ve tarafsızlık ilkesinden uzaklaşmasına neden olduğu açıkça görülmektedir.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun sağlık sorunları, özellikle ayağındaki rahatsızlık nedeniyle sık aralıklarla İstanbul'a tedaviye gitmesi, gazete haberlerine de yansımıştır.²⁸ Bu tedavi süreci sebebiyle belediye encümen azalığından istifa edeceği duyurulmuş²⁹, idari işler ise 16 Haziran 1957'den itibaren Naciye Çağlayan tarafından devralınmıştır. Çağlayan, 23 Ekim 1957'de yazı işleri müdürlüğü görevini üstlenerek³⁰ Sarıkadıoğlu'nun aktif yönetiminden uzaklaşmasının ardından, Alanya Postası Gazetesi, kapanana dek yayın hayatını sürdürmüştür. Ancak gazetenin kapanışının ardından Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun yaşamına dair herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamamıştır. Bu durum, Sarıkadıoğlu'nun sonraki yaşamı ve faaliyetlerinin bilinmezliğini koruduğunu göstermektedir. Gazetenin kapanışı, yalnızca yerel basında bir boşluk yaratmakla kalmamış, aynı zamanda Sarıkadıoğlu'nun kişisel tarihinin bir kısmının da belirsizleşmesine neden olmuştur.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu, halkın sorunlarına duyarlılığı ve yerel basın dünyasındaki güçlü sesiyle, aynı zamanda yerel yönetimdeki etkinliğiyle dikkat çeken bir figürdür. Ancak, eleştirel bir perspektiften bakıldığında, tarafsızlık iddiasının zaman zaman basın etiğiyle çeliştiği görülmektedir. Özellikle Burhanettin Onat'a yönelik etnik kimlik üzerinden yaptığı kişisel eleştiriler, onun tarafsızlık ilkesine bağlılığı konusunda soru işaretleri yaratmıştır. Bu tür bireysel kırgınlıklarının, gazetecilikteki objektif duruşunu zedelemesi sebebi ile eleştirmemiz yerinde olacaktır. Bununla birlikte, Sarıkadıoğlu'nun köylülerin yaşam standartlarını yükseltme, tarım ve turizmin geliştirilmesi gibi alanlarda yürüttüğü çalışmalar, toplumsal kalkınmaya olan samimi bağlılığını göstermektedir. Hem yerel yönetimde hem de basın dünyasında halkın refahı için çalışmış bir lider olarak, toplumun çıkarlarını savunma konusunda belirgin bir çaba göstermiştir.

Sonuç olarak, Sarıkadıoğlu'nun bireysel kırgınlıklarının bazı zamanlarda gazeteciliğini etkilediği eleştirileri bulunsada topluma hizmet odaklı yaklaşımı onu dönemin önemli yerel liderlerinden biri yapmıştır. Halkın refahını ve haklarını savunma konusundaki gayreti, onu hem etkili bir gazeteci hem de halk tarafından takdir edilen bir lider olarak konumlandırmıştır.

²⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.09.1956, Sayı 215: 1.

²⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1957, Sayı 234: 2

³⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1957, Sayı 233: 1

Elbette ki gazete on yıllık yayın sürecinde birçok zorluklarla karşılaşmıştır. Alanya Postası Gazetesi, yerel basının toplum üzerindeki etkisini ve karşılaştığı zorlukları gözler önüne seren çarpıcı bir örnek olarak değerlendirilebilir. Gelişmekte olan bölgelerde yerel basının sorunları, maddi ve lojistik imkânsızlıklardan yerel yönetimlerle olan ilişkilere kadar geniş bir yelpazede ele alınması gereken bir konudur. Bu bağlamda, Alanya Postası, yalnızca yaşadığı zorluklarla değil, aynı zamanda toplum üzerindeki etkisiyle de incelenmeye değerdir.

1940'ların sonunda yayın hayatına başlayan gazete, Alanya gibi o dönemde küçük bir yerleşim yerinde, halkı bilgilendirme ve kamuoyu oluşturma gibi önemli görevleri üstlenmiştir. Gazetenin yayın politikası, yalnızca haber aktarmaktan öte, bölgedeki sosyal ve ekonomik gelişmelere ışık tutmayı ve toplumsal farkındalık yaratmayı hedeflemiştir. Bu rolüyle Alanya Postası Gazetesi, yerel basının, gelişmekte olan topluluklarda ne denli hayati bir işleve sahip olduğunu göstermektedir. Ancak, gazetenin bu misyonunu gerçekleştirme sürecinde, maddi zorluklar, altyapı eksiklikleri ve dönemin sınırlı lojistik imkânları gibi birçok engelle karşılaştığı anlaşılmaktadır. Bunun yanı sıra, yerel yönetimlerle olan ilişkiler de gazetenin tarafsızlık ilkesi ile bölgedeki politik dengeler arasında hassas bir denge kurmasını gerektirmiştir.

Bu çalışma, Alanya Postası Gazetesi'nin karşılaştığı bu zorlukları ve toplum için taşıdığı önemi detaylı bir şekilde değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Gazetenin yayın hayatındaki başarıları ve engelleri, yerel basının toplum üzerindeki etkisini anlamak açısından önemli bir perspektif sunmaktadır. Alanya Postası, küçük bir yerleşim yerinde bile basının ne kadar etkili bir güç olabileceğini göstermesi açısından dikkate değer bir örnektir.

Alanya Postası Gazetesi'nin ilk yıllarında karşılaştığı en ciddi sorunlardan biri, dönemin sınırlı ulaşım ve iletişim imkânlarıydı. Bu durum, gazetenin zamanında okuyucularına ulaşmasını engellemiş ve özellikle kırsal bölgelerde büyük bir zorluk yaratmıştır. Posta hizmetlerinin yetersizliği ve yolların kötü durumu, gazetenin dağıtımında ciddi gecikmelere neden olmuştur. Bu gecikmeler, gazetenin etkili bir şekilde kamuoyu oluşturma misyonunu yerine getirmesini zorlaştırmıştır. Gazetenin bu sorunu, 30 Kasım 1948 tarihli 5. sayısında, PTT'ye yapılan bir rica ile açıkça dile getirilmiştir. Alanya Postası, Manavgat'ta gazetelerin bekletilmemesini talep etmiş ve gecikmeler nedeniyle okuyucularından özür dilemiştir³¹. Bu talep, gazetenin okuyucularına zamanında ulaşma konusundaki kararlılığını ve bu tür sorunlarla mücadele etmek için gösterdiği çabayı ve dönemin altyapı yetersizliklerini ve lojistik koşulların zayıflığını gözler önüne sermektedir.

³¹Alanya Postası Gazetesi, 30.11.1948, Sayı 5: 3.

Gazetenin yayın hayatı, çeşitli nedenlerden dolayı sık aralıklarla kesintiye uğramış, 65. sayısı sonrasında haftalık çıkan gazete on beş günde bir çıkacağını ilan etmiş ve söz konusu aksaklıkların devam etmemesi için Antalya’da Turan Basımevinde basım dağıtımının yapılacağı ilan edilmiş ve idari merkezi İskele Caddesi No:31 Alanya adresine taşınmıştır³². Bu kararda özellikle İstanbul’da basıldığı dönemde, gazetenin yayın müdürünün sağlık sorunları nedeniyle bir süre yayına ara verilmesinin etkili olduğunu düşünülmektedir. Alanya ve Antalya halkının verdiği güçlü destekle gazete Antalya’da yeniden basılmaya başlanmış ve yayın hayatını sürdürebilmiştir. Bunun yanı sıra, gazetenin sahibi ve başyazarı Cemaleddin Sarıkadioğlu’nun şehir dışı seyahatleri³³, aktif siyasete katılma girişimleri ve aynı zamanda yürüttüğü muhtarlık görevi³⁴ nedeniyle gazete yayını belirli aralıklarla aksamıştır. Bu durum, bazı sayıların birleştirilerek çıkarılmasına yol açmış ve gazete, bu aksaklıklar dolayısıyla okuyucularından defalarca özür dilemek durumunda kalmıştır³⁵.

Birçok defa haftalık olarak yayınlanacağını duyuran gazete bu hedefini gerçekleştirilememiştir³⁶. 1954 yılında Alanya Postası Gazetesi, Alanya’yı hem ulusal hem de uluslararası kamuoyuna tanıtmaya amacıyla yayın hayatında çeşitli yenilikler yapmayı hedeflemiştir. Bu yeniliklerin en dikkat çekici olanlarından biri, “Alanya’yı Tanıyalım” adıyla resimli bir Alanya Albümü çıkarma kararıdır. Albümde, kentin doğal güzellikleri, tarihi ve turistik yerleri, tarımsal potansiyeli ve diğer önemli unsurların orijinal fotoğraflar eşliğinde tanıtılması planlanmıştır. Bu proje, Alanya’nın tanıtımına katkı sağlamayı ve şehrin turizm potansiyelini artırmayı amaçlamıştır. Albümle ilgili herhangi bir bilgiye veya örneğe ulaşılamamış olması, projenin çeşitli nedenlerle tamamlanamadığını düşündürmektedir³⁷. Aynı dönemde, gazetenin 180. sayısında bir mizah eki yayımlanmış ve uluslararası basın standartlarına uygun şekilde yayınlanacağı belirtilmiştir³⁸. Bu durum, Alanya Postası Gazetesi’nin belirlediği bazı hedefleri, muhtemelen dönemin ekonomik ve lojistik zorlukları nedeniyle gerçekleştiremediğini göstermektedir. Alanya Postası Gazetesi’nin bu projeleri, gazetenin yalnızca bir haber kaynağı olmanın ötesinde, Alanya’nın kültürel ve turistik tanıtımına katkı sağlama çabasını ortaya koymaktadır. Ancak, sınırlı kaynaklar ve dönemin

³² Sarıkadioğlu, 16.12.1950, Sayı 65: 1, 2.

³³ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 2.

³⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112, 113, 114, 115, 116: 1.

³⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 29.08.1950-05.09.1950, Sayı 57-58: 1; Sürel, 17.10.1950, Sayı 64: 1; *Alanya Postası Gazetesi*, 16.12.1950, Sayı 65: 2; Gazetenin yayımlanma sürecinde verilen ara ve aksaklıklar sebebi ile okuyucudan birçok defa özür dilenmesi hakkındabknz. Görsel 8: 260

³⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 12.07.1954, Sayı 160: 1.

³⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1954, Sayı 140: 1.

³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1955, Sayı 180: İlave ek.

koşulları, bu hedeflerin tam anlamıyla hayata geçirilmesini engellemiştir. Bu durum, yerel basının karşılaştığı yapısal zorlukların somut bir örneğini sunmaktadır.

Gazete, 1950 yılı itibarıyla gazetenin renkli olarak basılacağı duyurulmuş, bu hedef yalnızca gazetenin başlığıyla sınırlı kalmıştır. 7 Haziran 1950 sonrasında gazete, 5 kuruş bedelle satılmaya başlanmış ve yıllık abonelik ücretini 250 kuruş olarak belirlemiştir. Gazetenin bu süreçteki mücadelesi, yerel basının maddi kaynaklar bulma çabasını ve okuyucularıyla sürdürülebilir bir ilişki kurma isteğini yansıtmaktadır³⁹. Alanya Postası Gazetesi'nin yerel gazeteciliğin önemine dair en belirgin açıklamalarından biri, 27 Haziran 1950 tarihli 48. sayıda yer almıştır. Bu sayıda, gazetenin maddi zorluklara rağmen topluma hizmet etmeye devam ettiği, yerel basının eleştiriler yoluyla kamuoyu oluşturma misyonunu üstlendiği ve demokratik işleyişin bir parçası olduğu belirtilmiştir. Yerel gazeteler, sadece haber sunmakla kalmaz, aynı zamanda toplumsal sorunları gündeme taşır ve kamu yararına katkı sağlar ilkesi çerçevesinde gazete, yerel yönetimlerden ve kamu kurumlarından maddi destek talebinde bulunmuştur⁴⁰. Gazetenin 1 Mart 1954 140. sayısı sürmanşetinde ise “Bize Niçin İlan Vermiyorlar?” başlığı altında hedeflenen ilan alma başarısını yakalayamadığını görmekteyiz⁴¹. Bu talepler 1955 yılında kısmen karşılık bulmuş ilçenin tanıtılmasına katkıların sebebiyle Alanya Belediyesi'ne ait ilanlarını yayınlaması karşılığında belediyenin aylık 25 lira nakdi yardım yapacağı haberi yer almıştır⁴². 1956 yılına gelindiğinde gazete tekrar haftalık olarak yayınlanacağı fiyatının 10 kuruşa yükseldiğini abonelik ücretinin ise yıllık Antalya içinde 600 kuruş ve Antalya bölgesi dışında 1000 kuruşa yükseldiği⁴³ fakat gazetenin 204 sayısında haftalık olarak yayınlanamayacağı bildirildiğini görmekteyiz⁴⁴. Genel bir perspektiften değerlendirildiğinde, Alanya Postası Gazetesi yalnızca eleştiri yapan bir yayın organı olmanın ötesinde, Alanya'ya ve topluma katkı sunmayı hedefleyen bir kurum olarak kendini konumlandırmıştır. Yerel gazeteciliğin henüz gelişim aşamasında olduğu Alanya gibi bölgelerde, gazetelerin desteklenmesinin önemine dikkat çekmiş ve bu desteğin sağlanması gerektiğini sürekli vurgulamıştır. Alanya Postası, gazeteciliğin demokrasinin işleyişi açısından kritik bir role sahip olduğunu sıkça dile getirmiştir. Bu rolün etkin bir şekilde yerine getirilebilmesi için maddi desteğin kaçınılmaz olduğuna işaret etmiş ve yerel basının varlığını sürdürebilmesi için kamu kurumlarının da bu çabaya katkıda bulunması gerektiğini savunmuştur. Aynı zamanda, topluma karşı olan sorumluluğunu yerine getirme çabası içinde,

³⁹ Alanya Postası Gazetesi, 07.06.1950, Sayı 45: 1.

⁴⁰ Alanya Postası Gazetesi, 1950, Sayı 48: 1,3; Sürel, 17.10.1950, Sayı 64: 1 (ikinci baskı).

⁴¹ Alanya Postası Gazetesi, 01.03.1954, Sayı 140: 1.

⁴² Alanya Postası Gazetesi, 15.03.1954, Sayı 176: 1.

⁴³ Alanya Postası Gazetesi, 05.03.1956, Sayı 202: 2.

⁴⁴ Alanya Postası Gazetesi, 26.03.1956, Sayı 204: 1.

sadece bir haber kaynağı olarak değil, aynı zamanda şehrin gelişimine destek sağlayan bir aktör olarak hareket etmiştir. Bu yaklaşımı, Alanya Postası Gazetesi'nin yerel basın organlarının yalnızca haber sunma işleviyle sınırlı olmadığını, aynı zamanda toplumsal kalkınma ve demokrasiye olan katkılarıyla da önemli bir misyon üstlendiğini göstermektedir.

Gazetenin karşılaştığı hukuki süreçlerine baktığımızda, Alanya Postası Gazetesi'nin bir defa dava edildiğini görmekteyiz. Burhanettin Onat'a yönelik gazetede yer alan eleştiriler nedeniyle, Onat tarafından gazete ve gazete sahibine kamu davası açılmıştır⁴⁵. Ancak, 15 Ekim 1953 tarihinde dava sonucunda beraat kararı verilmiş ve bu karar gazetede yayınlanmıştır⁴⁶. Bu dava, Alanya'da açılan ilk basın davası olması bakımından büyük bir önem taşımaktadır. Gazetenin bu süreçte elde ettiği zafer, yerel basının eleştiri özgürlüğünün korunmasına dair önemli bir noktası olarak kabul edilebilir.

Gazete, yayın hayatı boyunca sadece maddi zorluklarla değil, Hükümetin kısıtlayıcı düzenlemeleriyle de mücadele etmiştir. Özellikle 01 Ağustos 1951 tarihli 80. sayısında hükümetin gazete ve dergilere uyguladığı yüksek posta ücretleri, yerel basını olumsuz etkilediği, gazetenin okuyuculara ulaşmasını zorlaştırdığı dile getirilmekte. Bu uygulamanın, küçük ve maddi sıkıntılarla boğuşan yerel gazeteleri kapanma noktasına getireceğini ve sadece hükümet yanlısı büyük gazetelerin ayakta kalmasına neden olacağını savunarak bu kararı protesto etmiştir⁴⁷. Gazetenin bu direnişi, yerel basının bağımsızlığını koruma ve halkın bilgiye erişim hakkını savunma mücadelesinin bir parçası olarak da değerlendirilebilir. Ayrıca 8 Haziran 1957 tarihine gelindiğinde Yeni Basın Kanunu'nun gerektirdiği düzenlemeler kapsamında, Neşriyat Müdürlerinin resmi ve ticari işlerle meşgul olmaması gerektiği öngörülmüştür. Bu durum, gazetenin yayınlarına geçici olarak ara vermesine neden olmuştur. Yayına verilen ara, okuyucular arasında büyük merak uyandırmış, gazete ise bu süreci en kısa zamanda atlatmak için yoğun çaba göstermiştir⁴⁸. Bu gelişme gazetenin, sadece maddi ve hukuki zorluklarla değil, aynı zamanda yasal zorunluluklar karşısında da mücadele ederek okuyucularına karşı sorumluluğunu yerine getirme gayretini ortaya koymaktadır.

Gazete, her ne kadar bağımsız ve güçlü bir yayın organı olma çabasında olsa da maddi imkânsızlıklar ve hükümet politikaları bu hedefin tam anlamıyla gerçekleştirilmesine engel olmuştur. Sonuç olarak, gazete hem sürekliliği sağlama hem de bağımsızlığını koruma konusunda zorlanmış ve bu faktörler, yayın hayatını zamanla sekteye uğratmıştır. Buna

⁴⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1952, Sayı 102:1.

⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1953, Sayı 133:1,3.

⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1951, Sayı 80: 1,2.

⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1957, Sayı 233: 1.

rağmen Alanya Postası Gazetesi'nin yerel basın için oynadığı rol, kaynak sıkıntıları ve dönemsel baskılara karşı verilen bir mücadelenin önemli bir örneğini sunmaktadır.

Alanya Postası Gazetesi, 9 yılı aşkın yayın hayatı boyunca Alanya'nın sosyoekonomik ve sosyokültürel yapısındaki dönüşümleri sayfalarına taşıyarak önemli bir tarihsel arşiv niteliği kazanmıştır. Gazete, yalnızca haber sunmakla kalmamış, aynı zamanda dönemin toplumsal, ekonomik ve siyasi dinamiklerini belgeleyen birincil bir kaynak olarak Alanya'nın yerel tarihine ışık tutmuştur.

Ancak, gazetenin 1 Ekim 1953 tarihli 134. sayısı, 1 Nisan 1957 tarihli 228. sayısı ve 16 Nisan 1957 tarihli 229. sayısına tüm aramalara rağmen bu sayılara ulaşılamamıştır. Bu sayıların eksikliği, dönemin bazı önemli olaylarına dair bilgi akışında küçük bir boşluk yaratmaktadır. Buna rağmen, mevcut diğer sayılar, Alanya'nın yerel meselelerine ve toplumsal gelişimine dair zengin ve değerli bir kaynak sunmaya devam etmektedir. Gazetenin bu arşiv değeri, Alanya'nın tarihini anlamak ve belgelemek açısından önem taşımaktadır.

Bu çerçevede Alanya Postası Gazetesi, 1948-1958 yılları arasında yalnızca bir yerel haber kaynağı değil, aynı zamanda Alanya'nın sosyo-mekânsal dönüşüm sürecinde aktif bir özne olarak konumlanmıştır. Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun yayıncılık pratiği, dönemin siyasal ve ekonomik bağlamında şekillenen kalkınma dinamiklerinin halkla buluşmasını sağlarken; gazetenin başyazılarından okuyucu mektuplarına kadar uzanan geniş içerik yelpazesi, kamu politikalarının yerel düzeyde nasıl algılandığını ve yönlendirildiğini görünür kılmıştır. Alanya'nın kent kimliğinin yeniden inşasında önemli bir toplumsal aracı işlevi üstlenen gazete, dönemin yerel-bölgesel basınına dair yapılan akademik tartışmalara da ampirik katkı sunmaktadır. Bu bağlamda çalışmanın izleyen bölümünde, Alanya Postası'nın sayfalarına yansıyan kalkınma, altyapı ve toplumsal dönüşüm odaklı gelişmeler ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

BİRİNCİ BÖLÜM

ALANYA’NIN ULAŞIM ALTYAPISININ GELİŞİMİ

Çalışma, 1948-1958 yılları arasında Alanya’nın kentsel gelişim sürecini, dönemin birincil yazılı kaynaklarından biri olan Alanya Postası Gazetesi temelinde incelemektedir. Alanya Postası, yalnızca bir yerel gazete olmanın ötesinde, bölgenin kalkınma sürecine dair doğrudan ve özgün bilgiler sunan birincil tarihsel kaynak niteliği taşımaktadır. Gazetede yayımlanan haberler, makaleler ve yorumlar; şehirdeki ulaşım sorunlarından liman ve karayolu yatırımlarına, toplumsal taleplerden devlet politikalarına kadar geniş bir yelpazede veri sağlamaktadır.

Çalışma boyunca, ulaşım altyapısının Alanya’nın mekânsal ve ekonomik yapısı üzerindeki etkileri, dönemin yerel tanıklıkları ışığında analiz edilmektedir. Denizyolu ve karayolu projelerine ilişkin detaylı haberler, halkın talepleri, yerel yöneticilerin girişimleri ve merkezi idarenin politikaları üzerinden değerlendirilerek, Alanya’nın kalkınma sürecindeki temel kırılma noktaları belirlenmiştir. Böylece bu araştırma, ulaşım teması etrafında şekillenen tarihsel gelişmeleri, yalnızca belgeler üzerinden değil, dönemin ruhunu yansıtan birincil kaynak anlatılarıyla bütüncül bir şekilde ele almaktadır.

Alanya’nın 1948-1958 yılları arasındaki kentsel gelişimi incelendiğinde, ulaşımın bu süreçteki rolü açıkça görülmektedir. Şehir içi ve şehirlerarası yolların inşası ve ulaşım ağlarının genişletilmesi hem yerel halk hem de turistler için erişilebilirliği artırmıştır. Bu durum, bölgenin ekonomik ve kültürel çeşitliliğini zenginleştirirken, ticaret ve turizm sektörlerinde büyümeye olanak tanımıştır.

Alanya’nın kentsel gelişim sürecinde ulaşımın önemini ele alan bu bölüm, şehrin büyüme ve dönüşüm dinamiklerini anlamak için çalışmanın ikinci bölümü olarak konumlandırılmıştır. Ulaşımın yalnızca fiziksel altyapının bir unsuru değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmayı ve toplumsal etkileşimi şekillendiren bir itici güç olduğu gerçeği, bu araştırmanın en önemli çıkarımlarından biridir.

1.1. Denizyolları

Alanya’nın 1948-1958 yılları arasındaki ulaşım altyapısı gelişiminde denizyolları, bölgenin coğrafi ve ekonomik koşulları dikkate alındığında kritik bir rol oynamıştır. Dönemin kara yolu yetersizlikleri ve zorlu doğal koşulları, denizyolunu uzun yıllar boyunca Alanya için temel ulaşım aracı haline getirmiştir. Bu çerçevede, deniz taşımacılığı sadece yük ve yolcu

transferi açısından değil, aynı zamanda bölgenin ekonomik entegrasyonu, ticaretin gelişimi ve sosyal hareketliliğin sağlanması bakımından da hayati bir işleve sahip olmuştur.

Bu alt bölüm, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan haberler, makaleler ve yorumlar aracılığıyla, denizyolu ulaşımının Alanya'nın kentsel gelişimine etkilerini birincil kaynaklardan yola çıkarak incelemektedir. Özellikle mendirek ve iskele projeleri, devlet yatırımları, vapur seferlerinin durumu ve halkın bu konulara ilişkin talepleri, dönemin ulaşım politikalarının yerel düzeyde nasıl karşılık bulduğunu somut örneklerle ortaya koymaktadır. Denizyolu ulaşımı, bu yıllarda yalnızca teknik ve altyapısal bir konu değil, aynı zamanda bölgesel kalkınmanın temel araçlarından biri olarak değerlendirilmiştir. Bu nedenle, dönemin basın kaynakları üzerinden yapılan analiz, Alanya'nın denizle kurduğu tarihsel ilişkiyi ve bu ilişkinin dönüşümünü kapsamlı biçimde gözler önüne sermektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde 13 Şubat 1946 tarihinde çıkarılan 4870 sayılı Kanun, Antalya bölgesinde deniz ticaretini ve ulaşımını geliştirmek amacıyla önemli altyapı projelerini başlatmıştır. Bu yasa kapsamında, maliyetinin 300.000 lirayı bulması öngörülen Antalya mendireği yapımına başlanmıştır. Bunun yanı sıra, 1948 bütçesine eklenen 300.000 lira ödenekle Alanya ve Sinop'ta birer küçük iskele yapılması kararlaştırılmıştır⁴⁹. Proje, bölgenin ticaret kapasitesini artırmayı ve stratejik önemini güçlendirmeyi hedefleyen önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir. Bu kararla, özellikle Alanya gibi gelişmekte olan bölgelerde ekonomik faaliyetlerin ve ulaşım olanaklarının artırılması açısından büyük bir öneme sahip olduğu ve iskele projelerinin, yerel ticaretin desteklenmesi ve kıyı bölgelerinin deniz ulaşımına entegrasyonu hedeflenmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nin ilk sayısında sürmanşet olarak yer alan haber, Alanya mendirek inşaatını ön plana çıkarmış ve bu projeye özel bir vurgu yapmıştır. Haberde, mendirek inşaatının bölgenin sosyoekonomik ve kültürel gelişimine olan katkısına dikkat çekilmiştir. Alanya'nın benzersiz coğrafi ve stratejik özelliklerinin, bölgenin kalkınmasında ve bölgesel dinamizmin sağlanmasında önemli bir rol oynadığı ifade edilmiştir.

Dönemin Bayındırlık Bakanı Nihat Erim'in, Konya ve Antalya valileri ile milletvekillerinden oluşan bir heyetle Akdeniz çevresinde gerçekleştirdiği inceleme gezisi, bölgenin hızlı bir şekilde devlet yatırımlarından faydalanması gerektiğini vurgulamıştır. Alanya'nın tarihi ve doğal zenginliklerinin yanı sıra turizm ve tarım potansiyelini bir arada barındırdığı dikkate alındığında, bölgenin kalkınması için en temel ihtiyaçların yol ve liman altyapısı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çerçevede, yeni inşa edilen betonarme iskelenin

⁴⁹TBMMTD, Dönem: 8, C 8, 26.12.1947: 209.

gemilerin güvenli bir şekilde yanaşabilmesi için ek bir 100.000 liralık bütçeye ihtiyaç duyduğu ifade edilmiştir. Bu bütçe, mendireğin 30 metre daha uzatılmasını hedeflemektedir⁵⁰.Dönemin raporlarına göre, mendireğin tamamlanması ve Alanya'nın aktif bir liman olarak işlev görmesi, bölgenin ekonomik ve ticari potansiyelini artıracak hayati bir adım olarak değerlendirilmiştir. Alanya, İskenderun ile Fethiye arasındaki rüzgârlardan korunaklı nadir doğal limanlardan biri olarak stratejik bir konuma sahiptir. Bu özelliği, bölgenin kalkınmasında ve ekonomik katkılarının artırılmasında kritik bir rol oynamaktadır. Yüksek mühendisler tarafından yapılan değerlendirmelerde, mendireğin özellikle Kale Burnu çevresinde daha geniş bir alanı kapsayacak şekilde uzatılması gerektiği belirtilmiştir.Dönemin Başbakanı Hasan Saka da Alanya'nın doğal liman potansiyeline dikkat çekmiş, liman inşasının yanı sıra Konya ile Alanya arasında bağlantıyı sağlayacak bir karayolu inşasının gerekliliğini vurgulamıştır. Bu bağlantının, tarım ve ticaretin desteklenmesi açısından önemli bir stratejik hamle olacağı ifade edilmiştir⁵¹.Bu inceleme ve raporlar, Alanya'nın kalkınmasında altyapı yatırımlarının belirleyici bir role sahip olduğunu açıkça ortaya koymaktadır. Liman ve yol projelerinin gerçekleştirilmesi, yalnızca Alanya'nın yerel ekonomisini canlandırmakla kalmayıp, aynı zamanda bölgenin Akdeniz çevresindeki ticari ve lojistik önemini de artıracığı öngörülmüştür.

Alanya Postası Gazetesi'nin ilk sayısında, Cemal Sarıkadıoğlu tarafından kaleme alınan "Yol ve Nakliyat İşlerimiz" başlıklı makale, Alanya'nın ulaşım konusunda yaşadığı ciddi zorlukları ele almıştır. Makalede, kara yollarının yetersizliği nedeniyle deniz yollarının bölge için hayati bir öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Özellikle kış mevsiminde, yolların ırmakların taşması, köprülerin yetersizliği ve yağışlar nedeniyle bozulması sonucu kara ulaşımının neredeyse imkânsız hale geldiği ifade edilmiştir. Bu durumun, Alanya ile Antalya arasındaki otobüs seferlerinin bahar aylarına kadar durdurulmasına yol açtığı belirtilmiştir.Dönemin hükümeti tarafından inşa edilen 120 metre uzunluğundaki betonarme iskele, bölgedeki taşımacılık sorunlarını hafifletmek adına olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir. Ancak, bu iskelenin gemilerin tam anlamıyla yanaşabilmesi için 30 metre daha uzatılması gerektiği ve güney rüzgârlarına karşı koruma sağlamak amacıyla 250-300 metre uzunluğunda bir mendirek inşa edilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Bu mendireğin, yalnızca bölgenin ekonomik kalkınması için değil, aynı zamanda Karadeniz ve İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan stratejik bir geçiş yolu oluşturması açısından kritik öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. Makalede, Ankara-Konya kara yolunun Akseki üzerinden

⁵⁰ Uzatılması planlanan Alanya İskelesi mendireği hakkında bkznz. Görsel 9: 261

⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.11.1948, Sayı 1:1,4.

Alanya'ya kadar uzatılmasının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Bu bağlantının hem Orta Anadolu'nun hem de Alanya'nın ekonomik kalkınmasına büyük katkı sağlayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, Selçuklu döneminde Alanya Limanı ve Kalesi'nin stratejik önemi hatırlatılarak, bu bölgenin hem savunma hem de ekonomik gelişim açısından tarihi bir değer taşıdığına dikkat çekilmiştir. Denizyolları İdaresi'nin Güney sahillerinin potansiyelini değerlendirememesi eleştirilmiş ve düzenli deniz seferlerinin sağlanamamasının, ürünlerin büyük piyasalara zamanında ulaştırılmasını engellediği belirtilmiştir. Özellikle küçük ölçekli üreticiler ve esnafların bu aksaklıklardan olumsuz etkilendiği vurgulanmıştır. Makalede, Ulaştırma Bakanı Kasım Gölek'ten bu sorunları çözmek için somut adımlar atması beklenmiştir. Mendirek inşası ve Konya-Alanya kara yolu bağlantısının sağlanmasının, bölgenin ekonomik kalkınmasında elzem olduğu sonucuna varılmıştır⁵². Henüz milletvekili seçilmeden önce Yüksek Makine Mühendisi Ahmet Tokuş, Alanya'nın ulaşım sorunlarına dikkat çekmiş ve bölgenin ekonomik faaliyetlerini olumsuz etkileyen bu sorunları kamuoyuna taşımıştır. Tokuş, vapur seferlerinin seyrek olması ve karayolu altyapısının yetersizliği nedeniyle, Alanya'nın en büyük gelir kaynağı olan tarımsal ürünlerin sevkiyatında ciddi zorluklar yaşandığını vurgulamıştır. Özellikle narenciye, muz ve diğer tarım ürünlerinin büyük piyasalara zamanında ulaştırılamaması, üreticilerin ekonomik kayıplar yaşamasına neden olmuş ve bölgenin kalkınmasını engelleyen bir sorun haline gelmiştir. Tokuş, bu durumu yalnızca bir ulaşım sorunu olarak değil, aynı zamanda bölge halkının refahını ve ekonomik gelişimini doğrudan etkileyen kritik bir mesele olarak değerlendirmiştir⁵³. Alanya Postası Gazetesi'nin 14 Haziran 1949 tarihli 19. sayısında, Devlet Denizyolları İdaresi'nin Amerika'dan satın aldığı ve kısa süre içinde İstanbul'a ulaşması beklenen 279 groston kapasiteli Trabzon, Ordu, Giresun adındaki motorlu, seri ve lüks gemilerden birinin İskenderun ekspres postasına tahsis edildiği haberi yer almıştır. Bu geminin, seferleri sırasında Larnaka ve Hayfa'ya kadar uzanacağı ve güzergâhı üzerinde Alanya'ya da uğrayarak Antalya, İzmir ve İstanbul limanlarına hizmet vereceği belirtilmiştir. Yaklaşık bir ay içinde uygulamaya konulacak olan bu yeni programın, Alanya-İstanbul yolunu üç güne indireceği ifade edilmiştir. Bu gelişme, Alanya'nın ulaşım ve ticaret kapasitesini artırması açısından büyük bir adım olarak değerlendirilmiştir. Devlet Denizyolları İşletmesi'nin Alanya'nın ekonomik ve turistik değerini takdir etmiş olmasından duyulan memnuniyet gazetenin haberinde açıkça vurgulanmıştır. Ayrıca, gazete, Alanya'ya gösterilen bu ilgiden dolayı işletmenin müdürü ve çalışanlarına Alanya halkı adına teşekkürlerini sunmuş, yeni

⁵² Sarıkadıoğlu, 02.11.1948, Sayı 1: 2, 4.

⁵³ Tokuş, 04.10.1949, Sayı 31: 2, 3.

alınan gemilerden birine Alanya isminin verilmesi temennisinde bulunmuştur. Haberde ayrıca, bu hattın Aralık postası seferlerine Güneysu veya Aksu vapurlarının tahsis edileceği belirtilmiştir. Bu gelişmeler, Alanya'nın diğer limanlarla olan bağlantısının güçlenmesi ve şehrin ticaret ve turizm potansiyelinin artırılması açısından önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmiştir⁵⁴. 1949 yılında, henüz Demokrat Parti'den milletvekili seçilmeden önce, Doktor Burhanettin Onat'ın Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan yazısında, Antalya ile Alanya arasındaki ulaşımın zorluklarına dikkat çekilmiştir. Onat, otobüs seferlerinin seyrek olması nedeniyle, yolcuların taşınmasında genellikle küçük motorlu teknelerin kullanıldığını belirtmiştir. Yazıda, bu teknelerle yapılan deniz yolculuğunun, genellikle herhangi bir arıza veya olumsuz hava koşulu yaşanmadığında yaklaşık 8-9 saat sürdüğü ifade edilmiştir. Ancak Onat, kendi deneyiminde yolculuğun aksaklıklar nedeniyle 11 saati aştığını aktarmıştır. Yazıda, özel taşımacılığın, küçük teknelerle kalabalık gruplar halinde ve oldukça ilkel koşullarda yapıldığına dikkat çekilmiştir⁵⁵. Bu değerlendirmeler, Alanya ve çevresindeki ulaşım ihtiyaçlarının dönemin mevcut koşulları çerçevesinde yeterince karşılanamadığını ve ciddi altyapı iyileştirmelerinin elzem olduğunu ortaya koymaktadır. Deniz taşımacılığında yaşanan aksaklıklar, yalnızca bireysel yolcu deneyimlerini değil, aynı zamanda bölgenin ekonomik faaliyetlerini de sınırlandırmıştır. Onat'ın tespitleri, ulaşım altyapısının geliştirilmesine yönelik çağrılar ve çözüm önerilerinin önemini vurgulayan somut bir kanıt olarak ele alınabilir.

Ayrıca Alanya Postası 4 Ekim 1949 yılında yayımladığı 31. sayısında devlet denetiminde yapılan deniz yolu seferlerinde ise Devlet Denizyolları Müdürlüğü'nün kamara personelinin mesai saatinin çok uzun olduğuna dikkat çekmiştir⁵⁶. 1950 yılı Nisan ayında, Alanya Postası gazetesi sürmanşetinde, Denizyolları İşletmesi'nin yetersiz seferlerinin narenciye üreticilerine verdiği ekonomik zararları gündeme taşımıştır. Gazete, özellikle Anamur, Gazipaşa, Alanya, Antalya, Finike ve Bodrum gibi narenciye ve muz üretimi yapılan bölgelerden İstanbul'a taşınması gereken ürünlerin, seferlerin azlığı ve gemilerin eski olması nedeniyle büyük gecikmelerle teslim edildiğini vurgulamıştır. Normalde 2-3 gün içinde ulaşması gereken ürünlerin, bu aksaklıklar yüzünden 8-10 gün gibi uzun sürelerde varış noktasına ulaştığı ifade edilmiştir. Bu gecikmelerin, narenciye ve muz gibi çabuk bozulan ürünlerin kalitesini ve piyasa değerini düşürdüğü, dolayısıyla üreticilerin ticari kayıplar yaşamasına yol açtığı belirtilmiştir. Gazete, bu durum karşısında hükümetin soruna kayıtsız

⁵⁴Alanya Postası Gazetesi, 14.06.1949, Sayı 19:1,4.

⁵⁵Onat, 26.08.1949-10.09.1949, Sayı 26, 27, 28: 3, 1, 2, 3, 4.

⁵⁶Alanya Postası Gazetesi, 04.10.1949, Sayı 31: 1.

kalmasını sert bir şekilde eleştirerek, narenciye üreticilerinin zararlarının daha fazla büyümemesi için hızlı ve soğuk hava tertibatlı gemilerin eksikliğinin giderilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir⁵⁷. Alanya Postası Gazetesi'nin Haziran 1950 tarihli 45. sayısında, başyazar Cemaleddin Sarıkadıoğlu, Denizyolları Genel Müdürlüğü'nün yönetim eksikliklerini sert bir dille eleştirmiştir. Sarıkadıoğlu, kurumun yıllardır plansız bir şekilde faaliyet gösterdiğini ve bu durumun sürekli zarara yol açtığını vurgulamıştır. Denizcilik sektörünün etkili bir şekilde yönetilmesi için enerjik, bilgili ve denizcilik alanında uzman kişilerin yönetime getirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sarıkadıoğlu, denizcilik faaliyetlerinin rasyonel bir yapıya kavuşturulması adına köklü bir değişim çağrısında bulunmuş ve Demokrat Parti iktidarını bu konuda reformları önceliklendirmeye davet etmiştir. Geçmişte yapılan hatalardan ders çıkarılması gerektiğini belirterek, özellikle Denizbank'ın kuruluş sürecindeki yanlış adımları örnek göstermiş ve milli kurumların daha istikrarlı bir yapıya kavuşturulmasının önemine dikkat çekmiştir. Denizcilik sektörünün karşı karşıya olduğu sistematik sorunların, bu alanda yeterli bilgi ve deneyime sahip olmayan kişilerin yönetimde yer almasından kaynaklandığını savunmuş; denizcilik sektöründe “ehliyetli” kişilerin göreve getirilmesinin zaruri olduğunu belirtmiştir. Yazıda, ürün nakliyatında soğuk hava tesisatlı gemilere olan ihtiyacın altı çizilmiş ve bu gereksinimin özellikle tarım ürünlerinin sağlıklı ve hızlı taşınması açısından zorunlu olduğu vurgulanmıştır. Balık, et ve diğer hassas ürünler için de uygun gemilerin temin edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Sarıkadıoğlu, deniz taşımacılığındaki bu eksikliklerin, güney sahillerindeki ekonomiyi olumsuz etkilediğini ve bölgesel kalkınmanın önündeki en büyük engellerden biri olduğunu belirtmiştir⁵⁸. Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun Denizyolları Genel Müdürlüğü'ne yönelik eleştirileri, yalnızca bu kurumun yönetim eksikliklerine değil, aynı zamanda bir önceki hükümetin genel ulaşım politikalarına yönelik kapsamlı bir eleştiri olarak öne çıkmaktadır. Demokrat Parti Hükümeti'nden, özellikle ulaşım altyapısındaki eksikliklerin giderilmesi ve iyileştirme çalışmalarının bir an önce hayata geçirilmesi konusundaki beklentiler açıkça dile getirilmiştir. Sarıkadıoğlu'nun yazısında, bölgenin karayolu altyapısının yetersizliği nedeniyle, burada üretilen ürünlerin ülke genelindeki pazarlara ulaştırılmasında büyük sıkıntılar yaşandığına dikkat çekilmiştir. Özellikle narenciye gibi çabuk bozulabilen ürünlerin güvenli ve zamanında nakliyatının zorunlu olduğunun altı çizilmiştir. İhmal edilen taşımacılık altyapısının, yalnızca bölge halkının ekonomik beklentilerini değil, aynı zamanda merkezi yönetime olan güveni de olumsuz etkilediği vurgulanmıştır.

⁵⁷ Alanya Postası Gazetesi, 11.04.950, Sayı 37: 1.

⁵⁸ Sarıkadıoğlu, 07.06.1950, Sayı 45: 1.

Alanya Postası Gazetesi'nin bu tür eleştirilerle yerel ekonomiyi savunması, basının halk adına bir denetim mekanizması işlevi üstlendiğini göstermektedir. Gazetenin duruşu, yalnızca ticari çıkarların korunmasına yönelik değil, aynı zamanda halkın genel ekonomik refahını ve hükümet politikalarına olan güvenini sağlama çabası olarak değerlendirilebilir. Basının bu eleştirileri, yerel halkın sesi olma misyonunun bir yansımasıdır ve halkın sorunlarını dile getirme ile çözüm talep etme konusunda üstlendiği önemli rolü gözler önüne sermektedir.

Bu bağlamda, gazetenin eleştirileri, yalnızca ulaşım politikalarındaki aksaklıkları değil, aynı zamanda merkezi hükümetin yerel halkın ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarına yeterince odaklanmadığını ortaya koymaktadır. Yerel basının bu tutumu, bölgenin kalkınmasına yönelik bir sorumluluk bilinciyle hareket ettiğini ve hükümetin dikkatini bu tür temel sorunlara çekmek için önemli bir aracı olduğunu göstermektedir.

1950 yılı haziran ayında Alanya Postası gazetesinin 45. sayısında, bölge halkının uzun süredir dile getirdiği ulaşım sorunlarına yönelik önemli bir gelişme duyurulmuştur. Haberde, İstanbul-İskenderun arasında hızlı deniz seferlerinin başlatıldığı ve bu yeni ulaşım alternatifinin, bölgedeki taşımacılık problemlerine çözüm olabileceği vurgulanmıştır. Daha önce yetersiz vapur sayısı nedeniyle gerçekleştirilemeyen bu seferlerin, İzmir Vapurunun Alanya limanına uğramasıyla başladığı ifade edilmiştir. Düzenli bir şekilde devam etmesi halinde, bu seferler sayesinde İstanbul'a ulaşımın dört gün gibi kısa bir sürede gerçekleşebileceği ve bölge halkının, zorlu kara yolculuklarını terk ederek bu hızlı deniz yolunu tercih edeceği belirtilmiştir⁵⁹. Bu gelişme, yerel halkın uzun süredir karşılaştığı taşıma güçlüklerini hafifletmek için önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir. Deniz yolunun, bölgedeki ulaşım altyapısının iyileştirilmesinde büyük bir rol oynayacağı ve tarım ürünlerinin zamanında ve güvenli bir şekilde büyük şehirlere ulaştırılmasına olanak tanıyacağı düşünülmektedir. Bu durum hem ekonomik hem de toplumsal açıdan önemli bir iyileşmeye işaret etmektedir.

Alanya Postası gazetesinde, yapılan eleştiriler ve serzenişlerden yalnızca bir ay sonra, 1950 yılı haziran ayında yayımlanan "Devlet Deniz Yolları İşletmesi Sürat Seferleri Halkı Memnun Etmıştır" başlıklı haberde, Denizyolları İdaresi'nin yeni uygulamaları hakkında hem olumlu değerlendirmelere hem de önerilere yer verilmiştir. Haberin ana odağında, 15 günlük ekspres seferlerin halk tarafından olumlu karşılanması yer almakla birlikte, bazı eleştiriler de gündeme getirilmiştir. Özellikle, 5-6 bin tonluk İzmir ve Güneysu gibi lüks gemilerin

⁵⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.06.1950, Sayı 45: 2;

seferlerde kullanılmasının verimsiz olduğu belirtilmiştir. Yaz mevsiminde bu büyüklükteki gemilerin yolcu ve yük taşımada yetersiz kalacağı, yalnızca birkaç yolcu ve sınırlı miktarda yük taşıyabilmesi sebebiyle, bu durumun ulaşım hizmetinin etkinliğini düşürdüğü ifade edilmiştir. Gazete, özellikle Almanya'dan temin edilen ve daha küçük tonajlı olan Etrüsk, Kadeş ve Tırhan gemilerinin, yoğun yolcu trafiğı olan İzmir hattına kaydırılmasının daha verimli olacağına dikkat çekmiştir. Ayrıca, narenciye ve meyve taşımacılığı için soğuk hava tertibatlı, daha küçük tonajlı gemilerin temin edilmesi gerektiğı önerilmiştir. Bu öneriler, özellikle tarım ürünlerinin güvenli ve zamanında taşınması açısından büyük önem taşımaktadır. Gazete, Denizyolları İdaresi'nin yönetimindeki yetersizliklerin, kurumun verimli çalışmasını engellediğini ve devlet bütçesine büyük zararlar verdiğini savunmuş, bu bağlamda, denizcilik alanındaki reformların önemine değinmiştir⁶⁰.

Alanya Postası Gazetesi, yalnızca halkın ekonomik çıkarlarını savunmakla kalmamış, aynı zamanda bu sorunlara çözüm önerileri sunarak yerel halkın ihtiyaçlarını daha geniş bir perspektiften ele almıştır. Gazetenin, 1950 yılında deniz yolu ulaşımında yapılan iyileştirmelere dair olumlu geri bildirimleri ve çözüm odaklı yaklaşımları, Alanya halkının taleplerine önemli bir yanıt oluşturmıştır. Deniz seferlerinde yapılan iyileştirmeler hem yolcu hem de yük taşımacılığı açısından Alanya'da önemli gelişmelere yol açmıştır. Bu dönüşüm, bölgenin ulaşım altyapısının güçlendirilmesi yönünde atılan kritik bir adım olarak değerlendirilmektedir. Özellikle narenciye ve muz gibi tarımsal üretimle geçinen Alanya halkı için, ürünlerin güvenli ve hızlı bir şekilde taşınması hayati öneme sahip olmuştur. Deniz ulaşımında daha hızlı ve düzenli seferlerin yapılması, tarımsal ürünlerin büyük pazarlara zamanında ulaşmasını sağlamış ve böylece üreticilerin ekonomik kayıplarının önüne geçilmiştir⁶¹.

14 Mayıs 1950'de Demokrat Parti'nin (DP) iktidara gelmesi, Türkiye'nin ulaşım altyapısında kapsamlı bir dönüşümün başlangıcını simgelemiştir. DP'nin Parti Programı'nda, ulaşım altyapısının modernleştirilmesi için stratejik bir vizyon ortaya konmuş, demiryolları, karayolları, limanlar ve antrepoların birbiriyle bütünleşmiş bir sistem içinde ele alınması gerektiğı vurgulanmıştır. Bu yaklaşım, ulaşımı yalnızca bireysel unsurların geliştirilmesi olarak görmemiş; aksine, tüm unsurların birbirini tamamlayacak şekilde uyumlu bir sistem olarak yapılandırılmasını hedeflemiştir. Bu kapsamda, ulaşım altyapısının modernizasyonu hem ekonomik kalkınmayı desteklemek hem de ticaret, tarım ve sanayi gibi sektörlerin

⁶⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 04.07.1950, Sayı 49: 1.

⁶¹ Planlı yürütölmeye başlanan gemi seferleri haberi hakkında bkzn. Görsel 10: 261.

verimliliğini artırmak için bir öncelik olarak ele alınmıştır⁶². Demokrat Parti'nin ulaştırma ve liman politikalarına yönelik planlaması, yalnızca bir siyasi propaganda unsuru olarak görülmekten öte, altyapıyı bütünleşik ve sistemli bir yapıya kavuşturmayı hedefleyen teknik ve stratejik bir yaklaşım olarak değerlendirilmelidir. Bu politikalar, geçmiş dönemde başlatılan ancak eksik kalan kalkınma hamlelerini tamamlamayı amaçlamış ve bu doğrultuda daha geniş bir kalkınma stratejisine dayandırılmıştır.

Demokrat Parti'nin ulaştırma politikalarının, yalnızca iktidar değişikliğiyle sınırlı kalmayan ve kamu yararını önceleyen bir perspektif taşıdığı anlaşılmaktadır. Bu politikalar, ulaşım altyapısının modernizasyonunu ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınması için hayati bir unsur olarak ele almış; demiryolları, karayolları ve limanların entegrasyonu gibi kapsamlı çözümler sunmuştur.

Ulaşım politikalarının süreklilik ve işlevsellik kazanması, siyasi söylemlerden bağımsız olarak, ülkenin uzun vadeli kalkınma hedeflerine hizmet eden yapısal bir gereklilik olarak görülmelidir. Demokrat Parti'nin bu yaklaşımı, ulaşım altyapısının yalnızca bir teknik mesele değil, aynı zamanda Türkiye'nin ekonomik ve toplumsal kalkınmasında stratejik bir araç olduğunu göstermektedir. Bu politikalar, kalkınma projelerinin sürdürülebilirliğini ve geçmişteki eksiklerin tamamlanmasını sağlayarak, ulaşım sektöründe köklü bir dönüşümü hedeflemiştir.

Ocak 1951 geldiğimizde Alanya Postası Gazetesi, Denizyolları Genel Müdürlüğü'ne yapılan yönetim değişikliğini duyurmuş ve bu değişikliği olumlu karşılamıştır. Cemil Parman'ın yerine S. Yusuf Ziya Öniş'in atanması, gazetede, Denizyollarının batma tehlikesinden kurtulacağına dair bir inançla değerlendirilmiştir. Gazete, yeni müdürün atanmasıyla birlikte, yönetimindeki değişikliklerin, kurumun daha verimli hale gelmesini sağlayacağını umut etmiştir. Ayrıca, Akdeniz sahil kentleri için uzun süredir beklenen soğuk hava tertibatlı narenciye taşımacılığına yönelik gemilerin temin edilmesini beklediklerini belirterek, yeni yönetimden bu konuda somut adımlar atmasını talep etmiştir⁶³. İskele mendireğinin uzatılarak işlevselleştirilmesi konusu, 1951 yılına ait Alanya Postası Gazetesi'nde önemli bir yer tutmuştur. Gazeteye göre, Alanya'daki iskele mendireği inşaatı, bölgenin deniz ulaşım altyapısını güçlendirmek amacıyla 450.000 lira bütçe ile ihaleye çıkmıştır. İhalenin kapsamında, iskelenin 130 metre daha uzatılması planlanmış ve bunun yanı sıra küçük teknelerin güvenli bir şekilde barınabilmesi için yeni bir rıhtım inşaatının da

⁶² *Demokrat Parti Programı*, 1946:23.

⁶³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1951, Sayı 67: 1.

yapılacağı belirtilmiştir⁶⁴. Ayrıca, gazetenin 1 Temmuz 1951 tarihli 78. sayısında, Mısır seyahatinde bulunan Milletvekili Ahmet Tokuş'un Alanya'ya dönerek yerel meselelerle, özellikle Alanya-Konya yolu, iskelenin uzatılması ve kalenin turistik yolu gibi önemli projelerle ilgilendiği ve bu konuların araştırılması için çaba sarf ettiği bilgisi yer almıştır⁶⁵. Eylül ve Ekim 1951 sayılarında ise, ihale sürecini kazanan yüklenici Ak'ın inşaat malzemelerini temin ederek depolamaya başladığı ve inşaat faaliyetlerine hızla giriştiği belirtilmiştir⁶⁶. İnşaat çalışmalarının hızla ilerlediği vurgulayan Alanya Postası Gazetesi, inşaat çalışmalarının hızla ilerlediğine dikkat çekerek Müteahhit Ahmet Ak'ın hazırlıkları tamamlamasıyla iskele mendireğinin uzatılması için 1 Nisan 1952 tarihinde temel atma töreninin gerçekleştirildiğini duyurmuştur. Tören, Alanya Kaymakamı ve Belediye Başkanı'nın katılımıyla yapılmış olup⁶⁷, inşaat etütlerinin yapılması için uzman bir heyetin Alanya'ya geleceği de yine gazetenin haberinde belirtilmiştir⁶⁸. Bu çalışmalar, 5775 sayılı Limanların İnşa, Tevsi, Islah ve Teçhizine Dair Kanun çerçevesinde, Taşucu, Anamur, Akçakoca ve Çanakkale iskelelerinin 1952 yılı içinde tamamlanması hedeflenirken, Alanya, Finike, Rize, Mudanya ve Marmaris iskele inşaatlarına ise devam edilmesi planlanmıştır. Bu kapsamda, Alanya'daki iskele projesi, bölgenin deniz taşımacılığını geliştirmek ve ulaşım altyapısını güçlendirmek amacıyla önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır⁶⁹. İskele ilave inşaatının hızla ilerlediği ve taahhüt edilen süreden önce tamamlanabileceği ifade edilse de süreçte bazı olumsuzluklar yaşanmıştır⁷⁰. 2 Aralık 1952'de bölgede meydana gelen aşırı yağmur ve fırtına, iskelenin anroşmanlarına (dalga kıranlarına), yüklenici Ahmet Ak'a ait iş makinelerine zarar vermiş ve inşaat malzemelerinin denize sürüklenmesine yol açarak ciddi maddi kayıplara neden olmuştur⁷¹. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan bilgilere göre, bu son fırtınalar nedeniyle hasar gören iskelenin yeniden ihaleye açılması gündeme gelmiştir. Yüklenici Ahmet Ak'ın projeyi tamamlaması ve teslimi için Ankara'ya gitmesi nedeniyle, 1952 yılı başında inşaatın aşırı hava koşulları nedeniyle zarar görmüş olmasına rağmen, iskelenin son aşamaya geldiği anlaşılmaktadır⁷². Bu bağlamda, Bayındırlık Bakanlığı tarafından iskelenin meydan düzenlemesi ve hasar gören anroşmanların⁷³ onarımı için

⁶⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1951, Sayı 75: 2.

⁶⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1951, Sayı 78: 1.

⁶⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1951, Sayı 82: 2.

⁶⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1952, Sayı 96: 2.

⁶⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100: 2.

⁶⁹ *TBMMTD*, Dönem:9, C 13, 20.06.1952: 368.

⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 4.

⁷¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112, 113, 114, 115, 116: 2.

⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 03.01.1953, Sayı 118: 2.

⁷³ Anroşman: Dalga kıran olarak kullanılan büyük kütleli taş blok.

122.000 lira bütçe ayrılarak yeni bir ihale süreci başlatılmıştır⁷⁴. Bu süreç, Alanya'nın deniz taşımacılığı altyapısının güçlendirilmesine yönelik atılan önemli bir adım olmasına rağmen, yaşanan olumsuz hava koşulları ve inşaat sürecindeki aksaklıklar, projenin zamanında tamamlanmasını engellemiş ve ek maliyetler yaratmıştır.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Nisan 1953 tarihli sayısında, narenciye üreticileri ve esnafın geciken deniz seferleri ve yaşanan aksaklıklar nedeniyle yaşadıkları sorunlar ele alınmıştır. Bu bağlamda, Denizcilik Bankası Anonim Ortaklığı tarafından Alanya'ya gönderilen Müfettiş Basri Kurtoglu'nun bölgedeki durumu yerinde incelediği ve Acenta Şefi Ali Şerefli'den yaşanan aksaklıklarla ilgili ayrıntılı bilgi aldığı kaydedilmektedir. Gazetede, özellikle narenciye tüccarlarının bu denetimlerin, yaşanan sorunların giderilmesi adına somut bir adım teşkil edeceğine dair umutlarını korudukları ifade edilmektedir⁷⁵. 1953 yılının sonlarına ait Alanya Postası haberinde, Alanya İskeleyi'nde yapılması planlanan rıhtım için gerekli fonun İçişleri Bakanlığı tarafından sağlanacağı duyurulmuştur. Bu amaçla, Alanya Belediyesi'nden bir heyetin Ankara'ya giderek, gerekli görüşmeleri yürütmek üzere çalışmalarını başlatacağı bilgisi aktarılmaktadır⁷⁶. Bu girişim, Alanya'nın deniz ulaşım altyapısını güçlendirmek adına merkezi ve yerel yönetimlerin iş birliği içinde çalıştığını göstermektedir.

1954 yılına gelindiğinde Alanya Postası, genişletilen iskelede baş gösteren sorunlara dikkat çekmiştir. Gazetede yer alan haberlere göre, iskele inşaatının teknik kusurları nedeniyle tehlike arz ettiğinin yetkililer tarafından dile getirildiği belirtilmiştir. Özellikle, kontrol mühendisliğine atfedilen hatalar sonucunda, beton kazıklar ve betonarme yapının teknik yetersizlikler içerdiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, hafif şiddetli fırtınalı havalarda bile iskelede bazı kısımlarda bozulmalar gözlemlenmiştir. Bu durum, tamamlanarak teslim alınan inşaatın kamu yararına uygun olup olmadığının sorgulanmasına yol açmış ve Karayolları Genel Müdürlüğü teknik müfettişliği tarafından yeniden incelenmesi gerektiğine dikkat çekilmiş, bölgedeki deniz taşımacılığının güvenliğini ve verimliliğini sağlamak adına alınması gereken ek önlemleri gündeme getirmiştir⁷⁷. Dönemin Bayındırlık Bakanı Kemal Zeytinoğlu, İzmir Alsancak Limanı'nın temel atma töreninde verdiği bilgilere göre, Ege ve Akdeniz bölgelerinde yer alan bazı iskelelerin inşaatlarının başladığı ve tamamlandığı açıklanmıştır. Buna göre, Marmaris, Fethiye, Finike, Alanya, Anamur ve Taşucu iskelelerinin inşaatına

⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1953, Sayı 119: 2.

⁷⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1953, Sayı 120: 2; *BCA*, 30-1-0-0/83-523-9, (04.08.1952), Denizcilik Bankası incelemesi neticesinde ihtiyaçlara ilişkin Başbakanlığa raporu için bkz. Görsel-34: 273.

⁷⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.12.1953, Sayı 137: 2.

⁷⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 1.

başlanmış, ayrıca Lâpseki, Mudanya, Akçakoca, Pazar, Şarköy, Çanakkale, Finike, Alanya, Taşucu, Fethiye ve Anamur iskelelerinin ise tamamlanarak hizmete girdiği belirtilmiştir⁷⁸. Alanya Postası Gazetesi'nin sonraki sayılarında, iskele inşaatına yönelik haberlerin gündemden biraz düştüğü, buna karşılık deniz seferlerinin kalitesiyle ilgili eleştirilerin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu durum, iskele inşaatının tamamlanmış olmasına rağmen hâlâ bazı sorunlar ve aksaklıklar içermesine karşın, mevcut ihtiyaca belirli bir ölçüde yanıt verebildiğini düşündürmektedir. Gazete, deniz seferlerine yönelik eleştirilerin, bölgedeki ulaşım hizmetlerinin kalitesinin artırılması gerektiğine dair bir vurgu taşıdığını ifade etmiştir. Bu eleştiriler, Alanya'nın ticaret ve turizm açısından daha verimli bir ulaşım altyapısına ihtiyaç duyduğunu göstermektedir. Deniz ulaşım hizmetlerinin etkinliğini artıracak iyileştirmelerin sürdürülebilir olması gerektiği, bu tartışmalar çerçevesinde net bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Alanya Postası Gazetesi'nin 16 Ağustos 1956 tarihli sayısında, denizyolu taşımacılığına ilişkin güncel sorunlar ele alınmıştır. Haberde, Denizcilik Bankası'nın tüm gemilerini yenileyip Akdeniz tipi gemilerin kademeli olarak ülkeye girişini sağlandığına dikkat çekilirken, buna rağmen hâlâ eski ve köhne gemilerin, özellikle Necat ve Dumlupınar gibi, hizmette kalmasının Akdeniz sahili halkını üzüntüye sevk ettiği ifade edilmiştir. Türkiye'nin turistik bölgeleri arasında bulunan Akdeniz sahil şehirlerinde, bu tür gemilerle yolcu taşınmasının son derece üzücü bir durum teşkil ettiği vurgulanmıştır. Ayrıca, bu güzel sahillerin dikkatsiz bir şekilde kullanılmasının, Denizcilik Bankası'nın köhnemiş zihniyetinin bir yansıması olarak değerlendirildiği ifade edilmiştir. Gazete, Ulaştırma Bankası ve yeni Genel Müdürden bu sahillere yeni gemilerin acilen tahsis edilmesini talep etmenin hakları olduğunu da belirtmiştir⁷⁹. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan deniz taşımacılığına ilişkin eleştiriler, nicelikten niteliğe doğru bir ilerlemeyi işaret ediyor gibi görünmektedir. Ancak, dönemin Denizcilik Bankası'nın envanteri veya mevcut deniz taşımacılığı mevzuatı hakkında yeterli bilgiye sahip olmamız, bu eleştirilerin yalnızca yerel ihtiyaçlara dayandığını ve konunun daha geniş bir çerçevede ele alınması gerektiğini göstermektedir. Gazetenin bu eleştirileri, bölgedeki taşımacılık faaliyetlerini iyileştirme umudu taşısa da eleştirileri kaleme alanların deniz taşımacılığı alanında uzman ya da planlamacı olmamaları, önerilerin uygulanabilirliği konusundaki tartışmaları beraberinde getirmektedir.

Bu durum, Alanya Postası Gazetesi'nin eleştirilerinin, daha çok yerel halkın yaşam kalitesine dair duyulan endişeler ve bölgenin ekonomik çıkarları üzerinden şekillendiğini

⁷⁸ TBMMZC, Dönem 10, C: 10, 20.02.1956: 286-287.

⁷⁹ Alanya Postası Gazetesi, 16.08.1956, Sayı 213: 1.

göstermektedir. Ancak, deniz taşımacılığının karmaşıklığı ve bu sektörde yapılması gereken düzenlemelerin çok boyutlu niteliği dikkate alındığında, önerilerin hayata geçirilmesi için daha kapsamlı bir değerlendirme ve uzman görüşlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Gazetenin bu eleştirileri, bölgenin deniz taşımacılığı hizmetlerinin daha iyi bir seviyeye çıkarılması adına önemli bir farkındalık yaratmıştır. Yine de altyapı geliştirme ve taşımacılık planlamasının teknik, ekonomik ve stratejik boyutlarının daha ayrıntılı bir şekilde ele alınması gerekmektedir. Eleştiriler yerel halkın taleplerini ve endişelerini dile getirme açısından önemli bir rol oynamış, ancak daha geniş bir perspektife ihtiyaç duyulduğunu da ortaya koymuştur.

Alanya Postası Gazetesi'nde 16 Ocak 1958 tarihinde yayımlanan haberde, ilçeye yapılacak liman projesine dair önemli bilgilere yer verilmektedir. Projenin, bir Hollanda firması tarafından üstlenileceği ve inşaatın ilk aşamasının Alanya limanında başlayacağı, ardından sırasıyla Gazipaşa, Manavgat, Antalya ve Kaş'ta devam edeceği ifade edilmektedir. Uzun yıllardır ihmal edilen bu liman inşaatının gündeme alınması, yerel halk arasında memnuniyet yaratacağı öngörülmektedir. Söz konusu gelişmenin, bölge ekonomisinin canlanmasına önemli katkılar sunacağı ve deniz taşımacılığı ile ticaretin gelişmesine olanak sağlayacağı vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, liman inşaatının gerçekleştirilmesi, bölgenin altyapı ihtiyacını karşılamak amacıyla kritik bir adım olarak değerlendirilmektedir. Bu tür yatırımlar, özellikle deniz ulaşımının iyileştirilmesi ve ticari faaliyetlerin artırılması açısından stratejik öneme sahip olduğu düşünülmektedir⁸⁰. Alanya'da gerçekleştirilen deniz ulaşım projeleri, yerel halkın ihtiyaçları ve beklentileri doğrultusunda şekillenirken, bu projelerde karşılaşılan sorunlar ve sunulan çözümler, bölgedeki altyapı geliştirme çabalarının bir yansıması olarak değerlendirilebilir. Bu bağlamda, Alanya Postası Gazetesi'nin yayınları, yalnızca dönemin ekonomik dinamiklerini değil, aynı zamanda yerel halkın yaşam koşullarına dair önemli ipuçları sunmaktadır.

Alanya, tarih boyunca stratejik bir liman kenti olmasına rağmen, 1950'li yılların ortalarından itibaren karayolu altyapısının gelişmesiyle birlikte, deniz taşımacılığındaki önemini büyük ölçüde kaybetmiştir. Bu durum, yerel ekonomik faaliyetlerin yön değiştirmesine neden olmuş ve Alanya iskelesi, geçmişte mal ve yolcu taşımacılığında kritik bir rol oynarken, günümüzde esas olarak turistik geziler ve küçük ölçekli balıkçılık faaliyetleri için kullanılmaya başlanmıştır. Karayollarının iyileştirilmesi ve yeni yolların yapılması, Alanya'da deniz yolu taşımacılığının yerini büyük ölçüde karayolu taşımacılığına bırakmasına

⁸⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 1958, Sayı 245: 1.

yol açmıştır. Bu geçiş, bölgenin ekonomik dinamiklerini köklü bir şekilde değiştirmiş, taşımacılığın hız ve erişilebilirlik açısından karayoluna yönelmesi, deniz taşımacılığının giderek geri planda kalmasına neden olmuştur. Alanya'nın turizm potansiyelinin artışı, liman ve iskelenin işlevini turistik faaliyetlere odaklanacak şekilde değiştirmiştir. Tarihsel olarak ticaret ve taşımacılıkta stratejik bir öneme sahip olan Alanya iskelesi, günümüzde ağırlıklı olarak turistlere yönelik geziler, küçük balıkçılık faaliyetleri ve rekreatif etkinliklerde kullanılmaktadır. Bu dönüşüm, bölgenin ekonomik dinamiklerinin turizm sektörüne daha fazla bağımlı hale geldiğini göstermektedir.

Bu dönüşüm, Alanya'nın ekonomik yapısında tarihsel süreç içerisinde önemli değişimlerin yaşandığını ortaya koymaktadır. Deniz taşımacılığının gerilediği ve karayolu taşımacılığının öne çıktığı bu süreç, yerel ekonomik faaliyetlerin yönünü değiştirmiş ve Alanya'yı tarihsel bir liman kentinden, günümüzde modern bir turizm merkezine dönüştürmüştür.

1.2. Karayolları

İkinci Dünya Savaşı'nın ardından Türkiye, modernleşme ve kalkınma hedefleri doğrultusunda ulaşım altyapısında iyileştirmelere yönelmiştir. Ancak, bu süreçte karayolu ve denizyolu altyapısındaki eksiklikler, birçok bölgede olduğu gibi, Alanya'da da kalkınma dinamiklerini olumsuz etkilemiştir. Alanya'nın ulaşım altyapısındaki yetersizlikler, coğrafi zorluklarla birleşerek ticaret, ulaşım ve kırsal kalkınma süreçlerinde önemli kısıtlamalara yol açmıştır.

Alanya'nın karayolu altyapısının yetersizliği, şehirlerarası ulaşımı ve kırsal alanlardan şehir merkezine mal ve hizmet akışını güçleştirmiştir. Özellikle tarımsal ürünlerin bölgesel ve ulusal piyasalara taşınması zorlaşmış, bu da yerel ticaretin büyümesini sınırlamıştır. Kötü hava koşullarının karayolları üzerindeki olumsuz etkileri, özellikle kış aylarında Alanya'yı neredeyse tamamen izole bir konuma sokmuştur. Bu izolasyon, Alanya'nın ekonomik ve sosyal gelişimini yalnızca coğrafi değil, aynı zamanda ekonomik ve kültürel olarak da sınırlandırmıştır. Benzer şekilde, denizyolu altyapısındaki sınırlamalar ve kapasite yetersizliği, bölgenin dış ticaret olanaklarını kısıtlamış ve Alanya'yı ekonomik entegrasyonda zayıf bir konuma itmiştir. Liman ve iskele altyapısının geliştirilmemesi, bölgenin dış dünyayla bağlarını güçlendirmekte yetersiz kalmıştır.

Türkiye'nin modernleşme ve kalkınma politikaları kapsamında, ulaşım altyapısının geliştirilmesi bir öncelik olarak belirlenmiştir. Alanya özelinde bu hedef, denizyollarına bağımlılığı azaltacak ve iç bölgelerle entegrasyonu sağlayacak karayolu projelerinin hayata

geçirilmesiyle somutlaşmıştır. Bu dönemde, Demokrat Parti (DP) iktidarı ile hız kazanan ulaşım projelerinin temel planlamalarının Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) döneminde başladığı bilinmektedir. Bu durum, siyasi geçişlerin uzun vadeli ulaştırma projeleri üzerindeki etkilerini anlamak açısından dikkat çekici bir örnek teşkil etmektedir.

Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler temel alınarak, 1948-1958 yılları arasında Alanya'nın ulaşım altyapısının mevcut durumu ve bu durumun bölgenin sosyoekonomik yapısına etkileri incelenmektedir. Şehirlerarası yollar, köy yolları ve şehir içi yolların kalkınmadaki rolü, bölgenin ticari ve tarımsal faaliyetleri üzerindeki etkileri bağlamında değerlendirilecektir. Ayrıca, bu dönemde Alanya'nın turizme yönelmesinin ve ulaşım altyapısındaki iyileştirmelerin, bölgenin ekonomik dönüşüm sürecine olan katkıları ele alınacaktır. Bu değerlendirme, Alanya'nın kalkınma sürecinde ulaşım altyapısının oynadığı kritik rolü ve bu süreçte yaşanan zorlukların üstesinden gelmek için alınan önlemleri anlamak için kapsamlı bir bakış açısı sunmayı amaçlamaktadır.

1.2.1. Şehirlerarası Karayolu Ulaşımı

Alanya Postası Gazetesi'nde, şehirlerarası karayollarının geliştirilmesi ve yeni yolların inşa edilmesine duyulan ihtiyaç sıkça vurgulanmıştır. Ancak, bu haberlerin daha iyi anlaşılabilmesi için, 20. yüzyılın başlarından 1948 yılına kadar olan dönemde bölgedeki yol durumu ve yol yapım faaliyetlerine kısaca değinmek, sürecin tarihsel bağlamını kavramak açısından önem taşımaktadır.

Yirminci yüzyılın ilk yarısında, Alanya'nın ulaşımı büyük ölçüde denizyollarına bağımlıydı. Şehirlerarası karayolu ağının yetersizliği ve mevcut yolların kötü durumda olması, Alanya'nın dış dünya ile bağlantısını zayıflatmış hem yolcu taşımacılığında hem de mal sevkiyatında ciddi zorluklara neden olmuştur. Özellikle narenciye ve muz gibi tarımsal ürünlerin büyük piyasalara taşınmasında, denizyolu taşımacılığının sınırlamaları önemli bir engel teşkil etmiştir. Bu durum, Alanya'nın ticari ve ekonomik gelişimini sınırlandırmış ve bölgenin dış ticaretteki potansiyelini yeterince kullanmasını engellemiştir.

Denizyolu taşımacılığının sınırlamalarının giderek daha belirgin hale gelmesiyle birlikte, Alanya ve çevresi için yeni karayolu ağlarının inşası bir zorunluluk haline gelmiştir. Bölgedeki karayolu altyapısının yetersizliği, sadece ekonomik gelişimi değil, aynı zamanda kırsal ve kentsel alanlar arasındaki bağlantıyı da olumsuz etkilemiştir. Kış aylarında yolların kullanılamaz hale gelmesi ve ırmak taşkınlarının köprüleri tahrip etmesi gibi sorunlar, Alanya'yı neredeyse tamamen izole bir duruma sokmuştur.

Karayolu altyapısının eksikliği, Alanya'nın sosyoekonomik gelişiminde önemli bir engel oluşturmıştır. Yeni yolların inşası, sadece mal ve yolcu taşımacılığı açısından değil, aynı zamanda Alanya'nın sosyokültürel gelişimi ve çevre bölgelerle entegrasyonu için de kritik öneme sahipti. Bu dönemde, yeni karayollarının yapılması, Alanya'nın kırsal kesimlerinden şehir merkezine mal ve hizmet akışını kolaylaştırarak yerel ticaretin büyümesini destekleyecek, aynı zamanda halkın sosyal ve kültürel yaşamında önemli bir ilerleme sağlayacaktı.

1948 yılına kadar Alanya Postası Gazetesi'ne yansıyan haberleri temel alarak inceleyeceğimiz dönem, Alanya'nın ulaşım altyapısında yaşadığı zorlukların ve bu sorunların çözümü için duyulan gereksinimlerin belirginleştiği bir dönem olmuştur. Yeni karayolu ağlarının inşasına yönelik çağrılar, Alanya'nın yalnızca ekonomik büyümesi değil, aynı zamanda bölgenin sosyoekonomik ve sosyokültürel yapısının güçlenmesi için de önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir. Bu tarihsel bağlam, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan ulaşım haberlerinin ve eleştirilerinin arka planını anlamak için temel bir çerçeve sunmaktadır.

20. yüzyıl başlarında Antalya ile Alanya arasındaki “hususî” karayolu ya haraptı ya da hiç inşa edilmemişti. Benzer bir durum kenti Manavgat ve Akseki üzerinden Konya'ya ulaştıracak yol için de geçerliydi. Antalya'nın kendisine bağlı kazalarla veya bu kazaların kendi aralarındaki bağlantısını sağlayan yollar da kullanışlı değildi⁸¹. Antalya'dan Alanya'ya varmak sekiz saatten fazla sürüyordu. Bu nedenle, Antalyalı tüccarlar, yolların kötü olması nedeniyle Manavgat ve Alanya'ya deniz yoluyla gitmeyi tercih ediyorlardı. 1927 yılında, Alanya-Gazipaşa şose yolunun 2 kilometrelik kısmı yeni tamamlandı. Ancak 55 kilometrelik kısmı henüz kullanıma açılmamıştı⁸². Elmalı-Kaş ve Manavgat-Alanya şose yollarının tamamlanan kısımları toplamda yalnızca 13 kilometre iken, tamamlanmamış kısımlarının toplam uzunluğu 157 kilometreydi. 1931 yılında ise Antalya-Alanya yolundaki Manavgat Köprüsü'nün ayaklarının çürük ve çatlak olduğu tespit edilmiş, bu nedenle betonarme olarak yeniden inşa edilmesi kararlaştırılmıştır. 1938 yılına gelindiğinde, Serik-Manavgat, Manavgat-Alanya ve Alanya-Gazipaşa yollarında köprü, menfez ve toprak tesviye çalışmaları tamamlanmış; yaz ve kış aylarında hizmete açılmıştır⁸³. Haşim İşcan 1940 yılında Antalya Valisi olarak geldiğinde, Antalya'daki karayolları, doğu ilçelerine giden yollar, batı ilçelerine giden yollar ve Burdur iline giden yol olmak üzere üçe ayrılıyordu. Bu yolların önemli bir kısmı, bakımsızlık ve yetersiz yatırım nedeniyle kötü durumdaydı. 30 Haziran 1940 tarihinde,

⁸¹ Dayar, 2021:128; Ertaş, 2024: 69.

⁸² Çimrin, 2012: 197.

⁸³ Gönüllü, 2008: 103.

Antalya'nın doğu ilçelerinin kalkınması amacıyla Manavgat'ta önemli bir toplantı düzenlenmiştir. Bu toplantıya, dönemin Antalya Valisi Haşim İşcan başkanlık etmiş ve ilgili daire yetkilileriyle birlikte ilçe kaymakamları, parti temsilcileri ve belediye başkanlarıyla bir araya gelmiştir. Toplantının temel amacı, ilçelerin il merkeziyle ve birbirleriyle olan ulaşım bağlantılarını değerlendirmek ve bu doğrultuda çözüm önerileri geliştirmek olmuştur. Toplantıda; Alanya'nın yol durumuna ilişkin alınan kararlar dikkate değerdir. Buna göre, Alanya kazasının, Alara Köprüsü'ne kadar uzanan yolun taş temini ve inşaat çalışmalarında idari sınırları dâhilindeki yükümlü iş gücünü kullanması kararlaştırılmıştır. Ayrıca, kazaya tahsis edilen bin lira bütçe ile bu yoldaki menfezlerin ıslahı ve imar edilmesi öngörülmüştür⁸⁴.

Ankara'dan Akdeniz'e ulaşımı sağlayan en kısa güzergâh olan Ankara-Konya-Akseki-Manavgat-Antalya yolu, Antalya'yı hükümet merkeziyle doğrudan bağlanmıştır. Bu yolun inşası, Antalya'nın Alanya, Manavgat, Gündoğmuş ve Akseki ilçelerinde yetişen turfanda meyve ve sebzelerin ülke genelindeki piyasalara daha hızlı ve etkin bir şekilde taşınabilmesine olanak sağlamıştır. Ancak güzergâh üzerindeki coğrafi engeller ve iklim koşulları, yol yapım sürecinde ciddi zorluklar yaratmıştır. Özellikle Manavgat-Alanya yolunun bir kısmının geçtiğı Ulan Ovası, bu sorunların belirgin olduğı bir bölgedir. Yaz aylarında tarım açısından verimli bir alan olan ova, kış aylarında göl ve bataklık haline dönüşerek ulaşımı neredeyse imkânsız hale getirmiştir. Çukur ve geniş arazi yapısı, yağışlarla birleştğinde yol üzerinde su ve çamur birikintilerine neden olmuş ve şosenin aşınmasına yol açmıştır. Bu sorunların aşılması amacıyla ovanın üzerinden 3,5 metre yüksekliğinde bir yol inşa edilmesi kararlaştırılmıştır. Ancak taş ocağına olan uzaklık nedeniyle inşaat malzemeleri 12 kilometre mesafeden taşınmış, büyük çabalar sonucunda yol 1943 yılında tamamlanma aşamasına gelmiştir. Benzer şekilde, Nifrit Ovası'nda yol yapım çalışmaları 1944 yılında başlamıştır. Bu bölge de drenaj sisteminin eksikliği ve coğrafi koşulları nedeniyle sorunlu bir alan olmasına rağmen, Ulan Ovası kadar zorlu olmamıştır. İlgili ihaleyi, İzmirli yüklenici Ahmet Kulak 85.573,64 liralık keşif bedeliyle kazanmış ve yolun tamamlanmasıyla bu güzergâhın geçiş süresi önemli ölçüde kısalmıştır. Bölgenin önemli ulaşım projelerinden biri de Alanya'yı Akseki, Gündoğmuş, Manavgat ve Antalya'ya bağlayan Karpuz Köprüsü'dür. Defalarca ihaleye çıkarılmış olmasına rağmen köprü inşaatı sonuçsuz kalmış, nihayetinde Nafia Müdürlüğü tarafından emaneten inşa edilmeye başlanmıştır. Ahşap malzemeden yapılan, 130 metre uzunluğundaki köprünün tamamlanmasıyla Alanya, izole bir ada konumundan kurtulmuş ve tarımsal ürünlerin Orta Anadolu'ya taşınması kolaylaşmıştır.

⁸⁴ Ertaş, 2024: 73-74.

Ayrıca, Alanya yolunu ikiye bölen Alara Çayı üzerindeki köprünün inşası da bölgenin ulaşım altyapısını güçlendiren bir diğer önemli adım olmuştur. 1942 yılında keşif ve tahsisat işlemleri tamamlanan köprünün inşaatı için ihale süreci başlatılmış ve 1943 yılında 45 metre uzunluğundaki bu köprü Nafia Vekâleti tarafından tamamlanarak Alanya il merkezine bağlanmıştır. Bu köprüyle birlikte Antalya-Alanya güzergâhındaki en önemli engellerden biri daha aşılmıştır⁸⁵. Bu noktada, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler, 1948-1958 yılları arasında şehirlerarası yolların sorunları, yol yapım süreçleri ve bu süreçlerin bölgeye etkileri hakkında önemli bir belge niteliği taşımaktadır. Gazetede yayımlanan içerikler, hem dönemin ulaşım altyapısına dair detaylı bilgiler sunmakta hem de yol projelerinin planlama ve uygulama süreçlerine dair yerel halkın beklentilerini ve yaşadığı sorunları gözler önüne sermektedir. Alanya Postası Gazetesi haberlerinden yola çıkarak, yolların bölgenin sosyoekonomik gelişimine nasıl katkıda bulunduğunu ve karşılaşılan engellerin nasıl aşıldığını analiz etmeyi amaçlanmaktadır.

Tevfik Alanay'ın Alanya Postası'nın ilk sayısında kaleme aldığı makale, Alanya'nın uzun yıllardır idari ilgisizlik nedeniyle maruz kaldığı ihmalin boyutlarını ve kalkınma için duyulan ihtiyaçları kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Alanay, Alanya'nın yolların yetersizliği nedeniyle gelişiminin engellendiğini ve özellikle Antalya'ya düzgün bir yol ile bağlanamamasının, kış aylarında yolların dereler ve çürük köprüler nedeniyle kullanılamaz hale gelmesinin, sağlık hizmetlerine ulaşımında zorluk yaratmasının bu ihmalin başlıca sonuçları olduğunu ifade etmiştir. Makalesinde, bölgenin iktisadi ve sosyal kalkınmasının temelinde yolların yer aldığını vurgulayan Alanay, Konya-Alanya yolunun inşasının yalnızca Alanya için değil, bölge açısından da büyük önem taşıdığını belirtmiş ve bu yolun tamamlanmasının Alanya'yı Konya gibi önemli bir şehirle bağlayarak şehrin geleceği için bir dönüm noktası olacağına dikkat çekmiştir. Hükümetin son yıllarda bölgeye artan ilgisinin değerlendirilmesi gerektiğini belirten Alanay, yol, mendirek ve elektrik gibi temel altyapı meselelerinde ısrarcı olunmasının önemine vurgu yapmıştır. Ayrıca, Alanya Postası Gazetesi'nin, ilçenin sorunlarını ve ihtiyaçlarını topluca dile getiren bir platform olmasının taşıdığı öneme dikkat çeken Alanay, gazetenin bu yönde etkili bir araç olacağına olan inancını dile getirmiş ve Alanya'nın ileri gelenleri ile gençlerinin gayretlerini artıracığına duyduğu ümidini ifade etmiştir⁸⁶. Alanya'nın ulaşım altyapısı, Alanya Postası'nda sıkça vurgulanan bir mesele olarak öne çıkmıştır. Gazetede yayımlanan bir makalede, Alanya'nın coğrafi konumu ve ulaşım eksikliklerinin, bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasını engelleyen temel

⁸⁵ Ertaş, 2024: 78-80.

⁸⁶ Alanay, 02.11.1948, Sayı 1: 1, 3.

faktörlerden biri olduğu belirtilmiştir. Makalede, Alanya'nın uzun yıllar ihmal edilen kara yollarının, halkın sağlık, ticaret ve günlük yaşam faaliyetlerinde büyük zorluklar yarattığına tekrar dikkat çekilmiştir. Aynı zamanda, denizyolu taşımacılığındaki eksiklikler de ele alınmış; gemi yanaşma problemleri ve yetersiz iskeleler nedeniyle taşımacılığın güçlüklerle sürdürüldüğü ifade edilmiştir. Bu altyapı sorunlarının çözülmesi gerektiğini vurgulayan makale, Konya-Alanya kara yolunun inşasının bölgenin kalkınması için bir dönüm noktası olacağına işaret etmiştir. Alanya'nın İç Anadolu Bölgesi'ne bağlanmasıyla ticaret ve ulaşımın büyük ölçüde gelişeceği öngörülmüş ve bu yolun bölge ekonomisine ivme kazandıracağı belirtilmiştir. Ayrıca, dönemin yetkililerinin projeye verdikleri destek ve Konya-Alanya kara yolu için başlatılan teknik etüt çalışmalarının bölge halkı tarafından olumlu karşılandığı aktarılmıştır. Bu bağlamda, Alanya'nın ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, bölgesel kalkınmanın anahtarı olarak değerlendirilmiş ve devletin altyapı projelerine daha fazla ilgi göstermesi gerektiği savunulmuştur⁸⁷. Yüksek İnşaat Mühendisi Ahmet Tokuş'un, milletvekili olmadan önce Alanya Postası Gazetesi için yazdığı makalesi, Alanya'nın yol sorunlarını ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini detaylı bir şekilde ele almıştır. Tokuş, Alanya'da bulunduğu süre boyunca yolların, en sık konuşulan ve tartışılan konular arasında yer aldığını belirtmiş, ancak teknik bilgi gerektiren bu meselede tartışmalardan uzak durmayı tercih ettiğini ifade etmiştir. Makalesinde, modern yol anlayışının temel unsurlarını açıklayan Tokuş, yolların belirli bir hızda ve güvenlik içerisinde kullanılabilir olmasının öncelikli kriter olduğunu vurgulamış, bu kapsamda yol eğimi, viraj genişliği, görüş mesafesi ve yol kaplamasının uygunluğunun dikkate alınması gerektiğini belirtmiştir. Tokuş, Alanya'daki yolların bu standartlardan uzak olduğunu, özellikle virajların darlığı ve yolların yetersiz görüş koşulları nedeniyle tehlikeli durumların sıkça yaşandığını örneklerle açıklamıştır. Amerika'da uygulanan toprak yolların zamanla modern kaplamalara dönüştürülmesi yöntemini öneren Tokuş, bu yöntemin Türkiye için uygun bir model olabileceğini savunmuş ve maliyetlerin düşürülmesi ile enerji israfının azaltılması açısından bu yaklaşımın önemli avantajlar sunduğunu ifade etmiştir. Yol güzergâhlarının doğru belirlenmesinin uzun vadede kaynak tasarrufu ve etkin kullanım açısından kritik olduğunu vurgulayan Tokuş, kötü planlamaya bir örnek olarak Alanya Derbent yolunu göstermiş ve bu yolun yıllardır zaman, kaynak ve enerji kaybına yol açtığını eleştirmiştir. Makale, Alanya'nın yol sorunlarının teknik analizine ve uygulanabilir çözüm önerilerine ışık tutan önemli bir belge niteliği taşımaktadır⁸⁸. Tokuş'un makalesi, dönemin Alanya'sında yol sorunlarının teknik boyutunu derinlemesine incelemiş ve

⁸⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.11.1948, Sayı 1: 2, 4.

⁸⁸ Tokuş, 01.03.1949, Sayı 13: 1, 2.

bu sorunlara yönelik uygulanabilir çözümler sunmuştur. Bu çerçevede, makale hem bilimsel bir yaklaşım sergilemiş hem de Alanya'nın kalkınmasında yol altyapısının önemini vurgulamıştır.

Yol yapım çalışmaları, CHP döneminde planlanarak hayata geçirilmeye başlanmış olsa da 14 Mayıs 1950 tarihinde DP'nin iktidara gelmesiyle liman ve iskele politikalarında farklı bir yaklaşım benimsenmiştir. Demokrat Parti'nin Parti Programı'nın 79. maddesinde, demiryolları, karayolları, limanlar, depolar ve antrepolar, ulaştırma sistemi içerisinde birbirini tamamlayan unsurlar olarak ele alınmıştır⁸⁹. Adnan Menderes, 30 Mart 1951 tarihinde TBMM'de açıkladığı II. Hükümet Programı'nda ülkenin kıyı teşkilatlarında, kara ulaştırma sistemleri, deniz trafiği şartları ve limanlar konusunun önem arz ettiğini, büyük limanlar programının ödeneklerle ilgili kanun tasarısının TBMM'ye sevk edildiğini bildirmiştir⁹⁰. Alanya'daki yol yapım faaliyetleri, CHP hükümeti döneminde planlanıp başlatılmış, ancak 14 Mayıs 1950'de DP iktidara geldikten sonra bu çalışmalar farklı bir ivme kazanmıştır. Ancak, bu süreçte tüm yol yapım faaliyetlerinin DP hükümeti tarafından gerçekleştirildiği veya siyasi tarafgirlik yapıldığı şeklindeki bir algıya kapılmak yanıltıcıdır. İnceleme dönemi olan 1948-1958 yıllarında hem arşiv belgeleri hem de Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberlerden de anlaşılacağı üzere, yol yapım faaliyetleri, iki farklı siyasi yönetimin katkılarıyla süreklilik sağlamış ve bölgenin kalkınmasına yönelik ortak bir hedefin ürünü olarak şekillenmiştir. Bu durum, altyapı projelerinin siyasi değişimlerden bağımsız olarak, bölgesel ihtiyaçlara cevap verecek şekilde planlandığını ve uygulandığını göstermektedir.

1.2.1.1. Konya- Alanya Karayolu

Alanya Postası Gazetesi'nin 2 Kasım 1948 tarihli ilk sayısında, Konya-Alanya yolunun inşasına dair yayınlanan haber, bölge için önemli bir müjde niteliği taşımaktadır. Haberde, Bayındırlık Bakanı Nihat Erim'in, Konya ve Antalya valileri, Bayındırlık Bakanlığı Şose ve Köprüler Reisi Muammer Çavuşoğlu, milletvekilleri Hulûsi Alataş, Numan Aksoy, Dr. Galip Kahraman ve Rasih Kaplan eşliğinde bölgeye yaptığı ziyaretin detayları aktarılmıştır. Ziyaret sırasında, yolun güzergâhının belirlendiği, teknik etütlerin yapıldığı ve 100.000 lira ödenek ayrıldığı ifade edilmiştir. Haberde, Konya-Alanya yolunun Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan en kısa güzergâh olması nedeniyle stratejik önem taşıdığı vurgulanmıştır. Yolun tamamlanmasıyla Alanya'nın tarımsal ürünlerinin daha hızlı taşınması ve şehrin

⁸⁹ *Demokrat Parti Programı*, 1946: 23

⁹⁰ *TBMMTD*, Dönem: 9, C 6, 30.03.1951: 64.

Anadolu'nun iç kesimleri ile bağlantısının güçlenmesi öngörülmüştür. Bu proje, bölgesel ticaretin gelişmesine ve Alanya'nın ekonomik entegrasyonuna büyük katkı sağlayacak bir adım olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, Rasih Kaplan'ın projeye yönelik muhalefeti, Bayındırlık Bakanı Erim'in kararlı tutumuyla engellenmiştir. Erim'in, "Konya-Alanya yolunu Vali Bey açmak istiyor; buna mâni olamazsınız." şeklindeki cevabı, projenin önünde duran kişisel çıkarların etkisiz hale getirildiğini gözler önüne sermiştir. Teknik etütlerin Antalya Bayındırlık Müdürlüğü'ne bağlı mühendisler tarafından yürütüldüğü ve yolun kısa sürede tamamlanmasının planlandığı bilgisi paylaşılmıştır. Bu gelişme, yalnızca bölgesel ticaret ve kalkınma açısından taşıdığı önemi değil, aynı zamanda şahsi çıkarların kamu yararına yönelik projelere müdahalesine karşı alınan kararlı duruşu da sergilemiştir. Konya-Alanya yolu, Alanya'nın ekonomik ve sosyal kalkınmasında dönüm noktası olmayı vaat eden bir proje olarak öne çıkmıştır⁹¹. Alanya Postası Gazetesi'nin sahibi ve başyazarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu, gazetenin ilk sayısında dönemin CHP Kahramanmaraş Milletvekili Rasih Kaplan'a yönelik yaptığı eleştiriyi ilgili bir özür yazısı yayımlamıştır. Sarıkadıoğlu, o dönemde Kaplan'ı tanımadığını ve bu nedenle yanlış bir değerlendirme yaptığını belirtmiştir. Konya-Alanya yolunun geçiş güzergâhı konusunda eleştirilen Kaplan'ın, yolun Akseki yaylası üzerinden Manavgat'a inmesi gerektiği görüşünü savunduğunu, ancak bu önerinin Bayındırlık Bakanı Nihat Erim tarafından kabul edilmediğini ifade etmiştir. Sarıkadıoğlu, gazetenin ilk sayısında "Rasih Kaplan'ın gayretleri boşa çıktı" şeklinde bir yazı yayımlamış, ancak bu ifadenin Kaplan'ı haklı olarak üzdüğünü itiraf etmiştir. Daha sonra Ankara'ya yaptığı bir ziyarette Kaplan ile yüz yüze görüşerek konuya açıklık getirdiğini ve yolun güzergâhının Alanya'nın doğal yapısına uygun olması gerektiğini savunduğunu aktarmıştır. Sarıkadıoğlu, Konya-Alanya yolunun, sarp dağlar ve karlı vadiler yerine, daha geçişe uygun tabii alanlardan geçirilmesinin daha faydalı olacağına inandığını belirtmiştir. Ayrıca, Alanya-Antalya yolunun daha öncelikli bir proje olarak ele alınması gerektiğini ifade etmiş ve bu tür projelerin ülkenin kalkınmasına büyük katkı sağlayacağına olan inancını dile getirmiştir. Yazısında, Kaplan'ı demokrasiye bağlı, dürüst ve faydalı bir siyasetçi olarak takdir ettiğini belirten Sarıkadıoğlu, fikirlerinden ilham aldığını ve ona şükran borçlu olduğunu ifade etmiştir⁹². Bu özür yazısı hem bir yanlış anlamının düzeltilmesi hem de iki önemli kamu figürü arasındaki yapıcı diyalogun ve iş birliğinin bir göstergesi olmuştur. Sarıkadıoğlu'nun bu tutumu, Alanya'nın kalkınmasına dair meselelerde, eleştiri ve uzlaşının önemine vurgu yapmaktadır. Alanya Postası Gazetesi'nin dönemin CHP Kahramanmaraş Milletvekili Rasih

⁹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.11.1948, Sayı 1: 1, 3.

⁹² Sarıkadıoğlu, 19.07.1949, Sayı 23: 3.

Kaplan'a yönelik eleştirilerinden sonra yayımlanan özür yazısı, gazetenin sıklıkla yeterli araştırma yapmadan veya önyargılarla hareket ederek yanlış bilgi verebileceğini göstermektedir. Gazetenin sahibi ve başyazarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun, Alanya Konya yolu hakkında yaptığı eleştiriler sonrası, yanlış anlaşılmalara nedeniyle özür dilemesi ve konuyu düzeltmeye çalışması, basın ne kadar dikkatli ve sorumlu bir şekilde hareket etmesi gerektiğini gözler önüne sermektedir. Bu durum, gazetecilikte aceleci ya da eksik değerlendirmelerin olumsuz sonuçlar doğurabileceğine ve bu tür yazıların doğruluğunu sorgulamanın önemine işaret etmektedir. Günümüzde, gelişen teknolojiler ve hızlı bilgi akışıyla birlikte, basının doğruluk ilkesine uymaması durumunda yanlış bilgilendirmenin ve dezenformasyonun daha hızlı yayılabileceği bir ortam oluşmuştur. Özellikle sosyal medya ve dijital platformlar, doğruluğu kontrol edilmeden paylaşılan haberlerin daha geniş kitlelere ulaşmasını kolaylaştırmıştır. Bu nedenle hem gazetecilerin hem de okuyucuların eleştirel bir bakış açısıyla haberlere yaklaşması, bilgi kirliliğinin önüne geçmek adına büyük önem taşımaktadır.

Alanya Postası örneğinde olduğu gibi, bir basın organının hatalarını kabul edip düzeltmeye yönelik çabası, gazetecilik etiği açısından olumlu bir tutum olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak bu tür durumların önlenmesi için basının, doğru bilgiye ulaşma ve haberleri dikkatli bir şekilde değerlendirme sorumluluğunu her zaman yerine getirmesi gerektiği unutulmamalıdır. Basının, kamuoyuna hizmet eden güvenilir bir bilgi kaynağı olarak varlığını sürdürebilmesi için doğruluk, tarafsızlık ve sorumluluk ilkelerine sadık kalması elzemdir.

Konumuza dönecek olursak Alanya Postası Gazetesi, Konya-Alanya yolunun inşaa edilmesinin bölge halkı için büyük faydalar sağlayacağına dair önemli bir vurgu yapmıştır. Gazetenin aktardığına göre, halk, yolun bir an önce tamamlanması için yoğun bir talepte bulunmakta ve güzergâh olarak Demirtaş nahiyesini takip ederek Koçdavut üzerinden geçmesi gerektiğini belirtmektedir. Bu güzergâhın, yalnızca Alanya ve çevresindeki köyleri değil, aynı zamanda Gazipaşa, Taşkent ve Hadim gibi yerleşim yerlerini de kapsayarak daha geniş bir bölgeye fayda sağlayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, bu rotanın maliyet açısından daha uygun ve inşaa süresi bakımından daha kısa olacağına dikkat çekilmiştir. Yerel halkın, yolun yapımına gönüllü olarak katkıda bulunduğu ve projeye önemli miktarda maddi kaynak ayırdığı belirtilmiştir. Bu toplumsal desteğin, projenin başarısı için kritik bir unsur olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, Alanya'dan Alara'ya kadar olan güzergâhtaki köprülerin ve menfezlerin tamiratıyla ilgili çalışmaların hızla devam ettiği bilgisi paylaşılmıştır. Dönemin Kaymakamı Celâl Balkanlı'nın raporunda, Alanya-Gazipaşa yolu üzerinde yeni köprülerin

inşa edileceği ve mevcut altyapının güçlendirileceği ifade edilmiştir. Bu tür altyapı yatırımlarının, yalnızca ulaşım sorunlarını çözmekle kalmayıp, aynı zamanda bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına ivme kazandıracağı belirtilmiştir⁹³. Eylül 1949'da Konya-Alanya yolu ile ilgili çalışmalar kapsamında, Bayındırlık Bakanlığı tarafından bir mühendis heyeti Alanya'ya gönderilmiştir. Heyet, Koçdavut, Taşatan ve Dim Alacami bölgelerinde incelemelerde bulunmuş ve çeşitli yol güzergâhları üzerinde değerlendirmeler yapmıştır. Araştırmalar sonucunda, 1600 rakımlı Dim Vadisi güzergâhının, 300 kilometrelik yolun inşası için en uygun rota olduğu belirlenmiştir. Ancak nihai kararın Bayındırlık Bakanlığı tarafından verileceği açıklanmış ve bu yolun inşasının, Konya ile Akdeniz bölgesi arasındaki ekonomik ve ticari bağları güçlendireceği vurgulanmıştır⁹⁴. Konya ile Alanya'yı birleştirecek yolun Dim bölgesinden geçirilmesi kararı, Alanya Postası Gazetesi'nin 4 Ekim 1949 tarihli 31. sayısında belirtilmiştir. Bu karar, gerekli raporların hazırlanıp Bakanlık emrinin alınmasından sonra resmîyet kazandığı, Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı'nın büyük bir özveriyle bu projeye yönelik tüm hazırlıkları başlattığı ve 15 Ekim 1949'da çalışmaların faaliyete geçeceği haberini yer almaktadır⁹⁵. Kasım 1949'da Alanya-Konya yolunun inşasının başlaması, Alanya halkı tarafından büyük bir coşku ve memnuniyetle karşılanmıştır. Alanya'nın geleceği açısından önemli bir adım olarak görülen bu proje, Kaymakam Celal Balkanlı, Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy, CHP İlçe Başkanı Nazmi Doğan, yerel tüccarlar ve esnaflar tarafından kararlılıkla desteklenmiştir. Bu toplu çaba, yalnızca Alanya'nın ekonomik yapısının dönüştürülmesini değil, aynı zamanda şehrin daha geniş bir bölgeyle bağlanmasını sağlayarak toplumlar arası ulaşımında bir dönüm noktası olma umutlarını pekiştirmiştir. Proje için yapılan etüt çalışmaları, Dim ve Hadim bölgelerini geçiş güzergâhı olarak belirlemiştir. Bu güzergâhın seçimi, coğrafi yapının diğer bölgelere göre daha uygun olması ve her mevsim erişilebilirliği sağlaması nedeniyle yapılmıştır. Belirlenen güzergâh, Alanya'dan Dim, Değirmen, Yavaşköy, Balcı, Kuşyuvası, Yiğitöldüğü, Şehköy, Kırk Geçit, Söğütçü, Çilederesi, Küçük Karapınar, KarasinGedigi, Gömül Dünderesi, Bolay, Cimi, Avşar, Taşkent ve Hadim köyleri boyunca uzanmaktadır. Bu güzergâha ilişkin etüt raporları Bayındırlık Bakanlığı'na sunulmuş ve inşaat faaliyetleri resmen başlatılmıştır. Alanya halkının projeye sağladığı maddi ve manevi destek, yolun tamamlanmasındaki en önemli itici güç olarak vurgulanmıştır. Halk, sadece finansal destek sağlamakla kalmamış, aynı zamanda bir birlik ve dayanışma ruhu oluşturarak projeye aktif olarak katkı sağlamıştır. Daha önceki Alanya

⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 30.11.1948, Sayı 5: 2, 4.

⁹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 30.08.1949-01.09.1949, Sayı 26-27: 2.

⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 04.10.1949, Sayı 31: 1; Dönemin Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı portesi için bkz. Görsel 11: 262.

Kaymakamı Niyazi Akı döneminde onarılan Alanya-Yavaşköy arasındaki yolun ardından, Yavaşköy ile Bolay arasındaki 107 kilometrelik yeni yol inşaatına başlanmış, güzergâhın %60'ının arazisiz ve yapısal olarak zorlu olmayan bir bölgeden geçtiği belirtilmiştir. Ancak, inşaat sürecinde hızlı ve etkin tedbirlerin alınması gerektiği de vurgulanmıştır. Projenin tamamlanmasıyla Alanya ile Hadim arasındaki 173 kilometrelik yol ve toplamda 328 kilometrelik Alanya-Konya yolu bağlantısı oluşturulacaktır⁹⁶. Bu yolun, İç Anadolu ile Akdeniz arasındaki ekonomik ve kültürel bağları güçlendirecek, ticaretin hızlanmasını sağlayacak ve bölgesel kalkınmayı destekleyecek stratejik bir ulaşım koridoru olarak hizmet vermesi beklenmektedir. Alanya halkının bu projedeki birlikteliği hem bölgenin kalkınmasında hem de toplumsal dayanışma örneği sergilemesinde tarihi bir rol oynamaktadır. Dim ve Hadim bölgelerinin Konya-Alanya yolunun güzergâhı olarak belirlenmesi, yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda çevresel sürdürülebilirlik açısından da uygun bir tercih olduğunu göstermektedir. Bu güzergâh, yolun coğrafi yapıya uygun şekilde planlanmasını sağlamış ve çevredeki doğal dengelerin korunmasına olanak tanımıştır. Alanya ile Konya arasındaki bu yolun inşası, güzergâh üzerinde bulunan kasaba, köy ve yaylalara erişimi artırarak yerel tarım, hayvancılık ve ticaretin gelişimine önemli katkılar sunmayı amaçlamış, böylece halkın yaşam standartlarını iyileştirecek bir altyapı oluşturulması hedeflenmiştir.

Yol açılması kararının onaylanmasının ardından, 21 Ekim 1949'da Alanyalılar büyük bir miting düzenlemiş, Kuyularönü'ndeki şadırvan civarında coşkulu bir kalabalık toplanmıştır. Davul ve zurna eşliğinde gerçekleşen bu toplantıya köylüler ve şehir sakinleri büyük bir katılım göstermiş ve projeye olan desteklerini dile getirmişlerdir. Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy'un öncülüğünde düzenlenen toplantıya, Alanya'nın ileri gelen isimleri, avukatlar, tüccarlar, esnaflar ve üreticiler de katılarak projeye güçlü bir destek sağlamışlardır. Toplantıda halkın yoğun ilgisi, bu önemli projenin arkasındaki toplumsal desteğin güçlü bir şekilde hissedildiğini ortaya koymuştur. Dim ve Hadim güzergâhından geçecek yol, yalnızca ekonomik kalkınmayı desteklemekle kalmayıp, aynı zamanda toplumsal dayanışmayı artırmış ve halkın geleceğe dair umutlarını pekiştirmiştir. Bu proje, bölgesel kalkınma ve altyapı projelerinin halk desteğiyle nasıl ilerletilebileceğine dair önemli bir örnek teşkil etmiştir. Toplantı, Alanya Postası Gazetesi sahibi Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından açılmış ve yolun açılmasının Alanya için büyük bir önem taşıdığını belirterek projeye maddi ve manevi destek çağrısında bulunmuştur. Ardından, Antalya Valisi İ. Hakkı Baykal, Kaymakam

⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1949, Sayı 35: 1, 3; Konya'dan Hadim Taşkent Yolu ile Alanya yolu krokisi için bkz. Görsel 12: 262.

Celal Balkanlı ve Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy'a teşekkürlerini sunan Sarıkadıoğlu, Alanya halkının desteği ile bu projeyi hayata geçireceklerini vurgulamıştır. Söz, genç Avukat Mithat Tokuş'a verilmiş Konya ile Alanya arasındaki güzergâhın, köy ve kasabalar için nasıl faydalar sağlayacağına dair bir konuşma yapmıştır. Avukat Mithat Tokuş'un konuşması büyük bir ilgiyle dinlenmiş ve alkışlarla karşılanmıştır⁹⁷. Alanya Ticaret Odası Temsilcisi ve Belediye Meclis Azası Fuat Salur, Konya-Alanya yol inşasının başlaması dolayısıyla yaptığı konuşmada, bu yolun yalnızca ulaşım sorununu çözmekle kalmayıp, aynı zamanda Alanya'nın ekonomik ve sosyal gelişimini hızlandıracak bir adım olduğunu vurgulamıştır. Salur, Alanya halkının bu projeyi bir umut ve çözüm kaynağı olarak gördüğünü ifade etmiş; yolsuzluk ve ulaşım eksikliklerinin yarattığı sorunların bu yolun inşasıyla sona ereceğine ve Alanya'nın uzun süredir beklediği kalkınma sürecinin başlayacağına dikkat çekmiştir. Yolun açılmasının, Alanya ile Konya arasındaki tarihsel ticari ilişkileri yeniden canlandırarak bir köprü işlevi göreceğini belirten Salur, Alanya'nın doğal zenginlikleri ile Toros yaylalarının üretim kapasitesinin birbirini tamamlayan bir yapıda olduğunu vurgulamıştır. Yolun yalnızca bir ulaşım güzergâhı değil, aynı zamanda ticaretin, üretimin ve karşılıklı alışverişin artacağı bir alan olacağını ifade etmiştir. Özellikle narenciye ve muz gibi Akdeniz'e özgü tarımsal ürünler ile İç Anadolu'nun tahıl üretimi arasındaki bağlantının, bu yolun ekonomik önemini pekiştiren unsurlar arasında yer aldığına dikkat çekmiştir. Konuşmasında, Birinci ve İkinci Dünya Savaşı dönemlerinin Alanya halkı üzerinde yarattığı olumsuz etkilere de değinen Salur, bu yolun inşasının halkın geçmişte yaşadığı sıkıntılardan kurtulmasına büyük katkı sağlayacağını belirtmiştir. Alanya'nın tarihi ve ticari geçmişine olan bağlılığın, bu yolun yalnızca fiziksel bir yapı olarak değil, aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir yeniden doğuşun simgesi olarak algılanmasını sağladığını ifade etmiştir⁹⁸. Konya-Alanya yol inşasının başlaması, henüz tamamlanmamış olmasına rağmen, Alanya'nın doğal kaynaklarının ve tarımsal üretiminin daha geniş pazarlara ulaşmasını kolaylaştırması beklenmektedir. Ayrıca, Konya ile olan tarihsel ticari bağların yeniden canlanacağı, bölgenin yalnızca ekonomik değil, toplumsal açıdan da yeni bir döneme adım atacağı tahmin edilmektedir. Halkın proje etrafında gösterdiği dayanışma ve kararlılık, yolun sadece bir ulaşım hattı değil, aynı zamanda Alanya'nın uzun süredir beklediği kalkınma sürecinin başlangıcı olarak değerlendirilmektedir.

Mayıs 1950'de, Bayındırlık Bakanlığı, dönemin Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı'nın çabalarıyla başlatılan Alanya-Konya yolu için 25.000 lira ödenek ayırmıştır. Yolun durumunu inceleyen Bayındırlık Müdürü, yapılan çalışmalardan memnun kalarak ek

⁹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1949, Sayı 35: 1,3.

⁹⁸ Salur, 01.11.1949, Sayı 35: 1,2.

ödenek sağlanmasına karar vermiştir. Yol, dört metre genişliğinde düzenli bir şekilde inşa edilmekte olup, ilerde malzeme yardımı ve yeni ödenekler sağlanması planlanmıştır⁹⁹. Alanya-Hadim-Konya yolu inşaatı, Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı ve yerel halkın çabalarıyla ilerlemiştir. Dim Kanalı güzergâhında, halkın katkılarıyla 10-12 kilometrelik zorlu alan tamamlanmış, eski yol ise onarılmıştır. Bayındırlık Bakanlığı tarafından sağlanan ödenekle, kayalık alanda 14 kilometrelik inşaata başlanmış ve bu miktarla tamamlanması hedeflenmiştir. Alanya'daki yerel yetkililer ve halk, projeye büyük katkı sağlamıştır. Ayrıca, Koçdavut'tan devam eden yol çalışmalarıyla Alanya'ya yeni ulaşım olanakları sağlanması planlanmıştır. Taşkent'ten gelen bilgide, Çetmi mevkiinde 1240 işçinin inşaata başlanmış olması Alanya'da sevinçle karşılanmıştır. Bayındırlık Müdürü, yolun değerinin 100.000 lira olduğunu ifade etmiştir. Yiğit Öldüğü mevkisine ulaşılmasıyla, Eylül 1950'ye kadar toprak ve inşaat kısmının tamamlanması beklenmiştir. Bu süreçle, Alanya'nın Hadim ve Konya'ya ulaşması öngörülmüştür¹⁰⁰. Kaymakam Celal Balkanlı'nın başlattığı Dim- Hadim yolunun yapımına dair görüş ayrılıkları olmuş, bazı köyler Koçdavut üzerinden, diğerleri ise Taşatan bölgesinden geçilmesini istemiştir. Ancak, Balkanlı'nın gayretiyle Dim- Hadim güzergahının yapımına başlanmıştır. Göreve yeni başlayan Kaymakam Salih Tapkan, Balkanlı'nın başlattığı projeyi hızlandırarak yaz sonuna kadar tamamlanması için çaba göstermiştir. Alanyalılar, projeye maddi ve manevi destek vererek, özellikle Koçdavut yolu için dernek kurarak malzeme ve iş gücü sağlamışlardır. Yolun açılması, Alanya halkının tarımsal ve ticari faaliyetlerini geliştirmesi adına önemli fırsatlar sunmuş, Kaymakam Tapkan ve DP Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un desteğiyle devletin katkısı sağlanmıştır. Yolun tamamlanmasıyla Alanya halkı, Gödredi Yaylası'na kadar ulaşarak 80-100 bin dönümlük ekin arazisi kazanmıştır¹⁰¹. 1951 yılına gelindiğinde, Alanya-Konya yolu inşaatıyla ilgili umut verici gelişmelerin yerini birtakım zorluklar ve ihtilaflar almıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından kaleme alınan bir haberde, yol yapım sürecinde karşılaşılan engeller ve halk arasında ortaya çıkan görüş ayrılıkları detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Yolun, Dim, Taşatan ve Koçdavut güzergâhları üzerinde yapılan etütler sonrasında Dim Vadisi üzerinden geçirilmesine karar verilmiştir. Ancak bu karar, farklı bölgelerden gelen taleplerin yarattığı görüş ayrılıklarını ve tartışmaları gündeme taşımıştır. Yerel halk, yol yapımı için maddi ve manevi destek sağlayarak projeyi başlatmışsa da yol yapım sürecinde karşılaşılan teknik ve coğrafi engeller süreci yavaşlatmıştır. Yol için ayrılan 200.000 TL'nin

⁹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1950, Sayı 42: 2.

¹⁰⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.05.1950, Sayı 43: 1, 2.

¹⁰¹ Sarıkadioğlu, 16.04.1951, Sayı 73: 1,2.

nasıl kullanılacağı ve yolun devlet yolu statüsüne alınıp alınmayacağı konuları son bir değerlendirmeye tabi tutulmuş, ancak mühendis raporları yolun geçiş güzergâhının sarp ve zorlu olması nedeniyle devlet yolu yapılması olasılığını ortadan kaldırmıştır. Bu durum, projenin ilerlemesini daha da zorlaştırmıştır. Halk arasında, Demirtaş nahiyesinden Koçdavut güzergâhı üzerinde yeni bir yol açılması önerisi ortaya çıkmış, bu güzergâh Alanya-Konya arasındaki mesafeyi 613 kilometreden 116 kilometreye düşürme potansiyeli taşımıştır. Ancak, kış aylarında kar nedeniyle bu yolun kullanılabilirliği sınırlı kalmıştır. Yolun iktisadi faydaları konusunda belirsizlikler devam etmiş, halkın ilgi ve desteği sürse de yerel halk arasındaki çıkar çatışmaları ve siyasi etkenler projeyi engellemiştir. Özellikle Taşkent ve Hadim bölgeleri arasında yaşanan güzergâh ihtilafı, yol yapımını etkileyen başlıca sorunlardan biri olmuştur. Alanya Postası, güzergâh sorunlarının çözümü için bir heyetin Konya'ya gönderilmesi gerektiği tezini savunmuş ve bu önerinin okuyucular arasında geniş ilgi gördüğünü belirtmiştir. Gazeteye yapılan müracaatlar ve gönderilen mektuplar, halkın projeye olan ilgisinin sürdüğünü göstermiştir. Ancak bazı Belediye üyeleri, Hadim-Taşkent arasındaki ihtilafa karışma endişesiyle heyetin gönderilmesi fikrinden vazgeçmiştir. Gazete, güzergâh sorununun çözümünde bir heyetin Konya'ya gönderilmesinin faydalı olacağı konusunda ısrarcı olmuş ve Belediye Başkanı ile yetkililere bu öneriyi tekrar hatırlatmıştır¹⁰². Bu süreç, Alanya-Konya yolu inşasının sadece teknik ve finansal zorluklarla değil, aynı zamanda siyasi ve toplumsal dinamiklerle de şekillendiğini ortaya koymuştur. Yolun güzergâhına dair ihtilaflar ve farklı bölgelerin çıkar çatışmaları, projedeki ilerlemeyi yavaşlatırken, yerel halkın dayanışma çabaları ve basının yönlendirme çabaları dikkat çekici bir rol oynamıştır.

Alanya Postası Gazetesi, Alanya-Konya yolu güzergâhı üzerindeki tartışmaların çözümü için Konya'ya bir heyet gönderilmesi gerektiği fikrini savunmaya devam ederken, bu konuda DP Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un görüşlerini de aktarmıştır. Ahmet Tokuş, Alanya ziyareti sırasında Belediye Parkı'nda Belediye Başkanı ve halk temsilcileriyle yaptığı bir toplantıda, Alanya-Konya yolu meselesine dair şu açıklamayı yapmıştır¹⁰³:

“Alanya-Konya yolu için Konya'ya bir heyet gönderilmemesi kararını Alanya Postası'nda hayretle okudum. Bu durum, vehmedildiği gibi Hadim-Taşkent arasındaki ihtilafa karışmak anlamına gelmezdi. Aksine, Konya Valisi Kemal Hadımlı gibi yolun açılmasına büyük önem veren bir idareciyi teşvik etmek ve kendisine bir nezaket ziyareti gerçekleştirmek anlamına gelirdi. Gazetenin bu önerisi, bazı çevrelerce yanlış bir şekilde kişisel menfaat olarak algılanmaktadır. Oysa bu ısrar, tamamen Alanya'nın faydasını gözeten ve kamuoyu

¹⁰² Alanya Postası Gazetesi, 01.07.1951, Sayı 78: .

¹⁰³ Alanya Postası Gazetesi, 16.07.1951, Sayı 79: 1.

yararına yapılan bir çağrıdır. Eleştiride bulunanlar, ne demek istediklerini açıkça ifade edebilirlerse sütunlarımız kendilerine açıktır. Ancak, memleket meselelerini şahsi yorumlarla baltalamak, ihanetle eşdeğer değil midir?”

Ahmet Tokuş, konuşmasının sonunda, Alanya-Konya yolu meselesinin çözümü için Konya'ya bir heyet gönderilmesinin önemini bir kez daha vurgulamış ve bu yöndeki ısrarını dile getirmiştir. Ağustos 1951'de, Antalya Valisi İhsan Sabri Çağlayangil ve Demokrat Parti Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş, Konya-Alanya yolu üzerindeki çalışmalar ve devam eden güzergâh ihtilaflarını değerlendirmek üzere Alanya'yı ziyaret etmiştir. Heyet, Demirtaş Bucağı'ndan Sapadere bölgesine kadar uzanan güzergâhta yerinde incelemeler yapmış ve Bayındırlık Bakanlığı mühendislerinin raporlarını değerlendirmiştir. Vali Çağlayangil, İl Bayındırlık Müdürü ve Yüksek Mühendis Demir Sayman'a danışarak, yolun genişliğinin 4-5 metreye çıkarılması ve mümkün olduğunca kayasız, düz bir araziden geçirilmesi durumunda yolun Hadim'e kadar ulaşabileceğini belirtmiştir. Bu şartların sağlanması halinde, Antalya Vilayeti olarak projeye gerekli yardımların yapılacağını ifade etmiştir. Bu açıklama, yol yapım sürecinde bölgesel yönetimin desteğinin devam edeceğini göstermiştir. Vali Çağlayangil'in incelemeleri sırasında, köylülerle bir araya gelerek halkın taleplerini ve beklentilerini dinlemesi, yol yapım sürecine dair toplumsal katılımın önemini yansıtmıştır. Öğle yemeğini köylülerle birlikte yiyen Vali, daha sonra Gazipaşa'ya geçerek ilçe ve köylerde çeşitli konularda incelemelerine devam etmiştir. Gazipaşa'da yapılan çalışmalar kapsamında, iskân, bayındırlık, köy içme suları, sıtma ile mücadele ve köy yolları gibi birçok konuda notlar alınmış ve ilgili birimlere talimatlar verilmiştir. Bu ziyaret, bölgedeki ulaşım altyapısı ve diğer kalkınma projeleri üzerinde daha kapsamlı bir inceleme yapılmasını sağlamış ve bölgesel kalkınma çabalarının bir parçası olarak kaydedilmiştir¹⁰⁴. 1951 yılında, Alanya-Konya yolu güzergâhında önemli ilerlemeler kaydedilmiş ve bölge halkının katkılarıyla çalışmalar hız kazanmıştır. Sapadere ve Demirtaş köylüleri, özverili bir şekilde yol yapım çalışmalarına devam ederek, Alanya-Feriske yolu projesine büyük katkılar sağlamıştır. Bu süreçte, vilayet makamı tarafından projeye on bin lira nakdi yardım yapılmış, ayrıca inşaat malzemesi, dinamit ve diğer gerekli donanımlar sağlanmıştır. Eylül ayı itibarıyla, 72 kilometrelik Dikenli Deresi güzergâhının 30-35 kilometrelik kısmının tamamlanacağı öngörülmüştür. Yolun geri kalan kısmının yapılması için ise ilerleyen dönemlerde ek yardımların sağlanacağı ifade edilmiştir. Aynı zamanda, Dikenli Deresi'nden Feriske'ye kadar olan 15 kilometrelik yolun Ermenek tarafından yapılmaya başlandığı belirtilmiştir. Çalışmaların planlandığı şekilde devam etmesi durumunda, Cumhuriyet Bayramı'na kadar

¹⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1951, Sayı 80: 1.

motorlu araçlarla Konya'ya ulaşımın mümkün olabileceği yönündeki açıklamalar, bölge halkında büyük bir heyecan ve umut yaratmıştır¹⁰⁵. Alanya Postası Gazetesi'nde, Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun 1 Ağustos 1952 tarihli makalesinde, Konya-Alanya yoluna yapılan bir yolculuk detaylı bir şekilde anlatılmaktadır. Makalede, Dönemin Antalya Valisi İhsan Sabri Çağlayangil ve Antalya milletvekilleri Ahmet Tokuş ile Dr. Fatin Dalaman'ın katılımıyla yapılan gezi, bu gezinin amacı ve yolculuk boyunca köylülerle yapılan etkileşim vurgulanmıştır. Gezi sırasında, Demirtaş köyünden başlayarak yapılan 75-80 kilometrelik yolun düşük bir maliyetle tamamlandığı ifade edilmiştir. Makalenin en önemli noktası ise bu yolun ilk başta iktisadi olarak önemli olmayabileceği, fakat Alanya ile Konya arasında sağladığı ulaşım kolaylığı ve ilerleyen dönemde devlet şosesi olma potansiyeli ile büyük önem taşıyacağına dikkat çekilmiştir¹⁰⁶. Alanya-Hadim-Konya yolunun beklendiği kadar iktisadi olmayabileceği kısmı, yolun tamamlanması ve günümüze kadar mevcut kullanımında da gördüğümüz üzere son derece isabetli bir tespittir. Günümüzde Manavgat-Akseki-Konya yolu, İç Anadolu'ya ulaşımında çok daha fazla kullanılmakta ve bölgenin ulaşım altyapısının önemli bir parçası haline gelmiştir. Bu yolun sağladığı ulaşım kolaylığı günümüzde devlet yolu olması sebebiyle büyük bir öneme sahip olduğu bilinen bir gerçektir. Makalede, köylülerin özverili çalışmalarıyla açılan Alanya-Hadim-Konya yolunun, bölge halkının köylere ve yaylalara kolay ulaşımını sağladığı, dolayısıyla Alanya'nın gelişimine önemli bir katkı sağladığı da yadsınamaz bir gerçektir.

1953 yılı itibari ile Alanya-Hadim-Konya yolunun devlet yolu statüsüne kavuşabilmesi için yolun kapsamlı bir şekilde yapılmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda, 1953 bütçesinden 600.000 liralık bir ödenek ayrılmıştır. Planlanan çalışmaların ilkbahar aylarında hızla başlaması hedeflenmiş olup, yılsonuna kadar yolun tamamlanmasıyla Alanya'dan Konya'ya ulaşımın mümkün hale geleceği belirtilmiştir¹⁰⁷. Alanya Postası Gazetesi'nin Mayıs 1954 tarihli haberinde, Alanya-Hadim-Konya yolu çalışmasının 1950 yılında başlamasına rağmen, geçen dört yıl içerisinde tamamlanamamış olmasına dikkat çekilmiştir. Haberde özellikle yolun bitirilebilmesi için ihalesi yapılan güzergâh üzerindeki köprülerin inşasının tamamlanmasının önemine vurgu yapılmıştır. Bu durum, yol projesinin genel ilerleyişindeki aksaklıkların ve altyapıdaki yetersizliklerin bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir. Gazete, yolun hem bölge halkı için taşıdığı ekonomik ve sosyal öneme

¹⁰⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1951, Sayı 82: 1.

¹⁰⁶ Sarıkadıoğlu, 01.08.1952, Sayı 104: 1,2.

¹⁰⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112, 113, 114, 115, 116: 2.

hem de projenin tamamlanmamasının yarattığı hayal kırıklığına işaret etmiştir¹⁰⁸. 1950 yılında, Antalya ve Konya Valiliklerinin öncülüğü ve Alanya halkı ile köylülerin özverili destekleriyle yapımına başlanan, halk arasında “Kuş Yuvası” olarak bilinen Alanya-Hadim-Konya yolu, bölge için önemli bir ulaşım ağı oluşturma potansiyeli taşımıştır. Yol, güzergâh üzerindeki köylerin Alanya’ya entegrasyonunu sağlamakla kalmamış, yaylaya çıkan Alanyalılar için de büyük kolaylıklar sunmuştur. Ancak, Toros Sıra Dağları’nın dik yamaçları, kayalık alanları ve yüksek rakımı gibi coğrafi zorluklar, bu yolu tehlikeli hale getirmiş ve zamanla halk arasında “Ölüm Yolu” olarak anılmasına neden olmuştur.

Yolun yapım süreci, sarp arazi şartları ve yetersiz altyapı düzenlemeleri gibi pek çok engelle karşılaşmıştır. Dağlık bölgede meydana gelen kazalar ve güvenlik sorunları, yolu ekonomik ve sosyal açıdan tartışmalı bir hale getirmiştir. Alanya Postası Gazetesi’nin ilk dönemlerdeki umut dolu haberlerine rağmen, yol beklenen iktisadi kazancı sağlayamamış; aksine, zorlu doğa koşulları ve teknik eksiklikler nedeniyle uzun süre amacına tam olarak hizmet edememiştir.

Bununla birlikte, yolun bölge halkı üzerindeki sosyal etkileri de göz ardı edilemez. Alanya ile Torosların köyleri arasındaki bağları güçlendiren bu yol, yerel ekonomiye ve kültürel etkileşime katkı sağlamış; ancak bu katkılar, yolun güvenliğini ve sürdürülebilirliğini etkileyen yapısal sorunlar nedeniyle sınırlı kalmıştır. Yolun hem yerel halkın hem de idari makamların büyük gayretiyle hayata geçirilmesi, bir başarı hikâyesi olarak görülse de karşılaşılan zorluklar ve riskler, bu süreci tamamen olumlu bir deneyime dönüştürmekten alıkoymuştur.

Alanya-Hadim-Konya yolunun hikâyesi, yalnızca ulaşım altyapısının teknik gerekliliklerini değil, aynı zamanda yerel halkın dayanışmasını ve bölge için daha güvenli ve sürdürülebilir bir ulaşım altyapısına olan gereksinimi de vurgulamaktadır. Bu yol, bir yandan sosyal ve ekonomik bağları güçlendirirken, diğer yandan tehlikeleri ve zorluklarıyla bölge için ders niteliğinde bir örnek sunmaktadır.

Yolun akıbetine dair yakın tarihteki gelişmeler incelendiğinde, günümüzde yayımlanan Alanya Postası Gazetesi, geçmişteki aynı isimli gazetenin devamı niteliğinde olmamakla birlikte, bölgeye dair önemli bilgiler sunmaya devam etmektedir. Yeni bir yayın kuruluşu olarak, Alanya-Hadim-Konya yolu hakkındaki haberi dikkat çekmektedir. Gazete’nin 27 Ekim 2023 tarihli sayısında aktardığı bilgilere göre, “Kuş Yuvası Yolu” olarak bilinen Alanya-Gazipaşa-Taşkent Başyayla yolu, 2014 yılında başlatılan iyileştirme

¹⁰⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 24.05.1954, Sayı 153: 1.

çalışmalarıyla birlikte modern bir ulaşım altyapısına dönüşmeye başladığının altı çizilmiştir. Gazetenin belirttiği üzere, bu yolun 87 kilometrelik bölümünde gerçekleştirilen proje, toplamda 10 bin 770 metre uzunluğunda 15 tünel ve 180 metre uzunluğunda 3 köprü inşasını içermektedir. Çalışmaların tamamlanmasıyla birlikte hem ulaşım süresinin kısalması hem de çevreye verilen zararın azaltılmasına çalışıldığı belirtilmiştir. Gazete, projenin ilerleyişine dair detaylara da yer vermiş, hali hazırda 9105 metre uzunluğunda 12 tünelin aktif olarak hizmet verdiğini, kalan tünellerde ise çalışmaların sürdüğünü bildirmiştir. Örneğin, Kaplanhanı 2, Kaplanhanı 3 ve Karapınar tünellerinde kazı ve inşa süreçlerinin devam ettiği, Karapınar Tüneli'nin 400 metrelik bölümünün tamamlandığı belirtilmiştir. Ayrıca, tünellerin modern aydınlatma sistemleriyle donatılarak trafiğin daha güvenli ve konforlu bir şekilde sağlanacağı ifade edilmiştir. Gazetede, bu projeyle birlikte geçmişte sıkça yaşanan ölümlü kazaların büyük ölçüde azaldığına da dikkat çekilmiştir. Özellikle kış aylarında tehlike arz eden Kuş Yuvası etabının, yapılan iyileştirmeler sayesinde risk seviyesinin minimuma indirileceği ve “Ölüm yolu” imajının değişmeye başlayacağı vurgulanmıştır. İyileştirme çalışmalarının tamamlanmasının ardından, bölge halkının yaz aylarında yayla evlerine günübirlik gidip gelmesinin mümkün hale geleceği de gazetenin öne çıkan değerlendirmeleri arasında yer almıştır¹⁰⁹. Alanya-Konya yolu, 1950’li yıllarda başlatılan inşaat sürecinden günümüze kadar bölgenin ulaşım altyapısında önemli bir yer tutmuş, ancak coğrafi engeller, finansal yetersizlikler ve yönetsel zorluklar nedeniyle yıllarca tam anlamı ile tamamlanamayan bir projedir. Alanya Postası Gazetesi, bu süreci yakından izleyerek, yolun yapımındaki gecikmeleri, güvenlik sorunlarını ve altyapı eksikliklerini sıkça gündeme getirmiştir. Özellikle Toros Dağları’nın sarp arazisi, yolun “Ölüm Yolu” olarak adlandırılmasına yol açacak şekilde kazalarla anılmasına sebep olmuştur. Ancak, yolun zaman içindeki gelişimi, sadece Alanya’nın iç bölgeleriyle değil, aynı zamanda çevre köyler ve yaylalarla entegrasyonunu sağlamış, ekonomik ve toplumsal açıdan bölgeye önemli katkılar sunmuştur.

2014 yılından itibaren, dönemin Ulaştırma Bakanı Binali Yıldırım’ın başlattığı iyileştirme çalışmaları, bölgedeki ulaşımın daha güvenli ve verimli hale gelmesini sağlamıştır. Yeni tünellerin, köprülerin ve yol iyileştirmelerinin tamamlanması, Alanya-Konya yolunun ulaşım kapasitesini artırması hedeflenmiş, bölgedeki trafik güvenliğini önemli ölçüde iyileştirilmesine odaklanılmıştır.

Yola dair yeni projelerin hayata geçirilmesi ile geçmişteki zorlukların ve kazaların izlerini silerek, bölgenin ulaşım altyapısını modernize edilmesi ile bölgesel kalkınmaya

¹⁰⁹ Uyar,27.10.2023: 1.

önemli bir katkı sağlanması amaçlanmıştır. Alanya Postası Gazetesi'nin 1950 ile 1954 yılları arasında ve günümüzde mevcut olan daha modern ardıllarının sıkça gündeme taşıdığı eleştiriler, bu dönüşümün şekillenmesinde etkili olmuş ve projelerin hayata geçmesiyle birlikte geçmişin sorunlarına karşı güçlü bir çözüm sunmuştur. Alanya-Konya yolu, yalnızca bir ulaşım yolu olmaktan çıkıp, bölge halkının refahını ve bölgesel bütünleşmesini artırması içi güvenli ve verimli bir bağlantı noktası haline gelmesi için süre gelen çalışmalar devam etmektedir.

1.2.1.2. Antalya-Alanya-Gazipaşa-Mersin Karayolu (Turistik Yol)

Günümüzde Akdeniz sahil hattında uzanan Antalya-Alanya-Gazipaşa-Mersin turistik yolu, Türkiye'nin en önemli turizm ve ticaret koridorlarından biri olarak öne çıkmaktadır. Bu yol, doğal güzellikleri, tarihi zenginlikleri ve benzersiz coğrafi yapısıyla yalnızca bölge halkının değil, yerli ve yabancı turistlerin de büyük ilgisini çekmektedir. Antalya'nın uluslararası tanınırlığı, Alanya'nın tarihi cazibesi, Gazipaşa'nın bozulmamış doğası ve Mersin'in kültürel çeşitliliği, bu güzergâhı hem turistik hem de ekonomik açıdan kritik bir ulaşım hattı haline getirmektedir. Bölge boyunca uzanan plajlar, antik kentler ve yaylalar, yolun yalnızca bir ulaşım ağı değil, aynı zamanda bir keşif rotası olarak değerini artırmaktadır. Turistik ve ticari potansiyeliyle bölgesel kalkınmaya doğrudan katkı sağlayan bu yol, Akdeniz'in eşsiz dokusunu dünyaya açan bir kapı niteliğindedir.

Antalya-Alanya arasındaki ulaşım, Cumhuriyet'in ilk yıllarında dar, taşlık ve zorlu bir güzergâh olan "Antalya Şosesi" üzerinden sağlanmaktaydı. Ancak 1950'li yıllarda Türkiye genelinde başlayan karayolu modernizasyon projeleri kapsamında, bu güzergâh da iyileştirilmeye başlanmış ve Turistik Yol projesi olarak adlandırılan çalışmalar, Antalya ile Alanya arasındaki yolun modern hale getirilmesini hedeflemiştir. Bu dönemde, özellikle Akdeniz sahil şeridinde yol yapımı, yalnızca ulaşım kolaylığı sağlamayı değil, aynı zamanda bölgenin turistik ve ekonomik potansiyelini artırmayı hedefleyen bir girişim olarak değerlendirilmiştir. Alanya Postası Gazetesi, bu süreci yakından izleyerek, yolun yapımına dair haberleri ve eleştirileri gündeme taşımış, halkın beklentilerini ve yolun bölgesel kalkınmaya olan etkilerini yansıtan önemli bir platform haline gelmiştir. Ahşap köprülerin ve toprak yolların yetersiz kaldığı bu dönemde, gazete, özellikle turistik yol projelerinin Alanya ve çevresine kazandıracığı sosyoekonomik faydalara vurgu yapmıştır. Bu çalışmada, 1950'lerin turistik yol projelerinin bölgesel kalkınmadaki rolü ve ulaşımına dair sorunların çözümüne yönelik çabalar incelenecektir.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun, 23 Kasım 1948 tarihli “Uzun Bir Yolculuktan Sonra Alanya’ya Dönüş” başlıklı makalesi, dönemin karayolu altyapısı ve ulaşım koşullarına dair keskin eleştiriler sunarak, Alanya-Antalya yolculuğu sırasında karşılaşılan zorlukları gözler önüne sermektedir. Makalede, Alanya Belediyesi’nin otobüslerinin yolcu yoğunluğu nedeniyle yetersiz kaldığı ve bozuk yolların yolculuğun başlangıcından itibaren başlıca sorun olarak öne çıktığı belirtilmektedir. Sarıkadıoğlu, Bayındırlık Bakanlığı tarafından yapılan onarımların genellikle geçici çözümler sunduğunu, bu nedenle yalnızca kısa vadeli bir rahatlama sağladığını ifade ederken, özellikle kış aylarında yolların tekrar bozulacağına dair endişelerini dile getirmiştir. Alanya-Antalya yolu üzerindeki çukurların taş ve toprakla doldurulması gibi yüzeysel tamiratların, uzun vadede daha büyük sıkıntılar yaratacağına dikkat çeken Sarıkadıoğlu, bu tür onarımların denetim eksikliği ve profesyonel bir anlayıştan yoksun olduğunu vurgulamıştır. Buna karşın, makalede Alara Köprüsü’nde gerçekleştirilen onarımlar olumlu bir örnek olarak sunulmaktadır. Köprü’nün çürük aksamalarının ayıklanarak sağlam bir temele dayandırıldığını belirten Sarıkadıoğlu, bu tür kalıcı çalışmaların Alanya’nın ulaşım sorunlarının çözümünde izlenmesi gereken bir yol olduğunu ifade etmiştir. Ancak, Alanya-Antalya yolu genelinde yapılan çalışmaların, yüzeysel ve kısa vadeli çözümlerden öteye gidemediğini eleştirmiştir. Sarıkadıoğlu’nun makalesinde dikkat çeken bir diğer önemli nokta, Alanya’ya vardığında halkın kendisini karşılayarak Alanya Postası Gazetesi’ne gösterdiği takdir ve saygınlıktır. Gazetenin, ilçenin sorunlarına ilişkin yaptığı haberlerin bölge halkı tarafından memnuniyetle karşılanması, Alanya Postası Gazetesi’nin yerel meselelerin çözümüne dair oynadığı önemli rolün bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Bu makale, dönemin ulaşım sorunlarının yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda idari ve yapısal eksikliklerden kaynaklandığını ortaya koyarak, daha geniş bir kalkınma vizyonunun gerekliliğini dile getirmektedir¹¹⁰. Gazete, Alanya’nın yol sorununu sürekli gündemde tutmuş ve bu konuda eleştirel bir yaklaşım benimsemiştir. Gazete yer alan makalelerin yazarları önemle dönemin yetersiz altyapısının geliştirilmesi ve yeni yolların yapımının önemini sıklıkla dile getirmiştir. Bu bağlamda, Alanya’nın ulaşım altyapısının iyileştirilmesinin şehrin tarımsal üretiminden turizm sektörüne kadar geniş bir yelpazede kalkınmayı teşvik edeceğine dikkat çekilmiştir.

21 Aralık 1948 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Antalya-Alanya karayolunun stratejik bir geçit noktası olan Alara Köprüsü’nün onarım çalışmalarının tamamlanamamasını ele

¹¹⁰ Sarıkadıoğlu, 23.11.1948, Sayı 4: 2; *BCA*, 30-18-1-2/111-45-20 (26.06.1946), 1946 yılında Antalya-Alanya arası yol yapımına harcanmak üzere “şose-köprüler giderleri” Bayındırlık Bakanlığı’nın İl Özel İdaresi’ne ayrılan ödenek için bkz. Görsel-35: 275

olarak, bölgedeki ulaşım sorunlarını ve bu durumun yarattığı aksaklıkları gündeme taşımıştır. Bayındırlık Müdürlüğü'nün, köprünün onarımını kış öncesinde tamamlayacağına dair verdiği kesin vaatlere rağmen, çalışmaların henüz bitirilmemesi gazete tarafından ağır bir şekilde eleştirilmiştir. Haberde, köprünün onarımının 20-25 günlük bir süre içinde tamamlanabileceği, ancak ihmaller ve ilgili fon görevlilerinin yalnızca yevmiye dağıtımıyla ilgilenmeleri nedeniyle bu sürenin aşıldığı belirtilmiştir. Yağışların etkisiyle köprünün kullanılamaz hale gelmesi, posta ve otobüs seferlerinin aksamasına ve yolcuların geçişine engel olmuştur. Gazete, bu aksaklıkların yolların yalnızca toprakla geçici olarak kapatılması ve köprü tamiratlarının esaslı bir şekilde yapılmamasıyla doğrudan ilişkili olduğunu vurgulamıştır. Gazete ayrıca, Bayındırlık Müdürü'nün bu konuda daha fazla çaba göstermesi ve köprünün bir an önce tamamlanması için sorumlu kişilere kesin talimatlar vermesi gerektiğini ifade etmiştir. Alara Köprüsü'nün bölgedeki hayati rolüne dikkat çekilen haberde, ihmalin yalnızca bölge halkını değil, bölgenin ekonomik ve sosyal hayatını da olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Alanya Postası, bu durumun yol onarım ve altyapı çalışmalarında daha kalıcı ve profesyonel yaklaşımların gerekliliğini bir kez daha ortaya koyduğunu belirterek, yetkilileri daha etkin bir müdahaleye davet etmiştir¹¹¹. Alanya Postası Gazetesi'nin 29 Mart 1949 tarihli 16. sayısında, Yol Faaliyetleri başlığı altında yayımlanan haberde, Alanya-Gazipaşa ve Alanya-Manavgat yollarındaki altyapı çalışmalarına dair detaylı bilgilere yer verilmiştir. Habere göre, Alanya-Gazipaşa arasındaki 29 menfezin tamamlandığı, Dimçayı Köprüsü'nün tamiri için 25 metre kerestenin kullanıldığı ve Alanya-Manavgat arasındaki menfezlerin bir kısmının tamamlandığı belirtilmiştir. Geriye kalan 19 menfezin ve yolun bozuk kısımlarının yapım aşamasında olduğu ifade edilmiştir. Çalışmalara ilişkin bilgi almak amacıyla Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı ile yapılan görüşmede, Kaymakam Balkanlı'nın, tüm çalışmaların henüz tamamlanmadığını ve mevcut imkânsızlıkların ve kış koşullarının ilerlemeyi geciktirdiğini üzülen dille getirdiği belirtilmiştir. Haberde, Kaymakam Balkanlı'nın yol projelerine verdiği desteğin altı çizilmiş ve kendisine başarı dilekleri iletilmiştir. Haber, dönemin yol altyapısının iyileştirilmesine yönelik çabaları ve bu süreçte karşılaşılan zorlukları gözler önüne sermektedir. Özellikle kış koşulları ve sınırlı kaynakların, projelerin zamanında tamamlanmasını engellediği vurgulanırken, Alanya-Gazipaşa ve Alanya-Manavgat yollarındaki ilerlemenin bölge halkı için taşıdığı öneme dikkat çekilmiştir¹¹². Nisan 1950'de Alanya Postası Gazetesi, Marshall Planı kapsamında Antalya-İskenderun arasında 12 metre genişliğinde asfalt yol yapımı planını duyurarak, bölgenin

¹¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.12.1948, Sayı 8: 2.

¹¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 29.03.1949, Sayı 16: 1.

turistik ve ekonomik kalkınması için önemli bir adım atıldığını haberleştirmiştir. Haberde, CHP hükümetinin Alanya'nın ve güney sahillerinin stratejik önemini takdir ettiği ve bu bölgeyi Türkiye'nin önde gelen turistik alanlarından biri haline getirmeyi hedeflediği ifade edilmiştir. Marshall Planı doğrultusunda yapılacak olan bu yol, yalnızca ulaşım kolaylığı sağlamayı değil, aynı zamanda Antalya'nın Türkiye'nin turizm haritasındaki konumunu güçlendirmeyi amaçlamıştır. Gazete, bu projeyle birlikte Antalya'nın eski eserleri, muz, portakal, mandalina ve çiçek üretimiyle tanınan bir cennet köşesi olarak öne çıkacağını altını çizmiştir. Planlanan yolun, yerli ve yabancı turistlerin bölgeye olan ilgisini artırarak, Alanya ve çevresindeki ekonomik potansiyelin değerlendirilmesi için yeni fırsatlar yaratacağına dikkat çekilmiştir. Haberde, güney sahillerinin geçmişte ihmal edilmiş olmasının ardından atılan bu adımın, bölgenin kalkınması için bir dönüm noktası teşkil ettiği belirtilmiştir. Alanya Postası, bu gelişmelerden en verimli şekilde faydalanmanın, bölge halkının sorumluluğunda olduğunu vurgulamış ve yerel halkın bu projeyi destekleyerek, bölgenin geleceğine katkıda bulunması gerektiğini ifade etmiştir. Marshall Planı kapsamında yürütülen bu tür projelerin, yalnızca fiziksel altyapıyı değil, aynı zamanda bölgenin turizm ve tarım ekonomisini canlandırma potansiyeli taşıdığı değerlendirilmiştir¹¹³. Haziran 1950'de Alanya Postası Gazetesi'nde Antalya-Mersin yol yapım faaliyetlerinin tamamen durduğuna dair çıkan habere karşılık¹¹⁴, Bayındırlık Bakanlığı bir açıklama yapmıştır. Bakanlık, 20 Haziran 1950 tarihli yazıya atıfta bulunarak, "Antalya/Mersin Şosesi'nde faaliyet büsbütün durmuştur" ifadesinin yalnızca yolun bir kısmı için geçerli olduğunu, ancak aynı belirtilerin diğer kısımlarda da görüldüğünü açıklamıştır. Bakanlık, bu durumu tamamen durma olarak değerlendirmemek gerektiğini, mevcut imkânlar doğrultusunda çalışmaların önümüzdeki aylarda yeniden verimli bir şekilde başlayacağını belirtmiştir. Açıklamada ayrıca, Antalya-Mersin yolunun 1949 sonbahar ve kış aylarında tüm vasıta ve imkânlarla yapılan çalışmalar sonucu, Manavgat-Alanya-Gazipaşa arasında geçişin sağlandığı ve her türlü aracın bu yol üzerinde geçtiği vurgulanmıştır. Bu nedenle, "yolda faaliyet yoktur" ifadesinin gerçeği yansıtmadığı ifade edilmiştir. Bayındırlık Bakanı, yol yapım faaliyetlerinin başlangıcından itibaren yaşanan aksaklıkları dile getirmiş, geçmişte bu yolun arazi aracı ile bile geçilemediği gerçeğinin, mevcut yol siyasetinin tutarlılığı açısından sorgulanmasını gerektiğini belirtmiştir¹¹⁵. Alanya Postası Gazetesi'nin, Alanya'nın altyapı sorunlarına yönelik eleştirilerinin ardından Bayındırlık Bakanlığı tarafından yapılan ve gazetede yayımlanan açıklamalar, yerel medyanın

¹¹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.04.1950, Sayı 39: 3.

¹¹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.06.1950, Sayı 47: 3.

¹¹⁵ Bayındırlık Bakanlığı, 29.08.1950, Sayı 57-58: 1.

bölgesel sorunların tespiti ve çözümü konusundaki kritik işlevini gözler önüne sermektedir. Gazete, yalnızca yerel halkın sesi olmayı değil, aynı zamanda bölgedeki altyapı eksikliklerine ve kamu hizmetlerindeki aksaklıklara dikkat çekerek toplumsal bir sorumluluk üstlenmiştir. Bu eleştiriler, yerel medyanın halkın ihtiyaç ve taleplerini iletme noktasındaki aracılık rolünü pekiştirmiştir.

Bayındırlık Bakanlığı'nın açıklaması, devletin yerel medya ile iletişim kurarak kamu sorunlarına dair çözüm önerileri sunduğunu ve halkın beklentilerine yanıt verme gerekliliğini hissettiğini ortaya koymuştur. Bakanlık, Alanya Postası Gazetesi'nde çıkan eleştiriler üzerine, yol yapım faaliyetleri ve altyapı çalışmalarıyla ilgili süreci detaylı bir şekilde açıklamış, gelecekte bu çalışmaların daha verimli bir şekilde sürdürüleceğini belirtmiştir. Bu tür bir yanıt, devlet organlarının yerel medyanın eleştirilerini dikkate alarak daha şeffaf ve hesap verebilir bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir.

Yerel medyanın, devlet ve yerel yönetimler üzerindeki denetleyici rolü bu örnekte de kendini göstermektedir. Alanya Postası, eleştirileri ve yayımladığı haberlerle kamuoyunu bilgilendirme ve sorunlara dikkat çekme işlevini yerine getirmiş, böylece kamu hizmetlerinin etkinliğinin artırılmasına katkıda bulunmuştur. Bu durum, yerel medyanın yalnızca bir haber kaynağı değil, aynı zamanda toplumsal değişimi ve bölgesel kalkınmayı destekleyen bir aktör olarak ne denli önemli bir rol üstlendiğini kanıtlamaktadır.

Devlet yoluna dâhil edilen Antalya-Mersin yolu üzerindeki tahta köprülerin betonlaştırılması, önceki yıllarda kararlaştırılmış bir projeydi. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberde dönemin Bayındırlık Bakanı Nihat Erim'in de ilgisiyle takip edilen bu projeye ilişkin malzemeler, Konya üzerinden temin edilmeye ve çalışmaların, özellikle en tehlikeli köprülerden biri olarak kabul edilen Karpuz Irmağı Köprüsü'nden başlatıldığı ve ilgili ekibin faaliyete geçtiğini görmekteyiz. Yeni hükümetin tasarruf gerekçesiyle herhangi bir engel çıkarmaması temenni edilen, köprülerin 5-7 ay içinde hızla tamamlanması hedeflendiği belirtilmektedir¹¹⁶. Daha önce de sözü geçtiği gibi Antalya-Alanya yolu üzerindeki köprüler, özellikle kış aylarında kötüleşen hava koşulları nedeniyle ulaşım güvenliği açısından ciddi tehditler oluşturmuş ve ağır vasıtaların geçişine engel olmuştur. Yolcu taşımacılığı yapan otobüslerin, köprülerin zayıf yapısı nedeniyle yolcularını indirip, köprüyü geçtikten sonra tekrar bindirdikleri gözlemlenmiş, bu durum bölgedeki ulaşım altyapısının ne denli yetersiz olduğunu gözler önüne sermiştir.

¹¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 04.07.1950, Sayı 49: 3.

Bu tür sorunlar, Antalya-Mersin yolu üzerindeki köprülerin güvenli hale getirilmesi için yapılan yenileme çalışmalarının önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Güçlendirme ve yenileme projeleri, yalnızca mevcut güvenlik açıklarını kapatmakla kalmayıp, aynı zamanda bölgedeki ticaret ve turizm faaliyetlerini desteklemek için daha sürdürülebilir bir ulaşım altyapısı oluşturmayı hedeflemektedir. Bu tür yatırımlar, bölgede yaşanan geçmiş zorlukların tekrarını önlemek ve daha güvenli bir ulaşım deneyimi sağlamak açısından kritik bir role sahiptir.

Antalya-Alanya yolunun yapımına yönelik projeler, yalnızca belirli bir hükümetin dönemine mal edilemeyecek kadar kapsamlı ve süreklilik gerektiren çalışmalar olarak dikkat çekmektedir. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberlere göre, yeni hükümetin devralmasıyla birlikte bu projelerin aksama olmaksızın sürdürülmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ancak bu, projelerin yalnızca DP hükümeti döneminde gerçekleştirildiği anlamına gelmemektedir. Projelerin temelleri ve planlamaları, CHP hükümeti döneminde atılmış ve önemli yatırımlarla başlatılmıştır. DP hükümetinin iktidara gelmesiyle birlikte bu projeler, yeni adımlarla hız kazanmış ve daha kapsamlı bir şekilde sürdürülmüştür. Bununla birlikte, projelerin başarıya ulaşabilmesinde CHP döneminde yapılan hazırlıkların, planlamaların ve yatırımların büyük bir payı olduğu da açıktır. Dolayısıyla, Antalya-Alanya yolu gibi projelerin tamamlanmasında her iki hükümetin de katkıları bulunmaktadır. Bu projeleri yalnızca belirli bir siyasi döneme atfetmek yerine, her iki siyasi dönemi de kapsayan bir tarihsel bağlamda değerlendirmek daha doğru olacaktır. Siyasi geçişlere rağmen süregelen bu tür altyapı projeleri, Türkiye'nin bölgesel kalkınma hedeflerinde sürekliliğin ve iş birliğinin önemini göstermesi açısından dikkate değerdir.

1951 yılı başında, Karayolları Akseki 33. Şube Şefliği, Alanya Postası Gazetesi aracılığıyla bir bilgilendirme ilanı yayımlayarak, Manavgat, Alanya ve Gazipaşa arasındaki ahşap köprülerin taşıma kapasitesine ilişkin önemli bir uyarıda bulunmuştur. İlanda, bu köprülerin azami beş ton yük taşıyabilecek kapasiteye sahip olduğu belirtilmiş ve daha yüksek tonajlı araçların geçişi durumunda meydana gelebilecek her türlü zararın ilgili taşıyıcıya ait olacağı duyurulmuştur¹¹⁷. Bu açıklama, bölgedeki ulaşım altyapısının yetersizliğini ve güvenlik sorunlarını bir kez daha gözler önüne sermektedir. Daha önce yapılan planlamalarda köprülerin beton menfezlerle sağlamlaştırılacağı ve güvenli hale getirileceği belirtilmiş olsa da bu hedeflerin o dönemde henüz tam anlamıyla gerçekleştirilemediği anlaşılmaktadır. Ahşap köprülerin düşük taşıma kapasitesi, ticari taşımalarından yolcu taşımacılığına kadar

¹¹⁷ Karayolları Akseki 33. Bölge Şefliği, 01.01.1951, Sayı 66: 2.

birçok alanda zorluk yaratmış, bölgenin ekonomik ve sosyal dinamiklerini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu tür uyarılar, dönemin altyapı projelerinin eksikliklerini ve iyileştirme çabalarının uzun vadede çözüm sunmasının önemini bir kez daha vurgulamaktadır. Köprülerin yetersiz taşıma kapasitesi, bölgenin ulaşım sisteminde acil yapısal değişikliklerin ve modernizasyonun gerekliliğini açıkça ortaya koymuştur.

1951 yılında ocak ayında Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan habere göre, Alanya'dan Anamur'a uzanan güzergâh, Edirne'den Van'a kadar uzanan turistik yolun bir parçası olarak planlandığı belirtilmiştir. Alanya'da bulunan mühendisler, Lalapaşa-Van turistik yolunun Alanya-Anamur arasındaki kısmını tetkik ederek bu yol güzergâhını belirlemişlerdir. Söz konusu yol yaklaşık 23.000 kilometre uzunluğunda olup, genişliği 12 metre olarak planlanmış ve her iki tarafında 35'er metrelik bir saha istimlak edileceği ilan edilmiştir. İlkbaharda yapımına başlanacağı bildirilen yolun, dört ay içinde tamamlanması hedeflenmiş, bir yıl içinde ise asfaltlanması planlanmıştır. Lalapaşa-Edirne-İstanbul-Gelibolu-Çanakkale-İzmir-Ege sahilleri-Fethiye-Elmalı-Korkuteli-Antalya-Manavgat-Alanya-Anamur-Silifke-Mersin-Adana-İskenderun güzergâhı üzerinden Van'a kadar devam etmesi öngörülen bu yol, Alanya'dan İstanbul'a otobüs seferlerinin başlatılmasına da olanak sağlaması beklenmiştir ¹¹⁸. 1952 yılında Antalya-Alanya-Gazipaşa yolunun yapım ve onarım çalışmalarının hızlandırılması, Alanya'nın ulaşım altyapısının iyileştirilmesinde önemli bir dönüm noktası olmuştur. Özellikle Alanya ile Antalya arasındaki mesafenin kısaltılması ve yolun daha güvenli, virajsız bir hale getirilmesi, bölgenin ticaretini doğrudan etkilemiştir. Bu yol, Alanya'nın başta tarım ürünleri olmak üzere, ekonomik faaliyetlerin hızla gelişmesine olanak sağlamış; aynı zamanda Alanya'nın bölgedeki diğer büyük şehirlere bağlanmasını kolaylaştırmıştır. Günümüzde de bu yol, Alanya'nın Antalya ile olan kara yolu bağlantısının en kritik unsurlarından biri olarak, bölgenin sosyoekonomik yapısının güçlenmesine olanak sağlamaktadır.

1952 yılının ilk ayında Alanya-Antalya karayolunun daha kısa ve virajsız bir şekilde geçilmesini sağlayacak güzergâhın etüt çalışmaları tamamlanmış olup, Derbent istikametinden yol inşasına başlanmıştır, yeni güzergâhın, ulaşımın daha güvenli ve hızlı hale gelmesini hedeflenmiştir ¹¹⁹. Aynı yılın mayıs ayında, Manavgat-Gazipaşa arasındaki 14 köprünün betonarme olarak inşasını kapsayan ihaleyi kazanan müteahhitlerin, projeye başlamak üzere Alanya'ya gelerek şantiyelerini kurmuşlardır ¹²⁰. 1952 yılı sonlarına

¹¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1951, Sayı 67: 1.

¹¹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1952, Sayı 91: 2.

¹²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 2.

gelindiğinde, Alanya ile Gazipaşa ilçeleri arasında yapılması planlanan betonarme köprülerin inşaatı için hazırlık çalışmalarında önemli bir aşamaya gelinmiştir. Bu süreçte, köprü inşaatı için gerekli olan teknik etütler tamamlanmış ve proje sahasında bulunan arazilerin kamulaştırılması amacıyla istimlâk işlemlerine başlanmıştır¹²¹. Ayrıca aynı yılın ortalarında, turistik yol projesi için Alanya'ya Bayındırlık Bakanlığı tarafından bir istimlâk heyeti gönderilmiştir. Bu heyet, Alanya Belediyesi ile görüşmeler yaparak yolun inşasında kullanılacak arazilerin kamulaştırılması işlemlerine başlanmıştır. Böylece, turistik yol projesi için ilk somut adımlar atılmış ve yol yapım sürecinin önündeki hukuki engellerin kaldırılması için çalışmalar başlatılmıştır. Bu gelişme, Alanya'nın turizm altyapısının güçlendirilmesine yönelik önemli bir aşama olmuştur¹²². 1953 yılı ocak ayı sonunda meydana gelen yoğun yağmur, sel ve fırtına, Alanya'nın çevresindeki ulaşım ağında ciddi zararlara yol açmış, Alanya-Antalya yolunda Kargı Çayı Köprüsü'nün ayaklarından biri oyulmuş ve köprü yaklaşık 30 derece eğilmiştir. Ayrıca Alara Köprüsü'nün köşeleri hasar görmüş, bu durum ulaşımın üç gün boyunca kesintiye uğramasına neden olmuştur. Ancak gerekli müdahalelerle ulaşım kısa sürede yeniden sağlanmıştır. Alanya-Gazipaşa yolunda ise Kargıcak Köprüsü'nün baş tarafı ve Sedre Köprüsü'nün her iki tarafı sel suları nedeniyle zarar görmüştür. Bu bölgelerde ulaşım geçici olarak sandal ve develer kullanılarak sağlanmıştır¹²³. Yaşanan bu olay, bölgedeki köprülerin dayanıklılığının artırılması gerektiğini bir kez daha ortaya koymuştur.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1954 yılında öne çıkardığı en önemli konulardan biri yine Antalya-Alanya-Gazipaşa yolundaki köprülerin inşaat sürecinde yaşanan aksaklıklar ve bu köprülerin özellikle mevsimsel yağışlar ve seller nedeniyle uğradığı tahribattır. Gazetede, müteahhit Ekrem ve ortakları tarafından inşa edilen turistik yol güzergahındaki köprülerin yapımının iki yıl boyunca ağır ilerlediği, bu yüzden belirlenen sürede tamamlanamayacağı ve Karpuz Çayı köprüsünün ayaklarının henüz tamamlanmadığı vurgulanmıştır¹²⁴. Gazete, Antalya şosesi üzerindeki Derbent virajlarının kısaltılması amacıyla iki yıl önce başlatılan varyant yolunun da hala tamamlanamamış olmasını da gündeme getirmiştir. Bu güzergâh üzerindeki köprünün ihale edilmiş olmasına rağmen, 5-6 kilometrelik yolun bir an önce tamamlanması gerektiği vurgulanmış ve bu konudaki gecikme, bölge halkı ve ulaşım açısından önemli bir sorun olarak ele alınmıştır¹²⁵. Ayrıca, Alara Çayı üzerindeki köprü, sık

¹²¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 4.

¹²² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1952, Sayı 101: 2.

¹²³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112, 113, 114, 115, 116: 2.

¹²⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1954, Sayı 138: 2.

¹²⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 24.05.1954, Sayı 153: 1.

tahribata uğrayarak geçişe kapalı hale gelmesi ve bu durumun “ecel köprüsü” olarak tanımlanmasına sebep olduğuna değinilmiştir¹²⁶. Gazete, Alara köprüsünün inşasıyla ilgili müteahhitlerin sorumsuzluğunu eleştirirken, köprünün bir an önce yapılması gerektiği konusunda yetkililere çağrıda bulunmuştur. Ayrıca, Alara köprüsünün tekrar tamir edilmesinin ardından kısa sürede yeniden yıkıldığı, köprülerin kış aylarında daha büyük sorunlar yaratmaması için acil önlemler alınması gerektiği ifade edilmiştir. Bu durum, köprülerin yapımındaki ihmalleri ve altyapı eksikliklerini gündeme getirerek, köylülerin ve bölge halkının ulaşım zorlukları yaşamasına yol açmıştır¹²⁷. Alanya Kaymakamlığı, 20-25 Ağustos 1954 tarihlerinde, 492 ve 441 numaralı yazılarıyla Karayolları Konya 3. Bölge Şefliği 'ne ve Antalya Vilayet makamına, Ahşap Alara köprüsünün kış mevsiminden önce esaslı bir şekilde onarılması gerektiğini belirterek acil başvuruda bulunmuştur. Bu başvuruda, köprünün kışın daha fazla tahrip olmasını engellemek ve ulaşımın aksamasını önlemek için gerekli tedbirlerin alınması talep edilmiştir¹²⁸. 1955 yılı sonlarında, Turistik yol için başlatılan istimlak işlemleri ve Alanya'ya gelen Kara Yolları Etüt ve Proje Ekibi çalışmalarına başlamıştır¹²⁹. Bu süreçte, dört yıl boyunca bölgede çalışacak olan Karayolları Etüt Proje ve Numune Kursu ekiplerinin malzemeleri, İskenderun'dan Alanya limanına askeri tanker gemisi ile taşınmıştır. Gemide bulunan malzemeler arasında greyderler, buldozerler, silindirler, yol tankları, vinçler ve seyyar tamir atölyeleri yer almıştır. Bu ekipmanlar, yol yapım çalışmaları için büyük bir önem taşımaktadır ve Alanya'ya gelmesiyle birlikte projelerin hız kazanması beklenmiştir. Ancak, gazeteye göre bu önemli gelişmelere halk arasında bazı olumsuz tepkiler de eşlik etmiştir. Özellikle dönemin siyasi atmosferi, projeye yönelik bazı eleştiriler ve karalama kampanyalarını da beraberinde getirmiştir. Alanya Postası, halk arasında bu projeye yönelik olumsuz söylemlerin ve iftiraların dolaştığını, ancak bu tür söylemlerin projelerin ilerlemesini engellemek amacı güttüğünü vurgulamaktadır¹³⁰. Bu durum, yol çalışmalarının sosyal ve politik dinamiklerle iç içe geçtiğini göstermekte ve bu dönemdeki halkın farklı görüşlerini yansıtmaktadır. Bu bağlamda, Turistik yol çalışmaları sadece fiziksel altyapı projelerinden ibaret olmayıp, aynı zamanda yerel halkın düşüncelerini, beklentilerini ve siyaseti de etkileyen bir süreçtir. Alanya'daki bu gelişmeler, yerel dinamiklerin, kamu projeleriyle nasıl şekillendiğini ve zaman zaman projelerin toplumla uyumsuz hale gelebileceğini ortaya koymaktadır.

¹²⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 1.

¹²⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1954, Sayı 163: 1.

¹²⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.09.1954, Sayı 164: 2.

¹²⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1955, Sayı 191: 2.

¹³⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1955, Sayı 191: 1.

Marshall yardımları kapsamında, Türkiye'ye gönderilen iş makinelerinin İskenderun Limanı'ndan Alanya'ya ABD'ye ait askeri bir gemiyle taşınması, bölgenin altyapı gelişimi açısından kritik bir öneme sahiptir. Bu süreç, yalnızca teknik altyapının güçlendirilmesine değil, aynı zamanda bölgenin kalkınma projelerine ivme kazandırılmasına yönelik bir dönüm noktası olarak değerlendirilmelidir. Dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş, bu yardımların Alanya'ya ulaşmasında etkin bir rol oynamış ve projelerin hız kazanmasına doğrudan katkı sağlamıştır. Tokuş'un sağladığı siyasi ve lojistik destek, yalnızca iş makinelerinin taşınmasını değil, aynı zamanda yerel halkın projelere olan güveninin ve desteğinin artırılmasını mümkün kılmıştır. Bu katkı, Alanya'nın turistik ve ekonomik potansiyelini ortaya çıkaracak olan yol projelerinin hayata geçirilmesinde belirleyici olmuştur.

Turistik yolun yeni güzergâhı, daha ekonomik ve verimli bir çözüm sağlanması amacıyla yeniden düzenlenmiştir. Mevcut güzergâh üzerinde yapılan iyileştirmelerle, istimplâk bedelleri düşürülerek daha uygun bir alternatif oluşturulmuştur. Yeni güzergâh, Belediye Hanı civarından başlayıp, eski Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy'un bahçelerinden geçerek Belediye Parkı'na yönelmektedir. Bu düzenlemeyle, istimplâk edilen binalardan sağlanacak tasarrufun 300.000 lirayı bulacağı ifade edilmiştir. Gazetede, Belediye Parkı'nın kullanımına yönelik farklı görüşlerin olduğu belirtilmiştir. Muhalifler, parkın feda edilmemesi gerektiğini savunurken, mevcut parkın sınırlı ağaç sayısı ve kasvetli mezarlık alanından ibaret olduğu vurgulanmıştır. Yeni güzergâhın uygulanması ile parkın daha modern ve fonksiyonel bir hale getirilmesi hedeflenmektedir. Bu düzenlemenin, bölgedeki çevresel düzenlemelere katkı sağlayarak hem halkın hem de şehri ziyaret edenlerin kullanımına daha uygun bir alan oluşturacağı ifade edilmiştir¹³¹. Alanya Postası Gazetesi, Ocak 1956 tarihinde yayınladığı bir makalede, Alanya'nın iktisadi kalkınmasında turizm sektörüne verilen önemin artırılmasını vurgulamış ve özellikle Turistik Yol 'un tamamlanmasının Alanya'nın turistik ve iktisadi önemini daha da pekiştireceğini belirtmiştir. Makalede, Narenciye ve muz üretiminin yeni yolların yapımı ile arttığı, bu ürünlerin Alanya'dan dışarıya taşınmasını kolaylaştıracak olan asfalt yol yapımının da ekonomik açıdan önemli bir gelişme olduğu vurgulanmıştır. Bu yolun, tarım ürünlerinin daha hızlı ve verimli bir şekilde taşınmasını sağlayarak hem yerel ekonomiyi canlandıracağı hem de Alanya'nın ticari faaliyetlerinde verimliliği artıracığı belirtilmiştir. Bu yolun, şehrin diğer ulaşım yolları ile bağlantısının güçlendirilmesi açısından büyük bir katkı sağladığına dikkat çekilmiştir. Gazetede, aynı zamanda hükümetin Karayolları Etüt Proje Müdürlüğü tarafından yapılan çalışmalara da değinilmiştir. Özellikle ekibin

¹³¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1955, Sayı 195: 1.

yolların hızlı bir şekilde iyileştirilmesi gerektiği vurgulanmış, bölgedeki turistik cazibenin artması için ulaşım altyapısının iyileştirilmesinin büyük önem taşıdığı ifade edilmiştir. Ancak, Alanya'nın güzelliklerini ve turistik potansiyelini bozmamak adına, yol güzergâhlarının dikkatlice seçilmesi gerektiği konusunda da uyarılar yapılmıştır. Alanya'nın tarihi ve turistik değerleri göz önünde bulundurularak, yol güzergâhlarının şehirle uyumlu bir şekilde tasarlanmasının gerektiği, bu noktada yapılacak yanlış planlamaların hem ekonomik açıdan zararlı olabileceği hem de şehri estetik açıdan olumsuz etkileyebileceği belirtilmiştir¹³². 1956 yılına gelindiğinde, Alanya'nın yol altyapısında önemli ilerlemeler kaydedilmiş olmasına rağmen, mevcut yolların yapım ve onarımında hala büyük bir mesafenin kat edilemediği görülmektedir. Alanya Postası Gazetesi'nin makalesinden de anlaşılacağı üzere, turistik yolların tamamlanması ve mevcut güzergâhların iyileştirilmesi için atılan adımlar, bölgedeki ulaşım ağını geliştirmeye yönelik önemli bir başlangıç oluşturmuştur. Bu girişimler, Alanya'nın ekonomik kalkınmasına ve bölgenin turizm potansiyelinin artırılmasına katkı sağlamıştır. Ancak, bazı yolların hala tamamlanmamış olması ve devam eden iyileştirme çalışmaları, altyapı yatırımlarının zaman alıcı bir süreç olduğunu ve bölgenin ihtiyaçlarının karşılanması için daha fazla çaba gerektiğini ortaya koymaktadır. Alanya'nın yol altyapısındaki eksiklikler, tarım ürünlerinin ve turistik hareketliliğin etkin bir şekilde sağlanmasını sınırlamış; bu durum, altyapı çalışmalarında sürdürülebilir ve uzun vadeli bir yaklaşıma duyulan ihtiyacı daha da belirgin hale getirmiştir. Bu süreçte atılan adımlar, bölgenin gelecekteki ulaşım ve turizm potansiyelinin temellerini oluşturmuş, ancak altyapının tam anlamıyla tamamlanabilmesi için daha uzun vadeli planlamalar ve yatırımların gerekli olduğunu göstermiştir. Alanya'nın yol hikâyesi, altyapı projelerinin yalnızca fiziksel bir dönüşümden ibaret olmadığını, aynı zamanda bölgenin ekonomik ve toplumsal dinamiklerini şekillendirdiğini ortaya koymaktadır.

1956 yılında, Alanya'ya daha önce gelerek turizm yolu faaliyetlerinde bulunan karayolları etüt ve proje ekibinin ikinci kafilesi, İskenderun'dan deniz yolları ile ilçeye ulaşmıştır. Bu gelişme ile proje ekibinin kadrosu tamamlanmış ve turizm yolu çalışmalarına daha fazla yoğunlaşılacağı ifade edilmiştir¹³³. Fakat Turistik yol çalışmalarında bazı aksaklıklar çıktığı görülmektedir. Özellikle, Alara Köprüsü'nün yine yıkıldığına dikkat çekilmiştir. Manavgat ile Alanya arasındaki Alara Çayı üzerinde bulunan köprünün, her yıl çeşitli nedenlerle yıkıldığı ve bu yıl da ağır tonajlı kamyonların geçişi sonucu giriş duvarının çöktüğü ifade edilmiştir. Turistik yol kapsamında inşa edilmeye başlanan yeni köprünün

¹³² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1956, Sayı 196-197: 1.

¹³³ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.06.1956, Sayı 209: 2.

henüz tam anlamı ile tamamlanmadığı belirtilerek, posta otobüsleri ve diğer motorlu araçların aktarma yaparak hizmet verdiği aktarılmıştır. Gazetede, Karayolları tarafından onarılan köprünün kısa süre içinde tekrar işletmeye açılacağı, ancak ilgili kurumların kış mevsiminden önce yeni turistik köprüyü tamamlamak için daha fazla çaba göstermeleri gerektiği vurgulanmıştır¹³⁴. İkinci olarak 1956 yılında, Alanya'dan geçen Turistik yolun inşaatına Karayolları Kurs Proje Şefliği tarafından hızla devam edildiği ancak, 1956 yılında Mısır Cumhurbaşkanı Cemal Abdünnasır'ın Süveyş Kanalı'nı millileştirmesiyle başlayan ve tarihte “Şark Hadiseleri” olarak bilinen kriz, petrol tedarikinde büyük aksamalara yol açmıştır. Mısır'ın Süveyş Kanalı'nı millileştirmesi, İngiltere ve Fransa tarafından askeri müdahaleye neden olmuş ve bölgedeki deniz trafiğini etkileyerek, küresel petrol arzında ciddi sıkıntılara yol açmıştır. Bu kriz, Türkiye de dâhil olmak üzere birçok ülkenin akaryakıt temininde zorluk yaşamasına sebep oldu. Alanya'daki Turistik yol inşaatı da bu durumdan etkilenmiştir. Akaryakıt temini zorluğu nedeniyle, 9 Kasım 1956 tarihinden itibaren işçilere yarım yevmiye verilerek çalışmalar yaklaşık 15 gün süreyle durdurulmuştur. Bu da yol inşaatındaki ilerlemenin geçici olarak aksamasına yol açmıştır¹³⁵. 1957 yılı içerisinde Karayolları Kurs Proje Şefliğinin çalışmalarında önemli gelişmeler kaydedilmiştir. İki aydır beklenen Kurs Makine Şefi, Alanya'ya gelerek görevine başlamış ve projelerin hızlanması sağlanmıştır. Bu dönemde Derbent-Çandır geçidinin onarımına süratle başlanmış, geçidin önümüzdeki bahar aylarında işletmeye açılmasının muhtemel olduğu ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, şehir içi yollarının açılmasına yönelik çalışmalar da hız kazanmıştır¹³⁶. 1958 yılına gelindiğinde, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan Turistik Yol yapımına dair son haberde, Alanya'daki devlet yollarının denetimi amacıyla Ankara'dan gelen elli kişilik bir uzman grubunun bir hafta boyunca bölgede tetkiklerde bulunduğu ifade edilmiştir¹³⁷. Antalya-Alanya yolunun modernleşme süreci, yaklaşık 1960'ların ortalarına kadar devam etmiş, genişletme, asfaltlama ve geçiş noktalarının iyileştirilmesi gibi çalışmalarla bölgenin ulaşım altyapısında önemli bir dönüşüm gerçekleştirilmiştir. Bu süreç, 1950'li yıllarda Türkiye'nin ekonomik kalkınma ve imar politikaları çerçevesinde başlatılan Turistik Yol projelerinin bir parçası olarak, Alanya'nın turistik ve ekonomik potansiyelini artırmayı hedeflemiştir. Yolun

¹³⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1956, Sayı 211: 2.

¹³⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1956, Sayı 219: 1; *BCA*, 30-18-1-2/142-19-12, (29.02.1956), Avrupa Ekonomik Konseyi nezdinde Güney Doğu Avrupa turistik yollarının yapımı için finansman imkânları araştırmak üzere Cenevre'de yapılacak toplantıya Nafia Vekâleti Müsteşarı Daniş Koper'in katılması hakkında bkz. *Görsel* 36: 276.

¹³⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1957, Sayı 234:2.

¹³⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.04.1958, Sayı 251:2.

modernleşmesiyle birlikte, Antalya-Alanya arasındaki ulaşım süresi kısalmış, yolun konforu artmış ve bu durum, Alanya'nın 1970'li yıllarda turizm sektöründe öne çıkmasını sağlamıştır.

Alanya Postası Gazetesi, bu süreci yakından izleyerek, yol yapımına ilişkin gelişmeleri, karşılaşılan zorlukları ve halkın beklentilerini kamuoyuna aktarmış, altyapı projelerinin toplumsal algısını şekillendiren bir platform işlevi görmüştür. Yolun tamamlanmasının ardından, bölgenin turistik cazibesinin artacağı ve Alanya'nın bölgesel kalkınmaya daha fazla katkı sağlayacağı öngörülmüştür. Ancak, inşaat sürecinde yaşanan teknik ve lojistik sorunlar, dönemin kısıtlı kaynakları ve uluslararası krizler sebebiyle proje sık sık aksamış, bu durum, projelerin tamamlanma süresini uzatmıştır.

Tüm zorluklara rağmen, Turistik Yol, Alanya'nın ulaşım altyapısının modernleşmesinde kritik bir rol oynamış ve bölgenin ekonomik ve sosyal dinamizmine önemli bir katkı sağlamıştır. Bugün, Antalya-Alanya arasındaki bu yol, yalnızca yerli ve yabancı turistlerin bölgeye kolayca ulaşmasını sağlamakla kalmayıp, aynı zamanda Alanya'nın ekonomik faaliyetlerini canlı tutmaya devam etmektedir. Turistik Yol, Alanya'nın Akdeniz'in önde gelen turizm merkezlerinden biri olarak geçmişte kazandığı önemi, günümüzde de sürdürmesinde hayati bir rol oynamaktadır.

1.2.2. Şehir İçi Yollar

1950'li yıllarda Alanya şehir içi yollarının toprak zeminli olduğu ve asfaltlama çalışmalarının henüz başlamadığı gözlemlenmektedir. Altyapı eksiklikleri ve kapsamlı bir şehir içi yol planının bulunmaması, bölgedeki ulaşım sorunlarını daha da artırmıştır. Bu başlık altında Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan haberler temel alınarak, şehir içi yolların gelişim süreci, karşılaşılan sorunlar, atılan adımlar ve halkın beklentileri ele alınacaktır. Böylece, Alanya'nın şehir içi ulaşımının modernleşme sürecini tarihsel bağlamda değerlendirmek ve dönemin koşullarını daha iyi anlamak mümkün olacaktır.

Haziran 1950'de Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan bir habere göre, şehir içi yolların toprak zeminli olması ve yaz aylarında artan motorlu araç trafiği nedeniyle çarşı yollarının sık aralıklarla sulanmasının gerekliliği vurgulanmıştır. Haberde, mevcut sulama yönteminin günde bir kez yapılmasının yetersiz kaldığı belirtilmiş ve özellikle yoğun kullanılan ana caddeler ile çarşı içindeki sokakların birkaç kez sulanmasının, toz oluşumunu önemli ölçüde azaltacağına dikkat çekilmiştir. Ayrıca, belediyenin ve ilgili kurumların bu çalışmaları imkânlar dâhilinde daha yoğun bir şekilde gerçekleştirmesi gerektiği ifade edilmiştir. Aksi takdirde, yaz aylarında şehir içi yolların büyük oranda toz problemiyle karşı

karşıya kalacağı uyarısı yapılmıştır¹³⁸. Haberden de anlaşılacağı üzere, söz konusu dönemde Alanya'da 2 ana cadde ve halkın yoğun olarak kullandığı çarşı içi yolunun oldukça yoğun bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. Aynı tarihli yayınlanan başka bir haberde ise dönemin yapı ve yollar kanunundaki bazı hükümlerin, arsa sahipleri ve inşaat yaptırmak isteyenler için ciddi zorluklar yarattığına dikkat çekilmiştir. Bu durumun uzun bir süredir şikâyetlere neden olduğu vurgulanmış ve kanunun aksayan maddelerinin tespit edilerek değiştirilmesine karar verildiği ifade edilmiştir. Haberde, belediyeye bağlı ilgili daire müdürlerinin, kanundaki eksik veya uyumsuz maddeleri belirleyerek yeni bir düzenleme çerçevesi oluşturmak için çalışmalar yürüttüğü belirtilmiştir. Ayrıca, dönemin Vali, Belediye Başkanı ve Prof. Fahrettin Kerim Gökay'ın Ankara'ya gerçekleştirdiği ziyaret sırasında, ilgili bakanlıklarla yapılan görüşmelerde kanunun tadil edilmesinin uygun olacağı konusunda fikir birliğine varıldığı bilgisi de haberde yer almıştır. Bu gelişmenin, bölgedeki yapılaşma ve altyapı sorunlarının çözümüne önemli katkılar sağlaması beklenmiştir¹³⁹. 1951 yılında Alanya'ya atanan Kaymakam Hüsamettin Karakimseli, göreve başlamasının ardından kısa sürede ilçenin en önemli sorunlarından biri olan yol meselesini ele almış ve çözüm için hızlı adımlar atmıştır. Belediye ile koordineli bir şekilde yürütülen çalışmalar sayesinde, şehir içi yolların onarımına öncelik verilmiş ve bu alanda kayda değer bir ilerleme sağlanmıştır. Bu süreçte, vilayet tarafından gönderilen bin liralık bütçe, Alanya'nın tarihi ve turistik açıdan önemli noktalarından biri olan Kale yolunun edilmiştir. Kale'ye ulaşımın kolaylaştırılması için yapılan bu çalışma hem yerel halkın hem de bölgeye gelen ziyaretçilerin ulaşım ihtiyaçlarını karşılamayı hedeflemiş, Alanya'nın turistik potansiyelini destekleyen bir adım olmuştur. Karakimseli'nin bu çabaları, Alanya'nın altyapı sorunlarının çözümünde kararlı bir yönetim anlayışını ortaya koymuş ve şehir içi yolların iyileştirilmesinde önemli bir etki yaratmıştır¹⁴⁰. Aralık 1951'de vilayet makamının sağladığı maddi yardım ve kale halkın katkılarıyla açılmasına başlanan Kale yolu inşaatının birinci kısmı tamamlandığı, ikinci kısmın tamamlanabilmesi için tekrar gönderilmesi beklenen ek mali destek ile yolun inşaatı devam ettirileceği bilgisi Alanya Postası Gazetesi'nde yer almaktadır¹⁴¹. 1952 yılında, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan diğer bir haberde, Antalya-Alanya-Gazipaşa-Mersin bölgelerini kapsayan Turistik Yol projesine ilişkin önemli bir gelişmeye yer verilmiştir. Habere göre, Alanya ilçesindeki turistik yolun planı belediyeye ulaştırılmış ve önceki planda, yolun 3-4 varlıklı şahsın tarlalarından geçmesi öngörülmüşken, yeni planda bu güzergâhın 10-15 dar

¹³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.05.1950, Sayı 45: 2.

¹³⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.06.1950, Sayı 45: 3.

¹⁴⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1951, Sayı 86: 1.

¹⁴¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.12.1951, Sayı 88: 2.

gelirli vatandaşın tarlalarından geçecek şekilde değiştirildiği belirtilmiştir. Düzenlemenin, bölge halkı arasında ciddi bir hoşnutsuzluk yarattığı ve söz konusu turistik yol projesine ilişkin tartışmaları yeniden alevlendirdiği ifade edilmiştir¹⁴². Daha sonrasında, turistik yol planında yapılan değişiklikler nedeniyle oluşan hoşnutsuzlukların ardından, Alanya Belediyesi'ne yol güzergâhının yeniden düzenlenmesi için çeşitli başvuruların yapıldığı görülmektedir. Bu başvurular, özellikle yeni planda tarlaları yol güzergâhına dâhil edilen dar gelirli vatandaşlar tarafından yapılmış ve belediyeden adil bir çözüm talep edilmiştir¹⁴³. 01 Haziran 1952'de Alanya Belediyesi'nin Tepe Mahallesi yolunu genişletme kararı, kamu kaynaklarının gereksiz yere harcanacağı ve daha öncelikli projelerin göz ardı edildiği gerekçesiyle Alanya Postası Gazetesi tarafından eleştirilmiştir. Haberde, söz konusu genişletme projesinin belediye bütçesinden 6-7 bin liralık bir kamulaştırma maliyeti gerektirdiği ve bu harcamanın israf olarak görüldüğü ifade edilmiştir. Gazete, belediyenin bu tür aceleci bir karar yerine, şehir için daha acil ihtiyaçlara yönelmesi gerektiğini vurgulamıştır. Eleştirinin temelinde, 400-450 metrelik bir bölümün 9 metre genişliğe çıkarılması öngörülen bu projenin, Antalya yolunun iyileştirilmesi veya alternatif yolların açılması kadar acil bir gereksinim olmadığı belirtilmiştir. Haberde, turistik yol projesinin tam anlamıyla faaliyete geçmesinin 2-3 yıl alacağı öngörülürken, şu an 3,5 metre genişliğinde olan ve motorlu araçların çarpışma riski taşıdığı Antalya yolunun öncelikli olarak düzenlenmesi gerektiği ifade edilmiştir. Dar yolda bir çocuğun kaza geçirdiği örnek gösterilerek, genişletme çalışmalarının Antalya yolunda daha acil bir ihtiyaç olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca, gazete, imar planında yer alan ortaokul önünden Azaklar Caddesi'ne açılacak yolun yalnızca 1-2 bin lira gibi bir maliyetle hayata geçirilebileceğini ve bu projenin kamu yararı açısından daha önemli olduğunu belirtmiştir. Aynı şekilde, Belediye Hanı civarından Hükümet Caddesi'ne çıkacak kestirme bir yolun da 4-5 bin liraya mal olabileceği ifade edilmiştir. Gazete, kamu yararına yeterli katkısı olmayan ve şahsi düşünceler doğrultusunda şekillendiği iddia edilen Tepe Mahallesi yolunun genişletilmesine yönelik istimlâk kararının yeniden değerlendirilmesi çağrısında bulunmuş, projenin durdurulmasını ve kaynak israfının önlenmesi için kaymakamlık ve belediye yönetiminin konuyu ivedilikle ele almasını önermiştir¹⁴⁴. Alanya'da yol için başlatılan istimlâk tartışmaları devam ederken, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan diğer bir haberde, Turistik yolun inşası amacıyla Bayındırlık Bakanlığı tarafından gönderilen istimlâk heyetinin, Belediye ile temasa geçerek birinci plandaki istimlâk

¹⁴² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.04.1952, Sayı 97: 2.

¹⁴³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

¹⁴⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100: 1, 2.

işlemlerine kısa süre içinde başlanacağını duyurulduğu belirtilmiştir¹⁴⁵. Bu gelişme, Alanyalılar arasında süregelen yol güzergâhı ve mülkiyet tartışmalarının resmî bir süreçte evirildiğine işaret etmiş, aynı zamanda kamuoyunda yol projesinin hayata geçirilmesine yönelik beklenti ve endişeleri bir arada canlı tutmuştur.

1953 yılında, Alanya Belediyesi, orta çarşı ve iskele yolunun imar planına uygun şekilde düzenlenmesi amacıyla kapsamlı bir çalışma başlatmıştır. Bu çalışmalar çerçevesinde, kamulaştırma işlemlerinin sağlıklı bir şekilde yürütülebilmesi için belediye bütçesinden yeterli bir ödenek ayrıldığı bildirilmiştir¹⁴⁶. Ayrıca Alanya Belediyesi, iskele yolunun imar planına uygun şekilde düzenlenmesi amacıyla güzergâhın yeniden planlandığını açıklamıştır. Bu düzenleme kapsamında, bölgede yer alan bazı binaların yıkılma tehlikesi gerekçesiyle yıkılacağı, imar planına uygun olmayan bazı dükkânların ise istimlâk edileceği belirtilmiştir. Bu çalışmaların, şehir içi ulaşımın iyileştirilmesi ve bölgenin imar bütünlüğünün sağlanması açısından önemli bir adım olduğu vurgulanmıştır¹⁴⁷. 1953 yılı son aylarında orta çarşı iskele caddesinin imar planına göre düzenlenmesi için istimlâk kredisi hazırlanmış olup, bu çalışmaların yakında başlatılacağı, bunun yanı sıra, Kadıpaşa Mahallesi'nde eski Antalya şosesinin genişletilmesi işi için 4500 liralık keşif bedeli üzerinden bir ihale açılmıştır. İhalenin 20 Kasım 1953 tarihinde gerçekleştirileceği duyurulmuş, bu projenin, şehrin ana arterlerindeki trafik akışını iyileştirmek ve modern bir ulaşım altyapısı oluşturmak amacıyla planlandığı belirtilmiştir¹⁴⁸. Alanya Postası Gazetesi'nin 15 Kasım 1953 tarihli sayısında, Şevket Tokuş tarafından kaleme alınan "İskele Yolu Nasıl Olmalıdır?" başlıklı makalede, İskele Caddesi'nin yeniden düzenlenmesine yönelik düşüncelere yer verilmiştir. Tokuş, belediyenin İskele Caddesi'ni açma planını memnuniyetle karşıladığını belirterek, bölgedeki eski ve harap binaların Alanya'nın estetiğine zarar verdiğini, bu nedenle söz konusu yapıların yıkılması ve yerine daha modern, şehir dokusuna uygun bir alan yaratılması gerektiğini savunmuştur. Makalede, bölgedeki binaların neredeyse birer "batık gemi" gibi görüldüğü, kirli ve bakımsız durumda oldukları vurgulanmış; lağım boruları ile yolların kirli sularının birleştiği çamurlu ortamın, özellikle kadınlar için güçlükler yarattığı ifade edilmiştir. Tokuş, bu binaların büyük çoğunlukla kira evleri olmasından ötürü sahipleri tarafından ihmal edildiğini ve böylece şehirde çirkin bir görüntü oluştuğunu belirtmiştir. Yazar, İskele Yolunun şehrin "süsü" olması gerektiğini ileri sürerek, sahil şeridi boyunca dinlendirici park düzenlemeleriyle bol ağaç dikilmesi ve lalelerle süslü bir peyzajın oluşturulması gerektiğini

¹⁴⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.04.1952, Sayı 101: 2.

¹⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1953, Sayı 119: 2.

¹⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1953, Sayı 124: 2.

¹⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1953, Sayı 135: 2.

savunmuştur. Ayrıca, binaların yıkılması, Tekel binası ve çevresindekilerin kaldırılması ve mevcut küplerin (kubbelerin veya yapısal öğelerin) düzenlenmesi gibi aşamaların gerektiğini vurgulamıştır. Tokuş, ayrıca şehre bir kule görünümü kazandırılabilceği fikrini öne sürmüş, Eyfel Kulesi ve Mısır'daki piramitler gibi uzaktan dahi görünerek kente kimlik kazandıran öğelerin, Alanya'da da benzer bir etki yaratabileceğini savunmuştur. Bu öneriyle birlikte, İskele Yolu düzenlemesinin yalnızca teknik bir çalışma olmayıp, şehrin kültürel ve turistik kimliğini güçlendirme potansiyeli taşıdığı da belirtilmiştir. Makalede, belediyenin bu konudaki çalışmalarına bir an önce başlaması ve kararlı bir şekilde ilerlemesi gerektiği ifade edilmiş, böylece Alanya'nın sahil şeridini ve kent dokusunu daha modern ve estetik hale getirmenin mümkün olacağı vurgulanmıştır¹⁴⁹. Yol yapım çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen istimlak işlemleri, doğal olarak çeşitli eleştirilerle karşılaşmıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan "Sayın Belediye Reisine Açık Mektup (İnsafsız Olmayınız.)" başlıklı yazı, dönemin Belediye Başkanı'na yönelik eleştiri ve öneriler içermektedir. Söz konusu yazıda, belediyenin on yılı aşkın bir süre önce hazırlanmış ve günün ihtiyaçlarıyla uyumsuz hale gelmiş bir şehir planını uygulamaya çalıştığı ileri sürülmüştür. Bu durumun, Alanya'nın mevcut kentsel gelişimi ve yeni ihtiyaçlarıyla örtüşmediği, özellikle yeni çarşı ve inşaat alanlarının şehrin estetik değerlerini olumsuz etkilediği savunulmuştur. Gazete, mevcut planın güncellenmesi gerektiğini vurgulamış ve dönemin milletvekili, yüksek mühendis Ahmet Tokuş'un da Belediye Başkanını bu konuda uyardığını hatırlatmıştır. Eleştirilerin merkezinde, yapılan istimlaklerin özellikle küçük esnaf ve sınırlı maddi imkânlarla sahip bireyler üzerinde olumsuz etkiler yaratacağı endişesi yer almıştır. İstimlak çalışmalarının bireylerin geçim kaynaklarını tehdit edeceği ve "beş altı yüz aile efradının nafakasız kalabileceği" gibi ciddi sonuçlara yol açabileceği belirtilmiştir. Bu durumun toplumsal adalet açısından sorun teşkil edeceği ve "insafsızlık" olarak değerlendirilebileceği ifade edilmiştir. Gazete, şehir planının revize edilmesi, istimlak işlemlerinin daha planlı ve aşamalı bir şekilde gerçekleştirilmesi, küçük esnafın zararlarının önlenmesi ya da asgari düzeye indirilmesi gibi önlemlerin alınması gerektiğini savunmuştur. Ayrıca, şehrin turistik ve ekonomik potansiyelini koruyacak ve geliştirecek daha sağlıklı bir yaklaşım benimsenmesinin önemi vurgulanmıştır. Yazıda, "Zararın neresinden dönülse kârdır" ifadesiyle, belediye yönetiminin mevcut uygulamaları gözden geçirmesi ve Alanya'nın geleceğini daha kapsamlı ve sürdürülebilir bir planlama anlayışıyla şekillendirmesi yönünde çağrıda bulunulmuştur¹⁵⁰. Alanya Belediyesi tarafından 1954 yılında yapılan bilgilendirmede,

¹⁴⁹ Tokuş, 15.11.1953, Sayı 135: 3, 4.

¹⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1953, Sayı 136:1, 3, 4.

İskele Caddesi üzerinde istimlâk edilecek olan ve esnafın faaliyet gösterdiği dükkânlarla ilgili önemli bir adım atıldığı belirtilmiştir. Şehir planına uygun olarak istimlâk edilmesi planlanan bu dükkânların sahiplerine, belediye tarafından yeni dükkân arsalarının temin edileceği bildirilmiştir¹⁵¹. Bu düzenlemenin, istimlâk işlemleri nedeniyle mağduriyet yaşama riski bulunan esnaf için bir çözüm niteliğinde olduğu vurgulanmıştır. Belediyenin, şehir planlaması ve istimlâk süreçlerinde daha kapsayıcı bir yaklaşım sergileyerek hem kentsel gelişimi desteklemeye hem de ekonomik mağduriyetleri en aza indirmeye yönelik bir politika benimsediği görülmektedir.

Yukarıda ele alınan süreçler, 1950’li yıllarda Alanya’da gerçekleşen kentsel dönüşüm ve planlama çabalarının, dönemin koşulları içinde karşılaştığı zorlukları ve toplumsal etkileri açıkça ortaya koymaktadır. Alanya Belediyesi’nin şehir içi yolların düzenlenmesi, istimlâk süreçleri ve şehir planının uygulanması gibi konularda önemli adımlar attığı görülmekle birlikte, bu adımların gerek halk arasında gerekse basında eleştirilere neden olduğu anlaşılmaktadır. Özellikle, mevcut planların günün ihtiyaçlarına cevap verememesi, istimlâk süreçlerinin küçük esnaf üzerindeki ekonomik yükü artırması ve bu tür projelerde toplumsal beklentilerin yeterince dikkate alınmaması, dönemin kentsel planlama anlayışına yönelik eleştirilerin temelini oluşturmuştur.

Bununla birlikte, belediyenin sıklıkla esnafın mağduriyetini gidermek amacıyla dükkân arsaları temin etmesi gibi girişimleri, sosyal hassasiyetleri gözeten bir yaklaşımı da yansıtmaktadır. Bu durum, Alanya’da hem kentsel modernleşme sürecinin hızlandırılması hem de halkın ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanması arasında bir denge kurulmaya çalışıldığını göstermektedir. Alanya’nın ekonomik, sosyal ve turistik potansiyelinin büyüdüğü bu dönemde, şehir planlaması süreçlerinin daha bütüncül ve katılımcı bir anlayışla ele alınmasının gerekliliği ise açıkça ortaya çıkmaktadır.

1954 yılının ortalarına gelindiğinde, Alanya Belediyesi, imar planı çerçevesinde önemli altyapı projelerine hız kazandırmıştır. Bu doğrultuda, genişletilmesi planlanan Antalya şosesinin giriş kısmında yer alan Hakkı Kut Hanesi civarı ile belediye binasından Azaklar Caddesi’ne çıkan yol güzergâhının istimlâk hazırlıklarına başlandığı bildirilmiştir. Belediyenin bu düzenlemeleri kısa süre içerisinde hayata geçirmeyi planladığı ve çalışmaların yoğun bir şekilde devam ettiği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, Aralık 1951’de, Antalya Valiliği, Alanya Kaymakamlığı ve halkın desteği ile yapımına başlanan Kale yolu, 1954 yılı itibarıyla iç kaleye kadar düzenli bir şekilde tamamlanmıştır¹⁵². Alanya’nın tarihi ve turistik açıdan en

¹⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1954, Sayı 142: 2

¹⁵² *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 2.

önemli güzergâhlarından biri olan Kale yolunun açılması, bölgenin turistik cazibesini artırma ve tarihi alanlara erişimi kolaylaştırma hedefi doğrultusunda atılmış stratejik bir adım olarak değerlendirilmelidir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 28 Haziran 1954 tarihli sayısında, dönemin Milli Savunma Bakanı Etem Menderes'in Alanya ziyareti ve İskele yolunun düzenlenmesine ilişkin önemli gelişmelere yer verilmiştir. Habere göre, Sayın Etem Menderes, İskele yolunun iyileştirilmesi ve çarşıya kadar bir kordon halinde uzatılması için 300.000 lira tutarında devlet yardımı sağlanması amacıyla bir plan hazırlanması talimatını vermiştir. Bu doğrultuda, Ankara'ya giden üç kişilik Belediye heyetinin hazırladığı planın ilgili makamlara sunulduğu ve kesin olarak kabul gördüğü belirtilmiştir. Ancak, Bayındırlık Bakanlığı tarafından gönderilen ve vilayet makamına iletilen bir yazıda, Alanya İskele yolunun kasaba ve çarşıya bağlanmasını öngören bu yol projesinin, turistik yollar inşası programı kapsamında dikkate alınacağı, ancak henüz program sırası gelmediği için bu aşamada gerekli kaynakların sağlanmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Haberde, belediyenin mevcut durumu eleştirilmektedir. Milletvekillerine ulaşılması durumunda, İller Bankası'ndan ekonomik istikrar gözetilerek sağlanacak bir krediyle bu projenin gerçekleştirilmesinin mümkün olduğu, böylece hem zaman kaybının önleneyeceği hem de projeden elde edilecek büyük gelirlerle maliyetin kısa sürede karşılanabileceği belirtilmiştir. Ancak, yazının devamında, belediyenin bu tür bir girişimi gerçekleştirecek yeterlilikte olmamasına atıfta bulunularak, yönetim eksiklikleri eleştirilmiştir¹⁵³. 1955 yılı sonuna dek, gerek yapılan istimlâk ve yol projeleri, gerekse belediye hizmetlerinin yetersizliği nedeniyle Alanya Gazetesi'nde pek çok eleştiri yazısı kaleme alınmıştır. Bu eleştirilerde, belediyenin altyapı ve şehir planlama çalışmalarındaki eksiklikler sıklıkla vurgulanmış ve halkın beklentilerinin tam anlamıyla karşılanamadığına dair çeşitli yorumlar yer almıştır. Bu durum, eleştiri yazılarının daha çok belediyenin genel hizmet anlayışına ve kamusal memnuniyet eksikliğine odaklandığını göstermektedir. Bu bağlamda, dönemin Alanya'sında, hem projelerin ilerleyişine dair şeffaf bilgi paylaşımının eksikliği hem de yerel yönetimlerin halkın ihtiyaçlarına yönelik daha proaktif bir yaklaşım sergileyememesi önemli tartışma konuları arasında yer almıştır.

Ancak, yayımlanan birçok eleştirinin içeriklerinde şehir içi yol yapım ilerlemelerine dair somut bilgiye rastlanılmadığı için, bu bağlamda detaylı bilgilere yer vermenin gereksiz olacağından çalışmada yer almamıştır.

¹⁵³ *Alanya Postası Gazetesi*, 28.06.1954, Sayı 158: 1.

1956 yılı ocak ayında, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan duyurular, Turistik Yol çalışmasının Alanya içinden geçen güzergâhında kamulaştırma ve düzenleme çalışmalarının devam ettiğini göstermektedir. Alanya Belediyesi'nden yapılan açıklamalarda, Manavgat-Alanya-Gazipaşa yolunun Alanya sınırları içerisinde kalan ve kamulaştırma sahasına dahil olan bölgeler için Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından kamulaştırma işlemlerinin başlatıldığı bildirilmiştir. Bu süreç, Antalya İl İdare Kurulu'nun 18.07.1955 tarihli ve 899 sayılı menafî-i umumiye (kamu yararı) kararına dayanmaktadır. Belediyenin ilanına göre, bilirkişilerce belirlenen değerleri içeren istimlâk plan ve cetvelleri, 23 Aralık 1955-5 Ocak 1956 tarihleri arasında Alanya Belediyesi ilan panosunda halkın bilgisine sunulmuş ve ilgililerin bu plan ve cetvelleri inceleyerek varsa itirazlarını yazılı veya sözlü olarak belediyeye iletmeleri gerektiği belirtilmiştir. Yine aynı dönemde, Manavgat-Gazipaşa yolunun diğer kısımlarına ilişkin kamulaştırma sürecinin de devam ettiği ve belediye tarafından oluşturulan heyet tarafından hazırlanan keşif tutanakları ve tespit edilen birim fiyatların kamuoyuna duyurulduğu görülmektedir. Gerekli finansmanın Ankara'dan sağlanacağı belirtilirken, bedellerini ödeyenler için mahsup işlemlerinin yapılacağı da açıklanmıştır¹⁵⁴. Bu süreç, dönemin Alanya'sında Turistik Yol projesinin şehir içindeki güzergâhının tamamlanması için yerel yönetim, Karayolları Genel Müdürlüğü ve ilgili diğer kurumların iş birliğiyle yürütülen kapsamlı çalışmaları ve bu projeye verilen önemi açıkça ortaya koymaktadır¹⁵⁵.

Alanya Belediyesi 1956 yılı Haziran'ında Sağlık Merkezi civarından Sular İşletmesi binasına kadar uzanan bölgede yeni çarşı ve meydanların asfaltlanması için yeniden bir girişimde bulunmuştur. Bu çalışmalar kapsamında gerekli asfaltın İskenderun'dan temin edilmesine karar verilmiştir¹⁵⁶. 1956 yılı Eylül ayında Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberde ise, Alanya'dan geçecek olan Turistik Yol üzerindeki ıslahat çalışmalarının tamamlanmasının ardından şehir içi yolların da asfaltlanacağı bilgisi paylaşılmıştır¹⁵⁷. Ayrıca gazete Türkiye genelinde olduğu gibi, il ve ilçelerde de yoğun bir imar faaliyetine başladığına dikkat çekmiştir. Haberde, dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar ve Başbakan Adnan Menderes'in sadece ekonomik kalkınma değil, aynı zamanda uzun yıllar ihmal edilen imar ve inşaa işlerini de öncelik haline getirdiği vurgulanmaktadır. İstanbul ve Ankara'daki örnekler gibi, Alanya'da da özellikle yol ve imar çalışmalarının başlatıldığı belirtilmiştir. Bu

¹⁵⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1956, Sayı 196-197: 2.

¹⁵⁵ *BCA*, 30-18-1-2/138-130-1, (23.03.1955); Alanya'da, imar planında yol olarak gösterilen hazineye ait arsanın Alanya Belediyesi'ne terk edilmesi hakkında bkz. Görsel 37: 277

¹⁵⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.06.1956, Sayı 209: 2.

¹⁵⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1956, Sayı 214: 2.

bağlamda, Alanya’da iskeleden Kuyular mevkiine kadar uzanan caddenin genişletileceği ve bu yolun, Orman İşletmesi binası önüne kadar uzanacak şekilde asfaltlanacağı ifade edilmiştir¹⁵⁸. Buna ek olarak mali destek sağlanması dolayısıyla iskeleden Kuyularönü’ne uzanan cadde üzerinde yıkılan binaların enkazlarının kaldırılmasının ardından, açılan arsalardan istimlak yapılacağı ve bu süreç sonunda yolun genişletileceği belirtilmiştir. Ayrıca, alınacak yeni istimlak kararları ve sağlanacak mali kaynaklarla Kuyularönü Caddesi’nin düzenlenmesine de yakında başlanacağı ifade edilmiştir¹⁵⁹. Bu haber, şehir içi ulaşım ağının çağdaştırılmasına yönelik çabaların hızlandığını ve imar çalışmalarının sistematik bir şekilde ilerlediğini göstermektedir.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu’nun Alanya Belediyesi’nde meclis üyesi olarak göreve başlaması sonrasında, sahibi olduğu Alanya Postası Gazetesi’nin belediye hizmetleri ve özellikle yol yapımı için yapılan istimlakler konusundaki tutumunun daha yapıcı bir çizgiye evirildiği görülmektedir. Bu durum, gazetenin Kasım 1956 sayısında yayımlanan ve Alanya’nın imar ve inkişafına yönelik güçlü destek mesajları içeren yazılarda açıkça fark edilmektedir. Söz konusu yazıda, Alanya’nın gelişiminin kısıklanacak bir noktaya geldiği vurgulanarak, bu kalkınmanın durdurulamaz olduğu mesajı verilmiştir. Yazıda, dönemin Milletvekili Ahmet Tokuş’un önderliğinde, Alanya’nın güzelleşmesi, imarı ve modernleşmesi için atılan adımların önemine dikkat çekilmiştir. Aynı zamanda, şehirdeki bu kalkınma sürecine zarar veren kıskanç yaklaşımlara karşı sert eleştiriler yöneltilmiş ve bu tarz tutumların Alanya’nın geleceği açısından olumsuz etkileri vurgulanmıştır. Gazete, Alanya Belediyesi’nin tarım ve turizm alanlarında ekonomik kalkınmayı destekleyen projelerine de geniş yer vermiştir. Özellikle muz ve narenciye üretiminin artırılması, bu ürünlerin işlenmesi için endüstriyel alanların oluşturulması, yer altı ve yer üstü su kaynaklarının değerlendirilmesi gibi planların, Alanya’nın ekonomik ve sosyal kalkınmasını hızlandıracığı ifade edilmiştir. Bu vizyonun yalnızca bireylerin refahını artırmayı değil, aynı zamanda Alanya’nın tarih boyunca ihmal edilen haklarının teslim edilmesini hedeflediği belirtilmiştir¹⁶⁰.

Alanya Postası Gazetesi’nin, sahibi Cemaleddin Sarıkadıoğlu’nun Alanya Belediyesi meclis üyesi seçilmesi sonrasında, belediye hizmetlerine ve istimlak süreçlerine yönelik önceki eleştirel duruşunu daha olumlu bir bakış açısına evirildiği görülmektedir. Bu dönüşüm, gazetenin eleştirel bağımsızlık ilkesini ne ölçüde koruyabildiği sorusunu gündeme getirmektedir. Eleştiri, gazeteciliğin temel unsurlarından biri olarak kamu yararını savunma

¹⁵⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1956, Sayı 216: 1.

¹⁵⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1956, Sayı 219: 2.

¹⁶⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1956, Sayı 218: 1, 2.

ve yönetenlerin hesap verebilirliğini artırma işlevi taşıırken, gazetenin bu yapıcı dönüşümü, aynı zamanda yerel kalkınma projelerine destek sağlayan bir işlev görmüştür. Ancak, bu tür bir değişimin, gazetecilik etiği açısından, eleştirinin tamamen terk edilerek tek yönlü bir destek anlayışına evrilmesi riski taşıdığı da göz ardı edilmemelidir. Alanya Postası'nın, yerel yönetimle doğrudan bağlantılar kurması, halkın gerçek sorunlarına yönelik eleştirel bir perspektiften uzaklaşarak, daha çok yönetim politikalarını onaylayan bir yayın politikasına dönüşmesi olarak değerlendirilebilir.

Mayıs 1957'de Alanya içinden geçecek olan Turistik Yolun inşaat çalışmaları kapsamında mevcut trafo binası ve tesisinin Belediye parkına taşınmasına karar verilmiştir. Bu doğrultuda, 6 Mayıs tarihinde ihale süreci başlatılmıştır. Yapılacak olan çalışmalar nedeniyle mayıs ayının ortalarına doğru elektrik hizmetinin yaklaşık 15 gün süreyle kesinti olacağı bildirilmiştir. Bu süreçte, elektrik altyapısının iyileştirilmesi kapsamında, mevsim şartları nedeniyle çürümüş olan ahşap direklerin de değiştirilmesi planlanmıştır. Aynı yıla ait bir diğer gelişme ise Alanya içinden geçen Turistik Yolun yeni proje düzenlemesine uygun olarak tanzimine yakında başlanacağını açıklanması olmuştur. İskele civarında yıkılması daha önce kararlaştırılan binaların sahiplerine Belediye tarafından daha önce tebligat gönderilen binaların bir an önce yıkılmasının sağlanacağı bildirilmiştir. Yıkım işlemlerinin tamamlanmasının ardından, Karayolları Kurs Proje Şefliği tarafından tanzim edilecek İskele Caddesi'nin asfaltlanacağı duyurulmuştur¹⁶¹. 1958 yılında yolun şehir içinden geçecek olan kısmına dair yer alan Alanya Postası Gazetesi haberinde Azaklar Caddesi'nin devlet yoluna bağlanacak güzergâhında bulunan gayrimenkuller, belediye tarafından değer bedelleriyle istimlak edilmiştir. Yakında bu yolun açılma çalışmalarına başlanması planlandığı belirtilmektedir¹⁶². Ayrıca, ortaokul önünde hafriyat çalışmaları yapılması nedeniyle, ortaokul önünden geçen eski yol trafiğe kapatılmış, hafriyat işleminin yaklaşık bir buçuk metre derinliğinde gerçekleştirildiği ve bu çalışmalar sonrasında eski yolun devlet yoluna merdivenle bağlanacağı bilgisi verilmiştir. Bu güzergâh üzerinden geçen trafik ise kız okulundan sağlanacağı belirtilmiştir. Bu bilgiler ışığında, Alanya Postası Gazetesi'nin Turistik Yolun şehir içinden geçen güzergâhı hakkındaki haberleri son bulmuştur¹⁶³. Halk arasında yarattığı bazı tartışmalar ve itirazlara rağmen, Turistik Yol projesinin yapımı, yalnızca bölgesel ulaşımı kolaylaştırmakla kalmamış, aynı zamanda Alanya şehir merkezinden geçen güzergâhıyla önemli istimlak ve düzenlemelere zemin hazırlayarak, şehir içi yolların

¹⁶¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1957, Sayı 230: 2.

¹⁶² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.04.1958, Sayı 251: 2.

¹⁶³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1958, Sayı 254: 1.

tamamlanmasında etkin bir rol oynamıştır. Bu proje, şehir içindeki ulaşım altyapısının modernizasyonuna ivme kazandırmış, yeni yolların açılması ve mevcut güzergâhların iyileştirilmesi süreçlerini hızlandırmıştır.

Proje kapsamında gerçekleştirilen istimplâk çalışmaları, şehir içindeki trafik akışını düzenlemek, yerleşim yerleri ve iş alanlarını ana yollara daha iyi entegre etmek için kritik öneme sahip olmuştur. Aynı zamanda, şehir içi ulaşımında estetik ve fonksiyonel bir iyileştirme sağlanmış, Alanya'nın büyüyen potansiyeline uyumlu bir altyapının oluşmasına katkıda bulunulmuştur. Turistik Yol, Alanya'nın hem bölgesel hem de yerel ulaşım altyapısında dönüştürücü bir etkiye sahip olarak, şehrin sosyal ve ekonomik hayatını doğrudan etkilemiştir.

1.2.2.1. Köy ve Yayla Yolları

1950'li yıllara gelindiğinde, Alanya ilçesi, bağlı köy ve yaylalarındaki ulaşım altyapısı önemli ölçüde yetersizdi. Bölgenin coğrafi yapısı, dağlık alanlar ve kırsal yerleşim yerlerinin dağınık olması, ulaşımın zorlaşmasına neden olmaktaydı. Alanya'nın iç ulaşımının iyileştirilmesi, aynı zamanda kırsal alanlarla şehir merkezi arasındaki ekonomik ve sosyal bağların güçlendirilmesi açısından büyük bir önem taşıyordu. Bu dönemde, şehirlerarası yol projelerinin yanı sıra, Alanya'daki köy ve yayla yollarının durumu da ciddi bir sorun teşkil etmekteydi.

Alanya Postası Gazetesi'nde bu konuya dair yer alan haberler ve eleştiriler, yerel halkın ve yetkililerin bu soruna duyduğu hassasiyeti yansıtmaktadır. Alanya'da köy yolları, genellikle dar ve bakımsız durumdaydı. Köylerden şehre, hatta yaylalara kadar ulaşımında büyük zorluklar yaşanmakta, özellikle kış aylarında bu yollar, kar ve yağmur nedeniyle geçilemez hale gelmekteydi. Ulaşımın güvenli ve düzenli bir şekilde sağlanamaması, Alanya halkının günlük yaşamını ve ticaret faaliyetlerini ciddi şekilde aksatıyordu. Bu koşullar altında, 1950'li yıllarda Alanya'da başlatılan şehirlerarası yeni yol ve mevcut yolların geliştirilmesi projeleri, önemli bir dönüm noktası oluşturmuştur. Özellikle Alanya-Konya ve Antalya-Alanya arasındaki yolların inşası, bölgenin ekonomik ve sosyal gelişimi için kritik bir rol oynamaktadır. Bu projeler sadece şehirlerarası bağlantıyı güçlendirmekle kalmamış, aynı zamanda köy ve yayla yollarının geliştirilmesi için de bir fırsat yaratmıştır.

Köyler ve yaylalar arasında ulaşımın daha güvenli ve hızlı hale gelmesi için halkın, devlet ve yerel yönetimler ile iş birliği yapması gerektiği ifade edilmiştir. 1940'lı yılların sonunda başlayan bu süreç, zamanla Alanya'nın ulaşım altyapısının önemli ölçüde gelişmesine, kırsal bölgelerin ekonomik açıdan daha erişilebilir hale gelmesine ve ticaretin artmasına katkı sağlamıştır.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun, Alanya Postası Gazetesi sahibi, başyazarı ve ilerleyen dönemde Oba Köyü muhtarı olarak görev yapacak bir figür olması, gazetesinin köyün sorunlarına odaklanmasında belirleyici olmuştur. Sarıkadıoğlu, sıklıkla Oba Köyü'nün gelişimine dair haber ve yazılar kaleme alarak bölgenin narenciye üretimindeki stratejik önemini vurgulamıştır. Özellikle 5,5 kilometrelik Oba yolunun, açılışından itibaren kapsamlı bir iyileştirme çalışmasından geçmemiş olması, bölge halkı için önemli bir sorun olarak öne çıkmıştır. Yolun kış aylarında yoğun çamur, yaz aylarında ise aşırı toz nedeniyle kullanılamaz hale gelmesi, üreticilerin nakliye ve ulaşım faaliyetlerini olumsuz etkilemiş; bu durum, narenciye bahçelerinin büyük kısmının şehirli mülkiyetinde olmasıyla daha da kritik bir hale gelmiştir. Ayrıca, köyde kurulan elektrik santralının, yolun stratejik değerini artırdığı ve altyapı iyileştirme taleplerini daha acil bir noktaya taşıdığı belirtilmiştir. Bu bağlamda, Sarıkadıoğlu'nun yazılarında, yolun kış mevsimi öncesinde onarılması gerektiği çağrısında bulunması, hem bölge halkının yaşam kalitesini yükseltme hem de ekonomik verimliliği artırma amacını yansıtmaktadır. Yerel idare ve halk iş birliğiyle bu talebin karşılanması, bölgenin ekonomik ve sosyal kalkınması açısından hayati önem taşımaktadır¹⁶⁴. 1951 yılı başlarında Konya 3. Bölge Karayolları Müdürlüğü'nden Alanya'ya gönderilen teknik ekip, Metin Yurtsal ve Ali Torcan, Sedre köyü ile Oba köylerinin yol tanzimi için çalışmalara başlamıştır. Bu süreçte, Alanya Kaymakamı köyleri ziyaret ederek yolun önemini köylülerle paylaşmış ve onları bilgilendirmiştir. Kaymakamın bu ziyaretleri, köylülerin yol yapımına destek vermelerine ve gerekli yerleri temin etmelerine olanak sağlamıştır. Köylüler, yol çalışmalarına katkı sağlayacak şekilde yer ve iş gücü sunmuşlardır. Kaymakamlık ise, yol yapımında kullanılacak kazma, kürek ve diğer araç gereçleri temin ederek köylerin yol yapımına yardımcı olmayı vaat etmiştir¹⁶⁵. 1951 yılı mayıs ayında Türbelinas Yayla yolunun yapımı için Antalya Valiliği tarafından 1000 lira yardımda bulunulmuştur ayrıca aynı yılın sonlarına doğru Alanya'da, Deretürbelinas yayla yolunun tamirine başlanmasının ardından bir dernek kurulmuş ve vilayet tarafından iki bin lira daha yardım gönderilmiştir. Bu yardım, yaylaya göçenlerin nakdi ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik kullanılmıştır. Ayrıca, 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı vesilesiyle düzenlenen pehlivan güreşlerinin hâsılatı, yol yapımına katkı sağlamak amacıyla ayrılmıştır. Yapılan bu çalışmalar sonucunda, önümüzdeki mevsim itibarıyla yaylaya bir saatte ulaşılacağı belirtilmiştir. Yeni atanan dönemin Alanya Kaymakamı Hüsamettin Karakimseli'nin bilgisi doğrultusunda, ilçedeki köy yolları da hızla ele alınmış; özellikle beş kilometre mesafedeki Narenciye, Numune ve Oba köylerinin bozuk

¹⁶⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 11.04.1950, Sayı 37: 4.

¹⁶⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1951, Sayı 66: 1.

ve dar yollarının tamiri üzerinde ciddi bir şekilde çalışılacağı belirtilmiştir¹⁶⁶. Aralık 1951 tarihinde Alanya Posta Gazetesi'nde yayımlanan haberde, Oba Köyü'nde inşasına karar verilen fırın ve dükkânların yapımına başlandığı ifade edilmiştir. Haberde ayrıca il makamlarından gönderilecek kamyon, malzeme ve yol çavuşu desteğiyle köyün büyük bir ihtiyacı olan ilçe yollarının tamiri ve ıslahın başlatıldığı belirtilmiş, bu girişimlerinin, bölgesel altyapı eksikliklerini gidermeye ve köydeki ulaşımın yaygınlaştığı yere yönelik bir adım olduğu değerlendirilmiştir¹⁶⁷. 15 Şubat 1952 tarihinde Alanya Postası Gazetesi'nde Cemaleddin Sarıkadıoğlu tarafından kaleme alınan makalede, Köy Kanunu'nun aksayan yönleri ve özellikle köy yollarının durumu ele alınmıştır. Makalede, Köy Kanunu'nun 13. maddesinin 18. bendine değinilerek, köylerden hükümet merkezine veya komşu köylere uzanan yolların sınırları içindeki bölümlerinin yapımı ve onarımının köy halkının sorumluluğunda olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, yollar üzerindeki hendek ve derelerin üstüne köprü yapılması, yol üzerindeki engellerin kaldırılması ve yolların işler hale getirilmesinin de köy halkının görevi olduğu belirtilmiştir. Kanunun, her köylünün yılda beş ila yirmi gün arasında imece usulüyle bu işlerde çalışmasını zorunlu kıldığını vurgulayan Sarıkadıoğlu, bu düzenlemenin 25 yıl önceki totaliter bir anlayışla oluşturulduğunu ve günümüz koşullarında tamamen antidemokratik maddeler içerdiğini ileri sürmüştür. Özellikle dağlık ve kayalık arazilerde bulunan köy yollarının genellikle dar patikalar halinde olduğu, bu yolların hayvan nakliyatı için bile yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Daha düz arazilerdeki köy yollarının bile arızalı, köprüsüz ve çamurlu olduğu; dolayısıyla bu yolların yalnızca birer geçit niteliği taşıdığı ifade edilmiştir. Makalede, köy yollarının ekonomik açıdan işlevsel olabilmesi için asgari 5 ila 7 metre genişletilmesi gerektiği, yol şevlerinin derinleştirilerek blokaj yapılması ve yolların stabilize edilmesi gerektiği savunulmuştur. Ayrıca, ağır vasıtaların geçişine uygun köprülerin ve menfezlerin inşa edilmesi gerektiği, bu tür çalışmaların köy halkının angarya iş gücüyle gerçekleştirilemeyeceği açıkça belirtilmiştir. Sarıkadıoğlu, bu işlerin yalnızca köylülerin ilkel araçlarla gerçekleştirmesinin imkânsız olduğunu; hükümetin köylerden yol vergisi almasına rağmen, köylüleri ücretsiz angarya ile çalıştırmasının medeni bir anlayışla bağdaşmadığını ifade etmiştir. Makalede, 14 Mayıs 1950'de gerçekleşen Demokrat Parti iktidarının ardından köylülerin haklarına dair farkındalıklarının arttığına vurgu yapılmış; ancak köylülerin hâlâ Asur ve Keldani dönemlerindeki gibi angarya işlerinde çalıştırılmalarının çağdaş bir topluma uygun olmadığı ifade edilmiştir. İmece usulüyle çalışmanın köy halkı arasında hoşnutsuzluk yarattığı ve bu yöntemin köy yollarının düzgün

¹⁶⁶ Alanya Postası Gazetesi, 01.11.1951, Sayı 86: 1.

¹⁶⁷ Alanya Postası Gazetesi, 16.12.1951, Sayı 89: 2.

bir şekilde onarılmasına katkı sağlamadığı belirtilmiştir. Son olarak, makalede Köy Kanunu'ndaki bu tür antidemokratik düzenlemelerin yeni tasarıda yer almaması gerektiği dile getirilmiş ve köy yolları sorununa çözüm önerileri sunulmuştur. Sarıkadioğlu, köy yolları için Bayındırlık Bakanlığı tarafından her yıl 25 milyon liralık bir bütçe ayrılması gerektiğini, bu bütçenin köylerin önemine göre programlı bir şekilde tahsis edilmesini savunmuştur. Ayrıca, bayındırlık müdürlüklerinin motorlu ekipman desteğiyle, köylülerin maddi katkıları ve idari makamların denetimi altında köy yollarının yapılması gerektiğini ifade etmiştir. Bu önerilerin uygulanması halinde, köy halkının yollar için gereken araziye gönüllü olarak bağışlayabileceği belirtilmiş; aksi takdirde köylerde ikiliklerin ve hoşnutsuzlukların artacağı uyarısında bulunulmuştur¹⁶⁸. Köşe yazısı, Alanya Postası Gazetesi'nin sahibi, başyazarı ve aynı zamanda Oba Köyü Muhtarı olan Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından 15 Şubat 1952 tarihinde kaleme alınmıştır. Sarıkadioğlu, Köy Kanunu'nun köy yollarına ilişkin düzenlemelerindeki aksaklıkları ele almış ve özellikle köylülerin angarya yöntemiyle çalıştırılmasını sert bir şekilde eleştirmiştir. Yazar, köy yollarının yapım ve onarım sorumluluğunun köy halkına yüklenmesinin çağdaş bir toplum anlayışıyla bağdaşmadığını belirtmiş ve bu durumun günün koşullarında artık antidemokratik bir uygulama olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sarıkadioğlu, köy yollarının ekonomik ve sosyal açıdan işlevsel hale getirilebilmesi için yolların en az 5-7 metre genişletilmesi, stabilize edilmesi, şevlerin derinleştirilmesi ve ağır taşıtların geçişine uygun köprüler ve menfezlerin inşa edilmesi gerektiğini savunmuştur. Bu tür çalışmaların köy halkının ilkel araçlarla ve zorunlu iş gücüyle gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığını açıkça vurgulamıştır. Köylerden yol vergisi alınmasına rağmen köylülerin ücretsiz angarya iş gücüne zorlanmasının medeni bir anlayışla bağdaşmadığını ifade eden Sarıkadioğlu, bu düzenlemelerin köylüler arasında hoşnutsuzluk yarattığını ve kırsal kalkınmaya hiçbir katkı sağlamadığını dile getirmiştir. Sarıkadioğlu, köy yollarının iyileştirilmesi için Bayındırlık Bakanlığı tarafından her yıl 25 milyon liralık bir bütçe ayrılmasını ve bu bütçenin köylerin stratejik önemine göre programlı bir şekilde tahsis edilmesini önermiştir. Ayrıca, bayındırlık müdürlüklerinin motorlu ekipman desteğiyle, köylülerin maddi katkıları ve yerel idarelerin denetimi altında köy yollarının inşa edilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Sarıkadioğlu'na göre, bu yöntem hayata geçirilirse köy halkı yollar için gereken araziye gönüllü olarak bağışlayabilir; ancak aksi takdirde köylerdeki hoşnutsuzluklar ve ayrışmalar artabilir. Bu eleştiriler ve öneriler, Sarıkadioğlu'nun, yalnızca

¹⁶⁸ Sarıkadioğlu, 15.02.1952, Sayı 93: 1,4.

bir gazeteci ve muhtar olarak değil, aynı zamanda kırsal kalkınmayı doğrudan etkileyen yerel bir lider olarak meselelere ne denli detaylı ve yapıcı bir şekilde yaklaştığını göstermektedir.

1952 yılında Orman İşletmesi tarafından, Türbelinas Yayla Yolu'nun yapımı için 60.000 lira tahsisat ayrılmıştır. Bu tahsisat, yolun Taşatan'a kadar olan kısmının inşasına başlanabilmesi için gerekli hazırlıkların yapıldığını göstermektedir. Bu gelişme, yol yapım sürecinin yakın bir zamanda başlatılacağına işaret etmiştir¹⁶⁹. Ayrıca Aynı yıl Türbelinas yol yapım ve onarımı için Orman Müdürlüğü tarafından başlanılmış¹⁷⁰ ve İl Bayındırlık Müdürlüğü tarafından 1 kamyon ve 1 kompresör verildiği ve daha önce ayrılmış olan tahsisatın yanmaması için yol yapım onarım faaliyetlerine hız verilmiştir¹⁷¹. Alanya Postası Gazetesi, köy yollarının yapımına ilişkin yayımladığı eleştirisinde dönemin altyapı çalışmalarındaki aksaklıklara dikkat çekmiştir. Gazete, köy yolları için ayrılan tahsisatlarını yalnızca akaryakıt ve büz (boru) yapımına harcanması gerektiği halde, bu kaynakların etkin şekilde kullanılmadığını ve israf edildiğini vurgulamıştır. Köy yolları yapımının, vilayet umumi meclisi, Bayındırlık ve Özel Saymanlık gibi birden fazla kurumun sorumluluğuna bırakılmasıyla süreçte karmaşık bir bürokrasinin oluştuğuna değinilmiş; bunun sonucunda, köy yollarının inşasının neredeyse imkânsız hale geldiği ifade edilmiştir. Ayrıca, köy halkının eski angarya sisteminin sona erdiğine inandığı bir dönemde, bu uygulamanın fiilen devam etmesi eleştirilmiş ve bu durumun halk nezdinde memnuniyetsizlik yarattığı belirtilmiştir. Makale, köy yolları ve içme suyu gibi altyapı çalışmalarının ilgisiz bir şekilde Özel Saymanlık memurlarına bırakılmasının işlerin yavaşlamasına ve kaynakların verimsiz kullanılmasına neden olduğunu savunmuştur. Bu durumun hem devlet kaynaklarını ziyan ettiği hem de köy halkını ekonomik olarak daha da zayıflattığı ifade edilmiştir. Gazete, bu sorunların çözümü için bayındırlık müdürlüklerinin bu işleri devralmasını, her kazaya mevsim şartlarına göre bir kamyon tahsis edilmesini ve teknisyenlerden oluşan seyyar ekipler kurulmasını önererek, kırtasiyecilikten uzak, daha verimli bir sistemin uygulanması gerektiğini savunmuştur¹⁷². 1953 yılı haziran ayında, Alanya'nın Oba köyü Camialanı mevkiinde bulunan ve çevredeki altı köy tarafından kullanılan tarihi kemer köprü'nün harap durumda olduğu ve yıkılma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı tespit edilmiştir. Bu durum üzerine, köprü'nün onarımı için Bayındırlık Müdürlüğü ile köylülerin ortak bir çalışma yürüteceği kararlaştırılmıştır. Bu girişim, köyler arası ulaşımın devamlılığı ve bölgedeki tarihi

¹⁶⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 101: 1.

¹⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 4.

¹⁷¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 2.

¹⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1953, Sayı 117: 3.

altyapının korunması açısından önemli bir adım olarak değerlendirilmiştir¹⁷³. Aynı tarihli bir başka habere göre Alanya ve çevresindeki köy yolları yapım ve iyileştirme çalışmaları hız kazanmıştır. Oba Köyü'nün Camialanı mevkiinde, aynı zamanda altı köyün de yararlandığı tarihi kemer köprünün harap durumda olduğu ve yıkılmaya yüz tuttuğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda, köprünün Bayındırlık Müdürlüğü ile köy halkının iş birliğiyle onarılmasına karar verildiği görülmektedir. Okurcalar köyünde yolun köy içine kadar düzenli bir şekilde tamamlandığı bildirilmiş, Mahmutseydi yolunun yapımına devam edilirken, kısa süre içerisinde tamamlanmasının planlandığı ifade edilmiştir. Oba köyünde ise köy merkezi ile Çıplaklı, Karakocalı, Basırlı ve Değirmendereli mahallelerine ulaşımı sağlayan yolların yapımı tamamlanmıştır. Kargıcak köy yolunun yapımına başlanacağı ve çalışmaların kısa sürede tamamlanacağı belirtilmiştir¹⁷⁴. Dönemin Kaymakam Vekili Tahsin Aksoy, 20 Haziran 1953 yılında gerçekleştirilen denetim gezisi neticesinde Alanya Oba Köyü Muhtarı Cemaleddin Sarıkadioğlu'na yazdığı yazısında köydeki yol yapım çalışmalarını takdirle değerlendirmiştir. Yazıda, Sarıkadioğlu'nun ve köylülerin köy yolları ile Karakocalı ve Kızılcaşehir sınırlarına uzanan yeni yolları büyük bir gayretle açtığı belirtilmiştir. Kaymakam Vekili, bu değerli çabaların takdirle karşılandığını ifade etmiş¹⁷⁵. Bu haberde de görüldüğü üzere, Alanya Postası Gazetesi'nin başyazarı ve sahibi olan Cemaleddin Sarıkadioğlu, yalnızca gelişmeleri haber yapmakla veya makalelerinde taşımakla kalmamış, aynı zamanda yapılan altyapı çalışmalarında aktif bir rol üstlendiğini de gözler önüne sermektedir. Sarıkadioğlu'nun, köy yollarının yapılmasında gösterdiği çaba ve yerel yönetimle iş birliği içinde katkı sağlama şekli, onun yalnızca bir gazeteci değil, aynı zamanda yerel kalkınmaya katkıda bulunan bir lider olarak da önemli bir figür olduğunu göstermektedir. Bu durum, gazeteciliğin ötesine geçerek, toplumsal sorumluluk bilinciyle hareket ettiğinin ve toplumu ilgilendiren önemli meselelerde etkin bir şekilde yer aldığının bir göstergesidir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Temmuz 1953 tarihli sayısında, dönemin Milletvekilleri Dr. Fatin Dalaman, Ahmet Tokuş ve Attila Konuk'un Oba Köyü'ne gelerek yol ve inşaat çalışmalarını inceledikleri ve köylülerle görüş alışverişinde bulundukları belirtilmiştir. Oba Köyü sınırları içerisinde yaşayan göçebe topluluğun, köy muhtarlığından ayrılma talebi üzerine ise Kaymakam Vekili başkanlığındaki idare heyeti tarafından yerinde incelemeler yapılmıştır. Bu incelemeler neticesinde, bir kişi hariç ayrılma isteğinin reddedildiği

¹⁷³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1953, Sayı 124: 2.

¹⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.06.1953, Sayı 125: 3.

¹⁷⁵ Alanya Kaymakamlığı, 01.07.1953, Sayı 126: 1.

anlaşılmıştır¹⁷⁶. Alanya Postası Gazetesi'nin aynı yılın Eylül ayında yayımladığı haberde, 1954 yılına kadar köy yollarının ve içme suyu projelerinin tamamlanacağına dair bilgi verilmiştir. Haberde, dönemin Alanya Kaymakamı Enin Yüzbaşıoğlu'nun bayram izninden dönüşünün ardından köy yollarının ve içme suyu projelerinin büyük bir kısmını 1954 yılına kadar tamamlamak için yoğun bir çaba gösterdiği belirtilmiştir¹⁷⁷. 22 Ocak 1954 tarihinde Antalya Valisi Şefik San'ın gerçekleştirdiği denetleme gezisinde, birçok köyün kavşak noktasını oluşturan kemer köprüünün esaslı şekilde onarılarak genişletilmesinin gerekli olduğu belirtilmiş; ayrıca yağmurlar nedeniyle bozulan köy yolunun hızla tamir edilebilmesi için bir kamyon tahsis edilmesinin uygun görüldüğü ifade edilmiştir¹⁷⁸. Valiliğin onayı ile şehir ve köy yollarının onarımı için vilayetten dört adet Bayındırlık kamyonu gönderilmiştir¹⁷⁹. Ayrıca, Oba Köyü'nün Camialanı mevkiinde bulunan kemer köprüünün onarımı için vilayet makamınca kaymakamlık emrine 8500 lira gönderilmiş olduğu, tamirat çalışmalarına yakında başlanacağı ve söz konusu köprüünün altı-yedi köy halkına fayda sağlayarak kasabaya giden yolları birleştirmek suretiyle narenciye sevkiyatını kolaylaştıracağı öngörülmüştür¹⁸⁰. Alanya Postası Gazetesi'nin 24 Mayıs 1954 tarihinde yayımlanan haberlerinde, Özel Saymanlık tarafından gönderilen 7.555,44 liralık ödenekle bir köprüünün geçici olarak (emaneten) onarımına başlanması yönünde Kaymakamlığa emir verildiği bilgisi aktarılmıştır. Bu gelişme, bölgedeki altyapı çalışmalarının hem maddi kaynaklarla hem de idari girişimlerle desteklendiğini göstermektedir. Haberde, Kaymakam Emin Yüzbaşıoğlu'nun kazı müdürlerinden Ahmet Ulusoy ile Oba Köyü'ndeki narenciye bahçelerine ulaşımı sağlayacak bir yolun açılması için girişimde bulunduğu ve bu güzergâhın bir tekniker yardımıyla kazıldığı bilgisine de yer verilmiştir. Bu çalışmalar, kırsal bölgelerde tarımsal üretimi destekleyecek altyapı projelerine verilen önemin altını çizmektedir. Aynı dönemde, Karasaz Mevkii'nden Hacıbaba Mezarlığı'na kadar uzanan ve uzun süredir mera olarak kullanılan bir yolun bazı şahıslarca tarlalara dâhil edildiği iddiaları üzerine, bu yolun yeniden ıslah edilmesi için Kaymakamlık makamınca girişimlerde bulunulacağı belirtilmiştir. Ayrıca, Oba Köyü sınırları içinde yer alan ve köy tüzel kişiliğine ait yol fazlası arazilerin bazı kasaba sakinleri tarafından kişisel mülkiyetlerine geçirildiği ileri sürülmüş, bu arazilerin tespit edilerek köy sandığına gelir kaydedileceği duyurulmuştur¹⁸¹. Bölgedeki kamu yönetiminin, özellikle Oba Köyü ve çevresinde yürütülen altyapı çalışmaları ile mülkiyet haklarına ilişkin uygulamalara

¹⁷⁶ Alanya Postası Gazetesi, 01.07.1953, Sayı 126: 2.

¹⁷⁷ Alanya Postası Gazetesi, 15.09.1953, Sayı 131: 2.

¹⁷⁸ Alanya Postası Gazetesi, 01.02.1954, Sayı 140: 1, 2.

¹⁷⁹ Alanya Postası Gazetesi, 29.03.1954, Sayı 145: 2.

¹⁸⁰ Alanya Postası Gazetesi, 03.05.1954, Sayı 150-151: 2.

¹⁸¹ Alanya Postası Gazetesi, 24.05.1954, Sayı 153: 2.

öncelik verdiği anlaşılmaktadır. Köprü onarımı, yol açma faaliyetleri ve köy tüzel kişiliğine ait arazilerin korunmasına yönelik adımlar, yerel yönetimin kırsal kalkınmaya dair kararlı bir yaklaşım benimsediğini göstermektedir. Ancak, bu girişimlerin uzun vadeli etkilerinin değerlendirilebilmesi, mevcut verilerin sınırlılığı nedeniyle zorlaşmaktadır. Altyapı projelerinde merkezi bütçeden aktarılan ödeneklerin yanı sıra yerel kaynakların kullanımı, kırsal bölgelerin ekonomik gelişimine katkı sağlayabilecek bir potansiyel taşısa da iş gücü planlaması ve denetim mekanizmalarına ilişkin bilgilerin yetersizliği, bu tür uygulamaların sürdürülebilirliği konusunda belirsizlik yaratmıştır.

Yeniden yapılan ve onarılan Türbelinas yolunun 1954 yılında bölgede yaşanan kış şartları sebebi ile bozulması¹⁸² sebebi ile Antalya Valisi Nurettin Aynuksa 1955 yılında 2000 lira tahsisat ayrıldığı ve onarımı için gerekli talimatlar verilmiştir¹⁸³ ve yol tekrar yapım ve onarım faaliyetleri sonrası aktif hale getirilmiştir¹⁸⁴. Alanya Postası Gazetesi, mevcut Türbelinas yolunun verimliliği ve ekonomik açıdan daha uygun hale getirilmesi için bazı önerilerde bulunmuştur. Gazetede, yolun mevcut güzergâhının çok rampalı ve uzun olması nedeniyle her yıl büyük miktarda onarım masrafına yol açtığı, bunun yanı sıra yüksek nakliye ücretleri nedeniyle yaylaya olan talebin azaldığı ifade edilmiştir. Bu nedenle, Türbelinas yolunun güzergâhının değiştirilerek, Oba köyü içinden geçip Akkaşan üzerinden Asmaca köyüne kadar uzanacak şekilde kısaltılabileceği öne sürülmüştür. Bu yeni güzergâh, mevcut yolun uzunluğundan 8-10 kilometre daha kısa olacak ve daha az eğimli bir rota sunarak nakliye ücretlerini ciddi şekilde düşürebileceği öngörülmektedir. Gazetede, bu yeni yol güzergâhının, hem Alanya halkının yaylalardan daha verimli şekilde faydalanmasını sağlayacağı, hem de taşımacılık maliyetlerini büyük oranda azaltacağı belirtilmiştir¹⁸⁵. Yine, Alanya Postası, bu önerinin dikkate alınarak yetkililer tarafından araştırma yapılması gerektiğini vurgulamıştır. Bir sonraki sayıda ise, Antalya Valiliği'nin Oba ve Asmaca köyleri güzergâhında tetkikler yaptıracağı belirtilmiştir. Ayrıca, Oba köyü muhtarı Sarıkadioğlu'nun, Kuruçay altında faaliyet gösteren Zımpara madeni işletmesinin nakliyat için Asmaca-Oba yolu üzerinden yapılmasını önerdiği ve bu fikrin maden işletmesi tarafından da desteklendiği ve mevcut yolun işletmece açılması için çalışılacağı ifade edilmiştir¹⁸⁶. 1957 Mart'ında Oba Köyü'nün yol yapım ve onarım çalışmalarına ilişkin Antalya Valiliği'ne Alanya Postası Gazetesi aracılığı ile sunulan yazıda, Oba'nın Alanya'nın ekonomik hayatındaki önemli

¹⁸² *Alanya Postası Gazetesi*, 03.05.1954, Sayı 150-151: 2.

¹⁸³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1955, Sayı 184: 2.

¹⁸⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.08.1955, Sayı 186: 2.

¹⁸⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.08.1955, Sayı 186: 1.

¹⁸⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1955, Sayı 187: 1.

rolüne dikkat çekilmiştir. Yazıda, Oba'nın ilçenin narenciye üretiminde merkezi bir konumda olduğu ve bu üretimin Alanya'nın ekonomik kalkınmasına katkı sağladığı belirtilmiştir. Ancak köyü Alanya'ya bağlayan ana yolların iki yıldır tamir edilmemesi ve stabilize malzemesi dökülmemesi nedeniyle ağır motorlu araçların kullanımının zorlaştığı ifade edilmiştir. Ayrıca bazı köy yollarındaki menfezlerin yeniden inşa edilmesi ve tamir edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Oba Köyü yollarından günde 8-10 ton ağırlığında narenciye taşıyan 10-15 araç geçtiği belirtilmiş, bu durumun köy yollarının önemini artırdığı kaydedilmiştir. Bahçeleri büyük ölçüde bu köyde bulunan üreticiler adına, yolların onarımı için hidrolik bir kamyon ve maddi yardım talep edilerek, konunun önemle dikkate alınması hususunda Antalya Valiliği'nden ricada bulunulmuştur¹⁸⁷. Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Ocak 1958 tarihli köy ve yayla yollarına dair son haberine göre, Oba Köyü yollarının uzun süredir devam eden ihmeline rağmen, narenciye sezonunun başlamasıyla birlikte vilayetten gönderilen bir kamyonla yolların stabilize edilmeye başlandığı belirtilmiştir¹⁸⁸. İki yıldır tamir edilmeyen bu yolların onarımı, bölgedeki tarımsal faaliyetlerin kesintisiz devam edebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Ayrıca, harap durumda olan menfez ve küçük köprülerin yeniden inşasına yönelik çalışmaların başlatıldığı bilgisi de haberde yer almıştır. Bu gelişmeler, narenciye gibi bölgenin temel tarımsal ürünlerinin taşınması ve pazarlanmasında hayati bir rol oynayan köy yollarının, yerel ve merkezi idarelerin iş birliğiyle iyileştirilmesine yönelik çabaları göstermektedir. Ancak, yolların onarımının mevsimsel ihtiyaçlara bağlı olarak ve uzun vadeli bir planlama eksikliğiyle yapılmış olması, kırsal kalkınma süreçlerinde sürdürülebilirlik ve bütüncül bir altyapı yaklaşımına olan ihtiyacı bir kez daha ortaya koymaktadır.

1948-1958 yılları arasında Alanya'da gerçekleştirilen ulaşım projeleri, yalnızca bölgenin altyapısal dönüşümüne katkı sağlamakla kalmamış; ekonomik, sosyal ve turistik kalkınmanın önünü açarak bölgeyi dönüştüren bir dönüm noktası olmuştur. Bu yıllarda uygulanan altyapı çalışmaları, Alanya'nın coğrafi izolasyonunu azaltmış ve bölgenin ulusal ve uluslararası bağlamda daha erişilebilir hale gelmesine olanak tanımıştır. Şehirlerarası yolların genişletilmesi, köy yollarının iyileştirilmesi ve yaylalara erişimin kolaylaştırılması gibi projeler, Alanya'nın tarımsal ve ticari kapasitesini artırmanın yanı sıra, bölgenin turizm merkezine dönüşüm sürecini hızlandıran temel adımlar olarak öne çıkmıştır.

Bu projeler, özellikle narenciye ve muz gibi tarımsal ürünlerin iç ve dış pazarlara daha hızlı ve etkin bir şekilde taşınmasını mümkün kılarak Alanya'nın bir tarım ve ticaret merkezi olarak gelişimini desteklemiştir. Aynı zamanda, Antalya ve Konya gibi büyük merkezlerle

¹⁸⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.03.1957, Sayı 226: 1.

¹⁸⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1958, Sayı 244: 2.

bağlantıların güçlendirilmesi, ticaretin yanı sıra turizmin gelişimini de teşvik etmiştir. Günümüzde Alanya'nın sahil şeridinde yer alan oteller, tatil köyleri ve turistik cazibe merkezleri, bu erken dönem ulaşım yatırımlarının doğrudan bir sonucu olarak dikkat çekmektedir. Kırsal alanlardaki köy ve yayla yollarının geliştirilmesi, bu dönemdeki ulaşım projelerinin bir diğer kritik boyutunu oluşturmuştur. Yaylalara erişimin kolaylaştırılması, köprülerin onarılması ve köy yollarının genişletilmesi, kırsal bölgelerin turizmle entegrasyonunu sağlamış ve bölgenin sosyal dokusunu güçlendirmiştir. Örneğin, Oba Köyü'ndeki narenciye bahçelerine erişim sağlayan yollar, doğal güzelliklerin ve tarımsal faaliyetlerin turizm potansiyelini artırmıştır. Bugün yayla turizmi, Alanya'nın turistik çeşitliliğinin önemli bir unsuru olarak bölgenin cazibesini artırmaya devam etmektedir. Bununla birlikte, dönemin ulaşım projeleri bazı planlama ve uygulama eksikliklerini de beraberinde getirmiştir. Köy yollarında angarya iş gücünün kullanılması, iş gücü verimliliğini olumsuz etkilemiş ve sosyal katılımı sınırlamıştır. Merkezi ve yerel yönetimler arasındaki koordinasyon eksiklikleri, projelerin sürdürülebilirliği ve uzun vadeli etkisi konusunda sorunlara yol açmıştır. Ayrıca, mali ve teknolojik kaynakların yetersizliği, bazı projelerin tamamlanamamasına veya istenilen düzeyde etki yaratamamasına neden olmuştur. Bu durum, kırsal kalkınma süreçlerinde daha bütüncül ve planlı yaklaşımlara duyulan ihtiyacı açıkça ortaya koymaktadır.

Günümüzde Alanya, ulusal ve uluslararası düzeyde tanınan bir turizm destinasyonu olarak her yıl milyonlarca ziyaretçiyi ağırlamaktadır. Bu başarının temelinde, 1948-1958 yılları arasında yapılan ulaşım yatırımları yatmaktadır. Bu projeler, bölgenin ticaret, tarım ve turizm sektörlerini desteklemiş; Alanya'nın çok boyutlu bir kalkınma modeliyle ilerlemesini sağlamıştır. Ancak, bu başarı hikâyesinin ardında yer alan planlama ve uygulama eksikliklerinden çıkarılacak derslerin, günümüzde ve gelecekteki kalkınma projelerinde daha etkili bir şekilde ele alınması gerektiği açıktır.

Sonuç olarak, 1948-1958 yılları arasında Alanya'da gerçekleştirilen ulaşım projeleri, bölgenin bugünkü ekonomik, sosyal ve turistik yapısını şekillendiren temel unsurlardan biri olmuştur. Bu projeler, altyapının modernleşmesiyle birlikte halkın sağlık ve eğitim hizmetlerine erişimini kolaylaştırarak sosyal refahın artmasına katkıda bulunmuş; kırsal ve kentsel alanlar arasındaki iletişimi güçlendirmiştir. Bu süreçte inşa edilen yollar, sağlık merkezlerine ve okullara erişimi kolaylaştırarak bölgenin sosyoekonomik gelişimine büyük katkı sağlamıştır. Tüm bu çalışmalar, Alanya'nın modern bir şehir kimliği kazanmasına zemin hazırlamış; aynı zamanda toplumsal dönüşümün temel taşlarından biri olmuştur. Bu yönüyle,

1948-1958 yılları arasındaki ulaşım projeleri, Alanya'nın yalnızca altyapısal değil, aynı zamanda sosyal kalkınmasında da kilometre taşı niteliğindedir.

İKİNCİ BÖLÜM

ALANYA'DA KAMU HİZMETLERİNİN GELİŞİMİ

1948–1958 yılları arasında Alanya’da yaşanan kentsel dönüşüm süreci, yalnızca ulaşım altyapı projeleriyle sınırlı kalmamış; su, elektrik, imar ve haberleşme gibi temel kamu hizmetlerinin yanı sıra, halkın yaşam kalitesini doğrudan etkileyen sağlık, eğitim ve sosyal faaliyet alanlarında da önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Bu gelişmelerin izini sürebilmek için en kapsamlı ve güvenilir yerel kaynaklardan biri olan Alanya Postası Gazetesi, dönemin toplumsal ihtiyaçlarını, belediyeçilik faaliyetlerini ve kamu yatırımlarını yakından takip ederek arşiv niteliğinde bir tanıklık sunmaktadır. Bu bölümde, gazetenin haberlerinden hareketle Alanya’daki kamu ve sosyal hizmetlerin nasıl şekillendiği, hangi zorluklarla karşılaşıldığı ve hangi aktörlerin bu sürece yön verdiği ele alınacaktır. Elektrik santralinin kuruluşundan tazyikli içme suyu şebekesine, şehir planlama girişimlerinden PTT altyapısına kadar uzanan teknik gelişmeler; Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş gibi dönemin etkili siyasal figürlerinin katkılarıyla birlikte, dönemin sosyal devlet anlayışının Alanya’daki yansımalarını görünür kılmaktadır.

2.2. Temiz İçme Suyu Şebekesi

Cumhuriyetin ilk yıllarında Alanya kasabasında içme suyu ihtiyacı, ağırlıklı olarak doğal kaynak ve kuyu sularından karşılanmıştır¹⁸⁹. 1928 yılı verilerine göre, halk çeşitli su kaynaklarından faydalanmakta olup, bu kaynaklar arasında Sugözü, Bektaş, Pınarbaşı, Lifos, Hızır-İlyas, Böcülü, Köşk ve Dim Çayı suları ile Fakı-zâdeler, Müftüler ve Talat Bey kuyuları gibi yerel su kaynakları bulunmaktadır. Ancak içme suyu kalitesine ilişkin kaygılar nedeniyle, Alanya Kaymakamlığı 4 Ekim 1928 tarihinde Alanya Belediyesi’ne gönderdiği yazıda, belirli su kaynaklarının sağlık açısından uygun olup olmadığının incelenmesi gerektiğini bildirmiştir. Yapılan analizler sonucunda, Bektaş ve Pınarbaşı sularının içmeye uygun olduğu, ancak Lifos suyu ile Fakızâdeler Kuyusu suyunun tüketilmemesi gerektiği tespit edilmiştir. Kaymakamlık, belediyeden su güvenliği konusunda daha fazla hassasiyet göstermesini ve halk sağlığını koruyacak önlemler almasını talep etmiştir. Bunun üzerine Alanya Belediyesi, kullanılan su kaynaklarından numuneler alarak İstanbul’daki laboratuvarlara göndermiş ve analiz sonuçlarına göre hareket etmiştir. Bu süreç, dönemin yerel yönetimlerinin halk sağlığına

¹⁸⁹ Genelkurmay Başkanlığı, 1935: 95.

yönelik bilinçli yaklaşımlar geliştirdiğini ve içme suyu kalitesini denetleme çabasına girdiğini göstermektedir¹⁹⁰. Alanya Postası Gazetesi'nin 26 Nisan 1948 tarihli sayısında yayımlanan içme suyuna ilişkin ilk haber, Kuyularönü Çeşmesi'nde yaşanan su sıkıntısına çözüm arayışlarını ele almıştır. Yaz mevsiminin yaklaşmasıyla birlikte, Alanya Belediyesi uzun süredir halkın mağduriyetine yol açan su kesintilerini gidermek amacıyla harekete geçmiştir. Suyollarının köklü bir şekilde onarılması ve çimento künklerle güçlendirilmesi yönünde bir karar alınmış, böylece çeşmeye sürekli su sağlanmasının hedeflendiği belirtilmiştir¹⁹¹. Aynı yıl gazete Alanya'da su altyapısının geliştirilmesi amacıyla planlanan 310 bin liralık tazyikli su tahsisatının, İller Bankası'nın ilgili fonunun 1-2 yıl boyunca dolmuş olması nedeniyle ilçeye aktarılamadığı belirtilmiştir¹⁹². Bu durum, bölgedeki içme suyu sisteminin iyileştirilmesine yönelik planlanan çalışmaların ertelenmesine ve evlere tazyikli içme suyu için öngörülen altyapı projelerinin öngörülen hızda ilerleyememesine neden olmuştur.

Yine 18 Ekim 1949 yılında Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan haberde, Kuyularönü Çeşmesi'nde yaşanan su kesintisi ele alınmıştır. Haberde, çeşmenin uzun bir süredir akmadığı ve bu durumun bölge halkını mağdur ettiği belirtilmiştir. Çeşme, özellikle çevrede yaşayan halkın ve esnafın temel su ihtiyacını karşılamada önemli bir kaynak olduğundan, kesintinin büyük bir sorun teşkil ettiği vurgulanmıştır¹⁹³. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler incelendiğinde, 1948-1949 yılları itibarıyla Alanya ilçesinde evlere henüz tazyikli içme suyu sağlanamadığı görülmektedir. İlçe halkının su ihtiyacını karşılamak için çeşitli çeşmeler ve doğal su kaynaklarını kullanmaya devam ettiği anlaşılmaktadır. Özellikle Kuyularönü Çeşmesi gibi merkezi su kaynaklarının kesintiye uğraması, bölge halkı için ciddi bir sorun teşkil etmiş ve bu durum, yerel basın tarafından sıkça gündeme getirilmiştir.

1950 yılı ortalarına gelindiğinde, Türkiye genelinde yetmişe yakın şehir belediyesi için tazyikli içme suyu tesisatına yönelik önemli bir adım atılmış ve İller Bankası tarafından bu projeye ilişkin ihale süreci başlatılmıştır. Bu kapsamda, tazyikli içme suyu tesisatına ait malzeme alımının 1952 yılı sonuna kadar bono ile ödenmek üzere ihale edildiği belirtilmiştir. Alanya da bu süreçte ihale edilen belediyeler arasında yer almış ve ilçenin tazyikli içme suyu altyapısını oluşturacak malzemeler müteahhide ihale edilmiştir. Bunun yanı sıra, tesisatın inşaat sürecinin de ayrıca ve peşin ödeme esasına göre İller Bankası tarafından bir müteahhide

¹⁹⁰ Gönüllü, 2003: 86.

¹⁹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.04.1949, Sayı 17: 1.

¹⁹² *Alanya Postası Gazetesi*, 14.06.1949, Sayı 19: 4.

¹⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.10.1949, Sayı 33: 1.

ihale edildiği ifade edilmiştir¹⁹⁴. Alanya Postası Gazetesi'nin 7 Haziran 1950 tarihli haberine göre, İller Bankası tarafından ihalesi gerçekleştirilen tazyikli içme suyu tesisatını inşa edecek olan müteahhidin, Alanya'ya gelerek çalışmalarına başladığına etüt çalışmalarına başlayan müteahhidin, projeyi yaklaşık bir yıl içinde tamamlamasının planlandığı belirtilmiştir. İhale kapsamında, boru, çimento ve diğer gerekli malzemeleri içeren su tesisatının depo ve altyapı inşaatı da dâhil olmak üzere toplam 107.000 liraya mal olacağı ifade edilmiştir. Projenin teknik detayları incelendiğinde, suyun yaklaşık iki kilometre uzaklıktaki kaynaktan sağlanacağı ve şehir içinde on kilometrelik boru hattının döşeneceği anlaşılmaktadır. Ayrıca, altyapı çalışmalarının ilerleyen süreçte inşa edilecek binaların arsalarına kadar uzatılacak şekilde planlandığı belirtilmiştir¹⁹⁵. Alanya Postası Gazetesi'nin 4 Temmuz 1950 tarihli sayısının 2. sayfasında, Alanya için tazyikli suyun önemi vurgulanmış, konunun bölge halkı ve yetkililer açısından taşıdığı kritik değer detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Yazıda, tazyikli su tesisatının bir an önce tamamlanmasının gerekliliği üzerinde durulmuş, projenin yalnızca içme suyu ihtiyacını karşılamakla kalmayıp, şehrin turizm, ekonomi ve genel refah düzeyine sağlayacağı katkılar da sıralanmıştır. İller Bankası'nın 300 bin liralık tahsisatıyla başlatılan proje kapsamında, suyun Sugözü kaynağından sağlanacağı, ek olarak Dim Kanalı'ndan motopomp sistemiyle üç boruluk suyun dağıtılacağı belirtilmiştir. Bu sistem sayesinde Alanya şehir halkının düzenli ve sağlıklı içme ve kullanma suyuna erişmesi mümkün hale gelecektir. Ancak, yazıda bu önemli altyapı projesinin, bölgedeki bazı şahsi menfaat grupları tarafından engellenmeye çalışıldığı ifade edilmiştir. Yıllardır Sugözü suyunu yüksek fiyatlarla satarak gelir elde eden bazı kişilerin, projeye karşı halkı kışkırttığı ve bu durumu kendi çıkarlarını koruma çabası olarak değerlendirdiği belirtilmiştir. Bu engellemelere rağmen, belediye ve mühendis Vehbi Doğan'ın kararlı duruş sergilediği, projenin hayata geçirilmesi için yoğun çaba gösterildiği vurgulanmıştır. Yazıda, tazyikli su sisteminin hayata geçirilmesiyle birlikte Alanya'nın sağlık, turizm ve ekonomi alanlarında önemli kazanımlar elde edeceği vurgulanmıştır. Bu kapsamda, şehir halkının düzenli ve temiz içme suyuna kavuşarak daha sağlıklı bir yaşam süreceği ifade edilmiştir. Ayrıca, oteller, lokantalar ve hanelerde sürekli akan temiz su sağlanmasıyla hijyen koşullarının iyileşeceği belirtilmiştir. Bunun yanı sıra, otellerin banyo ve duş altyapısına sahip olması sayesinde turizm hareketliliğinin artacağı, Alanya'yı ziyaret eden seyyahların konaklama sürelerinin uzayacağı öngörülmüştür. Tazyikli suyun sağlanmasıyla deniz ticaretinin de canlanacağı, bölgedeki gemilerin su ihtiyaçlarını karşılayarak Alanya Limanı'nın daha fazla gemi ağırlamasına ve böylece ekonomik döngüye

¹⁹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.05.1950, Sayı 43: 2.

¹⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.06.1950, Sayı 45: 3.

katkı sağlamasına olanak tanıyacağı ifade edilmiştir. Son olarak, tüm bu gelişmelerin Alanya'nın ticari ve imar durumunu hızla ileriye taşıyacağı, bu sayede halkın genel refah seviyesinin artacağı belirtilmiştir. Gazete, bu kadar büyük çaplı kamu yararı taşıyan bir projeye engel olmaya çalışan kişileri açıkça eleştirerek, Alanya halkını bilinçli bir karar vermeye ve kamu menfaatini ön planda tutmaya davet etmiştir. Yazının sonunda, belediye yetkililerinin ve bölge halkının iş birliği içinde hareket etmesi gerektiği vurgulanarak, Alanya'nın geleceği için bu projeye destek olunmasının önemine dikkat çekilmiştir¹⁹⁶. İller Bankası Su İşleri Şubesi Yüksek Mühendisi Alanyalı Vehbi Doğan, tazyikli su ve elektrik projelerinin denetimi için 25 Temmuz 1950'de Alanya'ya gelmiş¹⁹⁷ ve Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan "Alanya İki Önemli Esere Kavuşurken" başlıklı yazısında, tazyikli içme suyunun hayati önemine vurgu yapmıştır. Doğan'a göre, tazyikli su yalnızca içme ihtiyacını karşılamakla kalmayıp, halk sağlığı, hijyen, turizm ve şehirleşme açısından büyük bir dönüşüm yaratacaktır. O döneme kadar kuyularla sağlanan suyun yetersizliği ve hijyen sorunları, kasabanın gelişimini engellemiştir. Modern kentlerde bir kasabanın medeniyet seviyesinin halkın tükettiği su miktarıyla ölçüldüğünü belirten Doğan, taşıma suyla yaşamın sürdürülebilir olmadığını ifade etmiştir. Tazyikli suyun sadece miktar açısından değil, sağlık açısından da kritik bir ihtiyaç olduğunu vurgulamış, kuyu sularının mikrobiyolojik risk taşıdığını ve güvenilir olmadığını belirtmiştir. Ayrıca, tazyikli suyun yangınla mücadelede ve şehir içi temizliğinde de büyük fayda sağlayacağını ifade etmiştir. Proje kapsamında, Sugözü kaynağından getirilecek suyun demir borularla kasabaya ulaştırılması ve aynı miktarda suyun Dim Kanalı'ndan alınarak bahçelerin sulanması planlanmıştır. Böylece, mevcut kullanıcıların su hakkının korunacağı açıklanmıştır. Belediye Başkanı ve belediye üyelerinin destekleriyle 310 bin lira tutarında devlet yardımı sağlanmış, bu miktarın yarısı 25 yıl boyunca faizsiz taksitlerle geri ödenecek, diğer yarısı ise hibe edilecektir. Ancak, bazı grupların mevcut su ticaretinin zarar göreceği kaygısıyla projeye karşı çıktıkları belirtilmiştir. Doğan, bu endişelerin yersiz olduğunu, tazyikli suyun su fiyatlarını dengeleyerek halka daha ekonomik bir çözüm sunacağını ifade etmiştir. Geleneksel yöntemleri savunan bazı kişilerin direncine rağmen, modern su sistemine geçişin Alanya'nın kalkınması için kaçınılmaz olduğu vurgulanmıştır. Sonuç olarak, Doğan tazyikli suyun şehrin geleceği için hayati bir yatırım olduğunu ifade etmiş, bu sistemin tamamlanmasıyla Alanya'nın daha temiz, sağlıklı ve yaşanabilir bir şehir haline geleceğini belirtmiştir. Proje, sadece günlük yaşamı değil, Alanya'nın ekonomik ve sosyal yapısını da köklü şekilde dönüştüreceğini altı

¹⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 04.07.1950, Sayı 49: 2.

¹⁹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.07.1950, Sayı 52: 1.

çizilmiştir¹⁹⁸. Alanya'da tazyikli su tesisinin bir parçası olarak inşa edilecek olan su deposunun temel atma töreni, 10 Eylül 1950 Pazar günü Kaymakamın da katılımıyla gerçekleştirilmiştir¹⁹⁹. Alanya'nın 1950'li yıllarda suya duyduğu ihtiyaç, sadece günlük kullanımın ötesinde, şehrin geleceğini şekillendirecek bir mesele hâline gelmiştir. Tazyikli su projesine başlanması, yalnızca temiz içme suyu sağlamaktan ibaret değildi; sağlık koşullarını iyileştirecek, ilerleyen dönemlerde turizmi canlandıracağı ve ekonomiyi güçlendireceği açıktır. Tüm bu zorluklara rağmen, belediye yetkilileri ve mühendis Vehbi Doğan'ın kararlılığı sayesinde proje ilerleme kaydetmiş, Alanya halkının refahını artıracak bir dönüşüm sürecine girilmişti. Gazete, halkı bilinçli bir karar vermeye davet ederken, kamu yararının öncelik olması gerektiğini vurgulamış, dönemin koşullarında suyun sadece bir temel ihtiyaç değil, aynı zamanda gelişimin anahtarı olduğu gerçeği gözler önüne serilmişti.

Alanya Postası Gazetesi, Dim Suyu Kanalı'nın, inşa edilmesinden sonra ek kısımlarının toprak ark olarak yapılması nedeniyle 33 kilometrelik mesafede ciddi su kayıplarına yol açtığını belirtmiştir. Şehre ulaşmadan önce çeşitli noktalardan suyun sızması, kanalın verimliliğini düşürmüştü ve su temininde aksamalara neden olmuştur. Bu sorunu göz önünde bulunduran Su İdaresi, 1951 yılında mevcut imkanlar dahilinde en kritik bölgeleri taş ve çimento ile kaplayarak kanalın su tutma kapasitesini artırmayı hedeflemiştir. Bu kapsamda başlatılan çalışmalarla, su kaybının azaltılması ve kanalın daha etkin bir şekilde kullanılabilir hale getirilmesi amaçlanmıştır. Her yıl düzenli olarak yapılması planlanan bu iyileştirme çalışmaları, Dim Suyunun bölgenin su ihtiyacını uzun vadede karşılayabileceğini göstermiştir. Bu sürecin hayata geçirilmesinde Su İşleri Mühendisi Haşim Bey'in katkıları öne çıkmış ve halk nezdinde takdirle karşılanmıştır²⁰⁰. Aynı yıl Dim Suyu Kanalı'nın taş ve çimento ile güçlendirilerek onarımı için 200.000 liradan fazla bir bütçe ayrılmıştır²⁰¹. Ayrıca İlçe ve köylerde Halkın yapacağı içme suları tesislerine yardım olmak üzere Antalya Valiliği tarafından ilçelere 10'ar bin lira tahsis edilmiştir²⁰². 15 Ekim 1951 tarihine gelindiğinde, tazyikli su tesisinin Kale arkası civarı ile bazı mahallelere kadar dağıtıldığı ve bu kapsamda ikinci kısım tesisatın inşasına başlandığı belirtilmiştir. Bu gelişme, şehrin su altyapısının genişletilmesi açısından önemli bir aşama olarak değerlendirilmiştir. İlk etapta belirli bölgelere ulaştırılan tazyikli su sisteminin, yeni çalışmalarla birlikte daha geniş bir alana

¹⁹⁸ Doğan, 02.07.1950, Sayı 54: 1,4; 22.09.1950, Sayı 56: 2.

¹⁹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.09.1950, Sayı 60: 2.

²⁰⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1951, Sayı 71: 1.

²⁰¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1951, Sayı 75: 2.

²⁰² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1951, Sayı 80: 2.

yayılması ve şehrin su ihtiyacının daha kapsamlı şekilde karşılanması hedeflenmiştir²⁰³. Ayrıca 1951 yılı sonunda, köy içme sularına tahsis edilen çimento ve büz (boru) kalıpları bölgeye ulaştırılmış olup, daha önce belirlenen köylere dağıtımını başlatılmıştır. Özellikle dere köylerinin ekim sahası olan Susuz Dağı'nda, hükümet tarafından sağlanan çimento ve demir malzemeleri kullanılarak köy halkı tarafından büyük bir sarnıç inşasına başlanmıştır²⁰⁴. 19 Mart 1952 tarihi, Alanya'nın elektriğe ve tazyikli suya kavuştuğu önemli bir dönüm noktası olmuştur. Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan haberde, elektrik ve suyun bir medeniyet göstergesi olduğu vurgulanarak, bu hizmetleri sağlayan yetkililere teşekkür edilmiştir. Bu önemli altyapı projelerinin hayata geçirilmesinde, geçmiş ve mevcut Cumhuriyet hükümetleri, Alanya Belediyesi ve dönemin belediye başkanı Şükrü Ulusoy'un katkılarının büyük olduğu belirtilmiştir. Özellikle tazyikli su tesisinin Alanya'ya kazandırılmasında, Su Mühendisi Vehbi Doğan'ın emeği takdirle anılmıştır. Elektrik, su, iskele ve yol inşaatları gibi altyapı projelerinde büyük çaba sarf eden dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş ve Alanya'nın gelişimine yakın ilgi gösteren Antalya Valisi İ. Sabri Çağlayangil'e de teşekkür edilmiştir. Haberin devamında, bu hizmetlerin Alanya'nın geleceği için büyük faydalar sağlayacağı belirtilerek, bu eserlerin şehre hayırlı ve bereketli olması temenni edilmiştir²⁰⁵. Her ne kadar Alanya şehir merkezine tazyikli içme suyu sağlanmış olsa da ilçenin tüm bölgelerine suyun ulaşmasını sağlamak amacıyla İller Bankası tarafından ek bir bütçe tahsis edilmiştir. Bu kapsamda, yeniden 100 bin liralık ödenek ayrılmış ve projenin teknik incelemelerinin yapılması için bir mühendis görevlendirilmiştir. Bu çerçevede, İller Bankası Yüksek Mühendisi Mehmet Sırma ilçeye gelerek, içme suyu tesisinin ek boru döşeme çalışmalarını yönetmiş ve 100 bin liralık ilave boru döşenmesini işini müteahhide teslim etmiştir²⁰⁶. 15 Haziran 1953 tarihinde yapılan Belediye Meclisi Haziran devresi toplantılarında, tazyikli su tarifesine üzerine önemli bir karar alınmıştır. Meclis, tazyikli su fiyatlarını iki katına çıkarmış olmasına rağmen, su tarifesinin hala uygun fiyatlı olması ve kolay erişilebilirliği nedeniyle bu durumun şehrin ticari hareketliliğine olumlu yansıdığı belirtilmiştir. Özellikle limana uğrayan ve iskeleye yanaşan vapur yolcularının, Alanya'da alışveriş yaparak şehir esnafına katkı sağladıkları ifade edilmiştir²⁰⁷. Bu gelişme, tazyikli su altyapısının sadece halkın temel ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp, bölge ekonomisine de doğrudan etki eden bir faktör haline geldiğini göstermektedir.

²⁰³ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1951, Sayı 85: 2.

²⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.12.1951, Sayı 89: 2.

²⁰⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.03.1952, Sayı 96: 1.

²⁰⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 2.

²⁰⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.06.1953, Sayı 125: 2

Dönemin Kaymakam Vekili Tahsin Aksoy'un önderliğinde, 1953 yılı Nisan ayından haziran ayı sonuna kadar Alanya kırsalında içme suyu altyapısını geliştirme çalışmaları yürütülmüştür. Bu kapsamda, Oba ve Çıplaklı mahallelerine çimento borular içinde temiz içme suyu ulaştırılmış, böylece bölgedeki köylerin daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir su kaynağına erişimi sağlanmıştır. Bu girişim, kırsal alanlarda halk sağlığını iyileştirmeyi ve su temininde yaşanan aksaklıkları gidermeyi amaçlamış, köylüler tarafından büyük bir memnuniyetle karşılanmıştır²⁰⁸. Aynı yıl Oba köyünün Camialanı mevkisine getirilecek içme suyu için vilayet tarafından 16 ton çimento gönderilmiştir. Ayrıca, Oba Alacami köyüne içme suyu sağlanması amacıyla 75 metre demir boru ve gerekli çimento vilayete ulaştırılmış, böylece çalışmalar başlatılmıştır²⁰⁹. 16 Ağustos 1953 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Alanya'nın temiz içme suyuna duyduğu acil ihtiyacı gündeme taşımıştır. Tazyikli su sisteminin kullanıma sunulması, şehir için büyük bir gelişme olsa da mevcut suyun içme suyu olarak kullanıldığında sağlık açısından ciddi riskler taşıdığı ifade edilmiştir. Gazete, yapılan incelemelerin bu durumu doğruladığını ve halk sağlığının ciddi bir tehdit altında olduğunu vurgulamıştır. Özellikle, şehir şebekesine karışan kirli su kaynaklarının halkın sağlığını tehlikeye soktuğu belirtilmiş, bu durumun yalnızca bir altyapı eksikliği değil, doğrudan bir sağlık krizi olduğu ifade edilmiştir. Çözüm olarak, belediyenin Bektaş bölgesinden gelen suyollarını hızla onarması ve temiz bir içme suyu kaynağını halkın kullanımına sunması gerektiği vurgulanmıştır. Bu adımın atılmasıyla, şehirdeki suyun yalnızca kullanma suyu olarak değil, güvenli bir içme suyu olarak da hizmet vereceği belirtilmiştir. Gazete, halkın sağlığı için yetkililerin derhal harekete geçmesi gerektiğini ifade etmiş, su meselesinin ertelenemez bir öncelik olduğunu hatırlatmıştır. Konunun ihmal edilmesi durumunda, yetkililerin hukuki ve vicdani sorumluluk taşıyacağı açıkça dile getirilmiştir. Bu noktada, Alanya için içme suyu meselesinin sadece bir altyapı projesi değil, halkın sağlığı ve geleceğiyle doğrudan ilişkili bir konu olduğu vurgulanmıştır. 1953 itibari ile şehir modernleşme yolunda önemli adımlar atmış olsa da temiz suya erişim sağlanmadan gerçek anlamda bir kalkınmadan söz etmenin mümkün olmadığı ifade edilmiştir. Gazete, halkın temel ihtiyacı olan temiz suyun sağlanması için daha hızlı ve kararlı adımlar atılması gerektiğini belirterek, yetkilileri bu konuda daha duyarlı olmaya davet etmiştir²¹⁰. Alanya Postası Gazetesi'nde temiz içme suyu sağlama çalışmalarının uzun yıllardır sürdüğü ancak mevcut altyapının bu konuda yetersiz kaldığı belirtilmiştir. Bektaş suyunun şehre ulaşmadan

²⁰⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.06.1953, Sayı 125: 1,3.

²⁰⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1953, Sayı 126: 2.

²¹⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1953, Sayı 129: 1,3.

önce kirlenmesi ve yeterince sağlıklı olmaması, içme suyu sorununun devam etmesine neden olmuştur.

1954 yılında eski Belediye Reisi ve Petrol Ofisi çalışanı Şükrü Ulusoy, Bektaş suyunun ıslah edilerek şehir halkına temiz su sağlanması konusunda belediyeye destek vereceğini açıklamıştır. Yapılacak çalışmalar kapsamında, su kaynağına sağlıklı bir havuz inşa edilerek suyun arıtılması ve kapasitesinin artırılması planlanmaktadır. Ayrıca, su şebekesine kalaylı galvaniz borular döşenerek suyun daha sağlıklı bir şekilde iletilmesi ve halkın kullanımına sunulması hedeflenmiştir²¹¹. Fakat Bektaş suyunun yeni tesislerle Alanya'ya sağlıklı içme suyu olarak kazandırılacağını vaat eden eski Belediye Reisi Şükrü Ulusoy'un bu taahhüdünün yerine getirilmediği anlaşılmıştır. Gazete, daha önce hayırsever olarak gösterilen bu girişimin hayata geçirilmediğini ve Bektaş suyunun içme suyu olarak kullanılmak üzere şehre ulaştırılmadığını gündeme taşımıştır. Mevcut tazyikli suyun sertlik derecesinin yüksek olması ve içme suyu olarak kullanıma elverişli olmaması, halk arasında endişelere yol açmıştır. Bu durum üzerine, Belediye yetkilileri Bektaş suyunun bilimsel ve teknik standartlara uygun şekilde bol miktarda şebekeye aktarılması için girişim başlatmış, İller Bankası'na resmi müracaatta bulunmuştur²¹². 5 Eylül 1953 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Alanya kırsalındaki köy yolları ve içme suyu altyapısının tamamlanmasına yönelik çalışmaların devam ettiğini duyurmuştur. Haberde, Kaymakam Emin Yüzbaşıoğlu'nun bayram izninden dönerek köy yolları ve içme suyu projelerinin 1954 yılına kadar tamamlanması için yoğun çaba sarf ettiği belirtilmiştir. Mahmut Seydi ve Oba köylerinde yürütülen çalışmaların hız kazandığı, kırsal bölgelerde suya erişimi artırmaya yönelik eksik kalan projelerin tamamlanmasının hedeflendiği ifade edilmiştir. İçme suyu altyapısının iyileştirilmesi ve eksik kalan hatların tamamlanmasıyla, köy halkının daha düzenli ve sağlıklı su kaynaklarına ulaşmasının sağlanacağı belirtilmiştir²¹³. 1954 yılına gelindiğinde kırsal bölgelere tazyikli içme suyu ulaştırma projesinde bazı aksaklıklar ve gecikmelerin yaşandığı görülmektedir.

Alanya Postası Gazetesi, bu konuyu özellikle gündeme taşımış ve köylerdeki altyapı çalışmalarının planlı ve verimli bir şekilde yürütülmesi gerektiğini vurgulamıştır. Gazetede, köy yolları ve içme suyu projelerinin yalnızca siyasi propaganda aracı olarak ele alınmasının yetersiz olduğu, bu tür projelerin uzun vadeli, ekonomik ve sürdürülebilir bir planlama ile yürütülmesi gerektiği belirtilmiştir. Haberde, kaymakamlık ve yerel yöneticilere gönderilen

²¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1954, Sayı 143: 1.

²¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 05.07.1954, Sayı 159: 2.

²¹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.09.1953, Sayı 131: 2.

malzeme ve kaynakların zamanında ve yerinde kullanılmadığı eleştirisi yapılmış, bazı işlerin gereğinden fazla zaman aldığı vurgulanmıştır. Özellikle gazete sahibinin aynı zamanda Oba Köyü muhtarı olması, bölge özelinde yapılan bazı haber ve eleştirilerin öne çıkmasını sağlamıştır. Oba Köyü'ne yönelik altyapı çalışmalarında yaşanan aksaklıklar ve su kaynaklarının etkin kullanılamaması gazetede gündeme getirilmiş, yetkililere bu projelerin daha sistemli bir şekilde yürütülmesi çağrısı yapılmıştır²¹⁴. Gazetede Oba köyü muhtarı C. Sarıkadıoğlu'nun köydeki içme suyu sorununa dair vilayet makamlarıyla temasa geçtiği belirtilmiştir. Ayrıca, köye aktarılan içme suyuna ait terfi havuzu inşaatının, gerekli çimento ulaştığında tamamlanacağı ifade edilmiştir²¹⁵. Yine gazetede yer alan habere göre, piyasada çimentonun bol ve ucuz olmasına rağmen, Antalya Nafia (Bayındırlık) Müdürlüğü'nün kırsal bölgelerdeki içme suyu altyapı projelerine gerekli çimentoyu temin edemediği belirtilmiştir. Bu durum, köylerde yapımına başlanmış ancak tamamlanamayan içme suyu çeşmelerinin inşaatlarının yarım kalmasına neden olmuş ve köylülerin mağduriyetine yol açmıştır²¹⁶. Köylüler, çimento tedarikinin gecikmesi nedeniyle suya erişimde yaşanan aksaklıkları dile getirirken, haberde bürokratik gecikmelerin altyapı projelerini olumsuz etkilediği eleştirilmiştir. Çimentonun piyasada rahatça bulunabiliyor olmasına rağmen, yetkili kurumların gerekli adımları atmaması, kırsal bölgelerde su altyapısının tamamlanmasını geciktiren temel faktörlerden biri olarak gösterilmiştir.

1954 yılı temmuz ayına gelindiğinde, Oba Köyü'nde içme suyu altyapısı ve onarım çalışmaları için gerekli çimento, demir ve demir boru gibi malzemelerin hâlâ Nafia Müdürlüğü tarafından gönderilmediği belirtilmiştir. Bu durum, köyde içme suyu tesislerinin inşa edilememesine ve mevcut altyapının tamir edilememesine neden olmuş, halkın temiz suya erişimini ciddi şekilde zorlaştırmıştır. Üstelik yıllardır süregelen bu sorun, bölgedeki altyapı projelerinin ihmal edildiğini ve kırsal kesimin temel ihtiyaçlarının göz ardı edildiğini göstermektedir²¹⁷. Bu haber, yetkililere su altyapısı projelerinin gecikmesinin halkın sağlığını ve yaşam koşullarını doğrudan etkilediğini hatırlatırken, malzeme teminindeki aksaklıkların bir an önce giderilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. 1954 yılı itibarıyla hâlâ devam eden bu temel altyapı eksikliği, kırsal bölgelerde modernleşme sürecinin istenilen hızda ilerleyemediğinin somut bir göstergesi olarak değerlendirilmiştir.

Yine aynı tarihte, Alanya'da tazyikli içme suyu şebekesinin genişletilmesine yönelik yeni girişimler başlatılmıştır. Belediye, tazyikli içme suyu hattının Kale yamacı ve Kale arkası

²¹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1954, Sayı 143: 1.

²¹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.05.1954, Sayı 153: 2.

²¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 31.05.1954, Sayı 154: 1.

²¹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.07.1954, Sayı 161: 2.

meksisine uzatılması için İller Bankası nezdinde girişimlerde bulunmuştur²¹⁸.Alanya'nın temiz su altyapısı, yıllar içinde büyük bir dönüşüm geçirerek kuyular ve geleneksel su kaynaklarından, tazyikli su sistemine dayalı modern bir yapıya evrilmiştir. Bu süreç, yalnızca teknik bir ilerleme değil, aynı zamanda halk sağlığı, şehirleşme ve ekonomik kalkınma açısından kritik bir gelişme olarak değerlendirilmelidir.

Başlangıçta, şehir merkezi ve bazı mahallelere tazyikli suyun ulaştırılması hedeflenmiş, ancak artan ihtiyaçlar doğrultusunda ilçenin tamamına ve kırsal bölgelere de bu hizmetin yayılması için yeni projeler hayata geçirilmiştir. Su kaybını önlemek amacıyla Dim Suyu Kanalı'nın iyileştirilmesi, ek boru hatlarının döşenmesi, terfi havuzlarının inşası ve Bektaş suyunun ıslah edilerek içme suyu olarak kullanılması gibi adımlar atılmıştır. Bununla birlikte, kırsal bölgelerde içme suyu sağlanmasına yönelik projelerde çimento ve boru tedarikindeki gecikmeler nedeniyle bazı aksaklıklar yaşanmış, bu da altyapı gelişiminin önündeki önemli engellerden biri olmuştur.

Tüm bu çabalara rağmen, içme suyu altyapısının tamamlanması sürekli olarak maliyet, malzeme temini ve bürokratik süreçlere bağlı olarak şekillenmiş, kırsal alanlarda temiz suya erişim zaman zaman sekteye uğramıştır. Ancak, Belediye ve İller Bankası gibi kurumların girişimleriyle su şebekesi genişletilmiş, başta Kale yamacı ve Kale arkası bölgeleri olmak üzere yeni alanlara da içme suyu ulaştırılmaya başlanmıştır.

Sonuç olarak, Alanya'nın temiz su altyapısının gelişimi yalnızca bir mühendislik başarısı değil, aynı zamanda halkın refahını artıran ve bölgenin kalkınmasına doğrudan etki eden bir modernleşme hamlesi olarak görülmelidir. Bugün, tazyikli suya erişimin sıradan bir hizmet olarak algılanması, geçmişte verilen büyük emeklerin, yapılan yatırımların ve halkın bu dönüşüme verdiği desteğin bir sonucudur. Ancak, sürdürülebilir ve kesintisiz temiz su temini, altyapı yatırımlarının devamlılığını gerektiren dinamik bir süreçtir.

2.2. Elektrik Şebekesi

Elektrik, modernleşmenin en önemli unsurlarından biri olarak, şehirlerin gelişiminde ve yaşam kalitesinin yükseltilmesinde kilit bir rol oynamıştır. 20. yüzyılın ilk yarısında Türkiye genelinde elektrik altyapısının yaygınlaşmasıyla birlikte, Alanya da bu dönüşüm sürecine dâhil olma çabasına girişmiştir. Özellikle şehri aydınlatmak, ısıtma ihtiyacını karşılamak ve sanayiye desteklemek amacıyla enerjiye duyulan ihtiyaç giderek artmıştır. Bu

²¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.07.1954, Sayı 161: 2.

gereksinim doğrultusunda, su kaynaklarından elektrik üretme fikri, dönemin ekonomik koşulları göz önüne alındığında en makul ve sürdürülebilir çözüm olarak değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede, Alanya Elektrik Türk Anonim Şirketi kurulmuş ve şehre düzenli bir elektrik şebekesi kazandırılması hedeflenmiştir. Şirketin merkezi Alanya Kazası olup, faaliyet süresi kırk yıl olarak belirlenmiştir. 60.000 Türk lirası sermaye ile kurulan şirket, resmî işlemlerini tamamlamak amacıyla Ticaret Vekâleti 'ne (Ticaret Bakanlığı'na) başvuruda bulunmuştur. Bu süreçte, şirketin esas sözleşme taslağı ve sermayesinin %10'unun temin edildiğini gösteren banka mektubu, İcra Vekilleri Heyeti'ne (Bakanlar Kurulu'na) sunulmuştur. Yapılan değerlendirmeler sonucunda, 30 Eylül 1939 tarihinde şirketin kuruluş sözleşmesi onaylanmıştır²¹⁹. 6 Eylül 1949 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Alanya'nın elektrik altyapısına dair ilk haberini yayımlayarak, bölgenin enerji ihtiyacına dikkat çekmiştir. Haberde, Oba'da inşa edilen elektrik santralının mevcut enerji üretiminin yetersiz olduğu ve kapasitesinin en az %25-30 oranında artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu gelişmenin yalnızca şehirdeki aydınlatmayı değil, aynı zamanda küçük sanayinin gelişmesini, turizmin güçlenmesini ve genel ekonomik kalkınmayı hızlandıracaklarını ifade edilmiştir. Bu noktada, mevcut su kaynaklarının daha verimli kullanılması ve düşük maliyetli bir yatırım ile elektrik üretiminin artırılması gerektiği belirtilmiştir. Santralin güncellenmesiyle birlikte, küçük bir tadilat ve ek bir türbin sayesinde mevcut kapasitenin 125 kilovattan 150-160 kilovata çıkarılmasının mümkün olduğu ifade edilmiştir. Böylece, Alanya'nın enerji ihtiyacının daha verimli bir şekilde karşılanabileceği öngörülmüştür. Elektrik altyapısının genişletilmesine yönelik bir diğer önemli adım ise, Oba köyünün çevredeki köylerle entegre edilerek bir örnek köy haline getirilmesi projesi olmuştur. Dönemin Kaymakamı Celâl Balkanlı'nın öncülüğünde başlatılan bu girişim kapsamında, Belediye teşkilatının elektrik şebekesini yaygınlaştırma çalışmalarına ağırlık verdiği ve bu süreçte köyde bir transformatör binası inşa edilmesinin elzem olduğu ifade edilmiştir. Alanya Postası, elektrik altyapısının güçlendirilmesi ve bu süreçte hataların önlenmesi için İller Bankası denetçisi mühendis Kemal Tunçay'ın teknik desteğiyle detaylı incelemeler yapılması gerektiğine dikkat çekmiştir. Şehrin büyümesi ve modernleşmesi açısından elektrik arzının kesintisiz sağlanması gerektiği belirtilmiş, yetkililer bu konuda ivedilikle harekete geçmeye davet edilmiştir²²⁰. Bu haber, Alanya'da elektriğin yalnızca bir teknik gelişme değil, aynı zamanda ekonomik kalkınmayı hızlandıran ve halkın yaşam kalitesini doğrudan etkileyen diğer bir dönüşüm aracı olduğunu gözler önüne sermiştir. Turizm, sanayi ve günlük yaşamın ayrılmaz bir parçası

²¹⁹ Gönüllü, 2003: 100.

²²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 30.08.1949-06.09.1949, Sayı 26-27: 1, 2.

haline gelen elektrik, şehrin gelecekteki büyüme planlarında merkezi bir rol oynayacağına dikkat çekilmiştir.

Alanya'nın elektrik altyapısına kavuşma süreci, çeşitli aksaklıklar ve gecikmelerle karşı karşıya kalmıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan bir haberde, Belediye ve İller Bankası iş birliğiyle ihale edilen elektrik inşaatının, müteahhidin sözleşme yükümlülüklerini yerine getirememesi nedeniyle duraksadığı belirtilmiştir. Bu durum, Alanya'nın medeni gelişimini olumsuz etkilemiş, halkın modern enerjiye erişimini geciktirmiştir. Gazete, yetkililere elektrik inşaatının sürüncemede bırakılmadan tamamlanması gerektiğini hatırlatmış ve konunun hızla çözüme kavuşturulmasını talep etmiştir. Öte yandan, Oba Köyü halkı da Alanya Belediyesi'nden elektrik taleplerini dile getirmiştir. Elektrik santralinin Alanya'nın en büyük köylerinden biri olan Oba Çayı'nda kurulması nedeniyle, köy halkı kendi yerleşim yerlerine de elektrik verilmesini istemektedir. O dönemde 175 kilovatlık kapasiteye sahip olan santralin 150 kilovattı şehir merkezine ayrılmış, geri kalan enerjinin küçük bir ek tesis ile Oba Köyü'ne ulaştırılabileceği ifade edilmiştir. Alanya Postası Gazetesi, Oba Köyü'nün sanayi ve tarım açısından önemine vurgu yaparak, burada elektriğin kullanıma sunulmasının modernleşme sürecine büyük katkı sağlayacağını belirtmiştir. Ayrıca, ilçenin önde gelen ailelerinin muazzam büyüklükte bahçelere sahip olduğu ve bu bölgelerde elektrikli sulama sistemlerinin devreye alınmasıyla verimliliğin artırılabilirliği ifade edilmiştir²²¹. İller Bankası tarafından her yıl vilayetlere ayrılan kâr tasarruf fonundan iki köye elektrik sağlanması yönünde bir karar alınmış, ilgili tahsisatın bu yıl Oba Köyü için on bin kûsur lira olarak belirlendiği ifade edilmiştir. Bu finansman ile Oba Köyü'ne bir elektrik santrali inşa edilerek, bölgenin enerji ihtiyacının karşılanması amaçlanmıştır. Elektrik altyapısının güçlendirilmesiyle birlikte, köyde tarımsal üretimin verimliliği artacak, sanayi ve ticari faaliyetler desteklenecek ve yaşam kalitesi önemli ölçüde iyileşecektir²²². Alanya Postası Gazetesi tarafından yayımlanan bu haber, kırsal bölgelerde altyapı yatırımlarının önemine dikkat çekmekte ve bu sürecin yalnızca Oba Köyü ile sınırlı kalmayıp, benzer bölgelerde de yaygınlaştırılması gerektiğini vurgulamaktadır. Elektrik erişiminin genişletilmesi, şehir-kırsal arasındaki kalkınma farkını azaltarak bölgesel gelişime katkıda bulunacak, kırsal kesimde yaşam standartlarını yükseltecek ve toplumsal refahı artıracakı öngörülmektedir. Bu bağlamda, Oba Köyü'ne sağlanan elektrik altyapısının, ilerleyen dönemlerde bölgedeki diğer kırsal yerleşimlere de örnek teşkil etmesi ve bu tür projelerin sürdürülebilir bir kalkınma perspektifiyle devam ettirilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

²²¹ Alanya Postası Gazetesi, 11.04.1950, Sayı 37: 3,4.

²²² Alanya Postası Gazetesi, 16.05.1950, Sayı 42: 2.

1950 yılı itibarıyla, Alanya’da elektrik altyapısının hızla geliştirilmesi ve şehir geneline yaygınlaştırılması amacıyla önemli adımlar atılmıştır. Belediye tarafından emanet usulüyle inşa edilmesine karar verilen elektrik santralının yapımına hız verilmiş, bu doğrultuda Mühendis Kemal Tunçay ve Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy’un çabalarının süreci önemli ölçüde ilerlettiği belirtilmiştir. Planlanan çalışmalara göre, tesisatın 1950 yılı Cumhuriyet Bayramı’na kadar tamamlanması ve şehre elektrik verilmesinin mümkün hale gelmesi öngörülmüştür. Bu gelişme, Alanya’nın modern kentleşme sürecinde önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmiş ve elektrik altyapısının kısa sürede işler hale gelmesi, şehirdeki ekonomik ve sosyal yaşam üzerinde doğrudan etkiler yaratmıştır. Bununla birlikte, Oba Köyü’ne yönelik elektrik şebekesinin inşasına da kısa süre içinde başlanacağı ifade edilmiştir²²³. Alanya’nın yerel gazetelerinde yayımlanan haberlerden anlaşılabacağı üzere, şehirde elektrik altyapısının kurulduğu ancak kısıtlı şartlar nedeniyle geniş kapsamlı bir dağıtımın henüz sağlanamadığı görülmektedir.

İller Bankası Su İşleri Şubesi Yüksek Mühendisi Vehbi Doğan, 1950 yılında Alanya’ya gelerek tazyikli su ve elektrik projelerinin denetimini gerçekleştirmiş²²⁴ ve bu süreci Alanya Postası Gazetesi’nde yayımlanan “Alanya İki Önemli Esere Kavuşurken” başlıklı yazısında detaylandırmıştır. Doğan, bu yazısında elektriğin, şehrin kalkınması ve modernleşmesi açısından taşıdığı kritik öneme vurgu yapmış, özellikle sanayi, ticaret ve yaşam kalitesi üzerindeki etkilerine dikkat çekmiştir. Elektrik altyapısının kurulması sürecinde, Alanya’nın elektrik ihtiyacının, Oba Çayı’nda inşa edilen hidroelektrik santralinden karşılanmasının planlandığı belirtilmiştir. Elektrik şebekesinin tamamlanması için yaklaşık 400.000 liralık bir bütçenin ayrıldığı, bu bütçenin 270.000 lirasının Belediye ve İller Bankası tarafından sağlandığı, kalan kısmın ise devlet desteği ile karşılandığı ifade edilmiştir. Bu finansman ile şehrin elektrik şebekesinin ana hatları inşa edilmiş, hidroelektrik santral, regülatör binaları ve transformatör merkezleri projelendirilmiştir. 140.000 lira, boru hatları, makineler ve kablo sistemlerinin temininde kullanılmış, geri kalan 200.000 lira ise santral ve kanal yapımına tahsis edilmiştir. Bu yatırımlarla birlikte, şehrin aydınlatılması ve küçük sanayi tesislerinin enerjiye erişimi sağlanarak ekonomik büyümeye katkı sunulması hedeflenmiştir. Yazıda ayrıca, Oba bölgesinin santralden enerji alacak ilk yerleşimlerden biri olacağı, ilerleyen süreçte kanal genişletilerek ikinci bir türbin eklenmesiyle elektrik arzının artırılmasının mümkün olduğu vurgulanmıştır²²⁵. Alanya Postası Gazetesi Sahibi Cemaleddin

²²³ Alanya Postası Gazetesi, 07.06.1950, Sayı 45: 3.

²²⁴ Alanya Postası Gazetesi, 25.07.1950, Sayı 52: 1.

²²⁵ Doğan, 07.08.1950, Sayı 54: 1,4; 22.08.1950, Sayı 56: 2.

Sarıkadioğlu, İller Bankası denetçisi Mühendis Kemal Tunçay ile Alanya'nın elektrik altyapısı ve inşaat sürecine dair 15 Ağustos 1950 yılında yayımlanan bir söyleşi gerçekleştirmiştir. Söyleşide, 15 ay önce başlatılan elektrik tesisatı projesinin, müteahhidin yükümlülüklerini yerine getirememesi nedeniyle aksadığı, bu yüzden belediyenin projeyi emanet usulüyle tamamlamaya karar verdiği belirtilmiştir. Son iki ay içinde yapılan çalışmaların, önceki bir yılda yapılan işlerden daha hızlı ve verimli şekilde ilerlediği ifade edilmiştir. Tesisatın tamamlanmasıyla, Alanya'nın enerji ihtiyacının büyük ölçüde karşılanacağı vurgulanmıştır. Toplam maliyeti 190.000 lira olan projede, 1250 metrelik kapaklı betonarme su kanalı, regülatör, iki havuz ve çelik su borularının tamamlanması hedeflenmiştir. Bu sistemle 150-180 kilovat enerji üretileceği ve ilerleyen süreçte kapasitenin 200 kilovata çıkarılmasının mümkün olacağı aktarılmıştır. Mühendis Tunçay, Oba Köyü ve çevresindeki diğer kırsal bölgelerin de bu elektrik şebekesinden faydalanabileceğini, ancak bunun belediyenin altyapı planlamasına bağlı olduğunu ifade etmiştir. Elektriğin yalnızca şehir merkezine değil, küçük sanayi işletmeleri, değirmenler ve tarımsal sulama sistemlerine de ulaştırılması gerektiği vurgulanmıştır. Dim Çayı üzerindeki su kanalının daha iyi planlanması halinde hem elektrik üretiminin hem de sulama altyapısının genişletilebileceği belirtilmiştir²²⁶. Daha önce 29 Ekim 1950 tarihinde tamamlanacağı bildirilen Alanya Postası Gazetesi elektrik tesisatının, sürecin uzaması nedeniyle ancak 30 Kasım 1950'de bitirileceği ve 1 Aralık 1950 itibarıyla şehre elektrik verileceğini, bu gecikmenin, altyapı çalışmalarındaki teknik ve idari aksaklıklardan kaynaklandığını bildirmiştir²²⁷.

Alanya'nın elektrik altyapısının genişletilmesi sürecinde Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan 1950 yılı son haberinde, Oba Köyü'ne elektrik verilmesi meselesi önemli bir tartışma konusu haline gelmiştir. Özellikle Oba Köyü'nün elektrik üretiminde kullanılan su kaynağına sahip olması, bu tartışmanın temel nedenlerinden biri olmuştur. İlk elektrik projesi planlanırken Oba Köyü'nün elektriğe erişiminin kesin olarak sağlanacağı belirtilmesine rağmen, son aşamada bu kararın uygulanmaması eleştirilere yol açmıştır. Bu durum, özellikle Oba Köyü Muhtarı ve Alanya Postası Gazetesi'nin sahibi Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından ele alınmış ve Belediye Başkanı'na yönelik açık mektuplar yoluyla eleştiriler yöneltmiştir. Sarıkadioğlu, Oba Köyü'nün kendi suyundan sağlanan elektrikten faydalanamamasının büyük bir adaletsizlik olduğunu belirtmiş ve belediyenin bu konudaki tutumunu eleştirmiştir. Elektrik üretiminin Oba Köyü su kaynağına dayanmasına rağmen, köy halkının bu enerjiden yararlanamaması ve süreçte sürekli oyalandıklarını hissetmeleri, köy halkında büyük bir

²²⁶ Sarıkadioğlu, 15.08.1950, Sayı 55: 2.

²²⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.09.1950, Sayı 60: 2.

tepkiye yol açmıştır. Süre gelen tartışmalar, elektrik altyapısının genişletilmesi ve kırsal bölgelere erişimin sağlanmasının yalnızca teknik değil, aynı zamanda yönetsel ve siyasi bir mesele olduğunu da ortaya koymaktadır²²⁸. Sarıkadioğlu'nun yazılarında belediyeye yaptığı çağrılar, kırsal bölgelerde altyapı hizmetlerinin eşit şekilde dağıtılması gerektiği yönünde bir kamuoyu oluşturma çabası olarak da değerlendirilebilir.

Alanya Postası Gazetesi'nin sahibi Cemaleddin Sarıkadioğlu ve Oba Köyü halkının, köye elektrik sağlanması konusundaki girişimleri sonuç vermiştir. Gazetenin 15 Şubat 1952 tarihli haberine göre, İller Bankası, Oba Köyü'ndeki elektrik tesisinin kurulması için 15.000 liralık bir fon sağlamış, böylece gerekli makineler Alanya'ya ulaşmıştır. Ancak, tesisin faaliyete geçmesi için orman işletmesi tarafından elektrik direklerinin temin edilmesi beklenmiş, bu nedenle sürecin tamamlanması bir süre daha ertelenmiştir²²⁹. 1 Nisan 1952 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Alanya'nın 19 Mart 1952 itibarıyla elektriğe kavuştuğunu duyurmuştur. Bu gelişme, şehrin modernleşme sürecinde önemli bir dönüm noktası olarak değerlendirilmiş, elektrik ve tazyikli su gibi iki temel altyapı yatırımının tamamlanması, Alanya'nın sosyal ve ekonomik gelişimi açısından büyük bir kazanım olarak görülmüştür. Haber metninde, elektrik ve tazyikli suyun şehre kazandırılmasında emeği geçen yetkililere ve teknik ekiplere teşekkür edilmiştir. Özellikle, eski belediye başkanı Şükrü Ulusoy, Yüksek Su Mühendisi Vehbi Doğan ve Antalya Milletvekili Yüksek Mühendis Ahmet Tokuş'un çabaları ön plana çıkarılmıştır. Ayrıca, Alanya Valisi İ. Sabri Çağlayangil'in bu projelere verdiği destek de vurgulanmıştır. Bununla birlikte, Alanya'nın elektrik üretiminin Oba Köyü su kaynaklarından sağlandığı, ancak Oba Köyü'nün elektriksiz bırakıldığı yönünde eleştiriler dile getirilmiştir. Oba Köyü Muhtarı, köy halkının bu durumdan mağdur olmaması için yetkililere çağrıda bulunmuş, kısa sürede köye de elektrik verilmesi yönünde beklentilerini ifade etmiştir. Haberin devamında, İller Bankası'na, projede görev alan müteahhitlere ve teknik ekibe teşekkür edilerek, altyapı çalışmalarının önemine vurgu yapılmıştır. Elektriğin sağlanmasıyla birlikte, sanayi, ticaret ve gündelik yaşam açısından Alanya'nın büyük bir dönüşüm yaşayacağı öngörülmüş, şehrin modernleşme sürecine katkı sağlayan bu yatırımların devam etmesi gerektiği belirtilmiştir²³⁰. Alanya'nın elektriğe kavuşması, yalnızca bir mühendislik başarısı değil, aynı zamanda şehrin gelişimi açısından eş zamanlı olarak tazyikli içme suyu sağlanması ile tarihi bir adım olarak değerlendirilmiştir. Elektrik ve tazyikli su

²²⁸ Sarıkadioğlu, 17.10.1950, Sayı 64: 3 (2. Baskı).

²²⁹ Alanya Postası Gazetesi, 15.02.1952, Sayı 93: 2

²³⁰ Alanya Postası Gazetesi, 01.04.1952, Sayı 96: 1, 2.

projelerinin tamamlanması, Alanya'nın hem altyapısal hem de ekonomik büyümesini hızlandıran en önemli gelişmelerden biri olmuştur.

1 Mayıs 1952'de Alanya elektrik şebekesinin geçici kabul işlemlerini gerçekleştirmek üzere, projeyi üstlenen yüklenici Sait Dayıgil ile İller Bankası Elektrik Servisi'nden Yüksek Mühendis Hüseyin Çarikoğlu ve Bayındırlık Bakanlığı'ndan Yüksek Mühendis Fethi Mangioğlu Alanya'ya gelmiştir²³¹. Bu süreç, şebekenin teknik standartlara uygun olup olmadığının denetlenmesi ve kabul edilmesi açısından kritik bir aşama olarak değerlendirilmiştir. Elektrik altyapısının tamamlanmasıyla birlikte, şehrin modern enerji sistemine geçişi resmileşmiş, elektrik kullanımı Alanya'nın günlük yaşamına ve ekonomik faaliyetlerine entegre edilmiştir. Muvakkat kabul süreci, projede herhangi bir eksiklik olup olmadığının belirlenmesini ve gerekli düzeltmelerin yapılmasını sağlamış, böylece Alanya'nın elektrik altyapısının güvenilir bir şekilde işler hale gelmesi için son kontroller gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca aynı tarihte İller Bankası'nın aldığı karar doğrultusunda, Oba Köyü elektrik tesisinin tamamlanması ve ilçedeki eksik kalan elektrik altyapısının ikmali için çalışmalar hızlandırılmıştır. Bu kapsamda, proje müteahhidi Sait Dayıgil'e talimat verilmiş ve tesisatın inşasına derhal başlanacağı duyurulmuştur²³². Alanya'daki hidroelektrik santraline su sağlanması sürecinde bazı olumsuz durumlar yaşanmış ve bu meseleler yerel basına da yansımıştır. Oba Çayı'ndan hidroelektrik santraline yönlendirilen suyun bazı yerel işletmeleri ve tarımsal faaliyetleri olumsuz etkilemesi, bölgede hukuki anlaşmazlıklara yol açmıştır.

İlk olarak, Ağa Değirmeninin hidroelektrik santraline su tahsis edilmesi nedeniyle faaliyet dışı kaldığı ve bu durumun değirmen sahipleri tarafından dava konusu yapıldığı belirtilmiştir. Bu, su kaynaklarının sanayi ve enerji üretimi için kullanımının geleneksel yerel işletmelere etkisini gösteren önemli bir örnek olarak değerlendirilmiştir²³³. Bunun yanı sıra, Oba Köyü halkı da hidroelektrik santraline su tahsis edilmesi nedeniyle mağduriyet yaşadıklarını ileri sürerek belediyeye karşı dava açmıştır. Özellikle 41 bahçecinin su kaynağına erişiminin kısıtlanması, yerel ekonomiye zarar verdiği gerekçesiyle ciddi bir hukuki ihtilaf yaratmıştır. Bu durum, su kaynaklarının yönetimi konusunda yerel halkın ve belediyenin çıkarlarının çatıştığını ve altyapı projelerinin bölgesel etkilerinin iyi yönetilmesi gerektiğini ortaya koymuştur²³⁴. Alanya'daki hidroelektrik santralinin su temini meselesi, modern altyapı projelerinin yerel ekonomiye ve geleneksel işletmelere olan etkilerinin nasıl

²³¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

²³² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

²³³ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105-106-107-108: 4.

²³⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.10.1952, Sayı 109: 2.

dengelenmesi gerektiğini gösteren önemli bir örnek teşkil etmiştir. Bu süreç, altyapı yatırımlarının planlanmasında teknik olduğu kadar sosyal ve hukuki boyutlarının da dikkate alınması gerektiğini ortaya koymaktadır.

1952 yılının sonlarına gelindiğinde, Oba Köyü'ne elektrik sağlanması konusunda hâlâ bir ilerleme kaydedilemediği görülmektedir. İller Bankası tarafından ihale edilen projenin müteahhidi Sait Dayıgil'in çalışmalara başlamadığı yönündeki haberler, kamuoyunda hayal kırıklığı yaratmıştır. Bölge halkının İller Bankası Genel Müdürlüğü'nün müteahhidi harekete geçirmesi yönünde beklentiler artmıştır²³⁵. Projenin akıbeti konusunda belirsizlik devam ederken, Alanya Postası Gazetesi, bu gecikmeye yönelik eleştirileri ve halkın beklentilerini dile getirmiştir. 1952 yılı boyunca yaşanan gecikmelerin ardından, Oba Köyü'ne elektrik sağlanması için müteahhit Sait Dayıgil ve ekibinin nihayet Alanya'ya ulaştığı ve çalışmalara başladığı bildirilmiştir. 1 Şubat 1953 tarihli Alanya Postası haberine göre, hidroelektrik santralının inşasına fiilen başlanmış, böylece uzun süredir beklenen projenin hayata geçirilmesi yönünde somut bir adım atılmıştır²³⁶. Ayrıca gazetede, İller Bankası'nın aldığı karar doğrultusunda, örnek köy olarak değerlendirilen Oba Köyü'nün yakında elektriğe kavuşacağı ve bu sürecin Türkiye'de bir hidroelektrik santralinden faydalanan ilk köylerden biri olması açısından büyük önem taşıdığı belirtilmiştir²³⁷. Oba Köyü'ne elektrik sağlanması süreci, Alanya'nın enerji altyapısındaki dönüşümün önemli bir aşamasını temsil etmektedir. 1 Nisan 1953 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde Oba Köyü Muhtarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun değerlendirmelerine yer verilmiştir. Sarıkadıoğlu, hidroelektrik santralinden köye 10 kilovat elektrik enerjisi sağlanmasının yetersiz olduğunu ve mevcut üretim kapasitesinin artırılması gerektiğini vurgulamıştır. Hâlihazırda 160 kilovat olarak planlanan elektrik üretiminin, köy için ayrılan 10 kilovatlık payla sınırlı kalmasının, köyün gelişimi açısından yeterli olmayacağı ifade edilmiştir. Sarıkadıoğlu'nun değerlendirmelerinde, Oba Köyü'nün tarımsal üretimdeki stratejik konumu ve modernleşme sürecindeki rolü ele alınarak, bu köyün bir model yerleşim birimi olarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Köyün 4 bin kişilik nüfusunun bulunduğu ve Alanya'nın en önemli narenciye üretim bölgelerinden biri olduğu vurgulanarak, buraya sağlanacak elektriğin tarımsal üretimi destekleyerek ekonomik kalkınmayı hızlandıracağı ifade edilmiştir. Ayrıca, mevcut hidroelektrik santralının 40-50 kilovatlık enerji üretebildiği ve bunun kısıtlı olduğu belirtilmiş, ilerleyen süreçte ek bir türbin kurulmasıyla kapasitenin 200 kilovata çıkarılabileceği değerlendirilmiştir. Bu doğrultuda, Oba

²³⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 2.

²³⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112-113-114-115-116: 2.

²³⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1953, Sayı 117: 3.

Köyü'ne sağlanan enerji miktarının artırılması, yalnızca günlük yaşamı kolaylaştırmakla kalmayıp, tarım, sanayi ve yerleşim olanaklarının genişlemesine de katkı sunacağı belirtilmiştir²³⁸. Oba Köyü'nün elektriğe kavuşması süreci, uzun yıllar süren girişimler ve çeşitli zorluklarla ilerlemiş, nihayet 12 Mayıs 1953 tarihinde tamamlanarak köy halkının hizmetine sunulmuştur. Alanya Postası Gazetesi'nin 18 Mayıs 1953 tarihli haberine göre, Oba Köyü'nün elektriğe kavuşması büyük bir coşkuyla kutlanmış, bu vesileyle İller Bankası yetkilileri, mühendisler, devlet görevlileri ve ileri gelenler köyde düzenlenen törene katılım sağlamıştır. Tören kapsamında, köy meydanında çeşitli etkinlikler düzenlenmiş, konuşmalarda Oba Köyü'nün Türkiye'de hidroelektrik santrallerinden faydalanan ilk köylerden biri olmasının önemi vurgulanmıştır. Köy muhtarı Cemaleddin Sarıkadioğlu, yaptığı konuşmada Oba Köyü'nün 60.000 köy içinde üçüncü hidroelektrik santraline sahip olması sebebiyle büyük bir gurur duyduklarını belirtmiştir. Elektrik enerjisinin sağlanmasıyla köyün altyapı gelişimi desteklenmiş, ulaşım yolları, ticaret alanları ve kamu yapıları için gerekli modernleşme sürecinin hız kazanacağı ifade edilmiştir. Alanya Postası Gazetesi'ne göre, açılış töreninde bulunan misafirler ve köy halkı bu önemli gelişmeyi coşkuyla karşılamış, köydeki değişimin bir dönüm noktası olduğu ifade edilmiştir. Açılış sonrası yapılan kutlamalar köyün yeni bir döneme girdiğini simgelemiş ve bu gelişmenin Türkiye genelindeki kırsal kalkınma açısından örnek teşkil ettiği vurgulanmıştır. Törenin ardından, bu önemli gelişme Ankara Radyosu'nda da duyurularak ulusal çapta bir haber niteliği taşımıştır²³⁹. Elektrik santralinin tamamlanmasıyla birlikte köye, dönemin devlet yetkilileri, milletvekilleri ve yerel yöneticiler tarafından tebrik mesajları gönderilmiştir. Antalya Valisi İ. Sabri Çağlayangil, gönderdiği telgrafta Oba Köyü halkını kutlarken, elektriğin getirdiği yeni imkânlarla köyün gelecekte daha da gelişeceğine olan inancını dile getirmiştir. Antalya Milletvekili Ahmet Tekelioğlu ise mesajında, elektriğin sağlanmasının köy halkının yaşam standardını yükselteceğini belirterek, bu sürecin devamının sağlanması gerektiğini vurgulamıştır. Ankara'dan da kutlama mesajları gelmiş, Oba Köyü muhtarı Cemaleddin Sarıkadioğlu, köy halkı adına bu ilgiye teşekkürlerini sunmuştur²⁴⁰. Ancak sürecin her aşaması sorunsuz ilerlememiştir. Hidroelektrik santralinin kurulumu sırasında su kaynaklarının yönlendirilmesi nedeniyle bazı çiftçiler ve değirmen sahipleri mağduriyet yaşamış ve bu durum, belediyeye karşı açılan tazminat davalarına yol açmıştır. Buna rağmen, genel olarak bakıldığında, Alanya ve Oba Köyü'ne elektrik sağlanması, yerel kalkınma ve kırsal

²³⁸ Sarıkadioğlu, 1953, Sayı 123: 1,2.

²³⁹ Alanya Postası Gazetesi, 18.05.1953, Sayı 123: 1, 3.

²⁴⁰ Alanya Postası Gazetesi, 18.05.1953, Sayı 123: 4.

modernleşme açısından büyük bir başarı olarak kayda geçmiştir. Bu süreç, elektrik kullanımının kırsal yaşam üzerindeki olumlu etkilerini gözler önüne sermiş ve kırsal kalkınma politikalarının gelecekte nasıl şekillenebileceğine dair önemli bir örnek oluşturmuştur.

Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun Alanya Postası Gazetesi'nde "Köyüm Işığa Kavuştu" başlıklı yazısında Oba Köyü'nün elektriğe kavuşmasını büyük bir gelişme olarak değerlendirmekte ve köyün bu süreci nasıl tamamladığını anlatmaktadır. Elektrik, su ve yol gibi altyapı unsurlarının modern şehirlerin temel taşları olduğuna vurgu yaparak, uzun yıllar boyunca bu hizmetlerden yoksun bırakılan kırsal bölgelerin kalkınmasının zorlaştığını belirtmektedir. Tek parti döneminde altyapı yatırımlarının yetersiz kaldığını dile getirirken, Demokrat Parti iktidarının bu konulara daha fazla önem verdiğini ifade etmektedir. Yazıda, Oba Köyü'nün nüfus yapısı ve ekonomik önemi de ele alınmıştır. Köyün, Alanya'nın en büyük narenciye üretim merkezlerinden biri olması nedeniyle ekonomiye katkı sunduğu, ancak elektrik ve modern altyapı eksikliğinin üretimi olumsuz etkilediği vurgulanmıştır. Ayrıca, köyde yol ve ulaşım imkânlarının gelişmesiyle birlikte bölgenin daha yaşanabilir hale geldiği, artık develerle yapılan taşımacılığın yerini modern araçların aldığı belirtilmektedir. Sarıkadioğlu, köyün elektriğe kavuşmasını modernleşme yolunda bir adım olarak değerlendirirken, aynı zamanda altyapının geç tamamlanmasından duyduğu rahatsızlığı da dile getirmektedir. Hükümete, valiye ve İller Bankası'na teşekkürlerini sunarken, köylülerin bu gelişmeler karşısında büyük bir memnuniyet duyduğunu ve ilerleyen yıllarda köyün tam anlamıyla modern bir yerleşim yerine dönüşeceğini umut ettiğini ifade etmektedir²⁴¹. Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun yazısında, Oba Köyü'nün elektriğe kavuşmasının bölgesel kalkınma açısından önemli bir adım olduğu vurgulanırken, aynı zamanda altyapı projelerinin gecikmesine yönelik eleştiriler de yer almaktadır. Ancak, bu gecikmelerin nedenleri değerlendirildiğinde, dönemin Türkiye'sinde yaşanan ekonomik ve siyasi koşulların bu süreçleri doğrudan etkilediği görülmektedir.

Tek parti döneminde, özellikle İkinci Dünya Savaşı'nın yarattığı ekonomik darboğaz ve güvenlik kaygıları, altyapı yatırımlarının ertelenmesine neden olmuştur. Türkiye her ne kadar savaşa doğrudan katılmamış olsa da tarafsızlık politikası izlerken sürekli bir seferberlik durumu içinde kalmış, kaynakların büyük bir kısmı savunma harcamalarına ayrılmıştır. Bu durum, birçok bölgede elektrik, su ve yol gibi temel altyapı hizmetlerinin hayata geçirilmesini geciktirmiştir.

²⁴¹ Sarıkadioğlu, 01.06.1953, Sayı 124: 1,4.

1950’de Demokrat Parti’nin iktidara gelmesiyle, altyapı yatırımları hız kazanmış ve özellikle kırsal bölgelerde kalkınma projeleri daha fazla desteklenmiştir. Bu süreçte İller Bankası ve yerel yönetimlerin girişimleriyle elektrik santralleri kurulmuş, su hatları döşenmiş ve ulaşım ağları genişletilmiştir. Oba Köyü örneğinde olduğu gibi, bu yatırımlar sadece köy halkının yaşam kalitesini artırmakla kalmamış, aynı zamanda bölgedeki ekonomik üretimi de destekleyerek tarımsal verimliliği artırmıştır.

Bu noktada Sarıkadıoğlu’nun, köyün modernleşmesi sürecini büyük bir dönüşüm olarak gördüğü ancak bu dönüşümün daha önce gerçekleşmesi gerektiği yönündeki eleştirilerinin de anlaşılır olduğu söylenebilir. Ancak, dönem koşulları dikkate alındığında, bu tür altyapı projelerinin yalnızca teknik değil, ekonomik ve siyasi dinamiklerden de etkilendiğini göz önünde bulundurmak gerekmektedir.

Enerji altyapısında önemli bir gelişme olarak, 1956 yılında Alanya Belediyesi tarafından elektrik şebekesini güçlendirmek için 135 beygirlik bir trafo satın almak üzere Ankara Elektrik Türk Limited Şirketi ile 64.750 lira değerinde bir sözleşme imzalamıştır. Bu ekipman, İller Bankası’ndan sağlanan fonlarla temin edilmiş ve kısa sürede çalışır hale getirilmesi planlanmıştır. Elektrik şebekesinin modernize edilmesi kapsamında direklerin kısmen yenilendiği ve bu süreçte 50000 lira harcandığı belirtilmiştir. Bunun yanında, Avrupa’dan sipariş edilen trafonun kente ulaştığı ve İller Bankası mühendislerinin yer tespiti için çalışmalara başladığı aktarılmıştır. Tesisin hapishane civarındaki bir mahalleye yerleştirileceği ve en az altı aylık bir çalışma sürecine ihtiyaç duyulduğu bildirilmiştir²⁴². 1957 yılı itibari ile Alanya’nın elektrik altyapısına dair çeşitli gelişmeler Alanya Postası Gazetesi’nde geniş yer bulmuştur. İlk olarak, hidroelektrik tesisinin güçlendirilmesi amacıyla Avrupa’dan ithal edilen trafonun yakın bir zamanda mahalleye yerleştirilerek elektrik üretiminin artırılacağı duyurulmuş, belediye, Çekoslovakya’dan temin edilen trafo devreye alınabilmesi için bir terfi istasyonu binası inşa etmeye karar verilmiş ve bu yapı için ihale sürecinin başlatılacağını ilan edilmiştir²⁴³. Elektrik altyapısının iyileştirilmesi kapsamında, mevcut trafo binasının turist yolu inşası nedeniyle belediye parkına taşınmasına yönelik karar alınmıştır. Bu işlemin 6 Mayıs 1957 tarihinde ihale edilerek gerçekleştirileceği bildirilmiş, bu süreçte, belediye yetkilileri, elektrik altyapısının çağdaşlaştırılması amacıyla çeşitli projeleri yürürlüğe koymuştur. Elektrik hatlarının düzenlenmesi ve direklerin yenilenmesi için belediye ve ilgili kurumlar arasında koordinasyon sağlanmış, aynı zamanda, belediyenin Ankara’dan dönen heyetinin, Alanya’daki elektrik ve diğer altyapı projelerini takip ettiği bilgisi

²⁴² Alanya Belediyesi, 01.09.1956, Sayı 214:1, 2.

²⁴³ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.03.1957, Sayı 226: 2.

paylaşılmıştır²⁴⁴.İller Bankası tarafından görevlendirilen mühendisler tarafından Alanya'nın elektrik şebekesi detaylı bir etüt çalışmasına tabi tutulmuştur. Hazırlanan teknik raporda, tüm mahallelere elektrik hattının ulaştırılması ve mevcut ahşap direklerin demir kafes direklerle değiştirilmesi öngörüldüğü, bu doğrultuda, elektrik arzının sürdürülebilir şekilde artırılması ve altyapının güçlendirilmesi için kapsamlı çalışmaların başlatıldığı belirtilmiştir²⁴⁵.Elektrik arzının sürekliliğini sağlamak ve altyapıyı desteklemek amacıyla Ankara'da bulunan 135 beygir gücündeki elektrojen grubunun Hasbahçe terfi istasyonuna yerleştirilmesi planlanmıştır. Buna ek olarak, Oba köyündeki tesislerin yanına yeni bir dizel trafonun konuşlandırılacağı bilgisine yer verilmiştir. Son olarak, Antalya'dan bir elektrik mühendisinin Alanya'ya gelerek hazırlık sürecini hızlandırdığı ve mevcut elektrik şebekesinin güçlendirilmesine yönelik çalışmaların kısa süre içerisinde tamamlanacağı ifade edilmiştir²⁴⁶.

1958 yılı itibarıyla Alanya'nın elektrik altyapısına dair Alanya Postası Gazetesi'ne yansıyan haberler, bölgedeki enerji sorunlarının giderilmesine yönelik çeşitli çalışmaların yürütüldüğünü göstermektedir. Belediye, şehrin elektrik ihtiyacını karşılamak amacıyla Avrupa'dan ithal edilen bir dizel motorunun, Oba'daki santral binasının önüne monte edilmesi için müteahhit bir firmayla anlaşma sağlamıştır. Monte işleminin ardından bu yeni sistemin muhafaza altına alınacağı belirtilmiştir²⁴⁷. Elektrik altyapısını iyileştirmek amacıyla Antalya'dan bir yüklenici tarafından üstlenilen transformatör tesisatlarının nakli süreci de dikkat çekmiştir. Beklenen zorluklara rağmen bu işlemin planlanan süreden daha kısa bir zaman diliminde tamamlanarak başarıyla gerçekleştirildiği belirtilmiştir²⁴⁸. Öte yandan, şehirde gerçekleştirilen transformatör nakli işlemi nedeniyle 1 Mayıs itibarıyla on gün boyunca elektrik kesintisi yaşanacağı bildirilmiştir. Bu kesinti, altyapı çalışmalarının ne denli büyük ölçekli ve planlı bir şekilde yürütüldüğünü ortaya koymaktadır. Tüm bu gelişmeler, Alanya'nın elektrik altyapısının çağdaştırılması adına belediye ve ilgili kurumların kapsamlı bir iyileştirme sürecine girdiğini ve bu doğrultuda önemli adımlar atıldığını göstermektedir²⁴⁹.Bununla birlikte, şehrin elektrik santralinin mevcut kapasitesinin yetersizliği, belediye meclisinin yeni aboneliklerin kabul edilmemesi yönünde bir karar almasına neden olmuştur. Özellikle yıkılan binalardaki aboneliklerin, belirlenen süre zarfında başka bir binaya nakledilmemesi halinde iptal edileceği duyurulmuştur. Aynı zamanda, elektrik tüketiminin mevcut teminat miktarlarının üzerine çıkması nedeniyle abonelerin

²⁴⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1957, Sayı 230: 2.

²⁴⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.10.1957, Sayı 239: 1.

²⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1957, Sayı 241: 1, 2.

²⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1958, Sayı 250: 2.

²⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1958, Sayı 253: 2.

²⁴⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1958, Sayı 252: 2.

teminat bedellerinin artırılmasına yönelik bir düzenleme yapılmıştır²⁵⁰. Alanya’da elektrik altyapısının tamamlanmasının ardından, zaman zaman teknik aksaklıklar yaşanmış ve bu durum Alanya Postası Gazetesi’ne yansımıştır. Ancak bu aksaklıklar, altyapının sürekliliğini ve kullanımının yaygınlaştığını da göstermektedir. Elektrik gibi büyük ölçekli altyapı projelerinde, kurulum sürecinin ardından sistemin oturması ve verimli çalışması için belirli bir adaptasyon sürecine ihtiyaç duyulması olağandır. Bununla birlikte, elektrik hizmetinin bölgedeki yaşam standartlarını doğrudan etkilediği, sanayi, tarım ve ticaret gibi sektörlerin gelişimine ivme kazandırdığı açıkça görülmektedir. Özellikle, hidroelektrik santralin devreye alınması ve şebekenin genişletilmesi, Alanya’nın modernleşme sürecinde kritik bir dönüm noktası olmuştur.

Bu süreç, yalnızca teknik bir altyapı çalışması değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik dönüşümün diğer bir parçası olarak değerlendirilmelidir. Elektrik altyapısının kurulmasıyla birlikte, Alanya tarımsal üretimini artırma, küçük ölçekli sanayiye geliştirme ve turizmi teşvik etme gibi fırsatlara sahip olmuştur. Dolayısıyla, sıklıkla karşılaşılan aksaklıklar, sürecin bir parçası olarak görülmeli ve bu gelişmeler Alanya’nın kalkınma hikâyesinin önemli bir aşaması olarak ele alınmalıdır.

Neticede, Alanya’da elektrik altyapısının tamamlanması, bölgenin ekonomik ve sosyal yapısını kalıcı olarak değiştiren bir gelişme olmuş, yaşanan teknik aksaklıklara rağmen hizmetin sürekliliği sağlanarak modernleşme sürecinde istikrarlı bir ilerleme kaydedilmiştir.

2.3. Şehir Planı

Alanya’nın şehirleşme sürecinin temel taşlarından biri olarak kentsel altyapının gelişimini sağlamış ve modernleşme yolunda önemli bir rol oynamıştır. Elektrik ve su altyapısının tamamlanmasının ardından, şehir planlaması, yol yapımı, ulaşım düzenlemeleri, temizlik, sağlık ve diğer kamu hizmetleri giderek daha büyük bir önem kazanmıştır. Özellikle 1950’li yıllardan itibaren, hızla büyüyen nüfus ve artan ekonomik faaliyetler, belediyenin hizmet alanlarını genişletmesini zorunlu kılmıştır. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar, Alanya’nın sadece meyve sebze yetiştiriciliğinin yanı sıra ilerleyen yıllarda turistik bir merkez olmasının ötesinde, düzenli ve yaşanabilir bir kent kimliği kazanmasına katkı sağlamıştır.

Alanya Postası Gazetesi’nin 2 Kasım 1948 tarihli ilk sayısında yayımlanan “Fikrimizde Israr Ediyoruz” başlıklı makalede, Alanya’nın ilerleyen yıllarda birçok tartışmayı beraberinde getirecek olan mevcut şehir planının eleştirel bir perspektiften değerlendirildiği

²⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1958, Sayı 255: 1, 2.

görülmektedir. Gazete, şehir planlamasının modern kentleşme ilkeleri doğrultusunda yenilenmesi gerektiğini savunarak, özellikle halk sağlığı, çevresel sürdürülebilirlik ve turistik cazibenin korunması gibi unsurların dikkate alınmasının önemine vurgu yapmaktadır. Makalede, Alanya'nın sıcak iklim koşulları nedeniyle şehir içindeki hava akışının kesintiye uğratılmaması gerektiği belirtilmekte ve yeni ticari yapıların mevcut konumlarının gözden geçirilmesi önerilmektedir. Bu bağlamda, belediye binası ile yeni çarşı arasında inşa edilmesi planlanan dükkânların, şehrin estetik ve ekolojik dengesi üzerinde olumsuz etkiler yaratacağı ifade edilmiştir. Özellikle, bu yapıların bölgedeki hava sirkülasyonunu engelleyerek yaz aylarında bunaltıcı sıcaklıkları artıracağına dikkat çekilmiş ve bu alanın yeşil saha veya park olarak düzenlenmesi gerektiği savunulmuştur. Ayrıca, şehrin yeşil alan ihtiyacına da değinilerek, Alanya'nın mevcut park alanlarının yetersiz olduğu ve halkın açık alanlara yönelik talebinin karşılanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu doğrultuda, önerilen park alanının sadece halk sağlığı açısından değil, aynı zamanda kentin estetik ve turistik gelişimi açısından da önemli olduğu vurgulanmıştır. Turistik açıdan, Alanya'nın tarihi ve doğal güzelliklerinin korunmasının, şehrin ulusal ve uluslararası alanda cazibesini artıracağı ve gelecekte ekonomik kalkınmayı destekleyeceği değerlendirilmiştir²⁵¹. Alanya Postası Gazetesi'nin yayımladığı eleştiriler, şehir planlamasının modern kentleşme ilkeleri doğrultusunda gözden geçirilmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Özellikle, Alanya'nın coğrafi ve iklimsel koşullarının dikkate alınarak, kentin gelişim sürecinin bilinçli bir şekilde yönlendirilmesi önerilmektedir. Yeni çarşı ve belediye binası çevresinde planlanan yapılaşmaların, kent içindeki hava akışını engelleyerek halk sağlığına olumsuz etki edeceği, ayrıca turistik cazibeyi azaltabileceği yönündeki endişeler dile getirilmiştir. Bu bağlamda, şehir merkezinde yeşil alanların artırılması gerektiği ve Alanya'nın mevcut park yetersizliğinin giderilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

1950 yılında Antalya Milletvekili olarak seçilecek olan Yüksek İnşaat Mühendisi Ahmet Tokuş, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan yazısında şehir planlaması üzerine görüşlerini dile getirmiştir. Tokuş, uluslararası alanda tanınmış şehircilik uzmanı Profesör Oelsner'in Alanya'nın şehir planına ilişkin değerlendirmelerini aktarmış ve bu görüşlerin yerel yönetimler tarafından dikkate alınması gerektiğini vurgulamıştır. Özellikle, Alanya'nın doğal güzelliklerinin korunması, plajların şehir içinde yer almasının bir avantaj olduğu ve kıyı kesiminde resmi binaların yerine park ve yeşil alanların oluşturulması gerektiği gibi noktaların altını çizmiştir. Tokuş, Profesör Oelsner'in, şehrin en değerli alanlarının yanlış

²⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.11.1948, Sayı 1: 2.

planlanması durumunda telafisi imkânsız hatalara yol açacağını belirttiğini ifade etmiştir. Belediye tarafından sahil şeridinde yeni dükkânların inşa edilmesi planının, şehrin doğal güzelliklerini olumsuz etkileyebileceğini ve bu alanın park olarak düzenlenmesinin daha uygun olacağını vurgulamıştır. Avrupa ve Amerika'daki pek çok şehirde plajların kent merkezinde yer aldığına dikkat çeken Oelsner'in, Alanya için de benzer bir modelin benimsenmesi gerektiğini düşündüğü belirtilmiştir. Ahmet Tokuş, Alanya'nın geleceğinin şehircilik açısından dikkatle ele alınması gerektiğini ve yanlış planlamaların ilerleyen yıllarda telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğurabileceğini ifade etmiştir. Özellikle, şehrin estetik ve turistik değerlerini korumanın önemine değinen Tokuş, yerel yöneticilerin ve halkın bu konuda bilinçli hareket etmesi gerektiğini belirtmiştir. Kendisi, Profesör Oelsner'in fikirlerinin şehir planlaması açısından büyük bir fırsat olduğunu ifade etmiş ve bu düşüncelerin hayata geçirilmesinin Alanya'nın uzun vadeli gelişimi için kritik olduğunu vurgulamıştır²⁵². 30 Ocak 1933'te Almanya'daki siyasi karışıklık neticesinde görülen baskıdan kaçan kişilerden bazıları kendilerine geçici yerleşim yeri olarak Türkiye'yi seçmek istiyorlardı. Bu sebeple üniversite reformuyla verilen eğitimin kalitesini yükseltmek için alanında uzman kişiler ülkemize davet edildi. Sonuçta OSE (Oeuvre de Secoursaux Enfants "Yahudi Nüfusu Koruma Grupları Birliği")'nin şeref başkanı olan Albert Einstein'ın aracılığıyla Türkiye ile yapılan yazışmaların sonrasında bilim insanlarından bazılarının ülkemiz üniversite yapılanmasında görev almak üzere geldikleri görülmüştür. Bu bilim insanlarından, Ord. Profesör Dr. Gustav Oelsner (1879-1956) öncelikle İstanbul'daki Yüksek Mühendis Okulu'nda görev almış, İstanbul Teknik Üniversitesinin kuruluşuna kadar geçen süreçte varlığıyla bu bilimsel yapılanmanın ve ülkemizdeki mimarlık ve şehir planlaması alanlarının süreçlerine katkı sağlamış, öğrenciler yetiştirmiş önemli bir isimdir²⁵³. Bu dönemde şehir planlamasına dair yapılan tartışmalar, aynı zamanda modernleşme sürecinin bir parçası olarak da değerlendirilebilir. Dönemin şehircilik uzmanlarından destek alınması gerektiği vurgulanırken, özellikle yabancı uzmanların katkılarının önemsendiği görülmektedir. Profesör Oelsner gibi uluslararası şehircilik uzmanlarının danışmanlık yapmasının gündeme gelmesi, dönemin teknik bilgi birikimine verilen önemi ortaya koymaktadır.

Alanya Postası Gazetesi, şehir planının son tadil şekline göre yeşil sahalara bina ve dükkân yapılmaması gerektiğini vurgulamaktadır. Ancak, daha önce satılmış olan bir arsanın sahibinin bu alana bina yapma talebi üzerine konu Belediye Meclisi'nde görüşülmüştür. 6 Temmuz 1949 tarihinde gerçekleştirilen olağanüstü Belediye Meclisi toplantısında, bu arsanın

²⁵² Tokuş, 05.07.1949, Sayı 22: 1,3.

²⁵³ Üstün & Özçiftçi, 2023: 761.

bedelinin sahibine iade edilerek alanın yeşil saha olarak korunması gerektiği yönünde görüşler bildirilmiştir. Ancak, toplantıda kesin bir karar alınamamış ve süreç ertelenmiştir. Bu tartışmaların ardından, 9 Temmuz 1949 tarihinde Belediye Meclisi tekrar toplanmış, ancak Belediye Başkan Vekili Hüseyin Gülyücü'nün başkanlığında yapılan bu toplantıda da daha önce olumlu görüş bildiren bir üyenin son anda fikir değiştirerek çoğunluğun kararını etkilediği belirtilmiştir. Bunun sonucunda, nihai kararın alınması Eylül 1949 toplantısına ertelenmiştir²⁵⁴. 1949 yılı sonunda yayımlanan konuya ilişkin diğer bir haberde, Alanya şehir planında yapılması planlanan değişikliklerin nihai kararını ve kamuoyunun bu sürece olan etkisini yansıtmaktadır. Daha önce plaj sahasında bina yapılması planlanan alanların, kamuoyundan gelen itirazlar ve Alanya Postası Gazetesi'nin sürekli gündemde tuttuğu yayınlar sonucunda yeşil alan olarak korunmasına karar verildiği belirtilmektedir. Belediye Encümeni, bu öneriyi büyük bir çoğunlukla kabul ederek, plaj alanının yapılaşmaya açılmasını engellemiş ve buranın yeşil saha olarak korunmasına yönelik bir karar almıştır. Gazete, bu sürecin olumlu sonuçlanmasını genç mühendisler ve duyarlı Alanyalıların girişimlerine bağlamakta ve bu konuda destek veren kaymakam, belediye başkanı ve belediye meclisi üyelerine teşekkür etmektedir²⁵⁵. Bu gelişme, dönemin şehircilik anlayışında yeşil alanların korunmasının ve planlama sürecinde kamuoyu baskısının ne denli etkili olabileceğini gösteren önemli bir örnek teşkil etmektedir. Ayrıca, modern kentleşme perspektifinde plaj alanlarının yapılaşmadan korunması gerektiği fikrinin de erken dönemlerde şehir planlamasında kendine yer bulduğunu göstermektedir.

1 Mayıs 1952 tarihli Alanya Postası Gazetesi'ne göre, Alanya'da şehir planlaması konusunda önemli bir gelişme yaşanmıştır. Dönemin Alanya Milletvekili Ahmet Tokuş'un girişimiyle, şehrin estetik ve fonksiyonel yapısını yeniden düzenlemek amacıyla bir şehircilik mimarının getirileceği duyurulmuştur. Haberde, özellikle sahil şeridinde yeşil alanların beton yapılarla örtülmesinin Alanya'nın bedii zevkini olumsuz etkilediği ve bu durumun düzeltilmesi gerektiği vurgulanmaktadır²⁵⁶. Ayrıca gazete, 1 Haziran 1952 tarihli sayısında belediyenin şehir planlamasıyla ilgili aldığı bazı kararları gereksiz bir kaynak israfı olarak eleştirmiştir. Özellikle Tepe Mahallesi'nde yol genişletme çalışmaları kapsamında belediyenin 7 bin liralık bir istimlak bedelini gözden çıkarmasının, ileride ihtiyaç duyulması muhtemel bir düzenleme için şu an gereksiz bir harcama olduğu vurgulanmıştır. Mevcut dar yolların genişletilmesi gerekliliği kabul edilmekle birlikte, turist yollarının oluşması için

²⁵⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.07.1949, Sayı 24: 1,4.

²⁵⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1949, Sayı 35: 1.

²⁵⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

birkaç yıl daha beklenebileceği ve daha kritik bölgelerin öncelikli olması gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca, şehir merkezinde gaz deposu bulunmaması nedeniyle benzin ve gaz tenekelerinin çarşı içinde depolanmasının büyük bir güvenlik riski oluşturduğu ifade edilmiştir. Belediye tarafından atıl durumdaki bir binaya konan yakıtlar için her yıl 7-8 bin lira kira ödendiği, ancak bu harcamanın önüne geçilerek kale arkasına 9-10 bin liraya bir plaj inşa edilebileceği öne sürülmüştür. Şehirde modern bir mezbaha ve büyük bir toplantı salonuna duyulan ihtiyaç vurgulanarak, belediyenin mevcut bütçesini daha öncelikli projelere yönlendirmesi gerektiği savunulmuştur. Bununla birlikte, mevcut okul önündeki dar bir caddeye 1-2 bin liralık bir yatırım yapılarak ulaşımın kolaylaştırılabileceği, ancak bu tür projelerin göz ardı edildiği belirtilmiştir. Gazete, belediyenin kararlarını tekrar gözden geçirmesi gerektiğini ve kamu yararına öncelik verilmesini talep etmiştir²⁵⁷. 1953 yılında şehir imar planı kapsamında Alanya’da yürütülen faaliyetler, şehir dokusunun modernizasyonu ve düzenlenmesi yönünde önemli adımlar içermektedir. İskele yolu güzergâhının yeniden planlanarak imar planına uygun hale getirilmesi hedeflenmiş, bu çerçevede bölgede bulunan ve yapısal olarak tehlike arz eden bazı binaların yıkımı ile plana uygun olmayan dükkânların istimlak edilmesine karar verilmiştir²⁵⁸. Bununla birlikte, orta çarşı ve iskele caddesinin imar planına uygun şekilde düzenlenmesi için gerekli istimlak kredisi hazırlanmış olup, bu düzenleme çalışmalarının yakında başlayacağı belirtilmiştir²⁵⁹. Ayrıca, Kadıpaşa Mahallesi’nde eski Antalya şosesinin genişletilmesi işi için 4.500 lira keşif bedeli üzerinden 20 Kasım 1953 tarihinde ihaleye çıkılacağı duyurulmuştur²⁶⁰. 1954 yılına gelindiğinde Alanya’da yürütülen şehir imar planı kapsamında önemli altyapı ve düzenleme projeleri hayata geçirilmiştir. Şehir merkezinde yer alan İskele Caddesi üzerindeki dükkânların istimlak edilmesi sürecinde, belediye tarafından hak sahiplerine alternatif dükkân arsalarının tahsis edileceği bildirilmiştir. Bu düzenleme, bölgedeki ticari yapıyı yeniden şekillendirme ve modern kent planlamasına uygun bir yapı oluşturma amacını taşımaktadır²⁶¹. Aynı yıl içerisinde, Alanya kıyı şeridinin yeniden düzenlenmesi amacıyla Yüksek Mühendis Sami Bilge tarafından bir rıhtım projesi hazırlanarak belediyeye sunulmuştur. 450 metre uzunluğundaki bu rıhtımın inşası için yaklaşık 400.000 liralık bir bütçe öngörülmüş olup, belediye bu yatırım karşılığında 200.000 lira değerinde mağaza ve antrepo sahası elde etmeyi

²⁵⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100:1, 2.

²⁵⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1953, Sayı 124: 2.

²⁵⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1953, Sayı 119: 2.

²⁶⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1953, Sayı 135: 2.

²⁶¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1954, Sayı 142: 2.

planlamıştır²⁶². Bununla birlikte, Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş girişimi ve Alanya heyetinin Ankara ziyareti neticesinde Bayındırlık Bakanlığı'ndan rıhtım ve antrepo inşası için 400.000 lira, yeni Hal binasının inşası için ise 40.000 lira tahsis edilmiştir²⁶³. Şehrin temel altyapı ihtiyaçlarına yönelik olarak, modern bir mezbahanın inşası için 65.000 liralık bir bütçe ayrılmış ve projenin hayata geçirilmesine yönelik çalışmalar başlatılmıştır²⁶⁴. Bu gelişmeler, Alanya'nın kentleşme sürecinde önemli bir aşamaya ulaştığını ve altyapı projelerinin merkezi yönetim desteğiyle ivme kazandığını göstermektedir. Yapılan yatırımlar, yalnızca kentsel gelişimi desteklemekle kalmamış, aynı zamanda bölgedeki ekonomik faaliyetlerin de sürdürülebilir bir yapıya kavuşmasını hedeflemiştir. Ayrıca, şehir merkezindeki yol güzergâhlarının genişletilmesi amacıyla Antalya Şosesi giriş bölgesinde bulunan Hakkı Kut Hanesi civarı ile belediye hanından Azaklar Caddesi'ne uzanan yolların istimlâk hazırlıklarına başlanmıştır. Bu dönemde, ulaşım altyapısını güçlendirme çabaları kapsamında Kale yolunun iç kaleye kadar düzenli bir şekilde açılmıştır²⁶⁵. 1954 yılı sonu itibarıyla Alanya'da şehir planlaması kapsamında önemli adımlar atılmış ve kentsel dönüşüm süreci hız kazanmıştır. Şehir içi ulaşımı iyileştirmek amacıyla yol genişletme ve güzergâh düzenlemeleri yapılmış, iskele caddesindeki dükkânların istimlâk edilmesiyle modern bir kent dokusu oluşturulmaya çalışılmıştır. Şehir planlaması kapsamında 1955 yılı itibarıyla istimlâk işlemlerine başlanmıştır. Bu süreç, mevcut imar planına uygun olarak belirlenen bölgelerde gerçekleştirilmiş, ancak bazı uygulamalar kamuoyunda tartışmalara neden olmuştur. Özellikle, şehir merkezinde yer alan dar ve yoğun ticaret bölgelerinde dükkânların istimlâk edilme yöntemi eleştirilmiştir.

Alanya Postası Gazetesi yansıyan bilgilere göre, belirli esnafların mülkleri hakkında önceden bilgilendirme yapılmadan sabah saatlerinde istimlâk işlemleri başlatılmıştır. Bu durum, ilgili mülk sahipleri açısından mağduriyet yaratmış ve belediyenin süreci daha şeffaf yönetmesi gerektiği yönünde kamuoyu tepkilerine neden olmuştur. Öte yandan, şehir planlaması çerçevesinde yürütülen bu çalışmalar, caddelerin genişletilmesi ve kent içi ulaşımın iyileştirilmesi amacını taşımaktadır. Ancak, alınan kararların uygulama yöntemleri, bazı kesimler tarafından planlamaya aykırı ve düzensiz olarak değerlendirilmiştir. Planın öngördüğü doğrultuda, ana arterler üzerinde gerçekleştirilen genişletme çalışmaları kapsamında, özellikle dar yapılaşmanın bulunduğu bölgelerdeki mülkler öncelikli olarak istimlâk edilmiştir. Sürecin yönetimi noktasında, belediyenin mülk sahiplerine yeterli süre

²⁶² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1954, Sayı 140: 1.

²⁶³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1954, Sayı 142: 2.

²⁶⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1954, Sayı 141: 2.

²⁶⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 2.

tanımadiğı ve istimlâk edilen alanlara yönelik alternatif çözümler üretme konusunda yetersiz kaldığı ifade edilmiştir. Önerilen düzenlemeler arasında, istimlâk sürecinin daha planlı bir şekilde yürütülmesi, mülk sahiplerine tazminat veya yer tahsisı gibi seçeneklerin sunulması gerekliliğı vurgulanmıştır²⁶⁶. Gazete 1 Mayıs 1955 tarihli sayısında Alanya Belediyesi'nin yürüttüğü istimlâk faaliyetlerini sert bir dille eleştirmiştir. Gazetede yayımlanan haberlerde, belediyenin yıkım sürecinde hukuki prosedürleri yeterince gözetmediğı, mülk sahiplerine yeterli süre tanımadiğı ve mağduriyetlere neden olduğı vurgulanmaktadır. Gazetede yer alan ifadelerden, şehir planlaması doğrultusunda bazı bölgelerde dükkânların istimlâk edilmesi gerektiğı ancak bu sürecin adil ve düzenli bir şekilde yürütülmediğı anlaşılmaktadır. Özellikle, iskele civarındaki dükkânların plansız bir şekilde ve ani kararlarla yıkıma maruz bırakıldığı, mal sahiplerine adil bir tazminat ödenmediğı ve hak sahiplerinin mağdur edildiğı belirtilmiştir. Eleştirilerden biri de yıkım işlemlerinin 24 saat gibi kısa bir süre içerisinde gerçekleştirilmesiyle ilgilidir. Gazete, bu aceleci tavrın belediyenin idari zafiyetine işaret ettiğini öne sürmekte, kararların halkla istişare edilmeden alındığını vurgulamaktadır. Ayrıca, yıkımın hemen öncesinde bazı dükkânlarda yangın çıkması, olayın şüpheli yönlerini gündeme taşımıştır²⁶⁷. Basında yer alan eleştiriler, dönemin şehircilik anlayışının uygulama aşamasında karşılaştığı problemlere işaret etmektedir. Özellikle demokratik süreçlerin yeterince işletilmemesi, istimlâk kararlarının halkın talepleri dikkate alınmadan uygulanması gibi unsurlar, Alanya'da kamuoyunun tepkisine neden olmuştur.

Bu olay, 1950'ler Türkiye'sinde kent planlamasının yalnızca fiziksel dönüşümden ibaret olmadığı, aynı zamanda sosyal ve hukuki boyutlarıyla ele alınması gerektiğini gösteren örneklerden biri olarak değerlendirilebilir. Alanya Postası Gazetesi'nin tepkileri, yerel yönetimlerin şehir planlaması süreçlerinde daha şeffaf ve hesap verebilir olmaları gerektiğine dair toplumsal bir farkındalık oluşturma çabası olarak da okunabilir.

20 Ağustos 1955 tarihinde tartışmalı yıkım kararlarının ardından Alanya Belediyesi, açık hava hali civarında yapılan blok dükkânları esnafa tahsis etmeye karar vermiştir. Yıkılan dükkânların ardından mağdur olan esnaf için geçici bir çözüm olarak bu alanın kullanıma sunulacağı belirtilmektedir²⁶⁸. Bu gelişme, belediyenin istimlâk sürecinde karşılaşılan mağduriyetleri hafifletmek amacıyla geçici barınma ve ticari alanlar oluşturma çabasında olduğuna işaret etmektedir. Ancak, bu tür adımların yıkım sürecindeki plansızlığı tamamen

²⁶⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.01.1955, Sayı 172: 2.

²⁶⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1955, Sayı 179:1, 2.

²⁶⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.08.1955, Sayı 186: 2.

telafi edebileceği veya esnaf açısından yeterli bir çözüm olup olmadığı tartışmaya açık bir süreçtir.

16 Temmuz 1955'te Antalya'nın şehir planı üzerine çalışmalar yapmak üzere yabancı ve yerli uzmanlar ile mimarların kente geldiği belirtilmektedir. Özellikle, dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş ve mimar Atilla Koruk'un da sürece dâhil olduğu vurgulanmaktadır. Yetkililer, Antalya ve Alanya'nın potansiyelini değerlendirmiş, bu bölgelerin gelecekte turistik bir Avrupa şehri olabileceğini dile getirmiştir. Belediyenin düzenlediği geziler sırasında, gelen uzmanların Alanya'yı oldukça beğendikleri ve buranın gelişime açık olduğu yönünde görüş bildirdikleri ifade edilmiştir²⁶⁹. 1955 yılı boyunca şehir planlaması çerçevesinde yürütülen istimlâk süreci, modern kentleşme hedefleri doğrultusunda önemli bir adım olarak değerlendirilse de uygulamadaki eksiklikler toplumsal tepkilere yol açmıştır. Mülk sahiplerinin sürece dair yeterince bilgilendirilmemesi ve alternatif çözümlerin sunulmaması, ekonomik ve sosyal açıdan mağduriyetler doğurmuştur. Bu durum, kentsel dönüşüm projelerinde yalnızca fiziksel düzenlemelerin değil, sosyal etkilerin de gözetilmesi gerektiğini göstermektedir. Kamu yararı gözetilerek yürütülen projelerin başarılı olabilmesi için planlama sürecinin şeffaf ve katılımcı bir yaklaşımla ele alınması gerektiği, bu dönemde yaşanan gelişmelerle somut biçimde ortaya çıkmıştır. 1955 yılı kentleşme hamleleri, sadece teknik boyutuyla değil, yönetim anlayışı ve toplumsal etkileri açısından da önemli bir örnek oluşturmaktadır.

1956 yılı itibarıyla Alanya Belediyesi, yeni şehir planı kapsamında istimlak ilanlarını duyurarak kamulaştırma sürecini başlatmıştır. Yayınlanan ilanlara göre, Manavgat-Gazipaşa yolu güzergâhında kalan ve belediye hudutları içinde bulunan bazı gayrimenkuller, 1795 tarihli istimlâk kararnamesine uygun olarak kamulaştırılmıştır. Antalya İl İdare Kurulu'nun 18 Temmuz 1955 tarihli ve 889 sayılı kararına dayanarak gerçekleştirilen bu süreçte, istimlak edilecek alanların değer tespitleri belediye tarafından oluşturulan heyetlerce yapılmıştır. Sürecin şeffaf yürütülmesi amacıyla takdir edilen kıymetlere dair özet bilgiler, ilgili cetveller ve bölge planları ilan edilerek, itiraz süreci başlatılmıştır. Belirlenen 8 günlük süre içerisinde ilgililerin itirazlarını belediyeye bildirme hakkı tanınmıştır. İkinci ilanda ise, Karayolları Genel Müdürlüğü'nün kamulaştırma talebi doğrultusunda, Antalya İl İdare Kurulu'nun kararı ile sürecin yürütüldüğü belirtilmiştir. Belediyenin ilan metinlerinde, kamulaştırma işlemlerinin açık ve belirlenen süreler dâhilinde yürütüldüğü vurgulanmış, hak sahiplerine itirazlarını bildirmeleri için son tarihler duyurulmuştur²⁷⁰. 1956 yılında Alanya'nın şehir

²⁶⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1955, Sayı 184: 2.

²⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1956, Sayı 196-197: 2.

planlamasına yönelik yürütülen çalışmalar, Alanya Postası Gazetesi aracılığıyla kamuoyuna duyurulmuştur. Belediye meclisinin 1 Şubat 1956 tarihinde, özellikle turistik yol güzergâhlarında yapılacak istimlâk işlemlerini değerlendirmiş ve istimlâk bedelleri konusunda çözüm üretmiştir²⁷¹. 1 Kasım 1956'da iskele civarının genişletilmesi amacıyla Gümrük ve Tekel binaları ile bazı mali idare binalarının yıkımı gerçekleştirilmiştir. Yeni şehir planına uygun olarak bu alanların yeniden düzenleneceği belirtilmiştir²⁷². Ayrıca, İskele Caddesi üzerinde gerçekleştirilen yıkımlar sonrası, yol genişletme ve asfaltlama çalışmalarının başlatılacağı ifade edilmiştir. Kamusal alanların düzenlenmesi amacıyla yürütülen bu çalışmalar kapsamında, belirli bölgelerde ek istimlâk kararları alınmış ve Kuyularönü Caddesi'nin tanzimine yönelik hazırlıklara başlanacağı duyurulmuştur²⁷³. Bu gelişmeler, Alanya'nın 1950'li yıllardaki kentleşme sürecinin hızlandığını, şehir planlamasında, özellikle ticari ve turistik alanların düzenlenmesine öncelik verildiği, bu doğrultuda kamulaştırma ve yıkım kararlarının alındığı görülmektedir.

1957 yılına gelindiğinde, Alanya'da şehir planlaması çalışmaları hız kazanmış, özellikle yol açma, turistik bölgelerin düzenlenmesi ve altyapının güçlendirilmesi gibi konular ön planda yer almıştır. Kellerpınarı Mahallesi ve Sakırmağı doğu sahili bölgesinde yeni yolların açılması için istimlâk süreci başlatılmış, bu kapsamda Nazmi Hacıkadioğlu ve Hüsnü Zorbaz'a ait gayrimenkuller kamulaştırılmıştır. Belediye encümeni tarafından alınan kararla, bu alanların bedelleri belirlenmiş ve ilgili mülk sahiplerine duyurulmuştur. Kamulaştırmanın temel gerekçesi, mahalleyi devlet yoluna bağlayacak bir güzergâhın oluşturulması ve bölgedeki ulaşımın iyileştirilmesidir²⁷⁴. Şubat 1957'de Belediye Meclisi, şehirde yürütülen imar projelerine hız verilmesi yönünde kararlar alınacağı Alanya Postası Gazetesi tarafından duyurulmuştur. Elektrik şebekesinin genişletilmesi, belediye sınırlarının belirlenmesi, mezbaha inşaatı ve yolların asfaltlanması gibi altyapı çalışmaları gündeme gelmiş, bunların en kısa sürede tamamlanması hedeflenmiştir. Özellikle İskele bölgesinde önceden yıkım kararı alınan binaların sahiplerine bildirimler yapılmış, yerel halk bu sürece dâhil edilerek yıkım sonrası alanın nasıl değerlendirileceği konusunda planlar hazırlanmıştır. Yıkım işlemlerinin ardından Kurs-Proje Şefliği tarafından İskele Caddesi'nin düzenlenmesi ve asfaltlama çalışmalarının başlatılması kararlaştırılmıştır. Ancak, sürecin her aşaması sorunsuz ilerlememiştir. Örneğin, Mayıs 1957'de daha önce müteahhit Bekir Usta tarafından yapılan iskele elektrik tesisatının yetersiz olduğu tespit edilmiş, belediye bu altyapıyı yenilemek için

²⁷¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 06.02.1956, Sayı 200: 2.

²⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1956, Sayı 218: 2.

²⁷³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1956, Sayı 219: 2.

²⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1957, Sayı 223: 2.

yeni bir girişimde bulunmuştur²⁷⁵. Bu tür durumlar, altyapı çalışmalarının sadece planlama aşamasıyla sınırlı kalmadığını, uygulamada çeşitli revizyonlar ve yeni düzenlemeler gerektirdiğini göstermektedir. Bunun yanı sıra, turistik yol düzenlemeleri konusunda yeni projeler belediyeye ulaşmış ve bu projelerin kısa sürede hayata geçirilmesi için hazırlıklara başlanmıştır. Alanya'nın turistik kimliğini güçlendirmek amacıyla yol güzergâhlarının iyileştirilmesi ve yeni planlamalar yapılması, bu dönemde şehircilik politikalarının merkezinde yer almıştır.

1958 yılı, Alanya'nın şehirleşme sürecinde somut adımların atıldığı ve planlı gelişimin ön plana çıktığı bir dönem olmuştur. Yalnızca şehir planlaması değil, altyapı ve kentsel dönüşüm projeleri de hız kazanmıştır. Şekerhane Mahallesi ve Azaklar Caddesi güzergâhında yapılan istimlâk çalışmaları, kent içi ulaşımın daha düzenli hale getirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir. Azaklar Caddesi'ni devlet yoluna bağlamak için belirlenen güzergâhta bulunan gayrimenkuller belediye tarafından kamulaştırılmış, bu alanlarda yeni yol açma çalışmaları başlatılmıştır. İstimlâk edilen mülkler için belirlenen bedeller, mülk sahiplerine ödenmiş ve belediye tarafından süreç hukuki çerçevede yürütülmüştür²⁷⁶. Bunun yanı sıra, Orta Çarşı bölgesinde eski ve tehlike arz eden toprak damlı dükkânların yıkımına başlanmıştır. Belediyenin yaptığı tespitlerde, bu yapıların zaman içinde şekillerini kaybederek eğildiği ve çökme tehlikesi oluşturduğu belirtilmiştir. Yıkılan dükkânların yerine modern, daha düzenli ve dayanıklı dükkânların inşa edileceği açıklanmıştır. Bu dönüşüm, çarşının estetik açıdan iyileştirilmesi ve ticari hareketliliğin artırılması açısından büyük önem taşımaktadır²⁷⁷. Şehir planlaması kapsamında yürütülen çalışmalar yalnızca kent merkezine odaklanmamış, ulaşım altyapısını geliştirmek amacıyla devlet yolları da incelemeye alınmıştır. Ankara'dan gelen 50 kişilik uzman ekip, Alanya'daki yol durumu hakkında teknik incelemelerde bulunmuş, yeni açılacak yolların güzergâhlarını belirleyerek asfaltlama çalışmalarına yönelik raporlar hazırlamıştır²⁷⁸.

1958 yılının konuya ilişkin en önemli olayı Alanya'nın geleceğini şekillendirecek yeni imar planı için bir yarışma düzenlenmiş ve yarışmaya toplam 23 proje katılmıştır. Yarışma, dönemin önde gelen mimar ve mühendislerinden oluşan bir jüri tarafından değerlendirilmiştir. Jüri üyeleri arasında Milletvekilleri Ahmet Tokuş ve Burhanettin Onat ile Yüksek Mühendisler Mitat Yenen, Cevdet Erbel, Talat Özışık, Cemal Topçubaşı ve Celal Ulusan gibi önemli isimler yer almıştır. Yapılan değerlendirme sonucunda, Yüksek Mimar İlhan Artuner,

²⁷⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1957, Sayı 230: 2.

²⁷⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1958, Sayı 253: 2.

²⁷⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1958, Sayı 250: 2.

²⁷⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.04.1958, Sayı 251: 2.

Rauf Beyru ve Dündar Elburz'un hazırladığı proje birincilik ödülüne layık görülmüştür. İkinci sırada, Yüksek Mimar Fahri Yetmen ve Behçet Baykut'un projesi yer alırken, üçüncülük ödülü Yüksek Mühendis Celal Uzer ve Sabri Yetişmen'in hazırladığı projeye verilmiştir. Mansiyon ödülleri ise Güntekin Aydoğan, İbrahim İnce, OsepSarafoğlu, Teoman Tanju ve Nişan Yapuytan'a ait projelere verilmiştir. Kazanan projelere birinci için 9.000 lira, ikinciye 6.000 lira, üçüncüye ise 3.000 lira ödül takdim edilmiştir. Seçilen projelerin uygulama sürecine geçilmeden önce, imar planının detaylarının hazırlanarak Belediye Meclisi ve Nafia Vekâlet'inin (Bayındırlık Bakanlığı) onayına sunulacağı belirtilmiştir. Planın resmî onayının ardından Alanya'nın yeni imar düzeni hayata geçirilecek ve şehir modernleşme yolunda önemli bir adım atacaktır. Yarışmanın tamamlanmasıyla birlikte, hükümetin bu süreci desteklediği ve 90.000 liralık fon tahsis ettiği açıklanmış, Alanya'nın şehirleşme vizyonuna verdiği önem vurgulanmıştır. Seçilen projeler, halkın ziyaretine açılmış, şehir planlamasına dair alınacak kararların toplumla paylaşılması sağlanmıştır. Ahmet Tokuş, yaptığı açıklamada Alanya'nın modernleşmesine büyük önem verildiğini ve hükümetin bu süreci desteklediğini vurgulamıştır²⁷⁹. 1958 yılı, Alanya'nın geleceğine yönelik en önemli planlamaların yapıldığı ve kentin bilinçli bir şekilde dönüştürüldüğü bir yıl olmuştur. Yeni imar planı için düzenlenen yarışma, çarşı dönüşümü, yol genişletme projeleri ve kamulaştırmalar, Alanya'nın daha modern, düzenli ve yaşanabilir bir şehir haline gelmesi için atılmış stratejik adımlar olarak öne çıkmaktadır.

1950'lerin ortalarından itibaren Alanya'da yürütülen şehir planlaması çalışmaları, başlangıçta yol genişletme, ulaşım ağlarını iyileştirme ve altyapıyı güçlendirme odaklı gelişen planlama süreci, ilerleyen yıllarda daha sistematik bir hâl almış ve kapsamlı bir imar yarışmasıyla zirveye ulaşmıştır. Bu süreçte belediye, öncelikle dar sokakları açarak, ticaret alanlarını genişleterek ve turistik güzergâhları düzenleyerek şehrin çehresini değiştirmeye çalışmıştır. Kamulaştırmaların bir kısmı ulaşım ve kentleşme adına gerekli olsa da halkın bazı kesimlerinde istimlâk süreçlerinin adil yürütülmediğine dair tepkiler oluşmuştur.

1958 yılında düzenlenen imar planı yarışması, Alanya'nın gelişim sürecinde bir dönüm noktası olmuş, şehrin plansız büyümesini engelleyecek bir düzen oluşturulması hedeflenmiştir. Ancak bu süreçte alınan kararların uygulanabilirliği, teknik detaylarının yeterince halkla paylaşılmaması ve kamusal alanların nasıl şekillendirileceğine dair belirsizlikler bazı eleştirileri de beraberinde getirmiştir. Özellikle Orta Çarşı bölgesindeki

²⁷⁹Alanya Postası Gazetesi, 16.07.1958, Sayı 257:1, 2.

yıkımlar ve yeni ticaret alanlarının oluşturulması, modernleşme adına önemli olsa da yerel esnaf için uyum sürecini zorlaştırmıştır.

Alanya, bu dönemde hızla büyüyen ve turizm potansiyelini keşfeden bir şehir hâline gelirken, şehir planlamasının her yönüyle eşit ve sürdürülebilir olup olmadığı tartışmaya açıktır. Planlı bir kentleşme anlayışı benimsenmiş olsa da süreç içinde halkın daha fazla katılım göstermesi ve altyapı projelerinin daha bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekirdi. Sonuç olarak, 1950'lerin ikinci yarısında yürütülen şehir planlama çalışmaları, Alanya'nın dönüşümünde kritik bir rol oynamış, ancak uygulamadaki bazı eksiklikler nedeniyle yerel halk ile yönetim arasında zaman zaman fikir ayrılıklarına yol açmıştır. Bu süreç, Türkiye genelindeki birçok şehirleşme hamlesinde olduğu gibi, hızlı modernleşmenin getirdiği fırsatlar kadar, bu değişime uyum sağlamanın zorluklarını da gözler önüne sermektedir.

2.4. Belediye Hizmetleri

Alanya Belediyesi'nin 23 Kasım 1948 tarihli inşaat ilanları, şehirdeki altyapı projelerinin kapsamını ve yürütülen kamu hizmetlerini gözler önüne sermektedir. İlanlarda, Hal binasının bir kısmının ve umumi helâ inşaatının 2490 sayılı kanun hükümleri çerçevesinde açık eksiltmeye çıkarıldığı belirtilmektedir. Bu projelerin gerçekleştirilmesi için belirlenen keşif bedelleri ve geçici teminatlar ilan edilerek, ihaleye katılım şartları detaylandırılmıştır. Bu projeler, Alanya'nın gelişen şehir yapısı içerisinde temel kamu hizmetlerinin sürdürülebilirliği açısından önemli bir dönemeç olarak değerlendirilmelidir²⁸⁰. Hal binasının genişletilmesi, şehrin ticaret ve ekonomi altyapısını güçlendirmeyi amaçlarken, umumi hela inşaatı ise halk sağlığı ve hijyen koşullarının iyileştirilmesi için gerekli bir adım olarak öne çıkmaktadır. İlgili projeler, belediyenin kamusal hizmetlere yönelik planlama ve finansman süreçlerini de göstermesi bakımından dikkate değerdir.

1948 yılı itibarıyla Alanya Belediyesi, şehirde temel kamu hizmetlerini geliştirmek amacıyla hamam inşası için önemli bir adım atmıştır. Belediye tarafından yapılan duyuruya göre, Alanya'da henüz bir hamamın bulunmaması nedeniyle, bir yıl içinde hamam inşa etmeyi taahhüt eden girişimcilere, imar planında belediyeye ait bir hamam arsasının bedelsiz olarak tahsis edileceği belirtilmiştir. İlgili şartnamenin belediyeden temin edilebileceği ve başvuruların 20 Ocak 1949 tarihine kadar belediye başkanlığına iletilmesi gerektiği duyurulmuştur²⁸¹. Bu duyurular, Alanya Belediyesi'nin şehirde eksik olan kamu hizmetlerini tamamlamaya yönelik çabalarının bir parçası olarak değerlendirilmelidir. İlerleyen süreçte,

²⁸⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.11.1948, Sayı 4: 4.

²⁸¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.12.1948, Sayı 8: 2.

şehrin gelişimine yönelik diğer altyapı projeleriyle birlikte, hamam inşası gibi girişimlerin, Alanya'nın kentleşme sürecindeki önemli adımlardan biri olduğu görülmektedir.

1949 yılında Alanya Belediyesi tarafından gerçekleştirilen ağaçlandırma çalışmaları, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan habere göre, şehir planlaması ve kent estetiği açısından önemli bir adım olarak değerlendirilmişti. Yerel yönetimin teşvikiyle, hükümet ve belediye binalarının ön ve arka kısımlarında, yeni açılan yollar boyunca ve dükkânların çevresinde palmye, hurma ve akasya gibi çeşitli ağaç fidanlarının dikildiği belirtilmişti. Bu girişimin, şehrin yeşil alanlarını artırarak daha estetik ve yaşanabilir bir kent dokusu oluşturmayı hedeflediği vurgulanmıştı. Ayrıca, ağaçlandırma faaliyetlerinin, şehirde görsel ve ekolojik açıdan olumlu etkiler yaratacağı öngörülmüş, ancak dikilen fidanların bakım ve sulama sorumluluğunun yerel halk ve özellikle dükkân sahipleri tarafından üstlenilmesi gerektiği ifade edilmişti²⁸². Bu durum, belediyenin yalnızca fiziksel düzenlemelerle yetinmeyip, aynı zamanda halkın da kentsel gelişim sürecine katılımını teşvik eden bir anlayış benimsediğini göstermektedir. Modern şehircilik ilkeleri doğrultusunda hayata geçirilen bu tür projelerin, Alanya'nın gelecekteki turizm potansiyeline ve yaşam kalitesine katkı sağlayacağı düşünülmekte olduğunu anlaşılmaktadır.

1949 yılında belediye tarafından inşa edilen Halk Pazarı, şehirdeki ticaret hayatını düzenlemek ve modern pazar anlayışına uygun bir alan oluşturmak amacıyla tamamlanmıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan habere göre, sahildeki kumluk bir alana inşa edilen pazar yeri, altı beton, üstü kapalı ve sütunlu bir yapı olarak tasarlanmış olup, kısa süre içinde faaliyete geçmesi planlanmıştır²⁸³. Alanya'nın gelişen ticaret hayatı ve şehirleşme süreci göz önüne alındığında, bu tür altyapı projelerinin modern kentleşme anlayışına katkı sunduğu söylenebilir.

1950 yılında yayımlanan Alanya Postası Gazetesi'nde, belediyenin temel gıda maddeleri üzerindeki fiyat denetimi ve kontrol eksikliği eleştirilmiştir. Haberde, özellikle ekmek, yağ ve et gibi temel tüketim ürünlerinin fiyatlarının diğer bölgelere kıyasla yüksek olduğu vurgulanmıştır. 1949 yılında 6-7 lira olan yağın kilosunun bu yıl 270-300 kuruşa kadar düştüğü belirtilirken, karakeçi etinin kilosunun 120 kuruş, ekmeğin ise 40 kuruş olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca, yemek porsiyonlarının en düşük 40 kuruştan başladığı bilgisine yer verilmiştir. Bunun yanı sıra, ekmeklerde muhtelif yabancı maddelere rastlandığı iddia edilmiş ve bu durum halk arasında huzursuzluk yaratmıştır. Gazete, belediyenin bu konulara daha fazla önem vermesi gerektiğini vurgulayarak, gıda denetimlerinin artırılmasına yönelik bir

²⁸² Alanya Postası Gazetesi, 29.03.1949, Sayı 16: 2.

²⁸³ Alanya Postası Gazetesi, 10.09.1949, Sayı 28: 1.

çağrıda bulunmuştur²⁸⁴. Gazetesi'nin ilgili haberine göre, belediye denetim mekanizmaları kapsamında şeker fiyatlarının belirlenmesine yönelik yeni bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. Belediye İktisat Müdürlüğü tarafından yürütülen çalışmalar neticesinde, toz ve kesme şekerin perakende satış fiyatları belirlenmiş ve Daimî Encümen'e sunulmuştur. Karara göre, toz şekerin perakende fiyatı 141 kuruş, kesme şekerin ise 175 kuruş olarak tespit edilmiştir. Bununla birlikte, belediye yetkilileri şekerden mamul gıda ürünlerinin fiyatlandırmasını da gözden geçirmek amacıyla ek incelemeler başlatmıştır. Özellikle pastane ve muhallebici gibi işletmelerin, belirlenen yeni tarifelere uygun fiyat düzenlemeleri yapmaları beklenmektedir. Bu girişimin, belediye tarafından piyasa fiyatlarındaki istikrarsızlığı önlemek ve tüketicinin ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla gerçekleştirildiği vurgulanmaktadır²⁸⁵. Alanya Belediyesi tarafından daha önce ilan edilen hamam inşası için herhangi bir başvurunun yapılmamış olması, 1950 yılında belediyenin konuyu yeniden gündeme getirmesine neden olmuştur. Yenilenen ilan metnine göre, imar planında hamam için ayrılmış arsanın bir sene içerisinde inşa edilmesi şartıyla bedelsiz olarak tahsis edileceği belirtilmiştir. Başvuruda bulunacak isteklilerin, şartname hükümlerine uygun olarak 1.000 lira teminat yatırmaları gerekmektedir. İlgili şartname, belediye binasında görülebilirken, başvuruların en geç 15 Kasım 1950 akşamına kadar Belediye Başkanlığı'na iletilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu durum, ilçede hamam ihtiyacının karşılanmasına yönelik belediyenin ısrarcı bir tutum sergilediğini göstermektedir²⁸⁶. 1951 yılında Alanya Belediyesi, ilçede bir hamam inşa edilmesi amacıyla daha önce duyurulan ilanı tekrar yayımlamıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan ilana göre, belediye, hamam inşa etmeyi taahhüt eden yatırımcılara belirli teşvikler sunmayı sürdürmektedir. İmar planında hamam yeri olarak ayrılan arsanın, hamam inşa edilmesi şartıyla bedelsiz tahsis edileceği belirtilmiştir. Ayrıca, hamam işletmeye açıldıktan sonra üç yıl boyunca tazyikli su tesisatından ücretsiz faydalanma hakkı tanınacağı vurgulanmıştır²⁸⁷. Buna rağmen, belediyenin sunduğu teşviklere rağmen yatırımcı ilgisinin yeterli düzeyde olmadığı görülmektedir. Bu durum, dönemin ekonomik koşulları veya yatırımcıların önceliklerine bağlı olarak düşünülmelidir.

1951 yılında Alanya Belediyesi, ilçede inşa edilen Deniz Hamamı ve Gazinosu için ihale düzenleyerek kiralama sürecini başlatmıştır. 1 Mayıs 1951 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan ilana göre, söz konusu tesis üç yıllık bir süreyle açık artırma yöntemiyle kiraya verileceği, yıllık kira bedeli 300 lira, toplamda ise 900 lira olarak

²⁸⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.06.1950, Sayı 45: 2.

²⁸⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 04.07.1950, Sayı 49: 1.

²⁸⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.10.1950, Sayı 64: 4 (İkinci basım).

²⁸⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1951, Sayı 71: 2.

belirlenmiş; ihaleye katılmak isteyenlerden 67 lira 50 kuruş tutarında geçici teminat yatırımları şart koşulmuştur. Ayrıca, ihaleye dair şartnamenin belediyede görülebileceği ifade edilmiştir²⁸⁸. 15 Mayıs 1951 tarihinde gerçekleştirilen ihale sonucunda tesisin kiraya verildiği anlaşılmaktadır²⁸⁹. Bu süreçte bazı projelerin uzun süre tamamlanamaması veya yatırımcı bulamaması, belediyenin karşılaştığı en büyük zorluklar arasında yer almıştır. Örneğin, hamam inşası için yapılan teşviklere rağmen yatırımcı bulunamaması, halkın önceliklerinin veya ekonomik koşulların bu tür yatırımları zorlaştırdığına işaret etmektedir. Bununla birlikte, Deniz Hamamı ve Gazinosu'nun tamamlanarak kiraya verilmesi, belediyenin turistik ve sosyal yaşamı canlandırma hedefinin başarılı bir yansıması olarak değerlendirilebilir.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu, 1 ve 16 Ağustos 1951 tarihli Alanya Postası'ndaki yazılarında, belediye yönetimini özellikle şehir estetiği, kamu sağlığı ve idari ihmaller üzerinden sert bir şekilde eleştirmiştir. Yazılarında, başlıca şu konulara vurgu yapmaktadır:

1. İskele Caddesi'ndeki harap binaların yıkılmaması: Sarıkadıoğlu hem tehlike arz eden hem de şehrin estetik dokusuna zarar veren bu yapıların neden hâlâ kaldırılmadığını sorgulamaktadır.

2. Kale arkası mağarası ve turistik alanların korunmaması: Bölgenin, yerli ve yabancı turistler tarafından büyük ilgi gördüğünü belirten yazar, buranın imar ve ihya bahanesiyle şahıs mülkiyetine geçirildiğini ve hiçbir gelişim sağlanmadığını dile getirmektedir.

3. Şehirdeki kamusal alanların yanlış kullanımı: Belediye tasarrufunda bulunan çamlık alanların düzenlenmesi ve buraya gelen turistler için istirahat alanları oluşturulması gerektiğini savunmaktadır. Elektrik ve su altyapısının bu bölgelere ulaşmasına rağmen belediyenin burayı değerlendirmedeğini eleştirmektedir.

4. Tarihi hükümet konağı arsasının özel şahıslara devri: Daha önce belediyeye tahsis edilmesi kararlaştırılan bu değerli arsanın göz göre göre özel mülkiyete geçirilmesini kamuya ait bir hakkın kaybedilmesi olarak nitelendirmektedir.

5. Şehir sokaklarındaki hijyen sorunu ve sıtma tehdidi: İç sokaklarda toz ve çamur birikintilerinin artması, başıboş akan suların birikerek çukurlar oluşturması ve bunun sıtma tehdidini artırması nedeniyle belediyenin önlem alması gerektiğini belirtmektedir.

6. Kale arkası ve sahil mezbahasındaki hijyen sorunları: Mezbahadan yayılan kötü kokular nedeniyle turistlerin rahatsız olduğu, hatta buradan geçerken burunlarını kapatmak zorunda kaldıkları ifade edilmektedir. Mezbahada düzenleme yapılması gerektiği vurgulanmaktadır.

²⁸⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1951, Sayı 74: 2.

²⁸⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1951, Sayı 75: 2.

7. Şehir içi trafik ve motorlu araç kontrollerinin yetersizliği: Belediyenin hız sınırı ve taşıt kontrollerinde gevşek davrandığını belirten yazar, özellikle şehir içinde aşırı hız yapan araçlara ceza kesilmemesini eleştirmektedir.

8. Halk ekmeği üretiminde eksiklikler: Fırınlarda ekmek hamuru ve gramajlarının kontrol edilmediği, bu konuda halktan ciddi şikâyetler geldiği ifade edilmektedir. Belediye denetim mekanizmalarının bu tür temel gıda maddeleri üzerinde daha sıkı çalışması gerektiği savunulmaktadır²⁹⁰.

Sarıkadioğlu, tüm bu konularda belediye başkanına ve yöneticilere hitaben, kamuoyunu aydınlatmaları gerektiğini belirterek açık bir yanıt talep etmektedir. Eleştirileri, şehir yönetiminin daha etkin olması, turistik ve tarihi alanların korunması ve halk sağlığı ile ilgili belediye denetimlerinin artırılması yönündedir. Bu bağlamda, yazıları dönemin belediye yönetimine karşı kamuoyu baskısı oluşturmayı amaçlayan önemli bir yerel gazetecilik örneği olarak varsaymak yerinde olacaktır.

Alanya Belediye Başkanı Mithat Görgün, Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun yönelttiği sorulara yanıt olarak, belediyenin mevcut bütçe olanakları çerçevesinde büyük yatırımlara odaklandığını ve bu süreçte bazı eksikliklerin ortaya çıkmasının kaçınılmaz olduğunu belirtmiştir. Özellikle elektrik ve su tesisleri için 800 bin lira civarında borçlanıldığını ve bu borcun faiz ve taksitlerinin üç yıldır ödendiğini ifade etmiştir. Belediye başkanı, şehrin imar planı kapsamında yıkılması gereken harap binaların kaldırılması konusunda girişimde bulunulduğunu, kale arkasındaki mağaranın ise belediye adına tescil edilmesi için işlemlerin sürdüğünü vurgulamıştır. Ayrıca, halk sağlığını tehdit eden hijyen koşullarına yönelik denetimlerin artırılacağını, ekmek üretimi gibi temel gıda sektörlerinde kontrollerin sıklaştırılacağını ve ihlallerin cezalandırılacağını dile getirmiştir. Çarşının sulanması, yangın musluklarının yerleştirilmesi gibi konularda belediyenin mevcut imkânlar dâhilinde azami çabayı gösterdiğini eklemiştir. Son olarak, gazetede yer alan eleştirilerin belediye yönetimi için önemli bir geri bildirim kaynağı olduğunu belirten Görgün, şehirde kamu hizmetlerinin eksiksiz yürütülmesi için basının denetleyici rolünün kıymetli olduğunu kabul etmiş ve bu tür tartışmaların yönetimde daha etkin kararlar alınmasını sağladığını ifade etmiştir²⁹¹.

1952 yılı itibarıyla Alanya Belediyesi, kentsel altyapıyı geliştirmek ve halk sağlığını iyileştirmek adına çeşitli projeleri hayata geçirmiştir. Kamuoyundan gelen şikayetler doğrultusunda Kuyularönü Camii ve Demirciler Çarşısı'nda bulunan umumi helalara tazyikli

²⁹⁰ Sarıkadioğlu, 01.08.1951, Sayı 80-81: 1.

²⁹¹ Görgün, 15.09.1951, Sayı 83: 1,2.

su tesis edilmesine karar verilmiş ve hijyen koşullarının iyileştirilmesi hedeflenmiştir²⁹². Aynı şekilde, Hükümet Caddesi ve Demirciler Çarşısı'ndaki umumi tuvaletlerin uygunsuz konumlarının fark edilmesi üzerine, belediye encümeni bu tesislerin daha uygun bir noktaya taşınmasına yönelik bir karar almıştır²⁹³. Belediye ayrıca, halkın taleplerini dikkate alarak Orta Çarşı'daki sulama sistemini geliştirmiş ve çarşı esnafının memnuniyetini sağlamıştır. Bunun yanı sıra, İskele Caddesi üzerindeki harap ve eğik durumda olan dükkânların yıkılması yönünde işlemler başlatılmış, caddenin yeni şehir planına uygun şekilde düzenlenmesi için gerekli adımlar atılmıştır²⁹⁴. Hamam inşası konusundaki teşvikler artırılmış, belediye tarafından ücretsiz arsa tahsis ve üç yıllık bedelsiz su temini sağlanacağı duyurulmuştur. Bu teşviklerin ardından hamam inşasına ilgi artmış ve ihale sürecine geçilmiştir²⁹⁵. Son olarak, halk sağlığını tehdit eden pis su birikintilerinin yarattığı sıtma riski nedeniyle, çarşı içerisinden geçen derenin üzerinin kapatılması gündeme gelmiş ve belediye tarafından nihai bir karar alınmıştır²⁹⁶. 1951 yılında Alanya Postası Gazetesi'nin belediyeye yönelttiği eleştiriler, 1952 yılı itibarıyla yerel yönetimin daha aktif bir şekilde kentsel sorunlara eğilmesine katkı sağlamış görünmektedir. Önceki yıl, belediyenin ihmalkarlığına dair yapılan eleştiriler; altyapı eksiklikleri, hijyen koşulları ve şehir planlaması gibi konulara dikkat çekmişti. 1952'de ise belediye, umumi helaların hijyen standartlarını yükseltmek, çarşı sulama sistemini geliştirmek, eski ve riskli yapıların yıkımına başlamak gibi somut adımlar atarak halkın beklentilerine daha fazla yanıt vermeye çalışmıştır. Özellikle hamam yapımı için teşviklerin artırılması ve sıtma tehlikesine karşı önlem alınması, sağlık ve yaşam kalitesine verilen önemin göstergesi olmuştur.

1953 yılında, uzun süredir yatırımcı bulunamayan Alanya hamam projesi nihayet hayata geçirilmiştir. Belediye, projeyi teşvik etmek amacıyla bedelsiz arsa tahsis ve üç yıl boyunca ücretsiz su temini sunmasına rağmen, daha önce dört iş adamına verilmek istenen ihale, sözleşme aşamasında Tevfik Raşitoğlu'nun müdahalesi ile sonuçsuz kalmıştır. Raşitoğlu, arsa bedelini ve su ücretini de ödemeyi taahhüt ederek projeyi üstlenmiştir. Kendisi, hamamın bir yıl içinde tamamlanarak halkın hizmetine sunulacağını garanti etmiştir. Böylece uzun süredir çözüme kavuşamayan bir kamu hizmeti, özel sektör girişimiyle nihayete erdirilmiş ve şehrin önemli bir ihtiyacı karşılanmış olacaktır. Ayrıca Alanya Belediyesi, şehir içi altyapı ve imar faaliyetlerini hızlandırmış, bu kapsamda yol düzenlemeleri ve kamuya

²⁹² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 2.

²⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.10.1952, Sayı 109: 2.

²⁹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1952, Sayı 103: 2.

²⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.10.1952, Sayı 109: 2.

²⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1952, Sayı 103: 2.

yönelik inşaat projeleri başlatmıştır. Belediye, Valilik tarafından tahsis edilen kamyonlarla mahalle içi yolların çakılanması ve çamurlu bölgelerin düzeltilmesi çalışmalarını yürütmüştür. Bu girişimin, şehir içi ulaşımın iyileştirilmesi ve kırsal bölgelerle kasaba arasındaki bağlantıların daha güvenli hale getirilmesine katkı sağlaması hedeflenmiştir. Bunun yanı sıra, Kale Arkası mevkiinde bir akaryakıt deposu ve bekçi kulübesi inşası için ihale süreci başlatılmıştır. Belediye, toplam 29.556,14 lira keşif bedeli ile belirlenen bu projeyi, 2490 sayılı kanun çerçevesinde açık eksiltme usulüyle ihale edeceğini duyurmuştur. İhaleye katılmak isteyenler için 2.216,71 lira tutarında muvakkat teminat yatırma ve ilgili belediye encümeninden yeterlilik belgesi alma şartı getirilmiştir. Ayrıca, katılımcıların güncel ticaret odası kayıt belgelerini ibraz etmeleri zorunlu tutulmuştur. İhalenin, 25 Şubat 1953 Çarşamba günü saat 15.00'te Alanya Belediye Encümeni salonunda gerçekleştirileceği ilan edilmiş ve ilgili şartname ile keşif evraklarının belediyede incelenebileceği bildirilmiştir²⁹⁷. Açık eksiltme usulüyle gerçekleştirilen ihaleye yedi yüklenici katılım göstermiştir. Değerlendirme süreci sonucunda, belirlenen keşif bedeli üzerinden %15,77 oranında bir tenzilat ile tüccarlardan Hüseyin Şen, projeyi üstlenerek ihaleyi kazanmıştır²⁹⁸. 1953 yılında ilçeye yeni atanan kaymakam, belediye hizmetlerine yönelik kapsamlı bir değerlendirme süreci başlatarak, özellikle altyapı ve kamu düzenine dair çeşitli konulara dikkat çekmiştir. Kaymakam Emin Yazıcıoğlu, belediyenin uzun süredir ihmal ettiği bazı hizmetlerin yeniden ele alınması gerektiğini vurgulamış, köy yolları, içme suyu temini, cadde düzenlemeleri ve temizlik konularında iyileştirmeler yapılması gerektiğini belirtmiştir. Özellikle Hadim ve Dim yollarının imarının hızlandırılması adına vilayet nezdinde girişimlerde bulunarak 190.000 liralık bir ihale sürecini başlatmıştır. Bunun yanı sıra, ilçedeki çöp toplama sisteminin daha düzenli hale getirilmesi ve halk sağlığını tehdit eden unsurların giderilmesi yönünde belediyeye tavsiyelerde bulunmuştur. Kaymakamın tespitleri arasında, şehir içi yolların düzenlenmesi, plaj gazinosu çevresindeki atıkların temizlenmesi ve kamu sağlığını tehdit eden açık su birikintilerinin kapatılması gibi konular da yer almıştır. Ayrıca, lokanta ve kahvehanelerde gıda sağlığının denetlenmesi, okul ve meydan çevresinde trafik düzenlemelerinin yapılması gibi konular da gündeme getirilmiştir²⁹⁹.

Alanya'daki 1954 yılında gerçekleşen kentsel gelişim sürecinde belediyenin plaj alanlarını geliştirmeye yönelik girişimleri de tartışmalara yol açmıştır. Hükümet binasının karşısında, kumsala inşa edilen beton plaj kabineleri, halk arasında sert eleştirilere konu

²⁹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1953, Sayı 117: 2.

²⁹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1953, Sayı 119: 2.

²⁹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1953, Sayı 129: 4.

olmuş ve basında “kışla helâlarına” benzetilerek eleştirilmiştir³⁰⁰. Kamuoyunda bu yapıların gereksiz bir harcama olduğu yönünde tepkiler yükselirken, belediye yönetimi ise bu projeyi tamamlayarak kabinleri ihale sürecine dâhil etme kararı almıştır³⁰¹. Bu gelişmeler, kentin modernleşme çabalarının yerel halkın beklentileriyle her zaman örtüşmediğini göstermesi açısından dikkate değer bir örnek teşkil etmiştir. 1954 yılı sonuna gelindiğinde Alanya Belediyesi, ulaşım altyapısını güçlendirmek amacıyla, şehir içi yolların bakımını sağlamak adına Bayındırlık Müdürlüğü’nden indirimli olarak 1 adet hidrolik yol kamyonu satın almıştır³⁰². Tüm bu gelişmeler, Alanya’nın modernleşme sürecinde önemli adımlar olarak değerlendirilmiş, ancak bazı projeler yerel basın tarafından gereksiz harcama olarak eleştirilmiştir. Özellikle plaj kabinelerinin askeri kışla umumi helâlara benzetilerek eleştirilmesi, belediyenin kaynak kullanımına dair kamuoyunda tartışmalara neden olmuştur.

15 Şubat 1955 tarihinde Alanya Postası Gazetesi’nde yayımlanan bir habere göre, Alanya Belediyesi, ilçenin sosyal ve ekonomik gelişimini desteklemek amacıyla çeşitli imar faaliyetleri yürütmüştür. Bu kapsamda, özellikle astım hastalarının istirahat edebilmesi için Damлатаş Mağarası yakınında bir dinlenme alanı inşa edilmesine karar verilmiş ve proje için 12.000 lira ihale bedeli belirlenmiştir. Söz konusu pavyonun, hastaların konforunu artıracak şekilde tasarlanmasının yanı sıra büfe ve bekleme salonu içerecek şekilde planlandığı aktarılmıştır. Bu doğrultuda, Kale arkası mevkiinde, Damлатаş Mağarası yakınında yapılacak bu tesisin inşası için 2490 sayılı kanun hükümlerine uygun olarak açık eksiltme usulüyle ihale düzenleneceği belirtilmiştir. Toplam keşif bedeli 11.423,82 lira olarak hesaplanmış, ihaleye katılmak isteyenlerin 856,79 lira muvakkat teminat yatırımlarının zorunlu olduğu ifade edilmiştir. İhalenin 23 Şubat 1955 Çarşamba günü saat 15:00’te Alanya Belediye Encümeni salonunda gerçekleştirileceği duyurulmuş, şartname, keşif ve projelerin belediyede incelenebileceği belirtilmiştir. Bunların yanı sıra, ilçede modern bir sinema inşasının tamamlanmak üzere olduğu belirtilmiş, aynı zamanda şehirlerarası telefon bağlantısının sağlanmasına yönelik çalışmaların sürdüğü aktarılmıştır. Haziran 1955 itibarıyla, tüm tesislerin tamamlanarak halkın hizmetine sunulmasının planlandığı vurgulanmış ve kamuoyunun bu gelişmelerden duyduğu memnuniyet dile getirilmiştir. Özellikle turizm altyapısının geliştirilmesine yönelik bu yatırımların, ilçeye gelen ziyaretçilere daha iyi hizmet sunmayı hedeflediği ifade edilmiştir³⁰³. Gazetede 15 Mart 1955 tarihinde yayımlanan diğer bir habere göre, Alanya Belediyesi, daha önce ücretsiz olarak kür uygulayan astım

³⁰⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.06.1954, Sayı 157: 1,2.

³⁰¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 28.06.1954, Sayı 158: 2.

³⁰² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1954, Sayı 169: 2.

³⁰³ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1955, Sayı 174: 1.

hastalarındanartık maktu 10 lira ücret alma kararı almıştır. Bu kararın uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, özellikle fakirlik belgesi (fakru-hal mazbatası) ile tedavi olmak için gelen hastalar için herhangi bir muafiyet kaydının bulunmadığı belirtilmiş, bu durumun ekonomik açıdan zor durumda olan astım hastası turistleri güç bir duruma soktuğu ifade edilmiştir. Bu gelişme, Damlataş Mağarası'nın astım hastaları üzerindeki olumlu etkileri nedeniyle bölgeye gelen ziyaretçileri doğrudan etkileyen bir düzenleme olarak tepki çekmiştir³⁰⁴.

Daha önce birçok defa Alanya Postası Gazetesi tarafından şehirdeki denetimsizlik sebebiyle eleştirilen belediye yönetimi, kaymakamlık ile müştereken harekete geçerek çeşitli düzenlemeler uygulamaya başlamıştır. Bu çerçevede, şehir genelinde genel bir kontrol yapılmasına karar verilmiş, özellikle temizlik kurallarına uymayan ve ölçüsüz satış yapan esnafın cezalandırılması için gerekli önlemler alınmıştır. Denetim faaliyetlerini yürüten heyet, aynı zamanda trafik düzenlemeleri ile ilgili de çalışmalar başlatmış, ilçenin çeşitli noktalarına trafik levhalarının konulması amacıyla siparişler verilmiştir. Bu adım, şehirde uzun süredir gündeme gelen denetimsizlik sorununa karşı alınan bir tedbir olması açısından dikkat çekicidir³⁰⁵.

7 Ekim 1955 tarihinde Alanya Belediyesi, Damlataş Mağarası çevresinde inşa edilen bekleme ve dinlenme salonunun tamamlanarak hastaların istifadesine açıldığını duyurmuştur. Bu tesisin işletilmesi amacıyla kira ihalesine çıkarıldığı belirtilmiştir. Yayımlanan duyuruya göre, salonun kira şartnamesinde bazı değişiklikler yapılmış, örneğin dolap mecburiyeti kaldırılarak yeniden belirli bir süreyle kiraya verileceği açıklanmıştır. Senelik kira bedelinin 500 lira olduğu ve muvakkat teminatın 37,50 lira olarak belirlendiği ifade edilmiştir. Kira ihalesinin, kura çekimi yöntemiyle gerçekleştirileceği belirtilmiş, bu doğrultuda teklif verecek kişilerin muvakkat teminatlarını yatırarak dilekçeyle başvuruda bulunmaları gerektiği açıklanmıştır. Kura çekimi ve ihale işlemi 26 Ekim 1955 Çarşamba günü saat 15.00'te Alanya Belediye Encümeni salonunda yapılacağı ilgililerin, şartnamenin belediyeden temin edilebileceği bildirilmiştir³⁰⁶.

13 Kasım 1955'te gerçekleştirilen belediye seçimleri sonucunda, Mithat Görgün yeniden Alanya Belediye Başkanlığı'na seçilmiştir. Seçimlerin ardından yeni belediye meclisi oluşturulmuş ve yönetimde bazı değişiklikler yapılmıştır. Yeni dönemde belediye encümen üyeliklerine Alanya Postası Gazetesi sahibi Cemaleddin Sarıkadoğlu ve tüccar Yahya Barcın

³⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1955, Sayı 176: 1.

³⁰⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1955, Sayı 176: 2

³⁰⁶ Alanya Belediyesi, 07.10.1955, Sayı 191: 2.

seçilmiştir. Ayrıca, Belediye Menafi Umumiye Komisyonu'nda(Kamu Yararı Komisyonu)görev almak üzere Cemaleddin Sarıkadioğlu, Kemal Koçak, Mustafa Kasapoğlu ve Yahya Barcın görevlendirilmiştir. Belediye Daimi Encümeni üyesi Sarıkadoğlu, belediye mevzuatı ve idari işlerin takibi amacıyla Ankara'ya gitmiş ve burada şoförler cemiyeti mevzuatı ile belediyenin karşılaştığı hukuki süreçler hakkında dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'la ile görüşmelerde bulunmuştur. Sarıkadioğlu'nun bu temaslarını bir hafta boyunca sürdüreceği belirtilmiştir. Öte yandan, birinci belediye başkan vekilliğine Hakkı Reisoğlu yerine Fuat Salar seçilmiştir. Yeni belediye meclisinin etkin ve verimli çalışmalara odaklandığı, özellikle Alanya'nın imar ve altyapı gelişimini hızlandırmayı hedeflediği vurgulanmıştır. Yeni yönetimin, şehrin kalkınmasına yönelik projelerini sürdürerek azami gayretle çalışmalara devam edeceği ifade edilmiştir³⁰⁷.1955 yılı, Alanya Belediyesi için hem imar çalışmaları hem de yönetsel gelişmeler açısından oldukça hareketli bir dönem olmuştur. Belediye, Damlataş Mağarası çevresindeyapılan düzenlemelerle turizmi destekleyici yatırımlara ağırlık vermiş, özellikle astım hastaları için inşa edilen dinlenme pavyonu ve bekleme salonu ile kente gelen ziyaretçilere yönelik hizmet kapasitesini artırmayı hedeflemiştir. Öte yandan, bu tesislerin işletilmesi için kira ihaleleri düzenlenmiş, ayrıca astım küründen yararlanan hastalardan ücret alınması kararı alınarak önceki ücretsiz hizmet anlayışında değişikliğe gidilmiştir.

Kent yönetimi açısından, 13 Kasım 1955'te yapılan seçimlerle belediye başkanı Mithat Görgün yeniden göreve gelirken, belediye encümeni ve çeşitli komisyonlar yeniden şekillendirilmiştir. Yönetim, belediye mevzuatı ve şehirdeki hukuki süreçleri takip etmek amacıyla Ankara ile temaslarını sürdürmüş, özellikle trafik düzenlemeleri ve genel denetimler konusunda yeni tedbirler almıştır. Belediye, temizlik kurallarına uymayan esnafa yönelik cezai yaptırımlar uygularken, aynı zamanda şehir içinde trafik levhaları yerleştirilmesi gibi temel altyapı adımları atmıştır.

Genel olarak, 1955 yılı Alanya Belediyesi'nin şehir planlaması, turizm altyapısı ve idari işleyiş alanlarında önemli kararlar aldığı, çeşitli projeler başlattığı bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Bu süreçte yapılan çalışmalar hem Alanya'nın gelişimini hızlandırmayı hem de kamu hizmetlerini daha sistemli hale getirmeyi amaçlayan bir belediye anlayışının hâkim olduğunu göstermektedir.

1956 yılı, Alanya Belediyesi'nin altyapı, ticaret, hijyen, ulaşım ve enerji alanlarında çeşitli düzenlemeler gerçekleştirdiği bir dönem olmuştur.

³⁰⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1955, Sayı 195: 2.

Belediye, şehirdeki asfaltlama çalışmalarını hızlandırmak amacıyla Sağlık Merkezi'nden Sular İşletmesi'ne kadar olan bölgede yeni bir asfaltlama girişimi başlatmış, gerekli asfalt malzemesinin İskenderun'dan getirilmesine karar vermiştir. Hijyen ve halk sağlığı alanında, tahta biti, pire ve karasinek gibi haşerelerle mücadele kapsamında, belediye tarafından halktan cüzi bir fenni temizleme ücreti alınarak ilaçlama çalışmalarının başlatıldığı duyurulmuştur. Ayrıca, şehir esnafı için yaz aylarında her gün bir buçuk saat öğle tatili uygulaması getirilmiştir³⁰⁸. Kapalı hal binasının onarımı ve hijyen koşullarının iyileştirilmesi amacıyla lokanta, fırın ve bakkalların daha sıkı denetleneceği, temizlik kurallarına uymayan işletmelerin kapatılacağı duyurulmuştur³⁰⁹. Kent düzeniyle ilgili olarak, mevcut binaların numaralandırılması ve sokak isim levhalarının yenilenmesi için bir envanter çalışması başlatılmış³¹⁰, ayrıca Hükümet Caddesi üzerindeki Yeşil Saha'nın tamamen düzlenerek onarılmasına karar verilmiştir³¹¹. Ticaret alanında, sebze ve meyve satışlarında uzun yıllardır devam eden ondacılık (komisyonculuk) sistemini kaldırarak üreticilerin doğrudan satış yapmalarını sağlamak amaçlanmış, bu karara uymayan esnafın satış yapmasının engelleneceği belirtilmiştir³¹². Ayrıca, ekmek fiyatlarının 40 ve 20 kuruş olarak sabit kalması kararlaştırılarak temel gıda fiyatlarında istikrar sağlanmıştır³¹³. Ulaşım alanında ise, kamyonlardan belirli bir işgaliye resmi alınmasına karar verilmiş, otobüs ve kamyon duraklarının düzenlenmesi için açık hal çevresinin sanayi telleriyle çevrilmesi sağlanmıştır³¹⁴.

Belediye, ticaret alanında da önemli adımlar atmış, özellikle narenciye ihracatına yönelik hazırlıklar yapılmış ve üreticilere fiyat istikrarı sağlamak için gerekli ambalaj malzemeleri tedarik edilmiştir³¹⁵. Tüm bu gelişmeler, Alanya Belediyesi'nin yalnızca şehir planlamasıyla sınırlı kalmayıp, enerji, hijyen, ulaşım ve ticaret gibi pek çok alanda şehrin modernleşmesi adına çeşitli girişimlerde bulunduğunu göstermektedir.

1957 yılı yine Alanya Belediyesi'nin altyapı projeleri, şehir düzenlemeleri ve ekonomik politikaları açısından hareketli bir dönem olmuştur. Belediye, mezbaha inşası için çalışmalar başlatmış ve İller Bankası'ndan 310.000 küsur lira ödenek sağlandığını duyurmuştur. İkinci bir mezbahanın yapımı için Oba Köyü Pirinçhane Çayı civarında yer tahsisi yapılmış ve 216.000 lira ek bütçe ayrılmıştır. Yeni mezbahaların modern standartlara

³⁰⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.06.1956, Sayı 209: 2.

³⁰⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 11.03.1956, Sayı 203: 2.

³¹⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1956, Sayı 211: 2.

³¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.04.1956, Sayı 205: 2.

³¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 06.02.1956, Sayı 200: 2.

³¹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.04.1956, Sayı 205: 2.

³¹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1956, Sayı 199: 2.

³¹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1956, Sayı 214: 2.

uygun olması hedeflenmiştir³¹⁶. Ancak belediyenin olumlu ve takdir edilen faaliyetleri olsada bazı eksiklikler bazı eleştirileri de beraberinde getirmiştir. Lokanta, kasap ve fırıncıların zam taleplerinin belediye tarafından kabul edilmesi, ancak porsiyonların küçülmesi ve yemek kalitesinin düşmesi, halk arasında hoşnutsuzluk yaratmıştır. Bu durum, belediye yönetimine yönelik genel bir memnuniyetsizliğin artmasına sebep olmuş ve hatta yeni bir belediye seçimi ihtimalinin gündeme geldiği iddia edilmiştir. Bunun yanı sıra, şehre getirilen kötü tiyatro gruplarının yüksek ücret talep etmeleri ve halkın bu durumdan zarar görmesi eleştirilmiş, bu tür etkinliklerin daha seçici bir şekilde düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca, belediye ile ilgisi olmayan kişilerin belediye işlerine müdahale etmelerinin önlenmesi ve şehrin ticari hayatında yabancı esnafın Alanyalıları sömürmesine göz yumulmaması gerektiği belirtilmiştir. Şehir altyapısında, kanalizasyon ve içme suyu borularında yaşanan patlamaların gecikmeli tamir edilmesi halk arasında rahatsızlık yaratmış, belediyenin altyapı hizmetlerini hızlandırması gerektiği vurgulanmıştır³¹⁷. Belediye tarafından alınan bir kararla etlerin bundan sonra sadece kâğıt içinde satılacağı duyurulmuş, bu hijyen politikası olumlu karşılanmıştır³¹⁸. Genel olarak, 1957 yılı Alanya Belediyesi'nin altyapıyı iyileştirmeye ve hijyen standartlarını artırmaya çalıştığı bir yıl olmasına rağmen, ekonomik sıkıntılar ve fiyat politikaları konusunda halk arasında hoşnutsuzluk yarattığı bir dönem olmuştur. Belediyeye yönelik eleştiriler, daha etkin bir yönetim ve halkın taleplerine daha duyarlı bir idare beklentisini ortaya koymuştur.

1958 Alanya Belediyesi'nin şehir planlaması, sınır genişletme çalışmaları ve altyapı projelerine odaklandığı bir dönemdir. Belediye Meclisi, Şubat 1958 itibarıyla yıllık faaliyet raporlarının sunulması, 1958 yılı bütçesinin hazırlanması, belediye vergi ve resim tarifelerinin belirlenmesi gibi önemli konuları gündemine almıştır. Elektrik ve Su İşletmeleri'nin bütçeleri düzenlenirken, tarifelerin belirlenmesi için çeşitli komisyonlar oluşturulmuştur³¹⁹. İlçenin sınırlarını genişletmek adına, 17 Mart 1958'de yapılan olağanüstü toplantıda, Alanya'nın yaz aylarında sıkça kullanılan dinlenme ve tatil bölgesi olan Türbelinas Yaylası resmen belediye sınırlarına dahil edilmiştir. Bu karar, yaylanın daha modern bir tatil merkezi haline getirilmesini sağlamak amacıyla alınmış ve yolların onarılması, meydan düzenlemeleri ve genel imar planlamaları gündeme getirilmiştir³²⁰. Aynı dönemde, Kellerpınarı Mahallesi'nin Kellerpınarı ve Hacet olarak, Kadıpaşa Mahallesi'nin ise Kadıpaşa ve Saray olarak ikiye

³¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1957-01.09.1957, Sayı 233-234: 2.

³¹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.02.1957-02.03.1957, Sayı 225-226: 1, 2.

³¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1957, Sayı 242: 2.

³¹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1958, Sayı 246: 1.

³²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1958, Sayı 250: 1, 2.

ayrılması kararlaştırılmış ve bu bölgelerde yeni mahalle yönetimlerinin oluşturulması için seçimlerin yapılacağı duyurulmuştur³²¹. İlçenin doğu ve batı sınırlarında bazı belirsizlikler olduğu belirtilmiş, bu nedenle Vilayet İdare Kurulu tarafından bir heyet gönderilerek sınırların netleştirilmesi sağlanmıştır. Yapılan düzenlemeler sonucunda Oba Çayı bölgesi ilçe sınırları içine dahil edilmiştir. Belediye Meclisi, yeni sınır düzenlemeleriyle birlikte, bu bölgelerde imar çalışmalarının hızlandırılacağını duyurmuştur³²². Şehircilik projeleri kapsamında, Açık Halk Pazarı yakınında bulunan baraka dükkânlarının çatı ve ahşap kaplama işleri için ihale düzenlenmiş, bu çalışmalar için 13.182,56 lira keşif bedeli ayrılmıştır. İhalenin 25 Ağustos 1958 tarihinde belediye encümen salonunda yapılacağı ilan edilmiş, ilgili şartnamenin belediyeden temin edilebileceği belirtilmiştir³²³.

Alanya Kaymakamlığı, 1580 sayılı Belediye Kanunu'na dayanarak belediye meclisi ve vilayet idare heyeti tarafından alınan bir karar doğrultusunda Alanya'nın sahil ve yayla kasabası sınırlarının resmi olarak belirlendiğini duyurmuştur. 3 Temmuz 1958 tarihli ve 167 sayılı kararla tescillenen bu sınırlar, belediyenin yetki alanını genişletmiş ve idari sınırlarını netleştirmiştir.

Belirlenen sınırlar şu şekilde açıklanmıştır:

- Sahil kasabası sınırları

Doğuda: Denizde Oba Çayı ve Gazipaşa yolu üzerindeki Gümüş Dere ile birleşen noktadan itibaren iç kesimlere uzanmaktadır.

Batıda: Kadri Köyü, Antalya yol güzergahı, bağ deresi ve deniz kıyısına kadar olan bölge sınır olarak kabul edilmiştir.

Kuzeyde: Gazipaşa yolu, köy yolları, kırsal alanlar ve dağlık bölgeler sınırları oluşturmuştur.

Güneyde: Sınır doğrudan Akdeniz'e kadar uzanmaktadır.

- Yayla kasabası sınırları

Doğuda: Dönme Mezarlığı, Hacı Ömer Suyu, İdris Heleni, Kızıl Çukur, Kızılcık Tepesi, Kemal Tekesi gibi noktalar belirlenmiştir.

Batıda: Molla Osman Suyu, Baldıran Deresi, Zıybıncak Taşı, Taşboğazı bölgeleri yaylanın batı sınırını oluşturmaktadır.

Kuzeyde: Şerifaliler Evi, Bannıca, Kayabaşı, Karakaşlı Köyü, Dibek Taşı ve Avare Heleni bölgenin kuzey sınırlarını oluşturmaktadır.

³²¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1958, Sayı 252:2.

³²² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1958, Sayı 258:2.

³²³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1958, Sayı 259:2.

Güneyde: Çorlu ve Yörük Yolu, Soğuk Oluk, Medrese Heleni ve Gedevev gibi noktalar belirlenmiş, Gedevev yol kavşağı ve Dönme Mezarlığı yaylanın güney sınırları içinde kalmıştır³²⁴.

Bu ilan, Alanya'nın belediye sınırlarının doğrudan genişletildiğini ve yayla bölgelerinin belediye kontrolüne geçtiğini göstermektedir. Böylece şehir planlaması, altyapı çalışmaları ve kamu hizmetleri açısından yeni düzenlemeler yapılmasının önünü açmıştır.

Bu gelişmeler, Alanya Belediyesi'nin şehri büyütme ve geliştirme yönündeki kararlı adımlarını ortaya koymaktadır. 1958 yılı itibarıyla belediye, tatil bölgelerinin altyapısını iyileştirme, sınırlarını genişletme ve ticari alanlarda yeni düzenlemeler yapma konusunda önemli girişimlerde bulunmuştur. Alanya Postası Gazetesi'nin son yayın yılı olan 1958'de, bu projelerin halka duyurulduğu ve belediyenin geleceğe yönelik idari reformlara ağırlık verdiği açıkça görülmektedir.

1947'lerden itibaren Alanya Belediyesi, modernleşme ve kentleşme sürecini hızlandırarak, altyapı, ticaret, ulaşım ve halk sağlığı alanlarında önemli adımlar atmıştır. Damlataş Mağarası ve çevresinin düzenlenmesiyle başlayan süreç, turizmin gelişmesi adına atılmış ilk büyük adımlardan biri olmuş, belediye bu doğrultuda dinlenme alanları, bekleme salonları ve konaklama imkânlarını artırmayı hedeflemiştir.

Şehircilik açısından, kamyon ve otobüs duraklarının düzenlenmesi, yolların iyileştirilmesi, açık hal çevresinin çitle çevrilmesi ve bina numaralandırma çalışmaları gibi projeler, şehrin altyapısına katkı sağlayan önemli gelişmeler olmuştur. Belediye, mezbaha projeleriyle hijyen standartlarını yükseltmeyi amaçlarken, çarşı ve pazarlardaki düzenlemelerle ekonomik işleyişi denetim altına almaya çalışmıştır.

1958 yılı itibarıyla, belediyenin en büyük atılımlarından biri sınır genişletme çalışmaları olmuştur. Türbelinas Yaylası ve Oba Çayı'nın ilçe sınırlarına dahil edilmesi, belediyenin yetki alanını genişletmiş, özellikle yaylaların modern bir tatil alanına dönüştürülmesi hedeflenmiştir. Alanya, böylece sadece bir sahil kasabası olmaktan çıkıp, daha geniş bir bölgeyi kapsayan idari bir merkez haline gelmiştir.

Bütün bu gelişmelere rağmen, halkın belediye hizmetlerinden her zaman tam anlamıyla memnun olmadığı, özellikle ticaret ve fiyat politikaları konusunda eleştirilerin yükseldiği görülmektedir. Lokanta ve fırınlardaki fiyat artışları, kalite sorunları ve esnafın kurallara uymaması gibi meseleler, belediyenin bu alanlardaki denetimlerini artırmasını gerektirmiştir.

³²⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1958, Sayı 259:2

1948-1958 yılları arasında Alanya’da yürütülen altyapı çalışmaları, su, elektrik, şehir planlaması ve diğer belediye hizmetleri açısından büyük bir dönüşüm sürecine işaret etmektedir. Bu dönemde, öncelikli olarak temel ihtiyaçları karşılamaya yönelik su şebekesi genişletilmiş, elektrik altyapısı geliştirilmiş ve modern şehircilik anlayışıyla kapsamlı bir imar planı oluşturulmuştur. Devlet yollarının genişletilmesi, yeni ulaşım güzergâhlarının açılması ve turistik alanların düzenlenmesi, kentin sadece yerel halk için değil, aynı zamanda öngörülen turizm potansiyeli için de daha işlevsel hâle gelmesini sağlamıştır. Belediye, şehir planlaması sürecinde kamulaştırma ve istimlâk uygulamalarını aktif olarak kullanarak yeni caddeler ve kamu alanları oluşturmuş, ancak bu süreçte mülk sahipleriyle yaşanan anlaşmazlıklar da zaman zaman kamuoyunun gündemine gelmiştir.

Bunların yanı sıra, çöp toplama ve yol asfaltlama gibi temel belediye hizmetleri modernize edilmiş, kent içinde düzenli ve yaşanabilir bir çevre oluşturulmaya çalışılmıştır. Ancak, altyapının büyüyen şehir nüfusuna yeterli olup olmadığı ve bazı hizmetlerin eşit dağılıp dağılmadığı tartışma konusu olmaya devam etmiştir. 1958 yılında imar planı yarışmasıyla birlikte şehir planlaması daha sistematik bir hâl alsa da uygulama aşamasında halkın sürece yeterince dâhil edilmemesi ve bazı projelerin uzun vadeli etkilerinin yeterince değerlendirilmemesi, eleştirilere yol açmıştır.

Genel olarak bakıldığında, bu on yıllık süreç, Alanya’nın kırsal bir kasabadan planlı bir kente dönüşümünün temelini atmıştır. Modern belediyecilik uygulamalarının ilk örnekleri bu dönemde hayata geçirilmiş, ancak şehirleşmenin getirdiği zorluklarla birlikte, bazı eksiklikler ve sosyal uyum sorunları da yaşanmıştır. Yine de yol projeleri, elektrik ve su altyapısının geliştirilmesi ve şehir planlamasının bir sistematığa oturtulması, Alanya’yı ilerleyen yıllarda daha büyük bir kent hâline getirecek dönüşümün yapı taşlarını oluşturmuştur.

2.5. Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş’un Alanya’nın Gelişimine Katkısı

1950’li yıllarda Alanya’nın altyapı, şehircilik ve kamu hizmetleri alanında yaşadığı dönüşümde, Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş’un etkisi belirleyici olmuştur³²⁵. Yüksek inşaat mühendisi kimliğiyle mesleki donanımını, yerel düzeyde kalkınmaya dönük siyasal bir vizyona dönüştüren Tokuş, yalnızca milletvekili olarak değil, aynı zamanda teknik bir danışman ve planlayıcı olarak da önemli roller üstlenmiştir. Özellikle şehir planlaması, yol yapımı, su ve elektrik hizmetleri gibi alanlarda hem devlet kaynaklarının yönlendirilmesinde

³²⁵ Ahmet Asım Tokuş porte için bkz. Görsel 13: 263.

hem de yerel taleplerin merkeze taşınmasında köprü işlevi görmüştür. Alanya Postası Gazetesi başta olmak üzere dönemin basın organlarında yer alan haber ve yorumlar, Tokuş'un fahri belediye faaliyetlerinden Bayındırlık Bakanlığı bağlantılarına uzanan çok yönlü katkılarını açıkça belgelemektedir.

1946-1947 öğrenim yılında Yüksek İnşaat Mühendisi olarak mezun olan Ahmet Tokuş, kariyerine Alanya'da betonarme İskele İnşaatı Kontrol Yüksek Mühendisliği'nde adım attı. Bu görevinde, Alanya Belediyesi işlerini de fahri olarak üstlenerek şehrin gelişimine katkı sağladı. Askerlik görevini Yedek Subay olarak Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nda İngilizce tercüman ve Yüksek Mühendis olarak yerine getiren Ahmet Asım Tokuş, sonrasında, Karayolları Genel Müdürlüğü 5. Bölge Yapım Şefliği'nde Yüksek Mühendis olarak çalışmış evli ve üç çocuk babasıdır³²⁶. İkinci Dünya Savaşı sırasında, Genç Türkiye Cumhuriyeti'ni yönetenler gerek yaşanan belirsizlikler ve gerekse sürekli teyakkuz durumu nedeniyle ülkenin altyapısının gelişimine odaklanmakta zorlanmıştır. Bu dönemdeki ekonomik ve stratejik zorluklar, yolların bakımı ve genişletilmesi gibi altyapı projelerinin geliştirilmesini engellemiş özellikle savaşın getirdiği kısıtlamalar ve kaynakların savaş çabalarına yönlendirilmesi, ülkenin iç ve dış bağlantılarını sağlayan yolların bakımını ve yapımını olumsuz etkileri olmuştur. Ahmet Asım Tokuş, bu zorlu dönemde gençlik yıllarında yaşadığı deneyimleri unutmamamış gelecekte Alanya'nın gelişiminde öncü bir rol üstlenerek bu durumu aşmaya çalışması, onun özverisi ve kararlılığı, ülkenin altyapısını güçlendirmek ve modernize etmek için gösterilen çabalara katkı sağlayacaktır.

Ahmet Asım Tokuş birçok yol projesinin altına imza atmıştır, ancak Karayollarındaki görevi fazla uzun sürmez. Çünkü Türkiye'de ilk defa çok partili demokrasi dönemine geçiş yapılmıştır. Artık Türkiye dış dünyaya, batıya daha fazla açılmaya başlamıştır. Çok partili düzene geçilmesiyle beraber 1946 yılında Demokrat Parti'yi kuran, başta Celal Bayar olmak üzere Adnan Menderes Ahmet Tokuş'a siyasete girmesini teklif etmişlerdir³²⁷. Ahmet Asım Tokuş'un Milletvekili adaylığının Antalya ve Alanya kamuoyu tarafından olağan karşılanmış ve daha öne başarıyla yürüttüğü görevlerinden dolayı Bayındırlık Bakanlığı'na (Nafia Vekâleti) getirilmesine kesin gözüyle bakıldığını yerel gazete manşetlerinde anlamaktayız³²⁸ fakat bu beklenti gerçekleşmese dahi hizmetleri ile kendisini destekleyenlerin güvenini boşa çıkarmayacaktır³²⁹. Alanya'nın ilk yerel gazetesi olan Alanya Postası Gazetesi'nin 25 Nisan 1950 tarihli 39. sayısı 3. sayfasında kısa haberlerde Ahmet Asım Tokuş'un Bayındırlık

³²⁶ TBMM Albümü 2010: 546, 616, 695.

³²⁷ Akbaş, 17.08.2022, Sayı 2155: 2.

³²⁸ Şelale Gazetesi, 24.06.1949, Sayı 3343: 1.

³²⁹ Şelale Gazetesi'nde yer alan Ahmet Asım Tokuş'un milletvekilliği adaylığı için bkz. Görsel 14: 263.

Bakanlığı 5. Şube Şefliği'nden Demokrat Parti'ye kaydolmak için Antalya'ya geldiğini öğrenmekteyiz³³⁰. Ahmet Asım Tokuş'un Alanya'daki çalışmalarını ele alırken, onun belediye faaliyetlerine fahri olarak katılımı, iskele inşaatındaki rolü ve şehir planlamasına yönelik katkıları detaylandırılacaktır. Yerel basında çıkan haberler ve döneme ait belgeler ışığında, Tokuş'un Alanya'nın modernleşme sürecindeki etkin rolü ortaya konacaktır. Özellikle Alanya Şehir Planı sürecinde gösterdiği hassasiyet, kentin geleceğini şekillendirme konusundaki kararlılığını gözler önüne sermektedir. Bu süreçte, şehrin altyapısına dair atılan adımların koordinasyonunda etkili olmuş ve projelerin sağlıklı yürütülmesi için çaba sarf etmiştir. Dönemin Alanya Postası Gazetesi başta olmak üzere, yerel basına yansıyan haberlerde, onun şehircilik ve imar konularındaki vizyoner yaklaşımı öne çıkmaktadır.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun 1948 yılında Alanya Postası Gazetesi'nin 4. sayısında yayımladığı köşe yazısında, Yüksek İnşaat Mühendisi Ahmet Asım Tokuş'un, henüz milletvekili olmadan önce sunduğu şehir planlaması raporunu değerlendirmiştir. Sarıkadıoğlu'nun aktardığına göre, Tokuş'un bu raporu, Alanya'nın imar sürecine ilişkin kritik noktaları içermekte olup, modern şehircilik ilkelerine uygun düzenlemeler önermekteydi. Aynı zamanda, dönemin uzmanları arasında yer alan Prof. Oelsner ve diğer yetkililerle yapılan görüşmelere de raporda yer verilmiştir. Tokuş'un hazırladığı bu raporda, öncelikle şehrin sağlığı açısından bazı temel hususlara dikkat çekilmiştir. Alanya'nın sıcak ve nemli iklim yapısı göz önüne alındığında, meltem rüzgarlarının şehir merkezine ulaşmasının engellenmemesi gerektiği vurgulanmıştır. Yeni inşa edilen dükkânların konumlandırılmasının bu doğal hava akışını kesmesi nedeniyle şehirdeki yaşam kalitesinin düşeceği ve yaz aylarında bunaltıcı sıcaklıkların dayanılmaz bir hale geleceği ifade edilmiştir. Modern şehircilik anlayışında hava sirkülasyonunun sağlanmasının esas olduğu belirtilerek, yanlış yapılaşmanın halk sağlığı üzerinde olumsuz etkiler doğuracağı uyarısında bulunulmuştur. Bunun yanı sıra, yeni dükkânların sıhhi koşullara uygun olmadığı, rutubet ve yüksek sıcaklık nedeniyle tüccarların sağlığının olumsuz etkilendiği dile getirilmiştir. Esnafın çalışma alanlarında hava akımının kesilmemesi ve sıcak iklime uygun yapılaşmanın benimsenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Raporda ayrıca, şehrin park ihtiyacı üzerinde durulmuştur. Alanya'nın yılın büyük bir bölümünde açık havada vakit geçirmeye elverişli iklime sahip olduğu göz önüne alındığında, geniş ve gölgelik alanlara sahip bir parkın inşasının elzem olduğu ifade edilmiştir. Hâlihazırda mevcut olan mezarlık parkının önüne yapılan hükümet ve belediye binalarının şehrin yeşil alan ihtiyacına zarar verdiği belirtilmiştir. Raporda, bu alanın

³³⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.04.1950, Sayı 39: 3; 1950 genel seçimlerinde Alanya mitingi ve milletvekili adayları listesi için bkz. Görsel 15: 264.

bir park olarak düzenlenmesi durumunda halkın rahat bir nefes alabileceği, dinlenme ve sosyal etkileşim alanlarının sağlanabileceği ifade edilmiştir. Ayrıca, yeşil alanların şehrin estetik değerini artıracak ve Alanya'nın doğal güzelliğine katkıda bulunacağı belirtilmiştir. Ahmet Asım Tokuş'un raporu, Alanya'nın turizm potansiyeline yönelik de önemli değerlendirmeler içermektedir. Alanya'nın tarihi dokusu, eşsiz plajları ve doğal güzellikleriyle yerli ve yabancı turistler için cazibe merkezi olabileceği öngörülmüştür. Bu doğrultuda, turizme katkı sağlayacak en önemli unsurlardan birinin şehrin düzenli ve estetik bir yapıya sahip olması olduğu ifade edilmiştir. Fransa'nın Nice'i, Amerika'nın Kaliforniya'sı ve İtalya kıyıları gibi ve benzer destinasyonlarla kıyaslanan Alanya'nın, turizm açısından büyük bir potansiyele sahip olduğu vurgulanmıştır. Raporda, dükkânların plansız şekilde yapılması yerine, modern şehircilik anlayışı çerçevesinde yeşil alanlarla desteklenmiş bir kentsel planlamaya gidilmesi gerektiği belirtilmiştir. Son olarak, dükkân ihtiyacı ve ticari alanların planlanması konularına da değinilmiştir. Ticaret merkezlerinin limana yakın bölgelerde ve sıhhi koşullara uygun alanlarda oluşturulması gerektiği ifade edilmiştir. İskele Caddesi'nin bu anlamda en uygun konum olduğu ve burada inşa edilecek çok katlı dükkânların hem şehre estetik bir katkı sağlayacağı hem de tüccarların daha sağlıklı ve konforlu bir ortamda çalışmalarına imkân tanıyacağı dile getirilmiştir³³¹. Tokuş'un hazırladığı bu rapor, yalnızca şehir planlamasına dair öneriler sunmakla kalmayıp, aynı zamanda halk sağlığı, ticaretin sürdürülebilirliği ve turizmin gelişimi gibi konularda da kapsamlı bir perspektif ortaya koymuştur. Yerel yönetimin ve halkın bu önerileri dikkate alarak şehrin geleceği için bilinçli adımlar atması gerektiği vurgulanmıştır. Sarıkadıoğlu'nun köşe yazısında belirttiği üzere, bu raporun hayata geçirilmesi durumunda Alanya'nın sadece o dönem için değil, uzun vadede de önemli bir turizm ve ticaret merkezi olarak gelişiminin sağlanabileceği ifade edilmiştir.

Ahmet Tokuş, Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan "Dost Acı Söyler" başlıklı eleştirilere 8 Şubat 1948 yılında yanıt olarak kaleme aldığı yazısında, şehir planlaması ve yol düzenlemeleri konusundaki yanlış anlaşılımları gidermeye yönelik açıklamalarda bulunmuştur. Eleştiriye konu olan yol tashihihinin, yalnızca bir düzeltme değil, aynı zamanda yeni bir yol inşasını da kapsadığına dikkat çekmiştir. Özellikle Alanya'nın ilk imar planına göre belirlenen mevcut yolun, belediye binası önünden Gazipaşa şosesine bağlandığını, ancak yapılan düzenlemelerle bu yolun plan doğrultusunda daha işlevsel ve estetik bir hale getirildiğini ifade etmiştir. Tokuş, eleştirilen yol düzenlemesi konusunda üç temel noktaya

³³¹Sarıkadıoğlu, 23.11.1948, Sayı 4: 2.

vurgu yapmıştır. Birincisi, söz konusu değişikliğin sadece mevcut bir yolu düzeltme değil, yeni bir bağlantı yolu oluşturma amacı taşıdığıdır. Eski yolun, şehir merkezi ile Gazipaşa yolunu birleştirdiğini ancak yeni planda bu yolun daha düzenli bir şekilde tasarlandığını belirtmiştir. İkinci olarak, yolun sahili takip etmemesi ve estetik açıdan çirkin bir görünüm sunması nedeniyle planda düzeltmeye gidildiğini aktarmıştır. Bu değişikliğin, şehrin bütüncül planına uygun olarak gerçekleştirildiğini vurgulamıştır. Üçüncü olarak, hükümet binasının inşasıyla birlikte Gazipaşa yolunun kesintiye uğradığını ve çarşıyla bağlantının sağlanması için yeni bir düzenlemenin kaçınılmaz hale geldiğini açıklamıştır. Bu doğrultuda, eski yolun yalnızca belirli bir kısmının değiştirildiğini, geri kalan malzemenin ise yeni yol inşasında değerlendirildiğini ifade etmiştir. Tokuş'un açıklamaları, belediyenin yol düzenlemeleri konusunda bilinçli hareket ettiğini ve eleştirilen masrafların aslında şehir planlamasının gerektirdiği kaçınılmaz harcamalar olduğunu göstermektedir. Modern bir kentleşme anlayışında, yolların fonksiyonelliği kadar estetik ve kullanım kolaylığına da önem verilmesi gerektiğini savunan Tokuş, yapılan düzenlemelerin şehir yaşamının sürdürülebilirliği açısından önemli olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, medeniyetin bir göstergesi olarak şehir içi yolların uygun şekilde tasarlanması ve arabaların kum içinde kalmasını engelleyecek altyapı çalışmalarının yapılmasının kaçınılmaz olduğunu vurgulamıştır³³². Ahmet Tokuş, 1 Mart 1949 tarihinde Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan "Yol Davamız" başlıklı makalesinde, dönemin en önemli altyapı meselelerinden biri olan yol yapımına dair kapsamlı değerlendirmelerde bulunmuştur. Makalesinde, yol güzergâhlarının belirlenmesinde titizlik gösterilmesi gerektiğini, aksi halde yanlış planlamaların büyük ekonomik ve sosyal kayıplara yol açacağını vurgulamıştır. Yol yapımının yalnızca bir inşaat faaliyeti olmadığını, aynı zamanda teknik bilgi ve uzmanlık gerektiren, uzun vadeli planlamalarla yürütülmesi gereken bir süreç olduğunu ifade etmiştir.

Tokuş, modern yolların güvenli ve rahat bir seyir imkânı sağlaması gerektiğini, ancak Alanya yollarında bulunan dar virajların ve kısıtlı görüş alanlarının büyük bir tehlike arz ettiğini dile getirmiştir. Özellikle halkın kendi imkânlarıyla açtığı yolların devletin yol programına alınarak ıslah edilmesi ve çağdaştırılması gerektiğini, böylece kaynakların daha verimli kullanılabileceğini öne sürmüştür. Türkiye'nin yol inşasında, Amerika'daki modelin örnek alınabileceğini belirterek, yolların önce toprak olarak açılıp zamanla ağır kaplamaya dönüştürülmesinin daha ekonomik ve sürdürülebilir bir yöntem olacağını savunmuştur. Bununla birlikte, yol yapımında enerjinin ve kaynakların verimli kullanılmasının önemine

³³² Tokuş, 08.02.1949, Sayı 12: 1, 2.

dikkat çekmiş ve plansız projelerin getireceği ekonomik yükleri gözler önüne sermiştir³³³. Aynı yıl, Ahmet Tokuş'un şehir planlaması konusundaki ilgisinin yalnızca yol projeleriyle sınırlı kalmadığı görülmektedir. 5 Temmuz 1949'da yerel basında yayımlanan yazısına göre, kendisinin şehir planı hakkında telgrafla mülakat yapmak üzere dünyaca ünlü şehir plancısı Prof. Oelsner ile görevlendirildiği anlaşılmaktadır. Bu mülakatta, Oelsner'in özellikle Alanya'nın turistik potansiyeline dair kritik noktalara değindiği görülmektedir. Şehrin gelecekteki yapısının turizm odaklı gelişmesi gerektiğini vurgulayan Oelsner, turistik işletmelerin iskele bölgesine taşınmasını, merkezi alanların park, bahçe ve gazino gibi turistik alanlara ayrılmasını ve kale ile diğer tarihi eserlerin korunarak restore edilmesini önermiştir. Oelsner'in değerlendirmeleri, yalnızca turistik yatırımları değil, aynı zamanda Alanya'nın estetik ve fonksiyonel kent planlamasını da kapsamaktadır. Şehir manzarasını inceleyerek yaptığı yorumlarda, hükümet binaları ve resmi dairelerin şehir merkezinde bulunmaması gerektiğini, dükkânların ise deniz manzarasını kapatarak şehrin cazibesini azalttığını ifade etmiştir. Bu noktada, Alanya'nın gelecekte turistik bir şehir olarak gelişim göstermesi adına bu tür hataların tekrarlanmaması gerektiğini belirtmiştir. Ahmet Tokuş ise, Oelsner'in görüşlerini büyük bir önemle değerlendirdiğini ve onun Alanya'da bulunduğu süre boyunca yeterince faydalanamamanın büyük bir kayıp olduğunu ifade etmiştir³³⁴.

Tokuş'un "Yol Davamız" makalesi ve Prof. Oelsner ile gerçekleştirdiği mülakat, onun sadece siyasi bir figür olmadığını, aynı zamanda şehircilik ve altyapı planlaması konusunda bilinçli ve öngörülü bir yönetici olduğunu ortaya koymaktadır. O dönem için modern şehircilik anlayışına uygun öneriler sunmuş ve Alanya'nın gelişimine yönelik doğru adımların atılması için çaba göstermiştir. Dönemin sınırlı kaynakları ve ulaşım imkânları göz önünde bulundurulduğunda, Tokuş'un savunduğu projelerin hem ekonomik hem de pratik çözümler sunduğu anlaşılmaktadır. Bu doğrultuda, onun vizyoner yaklaşımlarının Alanya'nın şehirleşme sürecinde önemli bir mihenk taşı olduğu söylenebilir.

Ahmet Asım Tokuş'un Alanya Postası Gazetesi'nde 04.10.1949 tarihinde yer alan "Alanya'nın Varlığı" başlıklı makalesi, onun Alanya'nın geleceğine dair vizyonunu ve bölgenin gelişimine yönelik kapsamlı değerlendirmelerini ortaya koymaktadır. Alanya'nın ekonomik, tarımsal ve turistik potansiyeline dikkat çeken Tokuş, özellikle altyapı eksikliklerinin giderilmesi gerektiğine vurgu yapmıştır. Konya-Alanya yolunun, bölgenin ekonomik canlılığı ve turizm potansiyeli açısından büyük önem taşıdığını belirterek, yolun yapımının yalnızca ulaşım açısından değil, aynı zamanda zirai ürünlerin değerlendirilmesi

³³³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1949, Sayı 13: 1, 2.

³³⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.07.1949, Sayı 22: 1, 3.

bakımından da kritik olduğunu ifade etmiştir. Bunun yanı sıra, Alanya'nın doğal güzelliklerinin korunması gerektiğini, plansız şehirleşmenin ilerleyen yıllarda telafisi güç sorunlara yol açacağını dile getirmiştir. Şehir içindeki dükkânların yanlış bir alana inşa edilmesini eleştiren Tokuş, modern şehircilik ilkelerine uygun bir yapılaşmanın zorunluluk olduğunu vurgulamıştır. Elektrik, su, iskele ve yol gibi temel altyapı unsurlarının tamamlanmasının, Alanya'nın gelişimi için hayati öneme sahip olduğunu belirterek, yetkililerin bu konulara öncelik vermesi gerektiğini ifade etmiştir³³⁵. Tokuş'un bu görüşleri, onun yalnızca mevcut sorunları tespit eden bir siyasetçi olmadığını, aynı zamanda geleceğe yönelik öngörülerde bulunarak bölgenin kalkınması için somut öneriler geliştiren bir vizyoner olduğunu ortaya koymaktadır.

Ahmet Asım Tokuş'un 1950'li yıllarda Alanya için uluslararası bir imar planı yarışması düzenlemesi, onun modern şehircilik anlayışına ve Alanya'nın sürdürülebilir gelişimine verdiği önemi göstermektedir. Yarışma sonucunda İtalyan kent plancısı Luigi Piccinato'nun hazırladığı plan birincilikle ödüllendirilmiş, ancak bu planın uygulamaya konulmadığı görülmektedir. Bu durum, Alanya'nın ilerleyen yıllarda karşılaştığı plansız büyüme ve çarpık kentleşme sorunları düşünüldüğünde, önemli bir fırsatın kaçırıldığına işaret etmektedir. Nitekim, turizm sektörünün önemli isimlerinden ve İsveç Fahri Konsolosunun oğlu Hilmi Tokuş, bu planın hayata geçirilmiş olması durumunda Alanya'nın bugünkü görünümünün çok farklı olacağını, kentin ekonomik potansiyelinin daha verimli değerlendirileceğini ve esnafın gelirlerinin önemli ölçüde artacağını ifade etmiştir³³⁶. Ahmet Asım Tokuş'un makalesinden anlaşıldığı üzere, Alanya'nın temel altyapı sorunları arasında içme suyu, sulama, elektrik ve en büyük meselelerden biri olan Alanya-Konya yolu öne çıkmaktadır. Bu dönemde, söz konusu altyapı projelerinin planlanıp hayata geçirilmeye başlandığı, yerel ve ulusal ölçekte somut adımlar atıldığı görülmektedir. Özellikle ulaşım meselesi, bölgenin ekonomik ve ticari gelişimi açısından kritik bir öneme sahip olmuş, Alanya-Konya yolunun açılması yönünde önemli çalışmalar yapılmıştır. Bununla birlikte, çok partili döneme geçişle birlikte altyapı yatırımlarının hız kazandığı gözlemlense de daha önceki yıllarda bölgede hiçbir atılım yapılmadığı yönünde bir çıkarımda bulunmak eksik bir değerlendirme olacaktır. Zira Alanya'nın gelişim süreci, belirli dönemlerde yavaşlamış ya da çeşitli engellerle karşılaşmış olsa da tek parti döneminde de bazı projelerin planlandığı ve kısıtlı imkânlarla da olsa belirli ilerlemelerin sağlandığı bilinmektedir.

³³⁵ Tokuş, 04.10.1949, Sayı 31: 3, 4.

³³⁶ Akbaş, 19.09.2022, Sayı 2157: 2.

Ahmet Asım Tokuş'un milletvekilliği döneminde Alanya'nın tanıtımı ve kalkınması adına yürüttüğü faaliyetler, şehrin turizm, altyapı ve tarım alanlarında gelişimini hedefleyen geniş kapsamlı bir vizyonun parçası olarak değerlendirilebilir³³⁷. 1950 yılında ABD Büyükelçisi Woodworth ve İleri Gazetesi muhabiri Suphi Türel ile gerçekleştirdiği ziyaret, Alanya Postası Gazetesi başyazarı Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından Alanya'nın uluslararası alanda tanıtımına yönelik önemli bir girişim olarak görülmüştür. Bu ziyaret sırasında, yerel yönetimler ve halk ile yapılan görüşmelerde Alanya'nın gelişimine katkı sağlayabilecek projeler tartışılmış ve somut adımlar atılmaya çalışılmıştır³³⁸.

Tokuş'un röportajında ele aldığı temel meseleler, dönemin kalkınma öncelikleriyle örtüşen stratejik girişimler olarak değerlendirilmelidir. Alanya'nın turistik potansiyelinin yeterince tanıtılmadığını vurgulayarak, uluslararası çevrelerden dostlarını Alanya'ya davet etme düşüncesi, şehrin turizmde hak ettiği değeri görmesini sağlamaya yönelik ileri görüşlü bir yaklaşım sergilemektedir. Bununla birlikte, yaş sebze ve meyve nakli için uluslararası destekle soğuk hava tertibatlı gemilerin temin edilmesi gerektiğine dair vurgusu, tarımsal üretimin pazarlanması açısından oldukça önemli bir girişim olarak görülmektedir. Tarihi mirasın korunması hususunda Turizm Genel Müdürlüğü ile kurduğu temaslar neticesinde Kızıl Kule'nin restorasyonu için gerekli tahsisatı sağlaması, bölgenin kültürel mirasının korunarak gelecek nesillere aktarılmasını hedefleyen önemli bir adımdır. Aynı zamanda, basınçlı içme suyu tesisine verdiği önemin, turizmin gelişmesi için gerekli altyapının oluşturulmasına yönelik bilinçli bir yaklaşımın göstergesi olduğu söylenebilir. Tokuş'un, Dim Kanalı'nın ıslah edilerek bölgedeki tarımsal üretimi destekleyeceğini belirtmesi, su yönetimi ve verimliliği konusunda da ileri düzeyde bir farkındalığa sahip olduğunu göstermektedir. Bunun yanı sıra, Alanya-Konya yolu projesinin tamamlanması için yerel halkla birlikte çalışacağını açıklaması, bölge halkının kalkınma sürecine doğrudan dâhil edilmesini teşvik eden katılımcı bir anlayışı yansıtmaktadır. Ulaşım altyapısının iyileştirilmesiyle hem tarımsal üretimin hem de turistik faaliyetlerin daha verimli hale geleceği öngörülmektedir. Öte yandan, tarımsal üretimi tehdit eden pas bôcüsü ile mücadele konusunun gündeme getirilmesi ve bu konuda Tarım Bakanlığı ile görüşmeler gerçekleştireceğini belirtmesi, bölgenin zirai verimliliğini artırmaya yönelik somut ve bilinçli bir adım olarak değerlendirilebilir³³⁹.

25 Ağustos 1950'de Alanya'ya dönen Ahmet Tokuş, ziyarete gelen Konya Valisi'ni uğurladıktan sonra Alanya-Konya yolu üzerinde 15-20 günlük bir çalışma yapacağı

³³⁷ Ahmet Asım Tokuş'un seçilmesi sebebi ile Alanya Postası'nın tebrik mesajı için bkz. Görsel 16: 264.

³³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.07.1950, Sayı 52: 1, 3; Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş, ABD Büyükelçisi ile Antalya ziyareti için bkz. Görsel 17: 265.

³³⁹ Sarıkadioğlu, 25.07.1950, Sayı 52: 1, 3.

sonrasında dönemin Antalya Valisi İhsan Sabri Çağlayangil ve beraberindekilerin Konya-Alanya yolundan gelen Ahmet Tokuş, Belediye Başkanı Şükrü Ulusoy tarafından karşılandığını yerel gazeteden öğrenmekteyiz³⁴⁰. Çağlayangil'in yol çalışmalarına yardım edeceklerini, Konya yolunun ikmali, yayla yollarının tamiri ve Türbelinas yaylasının seyfiye yeri olarak ilçeye bağlanması taleplerini olumlu karşılamıştır. Konya yolu için 3000 ve yayla yolu için 1000 lira tahsisat bulunması için Bayındırlık Müdürü'nün halka söz verdiğini yerel basında yer almaktadır³⁴¹. Ahmet Tokuş'un hayalinde bir yol daha vardır. Alanya-Hadim yolunun açılmasını da çok ister. Bu güzergâh, Alanya'yı İç Anadolu Bölgesine bağlayan en kısa hattır. Ayrıca Tokuş, İstanbul'a gelen turistlerin, Kapadokya bölgesi ve Konya'ya yoğun ilgi gösterdiklerini bilir ve bunu her platformda dile getirir. Bu turistleri en kısa yol, Konya-Hadim üzerinden Alanya'ya getirmeyi çok arzulamıştır. Bir de eğitim gördüğü İstanbul'dan yaz aylarında tatil için memleketi Alanya'ya geldiğinde, genellikle zamanını ailesi ile Alanya-Hadim yolu üzerinde bulunan Çayarası Yaylası'nda geçirmiştir. Tabi ki, bu yolculuklar hep develerle, atlarla ve katırlarla olmaktadır. Çayarası Yaylası'na yaklaşık olarak 3-4 günde ulaşılmaktadır. At ve katırlar üzerinde yaylaya küçük yaştan itibaren çok yolculuklar yapar. Torosların geçit vermez tepe ve yamaçlarında ailesi ve göçerler ile çok bedeller öderler. Milletvekili olmuştur ama çocukluğunun geçtiği ve sıkıntılara duçar kaldığı bu zor yolların, insanların kaderi olmadığını düşünür. Tokuş'un büyük çaba harcayarak milletvekilliği döneminde yapımına başlanan bugün halk arasında Kuşyuvası yolu olarak bilinen yolun açılmasına 1980 yılında tam anlamıyla tamamlanması muvaffak olur³⁴².

24 Temmuz 1950 ile 14 Ağustos 1953 yılları arası Antalya Valisi olan İhsan Sabri Çağlayangil, "Kader Bizi Una Değil Üne İtti" isimli anı kitabında Ahmet Tokuş'tan övgüyle bahsetmektedir. Çağlayangil, Tokuş'u dil bilen, turizme büyük ilgi duyan, kolej mezunu ve Alanya'nın gururu olarak tanımlamaktadır. Tokuş'un Alanya'daki evini yerli ve yabancı gezginlere açtığını, kendisinin ise Antalya'daki konağını aynı amaçla kullandığını belirtmektedir. Ayrıca, Avrupa Konseyi'nde yaptığı konuşmalarda Antalya'yı sürekli olarak övdüğünü ve "Antalya'da otel yok" diyenlere "Valiye gidin, o sizi misafir eder" dediğini dile getirmektedir³⁴³. Dönemin tanıklarından birinin bu noktaya vurgu yapması, Ahmet Tokuş'un Antalya ve Alanya'nın tanıtımı ve gelişimi için ne denli büyük çabalar harcadığını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

³⁴⁰ 24 Temmuz 1950 – 14 Ağustos 1953 Antalya Valisi İhsan Sabri Çağlayangil için bkz: Görsel 18: 265.

³⁴¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 56: 1; Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş Alanya tetkiki için bkz. Görsel 19: 266.

³⁴² Akbaş, 19.09.2022, Sayı 2157: 2.

³⁴³ Çağlayangil, 2007: 381.

Ahmet Tokuş'un kültürel mirasın korunması konusundaki duyarlılığı, milletvekilliği sürecinde de kendini göstermiştir³⁴⁴. 19 Temmuz 1950'de Alanya Postası Gazetesi'ne verdiği röportajda, tarihi eserlerin restorasyonu ve korunmasının turizm açısından taşıdığı önemi vurgulamış, bu konunun yalnızca kültürel bir mesele olmadığını, aynı zamanda ekonomik geri dönüşü olan bir yatırım olarak değerlendirilmesi gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda, Tokuş'un girişimleriyle konu Meclis gündemine taşınmış ve 25 Şubat 1951 tarihli 51. Birleşim 2. Oturumunda, Millî Eğitim Bakanlığı Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün tasarruf amacıyla bazı eserlerin onarım ve yenilenmesi için ayrılan bütçeyi kısma yönelik kararına karşı bir önerge sunulmuştur. Önergede, tarihi eserlerin restorasyonu için yapılan harcamaların turizm gelirleri yoluyla kısa sürede geri kazanılabileceği savunulmuş ve özellikle Antalya Belkıs Tiyatrosu'nun restorasyonu için 68.500 TL, Alanya'nın sembollerinden biri olan Kızılkuş'un yarım kalan onarım ve yenileme çalışmaları için 75.000 TL ve diğer tarihi yapılar için ek bütçenin ayrılması teklif edilmiştir. Bu önergenin altında imzası bulunan milletvekilleri arasında Ahmet Tokuş'un da yer aldığı görülmektedir. Tokuş'un bu girişimi, onun tarihi mirasa duyduğu hassasiyeti ve Alanya'nın kültürel zenginliklerinin korunarak gelecek nesillere aktarılması için gösterdiği çabayı açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca, önerge kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı'nın 1951 yılı bütçesinde, müzeler ve anıtlar giderleri için ayrılan 500.000 liralık ödeneğin 2.000.000 liraya çıkarılması yönündeki teklif, Tokuş'un tarihi eserlerin korunmasını yalnızca yerel değil, ulusal bir mesele olarak ele aldığını göstermesi bakımından da büyük önem taşımaktadır³⁴⁵.

Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberlerin incelenmesi, Ahmet Tokuş'un Alanya'daki faaliyetlerine dair önemli ipuçları sunmaktadır. Bu bağlamda, 5 Şubat 1951 tarihli haberde, Tarım Bakanı Nihat Eğriboz'un Alanya'ya gerçekleştirdiği ziyaret sırasında, Ahmet Tekelioğlu ve Burdur Milletvekili Mehmet Özbek ile birlikte tarımsal incelemelerde bulunmak üzere Antalya'ya geldiği bilgisine yer verilmektedir. Bu durum, Tokuş'un bölge tarımının geliştirilmesine yönelik çalışmalarda da aktif rol üstlendiğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir. Tokuş'un davetiyle Alanya'ya gelen heyetin, Tarım Bakanı Eğriboz'un köylülerin tarımsal şikâyetlerini dinlemesini sağladığı ve bu sayede tarımsal sorunlara çözüm arandığı belirtilmektedir³⁴⁶. Ayrıca, Tokuş'un Alanya Konya yolunun Hükümet nezdinde Devlet Yolları statüsüne alınması için girişimlerde bulunduğu ve bu yolun genişletilip

³⁴⁴ Alanya Postası haberi Alanya'da İmar Faaliyetleri için bkz. Görsel 20: 266.

³⁴⁵ *TBMMTD*, Dönem:9, C:5, 25.02.1951: 796,797; Ahmet Tokuş, Ege Üniversitesi'nden Prof. Rauf Beyru ile Alanya Selçuklu Tersanesi önünde 1950 bkz. Görsel 21: 267.

³⁴⁶ Sarıkadıoğlu, 15.02.1951, Sayı 69: 1.

onarılması için çalışmaların yoğun bir şekilde devam ettiği ifade edilmektedir³⁴⁷. Tokuş'un, Sağlık ve Sosyal Yardımlar Bakanı H. Ekrem Üstündağ ile Alanya'ya gelerek bir sağlık merkezi kurulması için adımlar attığı³⁴⁸ ve şehrin ileri gelenleri ile Alanya Turistik Tesisler T.A.Ş. adında bir şirket kurma planları yaptığına da yer verilmektedir³⁴⁹. Ahmet Tokuş'un şehrin ekonomik ve sosyal gelişimi için büyük çaba harcadığını görmekteyiz örnek vermek gerekirse Alanya'da bulunan ve kapanmış olan Dokumacılık Kooperatifi'nin yeniden açılması için kendisine yapılan başvuruya elinden gelen desteği sağlayacağını beyanı dönemin yerel gazetesinde kendisine yer bulmuştur.³⁵⁰ Kapanmış olan Alanya Dokumacılar Küçük El Sanatları Kooperatifi 1952 yılında tekrar faaliyete geçmiştir³⁵¹.

1952 başlarında Milletvekilleri Ahmet Tokuş, Dr. Burhanettin Onat, Akif Sarıoğlu ve Vali İ. Sabri Çağlayangil'in tamamlanan tazyikli su ve hidroelektrik santralinin açılışını birlikte yapmışlardır³⁵². 1953 yılında ilçeye yeni kurulan elektrik santralinin yetersiz kalması sebebi ile bir türbin daha konulması için İller Bankası ile temasa geçen Ahmet Tokuş, İlçeye bir yüksek elektrik mühendisi gönderilmesinin ve gerekli tetkikler sonrası ayrıntılı rapor hazırlamasını sağlamıştır³⁵³. Ayrıca Antalya'ya yeni çekilecek telefon hatlarının Serik, Manavgat ve Alanya'ya kadar uzatılacağı ve ilçelerde santral kurulacağı, hazırlıkların tamamlanmış olup 1954 yılında hizmete gireceğinden dolayı Ahmet Tekelioğlu ve Ahmet Tokuş'a yerel gazetenin teşekkür ettiğini görmekteyiz³⁵⁴.

Alanya Belediye Başkan Yardımcısı Abdullah Akbaş'ın 2002 yılında Gerçek Alanya Gazetesi'nde kaleme aldığı yazıda vurguladığı üzere, Tokuş, yurt dışından önemli misafirleri ağırlayarak Alanya'nın değerlerini tanıtmada konusunda büyük bir hassasiyet göstermiştir. Özellikle dünya çapında tanınan akademisyenler, diplomatlar ve siyasetçileri Alanya'ya davet ederek, şehrin uluslararası bilinirliğini artırmaya yönelik çabalar içinde olmuştur. Bu kapsamda, Türkiye'de uluslararası düzeyde ilk üniversite olma niteliğine sahip George Town Üniversitesi'nin bir şubesinin Alanya Kalesi'nde açılmasını sağlaması, onun akademik vizyonunu ortaya koymaktadır. Üstelik bu eğitim kurumunu daha sonra Yükseköğretim Kurulu (YÖK) bünyesine dâhil etme girişimi, yalnızca dönemin eğitim politikaları ile uyumlu bir hamle olmanın ötesinde, olası siyasi çalkantılar karşısında üniversitenin faaliyetlerine devam edebilmesini garanti altına alma stratejisini de içermektedir. Ahmet Tokuş'un

³⁴⁷ Sarıkadıoğlu, 16.04.1951, Sayı 73: 1.

³⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1951, Sayı 74: 1.

³⁴⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.09.1951, Sayı 81: 1.

³⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1951-01.12.1951, Sayı 87-88: 1.

³⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1952, Sayı 101: 1.

³⁵² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1952, Sayı 96: 2.

³⁵³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1953, Sayı 118: 3.

³⁵⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.04.1953, Sayı 121: 3.

diplomatik ilişkileri güçlendirme konusundaki yetkinliği, Amerika Birleşik Devletleri'nin Ankara Büyükelçisi George McGhee'yi 1953 yılında Alanya'ya davet etmesiyle bir kez daha kanıtlanmıştır. McGhee, beraberindeki beş kişilik heyetle birlikte gerçekleştirdiği bu ziyarette, Alanya Belediyesi'ni de ziyaret etmiş ve yerel yönetimle iş birliği çerçevesinde temaslarda bulunmuştur³⁵⁵. Alanya Belediyesi arşiv kayıtlarında yer alan 03.06.1953 tarih ve 184 numaralı encümen kararına göre, heyet onuruna verilen ziyafetin masrafı, belediye bütçesinin “gayr-i melhuz masraflar” kaleminden karşılanmıştır. Bu tür diplomatik misafir ağırlamaların, o dönemin uluslararası ilişkilerinde önemli bir rol oynadığı, stratejik ortaklıklar geliştirmek ve kentin geleceği için dış destek sağlamak adına büyük önem taşıdığı görülmektedir³⁵⁶. Ahmet Tokuş'un diplomatik kabiliyetleri yalnızca Türkiye sınırları içinde değil, uluslararası arenada da dikkat çekmektedir. Yurtdışı seyahatlerinde, daha önce tanıştığı dostlarını ziyaret etmeyi ihmal etmemesi, onun kişisel ilişkileri devlet menfaatleri doğrultusunda değerlendirme becerisini ortaya koymaktadır. Tokuş'un bu yaklaşımı, Türkiye'nin haklı olduğu davalarını anlatabilmesi için uluslararası ilişkilerin güçlendirilmesi gerektiği yönündeki görüşüyle örtüşmektedir. Döneminin ötesinde bir vizyonla hareket eden Ahmet Tokuş, diplomatik ilişkileri yalnızca protokol düzeyinde değil, doğrudan halk diplomasisi ile şekillendirmeyi başarmış bir devlet adamı olarak ön plana çıkmaktadır.

Ahmet Tokuş, Alanya'nın gelişimi için yürüttüğü projelerde hem altyapıya hem de doğal ve tarihi mirasın korunmasına büyük önem vermiştir. Alanya iskelesinin inşası sürecinde, günün koşullarına uygun bir projelendirme yaparak hızla çalışmalara başlanmasını sağlamıştır. İskele yapımı için gerekli taş ve kayalar, en yakın bölge olması nedeniyle Kale arkası mevkiinden temin edilmiştir. Bu süreçte dinamitlerle patlatma işlemi gerçekleştirilirken, işçilerden biri olağanüstü güzellikte sarkıt ve dikitlere sahip bir mağara keşfetmiştir. Durum hemen Ahmet Tokuş'a bildirilmiş, kendisi de bölgeye giderek mağarayı incelemiştir. Karşılaştığı bu doğal oluşum, bugünkü Damlataş Mağarası'nın ilk kez fark edilmesini sağlamıştır. Tokuş, her zaman ileriye dönük bir turizm vizyonuna sahip olmuş ve Alanya'nın doğal güzelliklerini en iyi şekilde değerlendirmeyi amaçlamıştır. Mağaranın korunması gerektiğini öngörerek, işçilerin başında bulunan Galip Dere'ye hemen bir kapı yapılması talimatını vermiştir. Bu sayede, mağaranın giriş-çıkış kontrol altına alınmış ve bilinçsiz ziyaretçilerin sarkıt ve dikitlere zarar vermesi önlenmek istenmiştir. O dönemde toplumda doğal ve tarihi varlıkları koruma bilincinin yeterince gelişmemiş olması nedeniyle,

³⁵⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 25.04.1952, Sayı 97: 2; ABD Büyükelçisi McGhee'nin Alanya ziyareti Alanya Postası haberi için bkz. Görsel 22: 267.

³⁵⁶ Akbaş, 20.08.2022, Sayı 2158: 2.

mağaranın korunması adına alınan bu tedbir oldukça ileri görüşlü bir yaklaşım olarak değerlendirilmektedir. Alanya için yürüttüğü projeler yalnızca iskele ile sınırlı kalmamış, aynı zamanda şehrin tarihi değerlerinin korunmasına da büyük önem vermiştir. O dönemde Alanya Kalesi'ne araç yolu bulunmamaktaydı ve yol açma çalışmaları başlatılmıştı. Ancak yolun surlarla birleştiği noktada, dönemin yaygın yaklaşımı gereği surların yıkılarak yolun devam ettirilmesi fikri öne sürülmüştü. Ahmet Tokuş, bu noktada tarihi mirasa duyduğu hassasiyetle müdahalede bulunarak, işçilere Alanya şivesiyle "Hop dur, yıkılmaz! Bu bizim en önemli mirasımız" diyerek durdurmuştur. Bunun yerine, teknik bir çözüm bulunarak surların bütünlüğü korunmuş ve yol uygun bir biçimde inşa edilmiştir. Alanya Kalesi'ne açılan yol, uzun ve meşakkatli bir süreç sonucunda tamamlanmış, ancak halk büyük memnuniyetiyle karşılanmıştır. Halk arasında, Tokuş'un bu hizmetini takdir etmek amacıyla "Kalenin yolu yokuş, nur ol Ahmet Tokuş" tekerlemesi dilden dile yayılmıştır³⁵⁷. Ahmet Tokuş'un Alanya'daki faaliyetleri, yalnızca altyapı projeleriyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda doğal ve tarihi mirasın korunmasına yönelik önemli adımları da içermiştir. Damлатаş Mağarası'nın keşfi sırasında gösterdiği refleks, tarihi ve doğal varlıkların bilinçsiz tahribatına karşı aldığı önlemler, ileri görüşlü bir turizm anlayışının göstergesi olmuştur. Alanya Kalesi yolunun açılması sürecinde surların yıkılmasına karşı çıkması, kültürel mirasın korunmasına verdiği önemi ortaya koyarken, projelerinde dengeyi gözettiğini de göstermektedir. Hem şehrin modernleşmesini sağlamaya hem de tarihi ve doğal dokuyu muhafaza etmeye yönelik bu yaklaşımı, onun Alanya için yalnızca bir siyasetçi değil, aynı zamanda bir vizyoner olarak anılmasını sağlamıştır³⁵⁸.

Ahmet Tokuş, TBMM'de Burhanettin Onat ve diğer milletvekili arkadaşlarıyla birlikte Türkiye'de turizmin gelişmesi adına önemli adımlar atmış ve bu kapsamda Turizmi Teşvik Kanunu'nun çıkarılmasında etkin rol oynamıştır. Bu yasal düzenlemenin ardından, Alanya'da turizmin temelini oluşturan konaklama tesisleri hızla hayata geçirilmiştir. İlk olarak Alanya Motel, belediye tarafından belediye misafirhanesinin olduğu yere inşa edilerek hizmete açılmıştır. Ardından Damлатаş Mağarası önünde Riviera Otel, daha sonra ise Alaaddin Otel faaliyete başlamıştır. Bu gelişmeleri Selam Otel ve Alantur Otel gibi tesislerin açılması takip etmiş, böylece Alanya'nın turizm altyapısı güçlenmeye başlamıştır. Tokuş, Alanya'nın planlanması, şehirleşmesi ve gelişmesi için yerel yönetimle sürekli iş birliği içinde olmuş, 1956 yılında çıkarılan İmar Kanunu ve İstimlâk Kanunu doğrultusunda şehrin modernleşmesi

³⁵⁷ Akbaş, 19.08.2022, Sayı 2157: 2.

³⁵⁸ Alanya (Ala'ıyya) kitabının yazarlarının destek ve yardımları için Ahmet Tokuş'a teşekkürü için bkz. Görsel 23: 268.

için çalışmalar yürütmüştür. Alanya İmar ve Yol İnkişaf Planının oluşturulmasını sağlayarak dönemin belediye başkanlarıyla birlikte yeni caddelerin açılması, meydanların düzenlenmesi ve yolların genişletilmesi için projeleri hayata geçirmiştir. 28 Eylül 1956 tarihli Alanya Belediye Encümeni kararıyla, özellikle Hükümet ve Gazipaşa Caddelerinin genişletilmesi, meydanların kamulaştırılması ve birçok sokağın açılması yönünde kararlar alınmıştır. Şehrin ulaşım altyapısını güçlendirmek amacıyla Alanya İskelesinin yapımına öncülük eden Tokuş, iskelenin daha işlevsel hale gelmesi için iskele yolunun genişletilmesi çalışmalarına da destek vermiştir. Bu süreçte yaklaşık 400'e yakın bina yıkılmış, bu binalardan 50-60 tanesinin ise kendi akrabalarına ait olması dikkat çekmiştir. Hatta kendi kayınpederinin binasının da yıkılmasına öncülük etmesi, ailesi içinde tepki çekmiş ve uzun süre kendisiyle konuşmalarına neden olmuştur³⁵⁹. Tokuş, Antalya milletvekili olarak görev yaptığı dönemde, Antalya'da sanayi kurulmasına karşı çıkmış, bu tavrı nedeniyle eleştirilere maruz kalmıştır. Sanayi yatırımlarına karşı çıkmasının temel sebebi, bölgenin turizm potansiyelini koruma isteği olmuştur. Kendisine yöneltilen “Herkes sanayi isterken sen niçin karşı çıkıyorsun?” sorularına, “Yakın gelecekte bu bölgeler turistik tesislerle dolacak, sanayi bölgeleri turizmi olumsuz etkiler” şeklinde yanıt vermiştir. Bu doğrultuda, Antalya Sorgun’a kâğıt fabrikası kurulmasını engellemiş ve sanayileşmenin kıyı turizmine vereceği zararlara dikkat çekmiştir. Yıllar sonra, İsveç Fahri Konsolosu Hilmi Tokuş, “Eğer o fabrika kurulmuş olsaydı, Side ve Alanya'da turizm gelişmezdi” diyerek, Tokuş'un zamanında doğru bir karar verdiğini ifade etmiştir³⁶⁰. Ahmet Tokuş'un turizm ve şehirleşme alanındaki vizyoner yaklaşımı, Alanya'nın bugünkü turistik kimliğinin oluşmasında kritik bir rol oynamıştır. İmar ve altyapı projeleriyle şehrin modernleşmesine öncülük etmesi, sanayileşmenin kıyı turizmine zarar vereceğini öngörerek çevreci bir tutum sergilemesi, onun uzun vadeli planlama anlayışını göstermektedir. Turizmi Teşvik Kanunu'nun çıkarılmasına katkısı ve Alanya'nın ilk otellerinin açılmasına sağladığı destek, bölgenin ekonomik dönüşümüne önemli bir zemin hazırlamıştır. Şehir planlamasında kamusal yararı gözeterek aldığı radikal kararlar, onun kararlılığını ve toplumsal kalkınmaya duyduğu sorumluluğu gözler önüne sermektedir. Bugün bile Alanya'nın çehresini şekillendiren birçok projenin altında onun imzasının bulunması, mirasının ne denli güçlü olduğunu kanıtlamaktadır³⁶¹.

Ahmet Tokuş'un Alanya ve Antalya için gerçekleştirdiği hizmetlerin hikâyesinde oldukça çarpıcı detaylar bulunmaktadır. İş makinelerini Alanya'ya getirme çabaları, başta

³⁵⁹ Ahmet Tokuş Bulvarı genel görünüm için bkz. Görsel 24: 268.

³⁶⁰ Akbaş, 20.08.2022, Sayı 2158: 2.

³⁶¹ Ahmet Tokuş'un proje çalışmasından bir kare bkz. Görsel 25: 269.

bürokrasi engelleri olmak üzere bir dizi zorluğun üstesinden gelmesini içeriyor. Özellikle bütçe komisyonunda yaptığı çalışmalar ve karayolları genel müdürünü ikna etme süreci oldukça dikkat çekici. Sonunda başarılı bir şekilde iş makineleri Alanya'ya ulaştırılıyor. Bu gibi fedakârlıkların yerel halkın yaşam kalitesini artırmak için yapılan önemli hizmetler olduğunu göstermektedir. Abdullah Akbaş'ın kaleme aldığı “Toroslar'da Yaşam Hikâyeleri” adlı kitapta sürece dair çok güzel bir anlatı bulunmaktadır³⁶²;

Milletvekili seçildikten sonra, Alanya ve Antalya'ya hangi hizmeti alabilirim ve ne kadar hizmet yapabilirim dürtüsüyle Ankara bürokrasisinde neler olup bittiğini araştırmaya başlar. O günün Türkiye'sinde bütçede öyle afakî bir para da yok. Kendisi de önceden karayolların da çalışmış bir mühendis olması nedeniyle, dostlarından karayollarının köprü ve sulama suyu için bütçe ayırdığını öğrenir. Hemen harekete geçer, Alanya-Antalya arasında şose yollarda bulunan ahşap köprülerin yerine beton köprüler yaptırmaya karar verir. Köprüler yapılıncaya E-24 karayolunun da mutlaka yapılacağını düşünür. Ama Türkiye'de henüz yol açacak yeterli iş makineleri ve teknoloji yoktur. Ancak o memleketinin makûs talihini değiştirmek için araştırmaya devam eder. Bir gün bir milletvekili arkadaşından, Amerikan Marshall Yardımları kapsamında Mersin Limanı'ndan İskenderun'a iş makineleri (Dozer, Greyder, Kepçe) geldiğini duyar. İskenderun'da iş makinelerinin kullanılması için talebelere eğitim verilmektedir. Ayrıca dönemin Cumhurbaşkanı Celal Bayar, kendi doğup büyüdüğü Bursa Umurbey'in yollarını açmak için eğitimden sonra, iş makinelerini kendi memleketine götürmeyi planlamaktadır. İkna kabiliyeti çok yüksek olan Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş, Cumhurbaşkanından randevu alır ve yanına gider. Alanya'nın ve Antalya'nın tarihi geçmişi ve ülkenin turizm potansiyeli gibi konular üzerinde istişarelerde bulunurlar ve iş makinelerinin Alanya'ya getirilmesi hususunda Celal Bayar'ı ikna eder. Ancak bürokrasi sıkıntı çıkarır, karayolları genel müdürü iş makinelerini Alanya'ya vermek istemez. Ahmet beyin kitabında pes etmek yoktur. Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde gerekli kulisleri yaparak kendisini bütçe komisyonuna seçtirir. Ve bütçe komisyonunda karayollarının bütçesini tabiri caizse baltalamaya başlar. Karayolları bütçesi konusunda hep aleyhte konuşmalar yapar. Bir gün karayolları genel müdürü mecliste tanıdığı milletvekillerine; “Ahmet Tokuş'un karayolları ile derdine, niçin bizimle uğraşıyor?” diye sitemde bulunur. Milletvekilleri de “Ahmet Tokuş makineleri Alanya'ya istiyor, verin kurtulun” demişler. Ahmet Bey'i karayollarına davet ederler. Karayollarına varınca, “Ahmet Bey seni ne kadar çok severiz” diye karşılarlar. “Hayrola, bir şey mi var” diye sorar Ahmet Bey. Bürokratlar; “bir şey yok, biz düşündük, taşındık iş makinelerini Alanya'ya götürmeye karar verdik” derler. Ancak bir sorun çıkar. Makineler Alanya'ya nasıl gidecek? Ahmet Bey'in makineleri Alanya'ya götüremeyeceğini ve vazgeçeceğini düşünürler. O zaman Antalya-Alanya arasındaki şose yol ve çürük ahşap köprülerden başka 50-60 tonluk iş makinelerinin geçebileceği bir alternatif yol yok. Ahmet Bey, “Tamam, ben götürürüm ama sakın ola kararınızdan vazgeçmeyin, verin elinizi” deyip, alışveriş pazarlığı yapar gibi el sıkışırlar. Ahmet Tokuş, oradan doğrudan zamanın Donanma Komutanlığına, daha önce Amerika'dan tanıdığı amiral arkadaşının yanına varır. “Bana bir çıkarma gemisi ver” diye ricada bulunur. Komutan espriyi patlatır; “Hayrola, Kıbrıs'ı mı işgal edeceksin” der. “Hayır, Alanya'ya iş makineleri taşıyacağım” der ve komutanı ikna eder. Ama yine bir sıkıntı daha vardır. Ancak öğrencilik

³⁶² Akbaş, 2022: 25-28.

yıllarında kazandığı mücadele ruhu ile onun pes etmeye niyeti yoktur. Geminin Alanya'ya gidebilmesi için önemli miktarda kömür ihtiyacı vardır. Kömürü Etibank'ın sağladığını öğrenir ve ne olur ne olmaz kömür yok derler diye, tüm Antalya milletvekillerini toplar ve Etibank'a giderler. Etibank milletvekillerinin isteğini yerine getirir ve kömürü verirler. İş makineleri gemiye yüklenip Alanya'ya getirilir. O sırada Ahmet Bey'de Alanya'dadır. Alanya Limanı'na yaklaşan geminin komutanı, limanın altyapısının, fiziki durumunun iyi olmamasından dolayı; "Ben arka kapağı bu platforma göre açarsam, iş makineleri giderken kapağı kırar ve benim servetim bunu karşılamaya yetmez" der. Hemen Ahmet Bey'e haber verilir, limana gelir ve komutanla bir görüşme yapar. Komutana hitaben, "Sen kapakları aç, makineler insin, eğer kapak kırılırsa, kefilim benim" der ve komutanı ikna eder. İş makineleri Alanya'ya gelmiştir artık. Durumu gören Alanya halkı da çok sevinçlidir. Bu günkü turistik yolun açılmasına, ilk önce Alanya Cuma Pazarı, Bostancıpınarı Kavşağı'ndan başlanılır ve doğuya doğru devam edilir. Bu konu milletvekilimiz Ahmet Tokuş'a, "yol niye Antalya istikametine değil de Gazipaşa istikametine doğru açılıyor?" diye sorulur. Cevaben; "önce Antalya'ya doğru açılırsa, iş makineleri tekrar Alanya'ya dönmeyiz, Gazipaşa tarafındaki yol açılmaz öyle kalır, Alanya'nın doğusundaki yol açılınca zaten batıya doğru yolun açılması kesindir" der.

Alanya-Antalya arası yol inşaatı tam yedi yıl sürer. Ancak Alanya şehir içinde yol açılırken çok sıkıntılar çekilir. Yol hattının geçtiği güzergâhta bulunan bahçe ve arazi sahipleri itiraz ederler, karşı çıkarlar. Hatta imza toplayıp, "Ahmet Tokuş yol açmıyor, bu adam çıldırmış, sanki tayyare indirecek gibi gereksiz geniş yol açıyor" diye Ankara'ya dilekçeler gönderirler. Ancak Ahmet Tokuş kararlıdır, Alanya'nın geleceğini düşünür geri adım atmaz. Yol güzergâhında bulunan birçok bina yıktırılır. Bina sahiplerinin birçoğu ikna edilir, diğerlerine ise, yapı enkaz bedeli ödeme kararı çıkarttırılır. Kendisi daha sonra bir röportajında; "gözüm kara olmasa bu yolu açamazdım, bakın üzerinden 30-35 sene geçti artık yol ihtiyacı karşılamıyor" diye hayıflanır.

26.02.1957 tarihinde Ahmet Tokuş'u anlamak adına mecliste Akdeniz bölgesi ile ilgili zabıt ceridelerine yansıyan ve bir eleştiriye cevap olarak yaptığı konuşmanın özeti ile bu bölümümü noktalamak yerinde olacaktır³⁶³;

Arkadaşlar, Türkiye'nin zirai ekonomisinde önemli bir rol oynayacak bölgelerden biri olan Mersin'den Muğla'ya uzanan kıyı şeridi üzerine konuşmak istiyorum. Bu bölgeler sadece turistik güzellikleriyle değil, aynı zamanda tarımsal açıdan da son derece değerlidir. Öncelikle, Mustafa Ekinci'nin bu bölgeler hakkındaki eleştirilerine değinmek istiyorum. Eleştiriler arasında "yükselmiş bir hayat standardı yoktur" ifadesi dikkatimi çekti. Bu sözler, geçmişteki zor şartları hatırlamama neden oldu. Eskiden köylülerin hayatı gerçekten zordu; bazıları buğday yerine mısır ve arpa karışımından yapılan ekmekle geçinmek zorunda kalıyordu. Ancak şimdi durum çok daha farklıdır. Hayat standartları yükseldi, köylülerin daha iyi yemek ve giyinmek gibi imkânları var. Artık köylerde radyolar bile bulunuyor ve köylüler çeşitli tahılları tüketebiliyorlar.

Bugün, Gündoğmuş kazasının köylerinde yaşayan insanlar ofislerden buğday talep ediyorlar ve bunu kendi paralarıyla almayı istiyorlar. Bazı köylerde radyo sahibi olan insanlar var ve hatta bazıları arazi taşıtları ile şehre gidip sinemaya bile geliyorlar. Mustafa Ekinci'nin ifadesine katılmamakla

³⁶³ TBMMZC, Dönem:10, C: 17,26.02.1957: 1048.

birlikte, köylülerimizin artık acınacak bir durumu yok. Türkiye'nin istikbali parlak; ülkemiz, ikinci bir Amerika olmaya aday ve bu hedefe ulaşacaktır.

1950'lerde Alanya, birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Ancak bu dönemde Milletvekili Yüksek İnşaat Mühendisi Ahmet Asım Tokuş'un önderliğinde yapılan çalışmalar, Alanya'nın altyapı sorunlarını çözmede ve tarım alanında gelişim göstermede önemli bir rol oynamıştır. Tokuş'un özverili hizmetleri ve liderliği, Alanya halkı tarafından hala sevgi ve saygıyla anılan bir figür haline gelmesini sağlamıştır.

Milletvekilliği ve 27 Mayıs 1960 Askeri Darbesi ve sonrasında devam eden Yassıada yargılama süreçlerden sonra Alanya'ya dönen Ahmet Tokuş, turizm ve tarımla uğraşmaya başlamıştır. Yenilikçi kişiliği ile milletvekili olduğu dönemde bile tarımdan kopmamıştır. Alanya'ya ilk avokadoyu getirmesiyle bilinmekte ve Pelitlik Caddesi'ndeki evinin önünde devasa büyüklükteki avokado ağaçları hala ayaktadır. Milletvekilliği döneminde DSİ Genel Müdürü olan 9. Cumhurbaşkanımız Süleyman Demirel çok samimi arkadaşdır. Sayın Demirel'e Alanya'dan çok avokado paketi göndermiştir. İTÜ'den arkadaş olan bu iki dost, 1954 yılında biri milletvekili, diğeri DSİ Genel Müdürü olarak bazen eşek, bazen at sırtında Dim Vadisi'ni dolaşmışlar ve sonra sulama suyu kanalını inşa ederek, Sayın Demirel'in tabiri ile "Alanya'yı ben suladım" ifadesi mucibince tarım alanları ve narenciye bahçeleri suya kavuşmuştur³⁶⁴.

Emekliliğinde de Alanya'ya hizmet etmeye devam etmiştir. 1980'li yıllarda Alanya-Hadim yolunun Kuşyuvası Mevkii'nin iyileştirilmesi ve yolun genişlemesi için çok çaba sarf eder. Alanya'dan çalışan işçilerin iâşesini her gün temin edip, bizzat kendisi götürür. Çalışanlarla ilgilenilmezse verim almanın zor olduğunu iyi bilir. Kış mevsiminde sürekli buzlanan Koçdavut Yolu'na nispeten daha fazla güneş alan Kuşyuvası Yolu'nu orman yolundan çıkarıp devlet yolu haline getirilmesi için çalışır. Çünkü devlet yollarının devamlı açık tutulması gerekliliği vardır. En kısa yol olan Alanya-Konya yolunun devamlı açık olmasını ister. Milletvekili ve makam sahibi olmadan bu hizmetleri yapmak kolay değil. Ancak Ahmet Tokuş'un yurtiçi ve yurtdışında önemli bir özgül ağırlığının olduğu da ortadır. Bu yılların emekleri ve fedakârlıkların sonucudur. Alanya'ya, bölgemize ve ülkemize yaptığı hizmetlerle, yeri doldurulamayacak bir karakter olan Ahmet Tokuş, 28 Aralık 1990 tarihinde aramızdan ayrılmıştır³⁶⁵. Alanya'nın gelişiminde de önemli katkılarda bulunan Tokuş, modern şehircilik ilkelerine uygun projelerle şehrin sıhhati, güzelliği ve turistik potansiyelini artırmaya yönelik çalışmalar yapmıştır. Özellikle Alanya'nın turistik cazibesini korumak ve

³⁶⁴ Akbaş, 2022, Sayı 2160: 2; Ahmet Tokuş emeklilik döneminde 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile bknz. Görsel 26: 269.

³⁶⁵ Akbaş, 23.09.2022, Sayı 2160: 2.

artırmak için park alanlarının oluşturulması, hava sirkülasyonunun sağlanması ve modern yapılaşmanın önünü açması, onun vizyoner yaklaşımının bir göstergesidir.

2.6. Posta Teşkilatı ve Haberleşme

Cumhuriyetin ilk yıllarında Antalya ile Burdur arasında haftada dört gün, Antalya ile Alanya arasında haftada iki gün posta teati edilmekteydi. Antalya ile Burdur telgraf hattına, Alanya, Manavgat, Akseki ve İbradı telgraf hatları bağlı idi. Ayrıca Alanya ile Anamur telgraf hattı vardı. Alanya Kazasında doğal afetler, haberleşme alanında, bazı meseleleri de gündeme getirmektedir. Mesela; Antalya İlinden 16 Ekim 1937 tarihinde, Dahiliye Vekaleti kanalı ile, Başvekalete gönderilen tel yazısında, Alanya ve Manavgat mıntıkalarına, 13-14 Ekim 1937 günlerinde fasılasız yağan şiddetli ve fırtınalı yağmurdan hâsıl olan sellerden, Alanya-Manavgat yolu üzerindeki Kargı Çayı köprüsü ile, Payalar üzerinden Kargı Çayına kadar olan menfezlerin, tamamen yıkıldığını ve postanın çayın öbür tarafında kaldığını, ayrıca fırtınanın telefon tellerini tahrip etmesi yüzünden Eman ve Marazlı mıntikasıdan henüz malumat alınamadığını bildirmiştir³⁶⁶. 1948 yılına gelindiğinde, günümüzde olduğu gibi gelişmiş posta ve haberleşme altyapıları henüz mevcut değildi. Özel lojistik ve kargo şirketleri, cep telefonları ve özel operatörler gibi iletişim olanaklarının olmadığı bu dönemde, haberleşme büyük ölçüde geleneksel yöntemlerle sağlanıyordu. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler esas alınarak, 1948-1958 yılları arasında bölgedeki haberleşme ve altyapı gelişmeleri incelenecek ve bu dönemde yaşanan değişimler bu başlık altında derlenecektir.

İlk olarak Alanya Postası Gazetesi'nin 21 Aralık 1948 tarihli sayısında, dönemin haberleşme sorunlarına dair önemli bir haber yer almıştır. Gazetenin 2. sayfasında yayımlanan bu haberde, Alanya Postanesi'nin zor koşullar altında faaliyet göstermekte olduğu vurgulanmaktadır. Haber metni, postanenin personel yetersizliği nedeniyle büyük bir iş yükü altında kaldığını ve özellikle muhabere memurunun bu ağır sorumluluğu tek başına üstlenmek zorunda olduğunu ortaya koymaktadır. Sabah saat 07.00'den akşam 19.00'a kadar kesintisiz çalışan bu memurun, ayda 1.200-1.500 telgraf alıp aynı miktara yakın telgraf göndermekle yükümlü olduğu belirtilmiştir. Özellikle vapurların limanda bulunduğu günlerde telgraf trafiğinin yoğunluğu, muhabere memurunun görevini daha da zorlaştırmaktadır. Diğer posta memurları ve müvezzi (posta dağıtıcısı) de benzer şekilde geç saatlere kadar mesai yaparak işlerini büyük gayretle yürütmekte, ancak aldıkları mesai ücretlerinin oldukça düşük kaldığı ifade edilmektedir. Kış mevsimiyle birlikte artan işlemler ve her türlü resmi-hususi yazışma

³⁶⁶ Gönüllü, 2003: 90-91.

sürecinin idaresi, sınırlı sayıda memurun özverili çalışmasına bağlıdır. Haberde, Alanya Postanesi'nin merkez postane olarak görev yapması nedeniyle vilayet merkezleri kadar iş hacmine sahip olduğuna dikkat çekilmektedir. Son olarak, Alanya Postası bu duruma çözüm getirilmesi gerektiğini vurgulayarak, Posta Telgraf Telefon Teşkilatı (PTT) Genel Müdürlüğü'nün bir inceleme yapmasının ve postane kadrosunun takviye edilmesinin zorunlu olduğu ifade edilmiştir. Memurların daha insani çalışma koşullarına kavuşması hem çalışanların refahını artıracak hem de halkın hizmet kalitesini iyileştirecektir. Gazete, bu tür toplumsal meselelerin dile getirilmesinin, basının temel görevlerinden biri olduğunun altını çizmiştir³⁶⁷. 1952 yılına gelindiğinde, Alanya'nın haberleşme altyapısında önemli bir gelişme yaşanmıştır. Alanya Postanesi'nde şehirler arası telefon muhaberatı yapılması amacıyla girişimlerde bulunulduğu haberi, dönemin önemli yeniliklerinden biri olarak kaydedilmiştir³⁶⁸. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan bu bilgi, bölgenin iletişim altyapısının genişletilmesi ve modernleştirilmesi yolunda atılan ilk adımlardan birini göstermektedir. Bu girişim, yalnızca yerel haberleşme ağının iyileştirilmesi değil, aynı zamanda Alanya'nın çevre şehirlerle daha güçlü bir iletişim ağı kurması açısından da büyük önem taşımaktadır. Dönemin şartları göz önüne alındığında, şehirlerarası telefon bağlantısı sağlama girişimi hem halkın ihtiyaçlarına yanıt vermek hem de ekonomik ve sosyal etkileşimi artırmak için atılmış stratejik bir adım olarak değerlendirilebilir.

1953 yılında Alanya'ya Telefon Santrali Kurulacağı haberi büyük bir yenilik olarak duyurulmuştur. PTT Genel Müdürlüğü'nce Antalya Vilayetinin telefon şebekesinin otomatik hale getirileceği ve Serik, Manavgat ile Alanya'yı kapsayan bu projenin şehir içi ve şehir dışı telefon muhaberatını kolaylaştıracığı belirtilmiştir. Gerekli hazırlıkların tamamlanmasının ardından santral kurulumuna 1954 yılında başlanacağı ifade edilmiştir³⁶⁹. Aynı yıl, PTT müfettişi Fetih Ağralı'nın ilçeyi ziyaret ederek normal teftiş işlemlerini tamamladığı haberi de yer almıştır. Bu teftiş, posta hizmetlerinin denetlenmesi ve eksiklerin giderilmesi açısından önemli görülmüştür³⁷⁰. Bir diğer haberde ise Alanya Postanesi'nin elektrik tesisatı eksikliği nedeniyle memurların petrol lambasıyla çalışmak zorunda kaldıkları ifade edilmiştir. Özellikle geceleri gelen postaların düzenlenmesi sırasında yaşanan zorlukların, çalışanları

³⁶⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.12.1948, Sayı 8: 2.

³⁶⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1952, Sayı 96: 2.

³⁶⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.04.1953, Sayı 121: 1; *BCA*, 30-1-0-0/83-523-9, (04.08.1952), Antalya'da, şehirlerarası telefon hattı hakkında bkznz. Görsel 39: 278.

³⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1953, Sayı 122: 2.

oldukça mağdur ettiği vurgulanmıştır³⁷¹. Bu durum, dönemin altyapı eksikliklerini çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Alanya Postası Gazetesi 1 Ekim 1953 sayısında ise PTT hizmetlerindeki aksamalar esprili bir dille ele alınmıştır. “PTT Teşekkülleri Kaplumbağa Yürüyüşü ile Çalışıyor” başlıklı haber, posta hizmetlerindeki gecikmeleri somut örneklerle okuyuculara aktarmaktadır. Haberde, PTT teşkilatının yeniden yavaşlamaya başladığı ifade edilerek bu durum mizahi bir üslupla eleştirilmiştir. Durumu örneklendiren gazete, 27 Eylül 1953 tarihinde pazar günü saat 11.15’te Antalya’dan Alanya’ya çekilen bir telgrafın ancak ertesi gün saat 16.00’da alıcıya ulaştığı vurgulanmıştır. Benzer şekilde, 26 Eylül 1953 tarihinde Yalova’dan gönderilen bir mektubun iki gün içinde ancak saat 17.00’de alıcıya ulaştığı belirtilmiştir. Bu örnekler, posta hizmetlerinde yaşanan ciddi gecikmelere dikkat çekmek amacıyla verilmiştir. Haberin devamında, adli posta işlemlerinin dahi gecikmelere uğradığı ve bu durumun günlük yaşamda büyük aksaklıklara yol açtığı ifade edilmiştir. Bu aksamalar halkın büyük tepkisine yol açarken, gazete bu durumu bizzat gözlemlediğini ve halkın memnuniyetsizliğini dile getirmeyi görev edindiğini vurgulamıştır. PTT Genel Müdürlüğü’ne açıkça çağrıda bulunularak, bu kaplumbağa hızındaki hizmete son verilmesi talep edilmiştir. Gazete, bu sorunların günlük yaşamı ciddi şekilde aksattığını belirterek çözüm talep etmiştir³⁷². Alanya Postası Gazetesi’nin daha önce gecikmeler sebebi ile yapmış olduğu eleştiri 1954 yılı başında karşılık bulduğunu görmekteyiz. 1 Ocak 1954 tarihinde gazete yayımladığı haberde PTT İdaresi’nin aldığı kararla posta seferlerinin haftada üç gün yerine haftanın altı günü yapılacağı duyurulmuştur. Bu düzenleme, bölgedeki haberleşme faaliyetlerinin daha etkin hale gelmesini sağlamayı amaçlamış ve halk arasında memnuniyetle karşılanmıştır³⁷³. Yine aynı dönemde Alanya PTT Müdürlüğü’nün ciddi personel sıkıntısı çektiği görülmektedir. Gazetede yayımlanan 29 Mart 1954 tarihli haberde, personel yetersizliği ve ağır iş yükü nedeniyle müdürlüğün zor durumda olduğu ifade edilmiştir. Antalya’ya tayin edilen muhabere memurunun yerine yeni bir atama yapılmaması, işlerin aksamasına neden olmuş; mevcut personel asıl görevlerinin dışında ek işlerle meşgul olmak zorunda kalmıştır. Müdürlük çalışanlarının büyük fedakârlık ve özveriyle görevlerini yerine getirdiği belirtilirken, bu iş yükünün uzun vadede sürdürülemez olduğu dile getirilmiştir. Gazete, personel eksikliğinin giderilmesi için gerekli adımların atılmasını talep etmiştir³⁷⁴. Bu çağrı kısa sürede karşılık bulmuş ve PTT Genel Müdürlüğü tarafından Manavgat’tan bir muhabere memuru Cezmi

³⁷¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.05.1953, Sayı 123: 2.

³⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1953, Sayı 132:1, 2.

³⁷³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1954, Sayı 138:1.

³⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 29.03.1954, Sayı 145:1, 2.

Neftçi'nin Alanya'ya tayin edilmesi sağlanmıştır ve ikinci bir memurun yakında tayin edileceği bildirilmiştir. Gazete, PTT yetkililerine duyarlılıkları ve çözüm çabaları için teşekkür etmiştir³⁷⁵. 1953 yılında Alanya Postası Gazetesi şehirlerarası telefon hattının 1954 yılı içinde hizmete girmesinin planlandığı belirtmiştir. Ancak ilerleyen süreçte bu hattın planlandığı tarihte hizmete giremediği ve 1955 yılına ertelendiği anlaşılmıştır.

Öte yandan, Alanya Postası aynı yıl içinde Alanya PTT binasının yetersizliğine de dikkat çekmiştir. Ahşap ve harap haldeki binanın giderek artan haberleşme ve posta ihtiyaçlarını karşılayamaz hale geldiği vurgulanmıştır. Binanın yetersizliği hem çalışanların işlerini zorlaştırmış hem de vatandaşların hizmet almasını güçleştirmiştir. Gazete, şehir merkezinde modern bir PTT binasının inşa edilmesi gerektiğini ifade etmiş ve bu binanın aynı zamanda şehirlerarası telefon hattı tesisine uygun olacak şekilde tasarlanmasının önemine dikkat çekmiştir. Bu çağrı, bölgedeki iletişim altyapısının iyileştirilmesi için önemli bir talep olarak kaydedilmiştir³⁷⁶. Gazetenin bu konudaki ısrarcı tutumu sonucunda, Afyonkarahisar PTT Baş Müdürlüğü, Alanya Postası Gazetesi'ne cevap vermiştir. Baş Müdürlük, durumu PTT Genel Müdürlüğü'ne ilettiklerini ve alınacak nihai kararın daha sonra bildirileceğini açıklamıştır³⁷⁷. Bu yanıt, dönemin kamu idarelerinin yerel basına duyarlılığını ve iş birliğine açıklığını göstermesi açısından dikkat çekicidir. 24 Haziran 1954 tarihli gazeteye gönderilen yazıda, Afyon PTT Bölge Baş Müdürü Hasan Emre, Alanya'ya yeni bir PTT binası yapılmasının mevcut inşaat programının yoğunluğu nedeniyle mümkün olmadığını bildirmiştir. Ancak, bu ihtiyacın farkında olduklarını ve ilerleyen dönemde bu konuda gerekli çalışmaların yapılacağını ifade etmiştir. Alanya Postası, bu duyarlılığa teşekkür ederek sürecin takipçisi olacağını beyan etmiştir³⁷⁸. Bu açıklama, yerel taleplerin kamu idaresince ciddiyle değerlendirildiğini ve süreçlerin takip edildiğini göstermektedir.

1955 yılında, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberlerde, şehirler arası telefon hattı çalışmalarının önemli bir aşamaya geldiği duyurulmuştur. Antalya-Alanya arasında yapılacak telefon şebekesine yönelik etütlerin tamamlandığı ve Alanya'ya gelen bir fen ekibinin gerekli incelemeleri yaptığı belirtilmiştir. Çalışmaların birkaç ay içinde sona ereceği ve santral kurulumu sonrası, Alanya ile Antalya ve diğer şehirlerarasında telefonla doğrudan iletişim sağlanabileceği vurgulanmıştır. Bu önemli gelişmenin, tesisatın Haziran 1955 sonuna kadar tamamlanarak hizmete açılmasıyla hayata geçeceği memnuniyetle ifade edilmiştir³⁷⁹.

³⁷⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 03.05.1954, Sayı 150-151:1, 2.

³⁷⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.06.1954, Sayı 157:1.

³⁷⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.07.1954, Sayı 159:1.

³⁷⁸ Emre, 05.07.1954, Sayı 159:2.

³⁷⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1955, Sayı 174:1.

Aynı yıl, PTT memurlarının çalışma koşullarıyla ilgili yaşanan zorluklar da yeniden gündeme gelmiştir. Alanya Postası, 15 Aralık 1954 tarihli sayısında, PTT memurlarının sağlıksız koşullarda çalıştığını ve kiralık binanın yetersizlikleri nedeniyle büyük mağduriyet yaşandığını duyurmuştur. Özellikle binanın elektrik tesisatının bulunmaması nedeniyle hizmetlerin aksadığı, çalışanların petrol lambası ile görev yapmak zorunda kaldıkları vurgulanmıştır. Gazetenin bu konuyu gündemde tutması sonucu, PTT Umum Müdürlüğü tarafından gerekli incelemeler yapılmış ve sorunun çözümü için çalışmalara başlandığı açıklanmıştır. Elektrik tesisatı sorununun çözümü için bina sahibinden onay beklendiği ve ilerleyen dönemde kesin bir çözüm üretileceği belirtilmiştir³⁸⁰. Bu noktada Alanya Postası Gazetesi'nin oynadığı rolü vurgulamak önemlidir. Gazete, yalnızca haber veren bir yayın organı olmaktan öte, yerel sorunları gündemde tutarak kamu kurumları üzerinde baskı oluşturmuş ve çözüm süreçlerini hızlandırmıştır. PTT Genel Müdürlüğü'nün durumu ciddiyetle ele alması ve incelemeler başlatması, basın bu etkin gücünü gözler önüne sermektedir.

1956 yılına yaklaşırken, şehirlerarası telefon hattının tamamlanması için yeni ve somut adımlar atıldığı görülmüştür. PTT Genel Müdürlüğü, hattın kurulumu için gerekli olan 300 adet standart direk ve malzemenin Alanya'ya gönderileceğini duyurmuş, Belediye antreposunda malzemelerin hazırlanmasının ardından tesisin inşasına başlanacağı ifade edilmiştir. Şehirlerarası telefon hattının tamamlanması, yalnızca iletişimde değil, aynı zamanda Alanya'nın ticaret ve ekonomi sahasında da büyük bir canlanma yaratacağı yönünde değerlendirilmiştir. Alanya'ya yeni bir PTT binasının yapılacağı müjdesi de yerel basında önemli bir gelişme olarak duyurulmuştur. Bu yeni binanın, mevcut kiralık binanın yetersizliklerini giderecek şekilde tasarlanacağı ve şehirler arası telefon hattı hizmetine de uygun olacağı belirtilmiştir³⁸¹. 1957 yılının başında, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler, bölgedeki posta ve iletişim hizmetlerinde yaşanan aksaklıkları gözler önüne sermiştir. 16 Ocak 1957 tarihli haberde, aralık ayının son haftasında Alanya'ya beş gün boyunca hiç posta gelmediği belirtilmiştir. Bu gecikmenin, postanın taşınmasında kullanılan araçlara yeterli yakıt sağlanamamasından kaynaklandığı dile getirilmiştir. PTT İdaresi bu durumu Genel Müdürlüğü'ne bildirerek, tekrarlanmaması için gerekli önlemlerin alınmasını talep etmiştir. Yine aynı tarihte yayımlanan bir diğer haberde, Antalya-Alanya şehirlerarası telefon şebekesinin direk dikim çalışmalarının tamamlandığı ve hattın çekimine başlandığı duyurulmuştur. Bu gelişmenin ardından kısa süre içinde şehirlerarası telefon iletişiminin

³⁸⁰ PTT Genel Müdürlüğü, 15.02.1955, Sayı 174:2.

³⁸¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1955, Sayı 194:1,2.

sağlanacağı, hattın çekim işlemlerinin hızla sürdürüleceği belirtilmiştir. Bu süreç, Alanya'nın iletişim altyapısında uzun zamandır beklenen dönüşümün önemli bir adımı olarak değerlendirilmektedir³⁸². Alanya'nın şehirlerarası telefon iletişiminin nihayet 20 Şubat 1957 tarihi itibarı ile başlamıştır. İlk etapta, yalnızca PTT İdaresi içindeki 200 hatlık santral üzerinden bağlantı sağlanmıştır. Gazetede dâhili tesisatın tamamlanmasının ardından abonelerin bu hizmetten yararlanabileceği ve böylece iletişim olanaklarının genişleyeceği vurgulanmıştır³⁸³.

Alanya Postası Gazetesi 16 Mayıs 1957 tarihli haberlere gelindiğinde, PTT hizmetlerinde yaşanan başka sıkıntılar dikkat çekmiştir. Gazete, son zamanlarda yaşanan pul sıkıntısını gündeme getirmiş, bozuk para sıkıntısına ek olarak her türlü damga pulunun da temininde zorluk yaşandığını vurgulamıştır. Bu durumun idari ve ticari işlemleri aksattığı belirtilmiş, yetkililerin konuya çözüm bulması gerektiği ifade edilmiştir. Aynı tarihli diğer bir kapsamlı bir yazıda ise PTT İdarelerinin genel durumu ve Alanya PTT'nin takviye edilmesi gerekliliği detaylıca ele alınmıştır. Haberde, Antalya ve Alanya PTT şubelerinde halkın şikâyetlerine karşı duyarsız kalındığı öne sürülmüş ve bu durumun iletişim hizmetlerini olumsuz etkilediği belirtilmiştir. Telgraf işlemlerinin yavaş işlediği ve gönderilen telgrafların okunamayacak kadar kötü yazıldığı ifade edilmiştir. Ayrıca Alanya'ya yapılan şehirler arası telefon şebekesi çalışmaları sırasında yeterli destek verilmediği, mevcut imkânların yetersiz olduğu vurgulanmıştır. Gazete, bu aksaklıkların giderilmesi ve PTT teşkilatının modernize edilmesi gerektiğini güçlü bir şekilde dile getirmiştir³⁸⁴. 1957 yılı, Alanya'da haberleşme ve ulaşım hizmetlerinde yaşanan aksaklıkların sıkça gündeme geldiği önemli bir dönem olmuştur. Bu yılın en dikkat çeken meselelerinden biri, postaların beş gün boyunca ulaşmaması ve bu aksaklığın petrol tedarikinde yaşanan sıkıntılardan kaynaklandığının belirtilmesidir. Dönemin küresel ve bölgesel siyasi gelişmeleri göz önüne alındığında, Türkiye'deki petrol ithalatına dayalı sistemin kırılgan yapısı, bu tür gecikmeleri tetiklemiş olabilir.

1957 yılında yaşanan bu gelişmeler, iletişim ve ulaşım hizmetlerinin ne denli hassas dengelere bağlı olduğunu gözler önüne sermektedir. Posta otobüslerine yakıt sağlanamaması, haberleşme sistemini ciddi şekilde aksatmış, bu durum yerel basının eleştirilerine de yansımıştır. Alanya Postası, bu sorunu açıkça dile getirmiş ve yetkililerden sorunun tekrar etmemesi için önlem almasını talep etmiştir.

³⁸² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1957, Sayı 223:1,2.

³⁸³ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.03.1957, Sayı 226:2.

³⁸⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1957, Sayı 231:1.

Aynı yıl, şehirlerarası telefon hattının nihayet faaliyete geçmesi, Alanya için önemli bir dönüm noktası olmuştur. Ancak bu gelişmenin de birçok zorluk ve gecikmenin ardından gerçekleştiği görülmektedir. Modernleşme yolunda atılan adımlar her ne kadar bölgenin iletişim altyapısını güçlendirse de bu sürecin sıklıkla aksamalara maruz kaldığı ve yerel halkın mağduriyetine neden olduğu anlaşılmaktadır.

1957 yılı genel olarak, altyapı eksikliklerinin öne çıktığı ve iletişimde modernleşme çabalarının hızlandığı bir geçiş dönemi olarak değerlendirilebilir. Bu süreçte, Alanya Postası gibi yerel gazetelerin, sorunları gündeme taşıyarak kamuoyu oluşturma ve çözüm arayışlarını teşvik etme konusundaki etkisi dikkat çekicidir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1958 yılında konuya dair son haberlerinden biri, yeni PTT binasının yeriyle ilgili netleşen kararı duyurmuştur. Haberde, Kuyularönü Camisi ile yeni hamam yeri arasındaki alana PTT binası yapılmasının kararlaştırıldığı ve bu durumun PTT Genel Müdürlüğü'ne bildirildiği belirtilmiştir. Bu gelişme, uzun süredir tartışılan yeni bina ihtiyacının nihayet çözüm aşamasına geldiğini göstermektedir³⁸⁵. Modern bir PTT binasının yapılması, yalnızca haberleşme hizmetlerinin iyileştirilmesi değil, aynı zamanda şehir merkezindeki hizmetlerin daha düzenli ve erişilebilir hale gelmesi açısından da önem taşımaktadır.

Aynı yıl, telefon santrali kapasitesinin artırılması da dikkat çekici bir gelişme olmuştur. Santral kapasitesinin 200 abonelikten 400 aboneye çıkarılacağı, bunun da Antalya telefon tesisatının otomatik hale getirilmesiyle mümkün olacağı duyurulmuştur. İlk etapta, santralin 200 aboneye ulaşmasıyla birlikte bazı vatandaşların evlerine telefon bağlanabilmiş ve böylece haberleşme imkânları genişlemiştir. Ancak bölgenin telefon talebini karşılayabilmek için kapasitenin 400 aboneye çıkarılması gerekliliği, dönemin haberleşme ihtiyacının hızla arttığını göstermektedir³⁸⁶.

1958 yılı, Alanya'da haberleşme altyapısının modernleşme çabalarının ilerleme kaydettiği, ancak hâlâ tamamlanmamış ihtiyaçların bulunduğu bir dönemi temsil etmektedir. Yeni PTT binasının yapılacağının duyurulması ve telefon santral kapasitesinin genişletilmesi, geleceğe dair umut verici adımlar olsa da bu gelişmeler, halkın uzun yıllar süren bekleyişinin ardından gelmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1948-1958 yılları arasındaki yayınları, yalnızca yerel haberleri aktarmakla kalmamış, kamu hizmetlerindeki aksaklıkları cesurca dile getirerek çözüm süreçlerini tetikleyen bir güç olmuştur. Özellikle haberleşme hizmetlerinde yaşanan

³⁸⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 1958, Sayı 247:2.

³⁸⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 1958, Sayı 257:2.

sıkıntılar, gazetenin dikkat çekici başlıkları ve sistemli eleştirileri sayesinde kamuoyunda geniş yankı bulmuş ve yetkililerin harekete geçmesini sağlamıştır.

Bu süreçte PTT teşkilatının yaşadığı sıkıntılar, dönemin kısıtlı imkânları ve altyapı eksiklikleri göz önüne alındığında anlaşılır olsa da yerel halk için bu aksaklıklar hayatın her alanında doğrudan etkiler yaratmıştır. Beş gün boyunca posta gelmemesi, telefon santralinin yetersizliği ve damga pulu sıkıntısı gibi sorunlar, sıradan hizmet eksiklikleri olarak değil, o dönemin sosyoekonomik dinamiklerini yansıtan örnekler olarak değerlendirilebilir. Alanya Postası Gazetesi'nin yayın hayatına son verdiği 1958 yılı, bir dönemin kapanışını ve yeni bir haberleşme çağının eşliğini işaret etmektedir. Gazetenin güçlü sesi susmuş olsa da yerel basının toplumsal hafızadaki rolü ve halkın sesi olma misyonu, her satırında güçlü bir iz bırakmıştır.

1948–1958 yılları arasında Alanya'da gerçekleşen kamu hizmetleri temelli dönüşüm, genç Türkiye Cumhuriyeti'nin yerel düzeydeki modernleşme çabalarının bir yansıması olarak değerlendirilmelidir. Bu dönemde yalnızca fiziki altyapının inşasına değil, aynı zamanda kamusal yaşamın düzenlenmesine, toplumsal refahın artırılmasına ve yerel halkın devlete olan güven duygusunun pekiştirilmesine odaklanılmıştır. Temiz içme suyu şebekesinin kurulması, elektrik hizmetlerinin yaygınlaştırılması, şehir planlaması girişimlerinin başlatılması ve posta-haberleşme altyapısındaki gelişmeler; Alanya'nın küçük bir sahil kasabasından, modern bir kent kimliğine evrilmesi sürecinde mihenk taşları olmuştur.

Alanya Postası Gazetesi bu sürecin hem tanığı hem de taşıyıcısı olmuştur. Gazetede yayımlanan haberler, yalnızca teknik projeleri değil, aynı zamanda bu projelere dair halkın duygularını, tepkilerini, umutlarını ve şikâyetlerini de gün yüzüne çıkarmıştır. Belediye çalışanlarının elektrik yetersizliği nedeniyle petrol lambasıyla çalışmak zorunda kalması, halkın postane önünde mektup ve telgraf sırası beklemesi, şehir planındaki tartışmalar ya da Ahmet Asım Tokuş'un mektuplarla ifade ettiği vizyonu gibi ayrıntılar, kentsel dönüşümün yalnızca bir planlama meselesi olmadığını; insan hayatının gündelik dokusunu doğrudan şekillendiren bir süreç olduğunu göstermektedir.

Bu dönemde kamu hizmetlerinin gelişimi, merkezî devlet ile yerel yönetimler arasında bir eşgüdüm arayışını da beraberinde getirmiştir. Özellikle Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş'un teknik bilgiye dayalı katkıları, yerel ihtiyaçların ulusal düzeyde duyulmasını ve çözüm üretilmesini sağlayan önemli bir siyasi aracı işlevi görmüştür. Tokuş'un şehir planlamasından yol güzergâhlarına, park alanlarından turizm vizyonuna kadar uzanan önerileri, yerel aktörlerin karar alma süreçlerinde nasıl dönüştürücü olabileceğini gözler önüne sermektedir.

Sonuç olarak, 1948–1958 yılları arasında Alanya’da gerçekleşen kamu hizmetleri gelişimi, yalnızca bir şehirleşme deneyimi değil; aynı zamanda toplumsal aidiyetin yeniden kurulduğu, halkın kendi kentine ve devletine olan bağını yeniden tanımladığı bir dönemdir. Bu dönüşümün izlerini taşıyan Alanya Postası, yalnızca bir gazete değil, aynı zamanda o yılların ruhunu taşıyan ve bugünün kent tarihçiliğine zemin sunan bir hafıza kaydı olarak değerlendirilmeyi hak etmektedir. Bu bağlamda çalışma, hem yerel tarihin belgelenmesi hem de kalkınma süreçlerinin insan merkezli boyutunu görünür kılması açısından önemli bir katkı sunmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA'DA SOSYAL HİZMETLERİN GELİŞİMİ

1948–1958 yılları arasında Alanya’da sosyal hizmet alanında yaşanan dönüşüm, yalnızca kamu yatırımlarının artışıyla değil, aynı zamanda yerel halkın yaşam koşullarının insanca bir seviyeye yükseltilmesi yönündeki kolektif çabalarla açıklanabilir. Sağlık, eğitim ve spor alanlarında yürütülen faaliyetler, Cumhuriyet’in sosyal devlet anlayışının yerel düzeydeki yansımaları olarak öne çıkmıştır. Bu süreçte, bir yandan bulaşıcı hastalıklarla mücadele edilirken bir yandan da köy okulları inşa edilmiş, gençlerin bedensel ve sosyal gelişimini destekleyen spor kulüpleri oluşturulmuştur. Tüm bu gelişmeler, yalnızca teknik ve idari başarılar değil, aynı zamanda toplumsal dayanışmanın, gönüllü girişimlerin ve basının etkili işlevinin bir sonucu olmuştur. Dönemin en önemli tanığı olan Alanya Postası Gazetesi, halk sağlığından okullaşma oranlarına, spor etkinliklerinden yönetsel eksikliklere kadar geniş bir yelpazede haber, eleştiri ve önerileri kamuoyuna aktarmış; böylece yerel kalkınmanın sosyal boyutunu kayıt altına almıştır. Bu bölümde, sağlık, eğitim ve spor hizmetlerinin gelişimi, hem dönemin politikaları hem de halkın beklenti ve tepkileri bağlamında incelenecek; Alanya’nın nasıl daha sağlıklı, eğitilmiş ve aktif bir topluma dönüşmeye başladığı tarihsel belgeler ışığında ortaya konacaktır.

3.1. Sağlık Hizmetleri

1948-1958 yılları arasında Alanya’da sağlık kurumlarının gelişimi, bölgenin genel kalkınmasıyla paralel bir seyir izlemiştir. Bu dönemde Alanya Postası Gazetesi’nde, sağlık altyapısının güçlendirilmesi, yeni sağlık kurumlarının açılması ve sağlık personelinin yetiştirilmesi gibi gelişmelere dair pek çok haber bulunmakta, ayrıca, halk sağlığını iyileştirmeye yönelik alınan önlemler ve sağlık politikalarındaki değişiklikler de dönemin önemli dinamiklerinden birini oluşturmuştur. Bu kapsamda, Alanya’nın sağlık hizmetleri alanındaki dönüşümü, hem yerel halkın yaşam standartlarını iyileştirmeye yönelik bir çaba olarak hem de bölgenin daha geniş bir sağlık ağına entegrasyonu bakımından dikkate değerdir. Bu süreçte, şehir içi ve çevre köylerde sağlık hizmetlerinin erişilebilirliği, dönemin sosyoekonomik yapısı ve sağlık alanındaki gelişmelerle doğrudan ilişkilidir.

Alanya Postası Gazetesi, bu gelişmeleri geniş bir perspektiften ele almış; yol projelerinin sağlık hizmetlerine olan etkisini değerlendirerek okurlarına aktarmıştır. Gazetede

yayımlanan haberler ve eleştiri yazıları, halkın günlük yaşamında büyük önem taşıyan bu konunun bölgesel kalkınma üzerindeki etkilerini gözler önüne sermiştir.

3.1.1. Alanya Sağlık Merkezi

Cumhuriyetin ilk yıllarında, Antalya’da sağlık hizmetleri henüz yeterli düzeyde değildi. Bu dönemde, Antalya ilinde yalnızca özel idareye ait altmış yataklı Antalya Memleket Hastanesi hizmet veriyordu ve bu hastane şehrin tek sağlık kuruluşuydu. Söz konusu hastane, dâhiliye (iç hastalıkları), hariciye (genel cerrahi) ve nisaiye (kadın hastalıkları) gibi temel servislerle hastalara hizmet sunmaktaydı. Diğer taraftan, Antalya’nın Elmalı, Kaş, Manavgat ve Alanya ilçelerinde, her biri beş yatak kapasitesine sahip olan dispanserler bulunmaktaydı³⁸⁷. Mevcut sağlık kuruluşları, bölgelerdeki sağlık ihtiyacını karşılamak adına sınırlı kapasiteye sahip olmamakla birlikte, yerel halkın temel sağlık hizmetlerine erişimini sağlamaya yönelik önemli bir işlev görmektedir fakat bu dönemde sağlık hizmetlerinin daha yaygınlaştırılması ve altyapının güçlendirilmesi gerektiği açıkça görülmektedir.

Alanya ile Antalya arasındaki yolların yetersizliği ve mevcut yolun kötü yapısı, özellikle mevsimsel şartların olumsuz etkisiyle, acil durumlarda hastaların Antalya’ya ulaştırılmasını zorlaştıran önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Alanya Postası Gazetesi’nde bu konuya ilişkin çeşitli haberler ve eleştiriler yer almış; bölgedeki sağlık hizmetlerine erişimde yaşanan güçlükler sıkça vurgulanmıştır. Bu durum, sağlık altyapısının etkinliğini ve halkın sağlık güvencelerini ciddi şekilde olumsuz etkilemektedir.

Sağlık hizmetlerine hızlı erişim, özellikle acil durumlarda hayati bir önem taşıdığından, ulaşım altyapısındaki iyileştirme çalışmaları halk sağlığı üzerinde olumlu bir etki yaratmıştır. Bu bağlamda, yol projeleriyle birlikte sağlık kurumlarının güçlendirilmesi ve sağlık hizmetlerinin daha erişilebilir hale getirilmesi hedeflenmiştir. Bu süreç, yalnızca yolların fiziksel olarak iyileştirilmesini değil, aynı zamanda sağlık sorunlarına daha hızlı ve etkili çözümler üretebilmek için gerekli olan lojistik altyapının güçlendirilmesini de içermiştir.

Alanya Postası Gazetesi’nin 1 Mayıs 1951 tarihli haberine göre, dönemin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Ekrem Hayri Üstündağ, Alanya’yı ziyaret etmiştir. Beraberinde Sosyal Yardım İşleri Genel Müdürü Seyfettin Okan, Sağlık İşleri Genel Müdür Yardımcısı Dr. Razi Maner, Antalya milletvekilleri Ahmet Tokuş ve Dr. Burhanettin Onat, vali, emniyet müdürü

³⁸⁷ Gönüllü, 2010: 147-148.

ve jandarma il komutanı ile ilçeye gelen Üstündağ'ın ziyareti, Alanya'da bir sağlık merkezi kurulması için gerekli girişimlerin başlatılması ve bölgedeki ihtiyaçların yerinde tespit edilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir³⁸⁸. Gerçekleştirilen ziyaretin 1 yıl sonrası 1952 yılında, Alanya'ya on yataklı bir sağlık servisi yapılması için Sağlık Bakanlığı tarafından gönderilen iki kişilik bir heyet, eski halk evi binası ve müştemilâtı üzerinde incelemelerde bulunmuştur³⁸⁹. Bu tetkikler, ilçeye bir sağlık merkezi kurulması amacıyla uygun bir yerin belirlenmesi için gerçekleştirilmiştir. Sağlık Bakanlığı, ilçede yapılacak bu sağlık servisi için 50.000 liralık bir tahsisat temin etmiştir. Ayrıca, dönemin Alanya Kaymakamlığı öncülüğünde “Alanya'da Sağlık Merkezi Kurma Derneği” adıyla bir dernek kurulacağı duyurulmuştur³⁹⁰. Bu gelişme, ilçede sağlık hizmetlerinin daha etkin hale gelmesine yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Haziran 1952 tarihinde sürmanşet olarak yayımladığı makalede, Alanya'da Sağlık Merkezi Yapım Derneği'nin kurulmasına dair bilgiler paylaşılmıştır. Makalede, bu girişimin, dönemin kaymakamı Hüsamettin Karakimseli'nin teşvik ve yönlendirmeleriyle hayata geçirildiği ifade edilmiştir. Ayrıca, halkın ve bölgedeki doktorların destekleriyle derneğin kuruluş sürecinin tamamlandığı belirtilmiştir. İlk toplantının, kaymakamın başkanlığında belediye salonunda gerçekleştiği ve dernek meclisinin kararları doğrultusunda, yüzü aşkın üye arasında yapılan seçimlerde yönetim kurulu üyelerinin belirlendiği vurgulanmıştır. Bu süreçte, derneğin mevcut nakdi ve ayni yardımlarla faaliyetlerini hızlandırdığı, salı günü yapılan toplantıda ise bir sağlık merkezi inşası amacıyla harekete geçildiği aktarılmıştır. Makalede, tüm Alanyalıların bu önemli projeye destek olmalarının gerekliliği üzerinde durulmuştur. Sağlık merkezinin inşasıyla birlikte Alanya'nın uzun süredir devam eden hastane eksikliğinin giderilmesi hedeflenmiştir. Bu durum, halk sağlığı alanında önemli bir ihtiyacın karşılanması açısından kritik bir adım olarak değerlendirilmiştir³⁹¹. 16 Haziran ve 1 Temmuz 1952 tarihli Alanya Postası gazetelerinde kurulan derneğin yönetim kurulu, üye listesi ve tüzüğü yayımlanmıştır³⁹². Ayrıca gazete Alanya'da yapılacak olan Sağlık Merkezi Binası ile ilgili olarak, 31 Ekim 1952 tarihinde Antalya'da gerçekleştirilen açık ihaleye katılan İskele müteahhidi Ahmet Ak, 115 bin liralık inşaatı %13,75 oranında bir indirimle taahhüt ettiği ve sağlık merkezi binası, Şadırvan civarındaki tamamlanmamış CHP binası ve çevresinde inşa edileceği bilgisine yer

³⁸⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1951, Sayı 74: 1.

³⁸⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

³⁹⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 2.

³⁹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100: 1.

³⁹² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 101: 2; 01.07.1952, Sayı 102: 2.

vermiştir³⁹³. Alanya’da eski Halk Evi binası yerine inşa edilecek olan sağlık merkezi binasının temel atma merasimi, 20 Şubat 1953 tarihinde kalabalık bir halk kitlesi tarafından gerçekleştirilmiştir. Bu tören, bölgedeki sağlık altyapısının güçlendirilmesine yönelik atılan önemli bir adım olarak halk tarafından büyük bir ilgiyle izlenmiştir³⁹⁴.

Alanya Postası Gazetesi’nin 1 Mart 1954 tarihli sayısında, inşaatı tamamlanmak üzere olan Alanya Sağlık Merkezi’yle ilgili önemli bir gelişme kamuoyuna duyurulmuştur. Haberde, sağlık merkezinin hizmete açılması için gerekli hazırlıkların büyük ölçüde tamamlandığı belirtilmiştir. Bu kapsamda, bir kadın doğum operatörü, bir sağlık memuru, hasta bakıcı, hademe ve aşı kadrolarının belirlendiği ifade edilmiştir. Ayrıca, sağlık merkezinin temel ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla binaya ait eşyaların temin edildiği ve gönderildiği aktarılmıştır. Haberde, sağlık merkezine bir buzdolabı, mutfak takımı ve çeşitli ilaçların gönderildiği de belirtilmiştir³⁹⁵. Alanya’nın sağlık merkezi binası, 22 Mart 1954 Pazartesi günü düzenlenen görkemli bir törenle hizmete açılmıştır. Sağlık hizmetlerinin sağlanmasında önemli bir rol üstleneceği belirtilen bu merkezin, bölge halkının acil sağlık ihtiyaçlarını karşılamaya yönelik olarak kullanıma sunulduğu ifade edilmiştir. Açılış töreni, dönemin Antalya Valisi Şefik San’ın katılımıyla başlamış ve ardından il sağlık müdürü, emniyet müdürü ve jandarma alay komutanı da törende hazır bulunmuştur. Törene geniş bir halk topluluğu da katılmış, vali, törende yaptığı kısa konuşmada, bu merkezin şimdilik temel sağlık hizmetlerini karşılaması amacıyla faaliyete geçtiğini ve Alanya halkı için faydalı bir hizmet sunmasını temenni ettiğini dile getirmiştir³⁹⁶. Alanya Postası Gazetesi, 24 Mayıs 1954 tarihli haberinde, kısa bir süre önce törenle açılmış olan sağlık merkezinin, kadro eksikliklerinden dolayı tam kapasiteyle hizmet veremediğini bildirmiştir. İnşaatı tamamlanmış ve kısmen donatılmış olan merkezde, sağlık personelinin atanamaması nedeniyle yalnızca hükümet tabipliği tarafından sınırlı ölçüde klinik muayene hizmeti sağlanabilmektedir. Sağlık merkezinin Alanya’nın en acil ihtiyaçlarından biri olduğu vurgulanmış ve halkın sağlık hizmetlerine erişimini sağlayabilmek için gerekli personel kadrosunun bir an önce tamamlanması gerektiği ifade edilmiştir. Bu eksiklik, sağlık merkezi hizmetlerinin tam anlamıyla halkın kullanımına sunulamamasına neden olmuş ve yetkililerden hızlı bir çözüm beklendiği yönünde bir çağrıyla gündeme getirilmiştir³⁹⁷. Gazetede yer alan eleştiriler ve kamuoyunun baskıları üzerine, Alanya Sağlık Merkezi’nin eksikliklerini gidermeye yönelik

³⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 2.

³⁹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1953, Sayı 118: 2.

³⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1954, Sayı 142: 2.

³⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 29.03.1954, Sayı 145: 1.

³⁹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 24.05.1954, Sayı 153: 1.

önemli bir adım atılmıştır. Açılışı daha önce yapılmış olmasına rağmen doktor ve kadro yetersizlikleri nedeniyle tam kapasiteyle faaliyete geçemeyen merkeze, Midyat Sağlık Merkezi'nden Dr. Vahdet Tosyalı'nın ataması gerçekleştirilmiştir³⁹⁸. Bu durum, sağlık hizmetlerinin etkinliği açısından altyapı ile insan kaynağı arasındaki uyumun önemini bir kez daha ortaya koymuş ve Alanya'nın sağlık altyapısının güçlendirilmesi için devam eden çabaların gerekliliğini açıkça göstermiştir.

Alanya Sağlık Merkezi Başhekimliği tarafından, Alanya Postası Gazetesi'nde 1 Ocak 1956 tarihinde yayımlanan duyuruda, sağlık merkezi için gerekli olan bazı gayrimenkullerin istimlak edilmesiyle ilgili önemli bir bilgilendirme yapılmıştır. Duyuruda, Ahmet Temiz'e ait 125,60 m², Mehmet Çelik ve Kerim Çağrı'ya ait 282,60 m² ve Nurettin İmamoğlu'na ait 439,60 m²'lik gayrimenkullerin, belirlenen bedel üzerinden istimlak edilmesi ve vilayet makamınca onaylandığı bildirilmiştir. Bu karar doğrultusunda, söz konusu gayrimenkullere derhal el konulacağı ilan edilmiştir³⁹⁹. Duyurudan da anlaşılacağı üzere sağlık merkezinin genişletilmesi için gerekli alanın temin edilmesi adına atılan bir adım olarak, sağlık altyapısının güçlendirilmesi sürecine önemli bir katkı sağlamıştır.

Alanya Postası Gazetesi'nin Şubat 1956 tarihli sayısında, Alanya Sağlık Merkezi'nin çevre düzenlemesi ve kanalizasyon sistemiyle ilgili ciddi eleştiriler yer almıştır. Sağlık Bakanlığı tarafından gönderilen yaklaşık 20 bin liralık tahsisatın, Bayındırlık Müdürlüğü aracılığıyla ihale edilerek yapılan işlerin kalitesi ve harcamaların gerekliliği sorgulanmıştır. Gazetede yer alan eleştiride, müteahhidin işi hızlı ve kolay bir kazanç sağlamak amacıyla alelacele tamamladığı belirtilmiştir. Kanalizasyon sistemi için kullanılan yalnızca 15 santimetre çapındaki künklerin (boruların), suyun sızmasına neden olarak sistemin işlevsiz hale gelmesine yol açtığı ifade edilmiştir. Kanalizasyonun bu derece kalitesiz yapılmasının kabul edilemez olduğu vurgulanmış ve yetkililerin bu durumu göz ardı ettiği belirtilmiştir. Ayrıca, sağlık merkezi çevresindeki park alanının düzenlenmesine yönelik çalışmalar da eleştirilmiştir. Parkın, yalnızca bir metre yüksekliğinde bir duvarla çevrilmesi ve toprağın üstünkörü serilmesi, Bayındırlık Müdürlüğü'nün ilgisizliğinin ve plansızlığının bir başka örneği olarak gösterilmiştir. Bu durumun halkın kaynaklarının israf edilmesine neden olduğu ve kamu yararını gözetmeyen bir denetim mekanizmasının eksikliği açıkça eleştirilmiştir⁴⁰⁰. Gazete, bu tür ihmallerin ve israfın halkın parasının boşa harcanması anlamına geldiğini vurgulamış, yetkililerin sorumluluklarını yerine getirmemelerini sert bir

³⁹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.07.1954, Sayı 159: 2.

³⁹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1956, Sayı 196-197: 2.

⁴⁰⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.02.1956, Sayı 201: 2.

dille eleştirmiştir. Eleştiriler, kamu kaynaklarının etkin kullanımı ve işlerin denetlenmesi gerekliliğini bir kez daha gündeme taşımıştır.

Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan eleştirilerin hemen ardından, sağlık merkezi önündeki boş arazi, Sağlık Bakanlığı tarafından tahsis edilen para ve Sağlık Merkezi Başhekimliğinin gayretleriyle güzel bir parka dönüştürülmeye başlandığı bilgisine yer verilmiş başlatılan çalışmanın, şehrin merkezi alanının güzelleşmesine önemli bir katkı sağlayacağı vurgulanmıştır. Ayrıca, sağlık merkezi kanalizasyonunun da esaslı bir şekilde onarıldığı bildirilmiştir⁴⁰¹. Alanya Postası Gazetesi'nin eleştirileri sonrasında yapılan düzenlemeler, gazetenin rolüne ilişkin farklı yorumların yapılmasına olanak tanımaktadır. Sağlık merkezi kanalizasyonu ve çevresindeki park alanına yönelik eksiklikler, gazete tarafından sert bir şekilde eleştirilmiş ve kamuoyunun dikkatine sunulmuştu. Ancak, sonrasında bu alanlarda hızlı bir şekilde iyileştirmeler yapılması, gazetenin eleştirilerinde eksik veya aceleci bir yaklaşım sergilemiş olabileceği ihtimalini de gündeme getirmektedir.

Gazete, bu eleştirileri yaparken yeterli araştırma gerçekleştirilmeden ya da iş bitimini beklemeden sorunları gündeme taşımış olabilir. Eğer eleştirilen alanlarda daha önce planlanmış iyileştirmeler zaten mevcutsa, gazetenin bu durumu göz ardı ederek erken bir eleştiri yaptığı düşünülebilir. Bu durum, gazetenin daha dikkatli bir inceleme yapması ve haberlerinin dayandığı bilgilerin doğruluğunu daha iyi değerlendirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Öte yandan, eleştiriler sonrasında yapılan düzenlemeler, gazetenin kamuoyunda farkındalık yaratarak ve yetkililere baskı kurarak bu sorunların çözümünde etkili bir rol oynadığını da göstermektedir. Halkın dikkatini bu sorunlara çeken gazete, yerel yönetimlerin harekete geçmesinde dolaylı bir katalizör olmuş olabilir. Ancak bu etkinin, eleştirilerin zamanlaması ve doğruluğu konusundaki soru işaretlerini ortadan kaldırmadığı açıktır.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Mayıs 1956 tarihli sayısında, Yeni Asır Gazetesi yazarı Naciye Çağlayan tarafından kaleme alınan ve Alanya Sağlık Merkezi'nin başarılarını ele alan bir makale yayımlanmıştır. Makalede, sağlık merkezi çalışanlarının, Alanya'nın zorlu yaşam koşulları ve dışarıdan gelen hastaların yarattığı baskıya rağmen büyük bir özveriyle hizmet sunduğu vurgulanmıştır. Özellikle 1955 ve 1956 yıllarında merkezin astım ve tropikal filarya hastalıklarına karşı yürüttüğü çalışmalar, bölgeye özgü sağlık sorunlarına yönelik önemli çözümler sunduğu, 1955 yılında Damlataş Mağarası'na gelen 1821 astımlı hastanın tedavi edilmesi ve kriz anlarında rahatlatılması merkezin astım tedavisindeki başarısını gözler önüne

⁴⁰¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.03.1956, Sayı 202: 2.

serdiğine yer verilmiştir. Aynı yıl, filarya (fil ayağı) hastalığıyla mücadele kapsamında 2500 kişi muayene edilmiş, 150 kişiye teşhis konularak tedavi başlatıldığını vurgulanmış ayrıca yoğun şekilde çalışılarak 4000 kişiye muayene yapılmış ve gerekli ilaç temin edildiği dile getirilmiştir. Buna ek olarak cerrahi müdahalelerde de önemli başarılar elde eden sağlık merkezinin dinamit patlamaları gibi kazalarda hayati müdahalelerde bulunarak uzuv kaybı ve diğer ciddi sonuçların önüne geçtiğine ve 1956 yılında yaşanan sıtma salgını sırasında da sağlık merkezi doktorları ve ziraat mühendisleri iş birliği yaparak hastalığın yayılmasını önlemek adına etkili bir mücadele yürüttüğüne yer verilmiştir. Dönemin başhekimisi Dr. Hasbi Akyıldız, verdiği demeçte, sağlık merkezinin yalnızca acil vakalara ve genel sağlık hizmetlerine değil, aynı zamanda bölgenin büyük sağlık tehditlerine karşı da aktif bir şekilde mücadele verdiğini belirtmiştir. Astım ve filarya tedavisindeki başarılarıyla dikkat çeken merkez, düzenli ilaç tedariki sağlayarak halkın sağlığını korumayı amaçlamıştır. Bunun yanında, Damlataş Mağarası'nda yapılan tedavilerin birçok hastanın yaşam kalitesini artırdığı ifade edilmiştir. Cerrahi müdahalelerdeki başarılarını da vurgulayan Dr. Akyıldız, sağlık merkezinin temel sağlık hizmetlerinde yüksek verimlilikle çalıştığını dile getirmiştir⁴⁰². Bu makale, Alanya Sağlık Merkezi'nin yerel sağlık hizmetlerinde üstlendiği kritik rolü ve zorlu koşullar karşısında gösterdiği başarıları öne çıkaran önemli bir kaynak niteliğindedir. Sağlık merkezi, yalnızca bölgedeki acil sağlık sorunlarını çözmekle kalmamış, aynı zamanda bölgeye özgü sağlık tehditlerine karşı başarılı bir mücadele örneği sergileyerek, yerel sağlık hizmetlerinde bir dönüm noktası oluşturmuştur.

Alanya Sağlık Merkezi, 1950'ler boyunca bölgedeki sağlık altyapısının güçlendirilmesine önemli katkılarda bulunmuş ve çeşitli sağlık sorunlarına yönelik gösterdiği başarılı müdahalelerle dikkat çekmiştir. Alanya Postası Gazetesi, sağlık merkezi ve Alanya'nın sağlık hizmetleriyle ilgili gelişmeleri geniş bir şekilde takip etmiş, dönemin sağlık politikaları ve uygulamaları hakkında halkı bilgilendirmiştir. Gazete, sağlık merkezinin açılışı ve karşılaşılan zorluklarla ilgili eleştirilerde bulunmuş, aynı zamanda yapılan iyileştirmeleri de takdirle duyurmuştur. Alanya Sağlık Merkezi, özellikle astım tedavisi, filarya gibi tropikal hastalıklarla mücadele ve cerrahi müdahalelerdeki başarılarıyla öne çıkarken, sağlık hizmetlerinin ulaşılabilirliğini artırma noktasında da büyük bir rol oynamıştır. Alanya Postası ise, halkın sağlık ihtiyaçlarına dikkat çekerek, sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi yönünde etkili bir kamuoyu yaratmıştır. Her iki kurumun da sağlık hizmetlerinin gelişimine katkı

⁴⁰² Çağlayan, 01.05.1956, Sayı 206:1, 2.

sağladığı ve Alanya halkının sağlık koşullarının iyileştirilmesinde önemli birer rol üstlendiği söylenebilir.

3.1.2. Bulaşıcı Hastalıklarla Mücadele

1940'lı yılların sonlarına gelindiğinde, Alanya'da sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi için çalışmalar devam etse de birçok eksiklikler bulunmaktaydı. Bataklıkların tam olarak ıslah edilememiş olması, temiz su, drenaj ve kanalizasyon sistemlerinin henüz yapım veya proje aşamasında olması, tam teşekküllü sağlık birimlerinin hali hazırda proje ve gelişim sürecinde olması, bulaşıcı hastalıklarla mücadelede temel sorunlar arasındaydı. Ayrıca mevcut yolların yetersizliği, ilaç ve sağlık malzemelerinin temininde zorluklar ve zorluklara neden olmaktaydı, ancak bulaşıcı hastalıklarla etkin şekilde mücadele edilmeye çalışıldığı da görülmektedir.

Alanya Postası Gazetesi, 19 Temmuz 1949 tarihli sayısında, sağlık hizmetlerinde yaşanan ciddi bir skandalı gündeme taşımış ve bu durumun halk sağlığını tehdit eden bir krize yol açtığını aktarmıştır. Haberde, Alanya Belediyesi'nin, karasinek ve benzeri haşeratlarla mücadele amacıyla DDT⁴⁰³ ilacı temin etmek için Sıtma Savaşı Reisliği' ne yazdığı müzekkereye cevaben, ilacın İstanbul'daki Yeni Şark Ecza Deposu'ndan temin edilmesinin tavsiye edildiği belirtilmiştir. Ancak, bu firmadan alınan ve bin lira üzerinde bir bedelle satın alınan DDT ilacının, uygulamaya geçildikten sonra hileli ve bozuk olduğu anlaşılmıştır. Gazete, bu olayın, yapılan mücadelede başarısızlığa yol açtığını ve halkın yoğun başvuruları ile şikâyetleri neticesinde sorunun ortaya çıktığını ifade etmiştir. Alanya Belediye Başkanı tarafından olayın incelemeye alındığı ve ilgili makamlarla yapılan görüşmelerin ardından, temin edilen ilacın etkisiz olduğu, içerisine başka maddelerin karıştırıldığının tespit edildiği belirtilmiştir. Haberde, Alanya Belediyesi'nin, bu durumun çözümüne yönelik çabalarını sürdürdüğü, mevcut ilacın değiştirilmesi veya bedelinin iade edilmesi için firma ile iletişime

⁴⁰³ DDT, kloral ile klorobenzenin sülfürik asit eşliğinde reaksiyona sokulmasıyla elde edilen bir bileşiktir ve ilk olarak 1874 yılında üretilmiştir. Böcek öldürücü özellikleri ise 1939 yılında İsviçreli kimyager Paul Hermann Müller tarafından keşfedilmiştir. II. Dünya Savaşı sırasında ve sonrasında DDT'nin; bit, pire ve sivrisinek gibi tifüs, veba, sıtma ve sarıhumma taşıyıcılarına karşı etkili olduğu anlaşılmıştır. Ayrıca Colorado patates böceği, süngerimsi güve ve tarım ürünlerine zarar veren diğer böceklerle karşı da başarıyla kullanılmıştır. Ancak DDT'nin tekrar tekrar kullanılması sonucunda, toprakta şaşırtıcı derecede yüksek miktarlarda birikmeye başladığı görülmüştür. Yaban hayatı üzerindeki etkileri, besin zincirleri yoluyla yayıldıkça ciddi boyutlara ulaşmıştır. DDT'nin kimyasal olarak son derece kararlı olması, böceklerin vücut dokularında birikmesine ve bu böceklerle beslenen hayvanlar üzerinde toksik etkilere yol açmasına neden olmuştur. Özellikle kartal, şahin ve doğan gibi yırtıcı kuşlar ile ötücü kuşlar bu etkilerden en çok zarar gören türler olmuş; popülasyonlarında ciddi düşüşler yaşanmıştır. Bu durum, doğrudan DDT'nin etkilerine bağlanmıştır. 1970'li yıllarda DDT birçok ülkede tamamen yasaklanmıştır. Ancak günümüzde hâlâ bazı bölgelerde, özellikle sıtmanın yaygın olduğu yerlerde, kapalı alanlarda sivrisineklere karşı sınırlı şekilde kullanılmaktadır.

<https://www.britannica.com/technology/insecticide>

geçildiği ve muhtemelen hukuki işlemlerin başlatılacağı vurgulanmıştır. Gazete ayrıca, sorumsuz tavsiyelerde bulunan yetkililerin sorumluluklarını yerine getirmediğini ifade ederek, bu kişilerin gerekli şekilde cezalandırılması gerektiğini belirtmiştir. Bu olayın, yalnızca belediyenin görevini yerine getirme çabalarına zarar vermekle kalmadığı, aynı zamanda halkın sağlığını doğrudan tehdit ettiği vurgulanmıştır. Gazete, halkın mağduriyetlerinin giderilmesi ve benzer olayların tekrarlanmaması adına gerekli önlemlerin alınmasının önemine dikkat çekmiştir⁴⁰⁴. Alanya Postası Gazetesi, 19 Temmuz 1949 tarihinde yayımlandığı sıtma ile mücadele kapsamında kullanılan DDT ilacının bozuk ve işlevsizliğinde dair Bölge Sıtma Savaş Derneği Başkanı Dr. Ferruh Niyazi Ayoğlu, gazeteye yazdığı mektubuna yer verilmiştir. Dr. Ayoğlu, mektubunda 1948 yılı boyunca Türkiye genelinde DDT satan tüm firmalardan, fiyatları ve menşei hakkında bilgi edinildiğini, bazı müesseselerin DDT ilacını henüz temin edemediklerini, bazılarının ise fiyatlarını 675-700 kuruş arasında sundukları beyan etmiştir. Ancak, Şark Merkez Ecza Deposu, DDT'yi 625 kuruşa dayanıklı ve sağlıklı bir numune olarak satmayı kabul ettiği ve bu numunenin Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na gönderildiği vurgulanmıştır. Bakanlık, 19 Ocak 1949 tarihli ve 113/152 sayılı sıtma başvurusunda, numunenin muayenede kullanıma uygun olduğunu bildirildiğini beyan etmiştir. Fakat Alanya Kaymakamlığı, 15 Ocak 1949 tarihli ve Alanya Belediyesi'nin 63 no'lu sayılı yazısıyla bu durumu il makamına ilettiği, il makamının ise 25 Ocak 1949 tarihli ve 126 sıtma sayılı yazısıyla Şark Merkez Ecza Deposu'ndan alınan yazı suretini gönderdiğine yer verilmiştir. Sıtma Savaş Şubesi Tabipliğinin 25 Haziran 1949 tarihli ve 117 sayılı yazısında, belediyenin sağladığı DDT'nin etkinliğinin az olduğu belirtilmiş ve bu durumun kamuoyunda endişelere yol açtığına değinilmiştir. Ayrıca, gönderilen DDT numunesinin posta şoförünün 15 gün sonra ıslak bir şekilde geri getirdiği yine de Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı tarafından incelemeye gönderildiği, bu durumun yapılan incelemenin etkinliği konusunda ciddi şüphelere neden olduğu vurgulanmıştır. Ayoğlu, Şark Merkez Ecza Deposu'nun sattığı DDT ilaçlarına hile karıştırmış olabileceğini ve bu durumun tespiti halinde firmanın cezalandırması gerektiğini vurgulamıştır. Mektubunun sonunda, Alanya Postası Gazetesi'ne bu durumun takip ve özet halinde kapsamlı bir araştırma yapmaları önerilmiştir. Ayoğlu, dürüst hizmet anlayışıyla çalışanların halk sağlığına katkı sağladığını vurgulayarak, bu tür sorumsuz tavsiyelerde bulunan kişilerin hesap vermelerinin gerekli olduğunu belirtmiştir⁴⁰⁵. Alanya Postası Gazetesi, 20 Eylül 1949 tarihinde yayınlanan haberde DDT'lerin bozuk çıkması sebebi ile sıtma savaşı mücadelesinin yeterince

⁴⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.07.1949, Sayı 23: 1.

⁴⁰⁵ Ayoğlu, 16.08.1949, Sayı 25: 1,4.

gerçekleştirilememesi nedeniyle Alanya’da, tatarcık ve benzeri haşeratların çoğaldığı ve bu durumun sıtma vakalarının da çoğalmasına yol açtığını bildirmiştir. Bir önceki yıl haşeratin bu kadar çok olmadığı, 1949 yılında ise haşeratların çoğalmasının halk arasında endişeye neden olduğu ifade edilmiştir. Alanya Postası Gazetesi’nin 19 Temmuz 1949 tarihli bir başka haberinde, Alanya’nın Kellepınar semtinde ortaya çıkan difteri vakası nedeniyle alınan tedbirlerin yetersizliği ve bu durumun yol açtığı trajik sonuçlar ele alınmıştır. Haberde, difteri aşısının 32 çocuğa uygulandığı, ancak aşı sonrasında 6 çocuğun felç geçirerek hayatını kaybettiği ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra, diğer çocuklardan bazılarının durumlarının ağır olduğu ve tedavi altında bulundukları belirtilmiştir. Yetkililerin, 6-8 saat içerisinde 10-11 adet serum pompası talep etmelerine rağmen, haberin yazıldığı saat olan 16.45 itibarıyla serumların hala ulaşmamış olduğu vurgulanmıştır. Bu gecikmenin, hayati tehlikeyi artırdığı ve halk arasında büyük bir endişe yarattığı ifade edilmiştir. Haberde ayrıca, dönemin Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı, Belediye Başkanı, Emniyet Amiri, Hükümet Tabibi ve Serbest Tabip Hüseyin Sipahioğlu’nun hızla harekete geçerek vakaya müdahalede bulunduğu belirtilmiştir. Ancak, hastalığın şiddetli seyrettiği ve sağlık müdahalelerinin yetersiz kaldığına dair verilerin elde edildiği ifade edilmiştir. Olayın tespit edilmesinin ardından, 15 yaş altındaki çocuklara aşı yapılması için girişimde bulunulduğu, ancak yazışmalara rağmen bu konuda ilerleme kaydedilemediği belirtilmiştir. Gazete, Afyonkarahisar’da aşı üretimindeki önemli eksikliklere işaret etmiş ve bu durumun, olayın daha da ciddi bir hal almasına neden olduğunu ileri sürmüştür. Hükümetin bu trajik olayın ciddiyetini kavrayarak, gerekli önlemleri bir an önce alması gerektiği vurgulanmıştır. Haberde, Sağlık ve Sosyal İşler Bakanı Refik Saydam’a çağrıda bulunularak, meseleye doğrudan müdahil olması ve gereken tedbirlerin alınması gerektiğine dikkat çekilmiştir. Bu olay, yalnızca yerel sağlık sisteminin eksikliklerini değil, aynı zamanda ulusal düzeyde sağlık altyapısındaki sorunları da gözler önüne sermiştir. Halk sağlığını tehdit eden bu tür krizlerin önlenmesi için kapsamlı bir strateji geliştirilmesinin önemi bir kez daha vurgulanmıştır⁴⁰⁶. Haberde de açıkça görüldüğü üzere, Alanya’nın mevcut yollarının yetersizliği, eksikliği ve altyapı olanaklarının sınırlılığı hem ilaç sevkiyatını hem de acil durumlarda hasta naklini ciddi ölçüde zorlaştırmaktadır. İlaç ve tıbbi malzemelerin zamanında ulaştırılamaması, hayati önem taşıyan tedavi süreçlerini aksatmakta, acil durumlarda hastaların yaşamını riske atmaktadır. Bu durum, yalnızca sağlık fonksiyonlarının etkin bir şekilde yürütülmesini engellemekle kalmamakta, aynı zamanda halk sağlığını doğrudan tehdit eden sonuçlar doğurmaktadır. Acil durumlarda yaşanan

⁴⁰⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.09.1949, Sayı 29: 1, 3.

gecikmeler hem hastalar hem de sağlık personeli için büyük bir stres kaynağı oluşturmaktadır. 1950’li yıllarda Alanya gibi hızla büyüyen ve turizm potansiyeli yüksek bir bölgede, altyapının güçlendirilmesi ve ulaşım sorunlarının çözülmesi, yalnızca sağlık hizmetlerinin daha verimli yürütülmesini sağlamakla kalmayacak, aynı zamanda bölgenin genel yaşam kalitesini de artıracaktır. Özellikle sağlık krizlerinde karşılaşılan bu tür sorunlar, altyapının iyileştirilmesinin ve hızlı müdahale sistemlerinin geliştirilmesinin hayati önem taşıdığını bir kez daha ortaya koymaktadır.

1951 yılına gelindiğinde Sıtma Savaş Tabipliği tarafından bulaşıcı hastalıklara karşı haşere mücadelesinin Alanya ve köylerinde iyi netice verdiğine dikkat çekilmiştir⁴⁰⁷. Alanya Postası Gazetesi’nin 31 Mayıs 1954 tarihli nüshasında, yeni bir bulaşıcı hastalık haber yapılmıştır. Flarya (fil ayağı) adı verilen bu hastalığın tropik iklime sahip ülkelerde, sivrisinekler ısırığı ile bulaştığı bilgisine yer verilmiştir. Hastalığı Alanya’da görülmesi üzerine İl Sağlık Vekâleti tarafından Alanya’ya bir heyet gönderildiği belirtilmiştir. Söz konusu heyetin, Dr. Mahmut Akalın başkanlığında; Adana’dan sıtma parazitolojisi uzmanı Dr. Nermin Gezer ve iki laborant uzmandan oluştuğu ifade edilmiştir. Ayrıca Vilayet Sıtma Savaş Başkanlığı ile ilçe hükümet tabibi iş birliğiyle hastalıkla ilgili tetkiklere başlandığı rapor edilmiştir. Bir süre önce, Haydarpaşa Askerî Hastanesi’nde Alanyalı askerde görülen hastalık verilerinin ayrıntılı olarak belirlenmesi amacıyla daha önce Alanya’ya bir askerî doktor ve iki sivil uzman hekimin gönderildiğini belirten gazete, uzmanların gerçekleştirdiği inceleme sonucunda, mikrobun son teknoloji mikroskoplarla 800 kez büyütüldüğünü ve açık havada yaklaşık üç saat yaşayabildiğinin tespit edilebildiği belirtilmiştir. Hastalığa bağlı olarak özellikle bacaklarda hızlı şişmelere neden olduğu ve bu durumun “fil ayağı” olarak tarif edildiği belirtilmiştir. Mikrobun, gece yarısından sonra yoğun bir ateşlenmeye neden olduğu, gündüz saatlerinde belirtilerin azaldığı ya da daha hafif seyrettiğini bildirilen haberde, kesin bilgi ve ayrıntıların, ilgili uzmanlar tarafından hazırlanacak raporla netleşeceği vurgulanmıştır⁴⁰⁸. Fil Hastalığı için Sağlık Bakanlığı’ndan gelen raporda ilk defa Alanya Postası Gazetesi, Şelale ve Yeni Sabah gazetelerinde haber yapılan Fil hastalığının tedavisinin araştırılması için gelen uzmanların raporunu sağlık vekâletine verdiği, Akdeniz’in bu sahillerinde bazı zamanlarda görülen bu hastalığın sivrisinekler tarafından bulaştırıldığı bildirilmiştir. Sıtma hastalığı ile mücadelenin devamlı olarak yapılmakta olduğu fakat yeterli olmadığı belirtilmiştir. Rapor, sıtma ile mücadelenin artırılması için 4000 liralık bir ödeneğin gönderildiği ve sıtma savaşı tedbirlerinin artırılması konusunda uyarılar içermektedir.

⁴⁰⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1951, Sayı 80: 2.

⁴⁰⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 31.05.1954, Sayı 154: 1.

Bilhassa bölge ve civarının sivrisineklerden mustarip olduğu, mücadeleye yoğun bir şekilde devam edilmesi gerektiği ve ayrıca karasineklerin istilasında bulunan civar köy ve kasabaların bu sineklerden temizlenmesi için mücadele için harekete geçilmiştir⁴⁰⁹. Alanya Postası Gazetesi'nin 20 Ağustos 1955 tarihli sayısında, bölgedeki Fil Hastalığının (Filarya) giderek arttığı ve bu durumun memurlar arasında başka bölgelere nakil taleplerine yol açtığı belirtilmiştir. Gazete sütunlarında sağlık yetkililerinin dikkatini çekmek amacıyla defalarca dile getirilen bu ciddi sağlık sorununa, sıtma savaş mücadelesinin zamanında ve etkili bir şekilde yürütülmemesinin temel sebep olduğu ifade edilmiştir. Dönemin sağlık müdürünün, bu hastalığa dair yapılan haber ve yorumlara tepki gösterdiği, söz konusu hastalığı kendi değerlendirmesiyle basit bir durum olarak nitelendirdiği ifade edilmiştir. Ancak, bir iç hastalıkları uzmanı tarafından rastgele seçilen 75 kişi üzerinde yapılan kan muayenesi sonucunda, 14 kişinin Filarya hastalığına yakalanmış olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgu, hastalığın bölgedeki ciddiyetini ve yaygınlığını açıkça ortaya koymuştur. Gazetede ayrıca, bölgedeki kamu görevlilerinin çoğunluğunun bu tehlikeli hastalıktan korktuğu ve bu nedenle başka bölgelere nakil taleplerinde bulunduğu gerçeğine vurgu yapılmıştır. Bu durumun, bölge yönetimi ve sağlık otoriteleri için ciddi bir sorun teşkil ettiği belirtilmiştir. Antalya Valiliği'nin ve diğer ilgili mercilerin bu konuda hızlı ve etkili tedbirler almasının bir vatan borcu olduğu vurgulanmıştır⁴¹⁰. Alanya Postası, Alanya'da Filarya (Fil Hastalığı) ve Malarya (Sıtma) vakalarının artış gösterdiği, bu iki hastalığın birlikte görülmeye başlamasıyla bölgedeki halk sağlığını tehdit eden ciddi bir durumun ortaya çıktığı belirtmiştir. Özellikle son aylarda Filarya'nın sıtmaya karışarak bazı bölgelerde sivrisinekler aracılığıyla bulaştığı, bunun yanı sıra başka kaynaklardan edinilip bulaşıcı bir şekilde yayıldığı ve büyük bir tehlike arz ettiği tahmin edildiği bilgisine yer vermiştir. Sağlık Müdürlüğü'nün Sağlık Bakanlığı'na gönderdiği olumlu içerikli raporların, bölgede artış gösteren Filarya ve Malarya vakalarının istatistiksel verileriyle çeliştiği ifade edilmiştir. Gazetede yer alan habere göre yapılan incelemeler ve halktan alınan şikâyetler, bu raporların gerçeği yansıtmadığını ortaya koymuştur. Özellikle ilçede rastgele 70 kişiye yapılan muayede 14 kişinin filarya ve 8 kişinin malarya hastalıklarına yakalanmış olmalarına rağmen, Sağlık Müdürlüğü'nün bu durumlara yeterince önem vermediği vurgulanmıştır. Ayrıca, gazetede belirtildiği üzere, Antalya yolu üzerindeki birçok bölgede bu hastalıkların sıkça teşhis edildiği halde, Sağlık Müdürlüğü'nün etkili bir çözüm sunmaktan uzak olduğu belirtilmiştir. Sağlık Müdürlüğü'nün ancak açık kanıtlar sunulduktan sonra tepki verdiği ifade edilmiştir. Örneğin, sivrisineklerin hastalık

⁴⁰⁹ Alanya Postası Gazetesi, 05.07.1954, Sayı 159: 1.

⁴¹⁰ Alanya Postası Gazetesi, 20.08.1955, Sayı 186: 1.

taşıdığına dair deliller ertesi gün sunulduğunda müdürlüğün konuya cevap verdiği kaydedilmiştir. Bununla birlikte, bölgede artan vakalara ve yapılan habere rağmen, halk sağlığı için ayrılması gereken kaynakların önemsenmediği eleştirilmiştir. Mevcut durum üzerine bir heyetin Alanya'ya gönderileceği ve heyetin ertesi sabah incelemelere başlayacağı öğrenilmiştir. Bu heyetin gerek yapılan tetkikleri gerekse hastalığın bölgedeki etkilerini derinlemesine inceleyerek çözüm odaklı bir rapor hazırlaması beklenmektedir. Bu çerçevede, kamu sağlığı için gerekli tedbirlerin alınması gerektiğinin önemini ortaya çıkarmıştır⁴¹¹. Alanya Postası Gazetesi'nin haber ve makaleleri, Antalya Sağlık Müdürü'nü harekete geçirerek ilçeye bir ziyarette bulunmasını sağlamış ve bu durum Sağlık Bakanlığı'nın filarya hastalığına karşı önlem almasına vesile olmuştur. Antalya Sağlık Müdürü, Sağlık Bakanlığı'nın bu konuda hızlı bir şekilde harekete geçtiğini ifade etmiştir. Bu çabalar neticesinde, Dönemin Merkezi Sıtma Savaş Baştabibi, bakteriyolog ve dâhiliye uzmanı Dr. Hasbi Akyıldız'ın yoğun ilgisiyle birlikte, Ankara Hıfzıssıhha Müdürü ve Sıtma Bakteriyoloğu Dr. Mustafa Demirgiller, İstanbul İlk Yardım Kızılay Dâhiliye Uzmanı Dr. Halil Doğul ve Antalya Memleket Hastanesi Bakteriyoloğu Dr. Muhtar Neşşer'den oluşan uzman bir heyet Alanya'ya gönderilmiştir. Heyet, bölgeye ulaşır ulaşmaz vakit kaybetmeden çalışmalara başlamıştır. Kazadaki mahallelerde üç farklı ekip halinde organize olan heyet, bölgeden kan örnekleri alarak kapsamlı tahliller gerçekleştirmiştir. Oba Köyü'nde yoğun bir çalışma yürütülmüş ve bu çalışmalar kapsamında, köydeki 200'den fazla gençten kan örneği toplanmıştır. Bu sistematik ve hummalı çalışmalar, bölge halkı arasında büyük bir memnuniyet ve güven duygusu yaratmıştır⁴¹². Halkın sağlık sorunlarına yönelik bu tür kapsamlı müdahalelerin, yerel idareler ve sağlık kurumlarının iş birliğiyle gerçekleştirilmesi gerektiği bir kez daha vurgulanmıştır.

Alanya Postası Gazetesi'nin bulaşıcı hastalıklara dair son haberi, 1 Ekim 1957 tarihli nüshasında yayımlanmıştır. Haberde, Alanya'da difteri (kuşpalazı) vakalarının artış göstermeye başladığı ifade edilmiştir. Halkın, bu hastalığa karşı daha duyarlı davranarak çocuklarını zamanında aşılatmalarının önemi vurgulanmıştır. Sıkça rastlanmaya başlanan bu hastalığın, genellikle 4-12 yaş arasındaki çocuklarda görüldüğü belirtilmiştir. Difteri, özellikle solunum yollarını etkileyen ciddi bir boğaz hastalığı olduğundan, bu yaş grubundaki çocukların aşılmasının, hastalığa yakalanmadan önce alınacak en etkili önlem olduğu ifade edilmiştir. Bu bağlamda, sağlık teşkilatının da konuyla ilgili hassasiyet göstermesi gerektiği belirtilmiştir. Okullar ve benzeri toplu yaşam alanlarında çocukların sağlık durumlarına özen

⁴¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1955, Sayı 187: 1.

⁴¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.09.1955, Sayı 188: 1.

gösterilmesi, salgının yayılmasını önlemede kritik bir rol oynamaktadır. Halkın sağlığını koruma görevini üstlenen tüm birimlerin, bu konuda titizlikle hareket etmeleri gerektiği bir kez daha hatırlatılmıştır⁴¹³. Gazete, çocukların sağlığına yönelik bu tür tedbirlerin alınmasının önemini halkın dikkatine sunarak, toplumsal farkındalık oluşturmaya hedeflemiştir. Tüm ebeveynlerin, çocuklarını aşılatmaya teşvik edilmesi gerektiği vurgulanmış ve bu durumun halk sağlığını koruma açısından bir zorunluluk olduğu ifade edilmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nin yayın hayatı boyunca en çok üzerinde durduğu bulaşıcı hastalıkların sıtma ve filarya (fil ayağı) olduğu görülmektedir. Özellikle 1956 yılında Alanya Sağlık Merkezi'nin açılması ve sağlık altyapısının gelişmesiyle birlikte, bu hastalıklarla etkin bir şekilde mücadele edilmesi konusunda gazetenin önemli bir rol üstlendiği anlaşılmaktadır.

Gazetenin yaptığı haberler ve yayımladığı makaleler, yalnızca toplumsal farkındalık oluşturmakla kalmamış, aynı zamanda yerel ve merkezi otoritelerin bu ciddi sağlık sorunlarına yönelik müdahalelerini hızlandırmıştır. Alanya Postası, halk sağlığını tehdit eden bu hastalıklarla ilgili kamuoyunu bilgilendirme ve bilinçlendirme amacıyla, bölge halkı ve idari birimler arasında önemli bir köprü görevi üstlenmiştir.

Sağlık Merkezi'nin faaliyete geçmesinin ardından, Alanya'da yürütülen sağlık çalışmaları daha sistematik hale gelmiş ve sıtma ile filarya gibi hastalıkların kontrol altına alınmasında etkili bir süreç başlatılmıştır. Gazetenin bu süreçteki öncülüğü, toplumsal dayanışmanın ve medya etkisinin halk sağlığı üzerindeki olumlu katkılarını bir kez daha gözler önüne sermektedir.

3.1.3. Damlatas Mağarası ve Sağlık Turizmine Katkısı

1948 yılında Alanya'da liman inşaatı sırasında tamamen tesadüfen keşfedilen bir mağara, boğucu ve aşırı nemli yapısıyla dikkat çekmiştir. İlk bakışta sadece coğrafi bir keşif gibi görünse de mağaranın astım hastalarına sağladığı potansiyel faydalar, zamanla hem tedavi hem de sağlık turizmi açısından önem kazanmıştır. Mağaranın, astımlı hastaların içeride düzenli ve belirli sürelerle bulunmaları halinde sağlıklarında olumlu etkiler yaratabileceğine dair yapılan çalışmalar, Alanya Postası Gazetesi'nde geniş bir şekilde ele alınmıştır. Gazetenin haber ve makalelerinde, mağaranın yalnızca doğal bir tedavi ortamı değil, aynı zamanda bölgenin sağlık turizmi için değerlendirilebilecek önemli bir kaynak olduğu vurgulanmıştır. Bu bağlamda, mağara hem yerel halk hem de dışarıdan gelen ziyaretçiler için bir cazibe merkezi olarak tanımlanmıştır.

⁴¹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1957, Sayı 238: 1,2.

Mağaranın özelliklerinin daha iyi anlaşılabilmesi adına gerçekleştirilen araştırmalar ve bu bulguların halkla paylaşılması, Alanya Postası Gazetesi'nin toplumsal bilinci artırmadaki rolünü bir kez daha gözler önüne sermektedir. Gazete, mağaranın tedavi edici özelliklerinin yanı sıra bölgenin ekonomik ve turistik potansiyelini artırabileceği konusuna da dikkat çekmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Eylül 1954 tarihli sayısında, Alanya Kalesi arkasında bulunan ve “Turistik Islahat Mağarası” olarak anılan doğal oluşuma ilişkin önemli bir haber yer almıştır. İstanbul gazetelerinde çıkan ve mağaranın 15.000 yıllık bir geçmişe sahip olduğu, ayrıca Almanya'daki benzeri gibi astım hastalığını iyileştirebildiği yönündeki iddialar dikkat çekmiştir. Ancak, bu bilgilerin kaynağı ve doğruluk derecesi hakkında kesin bir bilgiye ulaşılamadığı ifade edilmiştir. Söz konusu haber, halk arasında büyük bir merak ve beklenti yarattığına değinilen haberde binlerce astım hastasının dikkatini Alanya'ya çevirdiği belirtilen mağaranın, gerçekten tedavi edici özelliklere sahip olup olmadığına dair bilimsel bir açıklama beklendiği dile getirilmiştir. Alanya Sağlık Bakanlığı'na çağrıda bulunularak, mağaranın astım hastalığı üzerindeki etkilerini incelemek üzere detaylı bir tıbbi araştırma ve raporlama yapılması gerektiği vurgulanmıştır⁴¹⁴. 1955 yılı başlarında, Alanya Postası Gazetesi'nde, Damlatış Mağarası'nın astım, bronşit ve benzeri hastalıklara sahip bireyler için sağladığı faydalardan söz edildiği bir haber yayımlanmıştır. Haberde, mağaranın bu tür hastalıklara sahip ziyaretçilerin %80 oranında şifa bulmasına yardımcı olduğu ifade edilmiştir. Bu durumun, bölgeye gelen ziyaretçilerin sayısını gün geçtikçe artırdığı ve mağaranın, şifa arayan hastalar için önemli bir merkez haline geldiği belirtilmiştir. İzmir'den gelen bir muhabirin, mağarada gerçekleştirdiği incelemeler ve gözlemler sonucunda Yeni Asır Gazetesi'nde mağaranın özelliklerine dair bir yazı kaleme aldığı aktarılmıştır. Gazetenin muhabirlerinden Naciye Çağlayan'ın, Alanya'dan yazdığı mektuplar ve gönderdiği yazılarda, mağaranın şifalı etkilerini bizzat deneyimlediğini ifade ettiği kaydedilmiştir. Bu yazıların, mağaranın tedavi edici özellikleri konusunda kamuoyunda büyük bir ilgi uyandırdığı belirtilmiştir. Ayrıca, İstanbul Hürriyet Gazetesi'nden bir ekibin kazaya gelerek mağarada detaylı incelemelerde bulunduğu ifade edilmiştir. Ekibin, mağara hakkında kapsamlı tetkikler gerçekleştirdiği ve bu doğal oluşumun sağlık açısından taşıdığı potansiyeli araştırdığı vurgulanmıştır. Haberde, Damlatış Mağarası'nın yalnızca sağlık açısından sunduğu faydalarla değil, aynı zamanda bölgenin turistik cazibesini artıran bir unsur olarak öne çıktığı ifade edilmiştir. Mağaranın tedavi potansiyelinin, yerel ve ulusal basının ilgisini çekmeye devam

⁴¹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.09.1954, Sayı 163: 2.

ettiği belirtilmiştir⁴¹⁵. 29 Ocak 1955 tarihinden itibaren, Damlataş Mağarası'nda, hususi doktorların gözetiminde gazete hesabına düzenlenen bir deneysel tedavi programına katılan bir hasta ve ekibi, Cumhuriyet Gazetesi ekibiyle birlikte Alanya'daki incelemelerini tamamlamıştır. Bu ziyaret ve tetkikler, 14 Şubat 1955 tarihinde ekip üyelerinin Antalya üzerinden İstanbul'a dönmeleriyle sona ermiştir. Cumhuriyet Gazetesi ekibinin, Damlataş Mağarası'ndaki tetkik ve tedavi sürecinden olumlu sonuçlarla ayrıldığı belirtilmiştir. Mağaranın atmosferik koşullarının, astım gibi solunum yolu hastalıklarına yönelik tedavi potansiyeline dair umut verici olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca Alanya Belediye Başkanlığı, Kale arkası mevkiinde yapılması planlanan Damlataş Mağarası büfeli bekleme salonu ve helâ inşaatı işlerini 2400 sayılı kanun hükümlerine uygun şekilde açık eksiltme usulüyle ihaleye açmıştır. İnşaatın toplam keşif bedelinin 11.423,32 lira olduğu ve ihaleye katılım şartı olarak 856,79 lira tutarında geçici teminat yatırılması gerektiği belirtilmiştir. İhalenin, 23 Şubat 1955 Çarşamba günü saat 15.00'te Alanya Belediye Encümen Salonu'nda yapılacağı ifade edilmiştir. Bu projeye ait şartname, keşif ve diğer teknik belgelerin her gün belediyede incelenebileceği, ilgililerin ihale günü ve saatinde belediye binasında hazır bulunmalarının gerektiği duyurulmuştur⁴¹⁶. Belediye tarafından yapılan bu duyuru, bölgenin altyapısının ve turizm olanaklarının geliştirilmesine yönelik önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. İlgili ihale sürecinin, Damlataş Mağarası'nın turistik ve işlevsel potansiyelini artırmayı amaçladığı vurgulanmıştır.

Aynı yılın mart ayında Sağlık Bakanlığı tarafından Astım Mağarası'nda inceleme yapmak üzere üç kişilik bir bilimsel heyet görevlendirilmiştir. Heyet, mağarada gerçekleştirdiği tetkikler sonucunda, mağaranın astım hastalığına iyi gelebileceği yönünde olumlu bir kanaate varmıştır⁴¹⁷. Ayrıca, Astım Mağarası hakkında detaylı tetkikler yapmak üzere Sağlık Bakanlığı tarafından görevlendirilen dâhiliye uzmanı da çalışmalara başlamıştır⁴¹⁸. Gazetede yer alan diğer bir haberde, Damlataş Mağarası'nda astım hastaları için uygulanan kür tedavisinin, bugüne kadar ücretsiz olarak sağlanmasına karşın, artık ücretli hale getirildiği ifade edilmiştir. Alanya Belediyesi tarafından alınan karara göre, kür tedavisinden yararlanacak astım hastalarından sabit bir ücret olarak 10 lira alınması uygun görülmüştür. Ancak, bu uygulamada fakir hastalar için herhangi bir istisna veya muafiyet kaydı bulunmaması, fakir astım turistlerini zor duruma düşürmüştür. Fakirlik mazbatasını ile başvuran hastaların tedaviden ücretsiz yararlanabilmesi yönünde bir düzenleme

⁴¹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.01.1955, Sayı 172: 1.

⁴¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1955, Sayı 174: 1.

⁴¹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1955, Sayı 175: 2.

⁴¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1955, Sayı 176: 2.

yapılmamasının, özellikle ekonomik durumu iyi olmayan ziyaretçiler için mağduriyet yaratabileceği belirtilmiştir⁴¹⁹. Alanya Postası Gazetesi'nin bir diğer haberinde, Damlataş Mağarası'nın sırlarının çözülmesi için yabancı uzmanların incelemelerine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir. Sağlık Bakanlığı'nın radyoda yayımladığı raporu dinleyenler, mağaraya ilişkin açıklamalara hayretle yaklaşmış, ancak tetkik yapan doktorlar ve bilim insanlarının kesin bir karara varamaması nedeniyle yeni heyetlerin incelemeler yapması gerektiği ifade edilmiştir. Bu durum, halk arasında hem merak uyandırmış hem de kafa karışıklığına yol açmıştır. Haberde, mağaraya gelen ziyaretçilerin bugüne kadar inandıkları bilgilere ve varsayımlarına yaklaşmanın mümkün olup olmadığının sorgulandığı, ancak aceleci sonuçlara varılmasının yanlış olacağı vurgulanmıştır. Bilimsel bir netlik olmadan, doğruluğu kesinleşmemiş bilgilerle hareket etmenin, yanlış beklentilere ve hayal kırıklıklarına neden olabileceği ifade edilmiştir. Bu bağlamda, Damlataş Mağarası gibi doğal oluşumların doğru yöntemlerle araştırılması ve değerlendirilmesi gerektiği bir kez daha vurgulanmıştır. Bu tür çalışmaların devam etmesinin, halkın bilinçlenmesine ve doğru bilgilendirilmesine katkı sağlayacağı belirtilmiştir. Mağaraya yönelik bilimsel incelemelerin, yalnızca turizm potansiyelini artırmakla kalmayıp, bölgesel kalkınmaya ve halk sağlığına önemli bir katkı sunacağına dikkat çekilmiştir⁴²⁰. 16 Ağustos 1956 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde Cemaleddin Sarıkadıoğlu tarafından yazılan makalede, dönemin Alanya Sağlık Merkezi Başhekimi Dr. Hasbi Akyıldız, Damlataş Mağarası'nın astım hastaları üzerindeki etkilerine ve bu doğal oluşumun değerlendirilmesi gerekliliğine dair önemli görüşlerini paylaşmıştır. Akyıldız, Damlataş Mağarası'nın astım hastalarına derhal etki gösterdiğini, mağaranın havasının solunum yollarını temizleyerek akciğerlere daha fazla oksijen sağlamada büyük bir fayda sunduğunu ifade etmiştir. Haberde, İsveç'te benzer bir mağaraya sahip olduğu ve bu mağaraya entegre edilmiş modern bir astım hastanesinin, en son bilimsel gelişmelerden faydalanarak hastalara hizmet sunduğu belirtilmiştir. Damlataş Mağarası'nın ise astımın farklı türlerine %85 ile %100 arasında faydalı olduğunun tespit edilmesine rağmen, bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediği vurgulanmıştır. Başhekim Akyıldız, mağaranın sunduğu bu şifa kaynağından tam anlamıyla faydalanamamanın büyük bir kayıp olduğunu dile getirmiştir. Örnek olarak, astım krizine giren bir hastanın Damlataş Mağarası'nda 15 gün boyunca gördüğü tedaviyle sağlığına tamamen kavuştuğunu aktarmıştır. Bu tür başarıların, mağaranın doğal bir tedavi merkezi olarak önemini bir kez daha ortaya koyduğu ifade edilmiştir. Makalede, Alanya'da modern bir astım hastanesi kurulması çağrısında bulunulmuş ve bu girişimin Alanya'nın hem sağlık

⁴¹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1955, Sayı 176:1.

⁴²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1955, Sayı 177: 1.

turizmi hem de uluslararası düzeyde tanınırlığı açısından kritik bir öneme sahip olduğu belirtilmiştir. Başta dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş ve diğer yetkililere bu konuda harekete geçmeleri çağrısında bulunulmuş, belediyenin de bu projeye destek vermesi gerektiği vurgulanmıştır. Alanya'nın böyle bir girişimle, dünya çapında bir astım tedavi merkezi olarak anılabileceği ifade edilmiştir⁴²¹. Alanya Postası Gazetesi'nin 1 Eylül 1956 tarihli sayısında Damlataş Mağarası ile ilgili yayımlanan son haberde, Alanya'da elli yatak kapasiteli bir Astım Hastanesi yapılması için gerekli inceleme ve çalışmaların başlatılacağı duyurulmuştur. Haberde, bu girişimin, Damlataş Mağarası'nın şifalı havasından en üst düzeyde faydalanılmasını sağlamak amacıyla planlandığı belirtilmiştir⁴²². Astım Hastanesi kurulması planı, yalnızca Alanya halkı için değil, aynı zamanda ülke genelinden tedavi için gelen astım hastaları için önemli bir sağlık merkezi olma potansiyeli taşımaktadır. Damlataş Mağarası'nın tedavi edici özelliklerinin sistematik bir şekilde kullanılmasını hedefleyen bu proje ile sağlık turizmi açısından da bölgenin değerini artırmayı amaçlanmıştır. Gazete, bu tür bir hastanenin kazaya kazandırılmasının, Alanya'nın sağlık altyapısını güçlendireceği gibi, Damlataş Mağarası'nın dünya çapında tanınırlığını artıracaklarını vurgulamıştır. Ayrıca, planlama ve uygulama sürecinin başarıyla tamamlanmasının, sağlık hizmetlerine erişimi iyileştireceği ve bölgenin ekonomik kalkınmasına katkı sunacağı ifade edilmiştir. Damlataş Mağarası'nın astım hastaları üzerindeki olumlu etkileri hem yerel halk hem de ulusal düzeyde büyük bir umut yaratmış, bu bağlamda 1956 yılında Alanya'da bir Astım Hastanesi kurulması planlanmıştır. Ancak, tüm beklentilere rağmen bu projenin hayata geçirilemediği görülmektedir. Mağaranın şifalı atmosferinden faydalanmayı hedefleyen bu tür bir hastane, hem bölge halkının sağlık ihtiyaçlarını karşılamak hem de Alanya'nın sağlık turizmi potansiyelini artırmak açısından önemli bir fırsat sunabilirdi.

Damlataş Mağarası, doğal yapısı ve şifalı atmosferiyle yalnızca Alanya'nın değil, Türkiye'nin sağlık turizmi potansiyelini simgeleyen önemli bir değer olmuştur. Özellikle astım ve solunum yolu hastalıklarına yönelik sağladığı faydalar, mağarayı bir şifa merkezi olarak öne çıkarmış ve yerel halkın yanı sıra ulusal ve uluslararası ziyaretçilerin ilgisini çekmiştir. Ancak, mağaranın tedavi edici özelliklerinin tam anlamıyla değerlendirilmesi ve sağlık turizmine sistematik bir katkı sağlaması için gerekli altyapı ve planlama çalışmalarının yeterince hayata geçirilemediği görülmektedir. Mağara, bireysel ziyaretlerle sınırlı kalmış, uzun vadeli ve bütüncül bir sağlık turizmi vizyonu geliştirilmemiştir.

⁴²¹ Sarıkadoğlu, 16.08.1956, Sayı 213:1, 2.

⁴²² Alanya Postası Gazetesi, 01.09.1956, Sayı 214: 2.

Bununla birlikte, Damlatas Mağarası, doğal sağlık kaynaklarının nasıl değerlendirilebileceği konusunda bir örnek teşkil etmektedir. Doğru yatırımlar, bilimsel araştırmalar ve sürdürülebilir bir turizm politikası ile bu gibi doğal oluşumların hem yerel halkın refahına hem de bölgesel kalkınmaya önemli katkılar sunabileceği açıktır. Damlatas Mağarası'nın, geçmiş deneyimlerden ders çıkarılarak, sağlık ve turizm entegrasyonunda daha etkin bir rol oynayabileceği bir geleceğe yönelik potansiyeli hâlâ mevcuttur.

4.1.4. Eczaneler

16 Mart 1952 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde, Alanya'nın Şükrü Kaptanoğlu'nun eczacılık fakültesini başarıyla tamamladığı ve diplomasını aldığı haberi duyurulmuştur. Haberde, Kaptanoğlu'nun Alanya'da bir eczane açacağına yönelik bilgiler aktarılmıştır. Bu girişimin, ilçede ikinci bir eczanenin açılmasını sağlayacağı ve halkın sağlık ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir katkı sunacağı ifade edilmiştir. Dönemin Alanya Kaymakamı Hüsamettin Karakimseli, hükümet tabibi ve ilgili mercilerin, bu önemli girişime destek verdikleri belirtilmiştir⁴²³. Haberde, eczanenin binasının düzenlenip donatıldığı ve malzeme temini için Kaptanoğlu'nun İstanbul'a gittiği belirtilmiştir. Eczanenin yakın zamanda faaliyete geçeceği ve bu sayede ilçenin önemli bir ihtiyacının giderileceği ifade edilmiştir. Gazete, Kaptanoğlu'nun müteşebbis ruhunu ve memleketine hizmet etme gayretini tebrik etmiş ve başarı dileklerini iletmiştir⁴²⁴. İlçede açılacak ikinci eczanenin, halkın sağlık ihtiyaçlarını karşılama noktasında büyük bir fayda sağlayacağı vurgulanmıştır. Haberden anlaşılacağı üzere, 1952 yılına kadar Alanya'da yalnızca bir eczanenin hizmet verdiği görülmektedir. Bu durum, dönemin sağlık hizmetlerine erişimindeki sınırlılığı açıkça ortaya koymaktadır. 1952 yılında ikinci bir eczanenin açılmasıyla ilçe halkının ilaç erişimi konusunda bir adım atıldığı ifade edilmiştir. Ancak, Alanya Postası Gazetesi'nin 1958 yılında sona eren yayın hayatına kadar, ilaç erişimine dair başka bir gelişme ya da haberin yer almadığı görülmektedir.

Bu durum, dönemin sağlık altyapısındaki eksikliklerin ve sınırlı kaynakların, halkın ihtiyaçlarını karşılamada önemli bir engel teşkil ettiğini göstermektedir. İkinci eczanenin açılması, bir iyileştirme çabası olarak değerlendirilse de bu girişimin yeterliliği ya da ilçe halkının sağlık hizmetlerinden biri olan ilaca erişimini ne ölçüde iyileştirdiği konusu belirsizliğini korumaktadır. İlaça erişim konusunda başka bir haberin yer almaması,

⁴²³ Alanya Postası Gazetesi, 16.03.1952, Sayı 95: 1.

⁴²⁴ Alanya Postası Gazetesi, 02.10.1952, Sayı 105, 106, 107, 108: 4.

Alanya'nın bu dönemde sağlık hizmetleri bakımından daha fazla desteğe ve gelişime ihtiyaç duyduğuna işaret etmektedir.

Sonuç olarak 1950'li yıllarda Alanya'da sağlık hizmetleri, sınırlı altyapı ve kaynaklarla önemli zorluklarla karşı karşıya kalmıştır. Bu dönemde bulaşıcı hastalıklarla mücadele, ilaç erişimi, sağlık personeli eksikliği ve doğal kaynakların sağlık turizmi için değerlendirilmesi gibi çeşitli konular ne çıkmıştır. Sıtma ve flarya gibi tropik hastalıkların bölgedeki etkisi, Sağlık Bakanlığı'nın müdahalesini gerektirmiş ve bu doğrultuda çeşitli heyetler bölgeye gönderilmiştir. Damlataş Mağarası gibi doğal oluşumlar ise astım hastalarının tedavisinde umut ışığı olmuş, ancak bu potansiyel tam anlamıyla değerlendirilememiştir.

1956 yılında Alanya Sağlık Merkezi'nin açılışı, ilçede sağlık hizmetlerinin geliştirilmesi adına önemli bir kilometre taşı olmuştur. Bu merkez, bölge halkının temel sağlık hizmetlerine erişimini artırmakla kalmamış, aynı zamanda bulaşıcı hastalıklarla mücadele ve genel sağlık altyapısının iyileştirilmesi açısından önemli bir rol oynamıştır. Bunun yanı sıra, 1952 yılında ikinci bir eczanenin açılması, ilaca erişim konusundaki sorunların kısmen lmesine katkıda bulunmuştur. Ancak, lojistik zorluklar ve sağlık altyapısının sınırlılıkları, özellikle acil durumlarda halk sağlığını olumsuz etkilemiştir. Damlataş Mağarası'nın doğal tedavi merkezi olarak kullanımı ve bu doğrultuda bir astım hastanesinin kurulması gibi projeler gündeme gelmiş olsa da bu girişimler hayata geçirilememiştir. Alanya Sağlık Merkezi'nin varlığı, sağlık hizmetlerinde önemli bir iyileşme sağlasa da bölgenin sağlık ve turizm potansiyelini tam anlamıyla değerlendirmek için daha fazla yatırıma ihtiyaç duyulmuştur.

Alanya Postası Gazetesi'nin yayınlarında vurgulanan bu sağlık meseleleri, yalnızca yerel yönetimlerin değil, aynı zamanda merkezi idarenin de daha etkin müdahalesini gerektirmiştir. Alanya'nın doğal kaynakları ve sağlık hizmetlerini bütünleşmiş bir şekilde değerlendirme fırsatı, o dönem için yeterince kullanılmamış olsa da bu girişimler bölgenin sağlık ve turizm alanındaki potansiyeline ışık tutmaya devam etmiştir.

3.2. Eğitim

1948-1958 yılları arasında Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan haberler, makaleler ve eleştiriler ışığında, Alanya'daki eğitim ve ğretim faaliyetlerinin bölgenin sosyoekonomik kalkınmasıyla paralel bir gelişim gösterdiği anlaşılmaktadır. Bu dönemde,

eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması, fiziki altyapının iyileştirilmesi ve okullaşma oranlarının artırılması, bölgenin öncelikli hedefleri arasında yer almıştır.

Cumhuriyetin 15. yılında, Antalya genelinde toplam 103 ilkokul ve bu okullarda görev yapan 237 ilkokul öğretmeni bulunmaktaydı. Bu dönemde eğitimin yaygınlaştırılması adına önemli adımlar atılmış ve köy okullarının artırılması sağlanmıştır. Antalya'daki ilkokullar arasında 10 tanesi yatılı olarak faaliyet göstermekteydi. Yatılı ilkokullar, özellikle kırsal kesimlerde eğitime erişimi artırmayı hedeflemiş ve belirli köylerde kurulmuştur. Bu okullar arasında Korkuteli'nde Yelten ve Zivint, Elmalı'da Kesçiftliği, Alanya'da Yeni Damlar ve Oba, Kaş'ta Kalkan, Akseki'de ise Büyükilvat ve Güzelsu köylerinde yer alan yatılı ilkokullar bulunmaktadır⁴²⁵. 1947 yılında Antalya'nın Alanya ilçesinde yerli halkın çabaları ve Millî Eğitim Bakanlığı'nın yardımı ile bir karma ortaokul açılmıştır. Bu okul Alanyalı öğrenciler olduğu kadar, Gazipaşa ve Gündoğmuş ilçelerinde bulunan öğrencilere de hizmet vermektedir⁴²⁶. Alanya'nın 1950 sonrası hızla gelişen yol, sağlık ve genel altyapı faaliyetleri, eğitim alanındaki ilerlemeleri desteklemiş ve toplumsal yapıda önemli değişimlere zemin hazırlamıştır. Bu süreçte eğitim, bireysel kalkınmayı sağlamanın ötesinde, bölgenin ekonomik ve kültürel potansiyelini güçlendiren bir unsur olarak öne çıkmıştır. Alanya Postası, bu gelişmeleri kayıt altına alarak, dönemin eğitim politikalarının ve yerel halkın çabalarının bölgedeki etkisini görünür kılmıştır.

2 Kasım 1948 tarihinde yayın hayatına başlayan Alanya Postası Gazetesi'nin ilk sayısında, Alanya Ortaokulu'nun önemi ve ihtiyaçları ele alınmıştır. Haberde, Millî Eğitim Bakanlığı'nın desteği ve yerel halkın girişimleriyle bir yıl önce açılan Alanya Ortaokulu'nun, yalnızca Alanya'nın değil, aynı zamanda Gazipaşa, Gündoğmuş gibi çevre ilçelerin eğitim ihtiyaçlarını da karşıladığı vurgulanmıştır. Bu okulun sağladığı faydalar takdir edilirken, mevcut eksiklikler ve geliştirilmesi gereken alanlar da gündeme getirilmiştir. Haberde, Alanya Ortaokulu binasının fiziki koşullarının yatılı bir bölüm eklenmesine müsait olduğu belirtilmiş ve özellikle Gazipaşa, Gündoğmuş, Marazlı, Demirtaş ve Kızılağaç gibi uzak bölgelerden gelen öğrencilerin barınma ihtiyaçlarının karşılanmasının zaruri olduğu ifade edilmiştir. Bu bölgelerde yaşayan ve Alanya'da yakın akrabası olmayan öğrencilerin eğitim almasının, yatılı bir bölümün olmaması nedeniyle zorlaştığına dikkat çekilmiştir. Yatılı bir kısmın açılmasının hem öğrencilerin hem de öğretmenlerin daha samimi, disiplinli ve düzenli bir şekilde eğitim ve barınma imkânına kavuşması açısından önemli olduğu belirtilmiştir. Haberde, Millî Eğitim Bakanlığı ve yerel girişimcilerin bu ihtiyacı bir an önce karşılaması

⁴²⁵ Gönüllü, 2010:342.

⁴²⁶ Gönüllü, 2010:343.

gerektiği vurgulanmış ve bunun, genç nesillerin geleceği açısından hayati bir adım olacağı ifade edilmiştir⁴²⁷. Alanya Postası, bu çağrısıyla, eğitime verdiği önemi ve bölgedeki eğitim sorunlarının çözümüne katkı sağlama amacını daha ilk sayısından itibaren ortaya koymuştur.

30 Kasım 1948 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde, Hacet İlkokulu'nun yeniden inşasına ilişkin haberde, eski okul binasının yıkılma tehlikesi göstermesi üzerine boşaltıldığı ve öğrencilerin daha uzak okullara gitmek zorunda kaldığı belirtilmiştir. Bu durumun özellikle küçük yaştaki öğrenciler için zorluk yarattığı vurgulanmıştır. Yerel halkın girişimiyle, eski okulun yıkılarak yerine yenisinin yapılmasına karar verilmiştir. Güllerpınarı ve Hasbahçeler mahallelerinden bir komite oluşturulmuş, bu komitenin fahri başkanlığı ise Dr. Ali Nazım Köseoğlu tarafından üstlenilmiştir. Yeni okulun inşasında, Ortaokuldan arta kalan malzemelerin kullanılacağı ve yerel halkın yardımlarının sağlanacağı ifade edilmiştir⁴²⁸. Cemaleddin Sarıkadioğlu, gazetesinde kaleme aldığı "İlkokul ve Okul Davamız" başlıklı makalesinde, Alanya'nın eğitim ihtiyaçlarını ve eksiklerini detaylı bir şekilde ele almıştır. Makale, eğitim ve altyapının, toplumsal kalkınmadaki kritik rolüne dikkat çekerken, Alanya'nın eğitim konusundaki sorunlarını gün yüzüne çıkarmaktadır. Sarıkadioğlu, insan ömrünün büyük bir kısmının yaşam, okuma ve çalışma alanlarında geçtiğini belirterek, bu alanların ferah, aydınlık, sıhhi ve sağlam olmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. Ayrıca Cumhuriyet dönemi harf inkılâbıyla birlikte eğitim ihtiyacının birkaç kat arttığını ifade etmektedir. Makale, büyük şehirlerin yanı sıra özellikle kazalar ve köylerdeki okul binalarına daha fazla önem verilmesi gerektiğini dile getirmektedir. Alanya'daki eğitim durumunun, bu ihtiyacın ne kadar büyük olduğunu gösterdiğini belirtmekte, mevcut Zafer ve Sakarya okul binalarının kullanılmaz halde olduğuna ve öğrenci sayısına yeterli gelmediğine dikkat çekmektedir. İlçede yaklaşık iki bin çocuğun ancak yarısının ilkokul eğitimi alabildiği, geri kalan çocukların ise eğitim dışında kaldığı ifade edilmektedir. 1948 yılında çöken Hacet İlkokulu'nun, hayırsever Alanyalıların desteğiyle yeniden inşa edilerek bu yıl eğitim-öğretime açıldığı belirtilirken, Osmanlı döneminden beri Alanya'da hiçbir okul binasının inşa edilmediği gerçeği eleştirilmiştir. Sarıkadioğlu, mevcut okul binalarının esaslı bir şekilde tamir edilmesi gerektiğini, ayrıca beş sınıflık yeni bir ilkokul binasının ivedilikle inşa edilmesi gerekliliğinin altını çizmiştir. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu'na doğrudan bir çağrıda bulunan Sarıkadioğlu, bu önemli eğitim meselesine dikkat çekerek, halkın taleplerinin dikkate alınmasını istemektedir. Makale, Alanya'nın eğitim altyapısının güçlendirilmesi konusundaki acil ihtiyaçları ortaya koyarken, bu meselenin bölgenin

⁴²⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.11.1948, Sayı 1: 1.

⁴²⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 30.11.1948, Sayı 5: 1.

kalkınması için hayati önem taşıdığını vurgulamaktadır⁴²⁹. Yine gazetede yayımlanan isimsiz diğer bir eleştiride, Alanya'nın ilkokul sorunlarına kapsamlı şekilde yer verilmiştir. Yazıda, ilkokul çağında 1500-2000 öğrenci bulunmasına rağmen, mevcut üç okul binasının yalnızca 800-1000 öğrenciye hizmet verebildiği ifade edilmiştir. Çöken Hacet İlkokulu'nun inşasının 1949-1950 eğitim yılına yetiştirileceği belirtilmiştir. Zafer ve Sakarya İlkokullarının yarım asrı aşkın süre önce yapıldığı ve artık harap durumda olduğu vurgulanmıştır. Köylerdeki ilkokul binalarının da dayanıksız malzemelerle yapılmış olması nedeniyle kısa süre içinde kullanılamaz hale geldiği ifade edilmiştir. Eleştiride, Milli Eğitim Bakanlığı'nın Alanya'ya iki veya üç yeni okul binası yapmasının zorunlu olduğu belirtilmiş ve bu ihtiyacın Osmanlı döneminden bu yana karşılanmadığına dikkat çekilmiştir. Cumhuriyet dönemi eğitim seferberliğinin Alanya'da tam anlamıyla hayata geçirilmesi gerektiği vurgulanan yazıda özellikle kırsal bölgelerde eğitim altyapısının geliştirilmesi gerektiğini vurgulamış ve yerel halkın eğitimle ilgili beklentilerini yansıtmıştır⁴³⁰. Alanya Postası Gazetesi'nde çıkan haberlerin ardından, dönemin Milli Eğitim Müdürü Zeki Tanıl, beraberindeki Bakanlık müfettişiyle birlikte Alanya'ya gelmiş, Alanya'daki eğitim sorunlarını ve devam eden okul inşaatlarını yerinde incelemek üzere köylere ziyarette bulunacağı bilgisine yer verilmiştir. Fakat yalnızca Kestel Köyü'ne giderek okul inşaatını tetkik ettikleri, ardından Kale arkası bölgesindeki mağarayı inceledikten sonra hızla Antalya'ya geri döndükleri belirtilmiştir⁴³¹.

1950 yılına gelindiğinde, Milli Eğitim Bakanlığı'nın aldığı karar doğrultusunda, okulsuz köylerin eğitim ihtiyacını karşılamak amacıyla okul binası inşaatlarına hız verilmiştir. Bu kapsamda, Alanya'nın Şehler, Süleymanlar ve Kıllı köylerine ait üç yeni okul binasının inşası için Alanya Milli Eğitim Müdürlüğü'ne gerekli tahsisat aktarılmıştır. Haberde, bu okul binalarının açık eksiltme ve emanet usulü ile üç ayrı taşeronla ihale edildiği belirtilmiştir. İnşaatların 1950-1951 ders yılı başlamadan önce tamamlanmasının hedeflendiği ifade edilmiştir⁴³². 1950 yılında Alanya'da başlatılan köy okulu projeleri, Alanya Postası Gazetesi'nde yeni taleplerin gündeme gelmesine neden olmuştur. Özellikle Oba Köyü'nde, Birinci Dünya Savaşı öncesinde inşa edilen üç sınıflı okulun yetersizliği vurgulanmış ve binanın eğitim için uygun olmadığı ifade edilmiştir. Halkın desteğiyle yalnızca geçici bir onarım yapılabildiği belirtilmiştir. Gazete, köyde inceleme yapılması halinde mevcut sağlıklı koşulların ve binanın yıkılma tehlikesinin açıkça görüleceğini vurgulamış, modern, beş sınıflı bir okul inşa edilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu okulun, 300'den fazla çocuğa eğitim

⁴²⁹ Sarıkadıoğlu, 1949, Sayı 30: 1.

⁴³⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 27.09.1949, Sayı 30: 1,2.

⁴³¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.10.1949, Sayı 33: 1.

⁴³² *Alanya Postası Gazetesi*, 20.06.1950, Sayı 47: 2.

imkânı sağlayacağı belirtilmiş ve dönemin Milli Eğitim Bakanı ile Demokrat Parti yöneticilerinden acil çözüm talep edilmiştir⁴³³. Ayrıca Alanya Postası Gazetesi'nin sahibi ve başyazarı Cemaleddin Sarıkadioğlu, bir yazısında Alanya'daki gençlerin eğitim sonrası yaşadığı zorluklara ve bölgenin sanat ile teknik eğitim alanındaki eksikliklerine dikkat çekmiştir. Yazıda, Alanya halkının tarımdan tamirciliğe, denizcilikten dökümcülüğe kadar geniş bir yelpazede becerikli olduğu, ancak bu yeteneklerin çoğunlukla askerlik hizmeti sırasında ya da bireysel çabalarla öğrenildiği ifade edilmiştir. Sarıkadioğlu, Alanya'da sanat ve teknik eğitim eksikliği nedeniyle gençlerin okula devam oranlarının düşük kaldığını ve birçok gencin ortaokulu bile tamamlayamadığını dile getirmiştir. Milli Eğitim Bakanlığı'na yapılan çağrıda, Alanya'da bir sanat okulunun açılmasının hem bölgedeki iş hacmini genişleteceği hem de gençlere iş becerisi kazandıracak vurgulanmıştır. Sanat okulları ile motorlu atölyelerin kurulacağı ve özellikle otobüs motoru tamirciliği gibi alanlarda nitelikli ustaların yetiştirileceği belirtilmiştir. Sarıkadioğlu, mevcut eğitim politikalarının yetersiz olduğunu ve köy enstitülerinin etkisinin azalmasıyla bu durumun daha da belirgin hale geldiğini ifade etmiştir. Teknik ve sanat okullarının açılmasının, Türkiye ekonomisi ve milli birlik için hayati bir öneme sahip olduğu özellikle vurgulanmıştır⁴³⁴. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haber ve eleştiriler, bölgedeki eğitim sorunlarına dair somut bir tablo sunmaktadır. Gazete, Alanya'nın eğitim altyapısındaki eksiklikleri gündeme taşımış ve çözüm önerileriyle yerel kamuoyunda farkındalık yaratmıştır. Özellikle ilkokul binalarının yetersizliği, mevcut yapıların harap durumda olması ve köylerde eğitime erişimin sınırlılığı sıkça vurgulanmıştır.

15 Mayıs 1951 yılında Oba Köyü ilkokulunun esaslı olarak onarılması için Milli Eğitim Bakanlığı nezdinde yapılmış olan 5000 liralık ödenek talebinin olumlu neticeye varmasına çalışılmış,⁴³⁵ 1 Ekim 1951 yılında Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin talimatı ile köy okulunun tamiri için 4000 liralık ek ödenek sağlanmıştır⁴³⁶. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan ödeneklerin Oba Köyü İlkokulu'nun tamiri için yetersiz kalacağının anlaşılmasının ardından, dönemin Antalya Valisi İ. Sabri Çağlayangil devreye girmiştir. 1952 yılı bütçesinden 20.000 liralık ek bir ödenek ayrılacağına dair söz veren Vali Çağlayangil, bu bütçe ile mevcut okulun tamirinin ötesine geçilerek yeni bir okul binası yapılacağını belirtmiştir⁴³⁷. Bu durum, Alanya Postası Gazetesi'nin eğitimle ilgili eleştirilerinin, yerel sorunların çözümünde merkezi ve yerel yönetimleri harekete geçirmedeki etkisini açıkça

⁴³³ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.06.1950, Sayı 47: 2.

⁴³⁴ Sarıkadioğlu, 12.09.1950, Sayı 59: 1.

⁴³⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1951, Sayı 75: 2.

⁴³⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1951, Sayı 84: 2.

⁴³⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1952, Sayı 93: 2.

ortaya koymuştur. Gazetenin kamuoyu oluşturmadaki bu başarısı, yerel basının bölgesel kalkınma ve eğitim politikalarındaki önemini bir kez daha atkını çizmiştir.

1 Kasım 1952 tarihinde Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan bir diğer eleştiride, bölgedeki öğretmen eksikliğine ve bunun eğitim üzerindeki olumsuz etkilerine dikkat çekilmiştir. Haberde, Antalya genelinde halkın ve bazı öğretmenlerin, Milli Eğitim Müdürlüğü'nün istikrarsız yönetimi ve pasif durumu nedeniyle yaşanan sorunlardan şikâyetçi olduğu belirtilmiştir. Yanlış ve eksik tayinlerin, köylerdeki öğretmen kadrosunu ciddi şekilde olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Bu durumun, özellikle okuma çağındaki çocukların eğitime erişimini zorlaştırarak, köylerdeki öğrencilerin eğitimden uzak kalmalarına neden olduğu vurgulanmıştır. 1951 yılında iki aydan fazla öğretmensizlik nedeniyle kapanan Kıvrasıl Köyü Okulu, bu eksikliğin acı bir örneği olarak gösterilmiştir. Oba Köyü'nde bulunan beş sınıflı okulda durumun daha da vahim olduğu ifade edilmiştir. Beş-altı köyden gelen öğrenciler, yalnızca üç öğretmenle eğitim almak zorunda bırakıldığı üstelik bu öğretmenlerden birinin sağlık sorunları nedeniyle görev yapmadığı belirtilmiştir. Tayini bir ay önce yapılan bir öğretmenin hâlâ görev yerine gönderilmediği ve bu nedenle birçok çocuğun okula gidemediği dile getirilmiştir. Gazete, bu sorunun acilen çözülmesi gerektiğini belirterek, ilgili makamların ve dönemin Antalya Valisi İ. Sabri Çağlayangil'in dikkatini bu konuya çekmeyi amaçlamıştır. Eleştiri, yalnızca eleştirmekle kalmayarak, eğitimde sürdürülebilir bir düzenin sağlanması için çağrıda bulunmuş ve bu sorunun çözümü için kararlı bir yaklaşım sergilenmesi gerektiğini vurgulamıştır⁴³⁸.

1953 yılına gelindiğinde ise Alanya'da eğitim ve spor alanında kaydedilen gelişmeler, Alanya Postası Gazetesi'nde detaylı şekilde yer almıştır. Alanya Ortaokulu için jimnastik salonu yapımının ihale edildiği⁴³⁹ ve İl Milli Eğitim Müdürü'nün Alanya ile Gazipaşa'da denetimlerde bulunduğu belirtilmiştir⁴⁴⁰. Bu girişimler, eğitim altyapısının geliştirilmesi adına atılan önemli adımlardan biri olarak değerlendirilmiştir. Oba Köyü İlkokulu'nun 1953-1954 eğitim-öğretim yılı öncesinde yıkılarak yeniden inşa edilmesi⁴⁴¹, Mahmutseydi Köyü'nde yeni bir okul için inşaat çalışmalarına başlanması⁴⁴² ve Alanya'da bir kız sanat okulu açılacağına duyurulması⁴⁴³, bölgedeki eğitim imkânlarının genişletilmesine yönelik çabaların göstergesi olmuştur. Söz konusu adımlar hem kırsal hem de şehir merkezinde eğitim çeşitliliğini artırmayı hedefleyen girişimler olarak dikkat çekmiştir. Ayrıca, Alanya Askerlik Şubesi'ne ait

⁴³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 1.

⁴³⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1953, Sayı 112, 113, 114, 115, 116: 2.

⁴⁴⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1953, Sayı 118: 2.

⁴⁴¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1953, Sayı 124: 2.

⁴⁴² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1953, Sayı 126: 2.

⁴⁴³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1953, Sayı 124: 2.

olan ve Meteoroloji binasının arkasında yer alan bir alanın, Alanya Ortaokulu için spor sahası yapılması amacıyla tahsis edildiği belirtilmiştir⁴⁴⁴. 1952-53 yılları arasında Alanya’da Türkteş ve Muskar ilkokulları hizmete girmiştir⁴⁴⁵.1954 yılı başlarında Alanya’da ilkokul inşaatları için önemli adımlar atıldığı dikkat çekmiştir. Alanya Postası Gazetesi’nde yer alan haberlere göre, şehir ve köylerdeki okul ihtiyacını karşılamak amacıyla bir dernek kurulmuş ve bu derneğin, bölgedeki eğitim altyapısını güçlendirmek için aktif çalışmalara başladığı ifade edilmiştir⁴⁴⁶. Aynı yıl, Oba Köyü İlkokulu’nun inşaatının tamamlanması için yeni bir ihale düzenlenmiş ve 29.000 liralık bir bütçe tahsis edilmiştir⁴⁴⁷. 1 Mart 1955 tarihli Alanya Postası Gazetesi’nde Antalya Merkez Kazası İlkokul Yaptırma Derneği tüzüğü yayımlanmıştır⁴⁴⁸bu girişim ilkokul inşaatı için halkın organize bir şekilde katkıda bulunmasını amaçlamıştır. Ayrıca, Alanya’da yeniden yapılacak bir ilkokul binasına kaynak sağlamak amacıyla 25 Mart 1955 tarihinde parkta bir güreş müsabakası düzenlenmiştir. Bu etkinlik, hem eğlenceli bir sosyal organizasyon olmuş hem de yoğun ilgi görerek okul inşası için önemli bir farkındalık yaratmıştır⁴⁴⁹. Gazetenin 1 Mayıs 1955 tarihli sayısında ise, Alanya Ortaokul Yaptırma ve Geliştirme Derneği’nin tüzüğünün yayımlandığı görülmektedir⁴⁵⁰. Bu dernek, ortaokul eğitiminin geliştirilmesi ve altyapının güçlendirilmesi adına toplumun desteğini organize etmek amacıyla kurulmuştur.Bu gelişmeler, Alanya’daki eğitim altyapısının geliştirilmesine yönelik çabaların hızlandığını ve yerel halkın eğitime olan desteğinin somut bir şekilde ortaya çıktığını göstermiştir. Okul ihtiyacının karşılanması için kurulan dernek, yerel girişimlerin eğitime yönelik politikalar üzerinde nasıl etkili olabileceğine dair dikkate değer bir örnek sunmuştur.

Aynı yıl dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş’un girişimiyle Sugözü Mahallesi’ne bir ilkokul yapılmasına karar verilmiştir⁴⁵¹.13 Kasım 1955 tarihinde, Dönemin Demokrat Parti Grup Başkanı Dr. Burhanettin Onat, T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürü Mithat Dülge ve Antalya Milletvekili Atilla Konuk, Alanya’yı ziyaret etmişlerdir. Ahmet Tokuş’un evinde bir gece konaklayan misafirlerilçenin çeşitli bölgelerini gezerek incelemelerde bulunmuşlardır. Bu ziyaret sırasında, T.C. Ziraat Bankası Genel Müdürü Mithat Dülge, Sugözü İlkokulu inşası için 1000 lira bağışta bulunmuştur⁴⁵².Alanya Postası

⁴⁴⁴ *Alanya Postası Gazetesi*,01.08.1953, Sayı 127,128: 2.

⁴⁴⁵ Gönüllü, 2010:347.

⁴⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*,29.03.1954, Sayı 145: 2.

⁴⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*,17.05.1954, Sayı 152: 2.

⁴⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1955, Sayı 175: 2.

⁴⁴⁹ *Alanya Postası Gazetesi*,01.04.1955, Sayı 177: 2.

⁴⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*,01.05.1955, Sayı 179: 2.

⁴⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*,15.11.1955, Sayı 194: 2.

⁴⁵² *Alanya Postası Gazetesi*,01.12.1955, Sayı 195:1, 2.

Gazetesi'nin 16 Nisan 1958 tarihli sayısında, Alanya Gençlik Spor Kulübü tarafından ücretsiz matematik, geometri, aritmetik, İngilizce ve müzik kurslarının açılacağı duyurulmuştur⁴⁵³. Bu girişim, dönemin sınırlı eğitim imkânları göz önüne alındığında, bölgedeki gençlerin bilgi ve beceri edinmesine katkı sağlamak amacıyla önemli bir adımdır. Kursların ücretsiz olması, özellikle ekonomik açıdan dezavantajlı ailelerden gelen gençlerin bu fırsatlardan yararlanabilmesini mümkün kılması bakımından dikkate değerdir. Bu durum, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün yalnızca spor alanında değil, aynı zamanda eğitim alanında da topluma hizmet sunmayı amaçladığını göstermiştir.

Söz konusu girişim, gençlerin bireysel gelişimine katkıda bulunmayı hedeflemiş ve bu süreçte, toplumsal dayanışmanın eğitime yansıyan bir örneği olarak öne çıkmıştır. Kulübün bu girişimi, eğitim hayatına yönelik desteklerin bölgesel kalkınmada oynadığı rolü bir kez daha gözler önüne sermiştir.

16 Şubat 1958 tarihinde, Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından yayımlanan bir makalede, Alanya, Manavgat ve Gazipaşa Yüksek Tahsil Derneği'nin kuruluş amacı ve faaliyetleri ele alınmıştır. Makalede, derneğin İstanbul'da yükseköğrenim gören gençler tarafından kurulduğu ve gelecekteki nesillerin eğitime katkı sağlamayı hedeflediği ifade edilmiştir. Derneğin, gençlerin eğitim hayatında rehberlik sağlamak ve maddi manevi destek sunmak amacıyla bir hayır kurumu olarak tasarlandığı belirtilmiştir. Bununla birlikte, şehir dışında yükseköğrenim gören Alanya, Gazipaşa ve Manavgatlı öğrencilerin eğitimlerini desteklemek adına hayata geçirilen bir projenin de tanıtımı yapılmıştır⁴⁵⁴. Bu tür girişimler, dönemin sınırlı imkânlarına rağmen, eğitime verilen önemin ve toplumsal dayanışma anlayışının güçlü bir yansıması olarak değerlendirilmiştir. Sarıkadioğlu, makalesinde bu tür projelerin devamlılığı için toplumun maddi ve manevi katkılarının önemine vurgu yapmıştır. Makale, yalnızca eğitimi destekleme girişimlerini tanıtmakla kalmamış, aynı zamanda yerel halkı bu tür projelere katılmaya teşvik etmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nde 1 Ağustos 1958 tarihinde yayımlanan son eğitim haberine göre, dönemin Antalya Valisi desteği ve Kaymakam Ethem Boysan, Yüksek Mühendis Şevket Tokuş, Ortaokul Müdürü Fethi Aktaşlar ile tüccar Fuat Salur'un girişimleriyle Alanya'da bir hususi (özel) lise açılması kararlaştırılmıştır. Bu amaçla, "Hususi Lise Açma ve İşletme Derneği" kurulması için gerekli formalitelerin tamamlanarak resmi başvurunun yapıldığı belirtilmiştir. Gazetede, Alanya'da bir lise açılmasının bölge için büyük bir kazanç olduğu vurgulanmıştır. Kurulacak derneğin nizamnamesine göre, derneğe asil üye olmak

⁴⁵³Alanya Postası Gazetesi, 16.04.1958, Sayı 251:2.

⁴⁵⁴ Sarıkadioğlu, 16.02.1958, Sayı 247:1,2.

isteyen kişilerin 100 lira giriş aidatı ödemesi ve her yıl 10 lira yıllık aidat yatırması gerektiği ifade edilmiştir⁴⁵⁵. Dernek tarafından Alanya Özel Lisesi 28 Eylül 1959 yılında hizmete açılmış ve 1959-1960 ders yılı çalışmalarına başlamıştır⁴⁵⁶. Alanya Postası Gazetesi, 1948-1958 yılları arasında yayınladığı haber, makale ve eleştirilerle köy okullarındaki eksiklikler, öğretmen yetersizlikleri, altyapı sorunları ve sanat okullarının gerekliliği gibi konuları sıklıkla gündeme taşıyarak hem halkı hem de yerel yöneticileri harekete geçirmiştir. Oba Köyü İlkokulu'nun yeniden inşası, Alanya Ortaokulu spor salonu projeleri ve Sugözü İlkokulu gibi somut adımlar, bu farkındalık çalışmalarının doğrudan etkileri olarak öne çıkmıştır.

Gazete aynı zamanda halkın desteğiyle kurulan derneklerin eğitim altyapısının güçlendirilmesinde oynadığı kritik rolü de vurgulamıştır. Alanya Ortaokul Yaptırma ve Geliştirme Derneği ile Hususi Lise Açma ve İşletme Derneği gibi oluşumlar, yerel dayanışmanın ve eğitime olan kolektif inancın somut örnekleri olmuştur. Bu derneklerin finansal destek sağlama ve projeleri hayata geçirme çabaları, halkın eğitime olan ilgisini ve katkısını açıkça ortaya koymuştur.

Ayrıca, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün düzenlediği ücretsiz kurslar ve Alanya, Manavgat ve Gazipaşa Yüksek Tahsil Derneği'nin yükseköğrenim gören gençlere yönelik girişimleri, eğitim alanında toplumsal dayanışmanın gücünü bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Alanya Postası Gazetesi, yalnızca sorunları dile getiren bir mecra değil, aynı zamanda çözüm önerileri sunan, toplumsal dayanışmayı teşvik eden ve merkezi idareye yerel talepleri ileten bir platform olarak, bölgenin eğitimdeki gelişimine büyük katkı sağlamıştır.

3.3. Spor Faaliyetleri

1948-1958 yılları arasındaki Alanya'daki spor faaliyetlerini incelemek amacıyla Alanya Postası Gazetesi temel alınarak yürütülen araştırmalar, bölgedeki sportif gelişmelere dair önemli ipuçları sunmaktadır.

3.3.1. Spor Kulüpleri

13 Haziran 1950 tarihli bir köşe yazısında, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün kuruluşuna ilişkin önemli bilgilere ulaşılmıştır. Söz konusu yazıda kulübün 1948 yılında Dr. Nazım Köseoğlu tarafından kurulduğu ifade edilmektedir. Bu bağlamda Dr. Nazım Köseoğlu, kulübün öncü ismi ve mimarı olarak dikkat çekmektedir. Gazetede yer alan köşe yazısında,

⁴⁵⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1958, Sayı 258:1,2.

⁴⁵⁶ Gönüllü, 2010:349.

kulübün güncel durumu sorgulanmakta, faaliyetlerinin sürüp sürmediği ve kuruluş amacına uygun bir şekilde hizmet verip vermediği tartışılmaktadır. Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün yalnızca sportif etkinliklerin merkezi olmakla kalmayıp, gelecekte bölgesel iş birlikleri ve kültürel tanıtım açısından da önemli bir rol oynayacağı belirtilmektedir. Özellikle dönemin diğer spor kulüplerinin uluslararası temasları örnek gösterilerek, Alanya'daki kulübün daha aktif hale getirilmesi gerektiği yönünde çağrılar yapılmaktadır⁴⁵⁷. Bu yazı, Alanya Postası Gazetesi'nin dönemin spor ve sosyal yaşantısına ışık tutan arşiv belgeleri arasında yer almakta ve Alanya'daki sportif hayatın gelişimini anlamak adına büyük önem taşımaktadır. Dr. Nazım Köseoğlu'nun girişimiyle kurulan bu kulübün, Alanya'nın sosyal yapısındaki değişimi ve spora olan ilgiyi artırma amacı taşıdığı, yazının satır aralarında sıkça vurgulanmaktadır. Araştırmanın temel kaynağı olarak Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan bu tür yazılar, dönemin sportif yapısını, toplumsal beklentilerini ve spora verilen önemi derinlemesine inceleme fırsatı sunmaktadır.

Alanya Postası Gazetesi'nin 12 Eylül 1950 tarihli sayısında, baş harfleri K. O. olan bir yazarın kaleme aldığı yazıda, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün 1948'deki kuruluş sürecinden sonra yaşadığı duraklama dönemine dikkat çekilmektedir. Yazıda, kulübün 19 Mayıs 1948 tarihinde düzenlenen etkinliklerle canlılığını gösterdiği, ancak son iki yıldır faaliyet göstermediği ve yeniden canlanması gerektiği dile getirilmektedir. 19 Mayıs etkinlikleri, kulübün en önemli faaliyetlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Bu etkinliklerde, yağlı güreş müsabakaları düzenlenmiş ve çeşitli milli oyunlar sergilenmiştir. Yazıda, bu organizasyonun halk ve yabancı ziyaretçiler tarafından büyük ilgi gördüğü ve takdir topladığı vurgulanmaktadır. Ayrıca, etkinliklerin önemli bir maddi gelir sağladığı da belirtilmektedir. Ancak yazıya göre, bu başarılı etkinliklerden sonra kulüp bir daha aynı düzeyde organizasyonlar düzenleyememiştir. Yazar, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün yeniden faaliyetlerine başlaması gerektiğini, düzenli ve planlı bir takvim çerçevesinde yıl içinde 2-3 ayda bir temsil verilmesi ve özellikle her yıl 19 Mayıs tarihinde düzenli güreş müsabakaları yapılmasının, hem tarihi sporumuz olan güreşi teşvik edeceğini hem de turizme katkı sağlayacağını ifade etmektedir. Yazının önemli vurgularından biri de bu etkinliklerin aynı tarihlerde ve her yıl tekrarlanması gerektiğidir. Böylece bu organizasyonların İzmir Fuarı benzeri bir şekilde gelenekselleştirilmesi gerektiği önerilmektedir. Bu yaklaşımın, Alanya'nın tanıtımına ve sporun bölgedeki yaygınlaşmasına katkı sağlayacağına inanılmaktadır⁴⁵⁸. Yazarın önerileri ve eleştirileri, dönemin Alanya'sında sporun sadece

⁴⁵⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 46: 4.

⁴⁵⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 59: 3.

fiziksel bir etkinlikten ibaret olmadığını, aynı zamanda sosyal hayatı canlandıran ve turizmi destekleyen önemli bir unsur olarak görüldüğünü açıkça ortaya koymaktadır.

9 Nisan 1952 tarihinde Alanya Gençlik Spor Kulübü yıllık genel toplantısını gerçekleştirmiş ve yeni yönetim kurulu üyelerini belirlemiştir. Seçimler açık oylama yöntemiyle yapılmış ve yönetim kurulunda önemli isimler görev almıştır. Kulüp başkanlığına yeniden Dr. Ali Nazım Köseoğlu seçilirken, kulübün diğer yönetici kadrosu şu şekilde oluşmuştur⁴⁵⁹:

Başkan: Dr. Ali Nazım Köseoğlu

Asbaşkan: Cemaleddin Sarıkadıoğlu

Genel Sekreter: Öğretmen Turhan Ateş

Genel Kaptan: Öğretmen Ahmet Akalın

Yurt Amiri: Kemal Kemaloğlu

İdare Müdürü: Refik Ceylangil

Muhasip: Teğmen Münir Oral

Bu toplantının ardından kulüp, planlı bir şekilde sportif faaliyetlere devam etme hedefi belirlemiş hem geleneksel güreş müsabakaları hem de denizcilik sporları gibi etkinliklerle halkın ilgisini çekmeyi sürdürme kararı alınmıştır.

19 Mayıs 1952 Gençlik Bayramı münasebetiyle Alanya Postası Gazetesi 16 Mayıs 1952 tarihinde Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün, geleneksel olarak düzenlediği yağlı güreş müsabakalarını bu tarihte tekrar düzenleyeceğini duyurmuştur. Bu etkinlik hem sportif başarıları teşvik etme hem de kulübe maddi destek sağlama amacı taşımaktadır⁴⁶⁰. Alanya Gençlik Spor Kulübü Başkanı Dr. Ali Nazım Köseoğlu'nun Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan 196 Temmuz 1952 tarihli bir teşekkür yazısında, Yunanistan'dan Alanya'ya gelen misafirlere kulübe yaptıkları yardımlardan dolayı teşekkür etmiştir. Bu yazıda, Yunanlı hemşerilerin Alanya Gençlik Spor Kulübü'ne çeşitli futbol malzemeleri hediye ettikleri ve sıcak bir sempati gösterdikleri ifade edilmiştir. Misafirlerin Alanya'da bulundukları süre boyunca kulüp üyeleriyle kurdukları dostane ilişkiler ve bıraktıkları güzel hatıralar, yazının dikkat çeken bir diğer noktasıdır⁴⁶¹. Aynı tarihli gazete, Alanya'da kutlanan Denizcilik Bayramı etkinlikleri çerçevesinde, Belediye ile Alanya Gençlik Spor Kulübü iş birliği yaparak çeşitli deniz müsabakaları düzenlediğine yer vermiştir. Bu müsabakalarda başarılı olan sporculara ödülleri verilmiş ve halkın yoğun ilgisiyle karşılanmıştır. Bu tür etkinlikler, deniz

⁴⁵⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.04.1952, Sayı 97: 2.

⁴⁶⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1951, Sayı 86: 2.

⁴⁶¹ Köseoğlu, 16.07.1952, Sayı 103: 1.

sporlarının tanıtımı ve halkla sporun bütünleşmesi adına önemli bir yer tutmaktadır⁴⁶². Bu haberler, 1952 yılında Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün yalnızca spor faaliyetlerinde değil, aynı zamanda toplumsal dayanışma ve dostluk ilişkilerini geliştirmede de aktif bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle güreş ve denizcilik gibi geleneksel ve yerel sporların teşvik edilmesi, Alanya'nın spor kültürünün gelişimine büyük katkılar sağlamıştır.

1953 yılına gelindiğinde Alanya Gençlik Spor Kulübü, Alanya dışındaki spor müsabakalarına da katılım göstermeye başlamış, bu faaliyetler kulübün etkinliklerini daha geniş bir alana taşıdığını göstermektedir. 3 Mayıs 1953 tarihinde Alanya Gençlik Spor Kulübü, Manavgat (Çağlayan) Spor Kulübü'nün daveti üzerine Manavgat'a bir futbol maçı için özel bir otobüsle gitmiştir. Maç öncesinde Manavgatlı gençler, Alanya ekibini şarkılar ve neşeli gösterilerle karşılamış ve misafirperverliklerini göstermişlerdir. Ardından her iki kulüp üyeleri için hazırlanmış olan sofrada yemek ikram edilmiş, dostane bir atmosferde geçen bu buluşma, sporun iki şehir arasında dostluk köprüsü kurduğunu ortaya koymaktadır. Maçtan önce Alanya Gençlik Spor Kulübü Başkanı Dr. Ali Nazım Köseoğlu, gençlere hitap etmiş ve dostluk mesajları vermiştir.

Maç Detayları: Müsabaka saat 14:30'da başlamış ve 16:30'da Alanya ekibinin galibiyetiyle sona ermiştir. Maç üç set üzerinden oynanmış ve centilmenlik içinde tamamlanmıştır. Maç sonrası Alanya takımı ve Manavgat ekibi, kahvehanelerde sohbet edip dostane bir ortamda vakit geçirmiştir. Antalya Valisi tarafından Alanya takımına forma hediye edileceği ifade edilerek, bu sportif karşılaşma dostane bir şekilde noktalanmıştır.

Maç Kadroları:

Manavgat Takımı: Hasan Berberoğlu, Şevket Çayı, Turan Esen, Abdullah Yıldırım, Halil Güven, Osman Gür

Alanya Takımı: Nazım Albaşlar, Nevzat Azkan, Tuncer Genç, Orhan Erderen, Münür Oral, Tuğrul Akcan, Hasan Yaylalı

Bu müsabaka, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün bölgesel düzeydeki etkinliklerini artırarak, Alanya'yı spor aracılığıyla tanıttığını ve çevre ilçelerle olan ilişkilerini güçlendirdiğini göstermektedir⁴⁶³. Müsabaka sonrasında Alanya ekibine önemli bir jest yapılmıştır. Dönemin Antalya Valisi İ. Sabri Çağlayangil, Manavgat Çağlayan Spor Kulübü'ne karşı galip gelen Alanya Gençlik Spor Kulübü sporcularına altı takım forma ve

⁴⁶² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1952, Sayı 103: 2.

⁴⁶³ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.05.1953, Sayı 123: 2.

spor ayakkabısı hediye etmiştir⁴⁶⁴. Bu hediye, dönemin sporcularına verilen değeri ve sporun desteklenmesi konusundaki çabaları göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün faaliyetleri sürerken, kulüple ilgili dikkat çekici bir gelişme yaşanmıştır. Alanya Postası Gazetesi'nin bir haberine göre, kulüp tarafından kullanılması için Belediye binası altında tahsis edilen oda kulüp lokali olarak tanzim edildiğine yer verilmiştir⁴⁶⁵. Bu karar, kulübün sosyal faaliyetlerini sürdürebileceği bir mekân arayışında olduğunu gündeme getirmiştir. Kulüplerin lokalleri, o dönemde yalnızca idari işlerin yürütüldüğü alanlar değil, aynı zamanda sporcuların buluşma noktaları ve sosyal etkileşim merkezleri olarak önemli bir işleve sahipti. Bu nedenle yerel sorununun çözülmesi, kulüp için büyük önem taşımaktadır.

1953 yılında Alanya Gençlik Spor Kulübü, faaliyetlerini Alanya sınırlarının ötesine taşımaya çalışmış ve sportif amaçlı geziler düzenlemeye başlamıştır. Bu kapsamda 25-30 Temmuz 1953 tarihleri arasında kulüp yönetiminin öncülüğünde bir Kıbrıs gezisi düzenlendiği görülmektedir. Geziye, Alanya Gençlik Spor Kulübü İkinci Başkanı Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun liderlik ettiği ve organizasyonun detaylarının Alanya Postası Gazetesi'nde duyurulduğu anlaşılmaktadır. Yapılan açıklamalara göre, geziye katılacak olan kafiye 25 Temmuz 1953 Cumartesi günü Alanya Limanı'ndan Ceylanibahri adlı bir motorla hareket edeceği belirtilmektedir. Beş gün sürecek olan bu seyahatte, katılımcılar Kıbrıs'ta dostluk ve tetkik gezileri yapacak, ziraat şartlarını inceleyecek ve yerel halkla spor müsabakaları düzenleyeceğine dikkat çekilmiştir. Seyahatin başvuru şartları da net bir şekilde açıklanmıştır. Katılımcıların pasaport, kimlik fotokopisi ve dört adet vesikalık fotoğraf ile Ziraat Bankası Alanya Şubesi'ne 100 lira yatırmaları gerektiği ifade edilmiştir. Başvuruların sınırlı kontenjanla kabul edileceği ve kayıtların kısa sürede tamamlanması gerektiği belirtilmiştir. Seyahatin temel amaçlarından biri, Kıbrıs ile Alanya arasında sportif, kültürel ve tarımsal iş birliğini artırmak, dostluk ilişkilerini güçlendirmek ve farklı topluluklarla ortak değerleri paylaşmak olarak açıklanmıştır. Ayrıca, Alanya ekibinin Kıbrıs'ta katılacağı dostluk müsabakaları ile bu bağların daha da pekiştirilmesi planlanmıştır⁴⁶⁶. Bu organizasyon, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün dönemin sportif sınırlarını aşarak sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkiler kurma çabalarının somut bir örneği olarak değerlendirilebilir.

1954 yılında, 15 Şubat, 1 ve 29 Mart tarihlerinde Alanya Postası Gazetesi, Alanya'da kurulan Alanya Deniz Spor Kulübü'nün Nizamnamesini yayımlamıştır. Bu nizamname,

⁴⁶⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.06.1953, Sayı 125: 2.

⁴⁶⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1953, Sayı 126: 2.

⁴⁶⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1953, Sayı 126: 4.

kulübün kuruluş amaçlarını, organizasyon yapısını ve çalışma esaslarını ayrıntılı şekilde açıklamaktadır. Kulüp, 7 Şubat 1954 tarihinde kurulmuş ve temel amacı olarak gençlerin bedensel ve sosyal gelişimine katkıda bulunmayı; aynı zamanda gençlere sporu sevdirmek ve yaygınlaştırmak hedefini benimsemiştir. Nizamname, kulüp yönetim sistemini, genel kurul toplantılarının düzenleniş biçimini ve üyelerin hak ile sorumluluklarını detaylı bir şekilde ortaya koymuştur. Kulübün kurucuları arasında tüccar, öğretmen, berber ve elektrik teknisyenleri gibi farklı meslek gruplarından kişiler yer almaktadır. Yönetim yapısı; Genel Kurul, İdare Kurulu ve Denetleme Kurulu (Mürakabe Kurulu) gibi organlardan oluşmaktadır⁴⁶⁷. 14 Haziran 1954 tarihinde Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberde, Alanya'da Akdeniz Kale Spor Kulübü adıyla yeni bir spor kulübü kurulduğu duyurulmuştur. Bu kulüp, deniz sporları ve plaj tesisleri alanında faaliyet göstermek amacıyla kurulmuş ve başkanlığına dönemin Belediye Başkanı Mithat Görgün getirilmiştir. Haberde, kulübün önemli üyeleri arasında Avukat Reşat Yalım, Dr. Ali Nazım Köseoğlu, Kemal Kemaloğlu, Avukat Mithat Tokuş ve dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş gibi isimlerin yer aldığı belirtilmiştir. Bu kişilerin daha önce Alanya Gençlik Spor Kulübü ve Alanya Deniz Spor Kulübü bünyesinde çeşitli faaliyetlere katıldıkları, sporun gelişimine katkıda bulundukları vurgulanmaktadır. Akdeniz Kale Spor Kulübü'nün amacı, Alanya'da hem kara hem deniz sporlarının teşvik edilmesi ve gençlere bu alanlarda olanaklar sunulması olarak tanımlanmıştır. Ayrıca beden terbiyesi ve spor federasyonuna bağlı olarak faaliyet gösterdiği, sporcu gençlerin desteklendiği ifade edilmiştir. Haberde, Belediyenin spor kulüplerine destek verdiği, spor tesislerinin geliştirilmesi için çaba gösterdiği, ancak finansal ve idari sorunlar nedeniyle bazı projelerin tamamlanamadığı dile getirilmiştir. Kulüp yöneticileri, bu süreçte Beden Terbiyesi Antalya Bölge Başkanlığı'ndan destek istemiştir⁴⁶⁸. Bu haber, Alanya'daki spor kulüplerinin dönüşüm geçirdiğini ve yeni bir yapılanmayla gençlere daha fazla fırsat sunma çabası içinde olduklarını göstermektedir. Aynı zamanda, sporun bölgedeki sosyal ve kültürel yaşamın önemli bir parçası haline geldiği vurgulanmaktadır.

Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan 22 Haziran 1954 tarihli bir ilanda, Alanya Gençlik Spor Kulübü tarafından düzenlenecek genel toplantının duyurusu yapılmıştır. Toplantının, gazeteler bayii Mehmet Çavuş'un eski kahvehanesinde aynı gün saat 16.00'da gerçekleştirileceği belirtilmiştir. İlanda, toplantıya ilgili üyelerin ilan edilen tarih ve saatte hazır bulunmalarının istendiği ifade edilmektedir⁴⁶⁹. 22 Haziran 1954 tarihinde yapılması

⁴⁶⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1954, Sayı 141; 01.03.1954, Sayı 142; 29.03.1954, Sayı 145: 1, 2.

⁴⁶⁸ Sarıkadioğlu, 14.06.1954, Sayı 156: 2.

⁴⁶⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.06.1954, Sayı 157: 1.

planlanan Alanya Gençlik Spor Kulübü Kongresi, yeterli katılım sağlanamadığı için 29 Haziran 1954 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Kongrede oldukça hararetli tartışmalar yaşanmış, kulübün geleceği ve yaşadığı sorunlar masaya yatırılmıştır. İkinci Başkan Cemaleddin Sarıkadıoğlu, yaptığı konuşmada kulübün uzun zamandır beklenen faaliyetleri gösteremediğini belirtmiş ve bunun nedenlerinden birinin kulübe siyasi anlamlar yüklenmesi olduğunu dile getirmiştir. Sarıkadıoğlu, kulübün gençleri spora teşvik etme amacı taşıdığını, bu doğrultuda kalıcı bir lokal ve bina ihtiyacının acilen karşılanması gerektiğini ifade etmiştir. Kulüp Başkanı Dr. Ali Nazım Köseoğlu, bu eleştirilere cevaben kulübe siyasi anlam yüklenmesine katılmadığını, kulübün faaliyetlerine devam etmesinin zorunlu olduğunu belirtmiştir. Ayrıca, kulübün Beden Terbiyesi Federasyonu'na bağlı olarak tescil edildiğini ve bu nedenle fesih ihtimalinin mümkün olmadığını vurgulamıştır.

Kongre sonunda, kulüp için yeni yönetim kurulu seçilmiştir. Seçilen isimler şunlardır:

Başkan: Dr. Ali Nazım Köseoğlu

Başkan Yardımcısı: Gazeteci Cemaleddin Sarıkadıoğlu

Baş Kaptan: Ahmet Akalın (Ortaokul Müdürü)

Genel Sekreter: Stajyer Avukat Eşref Açıkalın

Yurt Müdafaa Amiri: Müteahhit Kemal Kemaloğlu

İdare Amiri: Başöğretmen Arif Ergen

Muhasip: Sinemacı Muzaffer Emiroğlu

Müfettiş: Avukat Reşat Yalım

Üye: Çiftçi Bahri Kara Duman

Bu kongre, Alanya Gençlik Spor Kulübü'nün zorluklara rağmen faaliyetlerini sürdürmekte kararlı olduğunu ve gençleri sporla buluşturma hedefine bağlılığını göstermektedir. Yeni yönetimin ilk hedefi, kulüp için kalıcı bir bina sağlamak ve düzenli faaliyetleri yeniden başlatmak olmuştur⁴⁷⁰.

1956 yılına gelindiğinde Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan habere göre, Alanya'da mevcut spor kulüplerinin yeniden birleşerek faaliyetlerine başlaması için bir toplantı düzenlenmiştir. Kaymakamın başkanlığında gerçekleştirilen bu toplantıda, özellikle Alanya Gençlik ve Spor Kulübü'nün ıslah edilmesi ve yeniden canlandırılması amacıyla gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmiştir⁴⁷¹. Bu gelişme, Alanya'daki spor kulüplerinin daha organize ve etkin bir yapıya kavuşması için atılan önemli bir adım olarak değerlendirilebilir. Toplantıda alınan kararlar, spor faaliyetlerinin sürekliliğini sağlama ve gençleri spora daha

⁴⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 12.07.1954, Sayı 160: 2.

⁴⁷¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 11.03.1956, Sayı 203: 2.

fazla teşvik etme amacını taşımaktadır. Bu tür girişimler, Alanya’da sporun yeniden yapılanma ve güçlenme sürecinin önemli bir parçası olarak dikkat çekmektedir.

Alanya Postası Gazetesi’nin 1 Nisan 1958 tarihli sayısında, Alanya’daki spor kulüplerine ilişkin son haberlerden biri Alanya Gençlik Spor Kulübü’nün yeni bir sorumluluk üstlendiği yönündedir. Haberde, bu yıl plaj gazinosu ve kabinelerin Gençlik Spor Kulübü tarafından işletileceği belirtilmektedir. Bu karar, kulübün yalnızca sportif faaliyetlerle sınırlı kalmayıp, turizm ve sosyal alanlarda da rol alacağını göstermektedir. Plaj tesislerinin işletilmesi, kulüp için hem ekonomik bir kaynak yaratma fırsatı hem de sosyal etkinliklerini genişletme imkânı sunmaktadır. Bu tür girişimler, spor kulüplerinin bölgedeki gençlere farklı fırsatlar sunarak daha geniş bir etki alanına sahip olma çabasını yansıtmaktadır⁴⁷². Haberdeki bu bilgi, kulübün Alanya’daki toplumsal yaşamda ne kadar önemli bir yere sahip olduğunun ve sportif sınırların ötesine geçerek sosyal hayata da katkı sağlama misyonunun altını çizmektedir.

1950’li yıllarda Alanya’daki spor kulüplerinin yaşadığı dönüşüm süreci, dönemin dinamiklerini ve toplumsal yapısını anlamak açısından oldukça dikkat çekicidir. Alanya Postası Gazetesi’ndeki haberler, bu süreçte kulüplerin sıklıkla siyasete bulaştırılmasının kamuoyunda olumsuz tepkilere neden olduğunu ve kulüplerin asli amaçlarından uzaklaştığını göstermektedir. Bu durum, sporun doğal tarafsız yapısını zedelemiş ve faaliyetlerin duraklamasına yol açmıştır.

Kaymakamın başkanlığında yapılan toplantıda bu sorunlar masaya yatırılmış ve Alanya’daki spor kulüplerinin yeniden birleşerek daha etkin bir şekilde çalışmalarına devam etmeleri gerektiği konusunda fikir birliğine varılmıştır. Özellikle Alanya Gençlik Spor Kulübü’nün yeniden canlandırılması için alınan tedbirler, gençleri spora teşvik eden, toplumla daha sıkı bağlar kuran ve kamu yararına hizmet eden bir kulüp haline getirilmesi çabasının somut adımlarıdır.

Bu süreçte kulüpleri siyasetten arındırma düşüncesi, birçok konuşmada tekrar tekrar vurgulanmıştır. Gençlerin sporla buluşmasını sağlamanın, onların bedensel ve zihinsel gelişimine katkıda bulunacağı ve kötü alışkanlıklardan uzak kalmalarına yardımcı olacağı hatırlatılmıştır. Toplantıda dile getirilen görüşler, sporun yalnızca fiziksel bir aktivite değil, aynı zamanda toplumsal birlikteliği güçlendiren ve dayanışmayı artıran bir araç olduğunun altını çizmiştir.

⁴⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1958, Sayı 250: 2.

Sonuç olarak, Alanya’da spor kulüplerinin bu yeniden yapılanma süreci, gençleri merkeze alan daha sağlam ve güvenilir bir yapı kurma çabasının göstergesidir. Siyasetten ve polemiklerden uzak, özgün bir spor kültürünü yeniden inşa etme isteği, Alanya’daki sporun geleceği için önemli bir umut ışığı olmuştur.

3.3.2. Diğer Spor Etkinlikleri

29 Ekim 1951 tarihinde Cumhuriyet Bayramı kutlamaları kapsamında Alanya’da dikkat çekici bir sportif etkinlik gerçekleştirilmiştir. Deretürbelinas yayla yolu menfaatine düzenlenen güreş müsabakası, halkın büyük ilgisini toplamış ve etkinliğin önemli bir parçası olmuştur. Bu güreş organizasyonu, yayla yolunun yapımına destek sağlama amacı taşıyan bir sosyal sorumluluk etkinliği niteliğindedir⁴⁷³. Yazıda, bu güreş müsabakalarının, sadece sportif bir aktivite olmanın ötesinde, toplumsal dayanışmayı teşvik eden ve halkı bir araya getiren bir rol üstlendiği görülmektedir. O dönemde düzenlenen güreşlerin, yerel halkın sosyal yaşantısındaki önemini ve sporun bölgesel etkinliklerdeki yerini anlamak açısından bu tür bilgiler oldukça değerlidir. Aynı zamanda bu etkinliğin, Alanya’da elektriğin geçici olarak verilmesiyle gece şenlikleri ile de desteklendiği belirtilmektedir. Bu, sportif faaliyetlerin eğlence ve sosyal etkinliklerle birleşerek çok yönlü bir sosyal atmosfer oluşturduğunu göstermektedir.

Alanya Postası Gazetesi’nde yer alan habere göre, 1 Temmuz 1953 Denizcilik ve Kabotaj Bayramı’nın, Alanya’da her yıl daha kapsamlı ve zengin etkinliklerle kutlanacağı belirtilmiştir. Bu bayram çerçevesinde, özellikle deniz müsabakalarının düzenleneceği ifade edilmektedir⁴⁷⁴. Planlanan bu deniz müsabakalarının, gençlerin deniz sporlarına ilgisini artırmayı ve bölgedeki denizcilik kültürünü daha da güçlendirmeyi hedeflediği anlaşılmaktadır.

1955 yılına gelindiğinde Alanya Belediyesi’nin kulüp bazlı müsabakaların haricinde sosyal sorumluluk amacıyla da etkinlikler düzenlediği görülmektedir. 25 Mart 1955 Cuma günü, belediye tarafından yeni yapılacak okul binasına destek sağlamak amacıyla parkta bir pehlivan güreşi tertip edilmiştir. Bu organizasyon, halkın yoğun ilgisini çekmiş ve geniş katılımı gerçekleştirilmiştir⁴⁷⁵. Söz konusu güreş müsabakaları, sadece spor etkinliği olmanın ötesinde, toplumsal dayanışmayı artıran ve kamu yararına destek sağlayan bir etkinlik olarak

⁴⁷³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 2.

⁴⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1953, Sayı 126: 2.

⁴⁷⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1955, Sayı 177: 2.

dikkat çekmektedir. Bu tür faaliyetler, Alanya’da sporun sosyal yaşam üzerindeki etkisini ve belediyenin bu alandaki aktif rolünü açıkça ortaya koymaktadır.

Alanya Postası Gazetesi’nde 1 Şubat 1957’de yayımlanan bu haberde, Alanya’nın yetiştirdiği genç ve başarılı pehlivan İsmail Çelik’in, Milli Güreş Kampı’na katılmak üzere Ankara’ya gittiği duyurulmaktadır. Halk arasında “Çürük” lakabıyla tanınan İsmail Çelik, bugüne kadar katıldığı güreşlerde gösterdiği başarılarla büyük takdir toplamış ve bölgenin gururu haline gelmiştir. İsmail Çelik’in milli güreş kampına davet edilmesi, Alanya’daki sporcuların ulusal düzeyde tanınmaya başladığının ve güreş sporunun bölgedeki öneminin bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Haberde, genç pehlivanın güreşteki kabiliyetine ve güçlü fiziğine vurgu yapılırken, başarılarının devam etmesi temennisinde bulunmaktadır⁴⁷⁶.

1950’li yılların sonlarına doğru Alanya’da spor faaliyetleri, spor kulüplerinin çabalarının yanı sıra çeşitli belediye etkinlikleri ve halk organizasyonlarıyla da desteklenmiştir. Özellikle Denizcilik ve Kabotaj Bayramı gibi özel günlerde düzenlenen deniz müsabakaları ve yağlı güreşler, halkın ilgisini çeken önemli etkinlikler olmuştur. 1955 yılında belediye tarafından okul inşaatına destek sağlamak amacıyla tertip edilen pehlivan güreşleri, sportif faaliyetlerin sosyal sorumlulukla nasıl birleştirildiğine dair önemli bir örnek sunmaktadır. Bunun yanı sıra bireysel başarılarla adını duyuran İsmail Çelik gibi güreşçiler, Alanya’yı ulusal arenada temsil ederek, şehrin spor potansiyelini daha geniş bir kitleye ulaştırmıştır. Tüm bu faaliyetler, Alanya’da sporun yerel kültür ve sosyal yaşam üzerindeki etkisinin giderek arttığını göstermektedir.

1950’li yıllarda Alanya’da spor, yalnızca fiziksel aktivite değil, sosyal bağları güçlendiren ve toplumu bir araya getiren önemli bir araç haline gelmiştir. Spor kulüplerinin çabaları, gençlere yeni fırsatlar sunmuş, bireysel başarılar ve dostluk müsabakaları Alanya’nın adını duyurmuştur. Zaman zaman yaşanan siyasi gerilimler ve yönetim sorunları, kulüplerin faaliyetlerini sekteye uğratsa da yerel yönetimlerin ve kulüp üyelerinin özverili çabaları bu sorunların üstesinden gelmiştir.

Alanya’daki spor hayatı, halkın katılımıyla daha geniş bir alana yayılırken, güreş ve deniz sporları gibi geleneksel etkinlikler de bu atmosferin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Belediye tarafından düzenlenen yardım güreşleri, gençlerin katıldığı milli kamplar ve plaj tesislerinin kulüp eliyle işletilmesi, Alanya’da sporun her alanda kökleştiğini ve toplumsal yaşamın vazgeçilmez bir unsuru haline geldiğini göstermektedir.

⁴⁷⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1957, Sayı 224: 1.

Alanya’da 1948–1958 yılları arasında sağlık, eğitim ve spor alanlarında yaşanan gelişmeler, yerel düzeyde sosyal hizmet sunumunun yalnızca bir kamu görevi değil, aynı zamanda toplumsal seferberlik olarak da şekillendiğini göstermektedir. Kırsal bölgelerde sağlık birimlerinin kurulması, öğretmen açığının halkın talepleriyle gündeme getirilmesi, spor kulüplerinin gençlerin hem fiziksel gelişimini hem de toplumsal katılımını destekleyecek yapılar olarak tasarlanması; bu yılların dikkat çekici sosyal hamleleridir. Dönemin sınırlı imkânları göz önüne alındığında, bu hizmetlerin sağlanması yalnızca teknik değil, aynı zamanda vicdani ve toplumsal bir sorumluluk olarak da değerlendirilmiştir.

Alanya Postası Gazetesi, bu dönüşümün sahadaki en etkin izleyicisi ve sözcüsü olmuş; yerel sorunları yalnızca dile getirmekle kalmamış, çözüm önerileri sunarak kamuoyunun sesine dönüştürülmesini sağlamıştır. Basının bu rolü, hem karar alıcıları harekete geçirmiş hem de halkın sorunlar karşısındaki suskunluğunu kırmıştır. Eğitime dair açılan yardım kampanyaları, sağlık ocaklarının eksikliğiyle ilgili yazılar ya da sporun kültürel birleştirici gücünü vurgulayan etkinlik haberleri; sosyal hizmetlerin yalnızca devlet merkezli değil, toplumsal katılımı beslenen bir süreç olduğunu ortaya koymuştur.

Bu bölümün ortaya koyduğu temel bulgu, sosyal hizmetlerin bir toplumun yalnızca ihtiyaçlarını karşılamadığı, aynı zamanda umutlarını ve beklentilerini biçimlendirdiğidir. Alanya örneği, Türkiye taşrasında sosyal politikaların sahada nasıl karşılık bulduğunu, kimi zaman gönüllülükle kimi zaman ise basın aracılığıyla nasıl şekillendiğini somut bir biçimde belgelemektedir. Bu bağlamda, sosyal hizmetlerin gelişimi, teknik altyapıdan çok daha fazlasını; insan onuru, eşitlik ve toplumsal bütünlük arayışını temsil etmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

ALANYA'DA EKONOMİK FAALİYETLERİN GELİŞİMİ:

TARIM, HAYVANCILIK VE TURİZM

1948–1958 yılları arasında Alanya, ekonomik yapısında önemli bir dönüşüm süreci yaşamıştır. Yüzyıllardır tarımsal üretim ve hayvancılıkla geçimini sürdüren yerel halk, bu dönemde sulu tarım uygulamalarıyla narenciye ve muz üretiminde verim artışı elde etmiş, ürün çeşitliliği ve pazarlama tekniklerinde yeniliklerle karşılaşmıştır. Hayvancılık faaliyetleri ise hem kırsal ekonominin sürekliliğini sağlamış hem de düzenli hayvan pazarları aracılığıyla ticari niteliğe bürünmüştür. Bu gelişmelerin ardında, devlet destekleri, kredi ve kooperatif sistemlerinin genişlemesi ve üreticilerin bilinçlenmesi yer almıştır. Dönemin önemli yerel kaynağı olan Alanya Postası Gazetesi, bu süreçte üretici kesimin yaşadığı sorunları, talepleri ve başarı öykülerini gündeme taşıyarak yerel ekonominin nabzını tutmuştur.

Aynı dönemde Alanya'da, henüz gelişme aşamasında olan turizm sektörü, bölgenin doğal güzellikleri ve tarihi mirasıyla dikkat çekmeye başlamıştır. Gazetede yer alan yazılar, altyapı eksikliklerini, devlet ilgisizliğini ve yatırım yetersizliğini eleştirirken, aynı zamanda ulusal turizm politikalarının eksiklerini de gündeme getirmiştir. Tarihi eserlerin restorasyonu, konaklama olanaklarının artırılması, tanıtım faaliyetleri ve diplomatik ziyaretler gibi girişimler, Alanya'nın gelecekteki ekonomik yönelimine dair ipuçları vermektedir. Bu bölümde, Alanya Postası arşivinden hareketle, Alanya'nın tarım, hayvancılık ve turizm alanlarındaki dönüşümü tarihsel ve toplumsal bağlamlarıyla ele alınacaktır.

4.1. Tarımsal Faaliyetler ve Hayvancılık

1914 yılında Antalya'da tarım teşkilatı kurulmuş, 1936 yılında da Alanya ilçesinde bir tarım memuru tayin edilmiştir. Yine bu yıl Alanya ilçesinde, Antalya narenciye istasyonuna bağlı olarak, bir narenciye fidanlığı vücuda getirilmiştir. Alanya'nın tarım arazilerinin sulanmasına dair, ilk çalışmalar da icra Vekilleri Heyeti'nin 11 Ağustos 1942 tarihli karar ile başlamıştır⁴⁷⁷. Cumhuriyet döneminde, Alanya halkının sosyal ve ekonomik hayatında iki önemli gelişme yaşanmıştır. Bunlardan ilki, 1950'li yıllarda Antalya-Alanya karayolunun açılması, diğeri ise yine aynı dönemde sulu tarıma geçilmesidir. Bu gelişmeler, bölgenin tarım

⁴⁷⁷ Gönüllü, 2003: 95.

ve ticaret alanlarında hızlı bir dönüşüm geçirmesine zemin hazırlamıştır. Sulu tarımın yaygınlaşmasıyla birlikte Alanya’da narenciye ve muz tarımı ile erken dönem sebzeçilik hızla gelişmiş ve bu faaliyetler ticari anlamda büyük bir ivme kazanmıştır. Tarımın gelişimi, bölgedeki ekonomik hayatın canlanmasına katkıda bulunurken halkın yaşam standartlarının da yükselmesini sağlamıştır. 1960’lı yıllardan itibaren turizm hareketlerinin hızla ivme kazanması, Alanya’yı ulusal sınırları aşan küresel bir turizm merkezi haline getirmiştir. Tarım ve turizmin birbirini tamamlayıcı etkisi, Alanya’nın sosyal ve ekonomik yapısını dönüştürerek günümüzde dünya çapında tanınan bir şehir olmasını sağlamıştır⁴⁷⁸. Bu ekonomik dönüşüm sürecinde hayvancılık, bölgenin geleneksel geçim kaynaklarından biri olarak önemini korumuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında Alanya içerisinde büyükbaş ve küçükbaş hayvancılık, halkın temel geçim kaynağı olmaya devam etmiş, özellikle yayla kültürü sayesinde bu faaliyetler canlılığını sürdürmüştür. Hayvancılığın desteklenmesi amacıyla Ziraat Vekâleti, halkın hayvan talebini karşılamak ve hayvancılık sektörünü teşvik etmek amacıyla Alanya ile Manavgat, Taşagıl, Gebiz ve Döşemealtı’nda sonbahar ve ilkbahar aylarında haftada bir kez hayvan pazarı kurulmasını kararlaştırmıştır⁴⁷⁹. Bu pazarlar, hayvancılığın ticari boyut kazanmasına katkıda bulunmuş ve halkın ekonomik faaliyetlerini çeşitlendirmiştir.

Yayla kültürü, hayvancılık faaliyetlerinin canlı tutulmasında önemli bir unsur olmuş, hayvancılık sadece ticari bir faaliyet değil, aynı zamanda bölgenin temel ihtiyaçlarını karşılayan geleneksel bir uğraş olarak varlığını sürdürmüştür. Bu bağlamda, hayvancılık ile sulu tarımın birleşimi, Alanya’nın ekonomik yapısına çok yönlü bir dinamizm kazandırmıştır.

Bölgenin zirai faaliyetler ve hayvancılıktaki bu dönüşümüne dair daha kapsamlı bir değerlendirme yapmak amacıyla, 1948 ve 1958 yıllarında Alanya Postası Gazetesi’nde yayımlanan haber, yazı ve makaleler önemli bir referans kaynağı sunmaktadır. Bu yazılar, dönemin tarımsal ve hayvancılık faaliyetlerine ışık tutarak, Alanya’nın sosyoekonomik yapısının değişimini objektif bir bakış açısıyla anlamamıza yardımcı olmaktadır.

4.1.1. Tarımsal Faaliyetler

4.1.1.1. Meyve Yetiştiriciliği

Alanya ilçesinde cumhuriyetin ilk yıllarında, narenciye üretimine hız verilmiştir. 1930’lu yıllarda meyve veren 60.000 portakal, 9.000 mandalina, 15.000 limon ve 25.000 turunc ağacı vardır. Ayrıca fidan halinde olup, henüz meyve vermeyen 3.200 portakal, 1.800 mandalina, 2.400 limon ve 150.000 turunc ağacı bulunmaktadır. Cumhuriyetin ilk yıllarında,

⁴⁷⁸ Gönüllü, 2003: 111.

⁴⁷⁹ Gönüllü, 2003: 97-98.

Alanya ilçesinde muz üretimine de başlanmıştır, ayrıca, 1930'lu yıllarda ülkemizde en iyi muz Alanya'da yetiştirilmektedir. Yine bu yıllarda Alanya'da incir, harnup ve badem de üretilmektedir⁴⁸⁰. Alanya Postası Gazetesi, yayın hayatına başladığı 1948 yılında Alanya'nın ekonomik gelişimine katkıda bulunmayı hedefleyen önemli bir rol üstlenmiştir. Gazetenin ilk sayılarında, İstanbul narenciye fiyatlarını doğru ve zamanında Alanyalı üreticilere ulaştırmak amacıyla, dönemin tanınmış meyve tüccarlarından Bülent Varnalı'nın desteği alınmıştır. Bu doğrultuda gazete, İstanbul Sebze ve Meyve Hali'nde narenciye, susam ve diğer ürünlerle ilgili fiyat bilgilerini düzenli olarak yayımlayarak Alanyalı üreticilerin piyasa hakkında bilgi sahibi olmalarını sağlamıştır. Ayrıca, fiyat hareketleri konusunda ileriye dönük tahminler de sunulmuş, bu sayede üreticilere ekonomik faaliyetlerinde yol gösterici bilgiler verilmiştir⁴⁸¹. Alanya Postası, İstanbul Halinde mevcut fiyatları mukayeseli olarak sunarak, Alanya'daki çiftçilere ve tüccarlara önemli bir bilgi kaynağı olmuştur. Bu bilgi akışı, özellikle narenciye ve muz tarımı ile uğraşan üreticiler için değerli bir rehber niteliği taşımıştır. Gazete, piyasa fiyatlarını paylaşmanın ötesinde, ilerleyen dönemde tarımsal ve ekonomik gelişmelerle ilgili haberleri de kamuoyuna aktarmış, bölgedeki üreticilerin değişen piyasa koşullarına uyum sağlamasına katkıda bulunmuştur⁴⁸². Bu tür yayınlar, Alanya'da tarımın ticari boyut kazanmasında ve üreticilerin dış pazarlara açılmasında önemli bir etki yaratmıştır.

Aynı yıl Alanya Postası Gazetesi, tarım alanındaki güncel sorunlara dikkat çekmiş ve özellikle narenciye üreticilerini bilgilendiren önemli haberler yayımlamıştır. Gazetenin 1948 yılı sayılarında, Alanya'daki narenciye ağaçlarını etkileyen Phyllocoptes (Pas böcüsü)⁴⁸³ hastalığı ile mücadelede elde edilen büyük başarı detaylı bir şekilde aktarılmıştır. İki yıldır narenciye ağaçlarında görülen ve ciddi ürün kayıplarına sebep olan bu hastalıkla yoğun ilaçlama çalışmaları sonucunda, hastalık oranının on binde bire düşürüldüğü belirtilmiştir. Bu başarı, etkili ilaçlama teknikleri ve düzenli mücadele çalışmaları sayesinde elde edilmiştir. 1948 yılında üç motorlu ve çok sayıda tulumbalı püskürtme cihazı kullanılarak toplam 265.743 narenciye ağacı ilaçlanmıştır. Bu kapsamda 148.256 portakal, 93.698 limon ve 23.789 mandalina ağacına polisülfür-kireç-kükürt karışımı püskürtülmüş ve bu ilaçlamaların oldukça etkili sonuçlar verdiği bildirilmiştir. Bunun yanı sıra, narenciye meyvelerinin olgunlaşmadan çürüyüp dökülmesine yol açan Akdeniz meyve sineği ile de mücadele edilmiştir. Bu zararlının yayılmasını önlemek için ameli (uygulamalı) mücadele yöntemlerine

⁴⁸⁰ Gönüllü, 2003: 97.

⁴⁸¹ Alanya Postası Gazetesi, 09.11.1948, Sayı 2: 1.

⁴⁸² İstanbul Sebze Hali fiyatlarının Alanya Postası'nda yayınlanması hakkında bkzn. Görsel 27: 270.

⁴⁸³ Pas böcüsü hastalığı; Meyvelerin üzeri pas renkli lekelerle kaplanır. Limonlar ise gümüşü bir renk alır. Zarar görmüş meyvelerde büyüme durur, tadı bozulur, değerini kaybeder.

başvurulmuştur. Hastalıklı meyvelerin, diğer ağaçlara sirayetini önlemek amacıyla asgari 50 santimetre derinliğindeki çukurlara gömülerek üzerlerinin kireçle kapatılması tavsiye edilmiştir. Bu yöntem, dönemin koşullarında en etkili mücadele tekniklerinden biri olarak üreticilere önerilmiştir⁴⁸⁴.1949 yılı ortalarına gelindiğinde, Alanya Postası Gazetesi'nin tarım ve narenciye sektöründeki etkin bilgilendirme faaliyetleri devam etmiş, özellikle bölgedeki narenciye üreticilerine yönelik teknik gelişmeler, mücadele yöntemleri ve kurumsal düzenlemeler gazetede detaylı şekilde ele alınmıştır.

Bu süreçte dikkat çeken önemli gelişmelerden biri, Alanya Narenciye Fidanlığı Müdürlüğü'nün kurulması ve doğrudan Tarım Bakanlığı'na bağlanmasıdır. Daha önce Antalya Bahçe Kùltürleri İstasyonu'na bağlı olan Alanya Fidanlığı, 1949 yılından itibaren bağımsız bir müdürlük haline getirilmiştir. Bu dönüşüm, Alanya'da narenciye tarımı için önemli bir dönüm noktası olmuştur. Müdürlük görevine Yüksek Ziraat Mühendisi Nuri Ceylanlı atanmış ve Alanya Fidanlığının genişletilmesi için işletme büro binası inşa edilmesi planlanmıştır. Bu gelişmeler, bölgedeki tarım faaliyetlerinin daha kurumsal ve planlı bir şekilde yürütülmesine zemin hazırlamıştır⁴⁸⁵. Aynı dönemde, gazetede pas böcüsü olarak bilinen zararlıya karşı yapılan mücadelede önemli başarıların elde edildiği de vurgulanmıştır. Tarım Bakanlığı ve Alanya Mücadele Müdürlüğü'nün yoğun çabaları sayesinde pas böceğine karşı etkili ilaçlama yöntemleri uygulanmış ve bu zararlının yayılmasının önüne geçilmiştir. Polisülfür-kireç-kükürt çözeltisi ile yapılan ilaçlama çalışmaları, narenciye bahçelerinde önemli ölçüde verim artışı sağlamıştır. Hastalıklı meyvelerin dökülmesini önlemek için hastalıklı meyveler derin çukurlara gömülüp üzeri kireçle kapatılmış ve yayılma riski minimize edilmiştir⁴⁸⁶. Bu tür haberler, sadece tarım alanındaki mücadele ve gelişmeleri belgelemekle kalmamış, aynı zamanda bölgedeki çiftçilerin bilgiye erişimini sağlayarak üretim kalitesini artırmada büyük katkılar sunmuştur.

11 Nisan 1950 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Alanya ve Gazipaşa ilçelerinde yaşanan don felaketi sebebiyle muz üreticilerinin ciddi zarar gördüğünü gündeme taşımıştır. Haberde, bu felaketten mağdur olan üreticilerin Ziraat Bankası'ndan destek talepleri vurgulanmış, bu desteğin gecikmeden verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Gazete, don felaketinin yol açtığı zararın boyutunu ve üreticilerin yaşadığı sıkıntıları aktararak yetkililerin dikkatini çekmeyi amaçlamıştır. Bu bağlamda, mağdur üreticilerin yalnızca vaatlerle oyalanmaması, zararlarının

⁴⁸⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.11.1948, Sayı 4: 1.

⁴⁸⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 14.06.1949, Sayı 19: 4.

⁴⁸⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.07.1949, Sayı 23: 2.

telafi edilmesi gerektiği güçlü bir şekilde dile getirilmiştir⁴⁸⁷. Haber, dönemin tarımsal politikalarına ve üretici destek mekanizmalarına dikkat çekmesi bakımından önemli bir belge niteliğindedir. 7 Haziran 1950 tarihli haberde ise bu çağrıya yanıt olarak, Ziraat Bankası'nın sağladığı destekler nedeniyle teşekkür edilmiştir. Bu gelişme, don felaketinin ardından yapılan yardımın üreticilere ulaştığını ve bölgedeki tarımsal faaliyetin yeniden toparlanma sürecine girdiğini göstermektedir⁴⁸⁸. 18 Nisan 1950 tarihli Alanya Postası Gazetesi, bölgedeki verimli arazilerin potansiyelinin tam anlamıyla kullanılmadığına dikkat çekerek, bu alanların zeytin, portakal ve muz gibi ürünlerle değerlendirilmesi gerektiğini güçlü bir şekilde vurgulamıştır. Gazetede, Alanya'nın gerek iklim gerekse toprak özellikleri bakımından Türkiye'nin en elverişli bölgelerinden biri olduğu ifade edilmekte ve bu durumun değerlendirilmemesinin büyük bir kayıp olduğu belirtilmektedir. Haberde, "Bu memleket, içinde yaşayanlar için bulunmaz bir hazinedir." ifadesiyle, bölgenin tarımsal zenginliğine dikkat çekilmiş ve boş bırakılan arazilerin tarımda değerlendirilmesi çağrısı yapılmıştır. Ziraat Bankası'nın yatırım yaparak bu topraklarda sulama ve modern tarım tekniklerinin uygulanması gerektiği ifade edilmiş, özellikle Dim Çayı Kanalı'nın tamamlanmasıyla geniş arazilerin tarıma kazandırılacağı belirtilmiştir. Gazete, yabani zeytinlerin ıslah edilerek bu alanların narenciye ve muz bahçelerine dönüştürülmesinin büyük ekonomik kazanç sağlayacağını dile getirmiştir. Bu süreçte Ziraat Bankası'nın desteğiyle 4-5 bin liralık tarımsal sermayenin birkaç yıl içinde büyük getiriler sunacağı ve binlerce lira gelir elde edileceği ifade edilmiştir. Bu yazı, sadece tarım potansiyeline dikkat çekmekle kalmamış, aynı zamanda devletin ve milletvekillerinin bu konuda teşvik edici politikalar geliştirmesini de talep etmiştir. Yazının sonunda, "Bu toprakları değerlendirin, birkaç yıl içinde bu memleket altın çağını yaşayacaktır." vurgusu⁴⁸⁹, bölgenin tarım sektörüne yatırım yapılması halinde gelecekteki ekonomik kalkınmanın kaçınılmaz olduğunu belirterek günümüze bakıldığında çok doğru bir tespittir.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu, Alanya Postası Gazetesi'nde konuya dair kaleme aldığı yazısında, Alanya'nın tarım ve turizmdeki potansiyeline dikkat çekmiş, ancak bu potansiyelin büyük ölçüde ihmal edilmesinden duyduğu rahatsızlığı dile getirmiştir. Yazısında, bölgenin sahip olduğu iklim ve verimli toprakların zeytin, muz ve narenciye gibi değerli ürünlerin yetiştirilmesi için eşsiz bir fırsat sunduğunu vurgulamış, bu fırsatların yeterince

⁴⁸⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 37: 3.

⁴⁸⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 45: 1; *BCA*, 30-18-1-2/120-56-20, (15.07.1949), T.C. Ziraat Bankası tarafından Alanya Tarım Kredi Kooperatifi'ne borç olarak verilen paranın, mahsullerin soğuktan hasar görmesi sebebiyle 1 yıl süreyle ertelenmesi hakkında bkz. Görsel 40: 279.

⁴⁸⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 1950, Sayı 38: 2.

değerlendirilmediğini belirtmiştir. Ona göre bu topraklar, Türkiye'nin en bereketli arazilerinden biri olmasına rağmen ilgisizlik ve yatırım eksikliği nedeniyle israf edilmekteydi. Yazar, “Bu memlekette portakal, muz, zeytin ve her türlü meyve yetişebilir. Bu kadar zengin bir coğrafyayı ihmal etmek büyük bir kayıptır,” diyerek Alanya'nın bu konuda ne denli avantajlı olduğunu ifade etmiştir. Sarıkadıoğlu, bölgedeki boş bırakılan tarım arazilerinin işlenmesi gerektiğini savunmuş ve bu alanların ıslah edilerek modern tarım teknikleriyle değerlendirilebileceğini söylemiştir. Özellikle Ziraat Bankası'nın uzun vadeli, düşük faizli kredilerle bölgedeki üreticileri desteklemesi gerektiğini vurgulamış, mevcut desteklerin kıymetli olduğunu ancak yeterli olmadığını dile getirmiştir. Yazının bir diğer bölümünde, Antalya-Mersin devlet yolu projesinin duraksaması eleştirilmiştir. Sarıkadıoğlu, yol inşaatının tamamlanmasının tarım ve turizm sektörlerini doğrudan etkileyeceğini vurgulamış, ulaşımdaki sorunların Alanya'nın ekonomik gelişimini ciddi anlamda yavaşlattığını ifade etmiştir. Bu bağlamda, devlet yetkililerine çağrıda bulunarak projelerin hızlandırılması gerektiğini dile getirmiştir. Son olarak, geleceğe dair umut dolu bir vizyon çizmiş, doğru yatırımların yapılması durumunda Alanya'nın birkaç yıl içinde tarım ve turizmde öncü bir bölge olacağını savunmuştur. Yazısını, “Bu toprakların kıymetini bilirsek, Alanya sadece Türkiye'nin değil, dünyanın dikkat çeken bölgelerinden biri olacaktır” sözleriyle tamamlamıştır⁴⁹⁰. Alanya'nın yetiştirdiği zirai ürünlerin ülke genelindeki diğer bölgelere sevinde denizyoluna bağımlılık, bölge ekonomisini etkileyen en önemli unsurlardan biri olmuştur. Ancak, bu durum mevcut altyapı sorunlarıyla birleştiğinde, üreticilerin pazara erişimini kısıtlamış ve tarımsal faaliyetlerin ticari boyutta gelişmesini yavaşlatmıştır. Bu bağlamda, deniz yolu taşımacılığının çağdaştırılması ve desteklenmesi gerekliliği ortaya çıkarken, karayolu ağlarının güçlendirilmesi de sürdürülebilir bir çözüm olarak dikkat çekmiştir.

Daha önce çalışmamızda ulaşım başlığı altında detaylandığımız üzere, karayolu projeleri sadece iç piyasaya entegrasyonu değil, aynı zamanda tarımsal ürünlerin daha geniş pazarlara daha kısa sürede ulaştırılmasını sağlayacak stratejik bir role sahiptir. Alanya'nın ekonomik gelişimi ve tarımsal ihracat kapasitesinin artırılması, ulaşım altyapısına yapılacak doğru yatırımlarla doğrudan ilişkilidir. Özellikle Antalya-Mersin karayolunun tamamlanması gibi projeler, Alanya'yı hem iç ticaret merkezlerine bağlayacak hem de tarımsal faaliyetlerin rekabet gücünü arttırdığını bu çerçevede, ulaşım yatırımları tarım ve turizmi birbirine

⁴⁹⁰ Sarıkadıoğlu, 07.06.1950, Sayı 45: 1, 3; Oba Köyü Muhtarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu kendi bahçesinde greyfurt ağacı önünde ve Devlet Fidanlığı Müdür Vekili (sağda) için bknz. Görsel: 28: 269

bağlayan güçlü bir köprü işlevi görecektir ve bölgenin kalkınmasında itici güç olduğunu günümüz Alanya'sına bakarak söylememiz yerinde bir tespit olacaktır.

Alanya Postası Gazetesi 1950 yılında meyve yetiştiriciliği konusunda bir tavsiyede daha bulunarak, Alanya'da Meyvecilik Kooperatifi'nin kurulmasının önemine dikkat çekmiştir. Gazete, bölgenin narenciye, muz ve turfanda sebze üretiminde sahip olduğu büyük potansiyele rağmen, üreticilerin ürünlerini değerinde satabilmeleri için kooperatifleşmenin kaçınılmaz bir gereklilik olduğunu ifade etmiştir. Yazıda, kooperatifleşmenin üreticilere sadece satış kolaylığı değil, aynı zamanda nakliye, ambalajlama, kredi formalitelerinde kolaylıklar ve ürünlerin standardizasyonu gibi birçok avantaj sunacağı vurgulanmıştır. “Eğer mevsimden önce kooperatif kurulmazsa, müstahsiller ve tüccarlar yine zarar edecektir” ifadesiyle, bu girişimin hem üreticiler hem de bölge ekonomisi için acil bir ihtiyaç olduğu dile getirilmiştir. Gazete ayrıca, Dim Kanalı'nın bölgeden geçmesiyle tarımsal üretimde önemli bir artış yaşanacağını altını çizmiş ve üretim fazlasının değerlendirilmesi için kooperatifleşmenin büyük katkı sağlayacağını belirtmiştir. Finike'de başlatılan kooperatifleşme girişimini örnek gösteren gazete, Alanya'nın daha ileri bir narenciye potansiyeline sahip olduğunu ve bu fırsatın değerlendirildiği takdirde bölgenin ekonomik anlamda büyük kazanç elde edeceğini savunmuştur. Sonuç olarak, Alanya Postası Gazetesi, tüccar ve üreticilere “Değerli müstahsillerimiz ve tüccarlarımız, bu kooperatifleşme hareketine hemen başlamalıdır” çağrısında bulunmuş ve bu girişimin bölge için büyük bir ekonomik canlılık yaratacağını vurgulamıştır⁴⁹¹.

Yüksek Kimya Mühendisi İhsan Kaptanoğlu, Alanya Postası Gazetesi'nde 19 Eylül 1950 tarihinde kaleme aldığı köşe yazısında, Alanya'nın meyvecilik potansiyelini değerlendirerek, bu potansiyelin ticari anlamda daha verimli hale getirilmesi için meyve sanayisinin geliştirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Kaptanoğlu, özellikle Alanya'nın denizyoluna bağımlılığı ve demiryolunun bulunmaması nedeniyle meyve üreticilerinin ekonomik kayıplar yaşadığına dikkat çekmiş, bu kayıpların önlenmesi için iki teknik çözüm önerisi sunmuştur. Birinci çözüm, meyvenin tüm parçalarından faydalanmak üzerine kurulmuştur. Meyvenin yalnızca meyve olarak tüketilmesi yerine, kabuğundan çekirdeğine kadar tamamının değerlendirilmesi gerektiğini ifade eden Kaptanoğlu, bu yöntemle meyveden yağ, sabun ve esans gibi sanayi ürünlerinin elde edilebileceğini belirtmiştir. Limon örneğini vererek, limonun usaresinden sitrik asit (limon tuzu) üretimi gibi sanayiye dönük ürünler geliştirilmesi gerektiğini savunmuştur. Bu yöntemin, sadece meyve satmaktan daha fazla

⁴⁹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 07.06.1950, Sayı 45: 2.

ekonomik kazanç sağlayacağını vurgulamıştır. İkinci çözüm önerisi ise, meyvenin belirli şartlarda uzun süre bozulmadan muhafaza edilmesi üzerine olmuştur. Meyve muhafaza ambarlarının kurulmasının, üretim kayıplarını önleyeceğini ve üreticilere büyük avantajlar sunacağını dile getiren Kaptanoğlu, bu yöntemle ürünlerin mevsim dışında da değerinde pazarlanabileceğini ifade etmiştir. Kaptanoğlu, meyve sanayiinin hayata geçirilmesi durumunda şu temel faydaların sağlanacağını belirtmiştir:

- Donma ve çürümeden kaynaklanan zararların önlenmesi,
- Tali sanayi tesislerinin kurulması ve bu sanayinin gelişimi,
- İş alanlarının ve istihdamın artışı,
- Alanya'nın hem tarım hem de sanayi merkezi olarak ekonomik kalkınmasını sağlamak.

Yazısının sonunda, bu sanayi dalının Türkiye'de henüz tam anlamıyla uygulanmadığını, ancak Amerika, İtalya ve Filistin gibi Akdeniz iklimine sahip ülkelerde meyve sanayiinin gelişmiş örneklerinin bulunduğunu belirtmiştir. Sermayedarlara ve girişimcilere seslenen Kaptanoğlu, bu sektöre yatırım yapmanın Alanya için büyük bir fırsat olacağını ifade etmiştir⁴⁹². 1950'li yıllar, Alanya'nın tarımda önemli fırsatlarla karşılaştığı ancak altyapı ve ulaşım eksikliklerinin bu potansiyelin tam anlamıyla değerlendirilmesini zorlaştırdığı bir dönem olarak dikkat çekmiştir. Narenciye, muz ve zeytin üretimi bölge ekonomisinin temel taşları olmuş, fakat ürünlerin denizyolu taşımacılığına bağımlılığı ve karayolu ağının yetersizliği üreticiler için ciddi zorluklar doğurmuştur. Bu dönemde kooperatifleşme fikri sıkça gündeme gelmiş ve özellikle tarımsal üretimde maliyetleri düşürmek ve ürünlerin doğrudan pazara ulaşmasını sağlamak için çözüm yolları olarak önerilmiştir. Yüksek Kimya Mühendisi İhsan Kaptanoğlu'nun meyve sanayisine yönelik değerlendirmeleri de meyvenin yalnızca yaş olarak değil, sanayi ürünlerine dönüştürülerek daha yüksek katma değer sağlanabileceğini göstermiştir. 1950'ler, zorluklara rağmen Alanya'nın gelecekteki kalkınma dinamiklerinin şekillenmeye başladığı bir dönem olarak değerlendirilebilir. Alanya Postası, bu sürecin hem tanığı hem de sözcüsü olmuş; bölgenin sorunlarını gündeme taşıırken, çözüm önerileriyle de üreticiye umut aşılamıştır.

1951 yılı, Alanya Postası Gazetesi haberleri temelinde Alanya tarımı ve ekonomisi açısından dikkat çekici gelişmelere sahne olmuştur. 1 Mayıs 1951'de, Alanya genelinde 15-20 bin muz fidanının dikildiği, ancak müstahsillerin Ziraat Bankası'ndan beklediği kredi desteğinin henüz sağlanmadığına dair haberler gündeme gelmiştir. Aynı tarihlerde, narenciye,

⁴⁹² Kaptanoğlu, 19.09.1950, Sayı 60: 2.

muz ve pamuk tarımında hummalı bir faaliyet olduğu belirtilmiş, milletvekillerinin talebiyle Ziraat Bankası'nın bu dönemde üreticilere destek sağlamak üzere çalışmalar yaptığı ifade edilmiştir⁴⁹³. 15 Mayıs 1951'de, yalnızca Alanya ve kale arkası civarına 20-25 bin muz fidanının dikildiği bilgisi aktarılırken, Alanya muzlarının Türkiye genelinde tanıtılması amacıyla müteşebbis tüccarların İzmir Ticaret Fuarı'nda bir satış yeri açma girişiminde bulunduğu duyurulmuştur⁴⁹⁴. 1 Temmuz 1951'de, Ziraat mücadelesi kapsamında turuncgillerde görülen pas böcüsü hastalığı ile yapılan ilk mücadele tamamlanmış ve on beş gün sonra ikinci mücadeleye başlanacağı belirtilmiştir⁴⁹⁵. Ancak 16 Temmuz 1951'de gazeteye ulaşan şikâyetlerde, pas böcüsü hastalığıyla bu yıl yapılan mücadelenin yetersiz kaldığı, kullanılan yeni ilaçların beklenen etkiyi göstermediği ve geçmiş yıllarda uygulanan geleneksel yöntemlere dönülmesi gerektiği ifade edilmiştir. Bu durum, mücadelenin etkinliği konusunda tartışmaları beraberinde getirmiştir⁴⁹⁶. 1 Ağustos 1951'de, pas böcüsü ile yapılan ikinci mücadelede başarılı sonuçlar elde edildiği, üçüncü mücadele hazırlıklarının sürdüğü belirtilmiştir⁴⁹⁷. 16 Ağustos 1951'de, Antalya ve ilçeleri için İzmir Fuarı'nda Antalya Valiliği'nin teşebbüsüyle bir yer hazırlığı duyurulmuş, ancak aynı ayın ilerleyen günlerinde Alanya'nın muz ve narenciyesini tanıtacak özel bir köşe tahsis edilmediği için ilçe temsilcileri tarafından Valilik makamına itiraz edilmiştir⁴⁹⁸. 1951 yılı sonbaharında, Alanya ve bölgedeki narenciye ihracatına yönelik yeni fırsatlar gündeme gelmiştir. Almanların portakal talebi ve Rusların 200.000 sandık limon talebi doğrultusunda ihracat hazırlıkları başlamış, bu sürecin bölge ekonomisine döviz kazandıracağı beklentisi oluşmuştur. Ancak hükümetin bu ihracatı daha önce başarısızlıkla anılan Tariş kooperatifine verme fikri eleştirilmiş ve serbest ihracatın daha verimli olacağı görüşü öne sürülmüştür⁴⁹⁹. Bu dönemde özellikle narenciye, muz ve zeytincilik alanlarında önemli adımlar atılmıştır. İtalya'da doktorasını yapmış olan Tarım Bakanlığı Zeytincilik Mühassısı Dr. Bahri Becer, bölgeye gelerek zeytin yetiştiriciliği üzerine incelemelerde bulunmuş, ardından Ankara'ya dönmüştür. Narenciye ve limon piyasasında yaşanan durgunluğun ardından piyasanın yeniden canlanmaya başladığı, muz, susam ve fıstık gibi ürünlere olan talebin de yükseldiği haberleri, bölgenin tarımsal ürünlerinin pazar değerinin tekrar artış gösterdiğine işaret etmiştir. İlçenin tarım faaliyetleri yalnızca üretimle sınırlı kalmamış, İstanbul'a ilk turfanda portakal ve muz sevkiyatının

⁴⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1951, Sayı 74: 2.

⁴⁹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1951, Sayı 75: 2.

⁴⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.07.1951, Sayı 78: 1.

⁴⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1951, Sayı 79: 1.

⁴⁹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1951, Sayı 80: 2.

⁴⁹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1951, Sayı 81: 2.

⁴⁹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1951, Sayı 84: 2.

kamyonla gerçekleşmesi dönemin dikkat çeken ticari gelişmelerinden biri olmuştur⁵⁰⁰.1951 yılının sonunda, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan köşe yazısı, bölgedeki narenciye ve muz üreticilerinin karşılaştığı zorluklara dikkat çekmiş ve bu ürünlerin pazarlama ve ulaşım sorunlarına çözüm arayışı içinde olduğunu ortaya koymuştur. Yazıda, Alanya'nın iklim ve toprak yapısı itibariyle Türkiye'nin en kaliteli narenciye ve muzlarını yetiştirme kapasitesine sahip olduğu belirtilmiş, ancak son yıllarda narenciye ağaçlarına musallat olan hastalıkların ürün kalitesi ve verimini olumsuz etkilediği ifade edilmiştir. Bu durumun, müstahsillerin borç yükünü artırdığı, özellikle Ziraat Bankası'na borçlanan üreticilerin iflasın eşiğine geldiği dile getirilmiştir. Narenciye ve muz ürünlerine yeni pazarlar bulunması, ürün kalitesinin artırılması ve ulaşım hizmetlerinin düzenlenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Gazete, Ulaştırma Bakanlığı'na bağlı Denizyolları İşletmesi'nin limana yalnızca on beş günde bir gemi seferi düzenlemesini sert bir dille eleştirmiş ve bu durumun ihracatı olumsuz etkilediğine dikkat çekmiştir. Yazıda ayrıca, kooperatifleşme fikrinin gerekliliği bir kez daha vurgulanmış, müstahsillerin doğrudan pazara ulaşması ve aracılarn ortadan kaldırılması için tarım kooperatiflerinin güçlendirilmesi gerektiği belirtilmiştir. Standart tip narenciye ve muz yetiştirilmesi, satış ve nakliye süreçlerinin kooperatifler aracılığıyla düzenlenmesi, müstahsillerin zararını önlemek için önemli bir çözüm olarak sunulmuştur⁵⁰¹.Bu köşe yazısı, 1951 yılında Alanya tarımının karşı karşıya olduğu pazarlama, ulaşım ve kalite sorunlarına çözüm arayışının altını çizmektedir. Bölge ekonomisinin kalkınması için atılacak adımlara ışık tutan bu yazıda, devlet desteğinin ve altyapı iyileştirmelerinin önemi bir kez daha vurgulanmıştır.

Kısaca 1951 yılı, Alanya'dan İstanbul'a ilk turfanda portakal ve muz sevkiyatının kamyonlarla gerçekleştirilmesi, bölge tarımı ve ticareti açısından önemli bir dönüm noktası olmuştur. Bu gelişme, Alanya'nın tarımsal ürünlerinin iç pazara ulaşmasını kolaylaştırmış, bölgenin ticari potansiyelinin artmasına katkı sağlamıştır. Ulaşım altyapısının gelişmeye başlaması, üreticilere yeni pazarlar açarken, narenciye ve muzun değerinin artmasına olanak tanımıştır. Ayrıca narenciye ve muz üretimindeki artış ve İzmir Fuarı'nda tanıtım girişimleri, bölgenin ekonomik canlılığını artıran gelişmeler arasındadır. Ancak her ne kadar gelişim gösterse de ulaşım sorunları, pazar sıkıntıları ve zirai hastalıklarla mücadele, üreticilerin karşılaştığı temel zorluklar olmuştur. Bu yıl, kooperatifleşme ve devlet desteğinin gerekliliği konularının sıkça gündeme gelmesiyle de dikkat çekmiştir.

⁵⁰⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1951, Sayı 85: 2.

⁵⁰¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1951-01.12.1951, Sayı 87-88: 1.

1952 yılı ilk yarısında gelindiğine Alanya Postası Gazetesi ocak ayında yer verdiği haberlere göre hava sıcaklıklarının düşmesi ve civar tepelere kar yağması, muz üreticilerini zor durumda bırakmış ve birçok üretici meyvelerini erken hasat etmek zorunda kalmıştır. Bu durum, mevsim dışı hasadın getirdiği ekonomik kaygıları gündeme getirmiştir. Öte yandan, Almanya ile yapılan ticaret anlaşması sayesinde bir milyon liralık narenciye ihracatının kararlaştırılması, piyasalara canlılık getirmiş ve üreticilere önemli bir pazar fırsatı sunmuştur. Bu ihracatın, Alanya ekonomisine pozitif katkı yapacağı öngörülmüştür⁵⁰². Aynı dönemde, Oba ve Demirtaş'ta köylüler için zeytincilik kursları açılmış, bölgedeki zeytin üretiminin geliştirilmesi için eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmiştir⁵⁰³. Bu girişim, bölgenin zeytincilik potansiyelini artırmayı ve çiftçilerin üretim tekniklerini modernleştirmeyi amaçlamıştır. Ayrıca muz müstahsilleri, kredi miktarlarının artırılması ve ödemelerin zamanında yapılması taleplerini Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'ne iletmış, bu talep uygun görülerek ilgili teknik raporların hazırlanması süreci başlatılmıştır⁵⁰⁴. Mart 1952'de, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Turgut Yazıcıoğlu, ilçeye gelerek meyve değerlendirme konusunda üreticilerle görüşmüş, ayrıca ilçede üç farklı bölgede çeltik ekimine izin verilmiştir⁵⁰⁵. Bu süreç, bölgenin tarımsal çeşitliliğini artırma çalışmalarını yansıtmaktadır. Haziran 1952'de, Alanya'da Pamukçuluk ve Narenciye Kooperatifi kurulma süreci hızlanmış, Ziraat Bankası uzmanları tarafından halka yönelik bilgilendirici toplantılar düzenlenmiştir. Aynı dönemde, İstanbul'dan gelen İngiliz Türk firması uzmanları kimyevi gübre kullanımı hakkında önemli açıklamalarda bulunmuş, tarımda modern tekniklerin yaygınlaştırılması için öneriler sunmuştur⁵⁰⁶. Ayrıca pas böcüsü hastalığına karşı mücadele, aynı yıl motorlu püskürtme makinelerinin sayısının artırılmasıyla daha etkili hale getirilmiştir⁵⁰⁷. Yılın ikinci yarısında ise Temmuz 1952'de, turfandacılık faaliyetleri gündeme gelmiş, bahçıvanlık mütehasısı Şevket Göktaş, Oba ve Kestel'de toprak incelemeleri yaparak çilek ve turfanda sebze yetiştiriciliğinin kârlı bir yatırım olacağını vurgulamıştır. Bakanlık düzeyinde temasların sürdüğü belirtilmiş, başarılı olduğu takdirde bu üreticilere kredi ve destek sağlanacağı ifade edilmiştir⁵⁰⁸. 1 Ağustos 1952 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde, Narenciye ve Pamuk Satış Kooperatifinin ilk toplantısına ilişkin bilgiler yer almıştır. Tarım kredi kooperatifi olarak kurulması planlanan bu girişim, bölgedeki üreticiler için önemli bir ekonomik fırsat olarak görülmüştür. Yazıda,

⁵⁰² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1952, Sayı 90: 2.

⁵⁰³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1952, Sayı 91: 2.

⁵⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1952, Sayı 93: 2.

⁵⁰⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1952, Sayı 94: 2.

⁵⁰⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100: 2.

⁵⁰⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1952, Sayı 101: 2.

⁵⁰⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1952, Sayı 103: 1, 2.

kooperatifin istihsalatı (üretimi) değerlendireceği ve müstahsillere büyük fayda sağlayacağı belirtilmiştir. 7 Ağustos Perşembe günü yapılacak olan ilk toplantıda kooperatifin idare meclisinin seçileceği duyurulmuş ve ortakların katılımı teşvik edilmiştir⁵⁰⁹. Bu gelişme, Alanya’da zirai kooperatifleşme çalışmalarının somut bir adım olarak şekillenmeye başladığını göstermesi açısından önemli kabul edilebilir.

Tablo 1: 1952 Alanya’da narenciye ağacı istatistikleri⁵¹⁰

Bölge/Köy	Limon Ağacı (adet)	Portakal Ağacı (adet)	Mandalina Ağacı (adet)	Toplam (adet)
Oba Köyü, Çıplaklı, Değirmendere, Başırlı, Karakocalı	33.448	111.046	6.863	151.357
Alanya Merkez ve Diğer Köyleri	96.826	228.373	12.580	337.773

Ekim 1952’ye gelindiğinde, Alanya’da narenciye ve muz piyasası, önceki yıllara kıyasla oldukça hareketli bir dönem geçirmiştir. İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde bu ürünlere olan talep artmış, birçok bahçenin daha şimdiden satıldığı belirtilmiştir. Bu hareketliliğin, Almanya’nın Akdeniz bölgesinden büyük miktarda limon ve portakal alımına ilgi göstermesiyle bağlantılı olduğu ifade edilmiştir. Bu gelişme ile bölgenin tarımsal üretiminin dış pazarlarda da dikkat çekmeye başladığını göstermektedir. Alanya Postası Gazetesi aynı sayısında, bölgedeki narenciye üretimine ilişkin önemli istatistikler yayımlamış ve bölgenin tarım potansiyeline dair çarpıcı veriler sunmuştur. Zirai Mücadele Teknikerliği tarafından hazırlanan bu istatistik, Alanya’nın narenciye üretiminin her yıl artış gösterdiğini ortaya koymaktadır. Raporda, toplam narenciye ağacı sayısının 337.773 olduğu, bunun büyük kısmının Oba Köyü ve çevresinde yoğunlaştığı ifade edilmiştir. Oba Köyü, ilçe genelindeki narenciye varlığının yaklaşık %45’ini oluşturarak önemli bir üretim merkezi haline gelmiştir. İstatistikler, narenciye ağacı sayısında bir önceki yıla göre %20 oranında bir artış yaşandığını göstermekte; özellikle portakal, limon ve mandalina ağaçlarının hızla çoğaldığına dikkatçekilmektedir.

⁵⁰⁹ Alanya Postası Gazetesi, 01.08.1952, Sayı 104: 1.

⁵¹⁰ Alanya Postası Gazetesi, 02.10.1952, Sayı 105-106-107-108: 2.

Bu istatistikler, Alanya'nın sadece bölgesel değil, ulusal ve uluslararası piyasalarda da önemli bir üretim merkezi olma potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir. Özellikle ihracat olanaklarının genişletilmesi ve modern tarım tekniklerinin yaygınlaştırılması, üreticilere büyük fırsatlar sunabilecektir.

Kasım 1952'de, Alanya Postası Gazetesi'nde yayınlanan haberler ve duyurular, tarımsal faaliyetlerin çeşitlenmesi, kooperatifleşme girişimleri ve çiftçiye sağlanan desteklerin arttığını gözler önüne sermektedir. 1 Kasım 1952 tarihli haberlerde, muz üretiminin hava koşullarına bağlı olarak bereketli geçtiği, İzmir ve İstanbul piyasalarında yüksek talep görmesinin üreticileri cesaretlendirdiği belirtilmiştir. Ziraat Bankası'nın sağladığı kredilerle çiftçilerin işlerini büyütmelerine yardımcı olduğu ve bu desteklerin takdirle karşılandığı ifade edilmiştir⁵¹¹. 16 Kasım 1952'de, Ziraat Bankası Genel Müdürlüğü'nün Alanya'daki tarımsal potansiyeli yakından takip ettiği ve üreticilere yeni fırsatlar sunduğu vurgulanmıştır. Narenciye ve Pamuk Satış Kooperatifi, bu dönemde resmi olarak Alanya Ticaret Siciline kaydedilmiştir. Bu girişimin, tarımsal ürünlerin değerini artırması ve çiftçilerin kooperatif çatısı altında daha güçlü pazarlama olanaklarına sahip olmaları beklenmektedir. Alanya Ticaret Siciline kaydı yapılan 159 numaralı Pamuk, Narenciye ve Muz Tarım Satış Kooperatifi, 14 Ekim 1952 tarihinde Alanya Ticaret Noterliği tarafından onaylanmıştır. Kooperatifin yönetim kurulu başkanlığına Hüseyin Gücüoğlu, asbaşkanlığa Hüseyin Doğan getirilirken, üyeler arasında Rıfat Tonak ve Tefik Odabaşı yer almıştır. Kooperatif müdürü ise Galip Alsanay olarak belirlenmiştir. Bu kayıtlara göre, kooperatifin işlemleri, başkan ve direktör veya başkanla bir üye tarafından ortak imza ile onaylanacağı belirtilmiştir⁵¹². Öte yandan, Tarım Bakanlığı tarafından narenciye pas bécüsü mücadelesi için yapılan ilaç yardımlarının artık sonlandırıldığı, üreticilerin bu mücadelede ilaçlarını kendilerinin temin edeceği belirtilmiştir. Ayrıca, zararlı etkileri nedeniyle organik fosforlu ilaçların "Folidol E.605 gibi" ithalatı ve kullanımı yasaklanmış, halk sağlığının korunması için bu konuda sıkı önlemler alındığı açıklanmıştır⁵¹³. 1952 yılı, Alanya'nın tarımsal kalkınma yolculuğunda önemli adımların atıldığı ve üreticiler için umut vadeden bir yıl olarak öne çıkmıştır. Dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un tavsiyesi ile çiftçiler Narenciye ve Pamuk Satış Kooperatifi'nin resmi olarak kurulması, bölgedeki çiftçilerin ürünlerini daha düzenli ve güçlü bir organizasyonla pazarlama imkânını beraberinde getirmiştir. Bu adım hem ekonomik değer

⁵¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 2.

⁵¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1952, Sayı 111:1, 2.

⁵¹³ T.C. Tarım Bakanlığı, 16.11.1952, Sayı 111: 2. Oba Köyü Muhtarı Cemaledin Sarıkadıoğlu kendi bahçesinde greyfurt ağacı önünde ve Devlet Fidanlığı Müdür Vekili ile baknz. Görsel 28: 270.

yaratılması hem de üreticilerin güçlenmesi açısından kayda değer bir gelişme olarak görülmüştür.

Bölgedeki narenciye ve muz piyasası, İstanbul ve İzmir gibi büyük şehirlerde rağbet görürken, Almanya'dan gelen ihracat talepleri üreticilere uluslararası pazar kapılarını aralamıştır. Bununla birlikte, Ziraat Bankası'nın sağladığı krediler, üretim sürecine önemli bir destek sağlamış, bu kolaylıklar çiftçiler arasında memnuniyetle karşılanmıştır. Ancak, narenciye pas böcüsü hastalığı ile mücadelede devlet desteğinin sona ermesi, çiftçiler için yeni zorlukları da beraberinde getirmiştir. Üreticiler, artık mücadelede kendi kaynaklarıyla çözüm bulmak zorunda kalacaklarını öğrenmişlerdir. Ayrıca, halk sağlığını tehdit eden bazı tarım ilaçlarının yasaklanması, daha güvenli tarım uygulamalarına yönelimi gerekli kılmıştır. 1952 yılı, Alanya'da modernleşme, kooperatifleşme ve ihracata yönelik adımlarla bölgenin tarımsal ve ekonomik kalkınmasına hız kazandıran bir yıl olmuştur.

1953 yılı Alanya'sında tarımsal üretimin sürekliliğini sağlama ve geliştirme amacıyla yapılan çalışmalar dikkat çekici bir şekilde yoğunlaşmıştır. Bu dönemde, özellikle narenciye ağaçlarında görülen pas böcüsü hastalığına karşı mücadele önemli bir gündem maddesi olmuştur. 15 Mart 1953 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde, Ziraat Mücadele Teknisyenliğinin hastalıkla mücadelede halkın daha fazla bilinçlenmesi gerektiği ve bu amaçla “Haşarat Mücadele Derneği” kurulmasının faydalı olacağı yönündeki tavsiyeleri dikkat çekmektedir. Bu öneri, tarımsal hastalıklarla kolektif ve organize mücadeleye olan ihtiyacı vurgulamaktadır⁵¹⁴. Ayrıca Alanya'da tarımsal bilgi birikiminin artırılması ve üretimdeki verimliliğin yükseltilmesi amacıyla önemli adımlar atılmıştır. Bu kapsamda Fidanlık Müdür Vekili Ziraatçı Hakkı Enver'in, muz yetiştiriciliğinde uzmanlaşmak üzere yurt dışına, Kanarya Adaları'na gönderilmesi dikkat çekici bir gelişme olmuştur. Bu girişim, muz üretiminde modern tekniklerin öğrenilmesi ve bölgedeki uygulamalara entegre edilmesi açısından oldukça anlamlıdır⁵¹⁵. Tarımsal ihracatta ise Almanya ile yapılan anlaşmanın etkisiyle narenciye bahçelerinde canlılık yaşanmış ve bahçeler henüz sezon başlamadan değerli fiyatlarla alıcı bulmuştur. Özellikle elma ve narenciye ihracatının artacağı haberleri üreticileri umutlandırmıştır⁵¹⁶. Aynı dönemde, Ruslarla narenciye ihracatına ilişkin müzakereler sürmüş ve ihracat teşvikleri artırılmıştır⁵¹⁷. Ziraat mücadelesine yönelik yapılan bir toplantıda, 1953 ve 1954 yıllarında alınacak tedbirlerin değerlendirilmesi, müstahsillerin karşılaştığı sorunlara çözüm arayışını da göstermektedir. Bu toplantılar, çiftçi ve ziraat

⁵¹⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.03.1953, Sayı 119: 3.

⁵¹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.03.1953, Sayı 123: 2.

⁵¹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1953, Sayı 129: 2.

⁵¹⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1953, Sayı 132: 2.

uzmanlarının daha yakın iş birliği içinde olmasını sağlamış, Alanya'da turfanda yetiştiriciliğinin önemi sıklıkla vurgulanmıştır⁵¹⁸. Genel olarak 1953 yılı Alanya tarımı açısından hem eğitim ve uzmanlaşma süreçlerinin hız kazandığı hem de mücadele yöntemlerinin kolektif hale getirilmeye çalışıldığı bir dönem olmuştur. Narenciye ve muz ihracatındaki canlılık bölgenin ekonomik dinamiklerini olumlu yönde etkilerken, hastalıklarla mücadelede halkın daha bilinçli ve organize hareket etmesi gerektiği tekraren gündeme getirilmiştir.

1954 yılına gelindiğinde Alanya Postası Gazetesi'nin meyve yetiştiriciliğiyle ilgili haberlerinde önceki yıllara kıyasla azalma gözlemlenmiştir. Bu durum, bölgedeki zirai sorunların azaldığı veya üreticilerin karşılaştığı zorlukların çözüm yolunda olduğu şeklinde olumlu değerlendirilebilir. Mart ayında bahçelere musallat olan farelerle mücadeleye yönelik çağrı yapılırken⁵¹⁹, aralık ayında Ziraat Bankası'nın çevirme kredilerinin kesilmesi üzerine çiftçilerin yaşadığı mali sıkıntılar gündeme taşınmıştır⁵²⁰. Bu haberler, üreticilere yönelik desteğin devam ettirilmesi gerektiğini vurgulamakla birlikte, Alanya tarımının daha dengeli ve sürdürülebilir bir yapıya kavuştuğuna işaret edebilir.

1955 yılında ise Alanya Postası Gazetesi'nde meyve yetiştiriciliğiyle ilgili tek bir haber öne çıkmıştır. Haberde, narenciye ağaçlarında meyve dökülmesi şeklinde kendini gösteren hastalıklara karşı ciddi bir mücadele ihtiyacı vurgulanmış ve ilgili makamlara başvurulduğu ifade edilmiştir⁵²¹. Bu durum, 1955 yılında tarım alanındaki sorunların daha sınırlı ve belirgin olduğunu göstermekte, ancak mevcut problemlerin çözümünde yetkili mercilere duyulan güveni de ortaya koymaktadır.

1956 yılı, Alanya tarımı için sadece doğal afetlerle değil, lojistik yetersizliklerle de dikkat çekmiştir. Özellikle narenciye ve muz sevkiyatlarında yaşanan sorunların başında lastik bulunamaması yer almıştır. Nakliye araçlarının lastik temin edememesi nedeniyle birçok üreticinin mahsulleri pazara ulaşamamış, büyük miktarda narenciye ve muz elde kalmıştır. Bu durum, üreticiler kadar ticaretle uğraşan kesimleri de ekonomik olarak olumsuz etkilemiştir. Bu ciddi sıkıntılar karşısında dönemin Demokrat Parti Grup Başkanı Dr. Burhanettin Onat'ın müdahalesi önemli bir gelişme olarak kayda geçmiştir. Dr. Onat'ın girişimleri sayesinde, lastik tahsisi sorununun 2-3 ay içerisinde çözüleceği müjdesi verilmiş ve bu durum bölgedeki üreticiler için umut kaynağı olmuştur. Ancak, bu gecikme nedeniyle yaşanan zararın büyük boyutlara ulaştığı ve pek çok üreticinin mali açıdan zorlandığı, yerel gazetede sıkça dile

⁵¹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1953, Sayı 136: 2.

⁵¹⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 29.03.1954, Sayı 145: 1.

⁵²⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.12.1954, Sayı 170: 1.

⁵²¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1955, Sayı 183: 2.

getirilmiştir⁵²². 1956'nın başında yaşanan don olayı da tarımı derinden etkilemiştir. Don felaketi sonucu muz istihsalinin %30'u zarar görmüş ve toplam kaybın yaklaşık iki milyon lirayı bulduğu ifade edilmiştir. Bu olayın ardından tarım politikalarında daha etkin tedbirler alınması gerektiği sıkça vurgulanmıştır⁵²³. Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun 6 Şubat 1956 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde kaleme aldığı köşe yazısında, Alanya tarımının o dönemdeki zorlukları ve çözüm önerileri detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Yazının merkezinde, özellikle don olayının Alanya muz üretimine verdiği zarar ve bunun bölge ekonomisine etkisi yer almıştır. Sarıkadıoğlu, yaşanan don felaketi sonucunda muz üretiminin yaklaşık yüzde 30'unun zarar gördüğünü ifade etmiş, bu durumun üreticileri ciddi sıkıntılara soktuğunu vurgulamıştır. Yazıda, tarım ürünlerinin sevkiyatında yaşanan lojistik eksikliklere ve Denizcilik Bankası'nın bölgedeki yetersiz hizmetine dikkat çekilmiştir. Liman hizmetlerinin aksaması ve gemilerin modernize edilmemesi nedeniyle ürünlerin taşınmasında büyük sıkıntılar yaşandığı belirtilmiştir. Sarıkadıoğlu, ürünlerin gemilere yüklenmesi sürecinin çağın gerisinde kaldığını ve bunun muz üreticilerini zarara uğrattığını ifade etmiştir. Bu duruma çözüm olarak, kamyon taşımacılığının teşvik edilmesi gerektiği üzerinde durmuş ve ancak lastik teminindeki sorunların bu süreci engellediğini dile getirmiştir. Yazıda, bu sorunların zamanında çözülmesi durumunda, don olayının neden olduğu zararın daha düşük seviyede kalabileceği savunulmuştur. Ayrıca, Sarıkadıoğlu, lastik eksikliğinin Alanya ekonomisine olumsuz etkilerine işaret ederken, dönemin Demokrat Parti Antalya Milletvekili Dr. Burhanettin Onat'a bu konuda önemli görevler düştüğünü belirtmiştir. Lastik ve yedek parça ithalatının hızlandırılmasının yalnızca Alanya tarımını değil, bölgedeki ekonomik kalkınmayı da doğrudan etkileyeceğini savunmuştur. Üreticilerin yaşadığı sıkıntıların hafifletilmesi için merkezi yönetimin desteğinin kritik olduğu vurgulanmış, bu destek sağlanmadığı takdirde Alanya tarımının daha büyük risklerle karşı karşıya kalacağı ifade edilmiştir. Sarıkadıoğlu, yazısının sonunda sorumluluğun yalnızca üreticiye yüklenemeyeceğini, kamu yönetimi ve lojistik altyapının iyileştirilmesi gerektiğini belirterek, bu konuda yerel ve ulusal düzeyde daha geniş iş birliğinin zorunluluğunu dile getirmiştir⁵²⁴. Yılın ilerleyen aylarında yaşanan kuraklık, narenciye ve sebze üretiminde verim kaybına yol açsa da mayıs ayında başlayan yağmurlar, bitkilere can suyu olmuş ve üreticilere yeniden umut vermiştir⁵²⁵. Bu süreçte Alanya'dan Almanya'ya yapılması planlanan narenciye ihracatı ile de gündeme gelmiştir. Narenciye fiyatlarının düzenlenmesi ve ambalaj malzemesi desteği gibi konuların çözümü,

⁵²² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.01.1956, Sayı 198: 1.

⁵²³ *Alanya Postası Gazetesi*, 06.02.1956, Sayı 200: 1.

⁵²⁴ Sarıkadıoğlu, 06.02.1956, Sayı 200: 1.

⁵²⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.05.1956, Sayı 207: 1.

bölgenin ihracat kapasitesini artırmak açısından hayati önemde görülmüştür ve bu konuda belediyeden destek istendiği Alanya Postası Gazetesi'nde dile getirilmiştir⁵²⁶. 1956 yılının Kasım ayında tekrar Alanya'da yaşanan soğuk dalgasının muz üretimine ciddi etkileri olmuştur. 16 Kasım 1956 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan habere göre, şiddetli soğuk hava bazı bölgelerde muzların donmasına neden olmuştur. Bu durum, bölge ekonomisi için önemli bir tehdit oluşturmuş ve üreticiler arasında endişeye yol açmıştır⁵²⁷. Özellikle yıl boyunca yaşanan iklim dalgalanmaları ve tarımsal altyapı eksiklikleri üreticileri zor durumda bırakmıştır. Lastik tedarikindeki sıkıntılar nedeniyle narenciye ve muz sevkiyatı aksarken, su basan tarım alanları ve yılsonunda etkili olan soğuk dalgası muzların donmasına yol açmıştır.

1957 yılı, Alanya'da tarım sektörü için özellikle zorlayıcı hava koşullarıyla başlamıştır. Ocak ayında meydana gelen olumsuz hava şartları yine narenciye ve muz bahçelerini ciddi şekilde etkilemiş, bazı bölgelerde muzların don olayından zarar gördüğü belirtilmiştir⁵²⁸. Yaz aylarına gelindiğinde ise hava koşulları nispeten düzelmiş, bu durum üreticilere kısmi bir nefes aldirmiştir⁵²⁹. 1957 yılı sonunda Ticaret Bakanlığı'nın narh⁵³⁰ (fiyat sınırı) uygulaması ise piyasada büyük tepkilere neden olmuş, özellikle tüccarlar ve üreticiler fiyatların düşmesinden ve ekonomik kayıplardan şikâyet etmiştir. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberlerde, narh kararlarının bölgede alım-satım faaliyetlerini durma noktasına getirdiği ve müstahsillerin geçim kaynaklarını tehlikeye attığına dikkat çekilmiştir⁵³¹. 1957 yılında Alanya'da narenciye üreticileri, özellikle Ticaret Bakanlığı tarafından uygulanan narh politikalarının etkisiyle ciddi ekonomik zorluklarla karşı karşıya kalmışlardı. Naciye Çağlayan'ın Alanya Postası Gazetesi'nde kaleme aldığı yazı, üreticilerin karşılaştığı bu güçlükleri somut rakamlarla ortaya koymaktaydı. Narh uygulaması, üretici maliyetlerinin kontrol edilemez seviyelere yükselmesine rağmen, satış fiyatlarını sabit tutarak küçük üreticileri zor durumda bırakmıştı. Örneğin, bir dönüm portakal bahçesinin yıllık bakım maliyeti 359 lira 50 kuruş olarak hesaplanmış, 60 paketlik bir portakal hasadının bahçeden çıkış maliyeti ise paket başına 6 lira 2,5 kuruşa ulaştığı belirtilmiştir. Bunun yanı sıra Çağlayan, Alanya'dan İstanbul'a kamyonla yapılan sevkiyat, paket başına 19 lira 7,5 kuruşa mal olurken, trenle sevkiyat maliyeti 17 lira 97 kuruş 50 para olduğunu vurgulamıştır. Yaz mevsiminde vapurlarla sevkiyat seçeneği ise nispeten daha ucuz olmakla birlikte, 16 lira 9

⁵²⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 08.06.1956, Sayı 208: 1.

⁵²⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1956, Sayı 219: 1.

⁵²⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1957, Sayı 223: 2.

⁵²⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1957, Sayı 230: 2.

⁵³⁰ Narh, Osmanlı döneminde mal ve hizmetlerin fiyatlarının devlet yetkilileri tarafından belirlenmesi uygulamasıdır. Temel olarak, yiyecek ve diğer tüketim mallarının fiyatlarını kontrol altında tutmayı, sabit bir fiyat sınırı getirmeyi ve piyasadaki spekülasyon hareketleri önlemeyi amaçlamıştır.

⁵³¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1957, Sayı 242: 1, 2.

kuruş 50 para seviyesinde kaldığı, bu maliyetlerin, özellikle uzak pazarlara ulaşmanın zorluğunu ve üreticinin katlanmak zorunda olduğu ekonomik yüküne dikkat çekmiştir. Tüm bu olumsuzluklara rağmen, üreticilerin mücadelesi devam ettiği, Ticaret Bakanlığı nezdinde yapılan girişimler sonucu maliyetlerin yeniden değerlendirilmesi ve narh uygulamasının etkilerinin hafifletilmesi talep edildiği ancak bu dönemde üreticiye sunulan desteklerin yetersizliği, ekonomik baskıyı daha da arttırdığı belirtilmiştir. Çağlayan'ın yazısı, dönemin ekonomik gerçeklerini yansıtmakla kalmayıp, üretici taleplerinin açık bir şekilde kamuoyu ile paylaşılmasını sağlamıştır⁵³².1957 yılı, Alanya narenciye ve muz üreticileri için zorlu bir yıl olarak kayıtlara geçmiştir. Hava koşullarının değişkenliği ve özellikle soğuk dalgalarının verdiği zarar, bazı belirsizliklere yol açmıştır. Ticaret Bakanlığı'nın uyguladığı narh politikası, bölgedeki narenciye ticaretini ciddi şekilde etkilemiş ve tüccarlar ile üreticilerin kâr marjlarını daraltmıştır. Bunun yanı sıra, yüksek bakım ve nakliye maliyetleri üreticilerin belini bükerek, fiyat sınırlamaları büyük bir yük haline gelmiştir.

5.1.1.2. Hububat, Bakliyat ve Endüstri Bitkileri Üretimi

Alanya ilçesinde tarım ve hasat mevsimleri pek çoktur. Düz kısımda kasım ayından, haziran ayı ortalarına kadar tarım, mayıs, haziran, temmuz, ağustos ve eylül aylarında hasat yapılmaktadır. Dağlık kısımlarda ise eylül, ekim, mart ve nisan aylarında tarım, temmuz ve ağustos aylarında hasat icra edilmektedir. Bu duruma göre, sahil kesimlerinde hasat ve tarım birleşmektedir. Bunun sebebi de buğday, arpa ve yulaf gibi hububatın hasat edilmesinden sonra susam ve pamuk ekilmektedir⁵³³.Cumhuriyetin ilk yıllarında, Alanya ilçesinde hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri tarımı yapılmaktadır. Bu bitkilerin üretimi ile ilgili olarak, bazı yıllara ait veriler şöyledir.

Tablo 2: 1928 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi⁵³⁴

Ürünün İsmi	Ürün Ekilen Saha (Dönüm)	Elde Edilen Ürün Miktarı (Ton)
Buğday	14.500	2.000
Arpa	9.300	930
Çavdar	1.000	100
Burçak	3.225	322.5

⁵³² Çağlayan, 01.12.1957, Sayı 242:1, 2.

⁵³³ Gönüllü, 2003: 56

⁵³⁴ Gönüllü, 2003: 95

Mısır	2.500	250
Pamuk	500	50
Ak Darı ve Kum Darı	300	-
Bakla	3.300	-
Susam	4.500	-
Nohut	-	20
Mercimek	-	130
Fasulye	-	80
Toplam	39.125	3.882.5

Tablo 3: 1930 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi⁵³⁵

Ürünün İsmi	Ürün Ekilen Saha (Dönüm)	Elde Edilen Ürün Miktarı (Ton)
Buğday	5400	1450
Arpa	6.050	2.115
Mısır	2.000	100
Darı	400	-
Bakla	1.375	10
Fasulye	250	3
Börülce	340	27
Mercimek	741	10
Nohut	100	2
Burçak	325	338
Pamuk	1.820	18,3
Susam	23.000	350
Toplam	41.801	4.423,3

Tablo 4: 1937 yılında hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi⁵³⁶

Ürünün İsmi	Ürün Ekilen Saha (Dönüm)	Elde Edilen Ürün Miktarı (Ton)
Arpa	2.890	2.890

⁵³⁵ Gönüllü, 2003: 96

⁵³⁶ Gönüllü, 2003: 97

Çavdar	1.080	864
Börülce	120	120
Burçak	720	360
Pamuk	377	150 (Saf: 75)
Soğan	325	1.300
Mercimek	430	258
Fasulye	145	124
Nohut	24	12
Bakla	215	76
Prinç	30	100
Darı	247	494
Mısır	895	2.790
Toplam	14.348	14.488

Alanya’da Cumhuriyet’in ilk yıllarından itibaren tarımsal üretim, yalnızca yaş meyve yetiştiriciliği ile sınırlı kalmamış; hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri de önemli bir üretim alanı oluşturmuştur. Ancak bölgenin engebeli ve dar tarım arazileri, bu ürünlerin ticari anlamda gelişimini sınırlandırmıştır. Tarım verilerine bakıldığında, özellikle hububat üretiminin temel tüketim ihtiyaçlarını karşılayacak seviyede olduğu, fazla ürünün ise daha sınırlı bir ölçekte pazarlandığı gözlemlenmektedir. Nitekim bakliyat ve endüstri bitkilerinin üretimi de belirli yıllarda artış göstermiş olsa da bu ürünlerin ticari dolaşıma dahil edilmesi meyve üretimi kadar yaygın bir düzeye ulaşmamıştır.

Bu alt başlık altında, yine 1948 ve 1958 yılları arasında Alanya Postası Gazetesi’nde yer alan haber, köşe yazıları ve eleştiriler temel alınarak hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri tarımına dair gelişmeleri inceleyecek; bölgenin sosyoekonomik kalkınmasına sağladığı katkıları ve karşılaşılan zorlukları değerlendirecektir.

1948 yılında Alanya Postası Gazetesi’nin 23 Kasım tarihli sayısında, Kızılcaşehir köyünde kışlık hububat ekim alanlarını tehdit eden “Kör Hastalığı⁵³⁷” ile mücadeleye dair önemli bir haber yer almıştır. Antalya Mücadele Başteknisyeni Ragıp Tuncer’in bizzat Alanya’ya sık sık gelerek hastalığın yayılmasını önlemek için yerel mücadeleyi organize etmesi, halk arasında büyük memnuniyet yaratmıştır. Özellikle mücadele memurlarının özverili çalışmaları, yalnızca çiftçiler nezdinde değil, genel olarak yerel halk arasında da

⁵³⁷ Ülkemizde; kör, karadoğu, karamuk gibi isimlerle de anılan bir başak hastalığıdır.

takdirle karşılanmıştır. Bu tür titiz çalışmalara duyulan övgü, yalnızca tarım alanında değil, diğer kamu görevlilerine de örnek teşkil etmesi gereken bir hassasiyet olarak değerlendirilmiştir⁵³⁸. Bu olay, dönemin tarımsal mücadele politikalarının yerel ölçekteki önemine işaret etmekte ve halkın, devlet destekli mücadele programlarına duyduğu güveni göstermektedir.

Gazetenin 20 Haziran 1949 tarihli haberi, bölgede mahsul durumunun son yağışlar sayesinde çok iyi seyrettiğini ve kuraklık tehlikesinin ortadan kalktığını belirtmektedir. Çiftçilerin beklentileri oldukça olumlu, bereketli bir mahsul sezonunun yaşanacağı düşünülmektedir⁵³⁹. Ancak sadece bir ay sonrasında, 26 Temmuz 1949 tarihli haberde bu olumlu tabloya karşın hububat arzında yaşanan sıkıntılara dikkat çekilmiştir. Tohumluk zahirenin yetersizliği ve buğday başta olmak üzere yiyecek ihtiyacının büyük oranda dışarıdan karşılanması gerektiği vurgulanmıştır⁵⁴⁰. Bu çelişkili durum, Alanya'nın tarımsal üretiminde belirgin coğrafi kısıtlamaları ve dışa bağımlılığı ortaya koymaktadır. Mahsulün bazı yıllarda bereketli olmasına rağmen, sürdürülebilir bir üretim altyapısının eksikliği, ilçenin temel gıda maddelerinde dış kaynaklara yönelmesini zorunlu kılmıştır. Özellikle yüzde 70-80 oranında haricen tedarik gereksinimi, Alanya'nın bu dönemdeki sosyoekonomik kırılganlığını net şekilde yansıtmaktadır.

Cemalettin Sarıkadıoğlu'nun 16 Şubat 1951 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan köşe yazısında, dönemin Tarım Bakanı Nihat Eğriboz'un Alanya ziyareti detaylı bir şekilde ele alınmıştır⁵⁴¹. Antalya'daki incelemelerinin ardından Alanya'ya geçen Bakan Eğriboz, beraberinde dönemin milletvekilleri Ahmet Tokuş, Ahmet Tekelioğlu ve Mehmet Özbek ile bölgedeki tarımsal sorunları yerinde tespit etmeyi amaçlamıştır. Ziyaret sırasında, bizzat köylülerle ve çiftçilerle doğrudan temas kurmuş, sorunlarını dinlemiş ve çeşitli önerilerde bulunmuştur. Bu ziyarette özellikle ziraat teşkilatının yeniden yapılanmasına ilişkin kanunun getirdiği yenilikler üzerine köylülerin bilgilendirildiği ifade edilmiştir. Bakanın köylülerle sıcak ve doğrudan iletişim kurması, halk arasında memnuniyetle karşılanmıştır. Köylülerle görüşmeler sırasında çeltik ekimi ve sulama projeleri, narenciye fidanlıklarının genişletilmesi, ziraî krediler ve orman arazilerinin temizlenip tarıma kazandırılması gibi konular gündeme gelmiştir. Bakanın, Kızılcaşehir ve Manavgat Irmağı civarındaki çeltik bataklıklarında yapılan mücadele çalışmalarını bizzat yerinde incelemesi ve alınan tedbirleri

⁵³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 23.11.1948, Sayı 4: 1.

⁵³⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.06.1949, Sayı 20: 3.

⁵⁴⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.07.1949, Sayı 24: 3.

⁵⁴¹ Tarım Bakanı Nihat Eğriboz'un Antalya ziyareti hakkında bkzn. Görsel 29: 271.

desteklemesi dikkat çekmiştir⁵⁴². Özellikle Antalya'dan Alanya'ya geçerken sık sık köylerde durarak köylülerin taleplerini dinlemesi, Sarıkadıoğlu tarafından dönemin alışılmış bürokratik tarzından farklı ve övgüye değer bir yönetim anlayışı olarak değerlendirilmiştir. Ancak Sarıkadıoğlu, yazının ilerleyen kısımlarında eleştirel bir tona geçerek, Bakan'ın ziyareti sırasında halka daha uzun süre vakit ayırmamasının ve aceleyle yapılan görüşmelerin bir eksiklik olduğunu vurgulamıştır. Narenciye fidanlıklarının genişletilmesi ve yeni sulama projelerinin hızlandırılması gibi beklentilerin tam olarak karşılanmadığını ifade eden yazar, bu tür ziyaretlerin daha planlı ve kapsamlı yapılmasının gerekliliğini dile getirmiştir. Fidanlıkların 150 dekarlık alanının tevsii ve değerlendirilmesi, Alanyalılar için büyük önem taşımış; ancak arazi değerinin yüksekliği nedeniyle bu projenin gerçekleşmemesi halk arasında hayal kırıklığı yaratmıştır. Bu ziyaret, tarımsal kalkınma politikaları açısından dönemin Alanya'sı için büyük bir fırsat olarak değerlendirilmiş, ancak daha fazla süre ayrılması ve planlı yatırımlar yapılması gerektiği vurgusuyla tamamlanmıştır⁵⁴³.

Alanya Postası Gazetesi'nin 1951 yılına ait 15 Ekim ve 1 Kasım sayılarında tarımsal üretimi etkileyen kritik gelişmeler vurgulanmıştır. Bu dönemde devam eden şiddetli yağışların çiftçilerde zarara yol açacağı korkusu oluşmuş, ancak birkaç gün içinde yağışların şiddetini azaltması, hava koşullarının normale döneceği yönünde umutları artırmıştır⁵⁴⁴ ayrıca pamuk üretimiyle ilgili sıkıntılar dikkat çekilmiş ve yeşil kurt ile dikenli kurt hastalıklarının pamuk tarlalarında ciddi kayıplara neden olduğu ifade edilmiştir. Bu durumun çiftçileri mali açıdan zor durumda bıraktığı, dolayısıyla Ziraat Bankası tarafından müstahsillerin borçlarının tecil edilmesi kararlaştırıldığı belirtilmiştir. Pamuk alanlarında yapılan incelemelerde Tarım Bakanlığı haşerat mütehassısı Mesude İleri'nin sahadaki gözlemleri ve müdahaleleri dikkat çekmiştir. Bu çalışmalar sonrasında İleri'nin tekrar Antalya'ya döndüğü kaydedilmiştir. Bu olumsuzluklara rağmen, ilçede ara ekime büyük önem verilmiş ve özellikle bahçeciler, arpa ekimi için geniş çapta hazırlıklar yapmıştır⁵⁴⁵. Alanya'da hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimine ilişkin 1952 yılı Alanya Postası Gazetesi'ndeki haberler, tarımsal faaliyetlerin farklı açılardan ele alındığını ve dönemsel sorunlara dikkat çekildiğini göstermektedir. Mart ayındaki haberlerde ilçede üç ayrı bölgede çeltik ekimine müsaade edilmesi, tarımsal çeşitliliğin artırılmasına yönelik bir girişim olarak değerlendirilmiştir⁵⁴⁶. Ancak kuraklık tehlikesi mayıs ayında yeniden gündeme gelmiş, bu durum çiftçilerin

⁵⁴² Milletvekillerinin Alanya'da zirai tetkikleri hakkında bkz. Görsel 30: 271.

⁵⁴³ Sarıkadıoğlu, 15.02.1951, Sayı 69: 1,2.

⁵⁴⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1951, Sayı 85: 2.

⁵⁴⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1951, Sayı 86: 2.

⁵⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1952, Sayı 94: 2.

endişesine yol açmıştır. Aynı tarihlerde yapılan sivrisinek mücadelesi ise ipekböceği üretimi üzerinde olumsuz etki yaratmış, bu durum Alanya'da koza mahsulünde ciddi bir düşüş yaşanacağını ve ekonomik krizin kapıda olduğunu düşündürmüştür⁵⁴⁷. Haziran ayında bereketli yağmurların yağması, kuraklık tehdidinin ortadan kalkmasını sağlamış, tarımsal umutları tekrar yeşertmiştir⁵⁴⁸. Kasım 1952 tarihinde ise Alanya'da kurulan Pamuk, Narenciye ve Muz Tarım Satış Kooperatifinin resmi olarak faaliyete geçtiğini duyurmuş, bu gelişme bölgedeki pamuk ticaretin kurumsallaşması açısından önemli bir adım olarak kaydedilmiştir⁵⁴⁹. Özellikle ticaretin örgütlü hale gelmesi, çiftçilerin ürünlerini daha geniş pazarlara ulaştırabilmesi için önemli fırsatlar sunmuştur. 1952 yılı, Alanya'da tarımın çeşitlenme ve kurumsallaşma sürecine sahne olmuştur. Çeltik ekimine izin verilmesi, tarımda yeni fırsatlar yaratırken, kuraklık ve zararlı mücadelesi gibi sorunlar tarımsal üretimi olumsuz etkilemiştir.

1953 yılına ait Alanya Postası haberleri incelendiğinde, tarımsal üretimde dikkat çeken birkaç temel sorun ve gelişme öne çıkmıştır. İlk olarak, Ziraat mücadele teknisyenlerinin Mart-Temmuz ayları arasında gerçekleştirdiği 179 domuz itlafı, tarım arazilerinin korunması ve çiftçinin üretim kapasitesinin artırılmasına yönelik somut adımlar arasında yer almıştır. Bununla birlikte, pamuk üretiminde görülen "yeşil ve pembe kurt" istilas ve yeni bir haşere türünün tespiti, ürün verimliliğini ciddi şekilde tehdit etmiştir. Yetkililerin hızlı müdahalesiyle özellikle Kargıcak ve Şarapsa bölgelerinde zararlılara karşı mücadele başlatılmıştır⁵⁵⁰. Antalya ile Japonya arasında yapılan ticari anlaşma, pamuk ihracatını artırmış ve fiyatların yükselmesine neden olmuştur. Bu ekonomik açılım, ihracat piyasasında hareketlilik yaratırken, Avrupa pazarının da soğan, keçiboynuzu, badem içi ve yağlı tohumlara ilgisini çekmiştir⁵⁵¹. Ancak tarımsal başarıların yanında, hava koşulları çiftçileri olumsuz etkilemiştir. Özellikle 1953 sonlarında yağışların azlığı ve kuraklık tehlikesi, ekim faaliyetlerini sekteye uğratmış ve çiftçiye zorlu bir üretim dönemi ile karşı karşıya bırakmıştır. Bu olumsuz tablo, bezelye ve diğer bakliyatların yetismemesini beraberinde getirirken, çiftçinin umutla beklediği hasat mevsiminde hayal kırıklıkları yaşanmıştır⁵⁵². Bu tablo, tarım politikalarının şekillendirilmesi açısından 1953 yılını önemli kılarken, Alanya'da tarım sektörünün adaptasyon kapasitesinin sınındığı bir döneme işaret etmiştir. Bu bağlamda, zirai üretimin desteklenmesi ve su yönetimine yönelik daha kapsamlı önlemlerin alınması gerektiği bir kez

⁵⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 1, 2.

⁵⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1952, Sayı 100: 2.

⁵⁴⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.11.1952, Sayı 111: 2.

⁵⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1953, Sayı 127-128: 2, 3.

⁵⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1953, Sayı 129: 2.

⁵⁵² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.12.1953, Sayı 137: 4.

daha ortaya çıkmıştır. Yaşanan olumsuzluklar tarım politikalarının bu sorunlara yanıt verecek şekilde yenilenmesinin, uzun vadede bölgenin tarım kapasitesinin korunmasında kritik öneme sahip olduğunun ispatı niteliğindedir.

1954 yılı Alanya tarımında hem zirai mücadele hem de tarımın farklı alanlarındaki gelişmeler dikkat çekici bir rol oynamıştır. Kuraklık ve çeşitli böcek istilaları gibi tehditler tarımsal faaliyetlerde risk faktörü oluşturmuştur. Bu gelişmeleri takiben Dimalanıcamı köyü ve Çökele Yaylası'nda görülen çekirge istilasına karşı hızlı bir mücadele yürütülmüştür. Dönemin ziraat teknisyeni Ali Süer, mücadele malzemeleriyle birlikte sahaya giderek ekibiyle birlikte etkili çalışmalar gerçekleştirmiş, çekirge tehdidinin yayılmasını önlemiştir. Bu örnek, yerel mücadele ekiplerinin bölge tarımını koruma konusundaki başarısını göstermektedir⁵⁵³. Ayrıca 1954 ağustosunda Alanya'da yer fıstığı üretimi konusunda uluslararası bir boyut kazanılmış, İngiltere'den davet edilen yer fıstığı uzmanları Kestel bölgesinde incelemelerde bulunmuşlardır. Bu ziyaret, margarin ve yağ sanayisinde kullanılan fıstık türlerinin üretim potansiyelini ortaya koymuş ve uzmanların gözlemleri Ziraat Bakanlığı'na rapor edilmiştir⁵⁵⁴. 1954 yılı, Alanya tarımı için mücadele ve yeniliklerle dolu bir dönem olmuştur. Yer fıstığı üretimi üzerine yapılan çalışmalar, bölge tarımının çeşitlenmesi adına önemli bir adım olmuştur. Yurt dışından gelen yer fıstığı uzmanlarının Kestel'deki incelemeleri, Alanya'nın uluslararası tarım arenasında dikkat çeken bir potansiyele sahip olduğunu gözler önüne sermiştir.

Pamuk zararlıları ve çekirge istilasına karşı yapılan hızlı ve etkili mücadele, bölgedeki üreticilerin karşılaştığı zorlukların çözümüne yönelik kararlılığı göstermiştir. Bu gelişmeler, bölgedeki tarımın yalnızca geleneksel üretimle sınırlı kalmayıp modernleşme ve büyüme çabası içinde olduğunu kanıtlamaktadır. Ancak tüm bu çabalara rağmen kuraklık ve zararlılar, üretim üzerinde baskı oluşturmaya devam etmiştir.

1955-1957 yılları arasındaki tarımsal gelişmeleri özetlemek gerekirse, bölgenin tarımsal üretim süreçlerinde önemli değişimler ve zorluklar yaşandığı gözlemlenmiştir.

1955 yılında, kimyevi gübre temini ve çiftçilerin ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar ön plana çıkmıştır⁵⁵⁵. 1956 yılına gelindiğinde, zirai mahsulün artırılmasına yönelik yeni düzenlemeler yapılmış ve Örnek Sineması'nda gerçekleştirilen ziraat kongresi neticesinde tarımsal üretime dair yeni tedbirler alınmıştır⁵⁵⁶. Ancak aynı yıl, ilkbahar

⁵⁵³ *Alanya Postası Gazetesi*, 12.07.1954, Sayı 160: 2.

⁵⁵⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1954, Sayı 162: 1.

⁵⁵⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.10.1955, Sayı 190: 2.

⁵⁵⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1957, Sayı 222: 2.

mevsiminin şiddetli yağışlarla geçmesi, birçok mahsulde zarara yol açmıştır⁵⁵⁷. Bu süreçteki Alanya Postası Gazetesi'ne hububat, bakliyat ve endüstri bitkisi üretimi başlığı altındaki 1 Aralık 1957 tarihli son habere göre 1957 yılının en önemli gelişmesi özellikle pamuk üretimi, fiyat politikaları çerçevesinde düzenlemedir. Pamuk üretimi 1957 yılı itibarıyla serbest piyasa koşullarına bırakılmıştır. Pamuk fiyatlandırmalarına yönelik yapılan düzenlemeler, Türkiye'de pamuk üretimi ve ticaretinde yeni bir dönemin başlangıcı olmuştur. Hükümetin aldığı karar doğrultusunda pamuk fiyatları serbest bırakılmış ve bölgesel fiyat farklılıkları belirgin hale gelmiştir. Bu süreçte Ege Bölgesi'nde 1. kalite Akala cinsi pamuğun fiyatı 450 kuruş olarak tespit edilirken, Çukurova'da aynı kalite pamuk 435 kuruş üzerinden değerlendirilmiştir. Farklı üretim bölgelerinde ise fiyatlandırmaların değişkenlik göstereceği duyurulmuştur⁵⁵⁸. Genel olarak değerlendirildiğinde, Alanya ve çevresinde hububat, bakliyat ve endüstri bitkileri üretimi, bölgenin tarımsal çeşitliliğini artıran ancak yaş meyve yetiştiriciliği kadar ekonomik bir getiri sağlayamayan bir alan olarak öne çıkmıştır. 1948-1958 yılları arasında incelenen haber ve köşe yazıları, tarımsal üretimde iklimsel koşulların, piyasa düzenlemelerinin ve devlet desteklerinin belirleyici bir rol oynadığını göstermektedir. Özellikle uzun süren kuraklık dönemleri, ani yağışlar ve hastalıklar, üretim miktarlarını ciddi ölçüde etkilemiş, sıklıkla rekolte düşüşlerine ve üreticilerin mali sıkıntılar yaşamasına sebep olmuştur.

Pamuk fiyatlarının serbest bırakılması hem yerel üreticileri hem de ihracat pazarını doğrudan etkileyen bir politika değişikliği olarak kayda geçmiştir. Özellikle Japonya ve Avrupa ile yapılan tarımsal ihracat anlaşmaları, üretim planlamasında dış taleplerin de belirleyici bir unsur haline geldiğini göstermektedir. Bununla birlikte, ziraat alanında yürütülen bilimsel araştırmalar, gübreleme ve tohumluk temini konularında atılan adımlar, modern tarım uygulamalarına geçişin teşvik edildiğini ancak sürecin henüz tam anlamıyla oturmadığını ortaya koymaktadır.

Bu döneme ait gazete haberleri, tarımsal üretimin yalnızca bir ekonomik faaliyet değil, aynı zamanda sosyopolitik bir mesele olarak ele alındığını göstermektedir. Hükümetin destekleyici veya kısıtlayıcı kararları, üretici birliklerinin tepkileri ve bölgesel kalkınmaya dair yapılan girişimler, kırsal kesimde ekonomik dengelerin şekillenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Sonuç olarak, 1948-1958 yılları arasında Alanya'da tarımsal üretim hem iç dinamiklerden hem de dış ticaret bağlantılarından etkilenmiş; üreticilerin karşılaştığı zorluklara rağmen tarım sektörü kademeli bir şekilde dönüşüm geçirmiştir. Bu süreçte iklim

⁵⁵⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1957, Sayı 132: 2.

⁵⁵⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1957, Sayı 242: 1.

değişkenlikleri, piyasa düzenlemeleri ve tarımsal teknolojilerin yavaş da olsa gelişimi, bölge tarımının geleceğine yön veren temel unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır.

4.1.1.3. Zirai Sulama Uygulamaları

Alanya, bereketli toprakları ve ılıman iklimiyle tarımsal üretime elverişli bir bölge olsa da sulama olanaklarının yetersizliği çiftçiler için her zaman önemli bir mesele olmuştur. Bölgedeki su kaynaklarının mevsimsel dalgalanmalar göstermesi ve sulama altyapısının sınırlı kalması, üreticileri alternatif yöntemler aramaya itmiş, devlet destekli projelerin hayata geçirilmesini zorunlu kılmıştır.

1948-1958 yılları arasında Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler, kuraklık tehdidi, yağış düzensizlikleri ve sulama sistemlerinin geliştirilmesi konularının dönemin tarımsal gündeminde önemli bir yer tuttuğunu göstermektedir. Özellikle yaz aylarında artan su ihtiyacı, üreticilerin ürün verimliliğini koruyabilmesi için daha sistemli sulama yöntemlerine yönelme zorunluluğunu ortaya çıkarmıştır. Bu bağlamda, bölgesel su politikaları, çiftçilerin beklentileri ve devlet tarafından uygulanan tedbirler, gazetenin haberlerinde geniş bir şekilde ele alınmıştır.

Bu çalışma, 1948-1958 yılları arasında Alanya'daki zirai sulama politikalarını, çiftçilerin yaşadığı zorlukları ve modern sulama yöntemlerine geçiş sürecini, basında yer alan veriler ışığında değerlendirmeyi amaçlamaktadır.

12 Eylül 1950 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde konuya ilişkin yayımlanan ilk köşe yazısında, Alanya'da zirai sulama konusunun bölgedeki tarımsal üretim için kritik bir mesele olduğu vurgulanmıştır. Mahmutlar Muhtarı Duralı Yatmaz tarafından kaleme alınan açık mektupta, ilçeye bağlı Kestel, Mahmutlar ve Kargıcak köylerinde yaşanan su kıtlığının, tarımsal faaliyetleri büyük ölçüde sınırlandırdığı ifade edilmiştir. Bölgedeki ekilebilir arazilerin büyük bir kısmının, verimsiz ve susuz olması nedeniyle tarıma elverişli hale getirilemediği belirtilmiş, bu durumun köylüleri, imkânsızlıklar içinde kuyular açarak ve su kaynaklarına erişmeye çalışarak çözüm üretmeye zorladığı dile getirilmiştir. Mevcut su kaynaklarının kullanımına ilişkin örnekler sunulan yazıda, Dim Çayı'ndan ilçeye su taşınması için üç yıl önce bir kanal açıldığı ve bu girişimin yaklaşık iki ila iki buçuk milyon lira maliyetle gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Bununla birlikte, suyun daha geniş bir tarım alanına ulaştırılabilmesi adına Kargıcak köyüne kadar uzanacak 12-13 kilometrelik ek bir kanal inşa edilmesi önerilmiş, böyle bir projenin gerçekleştirilmesi halinde tarımsal üretimde ciddi bir artış sağlanacağı ileri sürülmüştür. Önerilen sulama yatırımlarının yalnızca mevcut tarım alanlarını verimli kılmakla kalmayıp, aynı zamanda kıraç ve kullanılamaz durumdaki

arazileri de üretime kazandıracağı ifade edilmiştir. Bölge halkının ekonomik kalkınma açısından sulama projelerine büyük önem verdiği vurgulanırken, devletin bu alandaki teşebbüslerinin tarımsal üretimi artırmak adına elzem olduğu belirtilmiştir. Köylülerin, devlet desteği sağlanması durumunda imece usulüyle çalışmaya hazır oldukları ifade edilmiş ve sulama altyapısının genişletilmesinin, yerel ekonomide ciddi bir canlanmaya yol açacağına dair inanç dile getirilmiştir⁵⁵⁹. Söz konusu yazının, 1950’li yıllarda Alanya’da tarımsal sulamanın yerel halk nezdinde nasıl bir mesele olarak ele alındığını ve bu konudaki beklentilerin nasıl şekillendiğini ortaya koyan önemli bir kaynak olduğu görülmektedir.

16 Ağustos 1951 tarihli Alanya Postası Gazetesi’nde ise bölgedeki sulama yetersizliğinin halen devam ettiği ve mevcut Dim Kanalı’nın yalnızca 8.000-10.000 dönümlük bir araziye sulayabildiği ifade edilmiştir. Ancak, Kestel ve civarına açılacak yeni bir sulama kanalı ile 30.000 dönüm arazinin daha verimli bir şekilde işlenebileceği ileri sürülmüştür. Üstelik bu yatırımın, mevcut kanalın maliyetinin yalnızca dörtte biri kadar bir harcamayla gerçekleştirilebileceği dile getirilmiştir. Bu çerçevede, bölge halkı ve yerel yönetimler, su kaynaklarının daha etkin kullanılabilmesi için devletin destek mekanizmalarını devreye sokmasını talep etmiřlerdir⁵⁶⁰. 1950’li yıllar boyunca Alanya’nın tarımsal üretiminde su temini meselesinin, sadece bir altyapı sorunu olmanın ötesine geçerek, kırsal ekonominin şekillenmesini belirleyen temel unsurlardan biri olduğu anlaşılmaktadır. Yerel basında sıkça dile getirilen bu talepler, tarımsal verimliliğin artırılması ve çiftçilerin ekonomik refahının sağlanabilmesi için sulama yatırımlarının kaçınılmaz bir gereklilik olduğunu gözler önüne sermektedir.

Dim ayı’nın su kaynaklarından faydalanılarak bu arazilere su sağlanması fikri, dönemin yerel yönetimleri ve çiftçiler tarafından uzun süredir dile getirilmiş ve nihayetinde devlet desteği ile somut adımlar atılmıştır. Bu süreçte, dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş’un girişimleri, bölgedeki sulama projelerinin hayata geçirilmesinde belirleyici bir rol oynamıştır. 1951 yılına gelindiğinde, bu bölgelerde sulama kanallarının inşası için teknik incelemeler ve projelendirme çalışmaları tamamlanmış, Kestel ve civarında sulama kapasitesinin artırılması için ilk adımlar atılmıřtır⁵⁶¹. İnşa edilmesi planlanan kanalın, başlangıç aşamasında yaklaşık 3.400 dekar araziye sulayacağı ngrlmřtr⁵⁶².

1952 yılında Alanya’da tarımsal sulama konusundaki en önemli gelişmelerden biri, Dim ayı’ndan sağlanan suyun etkin kullanımı üzerine yapılan tartışmalar olmuştur. Özellikle

⁵⁵⁹ Yatmaz, 12.09.1950, Sayı 59: 3.

⁵⁶⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1951, Sayı 81: 1.

⁵⁶¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1951, Sayı 85: 1.

⁵⁶² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1951, Sayı 86: 2.

belediye tarafından, Su Gözü kaynağından alınan içme suyu karşılığında müstahsillere Dim kanalı üzerinden motorlu pompalar aracılığıyla sulama suyu sağlanmıştır⁵⁶³. Ancak, bu çözümün kalıcı olmadığı ve bölgedeki tarımsal üretimi desteklemek için daha kapsamlı bir su yönetimi planının gerekli olduğu sıkça dile getirilmiştir. Alanya Postası Gazetesi'nde 1 Kasım 1952 tarihli köşe yazısında, bölgedeki zirai sulama konusunun tarımsal üretimi doğrudan etkileyen en önemli meselelerden biri olduğu vurgulanmıştır. Özellikle Dim Çayı'ndan sağlanan suyun muz ve narenciye bahçelerinin sulanmasında etkin kullanılamadığı, bunun hem çiftçileri ekonomik olarak zor durumda bıraktığı hem de bölgedeki tarımsal kalkınmayı sekteye uğrattığı belirtilmiştir. Belediye tarafından motorlu pompalar aracılığıyla çiftçilere belirli ölçüde sulama suyu sağlanmış olsa da bu çözümün geçici ve yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Yazıda, Dim sulama kanalının işlevselliği üzerine çeşitli eleştiriler getirilmiş, geçmiş yıllarda yaklaşık iki milyon lira harcanarak inşa edilen bu kanalın beklenen verimi sağlayamadığı öne sürülmüştür. Özellikle, kanalın üstü açık ve toprak yapıda olması nedeniyle su kayıplarının yüksek olduğu, bu durumun ise müstahsillerin sulama ihtiyaçlarını karşılamadığı aktarılmıştır. Kanalın çeşitli noktalarındaki çatlaklar ve patlaklar nedeniyle sürekli tamirat gerektirdiği ve bu durumun hem devlet hem de çiftçiler için ek bir mali yük oluşturduğu dile getirilmiştir. Gazetenin aktardığı bir diğer önemli husus, belli aralıklarla yaşanan kuraklık ve bunun tarımsal üretime etkileri olmuştur. Sulama sistemlerindeki aksaklıklarla birleşen bu iklimsel olumsuzluklar, özellikle muz ve narenciye üreticilerini zor durumda bıraktığı vurgulanmıştır. Çiftçilerin suya erişimde yaşadığı sıkıntılar nedeniyle bazı ekili alanların kuruduğu, bazı ürünlerin ise beklenen verimi vermediği ifade edilmiş, sulama sisteminin kapsamlı bir şekilde gözden geçirilmesi, su kullanımının daha planlı hale getirilmesi ve mevcut altyapının iyileştirilerek gelecek yıllar için daha sürdürülebilir bir hale getirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir⁵⁶⁴.

Alanya Postası Gazetesi, 8 Mayıs 1953 tarihli haberde, Amerikan Büyükelçiliği'ne bağlı iktisadi iş birliği üyelerinden Carol Ptilton, Ateşe George Ermer ve Erol Brown'un diplomatik pasaportları ile Alanya'ya geldikleri ve sulama üzerine tetkiklerde bulundukları belirtilmiştir⁵⁶⁵. Ancak, uzman oldukları belirtilen ziyaretçilerin yalnızca kısa süreli bir ziyaret gerçekleştirerek ertesi gün Konya'ya hareket etmeleri, bölgenin uzun vadeli su yönetimi sorunlarına yönelik kalıcı bir öneri veya çözüm üretip üretemeyecekleri konusunda soru işaretleri yaratmıştır.

⁵⁶³ *Alanya Postası Gazetesi*, 02.10.1952, Sayı 105-106-107-108: 4.

⁵⁶⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1952, Sayı 110: 2.

⁵⁶⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 18.05.1953, Sayı 123: 2.

Bununla birlikte gazete, 15 Ekim 1953 tarihli haberde Alanya'nın Oba Köyü'nde yaşanan su paylaşımı sorunları gündeme getirmiştir. Özellikle belediyenin Oba Çayı'ndan sağlanan suyu şehrin elektrik ihtiyacını karşılamak için kullanması, köylülerin ise bu sudan yeterince yararlanamaması ciddi bir kriz yarattığına dikkat çekilmiştir. Köylüler, belediyenin su yönetimine dair adaletsiz tutumunu eleştirerek Antalya Valiliği'ne dilekçeler yazdığı ve haklarını mahkemeye taşıma yoluna gittikleri belirtilmiştir. Belediyenin, köylülerin sulama ihtiyacını karşılamak yerine, şehrin genişlemesi ve sanayi tesislerinin su ihtiyacı gibi önceliklere ağırlık verdiği öne sürülerek özellikle yaz aylarında artan tarımsal su ihtiyacının göz ardı edilmesi, çiftçilerin mağduriyetini arttırdığının altı çizilmiştir⁵⁶⁶. Bu olaylar, 1953 yılı itibarıyla Alanya'da suyun yalnızca bir tarımsal girdi olmaktan çıkıp, sosyal ve ekonomik bir güç unsuru haline geldiğini göstermektedir. Su yönetimi konusunda yaşanan anlaşmazlıklar, yerel idareler ile çiftçiler arasındaki mücadelenin bir yansıması olarak değerlendirilmelidir. Amerikan uzmanların yaptığı incelemeler belirsizliğini korurken, köylülerin adalet arayışı, ilerleyen yıllarda daha planlı ve kapsamlı sulama projelerinin gerekliliğini ortaya koymuştur.

1954 yılı, Alanya'da zirai sulama projelerinin genişletilmeye çalışıldığı bir dönem olmuştur. 24 Mayıs 1954 tarihli Alanya Postası Gazetesi haberine göre, Dim çayı sulama kanalının bazı bölümlerinde onarım çalışmaları başlatılmış ve yaz aylarına yakın suyun yeniden kanala aktarılacağı bildirilmiştir⁵⁶⁷. 12 Temmuz 1954 tarihinde yayımlanan bir başka haberde ise, Kestel sulama kanalıyla ilgili yeni projelerin gündeme geldiği ve Dim çayı üzerine bir sifon köprü inşasına başlandığı belirtilmiştir. Aynı zamanda Alara Çayı'ndan faydalanacak şekilde Alanya istikametindeki tarım arazileri için sulama etütlerine başlandığı ifade edilmiştir⁵⁶⁸. 1 Nisan 1955 tarihli Alanya Postası haberine göre, Dim çayı ıslahı ve pere işinin ihalesi, yüksek mühendis Vehbi Hacıkadıroğlu'na verilmiştir⁵⁶⁹. İhalenin tamamlanmasıyla birlikte, Dim Çayı'ndan getirilecek suyun verimli kullanılması ve sulama kanallarının iyileştirilmesi hedeflenmiştir. Gazetenin 1 Temmuz 1955 tarihli haberinde ise sulama projelerinin fizibilite çalışmalarına dair detayları içermektedir. Bu bağlamda, Dim çayı kanallarının bazı kısımlarının onarım gerektirdiği ve yaz sezonuna yetiştirilmek amacıyla belirli bölgelerde tadilat çalışmalarının sürdüğü belirtilmiştir. Bu dönemde, hükümetin teknik uzmanları ve yerel yöneticiler tarafından yapılan incelemelerde, sulama altyapısının yetersizliği ve suyun verimli dağıtımı konusundaki eksiklikler vurgulanmıştır.⁵⁷⁰ Bu

⁵⁶⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.10.1953, Sayı 133: 1, 3, 4.

⁵⁶⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 24.05.1954, Sayı 153: 2.

⁵⁶⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 12.07.1954, Sayı 160: 2.

⁵⁶⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1955, Sayı 177: 2.

⁵⁷⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1955, Sayı 183: 2.

gelişmeler, bölgedeki sulama sisteminin genişletilmesi adına önemli bir dönüm noktası olarak kaydedilmiştir.

20 Eylül 1955 tarihli Alanya Postası Gazetesi, Demokrat Parti, 1950’de iktidara gelmesinin ardından özellikle tarım ve sulama projelerine büyük önem verdiğini belirtmiştir. Bu bağlamda, Dim çayı ıslahı ve sulama kanallarının inşası, bölgedeki narenciye, muz ve sebze üretimini artırmaya yönelik önemli bir adım olarak görülmüştür. Hükümet, yerel tarımın geliştirilmesi için sulama altyapısını genişletmeye yönelik projelere hız vermiş, bu çerçevede Gödredi yaylasından Silifke’ye ve Göksu deresi kollarına su tünelleri açılarak Dim Çayı’nın takviye edilmesi gibi büyük projeler de gündeme gelmiştir. Dim çayı suyunun Alanya’daki ekonomik etkileri üzerine bir değerlendirme yapmıştır. Haberde, 1950 yılından itibaren bölgedeki sulu tarımın ivme kazandığına ve bu gelişmenin doğrudan narenciye, muz ve sebze üretiminde artış sağladığına vurgu yapılmıştır. Aynı haberde, 1950-1955 yılları arasında Dim çayı suyunun bölgeye sağladığı ekonomik kazanç şu şekilde verilmiştir⁵⁷¹:

Tablo 5: Narenciye, muz ve sebze üretiminden sağlanan gelir (1950-1955)

Yıl	Narenciye, Muz ve Sebze Üretiminden Sağlanan Gelir
1950	2.991.000 TL
1951	3.761.000 TL
1952	3.148.000 TL
1953	4.183.000 TL
1954	4.138.000 TL
1955	(Tahmini) 5.000.000 TL

Sonuç olarak, 1955 yılı itibarıyla, Dim çayı suyunun bölgedeki tarımsal üretime sağladığı katkının giderek arttığı ve hükümetin sulama projelerine yaptığı yatırımların ekonomik sonuçlarının gözlemlendiği görülmektedir. Ancak, bazı projelerin teknik eksiklikler nedeniyle geciktiği ve su kaybını azaltmaya yönelik daha kapsamlı ıslah çalışmalarının gerekli olduğu da vurgulanmıştır. Dönemin Demokrat Parti Milletvekili Ahmet Tokuş, bu projelerin Ankara’daki muhataplarıyla yakından takipçisi olmuş ve sulama sistemlerinin

⁵⁷¹ Alanya Postası Gazetesi, 20.09.1955, Sayı 189: 1

genişletilmesi adına girişimlerde bulunmuřtur⁵⁷². Bu gelişmeler, Alanya’da tarımsal üretimin sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla sulama altyapısının sürekli olarak gözden geçirilmesi gerektiğini ve sulama projelerinin ekonomik kalkınma açısından kritik bir rol oynadığını göstermektedir.

Alanya Postası Gazetesi, 16 Ağustos 1956 tarihli haberde Mahmutlar Köyü sulama etüdü çalışmalarına başlanacağı belirtmiştir⁵⁷³. 1 Kasım 1956 tarihli gazetede yer alan diğeri bir habere göre, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü’nden uzman mühendisler Latif Somçelik ve Toris Baykan Arat Alanya’ya gelerek çeşitli tetkiklerde bulunmuşlardır⁵⁷⁴. Bu teknik incelemelerin amacı, bölgedeki tarımsal sulama projelerinin etkinliğini artırmak ve su kaynaklarının verimli kullanımını sağlamak olduğunu varsaymak yerinde olacaktır. DSİ uzmanlarının yürüttüğü araştırmalar, özellikle Mahmutlar, Kargıcak ve çevresindeki su kaynaklarının değeriendirilmesi açısından kritik bir adım olarak kaydedilmiştir. 1956 yılı, Alanya’da sulama altyapısına yönelik devlet destekli projelerin ve teknik incelemelerin hız kazandığı bir dönem olarak öne çıkmaktadır.

1957 yılında, Alanya’daki zirai sulama projelerinin uygulamaya geçmeye başladığı görölmektedir. 1 Ocak 1957 tarihinde, Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından su işletmesinin yaptırdığı lojman ve motopomp tesisinin tamamlandığı ve yüklenici Sayit Dayıgil tarafından kesin ihalesi yapılmıştır.⁵⁷⁵. Ayrıca, 1 Haziran 1957 tarihinde, Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından Hasbahçe bölgesine verilecek sulama suyu için 130 beygirlik bir dizel jeneratörün Ankara Elektrik Evi ile yapılan mukavele sonucu temin edildiğini ve şehrin elektrik ihtiyacının bu yöntemle artacağını Alanya Postası Gazetesi tarafından duyurulmuřtur⁵⁷⁶.

Alanya’da 1948-1957 yılları arasında tarımsal üretimin sürdürülebilirliği ve verimliliğini artırmaya yönelik zirai sulama projeleri, bölge ekonomisinin temel dinamiklerinden biri olmuştur. Dim Çayı Sulama Kanalı, Kestel, Mahmutlar ve Kargıcak köylerinin tarım arazilerini sulama kapasitesini artırmayı hedeflemiş, ancak süreç boyunca çeşitli teknik ve idari engellerle karşılaşmıştır. Ancak, yerel halkın ve üreticilerin projeye dair talepleri tam anlamıyla karşılanamamış ve sulama sistemlerinin işlerliği konusunda süreklilik sağlanamamıştır.

⁵⁷² *Alanya Postası Gazetesi*, 20.09.1955, Sayı 189: 1; *BCA*, 30-18-1-2/152-20-1, (24.04.1959), DSİ Umum Müdürlüğü tarafından inşa edilen Alanya ilçesindeki Dim çayı sahil sulama sahası ile tesislerin yapımı için yapılan masrafların 1959 yılında yararlanarlardan tahsili hakkında bkz. Görsel 41: 280

⁵⁷³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1956, Sayı 213: 2.

⁵⁷⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1956, Sayı 218: 2.

⁵⁷⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1957, Sayı 222: 2.

⁵⁷⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1957, Sayı 232: 2.

Zirai sulama projelerinin uygulanma süreci incelendiğinde, altyapı eksiklikleri, su dağıtımındaki bölgesel adaletsizlikler ve belediye ile köylüler arasındaki anlaşmazlıklar, projelerin tam kapasiteyle işleyişini engelleyen faktörler arasında öne çıkmaktadır. Özellikle Oba Çayı ve Dim Çayı üzerinden yürütülen sulama çalışmaları, teknik açıdan çeşitli yetersizlikler içerirken, yerel yönetim ile çiftçiler arasında yaşanan su paylaşımı krizleri, bu süreçte sosyal gerilimlerin de ortaya çıkmasına neden olmuştur.

Öte yandan, Demokrat Parti hükümeti döneminde sulama projelerine yönelik yatırımlar hız kazanmış olsa da bürokratik süreçlerin uzaması ve kaynak tahsisinde yaşanan dengesizlikler, Alanya'daki sulama projelerinin verimli işletilmesine engel olmuştur. 1957 yılı itibarıyla Alanya Postası Gazetesi'nin sulama ile ilgili haberleri sona ererken, bu durum bölgedeki sulama projelerinin takibinde ciddi bir belirsizlik yaratmıştır. Bugün açısından değerlendirildiğinde, Alanya'daki geçmiş sulama projelerinin başarısız ve başarılı yönlerini irdelemek, bölgedeki tarımsal kalkınmanın sürdürülebilirliği açısından önemli bir tarihsel referans noktası olarak kabul edilmelidir.

4.1.2. Hayvancılık

Alanya ilçesinde, cumhuriyetin ilk yıllarında da büyük ve küçük baş hayvanlar yetiştirilmeye devam edilmiştir. Bunun yanında, Ziraat Vekâleti, halkın hayvan konusundaki talebini karşılamak için, sonbahar ve ilkbaharda Manavgat, Taşagıl, Gebiz, Döşemealtı ile Alanya'da, haftada bir kez hayvan pazarı kurulmasını kararlaştırmıştır. Alanya'da bazı yıllarda mevcut olan hayvan sayısı şöyledir⁵⁷⁷;

Tablo 6: 1928 yılında Alanya'da hayvan sayısı

HAYVANIN NEVİ	SAYISI
Beygir	499
Kısrak	824
Eşek	2.982
Deve	2.141
İnek	4.156
Öküz	3.417
Manda	2
Koyun	17.373

⁵⁷⁷ Gönüllü, 2003: 98.

Keçi	61.883
Toplam	93.278

Tablo 7: 1932 yılında Alanya’da hayvan sayısı

HAYVANIN NEVİ	SAYISI
At ve Kısarak	1.271
Katır	262
Eşek	3.805
Sığır	9.339
Manda	4
Deve	2.442
Koyun	18.837
Kıl Keçisi	58.840
Toplam	94.810

Alanya’da 1928 yılında hayvan ürünü olarak 17.068 kilo süt, 16.000 kilo yün yapağı ve 13.500 kilo keçi kılı elde edilmiştir⁵⁷⁸ Alanya ilçesi, tarihsel süreçte tarımsal üretimi ve meyve yetiştiriciliği ile ön plana çıkmış olsa da hayvancılık faaliyetleri açısından da dikkate değer bir gelişim göstermiştir. Bölgenin coğrafi yapısı ve iklim koşulları, özellikle yaylacılık faaliyetlerini destekleyerek hayvancılığın sürdürülebilirliğini sağlamıştır. Her ne kadar Alanya Postası Gazetesi’nde zirai üretim ve narenciye gibi tarımsal konular ön planda yer alsa da dönemsel olarak hayvancılığa dair çeşitli haber ve değerlendirmeler de yayınlanmıştır. Konuya ilişkin, gazete arşivlerinde yer alan bilgiler ışığında Alanya’daki hayvancılık faaliyetlerinin gelişimi, karşılaşılan zorluklar ve uygulanan politikalar incelenerek bölgenin ekonomik ve sosyal yapısı üzerindeki etkileri ele alınacaktır.

İlk olarak 1951 yılında Alanya Postası Gazetesi’nde hayvancılığa dair yayımlanan haberler, ilçede bu alandaki yapısal eksiklikleri gözler önüne sermiştir. 15 Eylül 1951 tarihli habere göre, ilçede uzun süredir eksikliği hissedilen veterinerlik hizmetleri nihayet sağlanmış, iki yıl boyunca veterinerden mahrum kalan bölge halkı bu gelişmeyle bir nebze rahatlamıştır⁵⁷⁹. Ancak, hayvancılıkla ilgili sorunların yalnızca veteriner eksikliğiyle sınırlı olmadığı görülmektedir. 1 Kasım 1951 tarihli haberde, Veterinerlik Dairesi tarafından hayvan hastalıklarıyla mücadele kapsamında muhtelif köylere hayvan uyuz hastalığına karşı özel

⁵⁷⁸ Gönüllü, 2003: 99.

⁵⁷⁹ Alanya Postası Gazetesi, 15.09.1951, Sayı 83: 2.

havuzlar inşa edileceği ve bu hizmetin maliyetinin köylülerden tahsil edileceği bildirilmiştir⁵⁸⁰. Bu durum, devletin hayvancılık sektöründeki yapısal sorunları çözmeye girişimini göstermesine rağmen, mali yükün doğrudan üreticiye yüklenmesinin çiftçiler açısından ekonomik bir zorluk teşkil edebileceğine işaret etmektedir. Özellikle kırsal kesimde faaliyet gösteren üreticilerin, tarımsal girdiler dışında hayvancılık için ek maliyetlerle karşı karşıya kalmaları, dönemin ekonomik şartlarında sürdürülebilir bir çözüm olmaktan uzak bir politika olarak değerlendirilebilir.

1952 yılına ait Alanya Postası Gazetesi'nde hayvancılık konusundaki gelişmeler sınırlı olmakla birlikte, ilçede veterinerlik hizmetlerinin yürütüldüğüne dair önemli veriler sunulmuştur. Antalya Veteriner Müdürü'nün ilçeye gelerek tetkiklerde bulunduğuna dair haber, hayvancılık alanında yaşanan problemlerin yetkililer tarafından dikkate alındığını göstermektedir. Bunun yanı sıra, ilçede hayvan hastalıklarına karşı aşılama çalışmalarının yürütüldüğü, özellikle şarbon hastalığına karşı koruyucu aşılama faaliyetlerinin gerçekleştirildiği görülmektedir. Yapılan uygulamalar neticesinde 3.808 kıl keçisi, 115 koyun, 26 at, 130 sığır, 63 katır ve 47 merkeple birlikte büyükbaş ve küçükbaş hayvanlar aşılanmıştır⁵⁸¹. Alanya Postası Gazetesi'nin Mayıs 1954 tarihli haberlerinde, ilçede hayvan sağlığına yönelik veterinerlik faaliyetlerinin hız kazandığı görülmektedir. Özellikle hayvan ve tavuk hastalıklarına karşı mücadele amacıyla çeşitli önlemler alındığı ve bu doğrultuda veterinerlik teşkilatının halkın başvurularına yanıt verdiği belirtilmiştir. Bu kapsamda, ihtiyaç duyulan ilaçların temin edilerek dağıtımına başlanmasının, bölge halkı arasında memnuniyet yarattığı ifade edilmiştir⁵⁸². Bununla birlikte, aynı dönemde ilçede tavuk vebası vakalarının ortaya çıktığı da dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda, veterinerlik birimi tarafından Ziraat Vekâletinden 1000 adet aşı talep edilmiş ve aşılarda temin edilmesini takiben hastalığın yayılmasını önlemek adına enfekte tavukların karantina altına alınarak tedavi edileceği açıklanmıştır⁵⁸³. Alanya'da hayvancılık, geçmişten günümüze büyük ölçüde geleneksel yöntemlerle sürdürülmüş, özellikle yaylacılık kültürü ve küçük ölçekli aile işletmeciliği öne çıkmıştır. Bölge halkı, hayvancılığı çoğunlukla göçebe ve yarı göçebe yöntemlerle gerçekleştirmiş, büyükbaş ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinde mera ve otlaklardan faydalanmıştır. Ancak, 1950'li yıllara ait Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler incelendiğinde, hayvancılıkla ilgili konuların diğer zirai faaliyetlere kıyasla daha az yer

⁵⁸⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1951, Sayı 86: 2.

⁵⁸¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1952, Sayı 101: 2.

⁵⁸² *Alanya Postası Gazetesi*, 03.05.1954, Sayı 150-151: 2.

⁵⁸³ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 2.

bulduğu görülmektedir. Bu durum, bölgedeki tarım odaklı üretim anlayışının baskınlığını ve hayvancılığın ekonomik yapı içindeki nispeten ikinci planda kaldığını göstermektedir.

Özellikle 1951 ve 1952 yıllarında, veteriner yetersizliği nedeniyle hayvancılık sektörünün birçok temel sağlık hizmetinden mahrum kaldığı anlaşılmaktadır. Şarbon gibi bulaşıcı hastalıklarla mücadele için gerçekleştirilen aşı kampanyaları, yerel idarenin zamanla hayvancılık sektörüne daha fazla önem vermeye başladığını gösterse de tespit edilen vakalar, hastalıkların yayılmasını engelleyecek yeterli koruma mekanizmalarının bulunmadığını ortaya koymuştur. 1954 yılına gelindiğinde, hayvan hastalıklarına yönelik mücadele yöntemlerinin geliştirildiği ve veteriner hizmetlerinin kısmen iyileştirildiği görülse de gazeteye yansıyan haberlerin sınırlı sayıda olması, hayvancılığın bölgedeki tarımsal üretime kıyasla daha az önceliklendirildiğine işaret etmektedir.

Buna rağmen, Alanya ve çevresinde geleneksel hayvancılığın belirli bir direnç göstererek sürdürüldüğü anlaşılmaktadır. Yaylalara yapılan mevsimlik göçler, süt ve süt ürünleri üretiminde geleneksel yöntemlerin devam etmesi, hayvanların doğal ortamlarında yetiştirilmesi gibi unsurlar, bölgenin kendine yeten bir hayvancılık anlayışını sürdürdüğünü göstermektedir. Alanya Postası Gazetesi'nde hayvancılıkla ilgili haberlerin azlığı, bölgedeki ekonomik önceliklerin tarımsal üretim ve ticaret üzerine kurulu olduğunu göstermektedir. Hayvancılığın daha çok yerel tüketim için yapıldığı, büyük ölçekli ticari üretimin ise oldukça sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır.

4.1.2.1. Arı ve İpek Böceği Yetiştiriciliği

Alanya'da ipek böceği ve arı da yetiştirilmektedir. 1930 yılında elde edilen koza miktarı 54.000 kilodur. Yine 1932 yılında 17.500 kilo bal ve 2.500 kilo da bal mumu üretimi gerçekleşmiştir⁵⁸⁴. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler, 1949 yılı itibarıyla ilçede ipek böceği ve arı yetiştiriciliğine yönelik ilginin arttığını göstermektedir. Geleneksel olarak muz ve narenciye üretimiyle öne çıkan Alanya'da, ipek böceği yetiştiriciliği uzun yıllar boyunca önemli bir geçim kaynağı olmuştur. Öte yandan, arıcılık Alanya'da gelişmekte olan bir sektör olarak değerlendirilmiştir. 28 Haziran 1949 tarihli haberde, ilçede fenni arıcılığın teşvik edilmeye başlandığı, halkın arı yetiştiriciliğine olan ilgisinin arttığı ve modern kovan sistemlerine geçiş yapıldığı belirtilmektedir. Belediye ve halk iş birliğiyle eşek arılarıyla mücadele edilmesi, yerel yönetimlerin arıcılığın gelişmesine katkı sağladığını

⁵⁸⁴ Gönüllü, 2003: 99.

göstermektedir. Ayrıca, Alanya Arıcılar Derneği'nin kurulacağı bilgisi, arıcılığın daha kurumsal bir yapıya kavuşacağına işaret etmektedir.⁵⁸⁵

1950 yılı ortalarında Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberler, ilçede arıcılığın kurumsallaşma sürecine girdiğini ve devlet destekli bir sektör olarak ele alınmaya başlandığını göstermektedir. 25 Kasım 1949 tarihinde kurulan Alanya Arıcılık Derneği, kısa sürede faaliyetlerini artırarak bölgedeki arı yetiştiriciliğini teşvik etmiştir⁵⁸⁶. Özellikle, eşek arısı imhasına yönelik mücadele çalışmaları, yerel yönetim ve üreticiler arasındaki iş birliğinin göstergesi olarak değerlendirilmektedir. Mücadele memurlarının köylere giderek doğrudan müdahalede bulunması, arıcılığın gelişimi için pratik çözümler üretildiğini ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, arıcılığın ekonomik ve sosyal önemine de vurgu yapılmıştır. Gazetede yer alan haberlerde, arıcılığın milli gelir açısından önemli bir sektör olarak görüldüğü ve bu alana yönelimin desteklendiği anlaşılmaktadır. Alanya Arıcılık Derneği'nin, Demokrat Parti'den Çanakkale milletvekili seçilmesi dolayısı ile Bornova Tarım Satış İstasyonu Müdürü Nihat Eğriboz'u tebrik etmesi ve devlet kurumlarıyla kurduğu temaslar, arıcılığın sadece yerel düzeyde değil, ulusal ölçekte de teşvik edilmeye çalışıldığını göstermektedir ⁵⁸⁷. Bu süreçte, Demokrat Parti'nin tarım ve hayvancılığa yönelik politikalarının etkisi de gözlemlenmektedir. Çanakkale milletvekili çıkarmış bir siyasi hareketin arıcılığa verdiği destek, dönemin ekonomik kalkınma stratejileri ile uyum göstermektedir. Ancak, gazetede yer alan haberlerin yoğunluğu, arıcılığın henüz tam anlamıyla oturmuş bir sektör olmadığını ve gelişim sürecinde bazı zorluklarla karşılaşıldığını da düşündürmektedir. Yine de Alanya Arıcılık Derneği'nin teşkilatlanma çabaları, bölgedeki üreticiler için gelecek vadeden bir sektörün temellerinin atıldığını ortaya koymaktadır.

İpek böceği yetiştiriciliğine dair ise 1952 yılında Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan habere göre oldukça olumsuz bir tablo ortaya çıkmıştır. Sivrisinekle mücadele amacıyla kullanılan ilaçların, ipek böceği popülasyonuna da zarar verdiği belirtilmiş ve bu durumun koza üretiminde ciddi bir düşüşe yol açacağı ifade edilmiştir. Gazetede, böceklerin büyük çoğunluğunun öldüğü ve bu nedenle Alanya'da koza mahsulünün düşük olmasının beklendiği vurgulanmıştır⁵⁸⁸. Bu gelişme, yalnızca ipek böceği üreticileri için değil, aynı zamanda yerel ekonominin genel dengesi açısından da endişe verici bir durum olarak değerlendirilmiştir. İpek böceği yetiştiriciliğinin, geleneksel olarak Alanya'da ekonomik bir faaliyet olduğu düşünüldüğünde, üretimdeki bu ani düşüşün bölgedeki üreticileri doğrudan olumsuz

⁵⁸⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 28.06.1949, Sayı 21: 4.

⁵⁸⁶ Türkşen, 1950: 68-69.

⁵⁸⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1950, Sayı 42: 2.

⁵⁸⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1952, Sayı 99: 2.

etkileyebileceği ve ekonomik bir krize neden olabileceği ifade edilmiştir. Haberin dili ve içeriği, o dönemde zirai mücadele yöntemlerinin tam olarak planlanmadığını ve yan etkilerinin göz önüne alınmadan uygulandığını düşündürmektedir. Ortaya çıkan durum tarım ilaçlarının kontrolsüz kullanımı, yalnızca hedef zararlıları değil, bölge ekonomisi için kritik olan diğer üretim alanlarını da olumsuz etkileyebileceğine bir örnek olması açısından önemlidir.

Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan diğer bir habere göre 1953 yılında Alanya'da arıcılığın gelişimini olumsuz etkileyen eşek arısı popülasyonuna karşı geniş çaplı bir mücadele yürütüldüğü belirtilmiştir. Temmuz ayı itibarıyla devam eden bu mücadelede 40.000 eşek arısı imha edilmiş ve 250 yuva yok edilmiştir. Ayrıca, eşek arılarının yavrulu ve yumurtalı petekleri, ziraat teknisyenliğince kilo başına iki liradan satın alınarak mücadelenin daha sistemli bir şekilde yürütülmesi sağlanmıştır⁵⁸⁹. 1954 yılı ağustos ayında tekrar eşek arılarıyla mücadele çalışmaları yoğunlaştırılmış ve sistematik bir şekilde yürütülmüştür. Belediye denetiminde çalışan dört kişilik özel bir ekip, gün boyunca ilçe sınırlarını tarayarak 200 ila 300 arasında yuva imha edildiği ayrıca, bu mücadele sürecinin ay sonuna kadar köylülere de aktarılacağı belirtilmiştir⁵⁹⁰. Bu durum, Alanya'da arıcılığın gelişim sürecinde karşılaşılan biyolojik tehditlerden biri olarak değerlendirilmekte ve yerel üreticilerin bu tehdide karşı yerel yönetim ve devletin desteğiyle hareket ettiği anlaşılmaktadır. Özellikle fenni arıcılığa geçiş sürecinde, doğal rakipler ve ekolojik denge unsurlarının dikkate alınarak mücadele yöntemlerinin belirlenmesi, sektörün sürdürülebilirliği açısından önemli bir adım olarak öne çıkmaktadır. Ancak bu haber, Alanya'da arıcılığın yalnızca bal üretimi değil, aynı zamanda biyolojik zararlılarla mücadelenin de bir parçası haline geldiğini göstermektedir. O dönemde yürütülen bu geniş çaplı imha kampanyasının, bölgedeki arıcılık faaliyetlerine ne ölçüde katkı sunduğu veya ekosisteme nasıl bir etkisi olduğu ise belirsizdir.

1 Şubat 1954 tarihinde Alanya'da azalan ipek böcekçiliğini yeniden canlandırmak amacıyla önemli bir teşebbüs hayata geçirilmiştir. Bu girişim doğrultusunda Ankara'ya bir heyet gönderilmiş ve koza fiyatlarının artırılması, 1 kilo koza için 50 ile 100 kuruş prim sağlanması yönünde hükümet nezdinde girişimlerde bulunulmuştur⁵⁹¹. Ayrıca ipek böcekçiliğini daha verimli ve rasyonel hale getirmek amacıyla, Bursa'da eğitim almış olan Şükrü Tokuş tarafından yerel üreticilere yönelik bir broşür hazırlanmıştır. Bu broşür, üreticilere ipek böceği yetiştiriciliği hakkında temel bilgiler sunarak, onların üretim

⁵⁸⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.08.1953, Sayı 127-128: 2.

⁵⁹⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1954, Sayı 162: 1.

⁵⁹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1954, Sayı 140: 2.

kapasitelerini artırmayı ve bilinçli üretim yapmalarını teşvik etmeyi amaçlamıştır⁵⁹². 14 Haziran 1954 tarihinde Alanya Postası Gazetesi koza mahsulünde üretimin bol olması sevindirici bir durum olarak değerlendirilmiştir⁵⁹³. 1954 yılında Alanya’da ipek böcekçiliğini yeniden canlandırma çabaları hem ekonomik hem de teknik destek arayışlarını içeren kapsamlı bir süreç olarak kaydedilmiştir. Üreticilerin ekonomik olarak desteklenmesi, geleneksel ipek böceği yetiştiriciliğinin sürdürülebilirliği açısından kritik bir adım olarak değerlendirilebilir.

1955 sonunda Alanya Postası Gazetesi’ne yansıyan arıcılık faaliyetleri ile ilgili son haber, bölgedeki arıcılığın modernleşme sürecine girdiğini göstermektedir. Ziraat Müdürlüğü’nün girişimiyle Langstrot⁵⁹⁴ tipi fenni kovanların Alanya’ya gönderilmesi, geleneksel üretim yöntemlerinin yerini daha verimli ve kontrollü bir üretim modeline bırakmaya başladığını göstermiştir. Özellikle Alanya Arıcılık Derneği’nin bu dağıtımı üstlenmesi⁵⁹⁵, üreticilerin örgütlü bir yapı altında teşvik edildiğini ve arıcılığın desteklenerek profesyonelleştirilmek istendiğini göstermektedir. Arıcılık, bölgenin tarımsal üretiminde hem ekonomik kazanç hem de ekosistem dengesi açısından önemli bir yere sahip olduğundan, bu tür girişimlerin yalnızca o dönem için değil, uzun vadede sürdürülebilir bir üretim için kritik olduğu söylenebilir.

1956 yılına gelindiğinde ise Alanya Postası Gazetesi’nde yer alan ipek böceği yetiştiriciliğine dair haber, sektördeki ekonomik dalgalanmaların üreticileri doğrudan etkilediğini göstermektedir. Bursa vilayetinde kuru koza fiyatlarının kilogram başına 21-22 liraya kadar yükselmesi, ipek böceği üreticileri için olumlu bir gelişme olarak değerlendirilmiştir⁵⁹⁶. Bu fiyat artışı, üreticilerin daha fazla teşvik edilmesine ve sektöre olan ilgiyi artırmasına yönelik bir işaret olarak yorumlanabilir. Ancak, koza fiyatlarındaki yükselişin uzun vadede sürdürülebilir olup olmadığı konusunda bazı belirsizlikler bulunmaktadır. Üreticilerin daha fazla üretime yönelmesi, ancak pazar talebinin istikrarsız olması durumunda, fiyat dalgalanmalarına neden olabilecektir. Bunun yanı sıra, yüksek fiyatlar tüccarların ilgisini artırırken, üreticilerin pazarlık gücü açısından nasıl bir konumda olduğu sorusu da önem arz etmektedir. Bu bağlamda, 1956 yılı ipek böceği yetiştiriciliği açısından ekonomik anlamda olumlu bir yıl olarak görülse de bu yükselişin üreticilere gerçekten uzun vadeli bir kazanç sağlama potansiyeli taşıyıp taşımadığı konusu tartışmaya

⁵⁹² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.02.1954, Sayı 141: 1.

⁵⁹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 14.06.1954, Sayı 156: 2.

⁵⁹⁴ Langstroth kovan ve ballı çerçeve. Arı kovani, arıcılıkta balarısı kolonilerinin beslenmesi ve bakımı için kullanılan arı yuvasıdır.

⁵⁹⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.11.1955, Sayı 194: 1.

⁵⁹⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 05.03.1956, Sayı 202: 4.

açıktır. 1958 yılında Alanya Postası Gazetesi'nde ipek böceği yetiştiriciliği ile ilgili son haber, koza borsasının açılması ve fiyatların 7 ila 9 lira arasında değiştiği bilgisini içermektedir. Bu durum, sektörün ekonomik açıdan bir gerileme sürecine girdiğini göstermektedir. 1956 yılında kilogram başına 21-22 lira arasında seyreden koza fiyatlarının, 1958 yılına gelindiğinde belirgin bir şekilde düşüş yaşaması, üreticilerin bu sektördeki sürdürülebilir kazanç konusundaki kaygılarını artırmış olabilir⁵⁹⁷. Bu fiyat düşüşü, hem iç piyasada arz-talep dengesinin değiştiğine hem de ipek böceği üreticilerinin ekonomik açıdan zorlandığına işaret etmektedir. Özellikle 1950'li yıllarda ipek böceği yetiştiriciliğini teşvik etmeye yönelik alınan tedbirler ve devlet destekleri, uzun vadede sektörün istikrarlı bir büyüme göstermesine yetmemiş olabilir. Koza fiyatlarındaki düşüş, üreticilerin bu alandaki faaliyetlerini azaltmalarına veya tamamen terk etmelerine neden olmuş olabileceği gibi, koza üretiminin daha büyük ticaret merkezlerine kaymasına da yol açmış olabilir.

Bu noktada, 1958 yılı itibarıyla Alanya'da ipek böceği yetiştiriciliğinin geleceğinin belirsizleştiği, sektörün gerilemeye başladığı ve üreticilerin alternatif geçim kaynaklarına yönelmek zorunda kaldığı söylenebilir. Bu gelişmeler, Alanya'daki geleneksel tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin nasıl dönüştüğünü ve hangi ekonomik dinamiklere bağlı olarak değiştiğini anlamak açısından önemli bir veri sunmaktadır.

1948-1958 yılları arasında Alanya Postası Gazetesi'ne yansıyan haberler, tarımsal üretimin, hayvancılığın ve sulama faaliyetlerinin bölgenin sosyoekonomik yapısı üzerindeki belirleyici rolünü gözler önüne sermektedir. Zirai üretimde narenciye, muz ve sebzecilik ön planda yer alırken, hayvancılık ise daha çok kendine yeterlilik esasında sürdürülmüştür. Bölgedeki sulama faaliyetleri, özellikle Dim Çayı üzerinde yapılan projelerle genişletilmeye çalışılmış ancak altyapı eksiklikleri ve yatırım yetersizlikleri nedeniyle tam anlamıyla istenen seviyeye ulaşamamıştır.

Arıcılık ve ipek böceği yetiştiriciliği faaliyetlerin, başlangıçta bölge halkı için gelir kapıları olarak değerlendirilmiş ve bu alanlarda çeşitli teşvikler sağlanmıştır. Ancak zamanla, özellikle ipek böcekçiliğinde yaşanan üretim düşüşü ve piyasa dalgalanmaları, bu sektörlerin sürdürülebilirliği konusunda belirsizlikler yaratmıştır. Arıcılıkta fenni kovan kullanımı yaygınlaştırılmaya çalışılmış, fakat geleneksel yöntemlerden tam anlamıyla vazgeçilmemiştir.

Bütün bu süreç içerisinde, Alanya'da tarım ve hayvancılığın modernleşme sürecine dâhil edilme çabalarının, çoğunlukla yerel dinamiklere bağlı olarak şekillendiği görülmektedir. Devlet, yerel yönetim destekleri ve teknik ilerlemeler her ne kadar zaman

⁵⁹⁷Alanya Postası Gazetesi, 01.06.1958, Sayı 254: 2.

sıklıkla gündeme gelmişse de altyapı yetersizlikleri, piyasa koşulları ve üretici alışkanlıkları gibi unsurlar, bölgedeki zirai faaliyetlerin evriminde önemli rol oynamıştır.

Alanya'nın ziraat ve hayvancılığa dayalı ekonomisi, geleneksel üretim yöntemlerinden modern tarım uygulamalarına geçiş sürecinde bir denge arayışı içinde şekillenmiştir. 1958 yılında Alanya Postası Gazetesi'nin kapanmasıyla, bu döneme dair basılı kaynak akışı kesilmiş, ancak bölgenin tarım ve hayvancılığa dayalı yapısının sonraki yıllarda nasıl evrildiği, geçmişin bu izlerinden takip edilebilir hale gelmiştir. Bugün bile Alanya'nın zirai yapısı incelendiğinde, bu dönemde yaşanan gelişmelerin izlerini görmek mümkündür.

4.2. Turizm

1948-1958 yılları arasında yayımlanan Alanya Postası Gazetesi, ilçenin ilk yerel basını olarak, dönemin sosyoekonomik ve kültürel dinamiklerini yansıtan en önemli birincil kaynaklardan biri olmuştur. Bu süreçte, Alanya'nın turizm potansiyeli henüz tam anlamıyla keşfedilmese de bölgenin tarihi dokusu, doğal güzellikleri, iklimi ve gelişmekte olan konaklama imkânları, gelecekte turizmin temel yapı taşlarını oluşturacak unsurlar arasında yer almıştır. Özellikle tarımsal üretimle şekillenen yerel ekonomi içinde, turizm giderek önem kazanmaya başlamış ve günümüzde bölgenin ekonomik çeşitliliğini artıran en önemli sektör olarak öne çıkmıştır.

Alanya Postası Gazetesi 2. ve 3. sayısında 1948 yılında Şelale Gazetesi için hazırlanan ve kendi bünyesinde de yayımladığı köşe yazısı, dönemin turizm anlayışını ve eksikliklerini eleştirel bir bakış açısıyla değerlendirmiştir. Alanya'nın doğal güzellikleri ve tarihi dokusuyla büyük bir turizm potansiyeline sahip olduğu vurgulanmış, ancak bu potansiyelin yeterince değerlendirilemediği sıkça dile getirilmiştir. Gazete, devletin turizme yönelik ilgisizliğini eleştirirken, Avrupa ülkelerinin turizm politikalarını örnek göstererek Türkiye'nin bu konuda geri kaldığını ifade etmiştir. Özellikle altyapı eksiklikleri, konaklama yetersizliği ve modern turistik tesislerin yokluğu, Alanya'nın turizmden hak ettiği payı almasının önündeki en büyük engellerden biri olarak değerlendirilmiştir. Köşe yazısında turizmin ekonomik kalkınma için büyük bir fırsat sunduğunu belirten gazete, bu fırsatın kaçırılması halinde ülkenin büyük bir kayba uğrayacağını öne sürmüştür. Alanya'nın gelişimi için öncelikli olarak yol ağlarının genişletilmesi, tarihi eserlerin korunarak turizme kazandırılması ve modern konaklama alanlarının inşa edilmesi gerektiğini savunmuştur. Ancak tüm bu projelerin gerçekleşmesi için ciddi bir finansman kaynağına ihtiyaç duyulduğu gerçeği de göz ardı edilmemiştir. Ayrıca gazete, devletin turizmi bir kalkınma aracı olarak görmesi gerektiğini ve bu sektöre yatırım yapılmasının kaçınılmaz olduğunu ifade etmiştir. Turizmin yalnızca ekonomik bir gelir kapısı

değil, aynı zamanda ulusal bir tanıtım fırsatı sunduğunu da dile getirmiştir⁵⁹⁸. Bu eleştiriler ve öneriler, dönemin Alanya'sında turizmin henüz başlangıç aşamasında olduğunu ve yerel yönetimler ile devletin konuya yeterince önem vermediğini gözler önüne sermiştir. Alanya Postası Gazetesi'nin ortaya koyduğu çözüm önerileri, günümüzde Alanya'nın turistik bir merkez haline gelmesine katkı sağlayan temel prensipler olarak değerlendirmek doğru olacaktır. Alanya Postası Gazetesi, turizm konusunda farkındalık yaratma açısından önemli bir rol üstlenmişken, turizmin planlı ve sürdürülebilir bir şekilde geliştirilmesi gerektiğine yönelik görüşler, uzun vadede bölgenin ekonomik ve sosyal yapısına yön veren temel unsurlar arasında yer almıştır.

Cemaleddin Sarıkadıoğlu tarafından 1948 yılında kaleme alınan “Şehrimizi Az Masrafla Çabuk Kalkındırmak” başlıklı köşe yazısında, Türkiye'nin turizm potansiyelinin yeterince değerlendirilemediği ele alınmış ve bu alandaki eksikliklerin giderilmesi için çeşitli öneriler sunulmuştur. Yazıda, turistik şehirlerin az masrafla hızla kalkındırılabilmesi için öncelikle belediyeler ve yerel yönetimlerin kaynaklarını daha verimli kullanmaları gerektiği vurgulanmıştır. Özellikle sinema biletlerinden alınan vergiler, Tekel ürünlerinden elde edilen gelirler, eğlence mekânlarından sağlanacak küçük katkılar ve turistik imar bonoları gibi alternatif finansman kaynaklarının kullanılmasıyla, devlet bütçesine ek yük getirilmeden turistik yatırımların hayata geçirilebileceği ifade edilmiştir. Sarıkadıoğlu, Alanya'nın turistik kalkınma açısından büyük bir potansiyele sahip olduğunu belirterek, bölgenin Romalılar, Selçuklular ve Osmanlılar dönemlerine ait birçok kıymetli tarihi eseri barındırdığını vurgulamıştır. Bu eserlerin az maliyetle restore edilebileceği ve turizme kazandırılabilceği ifade edilmiştir. Sarıkadıoğlu, Alanya'da yapılması gereken yatırımların 25-30 milyon lira civarında olacağını ve bu yatırımın 1-2 yıl içinde amorti edilebileceğini öne sürmüştür. Bölgeye kurulacak plajlar, oteller ve tatil köylerinin yaklaşık 80-100 bin kişiyi ağırlayabileceği ve özellikle yaylalarda inşa edilecek konaklama tesisleri sayesinde turistlerin bölgede daha uzun süre kalmasının sağlanabileceği ifade edilmiştir. Alanya'nın yalnızca yaz turizmiyle değil, yayla turizmiyle de önemli bir varış yeri olabileceği belirtilmiştir. Turizmin ekonomik kalkınmada kritik bir rol oynadığına dikkat çeken Sarıkadıoğlu, İsviçre, Yunanistan, İtalya ve İspanya gibi ülkelerin turizm gelirleri sayesinde ekonomik gelişim sağladığını örnek göstermiştir. Türkiye'nin coğrafi çeşitliliği ve tarihi zenginliği bakımından bu ülkelerden geri kalmadığını, ancak turizme yönelik yatırımların eksikliği nedeniyle potansiyelin yeterince değerlendirilemediğini savunmuştur. Turistlerin klasik

⁵⁹⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 09.11.1948, Sayı 2: 2; 16.11.1948, Sayı 3: 3, 4.

destinasyonlardan sıkılarak yeni, bakir alanları keşfetmek istediği gerçeğine vurgu yapılarak, Türkiye'nin bu ilgiyi çekebilmek için altyapısını hızla geliştirmesi gerektiği ifade edilmiştir. Buna ek olarak Sarıkadıoğlu, turizm alanındaki gelişmelerin yalnızca devlet desteğiyle değil, özel sektör yatırımları ve yabancı sermaye aracılığıyla da desteklenebileceğini belirtmiştir. 100-200 milyon liralık bir Amerikan veya İngiliz yatırım şirketinin Alanya gibi turistik bölgelerde altyapı projelerini hayata geçirebileceği ve bu tür bir iş birliğinin ülke ekonomisine büyük katkı sağlayacağı ifade edilmiştir. Ancak bu tür projelerin hayata geçirilebilmesi için ciddi bir planlama ve organizasyon gerekliliğine dikkat çekilmiş, turizmin rastgele gelişen bir sektör olmaktan çıkılıp bilinçli bir kalkınma hamlesine dönüştürülmesi gerektiği vurgulanmıştır⁵⁹⁹. Dr. Burhanettin Onat'ın 26 Nisan, 17 Mayıs, 14 ve 21 Haziran 1949 Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan makale dizisi, Alanya'nın turizm potansiyeline dair önemli tespitler içermiştir. Onat, Alanya'nın doğal güzelliklerinin ve tarihi mirasının değerlendirilerek, bölgenin turistik bir cazibe merkezi hâline getirilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Ona göre, turizm sektörünün gelişimi için yalnızca fiziksel altyapı değil, aynı zamanda kültürel ve ekonomik planlamalar da büyük önem arz etmiştir. Özellikle yol yapımı, konaklama tesislerinin inşası ve tarihi alanların korunarak tanıtılması gibi konular üzerinde durmuştur. Onat, Alanya'nın yalnızca denizi ve sahilleri ile değil, yaylaları, tarihi kalıntıları ve doğal güzellikleriyle de dört mevsim turizme elverişli bir turizm merkezi olabileceğini ifade etmiştir. Bu bağlamda, turizmin gelişiminin yalnızca yerel yönetimlerin değil, merkezi hükümetin de desteğiyle mümkün olabileceğini savunmuştur. Ayrıca, turistik yatırımların yalnızca otellerle sınırlı kalmaması gerektiğini, şehrin tarihi ve doğal dokusunu koruyarak bir plan çerçevesinde ilerlenmesi gerektiğini belirtmiştir. Özellikle altyapı eksikliklerinin giderilmesi, ulaşımın kolaylaştırılması ve yerel halkın da bu süreçte aktif rol almasının gerekliliğini vurgulamıştır. Tarihi dokunun bozulmadan turizme entegre edilmesi gerektiğine dikkat çeken Onat, bilinçsiz yapılaşmanın ve betonlaşmanın turizm için büyük bir tehdit oluşturabileceğini dile getirmiştir⁶⁰⁰. Onat'ın 1949 yılında ortaya koyduğu görüşler, Alanya'nın turizm potansiyeline dair ileri görüşlü bir bakış açısını yansıtmıştır. O dönemde henüz turizm kavramı ülke çapında yeni şekillenmeye başlarken, Onat'ın bölgenin doğal ve tarihi değerlerini koruyarak turizmi geliştirme önerisi, günümüz sürdürülebilir turizm anlayışıyla da örtüşmektedir. Özellikle plansız yapılaşma ve betonlaşmaya karşı yaptığı uyarılar, bugünün şehir planlaması açısından dikkate değer bir perspektif sunmuştur. Onat'ın vurguladığı altyapı eksiklikleri, tanıtım faaliyetleri ve yerel halkın sürece katılımı gibi

⁵⁹⁹ Sarıkadıoğlu, 1948, Sayı 3: 3, 4.

⁶⁰⁰ Onat, 1949, Sayı 17-18-19-20:1, 2, 4.

konular, yıllar sonra turizm sektörünün en önemli dinamikleri hâline gelmiştir. Bu nedenle, onun dönemin şartları içinde yaptığı tespitler, Alanya'nın turistik kimliğinin şekillenmesinde önemli bir entelektüel katkı sunmuştur.

Bu süreçte, Alanya'da 28 Haziran 1949 tarihli Alanya Postası Gazetesi haberinde turizmin kurumsal bir çerçevede ele alınması adına Alanya'yı Tanıtma ve Eski Eserleri Koruma Derneği kurulduğu ve şehir halkının desteğiyle Alanya'nın uluslararası bir turizm merkezi haline gelmesi hedeflendiği belirtilmiştir⁶⁰¹ ayrıca gazetenin 18 Ekim 1949 tarihli haberi ise Alanya'nın en önemli tarihi yapılarından biri olan Kızıl Kule'nin restorasyon süreci hakkında bilgi vermektedir. Haberde, Selçuklu dönemine ait bu önemli eserin, ünlü minareci ustası Mustafa Avşar tarafından onarım ihalesini kazanıldığı belirtilmiştir. Habere göre, yenileme kapsamında sekiz köşeli kulenin iki cephesinin yenileneceği, böylece yapının mimari estetiğinin korunarak güçlendirilmesinin hedeflendiği ifade edilmiştir. Ayrıca, beş gözlü meşhur tersanenin de harabe durumundan kurtarılması için yetkili mercilerden destek beklendiği vurgulanmıştır⁶⁰². Bu haberler, dönemin koruma ve restorasyon anlayışına dair önemli bir gösterge olup, Alanya'nın tarihî mirasını geleceğe taşımak adına atılmış önemli bir adım olarak değerlendirilmelidir. O dönemde turizmin henüz gelişme aşamasında olduğu düşünüldüğünde, Kızıl Kule ve tersane restorasyonu, Alanya'nın kültürel kimliğinin korunması açısından büyük bir öneme sahip olmuştur.

Kızıl Kule'nin 1949 yılında başlayan ihale süreciyle birlikte, Selçuklu mirası olan bu yapının korunmasına yönelik ilk adımlar atılmıştır. Ancak, 1950 yılına gelindiğinde, restorasyonun yalnızca iki cephesinin tamamlanabildiği ve altı cephesinin harap halde kaldığı rapor edilmiştir⁶⁰³. Bu eksikliğin giderilmesi için dönemin başbakanlığı tarafından, ek bütçe olarak 1950-1951 bütçesinden 50 bin liralık bir bütçe ayrıldığı duyurulmuştur⁶⁰⁴. Bu süreç, tarihi yapıların restorasyonunun sadece teknik değil, aynı zamanda finansal ve idari zorluklarla da karşılaşabileceğini göstermiştir. Kızıl Kule'nin tam anlamıyla restorasyonunun tamamlanması, yalnızca Alanya'nın turistik çekiciliğini artırmakla kalmamış, aynı zamanda kentin tarihi mirasının korunmasına yönelik toplumsal ve kurumsal duyarlılığı da ortaya koymuştur. Bu durum, yerel basında yer bulmuş ve halkın restorasyon sürecine gösterdiği ilginin altı çizilmiştir.

11 Temmuz 1950 tarihli Alanya Postası gazetesinde yayımlanan köşe yazısında, Alanya'nın turizm potansiyelinin değerlendirilmesi konusunda ciddi eksikliklerin bulunduğu

⁶⁰¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 28.06.1949, Sayı 21: 4.

⁶⁰² *Alanya Postası Gazetesi*, 18.10.1949, Sayı 33: 1.

⁶⁰³ *Alanya Postası Gazetesi*, 20.06.1950, Sayı 45: 2.

⁶⁰⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.09.1950, Sayı 60: 2.

vurgulanmıştır. Yazar, özellikle turistlerin konforunu sağlayacak temel altyapının yetersiz kaldığını belirtmiş ve modern turizm anlayışına uygun yatırımların eksikliğini eleştirmiştir. Turistlerin yalnızca doğal ve tarihi güzellikleri görmekle yetinmeyeceği, istirahat edecekleri konforlu otellerin, eğlence mekânlarının ve ulaşım imkanlarının da sağlanması gerektiği ifade edilmiştir. Yazıda, devletin tüm bu yatırımları üstlenmesini beklemenin gerçekçi olmadığı dile getirilmiş, yerel halkın ve girişimcilerin de bu sürece katkı sunması gerektiği savunulmuştur. Alanya'nın sahip olduğu doğal güzelliklerin, plansız ve yetersiz yatırımlar nedeniyle tam anlamıyla değerlendirilemediği ileri sürülmüş, özellikle turistlerin temel ihtiyaçlarını karşılayacak tesislerin eksikliğinin bölgenin turizm gelirlerinden mahrum kalmasına sebep olacağı ifade edilmiştir. Ayrıca ekonomik planlamanın önemine değinilmiş ve ihtiyaç fazlası yatırımlar yerine, gerçekten eksikliği hissedilen alanlara yönelmesi gerektiği belirtilmiştir. Örneğin, bölgede gereğinden fazla değirmene yatırım yapılmasının ekonomik açıdan verimsiz olduğu, bunun yerine buz fabrikası gibi halkın ve turistlerin ihtiyacını karşılayacak işletmelere yönelmesi gerektiği öne sürülmüştür⁶⁰⁵. Söz konusu köşe yazısı, 1950'li turizmin yalnızca doğal güzelliklerle değil, aynı zamanda modern tesislerle desteklenmesi gerektiği fikrini ortaya koymaktadır.

1950 Ekim'inde Alanya Postası gazetesinde yayımlanan konuya dair haber, Deniz Yolları İdaresi'nin Akdeniz kıyılarına yönelik yeni turistik seferler düzenleme kararı aldığını bildirmiştir. Bu girişimin, Türkiye'nin turizm potansiyelini artırma çabalarının bir parçası olduğu ve özellikle kıyı şeridindeki bilinmeyen doğal güzelliklerin yerli ve yabancı turistlere tanıtılmasını hedeflediği belirtilmiştir. Haber metninde, bu gezi seferlerinin, Alanya ve çevresindeki sahil kesimlerinin turistik cazibesini artıracak ve bölge halkının ekonomik olarak bu girişimden azami fayda sağlayacağı ifade edilmiştir. Ayrıca, bu tür ulaşım olanaklarının artırılmasıyla, bölgenin kısa sürede hak ettiği ilgiyi göreceği ve modern turizmin gerektirdiği yatırımlarla daha cazip hale geleceği vurgulanmıştır⁶⁰⁶. 1948-1950 dönemi, Alanya'da turizm bilincinin oluştuğu, ancak altyapı ve finansman eksiklikleri nedeniyle somut dönüşümlerin tam anlamıyla gerçekleşemediği bir süreç olarak değerlendirilebilir. Turizmin gelişimi için gerekli olan ulaşım, konaklama ve tanıtım gibi unsurlar henüz tam olarak sağlanamamış, ancak yerel girişimlerin ve devlet destekli projelerin temelleri bu dönemde atılmıştır.

1951 yılı itibarıyla, Türkiye'de turizmin ekonomik bir sektör olarak gelişmesine yönelik daha sistemli planlamaların yapıldığı dikkat çekmektedir. Cemaleddin

⁶⁰⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 11.07.1950, Sayı 50: 1, 3, 4.

⁶⁰⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.10.1950, Sayı 65: 1.

Sarıkadioğlu'nun Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan yazısı, özellikle Adnan Menderes hükümetinin turizm konusuna verdiği önemi vurgulamaktadır. 3. Cumhurbaşkanı Celâl Bayar ve beraberindeki heyetin Antalya ve çevresini ziyaret etmesi, devletin turizmi bir kalkınma aracı olarak değerlendirdiğini göstermiştir. Turistik kalkınma projelerinin hızlandırılması gerektiği belirtilmiş ve bunun için yolların yapılması, konaklama olanaklarının artırılması ve tarihi eserlerin korunması gibi temel unsurlar üzerinde durulmuştur. Turizmin gelişimi için en önemli unsurlar arasında yolların çağdaşlaştırılması ve turistik otellerin inşası olduğu vurgulanmıştır. İstanbul'da büyük ölçekli bir turistik otel inşasına başlandığı ve Bursa ile Yalova'da imar faaliyetlerinin devam ettiği, Antalya, Bolu ve Karadeniz kıyıları turistik bölge olarak ilan edildiği ve bu bölgelerde yeni yatırımların planlandığı belirtilmiştir. Bu çerçevede Alanya'nın da önemli bir turistik merkez olması için projeler geliştirilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur. Yazıda, Adnan Menderes hükümetinin turizme yönelik politikaları ele alınmış ve Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, Başbakan Adnan Menderes, İçişleri Bakanı Lütfi Kırdar ve Antalya Milletvekili Refik Koraltan gibi isimlerin turizm kalkınmasına dair bakış açılarına değinilmiştir. Demokrat Parti'nin turizmi ekonomik kalkınmanın önemli bir parçası olarak ele aldığı belirtilmiş, yolların iyileştirilmesi, otel yatırımlarının artırılması ve su kaynaklarının turistik kullanıma uygun hale getirilmesi gibi konular ele alınmıştır. Sarıkadioğlu, Antalya ve Alanya'nın doğal güzelliklerine ve tarihi zenginliklerine rağmen altyapı eksiklikleri nedeniyle turistik gelişimde geri kaldığını dile getirmiştir⁶⁰⁷.

Sarıkadioğlu'nun 16 Ocak 1951 tarihli diğer bir köşe yazısında, Antalya ve Alanya'nın turistik potansiyelinin giderek daha fazla dikkat çektiği ve bölgenin tanıtımı için önemli diplomatik ziyaretlerin gerçekleştirildiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un girişimleriyle Alanya'ya gelen Amerikan ve İsveç Büyükelçileri, Rossel Door, yardımcısı ve üst düzey Türk bürokratları, bölgenin doğal güzelliklerini, tarihî mirasını ve turizm olanaklarını yerinde inceleme fırsatı buldukları belirtilmiştir. Ziyaret sırasında, dönemin Antalya Valisi İhsan Sabri Çağlayangil'in rehberliğinde misafirlere, bölgedeki narenciye bahçeleri, çam ormanları ve kıyı şeridi tanıtıldığı, Kızıl Kule ve Selçuklu Tersanesi gibi tarihî yapılar ziyaret edildiğine yer verilmiştir. Sarıkadioğlu, köşe yazısında, misafirlerin doğal güzelliklere hayran kaldığını ancak altyapı eksikliklerinin önemli bir sorun teşkil ettiğini belirtmiştir. Özellikle bozuk yollar nedeniyle araçların çamura saplanması, konaklama tesislerinin yetersizliği ve modern ulaşım imkânlarının eksikliği, bölgenin turizmde ilerlemesini geciktiren faktörler olarak

⁶⁰⁷ Sarıkadioğlu, 16.01.1951, Sayı 66: 1, 2.

değerlendirilmiştir. Sarıkadıoğlu, bu yazısında, Antalya ve Alanya'nın, turizme yönelik yatırımlarla hızla gelişebileceğini ve uluslararası alanda hak ettiği yere gelebileceğini vurgulamıştır. Bölgenin sahip olduğu eşsiz doğal ve kültürel mirasın, yeterli altyapı ile desteklenmesi hâlinde, İtalya, Fransa ve İspanya gibi ülkelerle rekabet edebilecek bir turizm merkezi hâline dönüşeceğini ifade etmiştir. Ayrıca, Antalya Valisi Çağlayangil'in bölgenin tanıtımı konusundaki çabaları da yazıda öne çıkarılmıştır. Valinin, turistlerin ilgisini çekecek projeler geliştirme konusunda kararlı olduğu ve özellikle yolların asfaltlanması, modern otellerin inşası ve elektrik altyapısının tamamlanması gerektiği yönündeki görüşleri aktarılmıştır. Sarıkadıoğlu'nun yazısında, Antalya ve Alanya'nın turistik potansiyelinin her geçen gün daha fazla anlaşıldığı, ancak bu sürecin hızlandırılması için yerel yöneticilerin ve merkezi hükümetin turizm yatırımlarına daha fazla önem vermesi gerektiği açıkça dile getirilmiştir. Ahmet Tokuş'un girişimleriyle düzenlenen bu diplomatik ziyaretin, bölgenin turizm geleceği açısından önemli bir adım olduğu ve ilerleyen süreçte Alanya'nın, Akdeniz'in en cazip turistik destinasyonlarından biri hâline geleceği öngörülmüştür⁶⁰⁸. Konuya ilişkin Dr. Burhanettin Onat'ın Alanya Postası Gazetesi için kaleme aldığı 1 Şubat 1951 tarihinde yayımlanan yazıda, Turizm Teşvik Kanunu'nun yasalaşma sürecine yönelik detaylara yer verilmiştir. 1950 seçimlerinde Antalya Milletvekili seçilen Onat, turizmin kalkınma için kritik bir araç olduğunu ve bu alanda yapılacak yatırımların ülkeye döviz kazandıracağını vurgulamıştır. Yazıda, turistik bölgelerde yatırımı teşvik edecek vergi muafiyetleri, yabancı sermaye çekme politikaları ve altyapı projeleri gibi çeşitli konular ele alınmıştır. Özellikle Antalya ve Alanya'nın, yeni teşvikler doğrultusunda büyük bir dönüşüm yaşayacağı ve bu sürecin hükümet tarafından ciddi bir şekilde ele alındığı belirtilmiştir. Onat'ın vurguladığı en önemli hususlardan biri, Alanya'nın tanıtımı için kapsamlı bir medya çalışmasının yürütülecek olmasıdır. Ayrıca Basın ve Yayın Genel Müdürlüğü iş birliğiyle bölgenin fotoğrafları ve filmleri hazırlanacağı, bu görseller diplomatik misyonlara ve uluslararası medya organlarına sunulacağı da belirtilmiştir⁶⁰⁹. Bu çabaların, dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un Alanya'yı diplomatik çevrelere tanıtmaya girişimiyle de örtüştüğü görülmektedir. Ayrıca, yazıda hükümetin yalnızca turizme değil, bölgenin tarımsal altyapısına da yatırım yaptığı ve özellikle sulama projeleriyle Alanya'nın bir tarım ve turizm merkezi haline geleceği ifade edilmiştir.

Bu iki köşe yazısı birlikte değerlendirildiğinde, 1951 yılı itibarıyla Alanya'nın turistik bir merkez olarak öne çıkmaya başladığı ve bu sürecin hem siyasi aktörler hem de uluslararası

⁶⁰⁸ Sarıkadıoğlu, 16.01.1951, Sayı 67: 1.

⁶⁰⁹ Onat, 01.02.1951, Sayı 68: 1, 2.

misafirler tarafından yakından takip edildiği görülmektedir. Ancak altyapı eksiklikleri, turistik yatırımların hızla artırılması gerektiğini göstermiştir.

Antalya Valiliği'nin 1951 yılında aldığı kararla kararında, Antalya ve ilçelerindeki tarihi eserlerin korunması hususunda önemli bir adım atıldığı görülmektedir. Valilik, tarihi yapıtların layık oldukları himaye ve ilgiyi görmelerini sağlamak amacıyla bir karar almıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberde vurgulandığı gibi, şehirde bazı kimselerin tarihi eserlere ilân levhaları ve benzeri uygunsuz nesneler koyduğu, bunun ise hem estetik açıdan bir çirkinlik yarattığı hem de tarihi değerlere saygısızlık teşkil ettiği belirtilmiştir. Bu tür bilinçsiz uygulamalar nedeniyle, tarihi eserlerin korunması konusunda bir düzenleme gerekliliği doğmuş ve valilik tarafından bu konuda somut bir adım atılmıştır. Kararda, tarihi eserlerinin uluslararası alandaki değerine de vurgu yapılmıştır. Özellikle Batılı turistlerin, bu eserleri büyük bir hayranlıkla ziyaret ettiği ve önemli turistik kazançlar sağladığı ifade edilmiştir. Bu bağlamda, alınan kararın sadece kültürel mirası korumakla kalmayıp, aynı zamanda turizm potansiyelini de artırmayı hedeflediği söylenebilir. Valiliğin bu girişimi, halkın da desteğiyle tarihi eserlerin korunması hususunda bir farkındalık yaratmayı amaçlamıştır. Kararın bir emir olmaktan ziyade bir uyarı niteliği taşıdığı, halkın zaten bu değerlere sahip çıkacağına duyulan güven dile getirilmiştir⁶¹⁰.

1951 yılı ise Alanya ve Antalya turizmi açısından önemli gelişmelere sahne olmuştur. Antalya TRAK Otel sahibi Ahmet Trak, modern bir otel inşa etme girişiminde bulunmuş, bu gelişme turizm sektörünün modernleşmesi adına olumlu bir adım olarak değerlendirilmiştir⁶¹¹. Aynı dönemde, Alanya Turistik Tesisler Türk Anonim Şirketi (T.A.Ş.) adıyla bir şirket kurulmasına yönelik çalışmalar hız kazanmıştır. Bu girişimin, dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un teşebbüsü ve memleket severlerin desteğiyle gerçekleştirileceği duyurulmuştur. Şirketin kurulma amacı, Belediye ve Alanya Eski Eserleri Koruma ve Güzelleştirme Derneği ile iş birliği içinde turizmi geliştirmek ve bölgeyi uluslararası turist akınına hazırlamaktır. Bu çerçevede, Milletlerarası İktisadi İş Birliği Bankası'ndan alınacak kredi ile büyük bir turistik otelin inşa edilmesi, Kızıl Kule'nin harap kısımlarının restore edilerek asansörle çıkılır bir hale getirilmesi, gazino ve plaj tesislerinin geliştirilmesi gibi projeler gündeme gelmiştir. Hisse senedi satışı yoluyla Alanyalıların bu girişime ortak olmalarının teşvik edilmesi, bölge halkının ekonomik olarak da turizm sektörüne dâhil edilmesine yönelik stratejik bir adımdır. Alanya Belediyesi, uluslararası finans kurumlarıyla

⁶¹⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 15.06.1951, Sayı 76: 1, 2.

⁶¹¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.07.1951, Sayı 79: 2.

temasa geçerek, projeyi hızlandırma yoluna gitmiştir⁶¹².1951 yılı, Alanya ve Antalya'nın turizm potansiyelinin resmî ve özel girişimlerle desteklendiği, modern turizm anlayışına geçişin somut adımlarla pekiştirildiği bir yıl olarak öne çıkmıştır. Turizm Teşvik Kanunu'nun hazırlanması, yeni otel yatırımları ve Alanya Turistik Tesisler T.A.Ş.'in kuruluş süreci, bölgenin yalnızca bir kıyı kasabası kimliğinden sıyrılarak, uluslararası turizme entegre edilme çabasının göstergeleri arasında yer almıştır. Özellikle dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un öncülüğündeki yatırımlar ve devletin sağladığı destek, Alanya'nın turistik bir merkez hâline gelmesi noktasında kritik bir eşik teşkil etmiştir. Kızıl Kule ve çevresinin restorasyonu, yeni otel projeleri ve eğlence alanlarının genişletilmesi, bölgenin yalnızca doğal ve tarihi güzellikleri ile değil, aynı zamanda modern turistik tesisleriyle de öne çıkmasını hedefleyen stratejik hamleler olarak değerlendirilmelidir.

Bununla birlikte, altyapı eksiklikleri, yerel halkın turizm sürecine nasıl entegre edileceği ve finansman kaynaklarının sürdürülebilirliği gibi meseleler, dönemin yöneticileri ve girişimcileri için hâlen çözüme kavuşturulması gereken başlıca konular arasında yer almıştır. 1951 yılı, Alanya'nın turizmde yeni bir döneme girdiğini ve bu sürecin planlı kalkınma çerçevesinde şekillendirilmeye çalışıldığını gösteren bir milat olarak değerlendirilebilir.

Alanya Postası Gazetesi haber ve köşe yazıları, Alanya ve Antalya bölgesindeki turizm ve ekonomik kalkınmaya yönelik önemli gelişmeleri ve planlamaları ortaya koymaktadır. 16 Ocak 1952 tarihli haber, dönemin Antalya Milletvekilleri Ahmet Tokuş ve Dr. Burhanettin Onat'ın Parlamentolar Turizm Birliği İdare Heyeti'ne seçildiğini bildirmekte ve bu isimlerin turizm alanındaki rollerine vurgu yapmaktadır⁶¹³. Bu gelişme, bölgedeki turizm politikalarının şekillendirilmesinde siyasi aktörlerin etkisini göstermektedir.1 Şubat 1952 tarihli Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun köşe yazısında ise 1948'den itibaren Alanya Postası Gazetesi'nin turizm ve tarihi miras konularına verdiği desteği hatırlatarak, bu çabaların devlet nezdinde de yankı bulduğunu ifade etmektedir. Sarıkadioğlu, özellikle İstanbul'da toplanan Turizm Kongresi'nde Alanya turizmini temsil etmek üzere Tellal⁶¹⁴ Galip Dere'nin seçilmesini eleştirmekte ve bu tercihin Alanya için ne kadar doğru olduğu konusunda sorgulayıcı bir yaklaşım sergilemektedir⁶¹⁵. Yazının, dönemin siyasi çekişmelerini ve yerel turizm yönetimine dair tartışmaları yansıttığı görülmektedir.

⁶¹² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1951, Sayı 81: 1, 2.

⁶¹³ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.01.1952, Sayı 91: 2.

⁶¹⁴ Bir haberi çarşı pazar dolaşıp bağırarak halka duyuran veya satılacak bir malın alım satımında vasıta olup pazarlığı sonuçlandıran kimse.

⁶¹⁵ Sarıkadioğlu, 01.02.1952, Sayı 92: 2.

1 Mayıs 1952 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan haberde, Belkıs Ratib Hanımefendi'nin Alanya'ya ziyareti aktarılmaktadır. Çürüksulu Ahmet Paşa'nın kızı ve Osmanlı döneminin önemli diplomatlarından olan ve Ankara'nın ilk Mısır sefiri Ratip Paşa'nın eşi olan Belkıs Ratib, Alanya'daki turistik potansiyeli görerek yabancı sermayeyi bölgeye çekmek için girişimlerde bulunacağını belirtmiştir⁶¹⁶. Elbette ki bu girişimin bir sonuç verip vermediği konusunda elimizde bilgi mevcut değildir. 1 Haziran 1952 tarihli diğer bir gelişme ise, yerel iş insanı Hüseyin Okan'ın, Alanya'daki ticari yatırımlara yönelik projelerini içermektedir. Okan'ın 300-400 kişilik modern bir sinema binası ve 30 yataklı bir otel inşa etmeyi planladığına yer verilmiştir⁶¹⁷. Son olarak, 2 Ekim 1952 tarihli haber, Kızıl Kule'nin restorasyon sürecine dair bir ihale sürecini duyurmaktadır. Kayserili müteahhitler Ahmet Kolak ve Mehmet Ün'ün ortak girişimiyle 82.494 lira bedelle Kızıl Kule'nin eksik kalan kısımlarının onarımına başlanacağı ifade edilmiştir⁶¹⁸. 1952 yılı, Alanya ve çevresi için turizm altyapısının güçlendiği, ulusal ve uluslararası ilginin arttığı, siyasi aktörlerin ve yerel iş insanlarının turizm yatırımlarına yöneldiği bir yıl olarak öne çıkmaktadır. Alanya Postası Gazetesi, bölgedeki gelişmeleri takip ederek kamuoyunu bilgilendirmiş ve turizmin bir kalkınma aracı olarak benimsenmesine katkıda bulunmuştur.

Mayıs 1953'te, Kızıl Kule'nin restorasyon sürecinin tamamlandığı belirtilmiş, bu tarihi yapının turizme açılması yönünde önemli adımlar atılmıştır. Kule'nin anahtarının Milli Eğitim Memurluğuna teslim edildiğini belirten Alanya Postası Gazetesi, kuleye Alanya Belediyesi tarafından direk dikilerek büyük bir Türk Bayrağı hediye edileceğini duyurmuştur⁶¹⁹. Aynı dönemde, İngiliz Arkeoloji Enstitüsü Müdürü ve ekibi, Alanya'nın Cebelireis Dağı'nda kazı çalışmaları yürütmüştür⁶²⁰. Öte yandan, Haziran 1953'te, Amerikan Ankara Haberler Servisi Şefi Thomas Flanagan ve eşi, Alanya'ya gelerek Kızıl Kule, mağaralar ve narenciye fidanlıklarını ziyaret etmiş, yerel halkla etkileşimde bulunmuştur. Flanagan, Alanya'nın gelecekte önemli bir turistik şehir olacağını vurgulamış ve bölgedeki potansiyelin altını çizmiştir⁶²¹. Ancak, bu gelişmelerin yanında önemli eksiklikler de tespit edilmiştir. Ağustos 1953'te, Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan bir haber, Antalya'daki Emlâk Kredi Bankası'nın halka yardım konusundaki eksikliklerini vurgulamıştır. Alanya'da büyük bir turistik otel inşa edilmesi için krediye ihtiyaç duyulmasına rağmen, banka tarafından uygun şartlarda finansman sağlanmadığı belirtilmiş, bu durumun turizm

⁶¹⁶ Alanya Postası Gazetesi, 01.05.1952, Sayı 98: 2.

⁶¹⁷ Alanya Postası Gazetesi, 01.06.1952, Sayı 100: 2.

⁶¹⁸ Alanya Postası Gazetesi, 02.10.1952, Sayı 105-106-107-108: 4.

⁶¹⁹ Alanya Postası Gazetesi, 15.06.1953, Sayı 125: 2.

⁶²⁰ Alanya Postası Gazetesi, 01.05.1953, Sayı 122: 2.

⁶²¹ Alanya Postası Gazetesi, 15.06.1953, Sayı 125: 1, 2.

yatırımlarını aksattığı ifade edilmiştir. Öte yandan, şehirde yaşanan altyapı sorunları da ele alınmıştır. Alanya içme suyu meselesi, hijyen ve sağlık açısından tehlike oluşturduğu gerekçesiyle eleştirilmiş, bu konuda ilgili mercilere çağrıda bulunulmuştur⁶²². Bütün bu gelişmeler göstermektedir ki 1953 yılı, Alanya ve Antalya bölgesinde turizmin bir yandan dış ziyaretçilerin ilgisiyle ivme kazandığı, ancak finansman, altyapı ve şehir planlaması konularında yetersizliklerin sürdüğü bir yıl olmuştur. Yerel yönetimler ve hükümet tarafından alınan bazı kararlar olumlu sonuçlar doğurmuş olsa da büyük çaplı yatırımların gecikmesi, turistik tesislerin eksikliği ve halkın projelere yeterince entegre olamaması gibi sorunlar, bu dönemin en büyük zorlukları arasında yer almıştır. 1953 yılı, turizmin sadece fiziksel yatırımlarla değil, aynı zamanda uzun vadeli planlama, sürdürülebilir finansman ve yerel halkın katılımıyla gelişmesi gerektiğini gösteren kritik bir dönem olarak değerlendirilebilir.

1954 yılı başlarında Alanya Postası Gazetesi'nin Alanya'nın tanıtımını ulusal ve uluslararası düzeyde güçlendirmek amacıyla bir resimli albüm hazırlamayı planladığı görülmektedir. "Alanya'yı Tanıyalım" adıyla tasarlanan bu albümün, bölgenin tabii, tarihî ve turistik değerlerini özgün fotoğraflar ve kısa açıklamalar eşliğinde sunarak hem yerel halk hem de turistler için değerli bir kaynak oluşturması hedeflenmiştir. Albümün içeriğinde Alanya'nın doğal güzellikleri, tarihi yapıları ve ekonomik öneme sahip tarımsal ürünleri, özellikle portakal ve muz üretimi gibi unsurların yer alacağı belirtilmiştir⁶²³. Ancak yaptığımız araştırmalar, bu albümün günümüze ulaşmadığını ve basılı bir nüshasının bulunamadığını ortaya koymuştur. Bu durum, çeşitli olasılıkları gündeme getirmektedir. Proje, finansal yetersizlikler, dönemin teknik imkânlarının sınırlılığı ya da matbaa sürecinde yaşanan aksaklıklar nedeniyle tamamlanamamış olabilir veya Alanya'da o dönemde yürütülen çeşitli altyapı ve yenileme çalışmalarının öncelik kazanması sonucu bu tür bir kültürel girişimin geri planda kalmış olması da mümkündür. Tarihi dokümantasyonun sınırlılığı ve arşivlerde bu albüme dair herhangi bir kopyaya ulaşılamaması, projenin tamamlanmadan iptal edilmiş olabileceği ihtimalini de güçlendirmektedir. Ancak, bu girişim bile Alanya'nın turizm kimliğini oluşturma çabalarının bir göstergesi olarak değerlendirilmeli ve dönemin yerel yönetimi ile basının turizme verdiği önemi yansıtması bakımından kayda değer bir örnek olarak ele alınmalıdır.

1954 yılı şubatında Mehmet Temiz'in inşa ettirdiği modern Alanya Palas Oteli'nin açılışı, kentin turistik altyapısını güçlendiren önemli gelişmelerden biri olarak kaydedilmiştir. Kaymakamlık ve dönemin önde gelen simalarının katıldığı açılış töreni, Alanya'nın

⁶²² *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1953, Sayı 129: 1, 3.

⁶²³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1954, Sayı 140: 1.

modernleşme sürecinde otel yatırımlarına verdiği önemi göstermektedir. Bu otelin elektrik tazyikli su sistemine sahip olması ve sıcak, soğuk banyolar sunması, dönemin turizm anlayışı açısından dikkate değer bir gelişmedir⁶²⁴. 1954 yılına ait haberlerde, Alanya'nın turizm potansiyelini geliştirme yönündeki çabalarının somut adımlarla ilerlediği görülmektedir. Özellikle Alanya Tanıtma ve Turizm Derneği'nin kurulması⁶²⁵, turizmi kurumsal bir yapı altında ele alma girişimlerinin en belirgin örneklerinden biri olmuştur. Derneğin faaliyetlerine hızla başlaması ve Alanya Palas Otel'i'nde bir büro kiralarak üye kaydına yönelmesi, organizasyon yapısının güçlendirilmek istendiğini göstermektedir. Bununla birlikte, Alanya Turizm Derneği'nin Kıbrıs'a bir dostluk ziyareti tertip etme planı, dönemin turizm politikalarında uluslararası bağlantılar kurma arzusunun bir göstergesi olarak değerlendirilebilir⁶²⁶. Dernek başkanı Ahmet Azakoğlu'nun bizzat yerli ve yabancı turistlerle ilgilenmesi ve Alanya'nın dünya çapındaki önemini vurgulaması, turizmin tanıtımında bireysel çabaların da önemli bir rol oynadığını göstermektedir⁶²⁷. Tüm bu gelişmeler, Alanya'nın turizme yönelik kurumsal ve fiziksel altyapısını güçlendirmek adına önemli adımlar attığını göstermektedir. Ancak dönemin haberlerine göz atıldığında turizmin tam anlamıyla kurumsallaşmasının önünde bazı engellerin olduğu da gözlemlenmektedir.

1954 yılının haziran ayında, Alanya Postası Gazetesi, yerli ve yabancı turistlerin özel taşıtlarıyla bölgeye yoğun şekilde geldiklerini bildirmiştir⁶²⁸. Bu durum, Alanya'nın turistik potansiyelinin arttığını ve bireysel turizm hareketlerinin güçlenmeye başladığını göstermesi açısından dikkate değerdir. Alanya'nın ulaşım altyapısının gelişmesi ve tanıtım faaliyetlerinin hız kazanmasıyla birlikte, turistik seyahatlerin çeşitlendiği anlaşılmaktadır. Aynı yılın sonlarına doğru, Alanya'nın turizm potansiyelini farklı bir boyuta taşıyabilecek önemli bir gelişme yaşanmıştır. Dönemin Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş'un gerçekleştirdiği ziyaret ve tetkikler sonucunda, Damlataş Mağarası'nın sağlık turizmi açısından değerlendirilmesi fikri ortaya atılmıştır⁶²⁹. Dönemin genel turizm politikası kapsamında, Alanya'daki turistik yatırımların sürmesi, uluslararası ilgiyi artırmaya yönelik çabaların devam ettirilmesi ve doğal mirasın korunmasına yönelik alınan kararlar, bölgenin gelecekte önemli bir turizm merkezi olma yolunda ilerlediğine işaret etmektedir. Daha önce sağlık turizmi bağlamında incelenmiş olan Damlataş Mağarası, bu süreçte Alanya'nın turistik kimliğine yeni bir katman ekleyeceği, bölgeyi sadece deniz, kum ve güneş turizmiyle değil, aynı zamanda sağlık ve doğal terapi

⁶²⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 29.03.1954, Sayı 145: 2; Alanya Palas Otel gazete reklamı için bkz. Görsel 31: 272

⁶²⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 03.05.1954, Sayı 150-151: 2.

⁶²⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 17.05.1954, Sayı 152: 2.

⁶²⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 14.06.1954, Sayı 156: 2.

⁶²⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 21.06.1954, Sayı 157: 2.

⁶²⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.12.1954, Sayı 169: 2.

imkanlarıyla da cazip hale getireceğine dair öngörüler bulunmaktadır fakat bu proje tam anlamı ile gerçekleşmediği görülmektedir.

Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun 1 Mart 1955 tarihli köşe yazısında ele aldığı üzere, Antalya ve Alanya bölgeleri, tarih boyunca Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemlerinden itibaren ihmal edilmiş, ancak Cumhuriyet döneminde bu eksikliğin giderilmesine yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır. Özellikle 1950'lerden itibaren bölgede turizmin gelişimine yönelik yatırımlar artış göstermiş, bu süreçte yalnızca doğal güzellikler değil, aynı zamanda sağlık turizmi açısından önemli olabilecek kaynaklar da keşfedilmiştir. Yazıda özellikle Damlataş Mağarası'nın astım hastalarına olan olumlu etkilerinin ön plana çıkarıldığı görülmektedir. Bunun yanı sıra, Alanya'nın geniş plajları, Keçeli Maden Suyu gibi sağlık kaynağı olabilecek doğal unsurların bölgeye olan ilgiyi artırdığı belirtilmiştir. Sarıkadioğlu, bu gelişmelerin yalnızca turistik bir hareketliliği değil, aynı zamanda bölgeye yönelik bir şifa arayışını da beraberinde getirdiğine vurgu yapmıştır. Ancak, turizmin sürdürülebilir bir biçimde gelişebilmesi için altyapı yatırımlarının önemine dikkat çekilmiş ve yolların, konaklama imkanlarının, lokantaların iyileştirilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Özellikle belediyelere, misafirlerin ağırlanması ve güvenli bir ortamda tatil yapılabilmesi noktasında büyük sorumluluk düştüğü belirtilmiştir. Sarıkadioğlu, Alanya ve Antalya'nın yalnızca doğa ve tarih turizmi açısından değil, aynı zamanda huzurlu ve misafirperver bir şehir olarak tanıtılması gerektiğini vurgulamıştır⁶³⁰. Alanya ve çevresinin turizm açısından gelişimi bağlamında 1955 yılında dikkate değer gelişmelere sahne olmuştur. Nisan ayında, Oba köyünde yer alan tarihi Selçuklu Köprüsü'nün yenileme süreci başlamış⁶³¹, aynı tarihlerde Alanya limanına demir atan bir İngiliz bandıralı kotra ile gelen turistler, bölgeyi gezerek bir süre konaklamışlardır⁶³². Haziran ayında ise Alanya Postası Gazetesi'nde Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun kaleme aldığı yazıda, bölgenin turizm potansiyelinin hâlâ tam anlamıyla tanıtılmadığı vurgulanmış ve dünya ile bütünleşme ihtiyacına dikkat çekilmiştir. Bu bağlamda, özellikle yabancı misyonlarda görev yapan diplomatların ve konsolosların devreye girmesi gerektiği dile getirilmiştir⁶³³. Kasım ayında ise Vakıflar Umum Müdürlüğü tarafından Alanya'nın öneminin takdir edildiği ve modern bir turistik otelin yapımı için yarım milyon lira bütçe ayrıldığı açıklanmıştır⁶³⁴. Bu gelişmeler, bölgenin turistik altyapısının

⁶³⁰ Sarıkadioğlu, 01.03.1955, Sayı 175: 1.

⁶³¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.04.1955, Sayı 177: 2.

⁶³² *Alanya Postası Gazetesi*, 15.04.1955, Sayı 178: 2.

⁶³³ Sarıkadioğlu, 16.06.1955, Sayı 182: 1.

⁶³⁴ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.11.1955, Sayı 192: 1.

güçlendirilmesi ve uluslararası tanıtımının yapılması noktasında 1955 yılının kritik bir eşik olduğunu ortaya koymaktadır.

1956 yılının başında, Alanya'nın turizm potansiyelini artırmaya yönelik önemli adımlar atılmaya devam etmiştir. Alanya Postası Gazetesi'nde yer alan köşe yazısında, özellikle turistik yol ikmalinin ardından bölgenin turistik ve ekonomik öneminin daha da artacağı vurgulanmıştır. Yol düzenlemelerinin tamamlanmasıyla birlikte, turizm sektörüne yönelik yatırımların hız kazanacağı ifade edilmiştir. Nitekim tarımsal üretimin en önemli unsurlarından biri olan narenciye endüstrisinin gelişimi, turizmle doğrudan ilişkilendirilerek ekonomik kalkınmanın çift yönlü bir ivme kazanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, hükümetin konuya dair öncelikli olarak etüt edilen projeyi destekleyerek turistik yolların ikmalini hızlandırmaya yönelik çalışmalara ağırlık verdiği dile getirilmiştir. Alanya'nın ulaşım altyapısının güçlendirilmesi hem iç turizmin hareketlenmesi hem de uluslararası turist akışının sağlanabilmesi açısından kritik bir öneme sahip olarak değerlendirilmiştir. Gazetede, yolların ikmal edilmesinin ardından Alanya'nın hem ticari hem de turistik bir merkez olma yolunda ilerleyeceği ifade edilmiş, bu kapsamda belediye ve hükümet yetkililerinin planladığı yatırımların bölgenin geleceği açısından büyük önem taşıdığı vurgulanmıştır⁶³⁵. 1956 yılı itibarıyla Alanya hem yerli hem de yabancı turistler açısından giderek artan bir cazibe merkezi haline gelmiştir. 26 Mart 1956 tarihli Alanya Postası Gazetesi'nde, son dönemde özellikle öğretmen grupları ve çeşitli okullardan gelen ziyaretçilerin otomobil ve otobüslerle ilçeye akın ettiği belirtilmiştir⁶³⁶. Bu süreçte turizmin teşvik edilmesi adına yetkililerin bölgeye yönelik ziyaretleri dikkat çekmiştir. 1 Mayıs 1956'da Basın Yayın ve Turizm Genel Müdürü Muammer Baykan ile ABD Kültür Ateşesi Mc. Argus, Antalya Valisi Nurettin Aynuksa ile Alanya'da incelemelerde bulunmuştur. Bu ziyaret kapsamında Damlatas Mağarası ve bölgenin diğer doğal ve tarihi değerleri değerlendirilmiş, turizmin gelişimine dair çeşitli gözlemler yapılmıştır⁶³⁷. Turistik gelişmelerin sadece yerel yönetimler tarafından değil, uluslararası düzeyde de dikkat çektiği görülmektedir. 8 Haziran 1956'da Konya Belediye Başkanı Nafiz Tahralı'nın Alanya'ya, iki Alman gazeteci ile gelmesi ve bölgenin turistik yerlerini ziyaret etmesi, Alanya'nın artık uluslararası ilgiyi çekmeye başladığının bir göstergesi olmuştur. Ziyaretçiler, özellikle Alanya'nın doğal ve tarihi güzelliklerine hayran kaldıklarını ifade etmişlerdir⁶³⁸. Öte yandan, Alanya'nın tarihî mirasına yönelik çalışmalar da

⁶³⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1956, Sayı 196-197: 1.

⁶³⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 26.03.1956, Sayı 204: 2.

⁶³⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.05.1956, Sayı 206: 2; Damlatas Mağarası'nın bulunduğu bölge Kleopatra Plajı 1950'ler için bkz. Görsel 32: 272.

⁶³⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1956, Sayı 208: 1.

hız kazanmıştır. 19 Haziran 1956'da Alanya'ya gelen Antalya Müze Müdürü, Kızıl Kule, Damлатаş Mağarası ve Selçuklu Tersanesi gibi tarihî yapıları inceleyerek bunların korunmasının önemine dikkat çekmiştir⁶³⁹. Aynı doğrultuda, 16 Ağustos 1956 tarihli bir haberde, meşhur beş gözlü Selçuklu Tersanesi'nin restorasyonu için 28.000 liralık tahsisat ayrıldığı ve tamir ihalesinin yapıldığı duyurulmuştur⁶⁴⁰. Bu gelişmeler, Alanya'nın sadece doğal güzellikleriyle değil, tarihî mirasıyla da turizmde kendine önemli bir yer edinmeye başladığını göstermektedir.

1956 yılı sonunda Cemaleddin Sarıkadioğlu tarafından Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan "Turizmin İnkişafında Belediyelerin Rolü" başlıklı makaleler dizisi, Alanya ve Türkiye genelinde turizmin gelişimi açısından belediyelerin oynadığı kritik role dikkat çekmiştir. Sarıkadioğlu, turizmin artık yalnızca bir ekonomik faaliyet değil, aynı zamanda toplumun refahını artıracak bir endüstri olarak ele alınması gerektiğini vurgulamıştır. Ona göre, turistlerin bölgeye çekilebilmesi için sadece doğal ve tarihi güzelliklerin varlığı yeterli olmayıp, altyapı, temizlik, konaklama ve misafirperverlik gibi unsurların da geliştirilmesi elzemdir. 16 Ekim ve 1 Kasım 1956 tarihli yazılarında Sarıkadioğlu, Alanya'nın turizm potansiyelini daha iyi değerlendirebilmesi adına belediyelerin yapması gerekenleri ayrıntılarıyla ele almıştır. Sarıkadioğlu'na göre, şehirde düzenli bir çevre, uygun fiyatlı lokantalar ve temiz oteller bulunmadıkça turistlerin kalıcı olarak bölgeye çekilmesi mümkün değildir. Özellikle, turistlerin rahat hareket edebileceği güvenli bir ortam yaratılması ve gelen ziyaretçilerin kötü muameleye maruz kalmamaları gerektiği yönünde uyarılarda bulunmuştur. Şehirde bazı kişilerin turistlere karşı tutumlarının uygunsuz olduğunu belirten yazar, bu durumun bölgenin uzun vadeli turizm hedeflerine zarar verebileceğini ifade etmiştir. Özellikle Düzce ili Akçakoca ilçesi örneği üzerinden bir kıyaslama yapan Sarıkadioğlu, bu küçük kasabanın sınırlı imkânlarla dahi turistleri çekmeyi başardığını ve belediyesinin bu alanda bilinçli hareket ettiğini vurgulamıştır. Ona göre, Alanya'nın Akçakoca'dan çok daha büyük bir potansiyele sahip olmasına rağmen, belediye ve halkın daha aktif çalışması gerekmektedir. Alanya Belediyesi'nin ve yerel yönetimlerin turizm odaklı projeler geliştirmesi, turistlerin bölgeye gelmesini teşvik edecek düzenlemeleri hayata geçirmesi gerektiğini ifade etmiştir⁶⁴¹. 1956 yılı, Alanya'nın turizm gelişiminde belediyelerin rolü, altyapı çalışmaları ve turist akışının artışıyla öne çıkan bir dönem olmuştur. Cemaleddin Sarıkadioğlu'nun Alanya Postası Gazetesi'nde kaleme aldığı yazılar, turizmin artık yalnızca doğal güzelliklerle değil,

⁶³⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 19.06.1956, Sayı 209: 1.

⁶⁴⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.08.1956, Sayı 213: 1.

⁶⁴¹ Sarıkadioğlu, 16.10.1956, Sayı 217: 1, 2.

düzenli şehircilik, kaliteli konaklama ve misafirperverlik ile desteklenmesi gerektiğini vurgulamıştır. Yıl boyunca Alanya'ya gelen yerli ve yabancı ziyaretçi sayısında gözle görülür bir artış yaşanmış, Selçuklu Tersanesi gibi tarihi yapıların restorasyonu gündeme gelmiş ve turistik yatırımlara dair yeni projeler şekillenmiştir. Ancak altyapı eksiklikleri, belediyelerin etkin rol oynayamaması ve turistlere yönelik hizmetlerin yetersizliği gibi sorunlar da dikkat çekmiştir. Bu gelişmeler Alanya'nın gelecekte bir turizm merkezi olacağının sinyallerini verirken, bu dönüşümün sürdürülebilir olması için yerel yönetimlerin daha bilinçli ve planlı hareket etmesi gerektiğini ortaya koymuştur.

1957 yılında gelindiğinde Alanya'nın turistik ve tarihi değerlerine yönelik yatırımların sürdüğü görülmektedir. Yılın başında Selçuklu Tersanesi'nin restorasyon sürecinde yaşanan malzeme temini aksaklıkları, önemli bir tarihi eserin korunmasına yönelik çabaların karşılaştığı zorlukları gözler önüne sermektedir⁶⁴². Buna rağmen, şubat ayında restorasyon sürecinin muvaffakiyetle devam ettiği ve projenin tamamlanmasıyla Alanya'nın turistik cazibesine bir katkı daha sağlanacağı vurgulanmıştır⁶⁴³. Mayıs ayında ise Selçuklu Tersanesi'nin tamamlanması için ek 100.000 liralık tahsisat ayrılması, hükümetin ve yerel yönetimlerin tarihi mirasın korunmasına verdiği önemin somut bir göstergesi olmuştur. Bu süreçte Dr. Burhanettin Onat ve Antalya Müzesi yetkilileri, tarihi eserlerin korunmasına verdikleri destekle öne çıkmış, bölge halkının ve idarecilerin bu çabalara duyduğu memnuniyet Alanya Postası Gazetesi'ne yansımıştır. Alanya Postası Gazetesi'nde yayımlanan diğer bir haber, Alanya Kalesi gibi tarihi eserlerin korunmasına yönelik duyarlılığın artmakta olduğunu göstermektedir⁶⁴⁴. Türkiye'deki tarihi yapılar arasında önemli bir yere sahip olan ve günümüze kadar sağlam bir şekilde ulaşabilmiş Selçuklu dönemi kalesi için bir kale muhafızlığı kadrosunun tahsis edilmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Ayrıca aynı sayıda yer alan diğer bir haber 1957 yılının mayıs ayında Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün manevi kızı, tarihçi Prof. Dr. Afet İnan'ın Alanya'yı ziyaretidir⁶⁴⁵. Bu ziyaret bölgenin tarihi mirasına yönelik akademik ve bilimsel ilgiyi gözler önüne sermiştir. İnan, iki gün boyunca bölgede kalmış ve çeşitli tetkiklerde bulunmuştur.

Konaklama ile ilgili karşılaşılan problemlere değinecek olursak Tophane'deki Turistik Otel'in kapasitesinin yetersiz kalması üzerine, haziran ayında otelin genişletilmesi kararlaştırılmış⁶⁴⁶, Eylül ayında ise ilave kat inşasına başlanmıştır⁶⁴⁷. Bölgedeki turistik

⁶⁴² *Alanya Postası Gazetesi*, 01.01.1957, Sayı 222: 2.

⁶⁴³ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.02.1957, Sayı 224: 2.

⁶⁴⁴ Alanya Kalesi 1950'ler için bkz. Görsel 33: 273.

⁶⁴⁵ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1957, Sayı 231: 1.

⁶⁴⁶ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.06.1957, Sayı 232: 2.

faaliyetlerin artması, konaklama kapasitesinin genişletilmesini zorunlu kılmıştır. Bu durum, Alanya'nın turizm potansiyelinin her geçen gün arttığını ve mevcut yatırımların yeterli olmadığını göstermesi açısından kayda değerdir.

1957 yılında tarihi mirasın korunması ve turizme kazandırılması konusunda önemli adımlar atılmıştır. Yılın başında Selçuk Tersanesi'nin restorasyonu için kaynak yetersizliği nedeniyle yaşanan aksaklıklar, Mayıs ayında ayrılan 100.000 liralık tahsisat ile çözülmeye çalışılmıştır. Bu süreçte, Prof. Dr. Afet İnan gibi önemli isimlerin bölgeye ziyaretleri, Alanya'nın tarihî ve kültürel değerlerinin bilimsel bir çerçevede ele alınmasını sağlamıştır. Diğer yandan, Alanya Kalesi'nin korunmasına yönelik "Kale Muhafızı" atanmasının gerekliliği vurgulanmış, böylelikle kentin tarihî mirasının sürdürülebilir bir şekilde korunması ve dünya çapında tanıtılması hedeflenmiştir.

Alanya Postası Gazetesi'nin son yayın yılı 1958, Alanya ve Antalya'da turizm faaliyetlerinin daha sistemli bir şekilde organize edilmeye başlandığı bir dönem olduğu görülmektedir. Antalya ve Alanya Turizm Dernekleri, bu süreçte önemli bir rol üstlenmiş, özellikle bölgenin tarihini ve kültürel mirasını tanıtmak adına etkinlikler düzenlemiştir. Antalya'nın Türkler tarafından fethinin 750. yıl dönümü, bu derneklerin öncülüğünde büyük bir merasimle kutlanmış, böylece bölgenin tarihi kimliğine vurgu yapılmıştır. Bu organizasyon, sadece yerel halkı değil, aynı zamanda bölgeye gelen turistleri de kapsayacak şekilde geniş çapta duyurulmuş ve bölgenin turistik cazibesini artırmaya yönelik stratejik bir adım olmuştur⁶⁴⁸. Bölgenin turizmine Denizcilik Bankası'nın tahsis ettiği Aksu Vapuru ile başlatılan turistik seferler büyük katkı sağlamış, bu gelişme Alanya ve Antalya Turizm Dernekleri'nin çabalarıyla desteklenmiştir. Dernekler, Alanya'nın tanıtımı için Kıbrıs'a turistik seferler düzenleme planları yaparak bölgesel turizmi teşvik etmeye yönelik girişimlerde bulunmuştur⁶⁴⁹. Aksu Vapurunun 18 Haziran 1958'de Alanya'ya ilk turistik seferini gerçekleştirmesi, derneklerin bu alandaki çalışmalarının somut bir sonucu olmuş, bölgenin turistik altyapısını güçlendiren en önemli gelişmelerden biri olarak tarihe geçmiştir. Turistlere yönelik şehir içi ulaşım hizmetlerinin düzenlenmesi, motor, çip ve otobüslerin tahsis edilmesiyle desteklenmiş ve bu hizmetlerin sürdürülebilirliği için cüzi bir ücretlendirme yapılması kararlaştırılmıştır⁶⁵⁰. Bölgedeki ekonomik kalkınmanın turizmle desteklenmesi için Alanya Turizm Derneği, Alanya Dokumacılık Kooperatifi'nin tekrar aktif hale getirilerek ipekli dokumalar ve geleneksel kuşakların turistik bir ürün olarak pazarlanması fikrini ortaya

⁶⁴⁷ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.09.1957, Sayı 237: 2.

⁶⁴⁸ *Alanya Postası Gazetesi*, 01.03.1958, Sayı 248: 1.

⁶⁴⁹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1958, Sayı 253: 2.

⁶⁵⁰ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.06.1958, Sayı 255: 1.

koymuş, böylece turizmin sadece konaklama ve ulaşım sektörüyle sınırlı kalmayıp yerel üretime de entegre edilmesi gerektiğini vurgulamıştır⁶⁵¹. 1950'lerden itibaren hız kazanan Alanya ve Antalya'daki turizm faaliyetleri, yerel yönetimlerin, derneklerin ve girişimcilerin ortak çabalarıyla giderek daha sistematik bir yapıya bürünmüştür. Özellikle Antalya ve Alanya Turizm Dernekleri, bölgenin tarihi ve doğal güzelliklerini tanıtmaya noktasında kritik bir rol üstlenmiş, festivaller, kutlamalar ve uluslararası bağlantılar aracılığıyla turizmi desteklemiştir. 1950'lerin ortalarından itibaren sağlık turizmi, denizcilik yatırımları ve konaklama sektöründeki gelişmeler, bölgeye olan ilgiyi artırmış, ulaşım ağlarının genişletilmesiyle birlikte turistik hareketlilik ivme kazanmıştır. Damлатаş Mağarası'nın sağlık turizmi açısından değerlendirilmesi, Aksu Vapuru ile başlatılan deniz seferleri, turistik otel yatırımları ve bölgesel tanıtım faaliyetleri, Alanya'yı geleceğin önemli turizm merkezlerinden biri haline getirecek adımların temel taşlarını oluşturmuştur. Tüm bu gelişmeler, Alanya'nın geleneksel yapısını koruyarak modern turizme uyum sağlamaya başladığı, sürdürülebilir turizmin temellerinin atıldığı bir dönemin başlangıcı olmuştur.

Alanya Postası Gazetesi'nin yayınlandığı 1948-1958 yılları, Türkiye'nin İkinci Dünya Savaşı sonrasında çok partili hayata geçtiği ve demokratikleşme sürecinin hız kazandığı bir döneme denk gelen bu on yıllık süreçte basın, yalnızca haber vermekle sınırlı kalmamış, aynı zamanda yerel yönetimlerin icraatlarını denetleyen, halkın sesi olmayı hedefleyen bir işlev üstlenmiştir. Çok sesli ve eleştirel basın, özellikle yerel ölçekte, şehirlerin gelişim sürecinde önemli bir denetim mekanizması olmuş, Alanya Postası Gazetesi de bu süreçte bölgenin ekonomik, turistik ve altyapısal kalkınmasını yakından takip ederek kamuoyunu bilinçlendirmiştir.

Alanya'nın 1950'li yıllarda hızlanan turistik ve ticari gelişimi, büyük ölçüde çok partili sistemin getirdiği ekonomik açılımlar ve yerel yönetimlere daha fazla hareket alanı tanıyan idari düzenlemelerle de doğrudan bağlantılıdır. Ulaşım projeleri, altyapı yatırımları ve turizm teşvikleri, merkezi yönetim ile yerel aktörler arasındaki etkileşimin arttığı bir dönemde gündeme gelmiş ve gazetede geniş yer bulmuştur.

Bu süreçte yerel basının özgürleşmesi ve halkın taleplerini daha rahat dile getirmesi, kentleşme sürecinde etkili olmuş; halkın şikâyetleri, beklentileri ve önerileri basın aracılığıyla görünür hale gelmiştir. Alanya Postası, bu dönemde sadece bir haber kaynağı değil, aynı zamanda kentsel gelişimi yönlendiren bir platform olarak faaliyet göstermiştir.

⁶⁵¹ *Alanya Postası Gazetesi*, 16.05.1958, Sayı 253: 2.

1948–1958 yılları arasında Alanya’nın ekonomik yapısı, geleneksel geçim kaynaklarından modernleşme adımlarına uzanan bir değişim sürecine sahne olmuştur. Tarımsal üretimin sulama teknikleriyle desteklenmesi, narenciye ve muz gibi ürünlerin ticarileşmesi, yerel ekonomide istikrar arayışının en somut göstergelerindendir. Hayvancılık faaliyetleri ise yalnızca kırsal hayatın sürdürülebilirliğini değil, aynı zamanda yerel ticaretin canlılığını beslemiştir. Bu dönemde üreticinin yaşadığı güçlükler kadar, sergilenen çözüm yolları ve yerel iş birliği girişimleri de Alanya’nın dayanıklılığını ortaya koymuştur.

Bununla birlikte, Alanya Postası Gazetesi’nin sayfalarında giderek daha fazla yer bulan turizm tartışmaları, ilçenin ekonomik yöneliminde yeni bir kapının aralandığını göstermektedir. Altyapı eksikliklerine rağmen, Alanya’nın doğal ve tarihî potansiyeli üzerine yapılan vurgular, bölge halkı, yerel yöneticiler ve siyasi temsilciler tarafından dillendirilmiş; bu sayede turizm, yalnızca bir hayal değil, planlanabilir bir kalkınma hedefi olarak somutlaşmaya başlamıştır. Kızıl Kule’nin restorasyonu, konaklama tesislerinin gündeme gelmesi ve diplomatik ziyaretlerin artması, bu yönelimin erken işaretleridir.

Sonuç olarak, bu dönem, Alanya’nın yalnızca üretim odaklı bir kırsal yerleşim olmaktan çıkarak, çok yönlü ekonomik potansiyele sahip bir kent kimliği oluşturmaya başladığı yıllar olarak değerlendirilebilir. Tarım ve hayvancılıkla beslenen toplumsal yapı, turizm vizyonu ile genişlemeye başlamış; yerel kalkınmanın dinamikleri hem tarlada hem sokakta hem de gazete sütunlarında yeniden tanımlanmıştır. Bu dönüşümün tanıklığını yapan Alanya Postası, bir basın organından çok daha fazlası olarak, kentin ekonomik hafızasına yön veren bir araç işlevi görmüştür.

SONUÇ

Bu tezle, II. Dünya Savaşı'nın hemen ertesinde on yıllık bir zaman diliminde (1948-1958) Alanya'nın geçirdiği mekânsal, ekonomik, sosyal ve kültürel dönüşümü, kentin ilk yerel gazetesi olan *Alanya Postası Gazetesi* üzerinden çözümlenmeye çalışılmıştır. Odak noktası, çalışmada ifade edilen beş araştırma sorusudur: Savaş sonrası Alanya hangi ölçek ve doğrultuda değişmiştir? Bu değişimde hangi kurumlar ve kişiler kilit rol oynamıştır? Yerel basın bu hamlenin neresinde konumlanmıştır? Gazete, kent kimliğinin kurulması ve toplumsal taleplerin dile getirilmesinde nasıl işlev görmüştür? Son olarak, Alanya Postası Gazetesi salt bir “haber taşıyıcısı” mı, yoksa kamuoyunu harekete geçiren bir özne midir? İnceleme boyunca elde edilen bulgular, gazetenin bu soruların tümüne yanıt üretme kapasitesine sahip, dinamik bir yerel aktör olduğunu göstermiştir.

Alanya'nın dönüşüm süreci, yalnızca yerel düzeydeki çabalarla değil, aynı zamanda dönemin ulusal ve uluslararası bağlamındaki gelişmelerle de yakından ilişkilidir. İkinci Dünya Savaşı'nın Türkiye üzerindeki dolaylı etkileri; askeri harcamaların artması, temel ihtiyaç maddelerinde yaşanan kıtlıklar ve altyapı yatırımlarının ertelenmesi gibi birçok alanda kalkınmayı sekteye uğratmıştır. Bu savaş sonrası dönemde, 1946 yılında çok partili hayata geçişle birlikte ortaya çıkan siyasal çoğulculuk ve toplumsal hareketlilik, yerel düzeyde kalkınma taleplerinin daha gür bir sesle ifade edilmesine olanak sağlamıştır. Bu bağlamda, tezin temel hipotezlerinden biri de, savaş sonrası siyasal serbestliğin ve çok sesliliğin, yerel basının etkisini artırdığı ve dönüşüm sürecini hızlandırdığı yönündedir.

Bu bağlamda Alanya Postası Gazetesi'nin kurucusu ve başyazarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu'nun kişisel enerjisi ve yayıncılık vizyonu özel bir yer tutar. Sarıkadıoğlu'nun misyonu yalnızca haber aktarmakla sınırlı kalmamış; yerel halkın sesi olma, kentsel gündemi belirleme ve kamu politikalarını etkileme işlevlerini de üstlenmiştir. Zaman zaman tarafsızlık çizgisinden saparak siyasal bağlantılar kurması, dönemin taşra basınının manevra alanını ve etik sınırlarını görünür kılmış; buna karşın yerel kalkınma konularındaki ısrarcı tutumu, Alanya Postası Gazetesi'nin bir yayın organından çok toplumsal talep üretim mekanizmasına dönüştürmüştür. Nitekim dönemin Demokrat Parti Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş'un şehir planı ve altyapı girişimleri gazete manşetleriyle meşrulaştırılmış, halkın sesine kamusal ağırlık kazandırılmıştır.

Araştırmanın metodolojik omurgası, belgesel tarihçiliğin titiz kaynak tenkidıyla nitel içerik çözümlemesini birleştiren, çok katmanlı bir okuma stratejisi olarak tasarlanmıştır. İlk aşamada, Alanya Postası Gazetesi'nin toplam 247 adet nüshasına erişilmiş, eksik sayıları

telafi etmek amacıyla eş dönem gazetelerinden kesitler toplanmıştır. Nüshalar, sayfa kaybı yaşamamak adına yüksek çözünürlükte dijitalleştirilmiş ve her metin, tarih-kişi-mekân-konu bakımından ayrıntılı olarak tasniflenmiştir. İkinci aşamada, gazete içeriği klasik iç-dış tenkit yöntemleriyle sorgulanmış; metinlerin hangi ideolojik süzgeçlerden geçtiği, kullanılan dilin siyasal konjonktüre paralel nasıl evrildiği izlenmiştir. Çalışma doğrudan tematik okuma birikimine yaslanan betimlemeleri gerçekleştirilmiştir.

Üçüncü aşama, çapraz doğrulamadır: Gazetede yer alan her kritik iddia, TBMM zabıtları, arşiv belgeleri, Belediye Meclisi kararlarının gazeteye yansımaları, dönemin foto-planları ve kısmen sözlü tarih çalışmaları ile karşılaştırılmıştır. Böylelikle Alanya Postası Gazetesi'nin hangi konularda öncü, hangi konularda suskun kaldığı; kullandığı rakamların sahil olup olmadığı; aktardığı tartışmaların kamuoyuna, yerel ve merkezi yönetime nasıl yansıdığı belirlenmiştir. Araştırmanın her adımı günlük notlarla belgelemiş, seçilen örneklemeler ve yapılan yorumlar denetlenebilir bir izlek hâline getirilmiştir.

Elde edilen bulgular, savaştan çıkmış Türkiye'nin çok partili döneme geçişle beraber başlattığı kalkınma hamlesinin Alanya'da dört ana başlık altında hissedildiğini göstermektedir. Çalışmanın şüphesiz en önemli başlığı ulaşım altyapısının gelişimidir. Şehirlerin gelişiminde insanların, eşyaların ve malzemelerin kolay bir şekilde taşınabilmesi, gelişmenin en büyük anahtarıdır. Bu gelişimi Alanya örneğinde açık bir şekilde görmekteyiz. Diğer tüm gelişmeler ulaşım altyapı projelerinin hayata geçmesiyle doğrudan ilişkilidir. Her ne kadar Alanya-Hadim-Konya karayolu beklenen ivmeyi tam olarak sağlayamamış olsa da, güzergâh üzerindeki köy ve yayla yollarının şehre entegrasyonu önemli bir adımdır. Yakın geçmişte “Kuş Yuvası” ya da halk arasında bilinen adıyla “Ecel Yolu”, günümüzde yapılan geliştirmelerle modern bir devlet yoluna dönüşmektedir. Gazetenin, Sarıkadıoğlu ve Milletvekili Ahmet Tokuş'un bu yola dair hayalleri geç de olsa gerçekleşmiştir. Bu da dönemin yerel vizyonuna dair ilginç ve çarpıcı bir örnek olarak değerlendirilmektedir.

İlk bölüm olan ulaşım altyapısının gelişim, liman mendireğinin uzatılması, Konya-Alanya karayolunun plan proje aşamalarının gazetede kampanya hâline getirilişi, hatta Marshall yardımıyla gelen iş makinelerinin Taşucu'ndan Alanya'ya naklindeki bürokratik engeller ve zorluklar, sözlü tarih çalışmalarının ve gazetenin manşete taşıdığı somut olaylardandır. İkinci başlık, temel kamu hizmetleri, elektrik şebekesinin genişlemesi, Oba Köyü'nün Türkiye'de hidroelektrik ile aydınlanan ilk köylerden biri oluşu, temiz su ve sağlık merkezi projelerinin bütçe temini için atılan adımlar doğrudan gazetenin başyazılarında savunulmuştur. Üçüncü başlık, sosyal kurumların gelişimi, Sağlık, eğitim ve spor kulüpleriyle ilgili yatırımlar, tesisleşme hamleleri ve gönüllü dernek faaliyetleri bu kapsamda

değerlendirilmiştir. Dördüncü son başlık ekonomik ve kültürel yapılanma, muz ve narenciye bahçelerinin girdi çıktı hesapları, ilk turizm derneklerinin kuruluşu, Alanya Turistik Tesisleri AŞ'nin kuruluşu ve konaklama tesislerinin kurulmaya ve gelişmeye başlaması ile kentin dönemin turizm vizyonu betimlenmiştir.

Araştırma, altyapıdan sosyal hizmetlere, ekonomik-kültürel yapılanmadan editoryal politik evrime uzanan dört ana eksenli dinamik bir ağ halinde ele alarak, yerel basının kent belleğini nasıl ürettiğini göstermiştir. Demokrat Parti dönemi “yapıcı eleştiri” evrimi ile ilk basın davası, gazetenin etik sorumlulukları ile ifade özgürlüğü arasındaki gerilimi görünür kılarak Alanya Postası Gazetesi'nin karar vericileri muhatap eden canlı bir kamusal özne olarak tescillenmiştir. Bu yenilikçi yöntem ve bulgular, iletişim tarihiyle kent tarihçiliğinin kesiştiği noktada yerel gazeteleri hem kuramsal hem de yöntemsel bakımdan yeniden tanımlarken, Anadolu'nun benzer liman kentlerine dair karşılaştırmalı mikro tarihçilik araştırmaları için de sağlam bir zemin sunmaktadır.

Çalışma ayrıca şu sorulara da kapı aralamaktadır: Alanya Postası Gazetesi benzeri yerel gazeteler Türkiye'nin farklı bölgelerinde benzer işlevler üstlenmiş midir? Yerel basın, toplumsal temsiliyet veya bölgesel kimliklerin görünürlüğü adına ne tür söylemsel stratejiler geliştirmiştir? Mikro tarihçilik ile medya tarihçiliği hangi noktalarda kesişip hangi noktalarda ayrılmaktadır? Bu sorular, ilerideki disiplinler arası çalışmalara geniş bir keşif alanı sunmaktadır.

Tüm bu örnekler, Alanya Postası Gazetesi'nin salt vakaları kronolojik aktarımla sınırlı kalmadığını, başyazılar, okur mektupları ve mizah ekleri aracılığıyla yönlendirici bir ses ürettiğini ortaya koymaktadır. Gazete 1950 seçimleri sonrasında Demokrat Parti'ye yakın bir editoryal çizgiye evrilmiş; bu evrilme, manşet dilinin sert muhalefetten “yapıcı eleştiriye” kaymasıyla hemen sezilmiştir. Aynı dönemde araya giren ilk basın davası, gazetenin yerel aktörler üzerindeki baskı potansiyelini de görünür kılmıştır. Böylece çalışma, üçüncü araştırma sorusunda dile gelen “yerel basın nerededir?” sorusuna, “Alanya Postası hem sahada hem kuliste, kimi zaman da karar masasındadır” yanıtını vermektedir.

Bu noktada çalışmanın özgünlüğü iki düzeyde belirginleşir. Birincisi, yöntembilimsel yeniliktir: Literatürde yerel gazeteler genellikle olay aktaran kronikler olarak okunurken, bu tez eleştirel içerik analiziyle gazetenin tematik önceliklerini, saklamayı seçtiği boşlukları ve editoryal devinimini ortaya çıkarmıştır. İkinci özgünlük, amaç düzeyindedir: Gazete, Alanya'nın siyasal ve sosyo-ekonomik sahnesinde aktif bir oyuncu olarak kavramsallaştırılmış; böylece kent tarihçiliği, iletişim tarihiyle organik biçimde kesiştirilmiştir.

Çalışmanın sınırlılıkları da göz ardı edilmemiştir. 134, 228 ve 229 numaralı kayıp sayılar ile bazı nüshalardaki baskı bozulmaları, bazı haberlerinin izini sürmeyi güçleştirmiştir. Bununla birlikte, eksik parçalar resmi tutanaklar ve dönemin diğer yerel basını yardımıyla bütünlenmiş, metodolojik şeffaflık korunmuştur.

Sonuç olarak: Alanya Postası Gazetesi, Alanya modernleşmesinin edilgen bir arşivi değil, bizzat bu modernleşmenin mimarlarından biridir. Gazete, kenti dönüştüren altyapı projelerinden kültürel kimlik tartışmalarına değin birçok alanda hem bilgi üretmiş hem de toplumsal baskı mekanizması kurmuştur. Dolayısıyla Alanya deneyimi, yerel basının yalnızca haber aktarmakla yetinmediğini; kent belleğini işleyen, siyasetçileri, yerel ve merkezi yönetimleri, kurum ve kuruluşlarını harekete geçiren ve kolektif tahayyülü yönlendiren bir kamusal özneye dönüşebildiğini çarpıcı biçimde göstermektedir. Bu bulgu, yalnız Alanya için değil, benzer özellikler taşıyan tüm Anadolu liman kentleri için de yeni karşılaştırmalı araştırmaların kapısını aralamaktadır.

Alanya örneğinde ulaşılan tüm bu veriler, sürdürülebilir kalkınmanın ancak barışçıl bir ulusal ve uluslararası iklimde mümkün olduğunu göstermektedir. II. Dünya Savaşı'nın yarattığı kaynak kısıtları ve yatırım ertelemeleri, Alanya ölçeğinde dahi kent gelişiminin ne denli sekteye uğrayabileceğini somutlaştırmıştır. Bu bulgu, Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün "Yurtta Sulh, Cihanda Sulh" ilkesinin salt diplomatik bir beyan değil, yerel kalkınma stratejileri için de kurucu ve temel bir paradigma olduğunu teyit etmektedir.

KAYNAKÇA

A. Gazeteler ve Dergiler

Alanya Postası

Alanya Postası (Günümüz basını)

Gerçek Alanya Gazetesi

Merhaba Gazetesi

Şelale Gazetesi

Yeni Asır

Yeni Alanya Gazetesi

B. Arşiv Belgeleri

BCA, 30-18-1-2/111-45-20 (26.06.1946)

BCA, 30-18-1-2/120-56-20, (15.07.1949)

BCA, 30-1-0-0/83-523-9, 9, (04.08.1952)

BCA, 30-18-1-2/138-130-1, (23.03.1955)

BCA, 30-18-1-2/142-19-12, (29.02.1956)

BCA, 30-18-1-2/152-20-1, (24.04.1959)

C. TBMM Zabıt Cerideleri ve Tutanak Dergileri

Türkiye Büyük Millet Meclisi 1920-2010. (Haziran 2010). 1950-1980 (Cilt II). Ankara:

TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Bakanlıklar.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1948, Aralık 26). 8. Dönem Tutanak Dergisi, VIII.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1951, Mart 30). 9. Dönem Tutanak Dergisi, VI.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1951, Şubat 25). 9. Dönem Tutanak Dergisi, V.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1952, Haziran 20). 9. Dönem Tutanak Dergisi, XV.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1956, Şubat 20). 10. Dönem Zabıt Ceridesi, X.

Türkiye Büyük Millet Meclisi. (1957, Şubat 26). 10. Dönem Zabıt Ceridesi, XVII.

D. İnceleme ve Araştırma Eserler

- Akbaş, A. (2022, Ağustos 20). Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Kişilik Ahmet Tokuş-5. *Gerçek Alanya Gazetesi*(2158).
- Akbaş, A. (2022, Ağustos 19). Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Kişilik Ahmet Tokuş-4. *Gerçek Alanya Gazetesi*(2157).
- Akbaş, A. (2022, Ağustos 17). Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Kişilik: Ahmet Tokuş-2. *Gerçek Alanya Gazetesi*(2155).
- Akbaş, A. (2022, Ağustos 23). Hizmet Aşkıyla Yanan Bir Kişilik: Ahmet Tokuş-7. *Gerçek Alanya Gazetesi*(2160).
- Akbaş, A. (2022). Toroslar'da Yaşam Hikayeleri. İstanbul: Nova Art Basım Dağıtım Org.
- Alanay, T. (1948, 11 2). Alanya Şikayette Haklıdır. *Alanya Postası Gazetesi* (1).
- Alanya Belediye Başkanlığı. (1955, Şubat 15). *Alanya Postası Gazetesi* (174).
- Alanya Belediyesi. (1955, Ekim 7). *Alanya Postası Gazetesi* (191).
- Alanya Belediyesi. (1956, Eylül 1). *Alanya Postası Gazetesi* (214).
- Alanya Kaymakamlığı. (1953, Ocak 7). *Alanya Postası Gazetesi* (126).
- Ayoğlu, D. F. (1949, Ağustos 16). Alanya Postası Yazı İşleri Müdürlüğü'ne. *Alanya Postası Gazetesi* (25).
- Bayındırlık Bakanlığı. (1950, Ağustos-Eylül 29-5). Alanya Postası Müdürlüğü'ne. *Alanya Postası Gazetesi* (57-58).
- Çağlayan, N. (1956, Mayıs 1). Alanya Sağlık Merkezi'nin Verimli Çalışmaları. *Alanya Postası Gazetesi*(206).
- Çağlayan, N. (1957, Aralık 16). Alanya Müstahsillerinin Bugünkü Büyük Derdi Narenciye. *Alanya Postası Gazetesi*(243).
- Çağlayan, İ. S. (2007). Çağlayan'ın Anıları. (T. Cılızoğlu, Dü.) İstanbul: Bilgi Yayınevi.
- Çimrin, H. (2012). Antalya'da Ulaşım. C. Sarı (Dü.) içinde, *Dünden Bugüne Antalya (Cilt 1)*. Antalya: T.C. Antalya Valiliği İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü Yayınları.
- Dayar, E. (2021). 20. Yüzyılın İlk Yarısında Antalya'nın Kentsel Gelişimi (1908-1950). Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi(33).
- Demokrat Parti Programı. (1946). Ankara.
- Doğan, V. (1950, Ağustos 7-22). Alanya İki Önemli Esere Kavuşurken. *Alanya Postası Gazetesi*(54-56).

- Emre, H. (1954, Temmuz 26). Alanya Postası Yazı İşleri Müdürlüğü'ne. *Alanya Postası Gazetesi* (161).
- Ertas, N. (2024). *Haşim İşcan ve Antalya Valiliği Dönemindeki İmar Faaliyetleri (1940-1945)* “Yüksek Lisans Tezi”.
- Genel Kurmay Başkanlığı. (1935). *Akdeniz Havzası Coğrafyası*. Ankara: Genel Kurmay Matbaası.
- Gönüllü, A. R. (2003). *Osmanlı'dan Cumhuriyete Alanya (1908-1938)*.Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Gönüllü, A. R. (2008). *Demokrat Parti Dönemi'nde Antalya (1950-1960)*. Doktora Tezi. İstanbul: Marmara Üniversitesi.
- Gönüllü, A. R. (2010). *Cumhuriyet Döneminde Antalya (1923-1960)*. İstanbul: Tarihçi Kitabevi.
- Görgün, M. (1951, Eylül 15). Sayın C. Sarıkadıoğlu “Alanya Postası Gazetesi Sahibi ve Başyazarı”. *Alanya Postası Gazetesi* (83).
- Kaptanoğlu, İ. (1950, Eylül 19). Ticari Meyve Sanayi. *Alanya Postası Gazetesi*(60).
- Karayolları Akseki 33. Şube Şefliği. (1951, Ocak 1). *Alanya Postası Gazetesi*(66).
- Korum, O. (2024, Eylül 2). Alanya'da Yeni Alanya ve Diğerleri. *Yeni Alanya Gazetesi*.
- Köseoğlu, A. N. (1952, Temmuz 16). Yunanlı Vatandaşlara Alanya Gençlik Spor Klulübü'nün Teşekkürü. *Alanya Postası Gazetesi*. (103).
- Onat, B. (1949, Ağustos, Eylül 26,6,10). Alanya Yolunda. *Alanya Postası Gazetesi* (26,27,28).
- Onat, B. (1949, Nisan - Haziran 26-21). Turistik Türkiye ve Güzel Alanyamız. *Alanya Postası Gazetesi*(17, 18, 19, 20).
- Onat, B. (1951, Şubat 1). Rüyamız Gerçekleşiyor mu? *Alanya Postası Gazetesi*(68).
- PTT Genel Müdürlüğü. (1955, Şubat 15). Alanya Postası Yazı İşleri Müdürlüğü'ne. *Alanya Postası Gazetesi*(174).
- Salur, F. (1949, Kasım 1). Konya Alanya Yolu Açılırken. *Alanya Postası Gazetesi* (35).
- Sarıkadıoğlu, C. (1950, Nisan 11). Niçin Tarafsız Adaylığımı Koydum. *Alanya Postası Gazetesi* (37).
- Sarıkadıoğlu, C. (1948, Kasım 2). Fikrimizde Israr Ediyoruz. *Alanya Postası Gazetesi*(1).
- Sarıkadıoğlu, C. (1948, Kasım 2). Niçin Çıkıyoruz? *Alanya Postası Gazetesi* (1).
- Sarıkadıoğlu, C. (1948, Kasım 16). Şehirlerimizi Az Masrafla Çabuk Kalkındırmak. *Alanya Postası Gazetesi* (3).

- Sarıkadioğlu, C. (1948, Kasım 23). Uzun Bir Yolculuktan Sonra Alanya'ya Dönüş. *Alanya Postası Gazetesi*(4).
- Sarıkadioğlu, C. (1948, Kasım 2). Yol ve Nakliye İşlerimiz. *Alanya Postası Gazetesi* (1).
- Sarıkadioğlu, C. (1949, Eylül 27). İlk Okul ve Bina Davamız. *Alanya Postası Gazetesi*Alanya *Postası Gazetesi* (30).
- Sarıkadioğlu, C. (1949, Temmuz 19). Rasih Kaplan. *Alanya Postası Gazetesi*(23).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Haziran 20). Alanya'da Meyvecilik ve Zeytinciliğin Önemi ve Turistik Kalkınma Çareleri. *Alanya Postası Gazetesi* (45).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Eylül 12). Ana Davalar: Milli Eğitim Bakanlığından Beklentimiz. *Alanya Postası Gazetesi*(59).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Nisan 11). Aziz Hemşerilerim. *Alanya Postası Gazetesi*(37).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Ekim 17). Belediye Başkanı'na Açık Mektup No:1. *Alanya Postası Gazetesi*(64).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Haziran 7). Devlet Denizyolları İdaresinden Rasyonel Bir Çalışma Bekliyoruz. *Alanya Postası Gazetesi*(45).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Ağustos 15). Elektrik Kanalı İnşaatında Gördüklerim. *Alanya Postası Gazetesi* (50).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Ekim 15). Okuyucularımızla Hasbihal. *Alanya Postası Gazetesi* (65).
- Sarıkadioğlu, C. (1950, Temmuz 25). Sayın Milletvekilimiz Ahmet Tokuş Amerikan Büyükelçisi ile Antalya'da. *Alanya Postası Gazetesi* (52).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Haziran 15). Alanya Konya Yolu Muamması. *Alanya Postası Gazetesi*(76).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Ocak 16). Antalya ve Alanya'nın Turistik Önemi. *Alanya Postası Gazetesi* (66).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Ağustos 1-16). Belediye Reisimiz Lütfen Cevap Verebilir mi? *Alanya Postası Gazetesi*(80, 81).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Nisan 16). Konya'ya Hangi Yoldan Daha Tez Ulaşılr? *Alanya Postası Gazetesi* (73).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Şubat 15). Tarım Bakanı'nın Alanya'yı Ziyaret Münasebeti İle. *Alanya Postası Gazetesi*(69).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Ocak 1). Turizmin Dünya Çapındaki Değerini Menderes Hükümeti Ehemmiyetle Ele Alıyor. *Alanya Postası Gazetesi* (66).
- Sarıkadioğlu, C. (1951, Ocak 16). Antalya ve Alanya'nın Turistik Önemi. *Alanya Postası Gazetesi* (67).

- Sarıkadioğlu, C. (1952, Ağustos 1). Alanya Hadim Konya Yolu Açılmak Üzere. *Alanya Postası Gazetesi* (104).
- Sarıkadioğlu, C. (1952, Şubat 1). İstnabul'da Toplanan Turizm Kongresi Münasebeti İle “Alanya'nın Turizm Mümessili Tellal Galip”. *Alanya Postası Gazetesi*(92).
- Sarıkadioğlu, C. (1952, Şubat 15). Köy Yolları Davası. *Alanya Postası Gazetesi*(93).
- Sarıkadioğlu, C. (1953, Mayıs 18). Elektrik ve Oba Köyü. *Alanya Postası Gazetesi* (123).
- Sarıkadioğlu, C. (1953, Haziran 1). Köyüm Işığa Kavuştu. *Alanya Postası Gazetesi*(124).
- Sarıkadioğlu, C. (1954, Haziran 14). Akdeniz Kale Spor Kulübü Adında Bir Teşekkül Kurulmuş. *Alanya Postası Gazetesi*(156).
- Sarıkadioğlu, C. (1954, Nisan 5). Niçin Müstakil Adayım? *Alanya Postası Gazetesi*(146).
- Sarıkadioğlu, C. (1955, Mart 1). Antalya ve Alanya'nın Önemi Gün Geçtikçe Artıyor. *Alanya Postası Gazetesi*(175).
- Sarıkadioğlu, C. (1955, Haziran 16). 1. Köylü ve Ziraatçi Valiye Kavuştuk 2. Dünyaya Kendimizi Tanıtmaya Mecburuz, *Alanya Postası Gazetesi*(182).
- Sarıkadioğlu, C. (1956, Ağustos 16). Kaçırılan Fırsat. *Alanya Postası Gazetesi*(213).
- Sarıkadioğlu, C. (1956, Şubat 6). Müstahsil Mesul Arıyor. *Alanya Postası Gazetesi*(200).
- Sarıkadioğlu, C. (1956, Ekim 16). Turizm İnkişafında Belediyelerin Rolü. *Alanya Postası Gazetesi*(217).
- Sarıkadioğlu, C. (1958, Şubat 16). Hemşerilerimize Açık Mektup. *Alanya Postası Gazetesi*(247).
- Sürel, K. (1950, Ekim 17). Özür Dileriz. *Alanya Postası Gazetesi*(64).
- T.C. Tarım Bakanlığı. (1952, Kasım 16). Alanya Postası Neşriyat Müdürlüğü'ne. *Alanya Postası Gazetesi*(111).
- Tokuş, A. (1949, Şubat 8). Alanya Postası Gazetesi'ne. *Alanya Postası Gazetesi*(12).
- Tokuş, A. (1949, Temmuz 5). Alanya Şehir Planı Hakkında Şehircilik Mütahassısı Oelsner Diyor Ki! *Alanya Postası Gazetesi*(22).
- Tokuş, A. (1949, Ekim 4). Alanya'nın Varlığı. *Alanya Postası Gazetesi*(31), s. 2,3.
- Tokuş, A. (1949, Mart 1). Yol Davamız. *Alanya Postası Gazetesi*(13).
- Tokuş, Ş. (1953, Kasım 15). İskele Yolu Nasıl Olmalıdır? *Alanya Postası Gazetesi*(135).
- Türkşen, H. (1950, Mayıs). “Alanya İlçesinde Arıcılık Faaliyetleri”. *Arıcılık Dergisi*. (6/5), 68-71.
- Uyar, F. B. (2023, Ekim 27). Dağ taş delindi, Alanya'da kazalar sıfıra indi. *Alanya Postası Gazetesi*

Üstün, Ç., & Özçiftçi, S. (2023, Mart 3). *Almanya'dan Türkiye'ye Göç Eden Bilim İnsanlarından Mimar Ord. Prof. Dr. Ing. H. C. Gustav Oelsner'in Kısa Yaşam Öyküsü ve Ona Ait Bazı Anılar*. *VAKANÜVİS- Uluslararası Tarih Araştırmaları Dergisi*.

Yatmaz, D. (1950, Eylül 12). Muhtardan Vekile Açık Mektup. *Alanya Postası Gazetesi*(59).

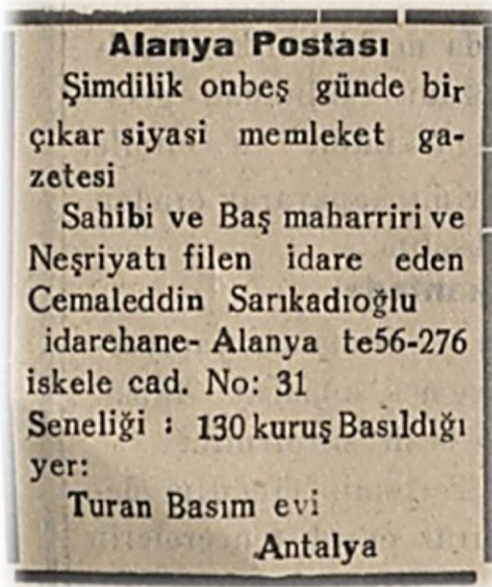
EKLER

Görsel 1: Alanya Postası Gazetesi'nin 1950 yılına dek İstanbul'da basıldığı matbaalar

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı 1-2, 01 Kasım 1948: 4; Yıl 1 Sayı 5, 30 Kasım 1948: 4; Yıl 1, Sayı 9, 11 Ocak 1949: 4; Yıl 1, Sayı 37, 8 Şubat 1949: 4; Yıl 1, Sayı 16, 29 Mart 1949: 4; Yıl 1, Sayı 17, 26 Nisan 1949: 4; Yıl 1, Sayı 37, Nisan 1950: 4; Yıl 1, Sayı 40, 2 Mayıs 1950: 2; Yıl 2, Sayı 59, 12 Eylül 1950: 3

Görsel 2: Alanya Postası Gazetesi'nin Antalya'da basıldığı matbaalar

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 2, Sayı 66, 1 Ocak 1951: 2; Yıl 4 Sayı 117, 15 Şubat 1953: 4

Görsel 3: Cemaleddin Sarıkadıoğlu Karikatür

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı 11, 11-25 Ocak 1949: 1

Görsel 4: 1950 Seçimlerinin üç yolcusu soldan sağa Ahmet Tokuş, Asım Okur, Cemaleddin Sarıkadioğlu

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı 37, 11 Nisan 1950: 1

Görsel 5: Oba Köyü Muhtar'ına çalışmaları nedeni ile kaymakamlık takdiri.

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 4, Sayı 126, 1 Temmuz 1953: 1

Görsel 6: Antalya Bağımsız Milletvekili Adayı Cemaleddin Sarıkadioğlu

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 6 Sayı 147-148 12-19 Nisan 1954: 1

Görsel7: Alanya Postası Siyasi Demokrat Memleket Gazetesi

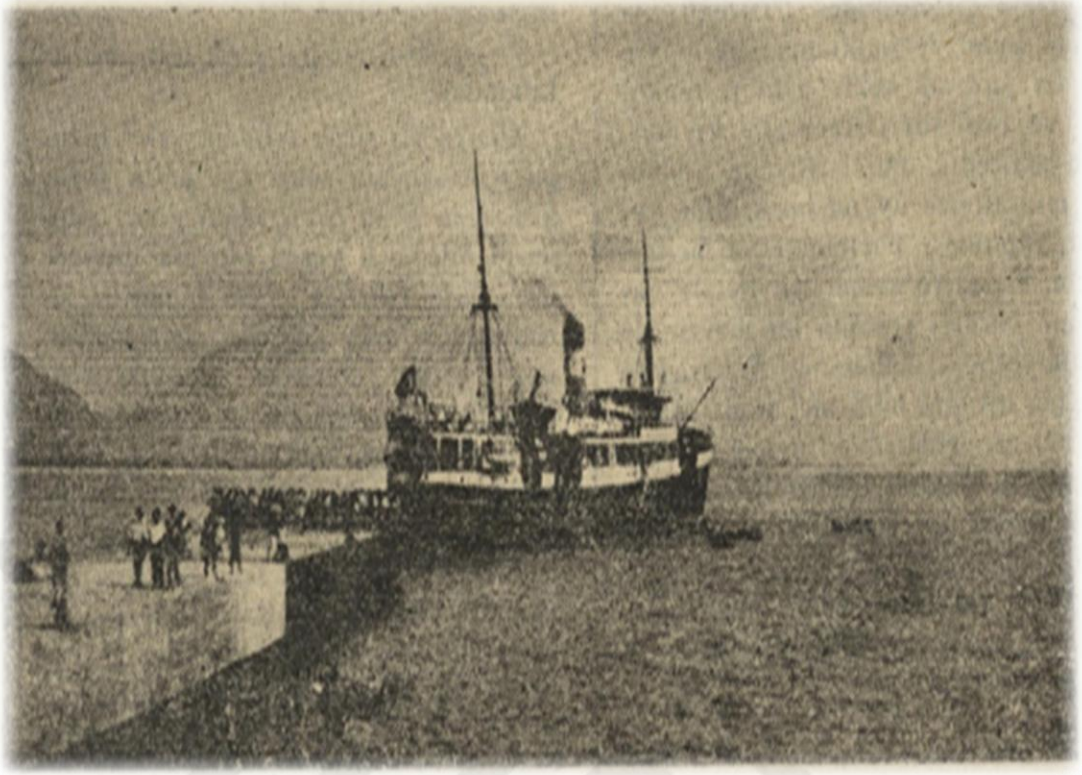
Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 7, Sayı 189, 20 Eylül 1955: 1

Görsel 8: Gazetenin yayımlanma sürecinde verilen ara ve aksaklılar sebebi ile okuyucudan birçok defa özür dilenmesi hakkında

Kaynak: Alanya Postası Gazetesi, Yıl 2, Sayı 57-58, 29 Ağustos- 5 Eylül 1950: 1; Alanya Postası, Yıl 2, Sayı 64, 17 Ekim 1950 1; Yıl 2, Sayı 65, 16 Aralık 1950: 2; Sayı 87-88, 01 Aralık 1951:1; 1 Şubat 1953, Yıl 4, Sayı 112,113,114,115,116:2; 16 Ağustos 1954, Yıl 6, Sayı 162:1

Görsel 9: Uzatılması planlanan Alanya İskelesi mendireği

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı: 1, 2 Kasım 1948: 1

Görsel 10: Planlı yürütülmeye başlanan gemi seferleri

ZİRAAT BANKASI AJANI
LAN A. VE B. SEFERLE-
BİNİ MUNTAZAMAN BÜ
YÜK GEMİLER YAPACAK.
Sahillerimize yapılmakta
olan A. ve B. seferleri mun-
tazam olarak, Aksu, Güney-
su, Tırhan, Erzurum gibi
büyük gemlerin yapacağı ve
bir ay sonra da Narinciye pos-
taları ihdas edileceği haber a-
linmıştır.

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 2, Sayı: 64, 17 Ekim 1950 (İkinci Basım): 2

Görsel 11: Dönemin Alanya Kaymakamı Celal Balkanlı

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı: 37, 11 Nisan 1950: 1

Görsel 12: Konya'dan Hadim Taşkent Yolu-Alanya Krokisi

Kaynak: *Ahmet Gülbağ, Merhaba Gazetesi*, Sayfa 12, 22 Eylül 2014

Görsel 13: Demokrat Parti Antalya Milletvekili Ahmet Asım Tokuş

Kaynak: Türkiye Büyük Millet Meclisi Albümü (1920-2010); 1950-1980 Cilt II TBMM Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü Bakanlıklar, Ankara Haziran 2010: 546

Görsel 14: Yerel Basında Ahmet Asım Tokuş'un milletvekilliği adaylığı

Kaynak: Şelale Gazetesi, Yıl: 13 Sayı: 3343, 24 Haziran 1949: 2

Görsel 15: 1950 genel seçimlerinde Alanya mitingi ve milletvekili adayları listesi

D. P. liler Alanyada güzel bir konuşma yaptı

1.5.950 Pazartesi günü Alanya ya gelen D. P. lilerden, Akif Sarıoğlu, Ahmet Tekeli oğlu, Ahmet Tokuş, Şerifi Nazifi heyecanlı hitabelerde bulunarak alkışlanmışdır. Bilhassa Dr. Burhaneddin Onat çok güzel konuşmasıyla Alanyalıları teshir etmiştir.

Antalya Milletvekillerinin Tam Listesi

C. H. P. :

Rasih Kaplan	(Millet vekili)
Mustafa Korkut	(Millet vekili)
Veli Şekerci	(Çiftçi — Finikeden)
Ferruh Niyazi Ayoğlu	(Sıtma Savaş Başkanı — Elmalıdan)
Dr. Ali Nazım Köseoğlu	(Dr. — Alanyadan)
Kemal Kaya	(Öğretmen — Antalyadan)
	(% 20 lerden) iera, iflâs da-iresi başkanı.
Aziz Yener	
D. P. :	
Ahmet Tekelioğlu	(Çiftçi — D. P. Başkanı — Antalyadan)
Dr. Burhaneddin Onat	(Serbest Tabib — Antalya-yadan)
Dr. Fatin Dalaman	Cerrahpaşa Hastahanesi Mü-tehassıslarından — Antalya)
Ahmet Tokuş	(Y. Mühendis — Alanyadan)
Akif Sarıoğlu	(Çiftçi ve D. P. II. Başkanı — Antalyadan)
Ibrahim Subaşı	(Çiftçi — Finikeden)
Nazifi Şerifi	(% 20 lerden — Merkez)
MÜSTAKİLLER :	
Dr. Asım Okur	(S. Tabib — Manavgattan)
Hâmit Selekler	(Hukukçu — Antalyadan)
Faiz Sarlar	(Çiftçi — Finikeden)
Tahir Sarğın	(Öğretmen — Antalyadan)
Muhtar Yazır	(Tüccar — Antalyadan)
Cemaleddin Sarıkadıoğlu	(Çiftçi ve Gazeteci — Alanya-dan)

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 2, Sayı: 41, 9 Mayıs 1950: 1; Aynı sayı 2.

Basım: 1

Görsel 16: Milletvekili seçilen Ahmet Asım Tokuş'a tebrik mesajı

Milletvekili Ahmet Tokuşu tebrik ederiz

Genç ve idealist Milletvekilimiz Sayın Ahmet Tokuş

Genç ve idealist Milletvekilimizden Alanyalı hemşerimiz sayın Ahmet Tokuşun kazandığı muvaffakiyeti ve bütün hemşerilerimizi tebrik eder memleketine hayırlı ve uğurlu olmasını dileriz.

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 2, Sayı: 42, 16 Mayıs 1950: 1

Görsel 17: Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş, ABD Büyükelçisi ile Antalya’da

**Sayın Milletvekilimiz
Ahmet Tokuş Amerika
Büyük Elçisiyle beraber
Antalya’da**

**Dönüşte, Antalya uçak meydanına kadar
refakat eden baş muharririmize aşağı-
daki beyanatta bulunmuşlardır.**

**Amerika Büyük Elçisi Ekselans
W.D. WORTH**

Sayın Milletvekilimiz Ahmet Tokuş Antalya ve çevresinde Alanya-
nın fırsat buldukça yerli ve yabancı
lara tanıtmak ve bu münasibetle
de iktisadî kalkınmamıza fayda
sağlamak için yakın zamanda dost
olduğu İsveç sefiri ekselans Von
Postun memleketimizi ziyaret et-
mesini temin etmişti. Sayın sefir
bu seyahati hakkındaki iyi intiba-

**Valimiz Antalyadan
ayrıldı**

Onbir ay gibi kısa bir zamanda
Antalya ve çevresinde bir havli-

larını yakın dostlarına anlatarak
hiç bilinmeyen bu diyarın muhak-
kak görülmesini tavsiye etmekte-
dir. Bu defada tatilden istifade e-
derek Amerika Büyük Elçisi Ek-
selans G. Wodworth ile beraber hu-
susî bir uçakla Ankaradan Antal-
yaya gelmişlerdir. Şehirde kısa bir
müddet dolaştıktan sonra, mevsî-
min sıcak ve yayla zamanı dola-
yısıyla Alanyamıza kadar gelmeyi
Ekim ayı başlarına tehir etmişler-
dir. Sayın büyük elçi beraberinde,
(Devamı 3 de)

Memleket mes’eleleri hakkında
Gazetemize izahat veren Millet
Vekilimiz Ahmet Tokuş

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 2, Sayı: 52, 25 Temmuz 1950: 1

Görsel 18: Antalya Valisi İhsan S. Çağlayangil(24 Temmuz 1950 – 14 Ağustos 1953)

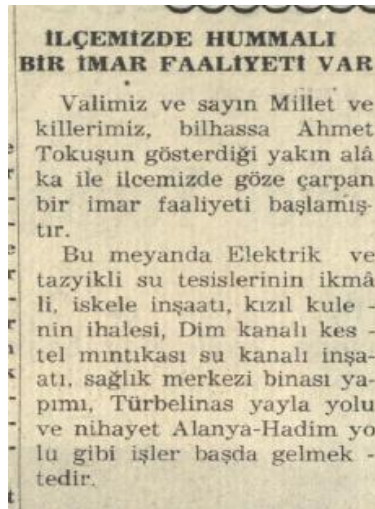
Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 2, Sayı: 56, 22 Ağustos 1950: 1

Görsel 19: Antalya Milletvekili Ahmet Tokuş Alanya’da

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 2, Sayı: 56, 22 Ağustos 1950: 1

Görsel 20: Alanya’da İmar Faaliyetleri

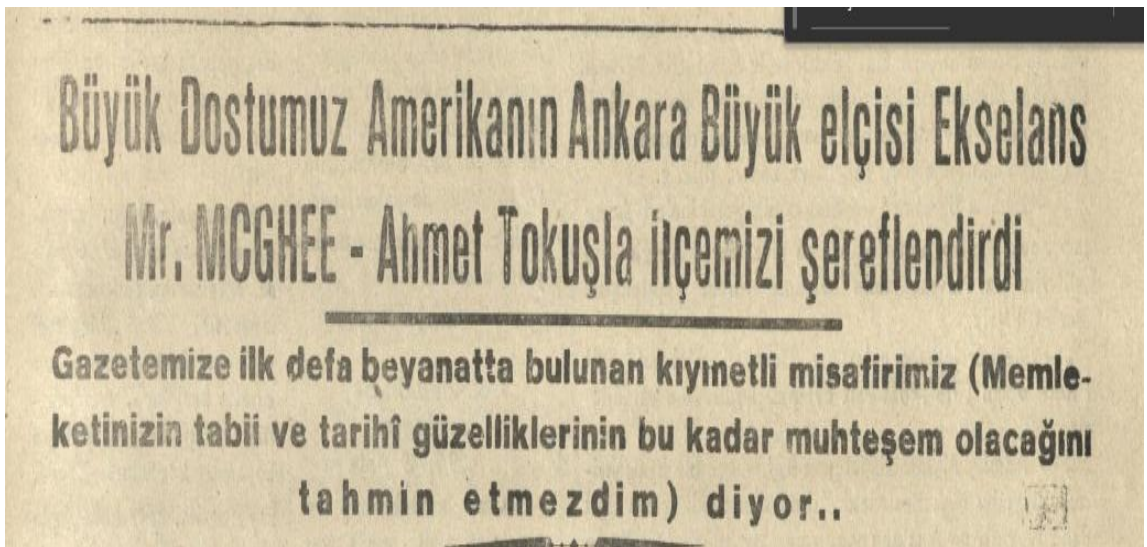
Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 4, Sayı: 150-106-107-108, 02 Ekim 1952: 2

Görsel 21: Ahmet Tokuş, Ege Üniversitesi'nden Prof. Rauf Beyru ile 1950

Kaynak: *Gerçek Alanya Gazetesi*, Yıl: 7, Sayı: 2156, 18 Ağustos 2022: 2

Görsel 22: ABD Büyükelçisi McGhee'nin Alanya Ziyareti

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl: 3, Sayı: 97, 15 Nisan 1952: 2

Görsel 23: Alanya (Ala'iyya) kitabının yazarlarının teşekkürü

BİRKAÇ SÖZ

İslâm Mimarisinin daha iyi anlaşılması ve kıymetlendirilmesi için Küçük Asya'daki Selçuklu anıtlarının incelenmesi zarureti vardır. Bu iş, en verimli şekilde, her biri belirli bir yerin anıtlarını inceleyen bir monografiler serisi halinde gerçekleştirilebilir. Bu neşriyat "Walker Trust" ın maddî yardımı ile Ankara İngiliz Arkeoloji Enstitüsü'nün 1953 yılında Alanya'da yapmış bulunduğu çalışmalara dayanmaktadır.

Hafriyatı idare eden heyetten birisi, mimarî açıklamalar, burda verilmiş olan resim, ve anıtların tavsifinden sorumludur. Diğerleri de fotoğrafları temin ile kısa tarih girişi ve arapça yazıtlar hakkındaki bölümü yazmıştır. Bay M. Ballance, Kızıl Kule ile İç Kale'de bulunan küçük kilisenin plânını çizmiştir. Bay M. Gough, Oba'da bulunmuş olan yunanca kitabenin tercümesini yapmıştır. Şehrin genel plânı, Türk Hava Kuvvetleri kumandanı tarafından temin edilmiş bulunan, havadan alınmış bir fotoğrafa göre yapılmıştır. Türkiye Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Antalya Millet Vekili Bay Ahmet Tokuş'a, gösterdikleri yakın alâka ve tavsiyeleri dolayısıyla teşekkürlerimizi burada belirtmek isteriz.

Londra 1958

S. L.
D. S. R.

Kaynak:Lloyd & Storm Rice. (1989). *Alanya (Ala'iyya)*. TTK Basımevi, Ankara.: XI

Görsel 24: Ahmet Tokuş Bulvarı, Alanya

Ahmet Tokuş bulvarı görünüm

Kaynak: Akbaş, A. (2022). *Toroslar'da Yaşam Hikayeleri*. İstanbul: Nova Art Basım

Dağıtım Org.: 2

Görsel 25: Ahmet Tokuş proje çalışması

Kaynak: Akbaş, A. (2022). *Toroslar'da Yaşam Hikayeleri*. İstanbul: Nova Art Basım Dağıtım Org.: 34

Görsel 26: Ahmet Tokuş, 9. Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel ile

Kaynak: *Gerçek Alanya Gazetesi*, Yıl: 7, Sayı: 2160, 23 Ağustos 2022: 2

Görsel 27: İstanbul Meyve Sebze Hali ürün fiyatları

Cins	Adet	Satış fiyatı
Alanya: Portakal	120-200	900-1200 K.
Limon	200-250	1100-1200 »
Muz olgun Ex. Kg.	350	
Muz olgun I nci Kg.	300-280	
Muz yeşil Kg.	200-250	
Mersin: Yafa Por.	80-15	800-1000 Kr.
Limon	96-220	900-1000 »
Portakal		
	Adet	Fiyat
Güzelçay Hatay: Tatlı şeker	150	800 »
	150	800 »
	100	1000 »
	80	1200 »
Susam:	Alanya	Pişmiş
	75-80	117-122
Amerikan fıstık:		
Anamur	Antalya	Osmaniye
80	65	68-70
İzmir mandalinalarının sandığı 20 li- raya satılmaktadır.		
B. V.		

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 1, Sayı: 2, 16 Kasım 1948: 2

Görsel 28: Oba Köyü Muhtarı Cemaleddin Sarıkadıoğlu kendi bahçesinde greyfurt ağacı önünde ve Devlet Fidanlığı Müdür Vekili (sağda)

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 3, Sayı: 93, 15 Şubat 1952: 2

Görsel 29: Dönemin Tarım Bakanı Nihat Eğriboz'un Antalya Ziyareti

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 2, Sayı: 71, 15 Mart 1951: 1

Görsel 30: Milletvekillerinin Alanya'da Zirai Tetkikleri

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 3, Sayı: 93, 15 Şubat 1952: 1

Görsel 31: Alanya Palas Otel gazete reklamı

Kaynak: *Alanya Postası Gazetesi*, Yıl 6, Sayı: 146, 5 Nisan 1954: 2

Görsel 32: Damlatış Mağarası'nın bulunduğu bölge Kleopatra Plajı 1950'ler

Kaynak: *Gerçek Alanya Gazetesi*, Yıl: 7, Sayı: 2157, 19 Ağustos 2022: 2

Görsel 33: Alanya Kalesi 1950'ler

Kaynak: *Gerçek Alanya Gazetesi*, Yıl: 7, Sayı: 2156, 18 Ağustos 2022: 2

Görsel 34: Denizcilik Bankası incelemesi neticesinde ihtiyaçlara ilişkin Başbakanlığa raporu.

Denizcilik Bankası genel müdürlüğü:

Denizcilik Bankasına yaptırılan inceleme sonunda;

1- İskenderun hattına hâlen onbeş günde bir yapılmakta olan aralık postalarına anbar tonağı ve kamara adedi itibariyle her hattın servisinde çalışabilecek evsafıta olan Erzurum vapuru ile daha ziyade yük nakliyatına müsait bulunan Necat vapurlarının tahsis edildiği,

2- Bugün için hattın daha büyük ve daha elverişli gemilerle takviyesine imkân olmadığından, müsait fırsatlardan faydalanılarak Bakır vapurunun üç sefer için İskenderun hattına tahsis edildiği, anbar ve kamara durumu müsait bulunan bu geminin yaptığı ve yapacağı seferlerde yolcu ve bilhassa yük nakliyatı bakımından esaslı faydalar sağliyacacağı,

3- Mezkûr geminin esas itibariyle tahsis edilmiş olduğu (Avrupa-Kontinant muntazam yük hattı) postasından devamlı olarak alınarak bu hatta verilmesine imkân olmadığı cihetle, İskenderun seferlerinin (Erzurum, Necat, Dumlupınar) vapurlarıyla yapılmasına zaruret bulunduğu.

030 01 83 523 9 ./. 2

DEVLET ARŞİVİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

- 2 -

4- Narenciye mevsiminde bu hatta ayrıca yük ve narenciye postası yapılmakta olduğu ve bu serviste çalışan gemilerde nakliyatın selâmetle başarılmaması için lüzumlu olan ventilâsyon tesisatının yapılması zamana mütevakıf olduğundan, bugün için bu tesisatın yapılmasına maddeten imkân görülemediği,

5- Meyve nakliyatına elverişli 500-1000 tonluk sür'atli bir geminin alınması ile bu ihtiyacın karşılanabileceği, ancak bu hususun da tahakkuku hemen bugün için mümkün değilse de, bu mevzuun Banka tarafından ele alınmış bulunduğu,

6- Ünimüzdeki mevsimde Çanakkale vapurunun ufak bir tadilatla bu hizmete elverişli bir duruma sokularak narenciye nakliyatına tahsis edilmesinin düşünülmekte olduğu,

7- Hâlen onbeş günde bir yapılmakta olan İskenderun postalarına ilâveten her üç haftada bir yapılan ve hattın belli başlı iskelelerinden olan İzmir, Antalya, Mersin iskelelerine uğrayarak Larnaka ve Hayfaya gidip dönen sür'at postasının da mevsiminde yolcu nakliyatı bakımından istifade sağlanmakta olduğu anlaşılmıştır.

8- Bayındırlığa taallük eden liman ihtiyaçları konusuna geçilince;

Antalyada küçük taşıt limanının giriş emniyetini artırmak, liman içini taramak, ve malî imkânın müsaadesine göre liman içinde bir miktar rıhtım ve anbar inşa etmek hususlarının programa dahil bulunduğu ve imkân hasıl olur olmaz yıllık programa alınmak suretiyle 5414 sayılı kanun hükümlerine tevfiқан Bakanlar Kuruluna sunulacağı, Bayındırlık Bakanlığının 11/2/1952 gün ve 1509 sayılı yazısı ile bildirilmiş olup bu ihtiyaçlar adı geçen Bakanlıkça temin olunacaktır.

030 01 83 523 9

Kaynak: BCA, 30-1-0-0/83-523-9, 9, (04.08.1952)

**Görsel 35: Antalya-Alanya arası yol yapımına harcanmak üzere “şose-köprüler giderleri”
Bayındırlık Bakanlığı’nın İl Özel İdaresi’ne ayrılan ödenek.**

T. C.
B A Ş B A K A N L I K
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ
Kararlar Müdürlüğü
Karar sayısı
3

Karar

4411 Muğla, Seyhan ve Antalya illerince yaptırılacak olan Muğla-Marmaris ve Muğla-Fethiye, Seyhan-Karaisalı ve Antalya-Alanya yollarının yapımına harcanmak üzere Bayındırlık Bakanlığı 1946 yılı bütçesinin " Şose ve köprüler giderleri" özel bölümünden Muğla İli Özel İdaresine 30.000, Seyhan İli Özel İdaresine 30.000 ve Antalya İli Özel İdaresine 100.000 liranın yardım olarak verilmesi; Bayındırlık Bakanlığının 20/5/1946 tarihli ve 5490/6460 sayılı yazısı ve Maliye Bakanlığının 15/6/1946 tarihli ve 1135/11/1299 sayılı mütalâası üzerine, 1525 sayılı kanunun 22 inci maddesine göre, Bakanlar Kurulunca 26/6/1946 tarihinde kararlaştırılmıştır.

CUMHURBAŞKANI

Kaynak: BCA, 30-18-1-2/111-45-20 (26.06.1946)

Görsel 36: Avrupa Ekonomik Konseyi nezdinde Güney Doğu Avrupa turistik yollarının yapımı için finansman imkânları araştırmak üzere Cenevre'de yapılacak toplantıya Nafia Vekaleti Müsteşarı Daniş Koper'in katılması.

T. C.
BASVEKÂLET
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi

Karar Sayısı

4

6814

KARARNAME

Eldi :

A.

Avrupa Ekonomi Konseyi nezdinde Türkiye, İtalya, Yunanistan ve Yugoslavya Hükümetlerinin temsilcilerinin iştirakiyle Cenubişarki Avrupa turistik yolları mevzuunu görüşmek ve bu yolların tahakkuku için finansman imkânlarını araştırmak üzere Cenevre'de yapılmış olan müzakerelere Hükümetimiz namına Nafia Vekâleti Müsteşarı Daniş Koper'-in iştirakinin kabulü; mezkûr Vekâletin 18/2/1956 tarihli ve 50-111/-1793 sayılı yazısı üzerine, İcra Vekilleri Heyetince 29/ 2 /1956 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

Dosya No

105-3

411

Kaynak: BCA, 30-18-1-2/142-19-12, (29.02.1956)

Görsel 37: Alanya'da imar planında yol olarak gösterilen hazineye ait arsanın Alanya Belediyesi'ne terk edilmesi.

T. C.
BASVEKALET
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi

Karar Sayısı

4

464I

KARARNAME

Alanya kazasının şehir imâr plânında yol olarak gösterilen ve tapunun 13/2/1952 tarih ve 26 sayısında hazine adına kayıtlı bulunan 1841 metre kare arsanın parasız olarak Alanya Belediyesine terk edilmesi; Maliye Vekâletinin muvafık mütalâasına dayanan Dahiliye Vekâletinin 5/3/1955 tarihli ve 621-304-72/4652 sayılı yazısı üzerine, 2290 sayılı kanunun 8 inci maddesine tevfi kan, İcra Vekilleri Heyetince 23 / 3 /1955 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

43-4 -

Kaynak: BCA, 30-18-1-2/138-130-1, (23.03.1955)

Görsel 39: Antalya'da şehirlerarası telefon hattı hakkında.

DEVLET ARŞİVLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
CUMHURİYET ARŞİVİ

P.T.T. genel müdürlüğü:

1- Antalya'nın şehirlerarası konuşma seansları mevcut imkân-
lara göre 29/4/1952 tarihinden itibaren bir miktar artırılmış
olup, buranın Adana ve Mersinle konuşmalara açılması hususu da
tebliğ edilmiştir.

2- Elde hâlen hizmetsiz santral bulunmadığından, 600 abone-
lik otomatik telefon santralının tesisine değin, tesellüm safha-
sında olan 100 lük santrallardan birisi, müesses 200 lük santrala
ilâveten kurulacaktır.

3- Antalya şehiriçi telefon şebekesinin kurşunlu kabloya
tahviline ait proje bu yıl içinde yaptırılacak ve 1953 de de
tahakkuk ettirilecektir.

Kaynak: BCA, 30-1-0-0/83-523-9, (04.08.1952)

Görsel 40: T.C. Ziraat Bankası tarafından Alanya Tarım Kredi Kooperatifi'ne borç olarak verilen paranın, mahsullerin soğuktan hasar görmesi sebebiyle 1 yıl süreyle ertelenmesi.

T. C.
BAŞBAKANLIK
MUAMELÂT UMUM MÜDÜRLÜĞÜ

Kararlar Müdürlüğü

Karar sayısı

3

9639

KARAR

Alanya ilçesindeki 439 sayılı Alanya Tarım Kredi Kooperatifi ortaklarının geçen yıl vukubulan şiddetli soğuk yüzünden muz mahsulleri hasare uğraması sebebiyle borçlarını ödeyemeyecek duruma düşmüş bulunmalarından dolayı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası tarafından bu Kooperatife borç olarak verilen altmış üç bin altı yüz yirmi üç lira doksan üç kuruşun vade bitimi tarihinden itibaren bir yıl süre ile ertelenmesi; adı geçen Bankanın isteğine dayanan Ekonomi ve Ticaret Bakanlığının 8/7/1949 tarihli ve 14087/-6-3537 sayılı yazısı üzerine, 3202 sayılı kanunun 47 nci maddesinin Ç fıkrasına göre, Bakanlar Kurulunun 15/7/1949 tarihli toplantısında kararlaştırılmıştır.

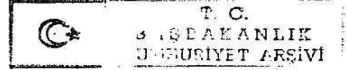
CUMHURBAŞKANI

✓

631

Kaynak: BCA, 30-18-1-2/120-56-20, (15.07.1949)

Görsel 41: DSİ Umum Müdürlüğü tarafından inşa edilen Alanya ilçesindeki Dim çayı sahil sulama sahası ile tesislerin varımı için varılan masrafların, yararlanıcılardan tahsili hakkında

T. C.
BAŞVEKÂLET
KANUNLAR VE KARARLAR
Tetkik Dairesi

Karar Sayısı

4

KARARNAME

11536

Eki

Devlet Su İşleri Umum Müdürlüğü tarafından inşası ikmal edilmiş olan Antalya Vilâyetinin Alanya Kazası dahilindeki Dim Çayı sağ ve sol sahil sulama sahası ile sulamadan istifade edebilecek arazi hudutlarının ilişik plândaki gibi tesbiti ve tesislerin meydana getirilmesi için yapılan masrafların mezkûr tesislerden istifade edebilecekler tarafından 1960 malî yılı içinde başlamak suretiyle faizsiz ve müsavi taksitlerle 20 senede ödenmesi; Nafia Vekâletinin 24/3/1959 tarihli ve 366/2435 sayılı yazısı ile yapılan teklifi üzerine, 6200 sayılı kanunun 24 üncü maddesine göre, İcra Vekilleri Heyetince 24/ 4 /1959 tarihinde kararlaştırılmıştır.

REİSİCUMHUR

030	18	01	152	20	1
-----	----	----	-----	----	---

Dosya No

99-17
405

Kaynak: BCA, 30-18-1-2/152-20-1, (24.04.1959)

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı	Orkun Musa ÇETİNDERE
------------	----------------------

E-Posta	
Adres	